

DURAN SAATLER

04.17

ASRIN FELAKETİ
DAYANIŞMANIN TARİHİ

DÜRAN SAATLER

04.17

6 ŞUBAT 2023

Bu kitap, 6 Şubat 2023 tarihli depremleri konu alan Türkiye geneli deneme yarışmasının seçilen eserlerinden oluşmaktadır.

Eğitim-Bir-Sen Yayınları	: 123
Sahibi	: Eğitim-Bir-Sen Adına Ali YALÇIN Genel Başkan
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü	: Muammer KARAMAN Genel Başkan Yardımcısı
Yayın Kurulu	: Talat YAVUZ Mesut ÖNER Abdülaziz AYDIN Muammer KARAMAN Ramazan ÇAKIRCI Ali DENİZ
Proje Yöneticisi	: Ali DENİZ Genel Başkan Yardımcısı
Grafik Tasarım	: Ertan Güldibi
Baskı Yeri ve Tarihi	: Hermes Ofset / 21.02.2024
Adet	: 3000
ISBN	: 978-625-7955-39-3
Adres	: Zübeyde Hanım Mahallesi Sebze Bahçeleri Caddesi No: 86 Kat: 14-15-16 Altındağ-Ankara/TÜRKİYE
Tel	: (0312) 231 23 06
Faks	: (0312) 230 65 28
Web Sitesi	: www.ebs.org.tr
E-posta	: ebs@ebs.org.tr
Jüri	: Dr. Necmettin TURİNAY Mustafa ÖZÇELİK Hıdır YILDIRIM Mehmet KURTOĞLU Necmettin EVCİ

Eğitim-Bir-Sen'in ücretsiz yayımıdır. Para ile satılmaz.

SUNUŞ

FELAKETİ DAYANIŞMA RUHUyla OMUZLAMAK

İnsanlık, tarih boyunca en çetin sınavlarından birini de afetler karşısında vermiştir. Afetler hayatı düzenlemeye ilişkin siyasal, ekonomik tüm kurguları, hesap edilemeyecek zamanda ve ölçüde bozduğu için ağır bir sınavdır. 6 Şubat 2023 tarihinde “asrın felaketi” olarak yaşadığımız 11 ilimizi sarsan Kahramanmaraş merkezli deprem silsilesi, işte böyle ağır bir sınavdı.

Bu depremlerin şiddeti ve yayıldığı alan, tarihte eşi benzerine az rastlanmış bir yıkıma ve büyük acılara neden oldu. Binlerce bina yıkıldı, on binlerce canımızı yitirdik. 6 Şubat depremleri, millet olarak bugüne kadar yaşadığımız en büyük felaketlerden biri olarak hafızalarımızda yer etti. Ancak bu felaketler bize sadece acıyı değil, aynı zamanda dayanışma ruhunu, birlikte mücadele etme gücünü ve benzer acıların bir daha yaşanmaması için almamız gereken önlem ve tedbirlerin neler olması gerektiği de hatırlattı. Bu “küçük kıyamet” sebep olduğu can kaybı ve yıkımlarla bütün milletimizi yasa boğarken, bina ve şehirlerimizi deprem kuşağından yaşadığımız

realitesini akıldan çıkarmayarak inşa etmemiz gerektiğini hayati bir şart olarak ihtar etti.

Bizler, bu zorlu süreçten çıkarılacak önemli dersler olduğunu biliyoruz. Bu düşüncelerle Eğitim-Bir-Sen olarak, depremlerin yıkıcı etkilerini azaltmak, toplumu bilinçlendirmek ve dayanışmayı güçlendirmek adına “Asrın Felaketi Dayanışmanın Tarihi” temalı deneme yarışmasını düzenledik. Toplumsal hafıza oluşturma sorumluluğuyla yola çıktığımız bu çalışmada, önemli amaçlarımızdan biri de depremlerin bıraktığı derin izlere ve toplumsal dayanışmanın gücüne dikkat çekmekti.

Türkiye genelinde 18 yaşını dolduran herkesin katılımına açık olarak düzenlediğimiz deneme yarışması, beklenenden daha fazla ilgi gördü. Hemen her ilden katılımın olduğu yarışmaya 400’e yakın eser gönderildi. En yoğun katılımın deprem bölgesinden gelmesi bu çalışmada yaşananların da kayıt altına alınmış olması bakımından da ne kadar isabetli bir karar verdiğimizizin göstergesi olmuştur. Her ne kadar gelen bütün eserlere bu kitapta yer vermek mümkün olmamışsa da bu yoğun katılım, geleceğe ışık tutacak önemli eserlerin ortaya çıkmasına olanak sağlayacaktır. Bu eserler, depremler konusunda farkındalık yaratmaya ve çözüm önerileri sunmaya yönelik önemli bir adımdır. Türkiye’nin deprem gerçeğiyle yüzleşmesi ve bu konuda toplumsal bilinci arttırması adına bu tür inisiyatiflerin devam etmesi, afetlere karşı daha hazırlıklı bir toplum oluşmasına katkı sağlayacaktır.

İnanıyoruz ki bu kitap gelecek kuşaklara, yaşadığımız acılardan dersler çıkararak daha güvenli bir gelecek inşa etme konusunda ilham verecek, yol gösterecektir.

Bu kitap yaşanmış bir birikimin gelecek kuşaklara aktarılmasında önemli bir değere sahiptir. Bu değere katkıda bulunan her bir yazar, her bir katılımcıya öncelikle sorumluluğumuzu paylaştıkları için minnettarız. Geçmiş ancak geleceğe ışık tuttuğu nispette değerlidir. Ülkemizin geleceğine ışık tutacağından emin olduğumuz bu çalışmada yer alan herkesi yüreктen kutluyor, emek veren herkese teşekkür ediyoruz.

Ali Deniz

Eğitim-Bir-Sen Genel Başkan Yardımcısı

TAKDİM

İMANIN İMKÂNI, UMUDUN AYDINLIĞI, DAYANIŞMANIN GÜCÜ

Cumhuriyetin ikinci yüzyılına yeni heyecanlar, atılım coşkusu, ileri beklentilerle girmeye hazırlanırken, 6 Şubatta 11 ilimizi iki ana ve 20 günde 10 bin artçı sarsıntıyla yerle bir eden karasal deprem fırtınası, yıkıcı şiddeti sebebiyle asrın felaketi olarak nitelendirildi. 350 bin kilometre kareden fazla bir alanda, başka bir ölçekle Macaristan, Polonya, Avusturya, Hollanda, İsviçre, Almanya gibi ülkelerin yüzölçümlerinden fazla bir alanda yıkım yapan sarsıntıların 500 atom bombası etkisinde tahribat yaptığı ifade edildi. Çoğu konut, yüz binlerce bina yıkıldı, 53.537 insanımız can verdi. Bütün mezar taşlarında aynı tarih! 14 milyon insanımız bu mahşeri doğrudan yaşadı. Millet olarak tarifsiz kederlendik. Bir kıyamet fırtınası bütün varlığımızı yerinden söküyor, savuruyor, yerle yeksan ediyordu sanki.

Kıştı, geceydi; kar ve tipi vardı, karanlıktı. Deprem fırtınalarıyla esen soğuk, can havliyle kendini dışarıya atmış insanları çaresiz, çözümsüz, çıkışsız bırakıyordu. Kuşaklar, nesiller boyu nice tatlı anıların yaşandığı şehirler, kıyamet-

ten bir kesit gibi gözleri önünde blok blok çöküyor; acılar, çığlık yumağına dönüşüyordu. O ıdıltılı sokaklar, bulvarlar, meydanlar bir anda toz dumanın zindansı karanlığında enkaz yığımı oluyordu. Sığınmak için yöneleceğiniz her yerde enkaz; çare arayacağınız her yerde çığlık yükseliyor. Göz gözü görmüyor. Katı, soğuk, yıkıcı, kıyıcı gece bir türlü ağarmak bilmiyor. Perişanlığın bitimsiz kıldığı gecede adeta zaman duruyor. Sanki zamanın da tarihin de sonu yaşanıyor. Şubatlar hep böyle soğuk olur ülkemizde. Ne ki, ruhumuzu bu denli üşüten, aklı, hayatı donduran, çözümü, çareyi feryatla çağırın böyle ağır, hazin bir sınanma yaşamamıştık. Varoluşun üç ontolojik imtihanına aynı anda tahammül etmek zorundaydık. “Andolsun ki, sizi biraz korku, biraz açlıkla; mallardan, canlardan ve ürünlerden eksiltmekle imtihan edeceğiz. Sabredenleri müjdele!”

Kayıp sadece maddi hasarla sınırlı kalmadı. İnsanlar yuvalarını, ailelerini, hayatlarını kaybettiler. Babalar evlatsız, anneler çocuksuz, çocuklar öksüz, yetim, kimsesiz kaldı. Aileler dağıldı, göçler başladı. Sadece evler, sokaklar, şehirler değil, şehirlerle birlikte anılar, hayatlar, hayaller yıkıldı. Sevgiler, umutlar, beklentiler, an'lar, anılar enkaz altında kaldı. Dünyada, bu ölçekte bir felakete maruz kalan hiçbir ülke aklını, şuurunu, sakinliğini, yetenek ve imkânını muhafaza edemez. Hiçbir ülke kısa zamanda belini doğrultup, toparlanarak böyle bir felaketin altından kalkma kudretine sahip değildir. İlk şok dalgasının karmaşasından kısa sürede sıyrılarak, devlet ve millet olarak son derece hızlı, etkin organize olmayı, krizi kontrol altına almayı başardık. Kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum örgütleri, arama, kurtarma ekipleri, fert ve cemaat olarak herkes mütthiş bir iş bölümü ve desteklemelerle sahada mükemmel tertiplendik. O kadar ki, hızla başlayan kurtarma, enkaz

kaldırma, çadır ve konteynır kentler kurma, asayışı, gıda dağıtımını sağlama, hasar tespitleri, ekonomik yardımlar, sağlık, ulaşım ve diğer barınma işlemlerinin neredeyse hiçbir aksamaya meydan vermeksizin mükemmel yürütülmesi, özellikle yurt dışından yardıma gelen ekiplerin, haberci ve gözlemcilerin takdirini celp etmiş, hız, organize ve etki kabiliyetimiz onları hayran bırakmıştır.

Biz, Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen olarak, depremlerden etkilenen illerdeki arama-kurtarma ve yardım çalışmalarına ilk andan itibaren katıldık. Asrın felaketine karşı ‘asrın dayanışması’ ile insanımızın yanında olduk. Yüklendikleri sorumluluğun gereğini yerine getirmeyip, sadece şov peşinde koşarak, yıkıntılar önünde fotoğraf çektirmekten başka marifeti olmayan politik veya ideolojik istismarcıların tersine “Gün birlik olma günüdür. Yardımlarımız depremin yaraları tamamen sarılıncaya kadar sürecektir. Dayanışmamız her geçen gün büyüyecektir” diyerek durmaksızın, dinlenmeksizin canla başla insanımızın yanında olduk. 270 kişilik arama-kurtarma ekibimiz, ilk andan itibaren bölgede çalışmalara başlayarak onlarca canı enkaz altından kurtardı. Saha çalışmaları ile birlikte Türkiye genelinde yardım seferberliği başlattık. 71 ildeki il temsilciliklerimiz vasıtasıyla bölgeye yardım TIR’ları gönderdik. Konukevimizi ve otelimizi depremedelere açtık. ‘Türkiye Tek Yürek’ kampanyasına Memur-Sen olarak 10 milyon lira nakdi yardımda bulduk. 550 çadır ve 150 TIR’lık yardım gönderdik. Kadın Komisyonumuzun ‘Kadınlardan Kadınlara Dayanışma Vakti’ adlı çalışmada depremede kardeşlerimize ulaştırdığımız paket, aynı zamanda yardım anlayışımızın naif inceliğini de gösteriyordu. Paket, tırnak makasından kulak çöpüne, seccadeden namaz örtüsüne detaylar düşünülerek hazırlandı. Eğitimin sürmesi, eği-

timcilerin mağdur olmaması için olanca gücümüzle çaba gösterdik, göstermeye devam ediyoruz.

Üzerinden bir yıl geçmesine rağmen hâlâ yıkıcı etkileriyle artçı sarsıntıları devam eden bu kıyamet fırtınasını, bu mahşer iklimini unutmak mümkün değildir. Bu felaket yıkımın altından birlik ve dayanışmayla, kardeşlik ruhuyla, paylaşmakla, sahiplenmeyle kalkacağız, kalkıyoruz. İnançla, akılla, çalışmayla, azimle, umutla, bilimle, bilgiyle dirayetle, metanetle, fedakârlıkla kalkacağız. Hep birlikte Türkiye olarak kalkacağız. Yıkılan evleri yeniden inşa ederiz, ediyoruz. Daha bayındır, daha dayanıklı şehirler kuruyoruz, kuruyoruz. Yeter ki umudumuz, inancımız yıkılmasın. Erdem, vicdan yıkılmasın. İnsanı değerleri enkaza dönüşmüş olanların zaten sefil, sefi ruhlarını yıkmak için bir deprem de gerekmez. Nesillerin ruhu yeni kuşaklara da can verir. Adeta ölenler dirilir; yeter ki ruhumuz ölmesin, merhamet, kardeşlik ve dayanışma duygumuz ölmesin. Dayanışma içerisinde olduğumuz sürece, her sıkıntıdan sadece esenliğe ererek değil, ayrıca daha da güçlenerek çıkarız, çıkacağız. Tarihte inancını, heyecanını, şuurunu hiçbir felaket ve sarsıntının yıkamadığı milletler ancak var olmuş, ayakta kalmışlardır. En son, asrın felaketini asrın dayanışması ile göğüsleyen, yaralarını olgunlukla, sabırla, metanetle saran cefakâr, fedakâr milletimize selâm olsun.

Bir kader olan coğrafyamız maalesef deprem kuşağı üzerindedir. Depremle yaşamayı öğrenmek zorundayız. Depreme karşı şaka yapılamayacağını, depremin bizimle şaka yapmadığı bu zor zamanlarda tecrübe etmiyor muyuz? Birebir yaşanan acıların, sıkıntımıza ilişkin tartışmaların, kalıcı bilince ve birikime dönüşmesi, bütün bunlardan dersler çıkarılması da çok önemlidir. Bu düşüncelerle Eği-

tim-Bir-Sen olarak 'Asrın Felaketi, Dayanışmanın Tarihi' temalı deneme yarışması düzenledik. Bu eser, herkesin katılımına açık olan bu yarışmada ödüle ve yayına değer bulunan eserlerden oluşmuştur. Kitap, milletçe yaşadıklarımızı, tecrübelerimizi, hissiyatımızı, çözüm usul ve deneyimlerimizi, dayanışmamızı kayıt altına alarak gelecek nesillere aktarmada önemli olacaktır. Bir amacımız da iyi örnekleri yaygınlaştırmak, böylece toplumsal bilinci ve duyarlılığı artırmaktır.

Başta ödüle layık görülen deneme yazarlarımız olmak üzere bütün eser sahiplerine, metinleri titiz bir seçimle değerlendiren jüri üyelerimize ve kitabı yayına hazırlayan tüm çalışma arkadaşlarıma teşekkür ediyorum.

Ali YALÇIN

Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen Genel Başkanı

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ	3
TAKDİM	7
SİRETEN SÛRETE	19
<i>Abdülkadir Demircan / Afyonkarahisar Türkiye Birincisi</i>	
BİR ŞEHİRİ KALBİNDEN ÖPMEK	24
<i>İbrahim Şaşma / Karaman Türkiye İkincisi</i>	
BİR DEPREM VURDU BİZİ	36
<i>Yunus Lâçin / Malatya Türkiye Üçüncüsü</i>	
KABUK	49
<i>Ercan Yalçın / İstanbul Mehmet Akif İnan Özel Ödülü</i>	
TÜRKİYE'SİN SEN	56
<i>Âdem Aruk / Ordu Erol Battal Özel Ödülü</i>	
BU ŞEHRE KAR YAĞIYORDU	69
<i>Ergün Taşcı / Malatya</i>	
KARLI BİR GECEDE FIRTINA İLE UYANMAK	76
<i>Osman Coşkun / Erzurum</i>	
HERCÜMERÇ	87
<i>Süleyman Ceran / Sivas</i>	
ACI NEREYE DÜŞER USTA?	93
<i>Nail Velioglu / Ankara</i>	
DÜN ANI, YARIN MEÇHUL, BUGÜN GERÇEK, ERTELEME!!!...	105
<i>Dilek Kurt / Amasya</i>	

SÜVEYDA, ARAF'TA BİR CAN	111
<i>Hediye Aslan / İzmir</i>	
GÜL YÜZÜNE DÜŞSE DE KAN!	121
<i>Öznur Özöncel / Malatya</i>	
DEVEKUŞU MİSALİ BAŞIMIZI TOPRAĞA MI GÖMECEĞİZ?	130
<i>Eda Özkan /Konya</i>	
DEPREM ÇİÇEĞİ	138
<i>Şenol Ziya Yıldırım /Trabzon</i>	
VEDASIZ ELVEDALAR	146
<i>Aytekin Altıntaş / Artvin</i>	
BEN NE YAPABİLİRİM?	153
<i>Orhan Yücel /Malatya</i>	
MAVERA	162
<i>Gökçe Nadire Ekmen / Gaziantep</i>	
ASRIN FELAKETİNDE UMUDU YAŞATMAK	174
<i>İdris Fırat / Malatya</i>	
BİRLİKTE VAR OLABİLMEK: 6 ŞUBAT VE DİĞER GÜNLER	185
<i>Ufuk Özyıldırım / Ankara</i>	
BİRLİK VE DAYANIŞMA RUHU	190
<i>Ferit İncel / Çorum</i>	
KINALI SERÇELER	197
<i>Sedat Cankılıç / İstanbul</i>	
TEK YUMRUK	203
<i>Aydın Korkmaz/ İzmir</i>	
O GÜNDEN SONRA	209
<i>Özge Aslanel /Çankırı</i>	
BİZ NE YAŞADIK ÖYLE?	219
<i>Nurgül Yakın / Malatya</i>	
6 ŞUBAT	225
<i>Gül Kübra Güllü /İstanbul</i>	

BİR TÜRKİYE DESTANI	233
<i>Ayşenur Uyanır / Aksaray</i>	
SESİMİ DUYAN VAR MI?	241
<i>Mustafa Yavuz / Gümüşhane</i>	
ÇARESİZLİK	248
<i>Cengiz İnci /Balıkesir</i>	
TEDBİR BİZDEN, TAKDİR ALLAH'INDIR	258
<i>Ubeydullah Yaylacı /Tekirdağ</i>	
...VE BİR GÜN	268
<i>Mustafa Aygün /Isparta</i>	
WHATSAPP ACİL DEPREM GRUBU	279
<i>İhsan Ercan / Malatya</i>	
ÇOK BEDENDE TEK YÜREK	290
<i>Gülseren Atakan /Eskişehir</i>	
KUŞ MASALI BİTTİ, KIŞ MASALLARI BAŞLADI	298
<i>Yıldız Polat /İstanbul</i>	
KİTABIN ORTASINDAN	310
<i>Hasan Sayılan / Malatya</i>	
KADER SANIK SANDALYESİNDE	320
<i>Muti Akkoyunlu / Konya</i>	
DAYANIŞMANIN DESTANI	328
<i>Yasemin Katı / Elazığ</i>	
HÜZÜN VE SÜRURUN KOALİSYONU: HAYAT	335
<i>Abdulkerim Ayhan / Konya</i>	
BİRLİKTE DAHA GÜÇLÜYÜZ	348
<i>Ahmet Ay / Kahramanmaraş</i>	
ŞAİRLER TEPESİ	353
<i>Ali Kayıkcı /Mardin</i>	
BİR PERİ MASALI	367
<i>Arif Koca /Ankara</i>	

ASRİN FELAKETİNDEN GELECEĞE MEKTUP	375
<i>Mustafa Aygün /Isparta</i>	
HER ŞEY GEÇER	384
<i>Ayşenur Kahraman / Manisa</i>	
ÖMÜR SALINCAĞI	392
<i>Berru Ulusoy /Giresun</i>	
BİRLİKTE DİRLİĞE	398
<i>Cesim Gülçin /Ağrı</i>	
KIYAMETE RAMAK KALA!	408
<i>Derviş Kanat /Kahramanmaraş</i>	
ÜLKEMİN EN SESSİZ GÜNÜ...	415
<i>Enes Deligöz / Erzurum</i>	
KIYAMETİN PROVASI	424
<i>Erol Afşin /Malatya</i>	
ASRİN FELAKETİ -MİLLİ DAYANIŞMA-	433
<i>Filiz Bektaş /Aksaray</i>	
KIYAM ET!	448
<i>Halil Katmerlikaya / Amasya</i>	
SESİMİ DUYAN VAR MI?	458
<i>İdris Araz / Malatya</i>	
“DÜNYA BİR PENCEREDİR”	465
<i>Lütfi Ayhan / Hatay</i>	
ASRİN FELAKETİ DAYANIŞMANIN TARİHİ	476
<i>Mahmut Özdemir /Adana</i>	
UMUDA TUTUNMAK	481
<i>Sevgi Öztörün / Malatya</i>	

ASRIN FELAKETİ
DAYANIŞMANIN TARİHİ

DURAN
SAATLER

04.17

6 ŞUBAT 2023

SÎRETTE SÛRETE

Yaşamımız hırs ve doyumsuzluk yüzünden çok zaman evvel dumura uğramaya başlamıştı. Evrenin kalbinden kıymetli şeyleri usulca söküp betona boca etmeye başladığımız zaman bazı şeyleri yitirmiştik. Yitimimizin farkında bile olmamamız gerekiyordu. Öyle de oldu. Bu oluş bir varlık ile yokluk savaşına dönüşmeliydi. Dönüşürken dönüştürmek zorundaydı.

Modern bir bunalım küpündeyiz. Yanımızda lüks, şatafat ve yalan var. Modern çağın kokuşmuş hastalığı olsa gerek. Bu hastalık bizi modern panoptikonlarda biteviye koşturuyor. Hududumuzu bile göremiyoruz. İnsani çizgilerimiz, itikadımız, değerimiz, mayamız dediğimiz ne varsa es geçiyoruz. Bu koşu bir tufanı andırıyor. Bu tufanla birlikte güzeli yok eden, çirkini besleyen bir afete doğru kadem basıyoruz.

Evvel zaman içindeki insanların ibadet edercesine, bir borç gibi yaşama/hayata hizmet veren eserlerini temaşa ediyoruz. Takdir ediyoruz. Mevcut teknolojiyle dahi o

eserlerin yapılamayacağını söylüyoruz. Çünkü biliyoruz ki o dönemlerden bu dönemlere işlerin içine ne sular karıştı, ne sular! Mesela binlerce yıldır çağlara damga vuran Ayasofya Camii, Divriği Ulu Camii, Kureyş Baba Kümbeti, Topkapı Sarayı gibi nice eserler görüyoruz. Bu görüntüyle birlikte biz bu çağdan o dönemlerin ahengini, kuvvetini ve sağlamlığa verilen imtiyazının izlerini sürebiliyoruz. Âdeta şehirle, doğayla ve en önemlisi insanla raks eden bir mimariye rast geliyoruz. Biraz perdeyi araladığımız takdirde matematikle, mantıkla, geometriyle, tarihle, şiirle ve en kıymetlisi imanla olan ilişkiyi seyreleyebiliyoruz. Bu ilişki bize Koca Sinan'ın gülümsemesi, Davud Ağa'nın heybeti, Behruz Çiniçi'nin selamı, Turgut Cansever'in yakarışı olarak görünüyor. Ortak noktaları ise, *insana insan gibi eserler bırakmanın en güzel ve hakikatli yollarını bulmak* olarak karşımıza çıkıyor.

Acı hadiseler sağlam bir geleceğe mektup olmalıdır. O mektup her nesle hitap ederken bir yandan imar ve ihyayı da peşinden getirmelidir. Tıpkı at sırtında coğrafyalara medeniyet tohumları saçan atalarımızın gaye edindiği gibi imar ve ihya istikbalimizde var olmalıdır. Ufukta; çalışkan, tutku sahibi ve işini hakkıyla yapmak için tutuşan bir nesil resmolunmalıdır. Karınca azminde, derviş nezaketinde yoğrulan yürekler ellere tat vermeli-dir. Hizmete yol alan ne var ise ona O'nun kudretinden gelen güzelliği nakşetmelidir. O güzellik ise güzeli en güzeli inşa edivermelidir.

İyi bir eğitim nesillere ruh verecek olan yegâne kuvvettir. Bu eğitimle/ilimle birlikte edebiyat, sanat, mimari,

teknoloji, din ve dünyaya yön veren disiplinler gelişerek can yakıcı, can alıcı, insana zarar veren çoğu şeyi önleyecek yolu keşfedecektir. Tarihte de böyle olmuştu. Konumuz deprem, mimari, düşünce olduğu için Koca Sinan'dan örnek verebiliriz. Söylendiği gibi Mimar Sinan'a o eserleri yaptıran kuvvet; ardından gelen, içinde yetiştiği ilim, irfan ve medeniyet tasavvurudur. İnşa edilen o yapıların ince hesapları, şiir gibi işlenen taşları o güne dek yol alan ilimlerin birer halka olarak zincirlenmesinden başka ne olabilir?

Yukarıda zikrettiğimiz hususları Ahmet Hamdi Tanpınar'ın şu muazzam tespitiyle taçlandırıyoruz: *“Atalarımız inşa etmiyorlardı, ibâdet ediyorlardı. Çünkü taşın sirâyet etmesini istedikleri sağlam bir ruhi değere sahiptiler.”* Çünkü insana hizmeti; ibadet eden, zikreden bir ruh olarak görüyoruz. Maddiyattan evvel işin hakkına bakanları, yaptığı işe ustalık ve ibadet katanları o eserlerde binlerce yıl geçse dahi hâlâ görüyoruz. Artık istiyoruz ki o dönemin insanlarındaki ruha sahip olup modern döneme söz geçirebileyim. Birlikteliğimiz tekrar insana insanca hizmet edebilsin.

Bunca sözün ardından ‘şimdi’ye gelelim. Acı bir deprem yaşadık. Yüreğimiz yandı. Tökezledik. Ruhsuz betonlar yaşamlarımızı mahvetti. Yüreğimizin en ücra köşelerine kadar yandık. Doğal afetin yapay binalarındaki ihmallere sarsıldık. Tek gayesi para olan, işin ehilliğinden uzak, çıkarıcı iştihalardan satın alınan yuvaların, tuzla buz olduğuna şahit olduk. Bu şahitlik bize ve tarihe büyük dersler verecek kadar hafızalara sirayet etmişti. İhmalî gördük. Bana, hep bana, daima bana diye diye söz-

de “yuva”ları yapanların hainliğinde kinimizi dirilttik. Ucuz beton, ucuz tuğla, ucuz demir kullanarak sözde lüks, gerçekte harabe olan yapıların soğukluğunda/anlamsızlığında donduk. Buz kestik. Kanadık. Ağlayışlar, çığlıklar, yakarışlar cihanı çınlattı.

Bunca kalpazanlığın içinde umutlarımıza güneş olanları da gördük. Tüm Türkiye’nin bir yürekte kuvvete ermesine şahit olduk. Cebindeki belki son parayı gönderen talebenin, dolabındaki battaniyeyi gönderen teyzenin, oyuncağını şefkat aracı eden miniklerin, aksakalından duasını gözyaşı olarak süzen dedenin yüreğindeki sevgiyle umudumuz yeşerdi. Azerbaycan’dan köhnemiş bir araçla mücevherden değerli yardımlar geldi. O araç aslında mücevherden daha kıymetli ve eşsizdi. Çünkü içinde merhamet vardı. Bu süreçte *insanlığa dair ümitlerimiz yeşerdi* sözünü tekrar yeşerttik. Var olmak ne demek anladık.

Artık tekrar yola koyulmanın tam vaktidir. Tıpkı Malazgirt Harbi’nden sonra harap Anadolu’yu bir bahçıvan edasıyla, bir çiçek şefkatiyle imar ve ihya eden atalarımız gibi... Gönlümüzde iman, zihnimizde ilimle yola yol olmalıyız. İmar ve ihya diyoruz. Madde ve ruhtan bahsediyoruz. Yapacağımız her ne var ise evvela maneviyatını, ruhunu, manasını meydana getirmeliyiz. Ardından ise eseri yani sanatı keşfetmeliyiz. Bizim Yunus’un: “*Her dem yeniden doğarız / Bizden kim usanası*” dediği gibi her vakit tekrar tekrar olmalıyız. Olmak yani kendini keşfederken âlemi bulmaktan bahsediyoruz. Bu buluş insanlığa yeniden yön verirken yaşamın hakkını verebilmeyi evvela bireye, ardından topluma empoze ede-

cektir. “Ölmeden evvel ölünüz.” diyenlere kulak vererek ölmeden önce üzerimizde kabuk bağlayan kin, haset, kıskançlık gibi çibanlardan kurtulacağız. Böylelikle ilk ânimiza, dünyadaki ilk masumiyetimize kavuşarak tekrar yaşam adlı yolu yürüyeceğiz. Sözün özü insan gibi bir yaşamla, hakikatli bir hayat ortaya çıkacaktır.

Artık durup düşünmek zamanıdır. Geleceği inşa edecek tohumları yetiştirmek ânıdır. Bunun için tarihe, felsefeye, düşlere kulak verme çağıdır. Şimdi Bilge Mimar Turgut Cansever’e kulak vereceğiz. Şöyle diyor yazar: “Şehri imar ederken nesli ihya etmeyi ihmal ederseniz; ihmal ettiğiniz nesil, imar ettiğiniz şehri tahrip eder.” İşte, sorunumuzun bam teli burasıdır. İhya edilemeyen bir neslin nelere sebep olacağı gayet açıktır. İhyadan uzak bir yazar zihni kirletirken, ihyadan uzak bir doktor candan edebilir. Bunun için nesillere ruh olacak o ilacı tekrar ders kitaplarına, sosyal medyaya, teknolojiye, okullara ve en kıymetlisi gönüllere yerleştirmeliyiz. O ilacı biliyoruz ama eskisi gibi hissedemiyoruz. Hissedemiyoruz ama adı bile bizi bizden alıyor. O ilacın, o merhemnin, o tabibin adı: **ÂŞK**. Artık âşkımıza geri dönmek için yola koyulmalıyız. Çünkü güzel her ne ise orada âşk var. Âşk bir saray ise basamakları sevgi, duvarları aidiyet, nakışları ise emektir. Şimdi bu krokiyi yaşamımıza koyacağız. Tekrar âşk olacağız. Âşk eri olup pervanelere şapka çıkartacağız. Artık adımız âşk, soyadımız tutku olacak.

BİR ŞEHİRİ KALBİNDEN ÖPMEK

Tozlu bir resim gibi kalbimin dal uçlarına asıyorum, gördüğüm bütün manzaraları. Yerle yeksan olan şehirlerin acı çığlıkları yankılanıyor gönül çeperlerimde. Bir keşiş sükûnetinde, lisanımı yitiren şehrimin gözlerine bakıyorum. Yakama yapışıyor ve silkeliyor beni, binlerce soru işaretine tutunan binlerce neden sorusu ve bir o kadar da **niçin**. Can pazarının orta yerinde el açıp yalvarıyorum yüce Rabb'ime, başımıza gelen bu felaketin bir düştten ibaret olması için. Yüzü gerilmiş bir şubat sabahındayım. Günlerden gözyaşı, günlerden kaygı bugün. Dudakları uçuk bağlayan bir şehrin, gamzesi düşmüş yanaklarından. Acı doluyor ve acı akıyor bu kadim coğrafyanın bütün çanaklarından. Ilık bir kül kokusu yayılıyor tutuşan tüm umutlardan. Seferler bitmiştir otele, karanlık istasyonlarda trenler çığlığını düşürmüştür cebinden. **Kırılırken gök kubbeyi taşıyan kolonlarımız ve direklerimiz, acının ve ayrılıkların merkez üssüdü lime lime olan yüreklerimiz.**

Moloz parçaları değiyor yüreeğimin orta yerine. Sütü kesilen bir göğse benziyorum. O göğüsten medet uman, yaşına yetmedik bir bebekle aynı yaştayım, aynı çaresizlikteyim. Yokluğun içinde teli kopuk bir kemençe, kanadı kırık bir kuş gibiyim. Ne çıղlıđım çıղlıktır bugün ne de ağıda benzer ağıdım. Ben yazılmamış bir şiir, şairini bekleyen kapkara bir kâğıdım. Sahi, bize böyle ne olmuştu bir gecede? Yıkık harabelerin obruk düşlerinin altından nasıl çıkacaktık düze? Kâinat içinde nokta kadar dahi yeri olmayan dünya ve ona gereğinden fazla değer veren âdem için bir imtihan mıydı bu zilzal? Yazgı mıydı, kader miydi? Yer kabuğunun bir iç çekmesi, insanı böyle yerinden yurdundan ve sevdiklerinden eder miydi? Gecenin sabaha gebe oluşunu dinlemeden, cihanı yakasından tutup silkelemişti deprem. Bir zilzal ki kükreyerek ağzını açmış, ölüm ve ayrılık kokan nefesini dünyanın bir ucuna duyurmuştu. En katı gerçeklikle, toprağın merhamet duygusunu yitirdiği bir tablo ile iç içeydik. Ayaklarımızın altındaki toprak âdeta kayıyor, çatlıyor, bir cam parçası gibi kırılıyor; üzerindeki cihanı çalkalayarak, çatlatarak, eğerek, fırlatıp atarak; ateş, su ve toprak fışkırtarak yırtılıyordu. Yaşanan çaresizlik görülmemişti bu deme kadar. En güçlünün dahi hiçbir şey yapamayışını görüyor, sadece titriyorduk. Sanki doğuştan hakkı olanı almaya gelir gibi tavrı vardı bu depremin. Başı ve kuyruğu olmayan bu mitolojik canavar, yırtılmış kuzey güney doğrultusunda ilerlerken şehirlerin titreyen ışıkları birer birer sönüyordu. Yer, kendisini deli bir fişkın gibi yürekleri delmeye adanmıştı. Bu gece sadece binalar değil, binlerce yıl içerisinde vücut bulan yaşam kültürü, insanla doğa ilişkisi de bu yıkımın altında kal-

mıştı. Kuşların sığındığı saçaklar, gönlümüze serin bir esintiyle dokunan ezanların gözesi minareler bir cam kırığı gibi saçılmıştı sokaklara. Çoban çeşmelerinin suyu kesilmiş; en güzel vadilere yerleşmiş kasabalar, yalnızlığın son sığınağı dağ köyleri ezilip dökülmüştü. Şehirlerin kalpleri âdeta yerinden sökülmüştü. Binlerce can, hiç var olmamışçasına ortadan kayboluyordu. Yaşına yetmedik çocukların çığlıkları en taştan yürekleri bile dağlıyordu. Gün ayrılıklara doğarken tan yerinin kızılığında, melekler mustarip kulların münacatıyla ağlıyordu. **Kırılırken gök kubbeyi taşıyan kolonlarımız ve direklerimiz, acının ve ayrılıkların merkez üssüdü lime lime olan yüreklerimiz.**

Neden diye soruyordum, esvabımdan neden kopmuştu parçalar, kanadım neden kırılmıştı. O çok sevdiğimiz dünya, bizi sevmemiş gibiydi sanki. İsmimiz beklenmedik ne çok sığara gebedi şimdi. Depremzede, yaralı, ölü, enkaz altında kalan, aç ve perişan. Neredesin ey kayıp ruhum, sen değil miydin benim kıratım, sen değil miydin lügatimdeki huruşan!? En yitik coğrafyalardan firaridir gözlerim şimdi. Bilmiyordum neredeydim, kiminleydim, kimdeydim! Esmem bir yalnızlıkla on bir şehir içinde kan kustuğum demdeydim. Çilenin en kırçıl olanından, sabrın en gökçül olanına doğru sefer eylemiştim. Sıra sıra ak çadırlar içinden geçmenin, oluk oluk gözyaşları içmenin vaktiydi artık. Bir mülteci kampında sessiz iniltiyle yüklenmişim sırtıma. Saçlarına kar yağmış şehirlerin sessiz çığlığıydı deprem. Çocuksuz bir yüzden düşen, derin ve uçurum bakışlardı. Bir annenin tebessümünün katili de oydu. Varılması gereken o son istasyonun yangın yerine dönmesiydi, suyun yanma-

sı deprem, güneşin sönmesiydi. Kendisi devasa, etkisi korkunç bir şeydi bu depremin. Öyle çok kayıp vardı ki, ölenler, kaybolanlar öyle çoktu ki. Bir çocuk sarılıyordu boynuma. Binlerce feryat yankılanıyordu yüreğimin dipsiz ve kuru kuyularında. Algılama yetisinin sınırlarını aşan bu yıkımda üzerimize serpilen ayrık otlarının altından kalkmaya çalışıyordum. Şehirlerin bedenine ve ruhuna indirilmiş en ağır darbeye, hayatı anlamsız kılan, acıdan hâsıl dağılmayan bir sise karşı ne yapabiliyordum ki!? Buharlaşan mutluluklar yaşamdan ve umuttan koparıyordu insanı. Böyle bir minvalde kapıldığın her duygu Belene Kampı'na sürüyordu beni. Anılarım enkaz altındaydı: Bakkal Mehmet Efendi, komşum Huriye Abla, mutfak balkonumuzun altını bekleyen sarı kedi... Şiirlerim, düşlerim, hüsn-i Yusuf çiçeklerim. Annemin naftalin kokulu kanaviçeleri, babam ve köstekli saati enkaz altındaydı. Ablamın gelinliği, genç kızlık düşleri yıkıntılar arasındaydı. Saklambaç oynamak için girdiğimiz harabelerin yerini tüm şehir almıştı, oyun bitmişti ama hâlâ saklananlar vardı. Birileri mızıkçılık yapmıştı oyunda, dudaklarımı bir çocuk edasında bükmüş gidiyordum. Kenarlarından acı kokan dudaklarım kıpırdarken, “**ebelemem söz, çıkın artık saklandığınız yerden**” diyordum. Depremle beraber binalar, yollar, köprüler, hastaneler, hanlar ve hamamlar değil sadece, dünya üzerinde rahatça ve güvenle yaşama duygum da yerle bir olmuştu. Umutlarım yerini yadırgıyordu, Kâğıttan bir gemiyle ben okyanusları aşamazdım ki! Göğünü yitirmiş bir kuşun kanatları neye yarardı!? Çünkü çırpıkça alev çıkacaktı kanatlarından. Birisi dokunmadan omuzlarıma, birisi silmeden yüzümdeki beton isini, ben

haber dar değildim yaşama tutunma sanatlarından. **Kırılırken gök kubbeyi taşıyan kolonlarımız ve direklerimiz, acının ve ayrılıkların merkez üssüydü lime lime olan yüreklerimiz.**

Irmak Leyla'nın babasının gözlerine bakıyorum. Gözlerine düşünüyorum, gözlerinde üşüyorum bu adamın. Bir bıçak keskinliğindeki bu kırık bakışlar hangi kalbi delip geçmemiştir ki!? Kanı soğumuş ve pıhtıya durmuş bir eli sabahlara kadar üşümesin diye avuçlarının içerisine almak nasıl bir sevdadır, nasıl bir yürek işidir!? Bu nasıl bir baba dokunuşudur, bu hangi sevdanın ateşidir!? Anlam ve anlamsızlıklar kol kola girip ilhak etmeye çalışıyor bendimi. Sükûneti insanı delirten o babanın yüreğine dokunarak ısıtıyorum kendimi. Yerle yeksan olan evimin yıkıntısında arıyorum düşlerimi. Ev dediğin insanın sığındığı yer değil miydi? İçindeyken kendini iyi hissettiğin, anlaşılır mıyım anlaşılmaz mıyım derdi yaşamadığın, kendini huzurun göğsünde sıcacık bir merhametle uyuyormuş gibi, sıcak yaz akşamı serinliğinde gibi hissettiğin yer değil miydi? Bu duvarları kime, neye karşı örmüştük biz? Neden korumadı beni diyordum kendi kendime. En çok kendime döndüğüm, dışarıdaki ve içimdeki kalabalıktan kaçıp nefes aldığım yer olan evimin duvarlarına sitem ediyordum. Hırçınlaştığımda, suskunlaştığımda, normal hâlimden uzaklaştığımda ve yorgun olduğumda koynuna sığındığım evimin kolonları neden aciz kalmıştı böyle. Evimin anahtar deliği bir girdabın içinde kaybolmuştu sanki. Artık adresim yoktu benim. Kapı numaram koca bir sızıdan ibaretti. **Kırılırken gök kubbeyi taşıyan kolonlarımız ve direklerimiz, acının ve ayrılıkların merkez üssüydü lime lime olan yüreklerimiz.**

Yıkımın kalbi olan kadim şehirlerde çaresizliğin zirveleştiği bir demdeydik. Dayatılmış bir yalnızlık kalbimizin en ücra noktalarını mesken edinirken kimse bu kıyametten bahsetmemişti bizlere. Gökyüzünün astarı delikti o gün. Boğazıma yapışan müstemleke kelimeler konuşurmuyordu beni, sadece susuyordum. Nasıl ve neyle var ettiyse yaptığımız her şeyin zayıflığını, kırılğanlığını yer yarıldığında fark etmiştim. Zengin-fakir ayrımı kalmadan, o şu dinden, bu şu inanca sahip demeden, herkes bir can kurtarma derdindeydi. Enkazların altında kalanların dini, dili, ırkı ne olursa olsun bir can taşıdığını bilerek uzatmıştık moloz yığınlarına ellerimizi. Gücümüz neye yetiyorsa onunla koşmuştuk. Bu felaketin ortasında biz en fazla acizyetimizi görmüş, hiçliğimizin farkına varmıştık. Kibrimiz, kendimizi bir şey sanışımız silinmiş, bedenimiz enkazın altında olmasa da içimiz enkaza dönmüştü. Nefsimizin kalesi yıkılırken insan olmamız gerektiğini hatırlamıştık. Moloz yığınlarının alt katmanlarında ezilen bedenlerin iniltileriyle dirilişe geçiyordu yüreğimdeki bütün hüznler. Çatlakların ve beton blokların arasından ölüm sızdıkça bir günü bin yıl olmuşa dönenlerdendim ben. Vinçler, kepçeler, beton delen matkaplar, demir kesen makaslar, jeneratörler benim için bir zamanlar sıradan ve metalik bir olgu iken şimdi onların gölgesini muştı bilecek bir ruh hâletindeydim. Çatlamış dudaklara besmeleyle süreceğim bir damla su kayıptı, gün mahcuptu, güneş kayıptı. Bir şeyler eksikti, bir şeyler yoktu, bu durum insan ve insanlık için çok ayıptı. Korkularım, kaygılarım, had safhada olan çaresizliğim ve yaşımdan büyük acılarım çaresizliklerim İsrail'e sitem ettiriyordu bana. Bak-

masın cümle melekler bu bendeki kusura. **“Kıyamet için erken değil miydi, ey İsrail neden üfledin o sura?” Kırılırken gök kubbeyi taşıyan kolonlarımız ve direklerimiz, acının ve ayrılıkların merkez üssüydü lime lime olan yüreklerimiz.**

Zamanın tadında, yıldızların seyri ve peteğinden süzülen bal teşbihinde bir akşam vaktiydi. Başımızın üzerinde çatısı olan evlerimizde herkes gibi biz de yastığımızı baş koymuştuk. Felaketin ne olduğunu idrak ettiğimizde fitratımız ağır yenilgiler alıyordu. Şubat'ın altısında yeryüzü resmen yarılmış, yerle beraber gökler ağlamıştı. Bir çocuğun en duru yüzü ve yüreği betonun en soğuk hâliyle çizilirken insan en aciz hâli ile ıslanmıştı. Yaklaşık iki dakika süren ama asırları andıran depremin ardından üzerimize ve elimize ne geldiyse o şekilde çıkmıştık sokağa. Ya da bir daha o sokağa çıkamamıştık. Bütün hayatlar ağır yaralıydı. Pınarların gözesi yaralıydı, köprülerin kemeri, pencere pervazlarındaki menekşeler ve cümle sığırcık kuşları... Kim canını kurtardıysa ulaşamadıklarımızın evlerine koşmuştuğunun ilk ışıklarıyla. Hep ayrılıktı, hep acıydı satır başları. Can parçalarımızın saçlarına dokunabilirken, seslerini duyabilirken ellerinden tutup enkazdan dışarı çekememenin acizliği öyle büyük bir acizlikti ki. Yara büyüktü ama biliyorduk ki yaranın büyüklüğünden ziyade, o yara üzerinde bağlanacak kabuğun hükmü daha kıymetliydi bizde. Bir tas çorba, bir yudum suyla başladı ilk devinimler. Biz, umudu, yüreklerin titreyişinden ve acıya ortak olanların göz yaşlarından devşirmiştik. Zira Türk milletinin kodunda millî birlik ve beraberlik olgusu yatmaktaydı. Bizler zaman sürecinde birçok acıyı ve kederi paylaşmış, ke-

netlenerek en büyük sıkıntıların üstesinden gelmiştik. Bize öğretilen de, bize yakışan da buydu. Gökler kadar derindi bu hazin seremoni. Acılardan yeni bir diriliş marşı bestelemesini bilen bir ulustuk biz. Yardımlaşma geleneğinin verdiği motivasyon ve ruhla umut asla ertelenemezdi bizde, tükenmişlik ve umutsuzluk ise kabul edilemezdi. Yüzüncü yılını kutladığımız cumhuriyet tarihimizde de aziz milletimizin koca bir cihana ders verecek nitelikte kenetlenmesi dünyanın dudaklarına uçuk düşürmüştü. Büyüklüğümüzü, asaletimizi, sevdamızı ve kimliğimizi bir kez daha göstermiş, yüreğimizin mührünü insanlığın bağrına bir kez daha vurmuştuk. Hayatın kara yaprakları kanlı kanlı kıpırdarken, akrep kırılmışken, yelkovan savrulmuşken, tek yürek olmak gök aydınlığımızı açılan kapı olacaktı. Zilzalin on bir kenti, yakasından silkeleyip savurduğu ilk saatlerden itibaren bu mümtaz coğrafyaya rüzgâra name veren yeşerleriyle soluk soluğa koşan atlar, o atların üzerinde Yunus yürekli süvariler yollanmıştı. Sinesi kanayan vatan topraklarında birlik ve beraberliğin, dayanışmanın şahlanması adına bir ulusun kendisiyle kenetlenme zamanı gelmişti. Bu kenetlenme necip bir milletin seyir defterine sabır ve sevgi kalemiyle yazılmıştır. Okusun bu seyir defterini dünya. Bu kadar kesin sonuçlu bir dayanışma, başka bir seyir defterine yazılamamıştır çünkü. Bir tümen askerin tozu dumana katarak cepheye koşar gibi bir ulusun deprem bölgesine koştuğu bir demesahit olmuştum. Yardım elini uzatmak için uzak yakın demeyip bölgeye koşanların yüreklerinde sanki kırk kibrit çöpü vardı ve bu yüreklere dokunsan her biri parlayarak küçük bir alev kutusu hâline dönecekti. Bizim

için yanan insanlardı bunlar; bizim için tutuşan, hiç tanımadıkları insanlar için ağlayan insanlar. Biz böyle bir millettik, bir kelebeğin kanadı kadar nahifti yüreklerimiz. Şimdi çok daha iyi idrak ediyorum, bu toprakların neden mübarek olduğunu, neden vatan olduğunu. Neden gözümüzde ve gönlümüzde âşk olarak kaldığını. Birbirlerini hiç tanımayan, hiç görmemiş ve görme ihtimali bile olmayan insanların görünmez bir ipe dizilerek kenetlendiği bir mevsimdeydim. Biz böyle olmasaydık bu nermin toprakların sevda buğusunu içimize çekemezdik ki. Kenetlendikçe bir ulu destan kitabesi, yarım kalmamış bir âşk hikâyesi olacaktık. Ve Elif gibi dik bir vaziyette dirilişe geçecektik yavaş yavaş. Her anın dirisi olarak seçildiğim farkındaydım. Kenetlendikçe özge bir sevincim olduğu doğrudu. Kenetlenmeliydik, zira yüz­süz ve özsüz kalanlardan değildik ki biz. Yüreğim örümcek ağı kırıl­ganlığındaydı yine de. **Can kırıkları ve cam kırıkları de­ğiyordu kalbimin orta noktasına. Kırılırken gök kubbeyi taşıyan kolonlarımız ve direklerimiz, acının ve ayrılıkların merkez üs­­südü lime lime olan yüreklerimiz.**

Öyle bir ulusun mensubuydum ben. Kâmil bir zihniyetin ehli olan, tarihe altın harflerle kazınacak dayanışmanın örneğini gösteren bir ulusun mensubuydum hem de. Devlet ve millet olarak tüm dinamiklerimizi deprem bölgesi için seferber ederken, kalpleri aynı yüksek değerler etrafında bir tutarak kudret bulan bir ulustuk biz, her yerde ve her demde. Esvabımız kırık parçaydı ama durumu anlayan, algılayan ve uygulayan bir ulus olarak dayanışma denilen bu ruhani gömleği üzerimizden asla çıkarmamıştık. Çocukluğumuzdan bugüne kadar

bizlere öğretilen bir olgu olan ve dinimizce kulağımıza her fırsatta fısıldanan, “**Komşusu açken tok yatan bizden değildir.**” hadisi hepimiz için çıkış noktası idi. Kudret kaynağımızın birisi de bu beraberlik ruhuydu. Bu ruh olmaz ise ayakta kalmamız, huzurlu ve esenlik içerisinde yaşamamız mümkün değildi. O yüzden necip Türk milleti müthiş bir refleksle depremin ilk anından itibaren yardım için kendisini mesul hissetmişti. Şehri me koşarak kanıyla canıyla yardım çalışmalarına katılan, gözlerimdeki yaşı silen bu adamı tanımıyorum ama biliyordum ki hepsi benim kardeşimdi. Buraya gelemeyen ancak aynı ve maddi yardımlarıyla acımızı dindirmek için el ele verenleri de tanımıyordum ama benim için yürekleri kanıyordu. Ben onları tanımasam da onlar beni biliyor ve hepsi tebessümümü diliyordu. Milletimizin önünde set gibi duran büyük ve acil sorunların çözümünde ilk başvurulacak kudret kapısı birlik ve beraberlik ruhuydu. Televizyonların canlı yayınlarında düzenlenen en büyük bağış kampanyaları özlemine ve ihtiyacını duyduğumuz birlik beraberlik ruhunu âdetâ saha kaldırmıştı. Necip Türk milletinin Bezmielâst’ten beri kendisi ile bir kavli vardı. Yapılabilecek olduğunu değil, yapılabilecek olanın en iyisini yapardı benim milletim. Mağdur ve mahzun insanların elinden benim milletim tutardı ancak. O yüzden sanayi sektörlerinin en büyüklerinden en mütevazı esnafına, bir kundura tamerisinden terzisine, memurundan işçisine, anaokulu öğrencisinden emeklisine kadar toplumun tüm kesimlerinden bir el dokunmuştu yüreğime. Ondandır derdimi unutuşum. Keder ve kıvanç birliğini sadece millî bir görev değil, aynı zamanda dinî bir sorumluluk bilen

iş makinesi sahipleri ve operatörleri farklı şehirlerden âdeta ışınlanarak gelmişlerdi yanı başımıza. Bizim kültürümüz, neme lazımcılığı kesinlikle reddeden, inananları sorumluluk sahibi kılan bir kültür olmasaydı iş makinesi taşıyan kamyonların son sürat hareket hâlindeki görüntülerine, lastikleri patlamasına rağmen kurtarma çalışmalarına katılmaya giden kamyonların hiçbir şey olmamışçasına yollarına devam etmelerine dünya şahit olabilir miydi? Kalbimize dokunan olur muydu bu hasletler olmasaydı? **Kırılırken gök kubbeyi taşıyan kolonlarımız ve direklerimiz, acının ve ayrılıkların merkez üssüdü lime lime olan yüreklerimiz.**

Benle beraber, yıkılan ve sinesi kanayan şehrimin de bir kalbi vardı. Bu şehrin de özlemleri, beklentileri, hasretleri ve bekledikleri vardı. O şehir ki bu hissiyatın temelinde vücut bulur, nefes alır ve bir ananın evladını beklediği gibi, toprağın suyu istediği gibi birisini bekler durur. Bu şehrin de bir kalbi vardır; sever, saklar, sevilir, kimileri kalbinden öper bu şehri, kimileri de kalbinden vurur. Ve bir şehir kalbinden öpülmeyi bekler durur. Kalbe düşen her buse de ruhumun kanlı yaralarına, serin bir merhem gibi sürülür eliften bir ses. Her busede uçmayı bekler göğüs kafesimdeki şükür kuşlarım. Her busede baharla muştulanır kalbimdeki müebbet kışlarım. Bu şehrin kalbine düşen her busede yuvarlak kemerli pencerelerden bir ışık huzmesi vurur yüzüme. Kırık göklerden devşirdiğim kehkeşanlar karışır özüme. Silinir yalan dünyanın bütün ben'leri ve ben duygusu ile hemhâl olan özneleri. Bir tek 'biz' kalır, 'biz' göztükür gözüme. Bizi ve bu şehri kalbiyle öpenlere, bu şehri kalbinden öpen Yunus yürekliyle selam olsun. Yüzünde

zilzalin izi olan bir şehrin kalbinden öpülmesidir cümle dileklerimiz.

Kırılırken gök kubbeyi taşıyan kolonlarımız ve direklerimiz,

Acının ve ayrılıkların merkez üssüdü lime lime olan yüreklerimiz.

BİR DEPREM VURDU BİZİ

“Yargı kesin: Acı duymak ruhun fiyakasıdır.”

Deprem; bir gönül kırığıydı, mütemadi depreşti içimizde. Kirpiğimizde kırağıydı, gitmedi öyle bekleşti kışımızda. O, öyle bir kıyametti ki, toprak koptu koynumuzdan; kaynar sular döküldü, başlar kıydı boynumuzdan. Ruhumuzun direkleri, hepten çöktü tenimize; dizimizin ilmekleri, düşüverdi o demde yanımıza. Deprem dermansız sızıydı, yüzümüzde kırılan faydı. Kederli kader yazımızdı, kırışte kurulu yaydı. Gözlerimize kümelenen sanki kara buluttu; boğazımıza duran kuru lokma bir umuttu. Deprem güz ağrısıydı zemheride, saplı bir saçak gibiydi o soğukta. Keskin bir bıçak gibi başımızda kar sanrısıydı.

Deprem bir dert beşığıydi, ayağımızın altı kaydadı, dalgalarla sallandı. Sanki çile ipliğiydi, ipi sardıkça delirdi. Dinmez acı bir çığlıktı, sanki küçük kıyametti. Onmaz yıkıkla ve kırıkla, tanımsız bir felaketti. Acı bir gerçektir,

zamansız gelen eceldi. Ağır hasar aldı yürekler, üstümüze çöken melaldi. Deprem zamansız korkuydu, oğul veren endişeydi, sözün bittiği suskuydu, ölüm yüklü hadiseydi. Kanayan bin bir hikâyeydi, bin bir açık yaraydı. Adsız okunan selaydı, meçhul kefendi, sahipsiz taziyeydi. S/anki mahşer günüydü, kara gün imtihanıydı, Hatıraların hüznü çökmüştü üstümüze. Toprakta binlerce feveran vardı. Yerle yeksandı mahalimiz, gülmeye yoktu mecalimiz, taşıyordu melalimiz.

6 Şubat 2023, fecir vakti... “**Maraş’tan bir haber geldi.**”: “Deprem”. Kara haber tez duyulur. Bu sefer öyle böyle bir haber değildi Maraş’tan gelen haber. Bir değil binlerce ‘Merik’ ölmüştü, bir değil on bir şehrin üstüne karabasan çökmüştü. Keşke deprem olmayaydı, keşke Merikler ölmeyeydi. Kadere keder düştü. Elimizden ne gelirdi? Üstat Necip Fazıl, çaresizliğimizi ne güzel özetlemiş yıllar evveli:

*“Kader, beyaz kâğıda sütle yazılmış yazı;
Elindeyse beyazdan, gel de sıyr beyazı.”*

Bir deprem vurdu bizi sabaha karşı. 04.17’ de takılı kaldı akrep ve yelkovan. Hayat kaydından düştü saat. Zaman zehir zemberek **d**/oldu o an. Yalnız toprak kaymadı o gece. Hayatlar kayıp gitti; hayâller, hedefler... Karanlık bir günle **u**/yandık. Tanıdığımız, tanımadığımız her canın acısıyla, deprem bölgesindeki çaresizliği iliklerimize dek hissettik. 7,7’lik sarsıntı sonrası saniyeler içinde binlerce can enkaz altında kaldı. Onlarla birlikte kurulan hayâller, bin bir özenle kurulan yuvalar yerle yeksan oldu. Bu sarsıntı sadece on bir ili -13,5 milyo-

nu- uykusundan uyandırmadı. Seksen beş milyon, asrın felaketinin sarsıntısını yüreğinde hissetti. O sabah Türkiye'nin uyandığı en kara, en acı günlerinden biri oldu. Hiçbir şey eskisi gibi değildi... Felaketin boyutu boyumuzu aşmıştı. Yas çadırı kurulmadan 13.24'te 7,6 büyüklüğündeki depremle yeniden sendeledik. Kahramanmaraş merkezli iki büyük deprem, tüm Türkiye'yi derinden etkiledi. Deprem, on bir ilde büyük yıkıma yol açtı. Elli binden fazla insan yaşamını yitirdi. Binlerce insan yaralandı, uzuvlarını kaybetti. Bütün bunların yanında milyon dolarlık ülke sermayesi, mal varlığı silinmiş oldu. Bir buçuk milyon insan evsiz kaldı. Yaklaşık dört milyon insan yurdunu, yuvasını terk etmek zorunda kaldı.

Bir deprem vurdu bizi sabaha karşı. Gül ağacımız, dalımız tarumar oldu; bülbülce feryadımız, v/ahlarımız titretti arşı. Beyaz bir geceydi kara Şubat. Gökten lapa lapa kar yağıyordu. Beydağı duvağını çoktan örtmüştü. Kar beyazı bir duvak Malatya'yı sarıyordu. Anlaşılan özlemişti bu şehri kar. Biteviye yağıyor, yer yer tipiyle esiyor, gelinlik giydiriyordu sanki bu şehre. Gökten rahmet yağarken yer de yerinden oynadı. Uykuda yakaladı deprem on bir şehri. Durdu tüm saatler, lakin depremler dur durak bilmedi. Dışarıda kar esareti, içerde deprem felaketi... Taşların dili olsa konuşur, derler ya. O gün dağ-taş, eşya konuştu. Yerle yeksan oldu her şey. Şehirlerimiz karanlığa gömüldü, her yer enkaz, her taraf moloz yığınına döndü. Deprem sadece evlerimizi, şehirlerimizi harabeye çevirmedi. Yalnız binalar ağır hasarlı değildi. Ruhumuzda derin y/aralar açıldı. Topaç çevirdiğimiz mahallelerimizi, saklambaç oynadığımız

sokağımızı, mahalle kahvemizi, yıllarca kapı-pencere yüz yüze baktığımız komşularımızı, akrabalarımızı, arkadaşlarımızı, hatıralarımızı da yaraladı.

Enkaz altında olanlar yaralyken, üşürken, bizler onlar için duaya durduk. Boğazımız düğüm düğüm oldu, ağzımıza bir lokma koyamadık. Kurtarma çalışmalarına dünyanın dört bir tarafından ekipler koşup geldi. Arama-kurtarma çalışmaları günlerce sürdü. Mucizeler üst üste geldi, birkaç günlük bebekler de enkaz altında günlerce soğuğa-açlığa dayandı. Bir cana daha ulaşmak için devlet-millet el birliğiyle enkaz kaldırdık. Yıkım öyle büyüktü ki günler sonra enkazdan çıkarılan yaşlı bir kadın ekiplere şu soruyu sordu: “Dünya var mıymış?”

Enkaz altında kalan ve kurtarma ekiplerinden başörtüsü isteyen başka bir teyzemizin, “Hasbiyallahu tevekkeltü Alallah” nidalarındaki inanç ve teslimiyetti o gün bizi güçlü tutan. Milletçe et tırnak olduk o gün ve sonraki günler. Ateş düştüğü yeri yakmadı sadece. Acımız dünyayı sardı. Yardım kamyonları Hızır oldu, kurtarma ekipleri zamanla, soğukla, artçı depremlerle, uykusuzlukla, yorgunlukla mücadele etti. Teyzeler hac farızası için biriktirdiği parayı çıkardı çıkınından, dayılar ahırlarındaki ineklerini feda ettiler. Halalar ameliyat parasını hiç düşünmeden veriverdiler. Topyekûn bir yardımlaşma ve dayanışmayla depremin kırıklarını sardık, yaraları bağladık.

Deprem trajedisi makinelerin kadrājına düşen fotoğraflarla belki de en iyi anlatıldı. Kelimelerin kifayetsiz olduğu demde fotoğraflar bu acıyı dile getirdi. Enkaz altında ölen kızının elini bırakmayan babanın tarif edi-

lemez acısı ve çaresizliğinin resmi yüreklerimizi burkan en izli an olarak kaldı hafızalarımızda. Aklımızdan hiç çıkmayacak bir kare de birbirine sarılan kedi ve köpeğin görüntüsüydü. Nasıl da içimiz parçalandı! Korkudan birbirine sarılan hayvanlar, dondurucu havada birbirlerine sarılarak ısınmaya çalıştılar. Hayvanlar bile sen-ben kavgasını bir tarafa bırakıp bu acıyı paylaştılar. Çünkü deprem, o gün hiçbirimizin meşrebini, mezhebini, milletini, dilini ayırt etmedi. O gün yardıma koşan hiç kimse g/ayrılık derdine düşmedi.

“İnsan acı duyabiliyorsa canlıdır. Başkasının acısını duyabiliyorsa insandır.” diyordu Tolstoy. Çünkü insanın mayasında ıstırap mevcuttur. İstırap, gönül dilidir. Depremin ıstırabını milletçe üleşip payımıza düşen yaramızı ödedik. Milyonların tek yürek olduğu kara bir şubatta fedayı kâr bildik. Fedakârlık destanı yazdık o karda kışta. Arama-kurtarma görevlisi, madenci, berber, doktor, hemşire, ebe, aşçı, imam, terzi, öğretmen, gazeteci gibi çeşitli mesleklerden insanlar; kardeşlik ruhuyla memleket ve insan sevgisiyle, merhametin eli, vicdanın sesiyle sahaya indi o gün. Asrın felaketi, büyüklükleri kadar, yardımlaşma duygusu ile de büyük bir fedakârlık destanını doğurdu. Asrın felaketi, bir anda asrın dayanışma hareketine dönüştü. İnsanlık tarihinin en büyük feda/vefa örneklerinden birine şahit olduk o gün. Sevdikleri enkaz altındayken başka canları kurtarmaya koşan, hiç tanımadığı insanlara şifa olmaya çalışan yürekli insanların destanı yazıldı o gün.

“Allah’ım! Hissetmeyen bir kalpten sana sığınyorum. Güzellikleri fark edemeyen, acı duyma-

yan, merhametsiz, kalpten sana sığınıyorum.” diye dua etmişti Peygamberimiz. Çok şükür ki deprem zamanında nice koca yürekli insan çıktı ortaya. Ahır-daki tek ineğini satarak depremzedelere gönderen yaşlı teyzedeki rikkati, merhameti, keremi unutmadık. Hac paralarını “Türkiye Tek Yürek” kampanyasına veren terziyi unutmadık. Umre parasını depremzedelere bağışlayan yaşlı teyzeleri unutmadık. Aracının iki lastiği patlamasına rağmen yardım malzemelerini bölgeye ulaştıran Konyalı tır şoförünü unutmadık. Afet bölgesine iş makinesi taşıyan, İstanbul’dan Kahramanmaraş’a dokuz saatte giden, “Hiç durmadan, belki bir can daha fazla kurtarırız maksadıyla gittik. Sürat kadranını, devir saatini kapattım.” diyen Pala Dayı’yı da unutmadık. Deprem bölgesine gönüllü giden, çorba kaynatan, su dağıtan, koli taşıyan, çadır kuran, enkaz kaldıran, cenaze yıkayan, defin işlemlerine yardım eden, depremzedelere payanda olan her bir sivil vatandaşı da unutmadık. AFAD görevlilerini, askeri, polisi, sağlık görevlilerimizi, din görevlilerimizi, çadırda eğitim veren öğretmenleri unutmadık.

Bu millet tarihin her döneminde birlik ve dayanışma duygularının güçlü, bireycilikten ziyade kolektif bilincin hâkim olduğu, duygusal davranış biçimlerine sahip bir toplumdur. Bireylerin ve sivil toplumun hemen organize olması; elinde avucunda ne varsa mazluma, yoksula, depremzedeye feda etmesi; ortak bir düşünce ve güçlü bir birlik ve beraberlik duygusuyla hareket etmesi, toplumun zor zamanlarda kenetlenmesini sağladı. Yani toprağımız şiddetli depremlerle sarsılırken, bizim birbirimize olan inancımız pekişti. Hepimiz birimiz, birimiz hepimiz için kenetlendik.

“Yargı kesin: Acı duymak ruhun fiyakasıdır.” demişti İsmet Özel. Depremle ruhumuzda üzeri toz tutan yardımlaşma, paylaşma duyguları depreşti. Yedi bölge yedi renk, bir eleğimsağma gibi kuşattı deprem bölgesini. Yediden yetmişe her kesim elini gönlüne attı, he-mençesinde ne varsa çıkardı, azığını bölüştü. Yetmiş iki millet tek yürekten seslendi, ‘Can feda, mal feda.’ dedi. Parası olan parasıyla, yüreği olan yüreğiyle indi sahaya. Belediyeler, dernekler, vakıflar, sivil toplum örgütleri yardım olup yağdı âdeta deprem bölgeleri için. Askerle çadır kurdu kimi, kimi çorba kazanının başına geçti. Kimi sırt verdi ciğeri yanan babaya, kimi ceketini verdi ateş başında titreyen anaya. Elden ele barınma ve giyinme, beslenme yardımları taşındı. Kepçe operatörleri, enkaz kaldırma için bölgeye koştu. Psikologlar, psikolojik destek için çadır çadır gezdi. Çocuklara depremi unutturmak için futbol kulüpleri, oyuncak seferberliği başlattı. Televizyonlar bağış kampanyasıyla, camiler dualarıyla, kadınlar yemek seferberliğiyle, kermeslerle bir ucundan tuttu memleketin. Hülasa kimin elinden ne geliyorsa onu esirgemedi.

Suretimizdeki deprem hüznün çöküşüydü. Ruhumuz enkaz altındaydı, kalp kırığıydı devraldığımız terekemiz. Dualarımız hıçkırıklara teslimdi. **“İnsanın acısını insan alır.”** diyor Şükrü Erbaş. Teselli ve metanet en çok ihtiyaç duyduğumuz şey. Depremde acımızı bastıran, hafifleten en güzel ilaç oldu insanımızın fedakârlığı ve diğerkâmlığı. Minik ellerden kumbaraya koyulan para değildi elbet içimizi ısıtan, küçük bedenlerin büyük kalpleri, rikkat sahibi edalarıydı. Üstümüzü örten battaniyeler değildi, insanın acısını içinde hissededen,

sıcak evinde bizimle birlikte üşüyen gönüllerdi. Deprem çadırlarındaki çorba değildi boğazımızdan geçen, kardeşinin açlığında boğazından lokmalar geçmeyen insanımızın samimiyetiydi. O gün bizi güçlü tutan bağ aidiyet duygusuydu. Birileri enkazdayken onlar için dua eden anaların duası; çocukların masumiyeti; babaların fedakârlığı; çiftçi, esnaf, köylü, kentli toplumun her kesiminden insanın elinde avucunda ne varsa deprem bölgesi için elfida demesiydi. O gün bizi güçlü kılan yedi bölgenin yediden yetmişe tek vücut olması, deprem sancısını herkesin yürekte hissetmesiydi. Bu ülkenin insanı diğerkâmdır. Başkalarının dertleriyle hemdert olmak, başkalarının acısını görünce kendi acısını unutup ona koşmak genlerimizde olan bir hasletti. Bu fedakârlık ve diğerkâmlık bu toprakların mayasında var. Garip-gurebanın, kimsesizlerin, yolda kalmışların, düşkünlerin yanında olmak ibadet hükmündedir. Ayette: **“Şüphesiz Allah; adaleti, ihsanı, yakınlarla bağışta bulunup bakmayı emreder.”** hükmüne yer verilmiştir. Bizler yaratılanı Yaratan’dan ötürü seven bir milletiz. Bu nedenle birbirimize Allah için arka çıkarız, Allah için bir araya geliriz. Sevinçlerde hüzünlerde Allah içindir bizde.

Bu toprağın çocukları, Hz. Ebubekir’in cömertliği, Yunus’un sevgi dili, Mevlana’nın hoşgörü iklimiyle; Bosna’yı, Karabağ’ı, Filistin’i, Türkistan’ı, Gazze’yi hiçbir zaman yalnız bırakmamıştır. Türkiye, Osmanlı ruhuyla hiçbir ayırım gözetmeksizin dünyanın dört bir yanında meydana gelen doğal felaketler ve çatışmalar nedeniyle zor durumda olan ülkelere yardım etmiştir. İnternette okumuştum ve notlarım arasına almıştım: Küresel İn-

sanı Yardımlar Raporu'na göre, gayrisafi millî gelirin insanî yardımlara ayrılan yüzdesiyle Türkiye 2015'ten bu yana "dünyanın en cömert ülkesi" konumundaymış. "Veren el alan elden üstündür." Çok şükür balık da Halık da biliyor.

Geniş zamanlarında darda kalanlara koşan güzel ülke-
me asrın felaketinin dar vaktinde insanlık yardım olup
yağdı. Dünyanın birçok ülkesinden gelen yardımlar
Türkiye'nin bu ülkelere yönelik geçmişte gösterdiği sa-
mimi dayanışmanın ürünüydü. Bugün Gazze'de bom-
balar altında inin inim inleyen Gazzeli çocukların sıraya
girip harçlıklarını kurulan kumbaraya atarkenki Türki-
ye sevgisi ve muhabbeti en değerli olanlardan biriydi.
Yine uzun süre hafızalarımızda kalacak bir diğer yardım
eli 'can gardaş'larımızdan geldi. Türkiye'nin yardımına
dost ve kardeş ülke Azerbaycan ilk başta koştı. Azerbay-
can vatandaşı Server Beşirli'nin köy halkından topladığı
battaniye ve yorganları eski arabasının üstüne koyarak
Türkiye'ye ulaştırma hikâyesi deprem dayanışmasının
en samimi sembolü hâline geldi. Yazdık kalbimize seni
'Server Bedirli'. Bu kalp seni unuttur mu?

İçimiz içimize sığmadı, gözyaşlarımız dondu yağan ti-
pide. Ekmeği bölüştük yağın kar altında, derme çatma
ateşler başında sabahladık günlerce. Zenginle fakir aynı
yemek sırasına girdi. Ne mal ne para fayda o günde.
Yakıt olmayınca araçlarımızı oynatamadık yerinden, ek-
mek bulamayınca para hükmünü yitirdi. Deprem bizi
dışarı attı evimizden ve dışarıdaki soğukta başımızı so-
kacak bir kulübe, bir tandır evi, bir köy evi aradık. İki
odali evlerde birkaç aile bir soba etrafında buluştuk. Bir

isli demlik en büyük z/enginlik oldu o demlerde. Kuru ekmek, bal oldu; sıcak bir çay, çorba lüks oldu.

O gün, Hz Ebubekir gibi yarığar olduk depremzede kardeşlerimize. Ensar-muhacir kardeşliği depremin ardından hızla devreye girdi. On bir ile, yetmiş il kucak açtı. Depremzedeleri evinde ağırlayan yiğitleri gördük. O Ensarlar, hep bir elden boş evleri donatıp depremzedelerin hizmetine sundular. El birliğiyle gıda ve giyinme yardımlarını depremzedelere ulaştırdılar. Kira parasını ağızlarına bile almadılar. “Evim Yuvam Olsun” projesiyle evini devletin ve milletin emrine verdi birçok diğerkâm vatandaş. Birimiz hepimiz, hepimiz birimiz için prensibiyle o gün kârı, zararı düşünmedik. İncancımız, insanlığımız bunu gerektiriyordu.” Komşusu açken tok yatan bizden değildir.” diyordu Resul-i Nebi.

O gün manşetler esrarengiz bir olay diye verse de Hızır'ın birçok yerde görünüp medet kıldığına şahit olduk. Kul sıkışmıştı ve Hızır enkaz altındaki bebeleri annesi gibi yedirip içirdi o gün. Üşümesin diye üstünü örttü. Hızır, Kahramanmaraş'ta yol gösterdi kurtarma çalışmalarına. Depremler sonrası kent merkezinde enkaz çalışmalarına destek veren bir gencin anlattıkları bunun sadece bir örneği idi. Gencin iddiasına göre, depremin beşinci gününde Kahramanmaraş merkezde belediye karşısında yıkılan bir binanın enkazında arama-kurtarma faaliyeti yürüten ekiplerin yanına gelen bir kadın, çığlıklar atarak “Hareket etmeyin, durun. Benim iki evladım burada, şu duvarın ardında. İkisini kurtarın.” dedi. Bunun üzerine orada bulunan kurtarma ekipleri kadının dediği yerde arama-kurtarma çalışması başlattı.

Yapılan çalışmalar sonucunda enkazdan iki çocuk canlı bir şekilde çıkarıldı. Enkaz altından çıkarılan çocukları annelerine teslim etmek isteyen ekipler, ılık atan kadını aradı ama... Evlatlarım burada, diyerek onların bulunmasına yardımcı olan kadın bir anda kaybolmuştu. Arama esnasında bir an olsun oradan ayrılmayan kadının bir anda kaybolması herkesi şaşkına çevirdi. Enkaz altından çıkarılan çocuklar sorguya çekildiğinde, annelerinin dört yıl önce vefat ettiği öğrenildi. Tüyer ürperten olayda büyük şaşkınlık yaşayan ekipler bu manevî hadisenin bir parçası olmanın şerefine nail oldular.

Maraş candı, Hatay handı, Urfa şandı, Adıyaman yamandı, Malatya vatandı. Sazlıktan koparılan kamışlar gibi ney olup inledik. Nice dramlar dinledik. Nice acıya, gözyaşına iştirak ettik. Beyaz gelinliğiyle yakalandı yeşil Malatya. Kara, kan bulaştı. Daha bir acı geldi, içimize oturdu, **“Etek sarı, sen etekten sarısan,/Kurban olam Beydağ’ının karısan.”** türküsü.

Bir yanımız gurbetti, bir yanımız deprem. Bir yanımız çaresizlikti, bir yanımız tipi. Deprem ve kar esareti yolları çıkılmaz bir labirente çevirmişti. Bir arafı iliklerimize kadar yaşadık; sevdiklerimizi, enkaz altında bırakamadık, ayağımız varmadı bırakıp gitmelere. **“İnsan yaşadığı yere benzer / O yerin suyuna, o yerin toprağına benzer.”** diyordu Edip Cansever. Bizi zor günlerde birleştiren aidiyet ve mensubiyet harcıydı. Ordu-millet bilincini tarihin sayfalarına nakşeden bir millettik. Felaketlerden ne destanlar yazdık biz. Demir dağları erittik, gemileri karadan yürüttük. Yoksulluk ve yoksunluktan bir Çanakkale Destanı yazdık. Çünkü bizler et tırnak aynı bedende can gibiydik. Komşusu açken

tok yatamayan bir milletin çocuklarıydık. Dara düşene Hızır gibi yetişen bir millettik. Erzurum'da kar yağsa Urfa'da üşüdük, Edirne'yi sel alsa Erciyes'e yürüdük. Mazlumun yanında dimdik dururdük.

Bir susku çöktü üstümüze. Dil sustu, kalem konuştu. Acımızı dağlara yazdık. Duvarlara taşıtı memlekete olan aidiyet duygularımız:

“Bekle bizi Adıyaman.”,

“ Elbet bir gün buluşacağız Maraş.”,

“Umudunu yitirme, geri döneceğiz Hatay.”,

“Bizi hasret saracak, bulutlar ağlayacak Malatya.” sloganlarını sağlam kalan duvarlara kazıdık. İki bayram geçirdik depremden sonra, buruktuk. Teselli ettik birbirimizi, gidenlerimizin arkasından. “Zaman geçer, kabuk bağlar; sızı diner, yara sağılır.’ dese de şair; dinmedi acımız, acıyor hâlâ sol yanımız.

İnsanın aklına gelmeyen başına geldi o gece. Deprem iki hece, 04.17’de sadece ‘dep...’ demiş meğerse. Maalesef ilk depremin mahşerî izdihamı devam ederken ikinci hece ‘...rem’iyle ikinci defa salladı ve koparıp aldı alacağını. Yaşadığımız deprem felaketini bir daha Rabb'im göstermesin. Bundan sonrası için alacağımız dersler veya tedbirlerle yıkımları ve can kayıplarını en aza indirgeyebiliriz. Deprem gerçeğini görmezden gelmeden; yasaların, yönetmeliklerin emirlerini, bilim insanlarının kanıta dayalı uyarılarını dikkate alarak ortak akılla şehirlerimizi yenileyebiliriz. **“Deprem öldürmez, bina öldürür.”** gerçeğini kulaklarımıza küpe ederek atacağımız adımlarla deprem ülkesi olduğumuz gerçeğini unutmamalıyız.

“Cihan-ârâ cihan içindedir, arayı bilmezler, /ol mâ-hiler ki derya içredir, deryayı bilmezler.” demişti şair. Kaybettikten sonra birçok şeyin değerini anladık. Şatafat içinde yaşadığımızı fark ettik yoksunluk deminde. “Değerini bilmek gerekir aşkın.” diyor ya şarkıda... Aşkın, insanın, annenin, babanın, çocuğun, emanet edilen canın kıymetiharbiyesini bilip öyle yaşamalıyız artık. Ne diyordu şair:

“Makamımız kuş misali,/Daldan dala konabilir./İnsanoğlu yok misali,/Bir gün olur ölebilir.

Dağlar taşlar kül misali,/Bir gün olur tozabilir./İnsanoğlu gül misali,/Bir gün olur solabilir.”

Hülasa, deprem ansızın bizi vurdu, yalnız toprağı değil, ruhlarımızı da savurdu. Ardında bıraktığı acılar bir ülkeyi yaktı kavurdu. Şehirlerimiz, evlerimiz oldu birer virane, çöktü ruhlarımıza keder, elem ve gece. Her tarafımız feryat ve figan d/oldu. Dağ, taş sularını döktü, hâlimize ç/ağladı. Kalbimiz alev alev yandı da yandı. Göçük altında kalan c/anlar yürek dağladı. İçimde fırtınalar koptu, göklere ulaştı.

Deprem, kaderdi; inandık, teslim olduk, yaramızı ödedik. Amennâ ve Saddakna. Hamuş.

Hissiyatımıza, yaramıza, acımıza Âşık Sümmani'yi tercüman bırakarak, bir vaveyla bırakıyorum okura:

*“Sarsıldı dereler, söküldü bağlar,
Her taraf boşuldu toza dumana”
Bu gama müşterek ölüler, sağlar,
Görenler ah edip yürekten ağlar.”*

KABUK

Evimize misafir olan öğretmenim, “Söyle bakalım aynı toprak parçası üzerinde yaşayan insanları bir arada tutan şey nedir?” diye sormuştu seneler evvel. Mahcup bir edayla, “Din ve dil birliğidir öğretmenim.” diye cevap vermişim. “Bir şey daha var...” diye eklemişti öğretmenim, kendinden emin bir tavırla: “O da kültür birliğidir.”

Eksik cevap vermiş olmanın mahcubiyetiyle bakmışım yanı başımda oturan dedeme. Dedem, müşfik ve huzur dolu bir sesle imdadım olurcasına, “Eksik dedin hoca...” diyerek girmişti söze. Ne olduğuna anlam veremeyen öğretmenim, hazırlıksız yakalanmış olmanın şaşkınlığıyla, “Eksik olan nedir Mehmet Amca?” diye karşılık verince, dedem kendinden emin bir şekilde, devam etmişti konuşmaya:

“İnsanları bir arada tutan daha önemli bir şey var. O olmadan saydığın şeyler mayalanmaz Hoca. Mayalanmazsa, toprak vatan, insan da millet olmaz.”

Tüm hane halkı hazırlıksız yakalanmıştı buna. Erzincan Depremi'ni yaşayan dedemin o yıkıma dair çokça acı hatırası vardı. Onu yetim bırakan o olay hakkında çok da konuşmazdı. Toplum içinde de çok nadir söz alırdı. Aldığında da sözünü söyler ve geri dururdu. Bunu bilmeyen öğretmenim, öğretmen iken öğrenci durumuna düşmüş olmanın da merakı ve mahcubiyeti içinde sabırsızlıkla dedemin ağzından çıkacak cevabı beklerken, “*Peki, nedir o maya Mehmet Amca?*” diye sordu bir kez daha. Dedem, mavi cam bilyaları andıran nemlenmiş gözlerini kısarak, yaralı bir sesle cevap verdi:

“O maya, merhamettir oğlum.”

...

O günü düşünürken girmiştik şehrin karanlık sokaklarına. Şubatın ayazında, zifiri karanlıkta araç farlarımızın umutları aydınlattığı, yürekleri ısıttığı o ender anlarda, yıkıntılar arasında, bir'ler, bin'ler, on bin'ler, sesimizi duyanın olması duasıyla yalvarıyorduk Allah'a.

‘Sahi, merhamet nedir? Acımak mıdır? Acıyan gözlerle bakmak mıdır?’

Yoksa bu topraklarda vücut bulan bize has bir manası var mıdır?

Oysa merhamet, acıtmamaktır bu topraklarda. Merhamet, acıyı paylaşmaktır. Ensar olabilme şuuruna yükselmektir. Olmak yetmez, her daim Ensar kalabilmektir. Yaraya kabuk olup beraber iyileşebilmektir.’

Saatler süren ayazın uğultusunda, enkaz altında sesimizi duyan birilerinin verdiği karşılıklar, karanlığımızı,

ayazımızı bıçak gibi kesiyordu. Tanımadığınız, yüzünü görmediğiniz, sesini duymadığımız, varlığından dahi haberinizi olmadığı bir can'ın çıkardığı bir tıkırtıya, verdiği herhangi bir karşılığa sevinir mi insan?

Sevinirmiş dostlar.

Hem de ne sevinme...

Yeniden doğmuş gibi sevinirmiş insan.

Sevdiğine kavuşur gibi sevinirmiş.

Hiç tanımadığı insanlarla çığlık çığlığa kucaklaşırken, çocuklar gibi hıçkırarak ağlarmış insan. Gözyaşları içinde sevinirmiş insan.

Gözyaşı ve mutluluğun kardeş olduğunu ancak o zamanlarda anlarmış insan.

...

İşte o anlarda ulaşılan her nefesin, birilerinin can'ı, canan'ı, birilerinin bayramı olduğunu bilirsin. Bilirsin de turnaklarınla saldırsın enkaza. Anana, babana, kardeşine, eşine, evladına kavuşmak istercesine parçalanırsın.

Geçmek bilmeyen uzun saatlerin sonunda, o soğuk karanlıkta, bir çift göz seni karşıladığında, gözleri gözlerine, elleri ellerine sığınınca, anlarsın ki kardeş olmak için ana bir baba bir gerekmezmiş insana. Bir kardeşin, bir evladın daha olacaktır az sonra, o an bunu fark edemezsin...

Herkes şanslı değildir o sen'ler kadar. Bazen hemen yanında, az ötede, biraz uzakta acı çığlıklar yükselir. Yük-

selen çığlıklar molozlardan taşar, vurur yüreğinin kıyılarna. İini sel basar ama ağlayamazsın. İçin deprem... İçin enkaz... İçin kıyamet... Paylaşamazsın. Hayat o an bağıra bağıra susmayı oğretir sana, sen karşı duramazsın. Gözyaşı ve mutluluğun kardeş olduğunu bir de o cepheden yaşarsın. Gvden ağırlaşır, kalbin ağırlaşır, zaman ağırlaşır... Sessiz sessiz ağlırsın.

Oysa daha çok ağlayacaksındır. Gün aydınlandığında greceksindir acının büyüklüğünü. Ortalık yangın yeri, ortalık mahşer... Yetmemek, yetişememek dşnceesi umutsuzluğa sürükleyecektir seni. Bir düzine şehir, milyonlarca insan, on binlerce enkaz. Yok'u çoğalmış, Var'ı kalmamış yüzbinler yardım bekler diye düşünürken yangına koşan İbrahim sevdalılarını görürsün etrafında. Ayaza, karanlığa, yangına inat, karıncalar, güvercinler akın akın koşacaktır imdadımıza.

Duygu selleri yaşayacaksın içinde. Boğazın düğüm düğüm olurken, Sezai Karakoç Üstad'ın sözleri gelecek aklına, daha çok ağlayacaksın:

“Seni yok sayacaklar, sen daha çok var olacaksın...”

...

Merhamet sancağı dolaşır enkaz yığınlarında. Seferber olmuş bir millet Ensar olmuş koşuyor o sancağa. Yağmur, kar Elif Elif düşüyor toprağa. Uykusuz şoförler mola vermeden koşuyor yardıma. İnsanlar, araçlar, iaşeler oluk oluk dağılıyor sokaklara.

“Ne getirdiniz?” diye soruyor gözü yaşlı bir amca.

“Ne gerekirse!” diye cevap veriyor diğçerleri. Aceleyle, temiz bir şişe su ve battaniye uzatıyorlar.

“En çok ihtiyacınız olan şeyler neler?” diye soruyorlar. Utanıyor amca, titreyen elleriyle gözyaşlarını silerken mahcup bir edayla söylüyor ihtiyacını:

“Ezan da getirdiniz mi yavrum, ezan da getirdiniz mi!?”

Sahi, ezanlar en son ne zaman sus olmuştu bu topraklarda?

Bir komutan sesleniyor gencecik bir askere. “*Bilal, ezan oku!*” diye emir veriyor. Asker yorgun, asker uykusuz, asker üşümüş. “*Komutanım vakit ezan vakti değil.*” diye karşılık veriyor. Komutan hiddetle yanıtıyor askeri, “Allah’ın davetine vakit gerekmez. Oku!”

Bilal, koşarak çıkıyor enkaz yığınının üstüne. Gözyaşları içinde semaya yönelip, “Yaradan Rabb’inin adıyla oku’yor ezanı.”

....

Günler günleri kovalıyor, Şubat sokaklarında. Yorulan yok, kırılan yok, darılan yok. Biliyorsun ki girilecek enkaz çok ama kimsenin bekleyecek zamanı yok. İnsan yarım kalmazmış, yarım bırakılmış derler. İnsan olduğunu unutup durmaksızın çalışıyorsun.

“*Ara ver,*” diyor birileri “*sen biraz dinlen, biz devam ederiz.*” “*Olmaz!*” diyorsun herkes gibi ama ikna edemiyorsun. Soluklanıp dönmek için çıkıyorsun daracak kuytulardan. Dışarıda, soğuk kar havası karşılıyor ciğçerlerini. Aldığın nefese şükrederken buluyorsun kendini, utanıyorsun.

Derme çatma bir barakada tutuşturulan teneke sobanın etrafına çağırıyorlar seni. “*Gel biraz ısın.*” diyorlar. Gidiyorsun. Ellerini ısınmak için uzattığında, enkazdan yeni çıkarılmış bir kız çocuğu getiriyorlar sobanın yanına. Herkes susuyor bir anda. Neden sevinilmediğine bir anlam veremiyorsun. Anlamak istercesine etrafındakiilerin gözlerine bakıyorsun. “*Az evvel çıkardık.*” diye fısıldıyor birileri kulağına, “*Adı Elif’miş. Babasını kaybetmiş, babasından başka kimsesi de yokmuş. Babasının durumunu biliyor, yanı başında can vermiş.*” diye ekliyor.

Toza bulanmış suratında zorlukla seçebildiğin gözlerine dikiyorsun gözlerini. Gözleri, dedenin gözleri. Hayır hayır, sanki annenin ya da kim bilir belki de evladının? Donmuş gözlerle bakıyor etrafa, sen o gözlerde üşüyorsun.

Bir çocuğa ölüme dair ne denilebilir ki diye geçiriyorsun kafandan. Ne denir her şeyini kaybetmiş bir çocuğa? ‘*Başın sağ olsun mu?*’ ‘*Bu da geçer mi?*’ Ya da ‘*Düzelecek, sabret mi?*’ Tüm tesellilerin yetişkinler için olduğunu ancak o zaman fark ediyorsun. Oysa ölüm en çok çocukları yaralar. O yaraya ne süreceğini bilemiyorsun.

Bir an, ‘*İyi misin?*’ diye sormak geçiyor aklından ama çocuğun kısık sesle mırıldandığını fark ediyor, vazgeçiyorsun. Ne dediğini anlayabilmek için sus oluyorsun. Sen susuyorsun ama duydukların karşısında elin ayağın boşalıyor, kimselere diyemiyorsun.

“*Lütfen Allah’ım, babamı cennetinden mahrum bırakma. O beni bu dünyada hiçbir şeyden mahrum bırakmadı, sen de onu mahrum bırakma...*”

Susuyorsun, susuyorsun, sus oluyorsun...

...

Kendine gelip hızla oradan uzaklaşıyorsun. Kimi rükûda kimi secdede binalara bakıyorsun. Oysa çok azı kalmıştır kıyamda. O azı da yaralı, o azı da virane, o azı da hasarlı. Devrilmiş eşyalar, duvarsız odalarda bekliyor sahiplerini. Oysa birçoğu onlara dönmeyecektir. Kimse üzülmaz eşyalara, peki ya hatıralara?

Az ötedeki ağaçlar dikkatini çekiyor. Sığınak olmuş, yuva olmuş, kardeş olmuş ağaçlar dimdik durmaktadır ayakta. Sahi, ağaçlar devrilmez mi yıkımlarda?

Oysa ağaçlar da yıkılır. Oysa ağaçlar da düşer toprağa.

Bilir misiniz, ağaçlar hangi yöne düşer yıkıldığında?

Ağaçlar yaslandığı yöne düşer bu kutsal topraklarda. Yaslandığı, güvendiği tarafa devrilir. Ama bilir ağaçlar, düştüğü yerden kalkacağını. Yaslandığı omuzda sürgünler vereceğini. Kışın ardından bahara açacağını. “Ey ağaç!” diye sesleniyorsun içinden: “...seni yok sayacaklar, sen daha çok açacaksın...”

Enkaza çevirirsin bakışlarını. Kız çocuğunun duası çalar gönül kapını. Enkazın üstünde bir asker ezan dağıtır. Seferber olmuş bir millet akın akın kağını çeker geceden geceden. İncecikten bir kar yağar; tozar kar, Elif Elif diye. Sen, kabuk olmak için cepheye koşarsın...

TÜRKİYE'SİN SEN

*“Bir de bakarsınız yeryüzü
altüst olmuş.” (Mülk Sûresi-16)*

Bir sabah uyandıığımızda kalplere huzur salan şehirlerimize Hakk'ın emrinin vaki olduğunu, bir ağır imtihanın kapımızı çaldığını, kardeşlerimizin yardıma muhtaç kaldığını gözlerimizden yaş akarak dudaklarımız titreyerek gördüğümüzde damarlarımızda kan dondu, aldığımız nefesi veremedik, olduğumuz yerde kalmadık bir an. Türkiye'sin sen! Seferberlik hâline geçmen gerektiğini anladıktan sonra daha yerinde durur musun? Yediden yetmişe kalktın ayağa, elde avuçta ne varsa yükledin katarlara ve yola revan oldun.

Dakikaların, dünyanın bütün nimetlerinden çok çok değerli olduğu o yürek burkan vakitlerde hızın takdire şayandı. Dakikadan dakikaya ev ev, sokak sokak, cadde cadde, mahalle mahalle, şehir şehir bir vücudun damarları gibi harekete geçiverdin. Türkiye'sin sen! Yol-

larda tırların otomobilleri geçtiği, kamyonların her birinin yarım saatte doldurulup yarım saatte boşaltıldığı bir hıza sahiptin. Hızın Hızır'a eş olmaya namzetti. Hızına kimse yetişemezdi, yetişmemeliydi. Çünkü enkaz altında kurtarılmayı bekleyen umut dolu gözler, yardımlar için yolunu gözleyen milyonlar vardı.

Türkiye'sin sen! Seksen bir dünya ve seksen beş milyon merhamet timsaliyle yaralı yüreklerin on bir mekânına merhem oldun. Kendinden geçercesine koşuverdin yaraları sarmaya. Tek bir kalbin bile mahzun kalmasına müsaade etmedin. Yüreğinden kopanlar sıcak yemek oldu bazen, bazen sığınılacak bir çadır. Bebeklere emzik oldu verdiğin her kuruş, büyüklere bir çatı. Nefeslerin boğazlarda düğüm düğüm olduğu o zaman dilimleri, kenetlenmenin derecesini kat be kat artırdı. Türkiye'sin sen! Zor zamanlarda bambaşka bir hâl alan mukavemetine, direncine, dayanışmana dünya bir araya gelse ulaşabilir mi?

Tebessümün serum olup kollara takıldı, maharetli ellerin ilaçlardan daha teskin ediciydi. Türkiye'sin sen! Kırılmış kolları ameliyat ederken duvarlar yıkık demedin, biçilmiş ekin gibi koridorlar insanımızla dolarken herkese çare olma koşturmacasında beyaz meleklerden farksızdın. Hastane koridorlarındaki altüst olmuş dünya görüntüsü ve akılları çıldırtacak manzaralar karşısında için baygınlık geçirse de maharetli ellerin yaralı vücutlara tılsımla dokunmaktan bir an bile geri durmadı. Dünyaya yeniden açılan her göz, düzelen her nefes, tekrar kımlıdayan her kol sana dünyaları bahşetti. Enkazın altından kurtarıldıktan sonra gülümseyen bir yüzün mutluluğunu sana dünyada hangi nimet tattırabilmiştir?

Türkiye'sin sen! Yaşatmak için inşa edilen kışlaların, yıkılmış dünyamıza hayat kaynağı olmak için bitiverdi şehirlerin köşe başında ve en ücra köylerin ucunda. Sıcaklığını Anadolu insanından alan parkaların zorda kalmışlara ana kUCAğı oldu. Sınırları bekleyen ana kuzuların karıncalar misali yollara düştü. Gece bekledi, gündüz çalıştı. Saatleri birbirine uladı, kötü niyet besleyen uğursuzlar, caddelerinde cirit atmasın diye. Can derdindeyken sen, emniyetin de gerekiyordu fazlasıyla. Yaşatmak içindi tüm çabalar ve tek amacın. Türkiye'sin sen! Birileri gibi gözleri yaşartmak için değil huzurla yaşatmak için varsın topraklarımızın ve yerkürenin her bir köşesinde. İşte bu yüzden asil bir Türkiye'sin sen!

Türkiye'sin sen! Takdiriilahi ile afet vuku bulup gece gündüze karıştığında yılgınlığa fırsat vermedin. Birin yanında bin oldun. El ele verirsen yaşatacağımı aklından çıkarmadın. Yardıma koşan insanların oluşturduğu o inanılmaz zincirin kopmasına fırsat vermedin. İyilikle- rinle çepeçevre sardın çatırdamış tüm coğrafyayı. Direği yıkılmış evleri yeniden ayağa kaldırdın. Tüm sevdiklerini yitirmiş nice kardeşimizin yarınlardan umudunu kesmesine izin vermedin. Tek bir ferdi bile gözyaşına esir etmedin.

Her yüreğe bir acı vurmuştu. Her hanenin yıkılmıştı bir duvarı, bir köşesi. Yaş dökmeyen göz kalmamıştı. Çoğunun hatıraları toz, toprak altında kalmıştı. Türkiye'sin sen! En yakıcı anıları kalbine gömüp yeni hayatlar kurmak, yeni anılar oluşturmak için ayakta kalanlara güç oldun, destek oldun.

Güçlüyüz biz! İnsanların darlığa düştüklerini duymaya-görelim. Tek bir can dahi olsa onu ayakta tutmak için dünyayı ayağa kaldıracak gücü ortaya çıkarmaz mıyız biz? Yaşatmak söz konusu olunca dünyayı dize getiren genlerimiz var bizim. Yaşamının, yaşatmanın kıymetini senden daha fazla bilen olmadığı için güçlüsün sen! “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın!” düsturun bilindiğinden bir insan için neler yapabileceğın hatırlardan çıkmadığı için güçlüsün. İşte, bu güçle enkaz altındaki canları çıkarmak için gece gündüz demeden yaptığın çalışmayı izlerken gözyaşına boğulmayan göz, titremeyen kalp, kıyım kıyım kıyılmayan ciğer mi kaldı? Gücünü kendinden, ilhamını şanlı geçmişinden alarak yıkılmış coğrafyayı tekrar diriltmek için el ele vererek can suyu oldun güçten düşmüş tüm bedenlere.

Şehirlerimizin bir an için sönsse de ışığı, gözlerdeki ışıltıyı söndürmedin sen. Yüzüstü düşmedin, dizlerin ferinin kaçmasına müsaade etmedin. Damarlardaki asil gücü Edirne’den Kars’a, Muğla’dan Hakkâri’ye harekete geçirdin. Yetmedi, sınırların dışına taştın. Kardeşlerimizden gelen her yürek dolusu umut, Kâbe’den gelmiş bir kutsal gibi ısıttı gönülleri. Kenetlenmenin âşkıyla sönmek yerine parlamadık, ölmek yerine dirildik, enkazlarımızdan yeni bir dünya inşa ettik biz.

Türkiye’sin sen... Koltuklarda oturmanın zamanı değildi. Zaman, ölüm kalım ve var olma zamanıydı. Devlet olarak her yerde göründün, merhametli ellerinle gönüllere su serptin sen. Yürekerin dolup dolup taşıdığı, sıkıntıların içlere sığmadığı zamanlarda şefkatli ellerle yaraları sardın. Patlamanın eşliğine gelenlere güler

yüzünü gösterip sükûneti tesis ettin. Sen ki her derdi dinledin, her ihtiyaç dolu cümleye yetiştin. Yorulmadın, usanmadın, bıkmadın. Türkiye'sin sen! Üst üste üç beş çağrının geldiği telefonlara aynı anda cevap verdin; aynı anda altı, yedi kişiyi dinleyip dertlerine derman olabildin. Sen, şefkatin ummanına sahipmişsinesine insanları bağrına bastın. Türkiye'sin sen! Uyumadın, dinlenmedin, yemeyip içmedin. Sen, buz gibi çayrılarda üstünde namazını farzından eda edip nefes almayı unutmış bir şekilde enkaz altından kurtarılan bir yavrunun daha hastaneye yetiştirilmesine, hastane koridorlarında balık istifi gibi dizilmiş insanların feryadını dindirmeye koştun. Türkiye'sin sen! Gelecek yine senin ellerindeydi. Donan parmak uçlarını ambalaj atıklarından yakılan ateşte ısıtıp titrek parmaklarıyla tuttuğun kaleminle bu necip milletin göreceği güzel günleri yazdın. Devletin azameti senin ellerinde tecelli etti, insana güven veren varlığıyla bu yüzden her an her yerdedin sen.

Türkiye'sin sen! Dağların çatırdadığını gördün, hemen hemen her duvarın çatladığına şahit oldun. Bir zamanlar huzur verirken korku saçmaya başlayan sokak ve caddeleri adım adım arşınlayarak belirsizliğe ve sâhipsizliğe terk etmedin sen. Anadolu'nun bağrından kopup gelenlerle açlara sıcak bir çorba, üşüyenlere kalın bir hırka, dünyada tek başına kalmışlara sıcak bir sözle teselli oluverdin. Sen, sıcaklığın sıfırın altına düştüğü o yıkıntılı gecelerde varlığıyla çadırlarda yatanlara sınımsız bir umut, korkuyu şah damarında hissedene teskin edici bir ilaç oldun. Anadolu olarak dağlar gibi kopup geldin bütün heybetinle. Ya bir uyku tulumunda ya duvarları çatlamış bir pansiyon köşesinde ya bir arabanın

içinde kardeşlerinle beraber geceleri duayı duaya ulayıp gündüzleri yeni umutlar için kader birliği yaptın. Acısına terk etmedin kimseyi, kaderiyle baş başa bırakmadın hiçbir gözü yaşlıyı.

Türkiye'sin sen! Hangi memleketten geldiğinin önemli olmadığı o tırları Anadolu insanının eşsiz sıcaklığı, merhameti, hassasiyeti ile doldurdun. Tır tır, paket paket, çuval çuval akıverdın yıkılmış sokak aralarına ve cadde boylarına. Yıkıntıları yeniden inşa etmeye kararlıydın, azimliydin. Ölün de dirin de kıyama durdu o hengâmede. Görünenin yanında görünmez eller de çalıştı seninle beraber her gözün görmediği. Sevk ve organize, o insanüstü gayrette Anadolu irfanını tüm dünyaya ayan beyan gösterirken muhteşemdin.

Türkiye'sin sen! Bulduğun bir kazmayı, eline geçirdiğin bir küreği kapışın gibi kardeşlerinin imdadına koşuverdin. Bir enkazda aralıksız seksen sekiz saat çalıştın. Nefes almadın nefes! Sen nefes alırsan enkazdaki kardeşin nefessiz kalacaktı çünkü. Uykuyu gözüne haram kıldın sen! Ellerin patladı makine çalıştırmaktan da fark etmedin. Bir yudum suyu bile haram kıldın dudaklarına, enkaz altındaki çocuklar tır tır titreyerek kurtarılmayı bekliyor diye. Enkaz başında seni nefes almadan çalıştıran güç, damarlarındaki Müslüman Türk kanı ve yüreğindeki Asrısaadet merhametinden başka neydi ki?

Türkiye'sin sen! Tüm yolları on bir şehre çıkarıp bütün kamyon ve iş makinalarını katar katar yollara döktün saatler içinde. Yavrusunu kucağına almış bir anne misali kepçeleri sırtına almış araçlarla kardeşlerinin yolu-

nu tuttun. Karınca misali doldurdun tüm yolları. Yeri geldi kepçe oldun, büyük yıkıntılarda dozerdin, kamyon oldun bazen! Her türlü iş makinası olup kardeşliğin zincirini uzattın enkazlar arasında. Enkaz altındaki annen babanmışçasına, çocuğunmuşçasına çarpına çarpına çalıştın günlerce. Akşam, bir balyoz ağırlığında çökerken yıkıntılarn üstüne, sen daralan yürekleri ferahlatmakla meşguldün. Bu yüzden tüm gözler seni imrene imrene izledi. İmkânları seferber etmede parmak ısırttın tüm dünyaya.

Sen göz yaşartan dayanışmayı bayrak bayrak dalgalandırdın her yerde. Işıkların şehirleri çoktan terk edip kaçtığı, paranın yürürlükten kalktığı, yıkılan vücuduyla apartmanların köşe başlarını kestiği, evlerin insana düşman kesildiği, enkazların ölüm saçtığı, kolon ve kirişlerin giyotin gibi acımasızlaştığı, demirlerin yağlı organ olduğu, betonların kapana döndüğü, şehirlerin kıyamet ayetlerini tasvir ettiği o kasvetli zaman diliminde bir polis arabasının sesiyle bir cankurtaran sireniyle bir helikopterin gürültüsüyle nefessiz kalmış Anadolu'ya nefes oldun, can oldun, umut oldun! Ayak seslerin o kadar doldurdu ki arşı, hem bu dünyadaki hem öbür dünyadaki kardeşlerini yalnızlığın o can sıkıcı girdabına terk etmedin. Darda kalana imdat olup yetiştiğin gibi umutların bitmesine de asla müsaade etmedin.

Türkiye'sin sen! Penceresini, duvarını kaybetmiş perdelerin kanlı bir gelin duvağı gibi dalgalandığı, girişin çıkışın birbirine karıştığı, sahiplerinin terkidiyar etmiş ya da göçmüş olduğu o bir zamanlar sımsıcak olan ıssız yuvaların kaderine terk edilmediğini tüm dünyaya

gösterdin. Sen, kolonları üstüne çökmüş evi karşısında köşeye çömelip sessizce gözyaşı döken anneye yeniden kurulan bir dünya oldun. Sen, evi yıkılanlara gönlünü hane eyledin. Dünyanın altüst olduğunu hissettirmek için tüm çocuklara bir çadırın köşesinde, bir sokağın başında sınıf oldun, okul oldun, öğretmen oldun!

Gördüklerin belgesel veya film çekimi değildi. Rüyada olmadığın aşıkârdı. Yıkıntıları çepeçevre suskun bedenler sarmıştı. Güzel Anadolu'mun bu kâbustan çıkması gerekiyordu. Her zaman olduğu gibi yine iş başa düşmüştü. İş makinalarını, ameliyat yapan bir doktorun elindeki neşter hassasiyeti ile kullandın. Altındaki canları acıtmasın diye tuğlaları, demirleri kaldırmak için dakikalar içinde ne hesap kitaplar yaptın. Yıkıntılar altında görünen bir kıyafet parçasına, bir tıkrtıya, bir sinyale dünyanın umudunu yükledin.

Türkiye'sin sen! Dünya nasibini tüketmiş kardeşlerini ağtılarla, feryatlarla, dualarla cennette çiçekler gibi açmak umuduyla sarıp sarmaladın. Annenin evladından, babanın oğlundan, eşin kocasından ayrılması ne kadar zordu oysa. Hele hele bebekleri üstlerindeki tozları ve toprakları üfleyerek duadan kundaklara beleyip gönderdin cennete. Daha bir gün öncesine kadar kim derdi, kefen bulma arayışına gireceğini, bu kadar kardeşini yan yana dizeceğini? Onlarla cennet havuzlarının etrafında tekrar kucaklaşmak üzere ebediyen ayrılırken ne kadar zorlandığını ele verdi yıkılan ağtılarının dili.

Bütün sesleri kesip bütün ışıkları söndürüp mistik bir parça gibi hep bir ağızdan söylenip bütün hayatı durdu-

ran, gönülleri parça parça eden, dünyanın üzerine ağır, siyah bir tül gibi çöken “Sesimi duyan var mı?” şeklindeki o ağır cümleyi el el, yürek yürek umuda çevirensin sen. Duyulan ya da ihbar edilen bir tıkırtıyla, bir cılız sesle hayata yeniden besmele çekip bir cana daha bir hayatı hediye edecek kollardaki kuvvetsin sen. Sen Türkiye’sin! Sen, umutların tamamen bittiğinin zannedildiği yerde ve zamanda alınan nefes, yarınlara yayılan iç açıcı bir ferahlıksın.

Türkiye’sin sen! Saat başı çoğalan çadırlar, gün gün büyüyen çadır kentler karşısında bir an bile tereddüde düşmeden tüm ihtiyaçlara yetiştin. Bir bebeğin ağlamasına, bir yaşlının sendelemesine, bir annenin çaresizliğine müsaade etmedin. Yardımları dağ dağ büyütüp imkânları seferber ederken sanki Çanakkale gibiydin. “Yok” kelimesini lügatinden çoktan silmiştin. Devletin ve her imkânın her yerde varlığını hissettirdin sen. Aç ve açıkta bırakacağımı, her ihtiyaca yetişemeyeceğimi düşünenlere avuçlarını yalattın. Hele hele bir anlık yalpalamanı, ufacık da olsa tökezlemeni sınırdan öte tarafında ellerini ovuşturarak bekleyen gözü ve gönlü karanlık kuklaları hayâl kırıklığına uğrattın sen.

Minikler üşümesin diye yaralı yüreklere yüreğinin kapılarını açtın sen. Anadolu olarak bir hanede iki ailenin barınabileceğinin, bir okul sırasında iki, yerine göre üç öğrencinin okuyabileceğinin, bir ekmekle bir yerine birçok kişinin doyabileceğinin, evlerde aslında nice aileyi geçindirecek kadar giyecek ve yiyecek bulundurulduğunun farkına varmanın, yok zannettiklerimizin aslında ne kadar çok olduğunun bilincine vardığımızın ispatı oldun sen.

Odaların açık mezar, demirlerin ölüm kafesi, betonların ecel yoluna açılan zemin olmaması gerektiğini acı da olsa idrak ettin sen. Tedbirin tevekkülden önce gelmesini, iflas etmiş vicdanların ihlasın önüne geçmemesi gerektiğini gördün. Türkiye'sin sen! Şerde hayrı görmenin irfamna sahip oldun sen!

Türkiye'sin sen! Mahşere eş görüntülerin yaşandığı zamanlarda başının telaşına düşmüş kardeşlerini kendi başına bırakmadın. Zamanla yarışıldığı o buhranın girdabından çekip aldığın her can karşısında, dünyaya yeniden doğsan yaşayamayacağın bir sevinç yaşadın, yaşattın. Kardeşlerine gönderdiğin bir ekmeğin, bir çuval odunun verdiği mutluluğu dünyada hiçbir şeyden almadın sen. Dakika dakika bölünüp sıkıntı olarak yüreklere oturan gecenin ortasında diz çöküp Allah'a edilen dua, tüm darda kalmışlara rahmet isteyen teheccüt oldun sen! Tüm kalpleri, Arafat gibi istisnasız aynı duada buluşturdu sen.

Türkiye'sin sen! Sınırların dışına salınmış köklerinden de hissedildi sızın. Senle beraber sallandı Bakü, Lefkoşa, Üsküp, Saraybosna, Kırım, Almatı... Darda kaldıklarında yanında oldukların, sen darda olunca seni yalnız bırakırlar mıydı hiç? Yola düştü ülküdaşların, dindaşların, hemhâl oldukların. Azerbaycan'dan sallanan bayrakların gölgesi düştü üstüne, Kıbrıs'ta açılan çadırların sıcaklığı sindi içine, Balkanlar'dan bu kez sıcaklık dalgası yayıldı coğrafyamıza ılık ılık. Yerlisi ve yabancıyla nasıl kardeş olunduğunu tüm dünyaya gösterdin sen.

Alışkındın Çanakkale'den, Kurtuluş Savaşı'ndan, 15 Temmuz'dan, Karabağ'dan omuz omuza vermeye. Başın dara girip iş başa düşünce yine kenetlendin kuzeyden güneye, doğudan batıya. Köklerinden aldığın güçle yetiştirdin kardeşlerinin imdadına. Türkiye'sin sen! Tarihte zulüm ile âbâda izin vermediğin gibi şimdi de afet sonucunda yıkılmışlığa, umutsuzluğa ve feryada müsaade edemezdin, etmedin de.

Türkiye'sin sen! Paylaşılacak ne çok değer varmış. Ne tükenmez sermayeye sahipmişsin. Ne bitmez bir zenginliği barındırıyormuşsun bağrında. Kumbarandaki harçlıktan tutun da yüreğindeki sevginin hepsini kardeşlerine verecek kadar cömertmişsin. On bir şehir açken senin tok olamayacağını maalesef çoğu bilmiyormuş. Bağışladığın her lokmaya aynı sofrada yenilen yemeğin lezzetini sindirecek kadar samimiydin. Sen bölüşürsek tok olabileceğimizin idrakindeydin. Türkiye'sin sen! Seni bilenler bilir ki sen elindeki, avucundakini bölüştükçe birleşir, kocaman Türkiye olursun!

Türkiye'sin sen! Başından sıkıntının eksik olmadığı, zor zamanların kahrını yüklenen hüznü bir ülkesin! Seni böyle vakur yapan, duçar olduğun hüznüler midir, bilinmez. Sen bir eli tek bırakmaz, iki elin sesini ayyuka çıkarırsın. Gönlünden kopanları damlaya damlaya değil, çağlayanlara dönüştüre dönüştüre muhtaçlara ulaştırırdın. Yoklukta ve darlıkta kardeşliğin derecesini, yardımlaşmanın dozunu daha bir yükselttin sen.

Türkiye'sin sen! Dünyamız altüst olmuştur, can ciğer olduklarımız bizi bırakıp gitmiştir. Gözbebeği şehirleri-

miz, yıkılmıştır. Hakkımızda yazılmış İlahî yazıya boyunumuz kıldan incedir ama tüm yıkıntılarımızı tekrar dört başı mamur hâle getirmeye muktedirsin sen. Yıkılıp doğrulamayacağını düşünenlere asaletin yeter be Türkiye'm. Tepende kara gün kargalarının dönmesine, üstünde kara bulutların kümelenmesine izin vermedin. Uğradığın bu büyük afetin karşısında o kadar asil hareket ettin ki bu mücadelede aciz değil aziz olduğunu ispatladın tüm dünyaya.

Türkiye'sin sen! Sıfırın altındaki soğukları yüreğinin sıcaklığıyla ısıtıverdin. Gözyaşları eşliğinde kurduğun merhamet zinciriyle tüm mağdurları sarıp sarmaladın. Sımsıcak yuvaları moloz yığnına dönen yaralı yüreklere Anadolu'nun her yerini gözünü kırpmadan mekân eyledin. Eleme düşmüş milyonları mateme teslim etmeden gönlünün zenginliklerinden esen meltem yelleriyle serinletiverdin. Sen, yolu senden geçenleri mağdur değil mamur ettin.

Şehirlerinle, caddelerinle, sokaklarınla hâsılı koca Türkiye olarak nasıl da tek yürek oldun öyle? Dünyada bir içim su, bir nefes daha nasibi olanlara kocaman umutsun, geleceksin sen Türkiye'm!

Tüm dünya gördü ki yüzüstü kaldığın devirler çok geride kaldı. Zaman, yaraları hep birlikte sarıp kaldığımız yerden yola devam etme zamanıydı. Attığın her adım, yeniden başlamak için çekilen besmeleydi. Allah'tan geleni başüstü edip düştüğün yerden ayağa kalktın sen. Sen Türkiye'sin! Gün, ölenleri rahmet deryasına emanet edip Kahramanmaraş'ta, Hatay'da, Adıyaman'da,

Malatya'da, Gaziantep'te, Şanlıurfa'da, Kilis'te, Adana'da, Osmaniye'de, Diyarbakır'da ve Elazığ'da kalan sağlarla güzel yarınlara gümbür gümbür yürüme günüdür Türkiye'm.

BU ŞEHRE KAR YAĞIYORDU

Ogün bu Şehre kar yağıyordu. Kışın, gelinlik gibi, süsüydü kar. Hep öyle bilirdik, belki garibana göre değildi, bundandır ki annem hep, “Rabbim bu karda, soğukta dışarda kalana yardım eylesin.” diye dua ederdi. O meşum günden bir gün önce de öyleydi. Şimdilerde olmayan evimizin penceresinden bakıyorduk dışarıya. Kışın neredeyse son ayı gelmesine rağmen bir türlü kendini göstermeyen, nazlanan beyaz örtü inadını bırakmış ve karar vermişti bu Şehrin üzerine serpilmeye. Aman ne sevinçti! Herkes elinde telefon daha Şimdiden anı yakalamaya başlamıştı bile. Akşam rutini belliydi, hele biraz daha hızlansın, sokak lambalarının büyüğü hüzmelerinin altında bir çocuk sevinciyle yürüyüp üŐmenin anlatılmaz mutluluğunu yaşamaya ne kalmıştı Őunun Őurasında. Şubat tatilinin son günüydü, çocuklar bu son günü karın sevimli taneleriyle geçirmek için sokaklara taşmışken bir haber daha duyuldu. Ertesi gün beklenen yoğun yađıŐtan dolayı tatil bir gün daha uzatılmıştı. İşte bu harikaydı. Bir efsunlu kış masalı yaşamak

için her şey hazırды. Hele de ertesi sabah, pencereden yağan karı seyrederek kahvaltı yapılacak olması. 6 Şubat sabahı başka olacaktı. Öyle de oldu, sabah bambaşka oldu...

Saat 04:17...

Kim bilebilirdi ki bazımızın bir daha uyanmamak üzere uykuya daldığı son gecesi olacağını? Ya da her şeyin belki bir daha dönmek üzere uzaklaşıp yerle yeksan olacağını? Kim bilebilirdi ki özlemlerin, yaşanmışlıkların, hayâllerin, hayata ve yarınlar için planların altmış saniyede toprağın altına gömüleceğini? Kim bilebilirdi ki? Önce yavaştan başlayan bir sarsıntı uyandırdı derin uykudan. Birkaç yıl önce Elazığ Depremi'nde de hissetmiştik benzerini, birazdan durur dedik. Ama durmadı, uzadıkça uzadı, uzadıkça hızlandı. Rabb'imizin Araf Suresi 4. Ayet'indeki ültimatomu bizler için miydi yoksa? Öyleyse biz zaten helak olmuştuk. Böyle bir travmayla uykudan uyanmaya görün, bildiğiniz ve size öğretilen hiçbir şeyi hatırlamıyorsunuz. Şartlandığınız tek şey, sevdiklerinize ulaşmak ve bir araya getirmek. Sağınızdan solunuzdan kopan parçalarla toz içinde kalırken, ayakta durmaya çalışarak seslenip yapabildiğiniz yegâne şey Cenab-ı Hakk'ı birlemek ve O'nu anmak ve beklemek, evet sadece beklemek, kudretin tecellisini bir kez daha gösterdiği o saniyelerin dinginleşmesini beklemek.

Bir vaveyla, çığlık ve klakson sesleri arasında kendimizi sokağa atarken, eşimin endişeli sesiyle irkildim. Evimizin küçük can pasesi kedisi kayıptı, korkudan kimbilir nereye gizlenmişti? Çöken çatıların, yıkılan duvarların,

karın ve karanlığın içindeki dehşetli hâline rağmen yeniden dönüp onu da çıkardık, çünkü o da candı ve Rab-b'im onu bize emanet etmişti. Can pazarı işte, herkes yollarda, kimin nereye ne için gittiği belli değil. İlk aklımıza gelen yaşlılarımızdı. Ne hâldelerdi? Eşyalar içinde ilk kurtardıklarımızdan olan telefonlarımızın az kalmış şarjlarıyla onlara ulaşmaya çalıştık. Annem, ablamla kalıyordu o günlerde. Aradım telefon çaldı, çaldı, çaldı; açan olmadı. Ablamı aradım, yine aynı şey. Ardından tekrar annemi aradım. Bu kez telefon açıldı ama anlamsız sesler ve sadece bir uğultu... Hatlar sürekli çöküyor, o an sadece tek şey vardı aklımda. Şimdi bile düşünmek istemiyorum. Sadece ağlıyormuşum, farkında bile değilim. Çocuklar söylediler sonraları. Arabayla on dakikalık mesafeyi tam iki saatte gidebildik. Her yer kıyamet anı gibi: yıkılan evler, binalar, oteller, camiler... Nihayet ulaştık. Çok şükür bizimkiler hayatta, merdivenlerden güç bela inip bir dükkânın önüne sığınmışlar, komşular varil bulup içinde ateş yakmış bekliyorlar. Birlikte bulabildiğimiz, yıkıntısız sokaklardan dolaşıp bir toplanma merkezine ulaştık. Herkes korku ve endişeyle burada. Binlerce insan nasıl uyandıysa o hâlde apar topar gelmiş. Sokaklar, caddeler, meydanlar ani gelen bu felakete hazırlıksız. Tam bir kaos hâlinde her yer. Gözler görevli arıyor ama şunu unutuyor herkes: onlar da insan, onların da aileleri var, onlar da bizimle aynı uykudan aynı felakete uyandılar. Şimdi herkes başının çaresine bakacak. Kıyametin provası bu olsa gerek. Çünkü hiçbir dünyalığın para etmediği bir andayız. Paramızın olup olmaması hiç önemli değil, zira o parayla satın alabileceğiniz hiçbir şey yok. İlk şokun atlatılması zaman aldı.

Herkes elindeki telefonlardan ve radyolardan felaketin büyüklüğünü anlamaya çalışıyor. Her an bir yerin yıkılması ve ölü sayısı haberi. Yakınlarımızın, tanıdıklarımızın civar bölgelerdeki akrabalarından acı haberler geliyor. Meğerse ne büyük bir uçurumun kıyısındaymışız. Yaklaşık altı saattir buradayız. Kar yağışı tipiye döndü. Yıllar var ki bu şiddette ve yoğunlukta kar görmemiştik. Her şey daha da zorlaşıyor. Nereden nasıl bilemiyoruz, birer bardak çorba geldi herkese. Zaten istesenez de bir şeyler satın alma şansınız yok. Her yer yıkık, kapalı. Bu şehirde artık para geçmiyor.

Yaklaşık dokuz saat geçti. Şebeke suyu tamamen çamur akıyor. Abdest almakta zorlanıyoruz. Öğlen namazından sonra eşimle eve gitmeye karar verdik. Zira hepimiz gece ne bulduysak üzerimize, öyle çıkmışız. Arabaya binip eve doğru yola çıktık. En fazla 100 metre uzaklaştık, büyük bir kavşakta kontrollü geçiş ışığını bekliyorduk ki araba izahtan beri bir şiddetle sallanmaya başladı. Asfaltın ortasında kalakaldık. Sanki 5-6 kişi arabanın birer kenarına asılmış sallayıp duruyor. Tam yukarıda tram-büs hattının elektrik telleri koptu kopacak, fakat biz hareket dahi edemiyoruz.

Saat: 13:35...

Ne olduysa o anda oldu. Aslında geceki depremde bir şey görmemişiz. Tam karşımızda enkaz başında arama yapan ekipler kaçışmaya başladı ve koca koca apartmanlar gözlerimizin önünde toz duman içinde yıkılmaya başladı. Öylece kalakaldık. Nice sonra kafamızdaki korku, ümitsizlik ve cevabını bulamayan sorularla hare-

ket ettik. İstemsizce yola çıktık yeniden. Birkaç dakika önce yıkılmış, yıkılmak ne kelime âdeta kum yığınının dönmüş binaların yanından geçerek son defa döndük evimizin kavşağından ve belli belirsiz şu sözler çıktı dudaklarımdan, “Eve girmeye gerek kalmadı!” ...

5 dakika önce yola çıksaydık o depremde evin içinde olacaktık. Zaten can kayıplarında bu yüzden olmuştu. Tıpkı bizim gibi gece apar topar evden çıkan herkes bir şekilde eve uğramış ya bir şeyler alıp çıkmak ya da artık bir şey olmaz bu saatten sonra diye eve girmişti. Bizim de niyetimiz oydu aslında. Önceki depremlerde de öyle yapmamış mıydık? Biraz sokaklarda dolaşmış, arabalarda oturmuş sonrasında evlerimize dönmüştük, günün sonunda da niyetimiz buydu. Evet, gece şiddetle sarsılmıştık ama akşama eve dönerdik, yuvamız bizi bekliyordu. Birkaç saatliğine ayrı kalmıştık. Aslında biz öyle sanmışız. Kaderin çizdiği rota, bizim beklentilerimizin çok ötesindeymiş. Çocuklarımızın büyüdüğü, en lezzetli bayramları yaşadığımız, sevinçlerimizi ve dahi hüznlerimizi duvarlarına kazıdığımız evimizi o gece son görüşümüzmüş meğerse bilememişiz. Yıkıntıların arasından sığındığımız merkeze döndük. Bulduğumuz yerin birkaç yüz metre ötesi hastane, saatlerden sonra günlerce ambulans sesleri dinmedi. Gece gündüz acı acı çalan ambulans sirenleri ve biteviye süren sarsıntılar... İçimizde hastalananlar dahi gidemedi hastaneye, zira her yer cenaze dolu. Zengin, fakirin, farklı milletlerden mültecilerin aynı çorba sırasına girdiği, aynı noktaya geldiği bir vaktin arza selama durduğu günlerdi. Hüznü kalplerde umut, araçlarda yakıt kalmadı. Benzin istasyonlarının depoları boş. Terminaller, hava limanları

üst üste yığılan insanlarla dolu. Bir kıyamet provası mıydı yaşananlar? Kimin nereye gittiği, neyden neye kaçtığı belli değil. Bilinen tek şey var ki şehir, geçen her saat ve her dakika boşalıyor. Cıvıl cıvıl sokaklar bomboş. Daha bir gün önce kartopu oynayan çocukların gözlerinde korku, annelerin yüreğinde endişe, babaların ellerinde çaresizlik. Duvarına çivi çakmaya kıyamadıkları yuvalarının geriye kalanlarından birkaç anı bulmaya çalışmanın, sinelere verdiği dayanılmaz sızı lügatlerde karşılık bulamıyor. Mülk Allah'ındı, Malik'ül-Mülk'tü. Hayatın debdebesinde bu hakikatin anlaşılması hem bize hem bizi görenlere ibret olmalıydı. Her şeyin bir anda anlamsızlaşması için bir dakika yetti.

Dilimde hüznün tarifsiz melodileri. Kalbimde ince bir sızıyla boşlukta sallanıyorum. Kapattım kendimi herkese, her şeye. Keşke diyorum keşke, dursaydı güvenli sığınağım yine aynı yerinde. Şimdi yüreğim acıyor, içimdeki alevi söndürmeye gücüm yetmeyince, koca koca pamuklarla tıkıyorum gözpınarlarımı. Saatler günleri, günler ayları kovaladı ama ben hâlâ aynı yerdeyim. Ruhum o Şubat'ta çivili kaldı. Elbiseler askıda, yemekler dolapta, sımsıcak gülüşlerim yok olan evimizin tam ortasında kaldı. Yıkık şehrin, yarım kalmış çocukları olduk bir anda. Korkularımız aynı, kaygılarımız özdeş. Yüreğimizde her an devam eden artçılar bağladı bizi birbirimize.

Bir anda uyandık uykudan, gafletten hakikatin gerçeğine. Bir gece vakti uyandık. Yunusça tabirle “Uyan ey gözlerim, gafletten uyan!” dercesine uyandık. Her şeyin bir anlamda anlamsız gelip, tükendiğimiz anda uyandık.

Doğduğumuz, büyüdüğümüz, sevdiğimiz, ağlayıp güldüğümüz, sokaklarında saçlarımızı ağarttığımız ve şimdi sığınacak bir yerin kalmadığı bu şehirden ayrılırken, eşim Rabb'ine minnetle, şu sözleri söyleyerek veda ediyordu yuvamıza, “Bize mezar olmadığın için teşekkür ederiz.”. O da bir yerlerden tutunmaya çalışıyordu hayata, yarım kalmışlığının kırıklığıyla üzgün ama yeşertmeye çalıştığı umutla sarılmaya çalışıyordu. Hâlâ nefes alabiliyor olmanın şükrüyle tutunmaya çalışıyordu.

Ve bir yerlerden bir tanıdık ses duyuruluyordu derinden derine: *“Bu sene memlekete kış gelmedi diye çok üzülmüştük. Birden kar yağdı, sevindik. Gelinlik giydi sandık memleket, meğerse ülkeme kefen getirmiş. Onun için sevdiklerinize sıkı sarılın, ölüm takvim kullanmıyor iki gözüm.”*.

İlk kez ağlayarak sokaklarından ayrılırken bu şehre kar yağıyordu...

KARLI BİR GECEDE FIRTINA İLE UYANMAK

-Ümit ile Hayata Tutunmak-

*Rahman ve Rahim olan Allah'ın ismiyle,
Yer o dehşetli sarsıntısıyla sarsıldığında;
Ve yer ağırlıklarını dışarı attığında;
Ve insan, "Ne oluyor buna!" dediğinde;*

*O gün yer, bütün haberlerini Rabb'inin ona vahyettiği
şekilde anlatır. (Zilzal Suresi, 1-5)*

Kur'an-ı Kerim'in Zilzal Suresi, kıyameti anlatan bir suredir. 6 Şubat Depremi'nde de bir kıyamet yaşandı. Deprem; tıpkı kıyamet gibi bir yıkım, bir çaresizlik anıdır. Dünyada kadim topraklar olarak bilinen 11 ilimiz; özelde de Kahramanmaraş Adıyaman, Hatay ve Gaziantep'in İslahiye ve Nurdağı ilçelerinde yaşayan yüz binlerce insan kendi kıyametlerini yaşadılar. Depremden önce insanlar neden yağmur yağmıyor, neden kar yağmıyor diye serzenişlerde bulunuyorlardı. 6 Şubat gecesinde saat 04.17'de kar, tüm bölgeyi ve bölgeye komşu olan illeri etkilemekteydi. Karlı bir gecede bir fırtınayla birlikte deprem fırtınası geliyordu. İsmet Özel

“*Karlı Bir Gecede Dostu Uyandırmak*” şiirinde “Yaklaşıyor yaklaşmakta olan...” diyordu ya, kıyamet de deprem bölgesine yaklaşmaktaydı. Uzun gecenin en karanlık ve uykunun en tatlı olduğu saatlerdi. 110 saniyeyi aşan bir sarsıntının yaklaşmakta olduğunun kimse farkında değildi. Tüm bölge ve yakın doğunun bütün ülkeleri sarsıldı. Bizler de o saatlerde Erzurum’da uykudaydık. Kızım sarsıntı ile uyanarak, “Baba, büyük bir deprem oldu.” dedi. Hemen telefonda haberlere bakmaya çalıştık. Kimi haber siteleri Şanlıurfa derken kimisi Diyarbakır diyordu. Farklı farklı bilgiler geliyordu. En sonunda AFAD’ın internet sitesinden Kahramanmaraş-Pazarcık yazısını görünce yüreğim burkuldu. Pazarcık, Adıyaman’a 60-70 km civarında uzaklıktaydı. Ve hemen Adıyaman’daki akrabalarımıza ulaşmaya çalıştık. Merkezde bulunan hiçbir akrabama ulaşamadık. Ablam ve eniştemin telefonları hiç çalmıyordu. Mehmet Abim’in telefonu çalıyordu ancak açan olmuyordu. İnternet üzerinden köyde bulunan akrabalarımı ulaşmaya çalıştım. Onlar ise bana sağlıklı iletişim kuramadıklarını, elektriğin kesildiğini ve resmen kıyametin koptuğunu söylediler. Erzurum’da, evimizde, televizyonu açtık. 11 ilde deprem olduğunu, Adıyaman’ın da 11. sırada olduğunu söylediler. Ne yazık ki 48 saat sonrasında bile Adıyaman, haberlerde en son bahsedilen şehirlerin arasındaydı. Bu sıralarda Mehmet Abim başka bir numaradan beni aradı. Evlerinin yana döndüğünü ve giriş kattaki evlerinin yıkıldığını anlattı. Saat 9.30’a doğru internet üzerinden Millî Eğitim’de şube müdürü olan yeğenimle görüşme fırsatım oldu, bana söylediği tek şey Adıyaman’da en az 60.000 insanın enkaz altında olduğu, binlerce binanın

çöktüğü, ortalığın toz duman olduğuydu. Bu sırada ne ablama ne de eniştemin telefonlarına ulaşabilmekteydim. Yeğenim, insanların enkaz altındaki çığlıklarıyla arşıâlemi inletmekte olduğunu söyledi fakat kimse onlara el uzatamıyordu, normalinde enkaz altındakileri kurtarmaya çalışan insanlar, “Sesimi duyan var mı?” diye sorarken Adıyaman’da ilk 30 saatte enkaz altındakiler enkaz üstündekilere, “Beni kurtarın!” diye bağırdı. Çok az insan, kendi imkânlarıyla yakınlarını kurtarmaya çalışıyordu. Daha sonraki süre zarfında bu çığlıklar önce fısıltıya, daha sonra ise sessizliğe dönüştü. Bu arada saat 11’e doğru ablamın polis olan oğlu Burak, Batman’da bulunan görev yerinden kendi anne ve babasının mezarı olan, enkaz hâlindeki binaya ulaştığını söyledi. Yaralıların ve enkaz altında yakınları bulunanların haykırışları her tarafı inletiyordu. Öğle saatlerinde maalesef bölgede Elbistan merkezli şiddetli bir deprem daha oldu.

Babam, Aysel Ablam’ı okula hiç göndermemişti. Küçükken onu hep rahmetli annesi Fatma’ya benzetirdi. Fatma Nenem ben çocukken, 1986’lı yıllarda, hatıralarını anlatırdı. “Oğlum,” diyerek başlardı söze, “ben 9 yaşındayken 6 kardeşlik. Seferberlik ilan edildi, babam evin tek erkeğiydi. Babam köyün en güçlü adamıydı, köye gelen jandarmalar *Mehmet nerede, biz onu savaşa götürüreceğiz*, demişlerdi. Mehmet onları görmüş ve üzüm bağlarının arasına saklanmıştı. Askerler evimizde kap kaçaklarımızı dağıtarak, *Mehmet gelsin, onu götürüreceğiz* dediler. En sonunda Mehmet teslim oldu. 1. Dünya Savaşı’nda Sarıkamış’a gittiğini ve bir daha geri gelmediğini, yetim kaldıklarını, ailesinin nasıl darma-

dağın olduğunu; annesinin köyden başka biri ile zorla evlendirildiğini; bir daha 80 yaşına kadar babasından haber alamadığını; mezarının yerini bile bilmediğini; dedeme küstüğü zaman, annesi öldükten sonra gidecek yerinin olmadığını anlatırdı. Kendisine ceza verdiğini, kızgınlığından tarlaya gidip tarla işleri ile uğraştığını söylerdi.” Aysel Ablam, Güneydoğu’daki birçok kız gibi hiç okula gitmemişti, üç çocuk annesiydi: Burak, Hayrettin ve Melek Nur. Çok çileli bir hayatı olmuştu. Bahsettiğim oğlu Batman’da polis, bir oğlu da astsubayken, o 12 yaşındaki Melek Nur ve eşi Nedim ile yaşardı. Benzetildiği Fatma Ninem için hayat, seferberlikten önce ve seferberlikten sonra olmak üzere ikiye ayrılırdı. Aysel Ablam’ın çocukları Burak ve Hayrettin ve deprem bölgesinde hayatta kalan bütün insanlar için de hayat ikiye ayrıldı: depremden önce ve depremden sonra.

Maalesef depremin ikinci gününde bile Adıyaman’dan tüm haberlerde hâlâ 11. sırada bahsediliyordu. Deprem günü Erzurum’daki kar fırtınasına rağmen AFAD Bölge Müdürlüğüne gittim, “Beni Adıyaman’a gönderin!” dedim. Dediler ki Erzurum, Hatay ile eşlenmiş, biz sizi Adıyaman’a gönderemeyiz. Bu durum bir nevi devletimizin afet anında uygulamaya koyacağı “Acil Durum Planı” olmadığının göstergesiydi aslında. Erzurum-Hatay arası 11 saat iken Erzurum-Adıyaman arası 6 saatti. Doğudan gelen bütün ekipler Malatya ve Adıyaman’a gitmesi gerekmekteydi çünkü Adıyaman etrafındaki bütün illerde deprem olmuş, sadece Diyarbakır ve Şanlıurfa yolu açıktı. Bu sayede doğudan giden yardımlar daha kolay ulaşırdı.

İlk günün sonunda yeğenim Abdurrahman ile iletişim hâlindeydim. Kurtarma ekipleri geldi mi diye soruyordum. Her seferinde cevap, “Amca, kimse yok.” oluyordu. Otuzuncu saate kadar sürekli aynı kelimeleri tekrar ediyordu. Onun hem halası, ablam, hem teyzesi hem de kuzenleri enkaz altındaydı. Oradan oraya koşturuyor, çaresizlik içinde feryat ediyordu. İkinci gün büyük kızım, “CİMER’e adres bilgileri verelim.” dedi ve o gün İHH Erzurum ekibi Malatya’daydı, onlara da ablamın adresini verdim. İkinci günün gecesinde AFAD Kriz Merkezi toplantısına gittim. Çıkışta Vali Bey’e sarılarak ağladım. Daha sonra deprem bölgesine gittiğimde yakınlarımı kaybeden birçok insanın her birine bir dakikaya yakın süre sarılıp ağladım. Bu belki de çaresizlik anında kalpler arasında bir bağ kurma yöntemiydi. Sen yalnız değilsin, biz buradayız demekti aslında. Adıyaman’da bir facianın olduğunu söyledim. Ancak üçüncü günün sabahında İl Millî Eğitim Müdürlüğü; pansiyonlardan toplanan su, ekmek ve sıcak çorbayı bir tıra yükleyerek beni de başında Adıyaman’a gönderdi. Akşam saat 18.30 civarında köyüme, Hasancık’a ulaştım.

Elektrikler kesikti, etraf karanlıktı, ilk cenazeler gelmeye başlamıştı. Köyde fazla hasar yoktu aslında; evlerin bir kısmı ağır hasarlı idi, minare ve eski evler yıkılmıştı. Hemen yardımları dağıtmaya başladık. O karanlıkta bir öğretmen arkadaş ile birlikte 3 köye giderek yardımları dağıttık. Bu sırada ablamın astsubay olan oğlu köy evindeydi, birbirimize sıkı sıkı sarılarak ağladık ve bundan sonraki yaşantısında biz senin yanındayız demekti. On bir kişi bir odada yattık. Dev binalara sığmayan, sürekli daha fazlasını arzu eden insanlar bir odada, 11 kişi

yan yana yattı. Sabah namazı ile birlikte kalan yardımı da 4 köye dağıttık. Köy nüfusu şehirden gelenlerle 5-6 katına çıkmıştı. Ablam enkaz altındaydı, onun yanına gitmeden emanet edilen yardımları dağıttım, önceliğimiz emanetleri dağıtmaktı. Köye cenaze getiren bir arabayla Adıyaman'a gittim. Kâhta yolundan Adıyaman'ın girişine ulaştık ve kıyameti gördüm. Adıyaman'ın Atatürk Bulvarı'ndaki dev binaların yerle yeksan olduğunu gördüm. Ağtaların arşılâ'yı inettiğini gördüm. O yolda yürüyerek ilerlerken kendimi *Piyaniist* filmindeki Szpilman'a benzettim ve ağlamaya başladım. 2006 yılında Adıyaman'dan ayrılmadan hemen önce kaldığım 9 katlı binanın yerle bir olduğunu gördüm. O binada ev sahiplerinden Hacı Abi'yi gördüm, yine kalbimden gelen sesle ona da sıkı sıkı sarıldım. O da ağlayarak altmışa yakın kişinin hayatını kaybettiğini ve bunların 22 kişisinin kardeşleri ve akrabaları olduğunu söyledi. Atatürk Bulvarı gibi Bozbey Yolu, Karapınar Yolu, Eski Hastane Yolu, Zey Yolu ve mahalle aralarında yüzlerce binanın yıkıldığını bizzat gördüm, binlercesini ise duydum. Bu sırada yoldaki birçok enkaza uğradım, yapılacak bir şey var mı diye sordum. Telefonlar çekiyordu, telefondan en üst makamdan tanıdığım iki arkadaşımı aradım. Adıyaman'ın sorununun organizasyonluk olduğunu, özellikle din adamlarına ve organizasyon yeteneği olan insanlara ihtiyaç olduğunu söyledim.

Bu binalar 1990'lı yıllarda Atatürk Barajı'ndan sonra yapılmış binalardı. Atatürk Barajı yapılırken o zamanlar, 1977'de, o zamanlar mühendis olan ve sonrasında bakanlık yapan Recai Kutan, Atatürk Barajı'nın Bozova-Adıyaman sınırında değil, bugün Mississippi Köprüsü'nün

yapıldığı Kâhta-Gerger-Siverek üçgeninde barajın yapılmasını teklif etmiş. Böylece Samsat ilçesi dâhil binlerce köyün, on binlerce dekar verimli arazinin su altında kalmayacağını söylemesine rağmen projesi kabul edilmedi. Adıyaman'da yıkılan birçok eski binanın, köyleri baraj altında kalan köylülerin şehirde yapmış olduğu binalardı. Recai Kutan Bey'in bu projesi gerçekleşseydi belki de kaybımız daha az olacaktı. İşte biz buna hikmet diyoruz, işte biz buna basiret diyoruz, biz buna liyakat diyoruz.

Ablamın Bahçelievler'de olan evinin enkazına ulaştım. Enkazdan çıkan cesetler çığlıklar altında kaldırılıyordu. Dördüncü gün biz ulaştığımızda asker ve İHH ekipleri sabah saatlerinde enkaza gelmişlerdi. Her ulustan destek verenler vardı. Kimbilir, belki de bizim yönlendirdiğimiz ekiplerdir. Benim ulaştığım zaman binada canlı olanların tespitleri yapılıyordu. Aysel Ablam'ın yan komşusu Fatma Hanım enkazın altında yaşadığı bilgisine ulaşıldı. Eşi Orhan'ı ve iki çocuğunu kaybetmişti. Saatlerce süren uğraşlar sonucunda, "Orhan, Orhan..." diyerek sayıklar biçimde enkazdan çıkarıldı. Yazın Adıyaman'a gittiğim zaman Fatma Hanım'ı tekrardan gördüm, kimsesiz kalmıştı. "Keşke ben de ölseydim..." demişti.

Bahçelievler benim çocukluğumda şehrin en güzel yerlerinden biriydi; güller, incir ağaçları, vişne ağaçları ve dut ağaçları ile rengârenk bir mahalleydi. Ne zaman ki burası yok edilmeye başlanılıp yerine beş ila on katı bulan ucube binalar yükseldiğinde zamanla bir veya iki katlı güzel evler yok oldu. Rahmetli Mehmet Akif İnan

“Şehir Gazeli” isimli şiirinde;
Her eylem yeniden diriltir beni
Nehirler düşlerim göl kenarında
Ey deprem gel yetiş bu şehirlerin
Doğayı çarptıran konumlarına

Doğ ey güneş erit taştan adamı
Ve kurut taşları diken elleri

Babamın gölgesi koruyor beni
Oh ne güzel şehir bu eski şehir
Dönüştür ey kalbim bahçeli eve
Anlamı ezen o makinaları

Kurtuluş haberi olsun dünyaya
Ayırma üstümden bir an gölgeni

Aysel Ablam ve Nedim Abim 5 katlı ucube evinde mahallenin ismi gibi on yıl boyunca *bahçeli* bir ev hayâli kurdular. Ancak kredi ile ev almanın haram olduğunu bildikleri için yeminlerini bozmadılar. Ta ki 6 Şubat gecesinde Akif İnan'ın “*Ey deprem gel yetiş bu şehirlerin/ Doğayı çarptıran konumlara (...) Dönüştür ey kalbim bahçeli eve*” bu dizeleri hayata geçinceye kadar, belki de ruhlarını başka bir âlemde bahçeli bir eve gitti. Beşinci gün Nedim Abi'nin cenazesinde ulaştık. Bu arada beşinci günün sabah saatlerinde bir tane çocuk enkaz altından çıkarıldı. Şükür ki hiç zarar görmemişti, yürüyerek enkazdan çıktı ve gülüyordu. Ölüm ve hayat aynı anda ve aynı mekânda gerçekleşiyordu. Aynı gün annesini kaybeden bir kız çocuğunun ağıtları melekleri bile ağlatıyordu. Kimse susturamıyordu, kendisini kepenin önüne atmak istiyordu. Kur'an'ı Kerim'deki Felak

ve Nas surelerini kendisine okuduktan sonra sakinleşti. Burada duanın önemini bir kez daha gördüm. Cenazeler çıkarılırken tekbirlerin atılmasının önemini gördüm.

Altıncı gün ablam ve on iki yaşındaki kızı Melek Nur'un cenazelerine ulaşıldı. Aysel Ablam'la Melek Nur birbirlerine sarılı bir hâldeydiler. Ablamın Melek Nur ile olan hikâyesi çok farklıydı. 2011 yılında Melek Nur'un doğumu sırasında gizli şeker hastası olduğu için ikiz bebeklerini doğururken atardamarlarından biri kesilmişti. İkizlerden erkek olan doğum sırasında öldü. Melek Nur ise hayata tutunmuştu ve ismi gibiydi. Ablam, ağır bir kanama geçiriyordu. Malatya Araştırma Hastanesinde 21 ünite kan alarak zar zor kanaması durduruldu. 10 gün boyunca reanimasyon yoğun bakımında ve 45 gün de serviste yattı. Ablama bir ara söylemiştim, "Abla on güne yakındır oradasın, hiç hatırlıyor musun neler olduğunu?" o ise bana, "Bir ışığın altında kalmaya çalışıyordum. O ışığı kaybedersem öleceğimi biliyordum." demişti. 2011 yılının yaz aylarında bu kadar ağır bir imtihandan geçen ablamın kaderinde Melek Nur'u ile sarılarak ölmek de varmış. Hem de bir kara kış gününde... İHH'nin ekipleri tekbirlerle ablam ve Melek Nur'un cenazesini çıkardığında yüreğim buz kesti. O sırada battaniye ihtiyacı oldu, çevre okulların birinde kalan Suriyelilerden battaniye aldık. Biz de Suriyeli mülteci kardeşlerimizin durumuna düşmüştük ve onlar da bizlere yardım ettiler. Cenazeyi battaniyeye sararak mezarlıkta teyemmüm abdesti alarak cenaze namazı kıldık. Ve onları sürgün geldikleri dünyadan asıl evlerine yolcu ettik.

Depremde sadece ciğerparelerimiz gitmedi. Hatıralarımız, namaz kıldığımız camilerimiz gitti. Bizim için dep-

remden sonraki hayat başlamıştı. Acaba insanoğlu neyini kaybetmişti? Bence en önemlisi bir şeyler yapabilecek konumda olan insanların liyakatini kaybetmesiydi. Liyakat denilince İslâm Tarihi Hz. Muhammed (sav), Mekke'den Medine'ye hicret edeceği zaman Hz. Ebubekir'e kendilerine rehberlik yapacak, iyi iz süren, dürüst bir insan bulmasını istedi. O ise bu iş için en uygun kişi, o zamanlarda müşrik olan, Abdullah Bin Uraykıt'la 5 deve karşılığında anlaştılar. Ebu Sufyan bunu öğrenince Peygamber Efendimiz'in yerini söylemesi için 100 deve hediye vereceğine dair bir ilan çıkarıyor. Abdullah Bin Uraykıt, sözünden dönmüyor ve 100 deveye karşılık 5 deveyi tercih ediyor, sözünde duruyor Peygamber Efendimiz ve Hz. Ebubekir'e Medine'ye giderken rehberlik ediyor. Emaneti ehline vermek ve liyakat için verilebilecek en iyi örnektir bu hatıra. Deprem sırasında görevli olmasına rağmen şehirden kaçan liyakatsiz yöneticiler ve bu kişilerin referanslarına deprem bir ders olur inşallah. Kısa yoldan zengin olma, adam kayırma, kaçak katlara göz yumma ve denetimde yetersizlik, organize olamayan veyahut olmayan işgüzar yöneticiler yüzünden büyük umutlarla alınan evler binlerce insanın mezarı oldu. 04.30'da Adıyaman'da Valilik binasında olan canlı yayına bağlanarak şehirdeki felaketi anlatan, ikinci gün bir olay anında istem dışı gülümsemesini sosyal medyada yayıp Vali'yi linçleyenler kaybetti. Şehirdeki durumun farkında olmasına rağmen hakkında bir mesaj bile paylaşmaya aciz kalan, faturayı hep başkalarına kesen üst yöneticiler kaybetti. Enkaz altında kardeşini, annesini, babasını bırakıp şehri terk edenler kaybetti. Bir tarafta cesetler ve ölümler için ağıtlar yükselirken ihtiyacımdan fazla yardım kolisi evlerine depolayanlar

kaybetti. Deprem sırasında emri altında onlarca iş makinesi, jeneratör ve makine vb. teçhizat olup ancak üç dört gün sonra sahada olan yöneticiler kaybetti. Yakınlarının enkazına koşmayıp köyde sıcak sobanın başında oturanlar kaybetti.

Peki, kimler kazandı? O yiğitler, o kahramanlar kim? Hz. Peygamber ve Hz. Ebubekir Sevr Mağarası'nda saklanırken müşrikler kendilerine yaklaştı. Hz. Ebubekir'in korkması üzerine Hz. Peygamber, "Korkma Ebubekir, Allah bizimledir." demiştir. Mehmet Akif Ersoy, İstiklâl Marşı'na "Korkma!" ile başlar. Korku, küçük kıyametin yaşandığı bir anda tüm insanların yaşadığı bir duygudur. Cesaret zaten korkmamak değil, korkuyla baş edebilmektir. İşte, deprem anında cesaretli olanlar kazandı. Tıpkı Hamza gibi, tıpkı Ömer gibi, tıpkı Musap gibi enkazda kurtarma çalışması yapan yiğitler kazandı. Tüm imkânlarıyla seferber olan insanlar kazandı. STK'lar, canı pahasına bölgeye giden devletin kurtarma ekipleri, dünyanın çeşitli ülkelerinde gelen arama-kurtarma ekipleri, arama-kurtarma köpekleri günlerce, haftalarca orada kalan yardım ekipleri kazandı. Kazanan Türkiye'nin ve dünyanın dayanışma duygusu. Kazanan korkuyu yenmeyi başarabilenler; kazanan liyakat sahibi yöneticiler, en üst mevkiinden en alt mevkiine kadar. O yiğitler sözlerinde durdular. Bu tür felaketleri hep yaşayacağız.

Şehirlerimizi imar ederken kendi medeniyet köklerimize dönmenin vakti geldi. Adaleti, kul hakkını, liyakati öncelik hâline getirmemizin vakti geldi. Para kazanma hırsını bir kenara koymanın vakti geldi. Aksi takdirde her an karlı bir gecede fırtına uyanabiliriz.

HERCÜMERÇ

Caminin abdesthanesindeyim. Avucuma sıktığım sıvı sabunla ellerimi yıkadıktan sonra abdest almaya başladığımı hatırlıyorum. Ağzıma ve burnuma su verdikten sonra yüzüme uzanıyor ellerim. Sabundan kalan, ellerime sinip, oradan da içime hızla akan o koku; çarpıyor beni. Çiçekli, renkli yahut tatlı değil; mat, soğuk, tatsız, renksiz bir koku. İnsan kokusu sanki, canını yitireli çok olmuş bir bedenden kalan. Ben öyle zannediyorum nedense. Bu koku, cenaze kokusunu hatırlatıyor bana. İçimde, kalbimin derinliklerinde oluşan küçük çaplı bir çarpıntı hâli. “İç” sarsıntısı.

Zihnim, acı sıçramalar yaparak bir anda güneye götürüyor beni: Antakya’ya. Zelzeleden sonrasına. Yolumuzun Arakan’da ve İdlib’te kesiştiği kıymetli dostum İlker Karagöz’ün, eşi ve beş çocuğuyla birlikte depremde vefat ettiklerini öğrendikten sonra yollara revan oldum. Kahroldum. İlker Hoca, çalıştığı dershane dışındaki vaktini yardıma, salih amele ayıran bir insandı. Dünyanın çatısında, Asya’nın ücretinde Kutupalong’ta kucaklaşmış;

İdlib'e birlikte gittiğimiz günün sabahı burnumuzun dibinde Kibeyne'de zalim Esed'in tanklarından birinin direnişçiler tarafından vurulduğunun haberini almış, aynı günün akşamı kıymetli İdris Gökalp Hoca ile üçümüz akşam vakti çay eşliğinde uzun muhabbetlere dalmıştık. Yazışmalar, konuşmalar dışında hatramda kalan son şey o idi. Güzel, samimi ve adanmış bir Müslüman'dı. Şahidim. Daha ayağının tozuyla, yardım için gittiği Moritanya'dan yeni gelmişti. Kimbilir arzın orta yerinde daha kaç çekirdek aile tümünden can vermişti?

Sabah, Cumhuriyet Meydanı'ndan Cumhuriyet Caddesi boyunca ilerlemiştim. Âdeta bir "ölüm yolu" idi yürüdüğüm yerler. Ambulanslar, AFAD ekipleri, İHH'nın gönüllüleri, cenaze araçları arasından ilerledikçe enkaz kenarlarında bekleyen cenazelere denk geliyorduk. Sahibini bekleyen cansız bedenler. Enkazlardan toplanan odunlarla yakılan ateşin başında cenazesinin bulunmasını gözleyen, göz pınarları kurumuş, ruhları içlerine doğru büzüşmüş, yüzlerinin kanı çekilmiş, mecalsiz aile parçaları vardı. Dağılmış, paramparça olmuş yuvaların, üyelikten düşmemiş sakinleri. Yitiklerini, acılarını, pişmanlıklarını ve zamansızlıklarını bir bohçaya sarıp ölünceye kadar taşımaya hüküm giymiş kader mahkûmları.

Öğretmenevi civarına, Antakya Lisesine doğru gidiyorum. Büyük yıkımların arasında ilerlerken tozun toprağın içinde ellerinde kasa dolusu yiyecek ile yol boyu ikramlarda bulunan iki Filistinliye denk geliyorum. Allah'ın takdiri, Filistinli kardeşlerimizin ellerinden, dürümlerini öğün yapmak nasip oluyor. Nablus'ta bir günde 11 Filistinlinin şehit edildiği, ülkede her semtin yangın yerine döndüğü günlerde Filistin'den, ateşin ve

ablukanın ortasından çıkıp yardıma gelen kardeşlerimizin eliyle doyuyorum. Yokluğun içinde cömertliğin aziz göstergelerini önüme seriyorlar. Yine aynı Filistin'den bir kurtarma ekibi arama çalışmaları için ülkemize gelmişti. Aksâ'nın muhafızları hemen her şehirde camilerde ve okullarda Türkiye için yardım kumbaraları oluşturmuş ve toplanan parayı ülkemize göndermişlerdi. Filistin, her zamanki diğerkâmlık örneklerine bir yenisini ekliyordu.

Öğretmenevinin karşısındaki enkaza geçmek için parka giriyorum. Çünkü sokak, depremde enkaz tepeleri altında kalmış. Ateş başlarında, yemek kuyruğunda, çay sırasında kamufleli erler bekliyor. Bir cephe, mevzilerin hemen arkasındayız sanki; öyle bir koşturmaca var ki her tarafta. Her yerde yiyecekler, içecekler, ikramlar. Karşıdan gelen ekipten birisi bana bakarak soruyor:

-Bugün günlerden ne?

-Bilmiyorum.

Bana eşlik eden Kadir Hoca'yla bakışıyoruz, o da bilmiyor. Dünyayla, sosyal medyayla, canlıların hayatıyla buradaki herkesin bağı kopmuştu. Hangi günde olduğumuzu kestirecek muhakememizi bile yitirmiştik.

Yürüyordum. Yıkılmadık mahalle, yerle bir olmamış sokak kalmamıştı. Saraykent Mahallesi'nde uzun uzun perdelerini izledim evlerin. O, her evin kıymetlisi perdeleri. Aile olmayınca, duvar olmayınca hükmünü yitiren o perdeleri. Perdelerini yitiren binlerce ailenin hüznüne ortak oluyorum şimdi.

Enkaz kenarlarında alelacele zeytin ağaçları altında derme çatma çadırlar kurulmuş; naylondan, kömür torbasından, battaniyeden müteşekkil. Zeytin ağacı altında çadırlar. İdlib'te, el-Bab'ta, Azez'de, Afrin'de karşılaştığımız manzaralar böyle değil miydi? O kızıl bereketli topraklar üzerinde, zeytin ağaçları arasında yıllardır aileleri saklayan çadırlar; şimdi de Antakya'da, Hatay'da, Antep'te, Maraş'ta, Malatya'da Anadolu insanına yuva olmuş. Muhacirleri yük gibi görmeye başlayanların ülkesinde bir gecede milyonlarca insanın muhacir olması, evlerini, ailelerini, varlıklarını, statülerini, rollerini yitirmeleri nasıl bir dersti? Günler nasıl da aramızda evrilip dönüyordu öyle. Bitmek bilmeyen dersler, ibretler ve nasihatler âlemindeydik.

Vakit geceye yaklaşmış. Ellerimde bir kat ameliyat eldiveni denen nitril eldiven, üzerinde ikinci bir kat eldiven daha var. Yüzümde iki maske, başımda kask. Üstüm başım toz, ölüm kokusuyla kaplıyım. Yıkıntıların, ölülelerin, canlıların arasındayım. Olduğu yere yığılıp kalmış, yana devrilmiş, arkaya çökmüş, kendisi sağlam olsa da yan binanın altında kalmış saymakla bitmeyecek kadar çok enkazın ortasında. Denizli'nin itfaiyesi, Kocaeli'nin ambulansı, Amasya'nın cenaze aracı, Konya'nın kamyonu, Bolu'nun AFAD'ı yan yana. Ekskavatör büyük bir homurtuyla çalışıyor. Çelikle betonun sürekli gıcırdayan kapaşması, kırılmalar, kopuşlar, düşüşler, parçalanmalarla oluşan gürültüsüne kulaklarım alışacak mı acaba? Elimdeki el fenerleriyle enkazı takip ediyorum. Ekskavatörün üzerine çıkıyorum, arkamda kayıp yakını var. Aşağıya eğimli çalışıyoruz. Tutunmak zor. Her yer demir lifi. Bir ara arkamdaki depremzedeye aşağıya doğru yaptığımız aramada kaçınıcı kata baktığımızı soruyorum; 6

diyor. -2’de 6. katın içindeyiz. Bu nasıl bir hercümerç böyle? İnsana ait herhangi bir ipucuna, işarete odaklanmış durumdayım. Bir belirti olunca el fenerimle operatöre işaret veriyorum. Çalışma kesiliyor. AFAD ekipleriyle, ihtiyaç durumuna göre madencilerle, mahremiyetine ve bütünlüğüne özen gösterilerek cenaze çıkarılıyor.

Kokunun şiddetinden, cenazelerin yeri ve sayısı az çok anlaşılabilir. Ölülerin ölümlere ulandığı, yüzlerce bedenin tek bir siteden çıkarıldığı, acılarıyla meşhur Rönesans’tayız. Çıkartılacak cenazenin yüzünü görmemek, bir çocuğa denk gelmemek için dua ediyorum. O yüzü, bir ömür taşıyabilir miyim, bilmiyorum.

Bir cenazeye daha ulaşıyoruz. Sırtı görünüyor. Hemen arkasında bir hanımefendinin ve bir gencin cenazesi daha çıkıyor. Birbirine sımsıkı sarılan, o en acı ve sarsıcı *ana* birlikte ulaşan aile sayısı o kadar çoktu ki. Başka bir yerde, başka bir durumda olsa hüngür hüngür ağlarım. Oysa burada ağlamaya vakit yok. Ceset torbalarının getirilmesi gerekiyor. Günlerdir yakınlarını bekleyen çaresiz ailelerin acılarını dindirmek, bağrılarına basacak bir yas, kabullenilecek bir ölüm haberi verilmek zorunda. Memleketimde katıldığım cenazeler aklıma geliyor. İnsanın ilerlemiş bir yaşta, son anına kadar ailesinin ve sevdiklerinin yanında hayatını kaybedip, yeri bilinen bir mezarlığa defnedilmesi şükredilmesi gereken ne büyük bir nimetmiş. Etrafımda çaresizce kayıplarını arayanları görünce bu nimete erişemeyen nice aileler olduğunu düşünüyorum.

Üç ceset torbası diye parmaklarımla işaret ediyorum. Gri torbalar geliyor bu sefer. Enkaz yerine dönerken gö-

züm etraftaki nesnelere ilişiyor. Akıllı süpürgeler, büyük ekran televizyonlar, YKS kitapları, Kur'an'lar, Kur'an'lar, Kur'an'lar... Daha geçen haftalarda evde konuşulan eşyaların, kıymetsiz parçalar hâlinde dağılmış durumları bile ibret verici. Ailemizle, sevdiklerimizle sağlık içinde birlikte olmanın, eşin dostun varlığının kıymetinin altının kalın kalın çizildiği günlerden geçiyoruz. Deprem bizi öyle silkeliyor ki, servetimiz, apoletlerimiz, titrlerimiz yer ile yeksan oluyor. Kibirten kalkık burunlar aşağı iniyor. Hepimizin onun fani ve aciz kulları olduğumuz ayan beyan ortada.

Cenazeleri sırayla araçlara taşıyoruz; teşhisler hastanede yapılacak. Beklenen cenazeleri o kadar çok duyuyorsunuz ki yaş, kilo, cinsiyet, bulunan kat bilgisinden kimlik teşhisi aşağı yukarı belli oluyor zaten. Cenaze aracı hareket ederken, kayıp yakınları da peşinden sevinçle gidiyorlar. Ölüsüne ulaşma sevinci bu. İçim sızlıyor. Yıllardır acı bir savaşın içinde ölümle yakın olan, kayıplarını soğukkanlılıkla karşılayan Suriyeli kardeşlerimizin geldiği noktaya 10 günde ulaşmak. Acının damar damar içimizde dolaşmasına müsaade ederek hayatı sürdürmek böyle bir şey işte. Cenazeleri teslim ettikten sonra eldivenlerimin ve maskelerimin tümünü değiştiriyorum. Yeni eldivenleri takarken gözüm, dalında toz içinde, yas içinde, acı içinde kalmış, kaskatı kesilmiş mandalinalara takılıyor.

Abdestimi aldım. Müezzin, ezanı bitiriyor. “*Haydin namaza, haydin namaza/ Haydin kurtuluşa, haydin kurtuluşa/Allah en büyüktür/Allah en büyüktür.*” diyor. “*İşittim ve itaat ettim.*” diyerek safımdaki yerimi alıyorum.

ACI NEREYE DÜŞER USTA?

Adana'ya ağlasak Antep mahzun kalırdı. Urfa'ya üzülssek Malatya boynu bükük kalırdı. Adıyaman'a yardıma gitsek Kilis yalnız kalırdı. Diyarbakır'a ne oldu desek, Hatay suskunluğa gömülürdü. Osmaniye'de durum nasıldı acaba? Maraş mı? Ah Maraş! Küçük bir kıyamet kopmuştu Maraş'ta. Ülke, can pazarına dönmüştü. Bu kez yalnızca düştüğü yeri değil, baştan başa bütün memleketi yakmıştı ateş. Ve o ateş, arada bir külense de hâlâ durur kızgın bir köz gibi yanık yürekli bağrılarda.

Adıyaman, depremin meydana geldiği on il içerisinde yıkımın en büyük olduğu şehirlerden biriydi. Bir zamanlar hayat dolu, cıvılcıvılcı çocukların oyunları ile dolardı bu kentin sokakları. Gök mavi, dal yeşil, tarla sarıya boyanırdı. Neşe ve keder yan yana, iç içe ve el ele büyürdü bu kentte. Nemrut'a çıkmak ve burada her gün güneşi selamlayan esrarengiz heykellerle birlikte gün doğumunu seyretmek veya güneşi uğurlamak hiç şüphesiz bu kentte yapılan en ikonik şeylerden biriydi. Zaman, ta-

rih şeridinde imgesel bir yolculuğu andıran nostaljik bir öykü gibi yaşamırdı. Cendere Köprüsü'yle, Oturakçı Pazarı'yla, Perre Antik Kenti'yle, Palanlı Mağarası'yla, Ulu Cami'siyle, Mor Petrus Kilisesi'yle ve altı bin yıllık geçmişe uzanan tarihiyle her köşesinde bir hazineyi gizledi. Evet, Adıyaman'dan, namıdiğer Hısn-ı Mansur'dan söz ediyorum.

Küçük Azize başını yastıkta rüyalara yatırmışken, Abuzer Dayı uykusuz gözlerle doğacak güneşi bekleyip en olmadık düşlere dalmışken, kuşlar yuvalarına çalı çırpı toplarken, nehirler yatağında usul usul akarken, çaylarda balıklar, sokaklarda bekçiler sabahı miskin miskin gözlerken, kara kış tüm soğukluğuyla kapılara dayanmışken, karlar dağlara, mutluluk rüyalara misafirken olmuştu her şey.

Ne mi olmuştu? Azize'nin rüyaları, Abuzer Dayı'nın düşleri paramparça olmuştu.

İki bin yirmi üç yılının soğuk bir şubat ayının altısıydı. Henüz gün ağarmamıştı, saatler dördü on yediyi gösterdiğinde olanlar oldu. Yeryüzü lerzeye gelmiş, zemin üstünde ne var ne yoksa sarsıldı, binalar yıkıldı, yollar yarıldı. Her yer enkaza döndü, enkaz altında on binlerce can kaldı. Deprem olmuştu yani. Merkez üssü Maraş olan ve büyüklüğü yedi nokta yedi olarak kayıtlara geçen korkunç bir depremle sarsıldı ülke. Televizyonlar ilkin herhangi bir depremmiş gibi haber verdiler. Günün ağarmasıyla birlikte depremin büyüklüğü, yakıcılığı ve yıkıcılığı karşısında herkes şoka girmiş, olayın boyutlarını anlamaya çalışıyordu. Bağrışmalar, koşuşturma-

lar, şaşkınlıklar, feryatlar ve figanlar arşılâyı titretmişti. Kulaklarda bu uğultular henüz bitmemişken birkaç saat sonra bu kez yedi nokta altı büyüklüğünde bir başka deprem, yıkımın boyutlarını daha da arttırmıştı. Bu kez birinci depremde hasar gören binalar yerle bir olmuş, yeni hasar alanları oluşmuş ve çok daha büyük bir yıkım meydana gelmişti. Nitekim bir- iki gün sonra ancak tam anlamıyla hasar alanları belirmeye başlamıştı. Aman Allah'ım! Taş üstünde taş kalmaması tabiri gerçek olmuştu sanki.

Saatler ilerledikçe gerek kurumlar gerekse bireysel olarak insanlar olayın ilk şokunu üzerlerinden atıp deprem sonrası yapılması gereken çalışmalara odaklandılar. Kim kusurluydu? Malzeme mi? Binalar mı? İnsanlar mı? Mevzuat mı? Bunların her birisi, detaylıca cevap bulması gereken ancak daha sonra konuşulacak meselelerdi. İlk yapılması gereken, enkaz altında yaşayan insanların hayatlarının kurtarılmasıydı.

Depremin büyüklüğünü ifade eden Richter ölçeğine göre üç ve üçün altı büyüklükteki depremler genelde hissedilmezken yedi ve yedinin üstü büyüklükteki depremler yıkıcı olabilir. Depremin meydana geldiği noktanın derinliği de yıkım kuvveti üzerinde etkilidir, bu sebepten yeryüzüne yakın noktalarda gerçekleşen depremler daha çok hasara neden olmaktadır. Altı Şubat depremleri de yer kabuğunun yedi kilometre, yani yüze-yeye yakın denilebilecek bir derinlikte meydana gelmişti. Bu yüzden hasar çok büyük ve yıkım korkunçtu. Can kaybı ile ilgili tahmin bile yapılamıyordu maalesef.

O gün, yani 6 Şubat'ta, yeryüzü en derinden sarsıldı. Yıkıldı her şey, devrildi ve enkaza döndü. On binlerce can verildi. Richter ölçeklerine sığamadı sarsıntılar. O kadar çok kez sallandı ki, Kandilli utanır oldu sayı vermekten. Kuşlar uçamaz oldu göğünde Adıyaman'ın. Ağaçlar kırıldı, dallardaki yuvalar da bozuldu. Salkım salkım meyve veren bahçeler faylara gömüldü. Beyaz altın/pamuk ve buğday tarlaları, sarı altın/tütün ve mercimek tarlaları ve pirinç ve fıstık ve incir öksüz kaldı. Ulu Cami, Mor Petrus Kilisesi, Kab Cami hatıra olmuştu artık.

O gün, yani 6 Şubat'ta, çağlayan pınarlar kurudu. Kesildi üzerinden Adıyaman'ın, can veren abihayat. Ve Kerbela'ya döndü sokaklar. Dillerde alışılmadık kelimeler dolandır oldu.

“Şehir derler, bina derler, sarsıntı derler, yıkım derler, enkaz derler, telaş derler, arama-kurtarma derler, hipotermi derler ve ölüm derler. Ve her ölüm acı bir öykü derler...”

O gün, yani 6 Şubat'ta, her vicdan, yeryüzünde yer kaplayan her şuurlu varlık, devrilmiş bir binaydı artık, nice insan yaşardı içinde. Yıkılmış bir köprüydü, kimse ulaşamazdı cana. Komagene'den bu yana ilmek ilmek örülen bir medeniyet iken, tufan sonrası terk edilmiş bir viraneyi andırıyordu. İş makineleri bu kez, mezar açmak için kanal kazıyordu. İnce, uzun kanallar. Nice canlar nice yiğitler nice hikâyeler sıra sıra gömüldüler soğuk ve kara toprağa, yan yana. Hâluahval bu şerait üzereydi. Abuzer Dayı ailesinden kimseye ulaşamıyordu, aklını yitirmişti âdeta, kendinden geçmiş, yorgun ve bitkindi. Kendi kendine ağıtvari naralar atıyordu:

*“Acı nereye düşer usta? Adıyaman nereye düşer?
Acı yaman burada, acı çok yaman!”*

Bir karabasanın, göğüs kafesine oturup nefes aldırması gibi ya da paslı bir bıçak kesiğinden süzülen kanın ılıkça ve usulca akması gibi bir şeydi. Öyle içten, öyle derinden ve de hiç durmadan.

Hâluahval böyleydi işte! Nasıl olunurdu ki! Adıyaman gibi işte. Acı yaman, acı çok yamandı! Hâlâ düştüğü yeri terk etmedi ateş. Hâlâ üşütüyor bakanları, her sabah çadır kente doğan güneş.

Acının resmini çizebilir misin, diye sorsalardı hiç kuşkusuz Adıyaman'ı çizerdi Abidin. Artık ozanlar türkülerini Adıyaman için söyler, analar ağtılarını Adıyaman'a yakarlar. Acının tarifi yok çünkü acı yamandır burada. Yurdun her karışında gözyaşının adı yamandır. Abuzer Dayı deliye dönmüştü. Oradan oraya hızlıca gidiyor, bir enkazdan diğerine koşuşturup duruyordu. Ailesinden sağ kalanları arıyordu. Sonunda o da yorgunluktan bir enkaz gibi yığılı vermişti orta yere, dilinden dökülen belli belirsiz cümlelerle;

*“Acı, ilk önce nereye düşer usta?
Vuslat nereye düşer?
Adıyaman nereye?”*

Nitekim ülkemiz ile birlikte, komşularımız başta olmak üzere daha önce insani yardımda bulunduğumuz birçok dünya ülkesi de ekipleriyle birlikte deprem bölgesine gitmek üzere yola koyuldular. On vilayetimizden oluşan bölge, tam bir can pazarıydı. On beş milyon insan

etkilenmiş, on binlerce vefat, yüz binlerce yaralı ve yine yüz binlerce bina yıkıldı ve bir daha oturulamayacak şekilde hasar gördü. Bu, öyle sıradan bir deprem değildi. Etki alanı ve sonuçları itibariyle yakın tarihte benzer bir hadisenin yaşandığı vaki değildi. Asrın felaketiydi âdeta.

Elbette bir milleti millet yapan, sadece ne kadar zengin olduğu, kişi başı millî gelirinin ne kadar fazla olduğu ve ne kadar güzel bir coğrafyaya sahip olduğu değildir. Bir topluluğu millet yapan ortak paydada ne kadar çok hissiyatlarının ve duygularının olduğudur. Eğer bir topluluk birçok değeri paylaşabiliyorsa; tasada, kederde, kıvançta ve sevinçte bir olabiliyorsa o zaman millet olmuştur. Millet olma sınavını defalarca kez kanıtlamış olan Anadolu insanı, Anadolu irfanından beslediği ruh, bilinç ve şuurla ülkenin dört bir yanından deprem bölgesine akın ederken elbette bu ülkenin çimentosu ve birleştirici gücü olan Eğitim-Bir-Sen de harekete geçmişti. Başta Memur-Sen Arama-Kurtarma Ekibi olmak üzere birçok ekip gerek enkaz kaldırma, arama, kurtarma gerekse lojistik sağlama gibi faaliyetlere başlamışlardı.

Hani Tolstoy; *“Eğer acı duyabiliyorsan canlısın, başkalarının acısını hissedebiliyorsan insansın...”* der ya. Elbette herkes kahroldu, günlerce gözyaşı döktü. Ne yapabilir diye oradan oraya koşuşturdu insanlar. Herkes bu yönde olağanüstü bir çabanın içerisine girdi. Çarşıda, pazarda, okulda, işte, sokakta ve hemen her yerde asrın depremine karşın asrın dayanışmasını ilmek ilmek örmeye başlamıştı insanlar. Tabii ki, hepsi de çok kıymetli, hepsi de birbirinden değerliydi.

Bir avuç öğretmen vardı, yine olağanüstü işler çıkar-
mışlardı ortaya. Onlar, sendikanın da tavsiye ve yön-
lendirmesi ile kimisi olayın ilk gününde, kimisi bir-iki
gün sonra, daha acılar çok taze iken deprem bölgesine
koşturdular. 6 Şubat sabahı, çok acil koduyla organize
oldular ve saat on gibi yola çıktılar. Deprem bölgesine
ulaşmak öyle kolay değildi. Ana yollarda çok derin çat-
laklar oluşmuştu. Tüm Türkiye âdeta deprem bölgesine
akıyordu. İnsanlar bir an önce ailelerine kavuşmak için
harekete geçmişlerdi. Ölümcül kazalar vardı yollarda,
bir korku filmi andırıyordu her şey. Bu yüzden yollar-
da müthiş bir trafik yoğunluğu vardı. Bir yandan yollar-
da yaşanan kazalar ve diğer yandan yolların depremden
etkilenmesi ve hatta yolların yarılması, deprem bölge-
sine ulaşmayı güçleştiren etkenlerin başındaydı. Kent
âdeta terk edilmiş, karanlığa teslim olmuş gibiydi. Uzun
ve zorlu bir yolculuğun ardından akşam saatlerinde an-
cak Adıyaman'a varılabiliyordu.

Yapılacak çok şey vardı. Hemen işe koyulmalıydı ve öyle
de yaptılar. Depremin etkilediği bütün illerde olduğu
gibi dışarıdan gelen yardım ekiplerini organize eden,
iş dağılımlarını yapan ve bu afetin sevk ve idaresinden
sorumlu bir Vali atanmıştı. Bu bir avuç öğretmen, vakit
kaybetmeden, Vali'nin başkanlığındaki heyet ile temas
kurup yapacakları görevlerle ilgili çalışma yaptılar. Bir
kısmı enkaz kaldırma çalışmalarında, bir kısmı ara-
ma-kurtarmada, bir kısmı da lojistik faaliyetlerde destek
olacaklardı.

Elbette her bir yardım faaliyeti önemli ve birbirinden
değerliydi. Her birinin hayatı kurtaran ve yaşama doku-

nan yanları vardı. Ancak enkaz kaldırma çalışmalarına katılan gurup olağanüstü bir gayret, insanüstü bir çaba ortaya koydular. Bir yandan makine, alet ve edevatlarla yıkılan binalarda beton yığınlarının altında can ararken, bir yandan da enkazı âdeta elleriyle kazarak en küçük hayat belirtilerine doğru aralıksız bir şekilde ulaşmanın çabası içerisindeydiler. Bina enkazlarının, beton parçalarının ve moloz yığınlarının arasından her sağ çıkarılan can, ümitsizliğin ve karamsarlığın hâkim olduğu anlarda âdeta bayram havası oluşturuyordu. Hele beş yaşındaki yanık tenli, nokta benli, kara gözlü Azize'nin kurtuluşu tüm ekiplere moral olmuş, can simidi olmuştu. Tam da “*Her şey artık bitti.*”, “*İnsanların bundan sonra sağ çıkarılması ihtimali çok düşük.*” denilen anda ümitlerin yeniden yeşermesine ve ekiplerin “*arama ve kurtarma motivasyonlarını*” yeniden kazanmalarına vesile olmuştu. Azize, bir kolonun yanında oluşan boşlukta iki gün ışık görmeden, yemeden, içmeden hayatta kalmıştı. Kurtarıldığında, tir tir titriyordu ve şaşkın bir şekilde etrafa bakakalmıştı. Ne konuşabiliyor ne ağlayabiliyor ne de herhangi bir meramını ifade edebiliyordu. Bu elbette Rabb'imizin bir mucizesiydi. Azize'nin annesi, babası, ablası ve dedesi maalesef vefat etmişlerdi. Azize'nin hikâyesi, kıyameti andıran görüntüler arasındaki binlerce hikâyeden sadece bir tanesiydi.

Küçük Azize'ye acil müdahale yapıldıktan sonra, genel bir sağlık kontrolünden geçmiş ve tedavisi devam ediyordu. Kurtarılmasının üzerinden iki gün geçmesine rağmen bakışlarındaki korku, tavırlarındaki endişe ve telaşlı hâli varlığını hâlâ koruyordu. Yüzlerce ve hatta binlerce çocuk gibi onun da hayatının bundan sonra-

ki kısmında bir “anne” ve bir “baba” olmayacaktı artık. Azize küçüktü, çocuktu, alışırdı belki. Azize alışırdı ama onlarca metre derinlikte sesini ilk duyduklarında, onu kurtarmak için elleriyle betonları parçalayanlar, kırk sekiz saat uyumadan, yemeden, içmeden, şubat soğuğunu iliklerine kadar hissederek enkaz üzerinde çalışanlar, umudun kahramanları yani, onlar zor unutulardı.

Mevsim kıştı. Aylardan şubat idi. Soğuk, taze bilenmiş bir bıçak gibi tenleri kesiyordu. Dışarıda olmak, içeride kalmak kadar zordu. Bir avuç öğretmenden oluşan diğer bir gurup da yıkılan binaların yakınlarında uygun alanlara çadır kurmakla meşgullerdi. Çok kısa bir zaman içerisinde yüzlerce çadır kurdular. Evi barkı yıkılan yüzlerce insana müşfik birer sığınak oldular, barmak oldular. Mağdurlarla hayat arasında bağ oldular, dal oldular, köprü oldular.

Deprem sadece şehir merkezlerinde değil, kırsal alanlarda da büyük hasarlar meydana getirmişti. Köylerde de can kayıplarıyla beraber yüzlerce ev yıkılmış, yollar yarılmış, sayısı binlerle ifade edilen ve yöre insanının geçim kaynağı olan hayvanlar da telef olmuştu. Şehirdeki yıkımın boyutlarının büyük olması köylerdeki mağduriyetleri unutturmuştu neredeyse. İşte o bir avuç öğretmen gidilemeyen köylere de gittiler. Şehir merkezinde kurulan yemek üretim merkezinden aldıkları sıcak yemekleri, kazanlarla en uzak köylere yetiştiriyorlardı. Hem de her gün. Bıkmadan, usanmadan, yorulmadan...

O bir avuç öğretmenden oluşan gurubun bir kısmı da ülkemizin ve dünyanın dört bir yanından gönderilen

tırılar dolusu yardım malzemelerini düzenli bir şekilde ihtiyaç sahiplerine pay etmekle, ihtiyaç duydukları malzemeleri onlara ulaştırmakla meşgullerdi. Mevsim kış olduğu için öncelikle hayatta kalanlara kurulan çadırlarda sıcak bir ortamın oluşması için çalıştılar. Çadırlara yatak, yorgan ve battaniye dağıttılar. Gazlı sobalar kurdular. Kar küreyerek yolları açtılar. Soğukta üşüyen çocukların ellerini elleriyle ovarak sıcak nefesleriyle ısıttılar, bağırlarına bastılar, onları kendi elleriyle giydirdiler.

Toplumsal hafızalarda sadece tarihî zaferler ve başarı hikâyeleri kazılı değildir. Deprem gibi afetlerin meydana getirdiği acı tecrübeler ve trajediler de bazen insanlar arasında görünmeyen bir bağ oluşturur. Nitekim 6 Şubat Depremleri'nden sonra ülke sathında oluşan dayanışma seferberliği, bir milleti millet yapan kardeşlik, fedakârlık ve diğerkâmlık temelinde bir bağı yeniden ve daha güçlü bir şekilde ortaya çıkarmıştı. Böylelikle gelecek nesillere bu bağ üzerinden önemli tecrübelerin aktarılması mümkün olabilecekti. Azize'nin bakışlarından da anlaşılmıştı ki 6 Şubat'ta meydana gelen yıkıcı depremler sadece yer bilimlerinin, çevre bilimlerinin ve jeolojinin değil, aynı zamanda ve daha fazla sosyolojinin önemli bir konusu olacaktır. Toplumsal hayatta birliğin, beraberliğin ve dayanışmanın tarihi yazılacaksa, "6 Şubat Depremi'nden Önce" ve "6 Şubat Depremi'nden Sonra" diye iki başlıkla taksim edilmelidir. Zira depremden sonra ortaya konan insanüstü çaba, dünya milletler tarihinde eşi ve benzeri görülmemiş olağanüstü ve muazzam bir kardeşlik ve dayanışma seferberliği örneği olmuştur.

O bir avuç öğretmen 6 Şubat sabahı yola çıktılar, yol açtılar. Gönüllerde taht kurdular. Çok kıymetli, çok değerli bir iş yaptılar. Hayatlarında belki de hiç bilmedikleri şehirlerde, hiç tanımadıkları insanların hayatlarına dokundular. Onların acılarını kendi acıları, kayıplarını kendi kayıpları bildiler. Onlarla ağladılar, onlarla üşüdüler, onlarla aç kaldılar, onlarla susuz kaldılar, onlarla uykusuz kaldılar, onların yüzlerine küçük bir tebessüm kondurmak için büyük bir çaba harcadılar.

Onlar kim miydi?

Onlar Turcan Yıldırım, Erdem Yurt, Memiş Kılıç, Cenk Çakır, Cihan Çanga, Serkan Erail, Yasin Özdemir, Hakkı Demircioğlu ve İlyas Yıldız'ın da aralarında bulunduğu öğretmenlerdi. Yerin ve göğün sahibi onları muhafaza eylesin ve onlara sağlık, sıhhat ve afiyetler versin.

O bir avuç öğretmen varsa her şeye rağmen umut da vardır. Özenle saklanmış, emekle büyütülmüş masum umutlar. Çünkü güneş her sabah yeniden doğuyor Nemrut Dağı'nda, esrarını ve güzelliğini esirgemedi.

Aydınlık, ilk önce buradan yayılıyor tüm cihana, dalga dalga. Yeni umutlara ve yeni ufuklara doğuyor güneş her sabah. Sabırla ve şefkatle tekrar tekrar dokunuyor toprağa. Yeniden yeşermek ve yeşertmek için hayatı, kaldığı yerden...

Şehri, köyü, tarlayı ve dükkânı umutla bekleyenler var buralarda. Yıllara sığmayan özlemlerle yaşamı yarınlara saklayanlar ve hiç gitmeyecek olanlar var. Bu yüzden Adıyaman bir Anka gibi küllerinden doğacak.

Bu milletin yardımseverliği, yuce gönüllüğü, birlikteliği ve beraberliği ülkenin güç kaynağı olacak, depremleri unutmuyarak, hayatını kaybeden insanları anarak, onların anlarını yaşatarak, yıkılan şehirler yeniden inşa edilecek. Yeniden ihya olacak yıkılan her şey. Binalar, parklar, avlular, bulvarlar hayatın bin bir rengine bürünecek. Cendere Köprüsü ve Altınlı Köprü gönülleri bir daha birleştirecek. Perre Antik Kenti, tarih şeridinden efsunlu öyküler sunacak bir kez daha. Ve Ebu Zer El-Gıfârî hiç yalnız kalmayacak artık.

Adıyaman gibi olmalı insan, alabildiğine vakur, ağırbaşlı ve sakin. Biraz yıkılmış, biraz dağılmış ve çokça incinmiş olsa da. Yıkılmışlığı kadar umut, çaresizliği kadar kararlılık var Adıyaman'da:

“Acı nereye düşer usta?

Hasret nereye?

Umut nereye düşer usta, yaşama ve yarınlaraya dair umutlar?”

Acı ve hasret bina enkazlarının, beton parçalarının ve moloz yığınlarının arasından birbirine tutuna tutuna devleşen bir yumruk gibi umut yolculuğuna dönüşerek Adıyaman'ı yeniden ayağa kaldırmak üzere arşıâlâya yükseliyor.

DÜN ANI, YARIN MEÇHUL, BUGÜN GERÇEK, ERTELEME!!!...

Yarın okul var ve yapılacak o kadar çok iş var ki, çocukların formaları yıkanıp ütülenecek, yarına yemek hazırlanacak, daha ders planı yapılacak, anlaşıldığı gibi dokuz ayın çarşambası bir arada. Bir de cevapsız çağrılar var ki; abim aramış, veliler aramış onlara da yarın dönerim artık. Aslında bu kadar işi bu zamana hiç bırakmazdım. Her okul açılışında heyecanlanır, içim içime sığmaz, çocuklarımı çok özlemiş olurum ama yok, bu gece içimde tarifsiz bir sıkıntı var. Sanki patlamak üzereyim. İşler gözümde büyüyor elimi sürmek istemiyorum. İçimin sıkıntısı ile gözlerimin ağırlaştığını uzanmış olduğum kanepede ne kadar uyuduğumu bilmiyorum. Kimse beni rahatsız etmemiş herkes yatağına çekilmiş. Uyandığımda saat üç buçuk civarı idi. İçimdeki sıkıntı daha çok artmıştır. Sabaha karşı hazır uyanmışken, yapamadığım işlerimi tamamlamak için kolları sıvadım. Saat dörtü geçiyordu epey yorulmuştum. Pencereden dışarı baktığımda ne kadar güzel bir şehirde yaşadığımın tekrar farkına vardım. Ama “O

ne?” gökyüzündeki bu vakitsiz aydınlanma parlama da neydi böyle? Bu ses, bu korkunç ses de neyin nesi? Allah'ım kıyamet mi kopuyor? Sur mu üflendi? Bu uğultu, bu korkunç ses de neyin nesi? Ayakta duramıyor; eşimi, çocuklarımı uyandırmaya gidemiyordum. Bağırduğımın, ne kadar bağırduğımın hiç farkında değilim. Sığınağım, barınağım, beni tüm dünyanın kötülüklerinden koruyan, huzurum, mutluluğum, evim sallanıyor; kontrolden çıkmış, top gibi beni ordan oraya atıyordu. Gözümün önünde duvarların üstüme üstüme gelişini; kapıların, pencerelerin, mutfak dolaplarının, sabitlenmemiş tüm ev eşyalarımın duvardan duvara çarpışını görüyor, çocuklarımla buluşan eşimin sesini duyuyor ama kimseye yardım edemiyordum. N'oluyordu?

Aklım başıma geldiğinde, ailecek üçüncü katta olan evimizden dışarı bahçeye çıkmıştık. Evimiz sağlamdı çok şükür, orta hasar almıştı. Ama mahallemizdeki birçok bina için bu söylenemezdi. Hava çok soğuktu. “Artık bir daha olmaz.” diye üşüyen birçok aile hasar gören evlerine girmişti. Nasıl girilmezdi ki dışarıda kar yağıyor. Üzerimizde pijamamız tir tir titriyorduk. Çok sevdiğimiz, kıymetli evimize sadece karşıdan bakıyor, ısınmak için birbirimize sarılmış hâlde eve girmeye cesaret edemiyorduk. Ne yapacağımızı bilmez hâlde yaşadıklarımızı anlamlandıramıyorduk. Çok üşüyorduk ve soğuğa dayanamayarak evimize girmeye karar vermiştik. Büyük bir deprem yaşadık, artçıları o kadar güçlü olmaz diye düşündük ama yanılmışız on dakika sonra olan sarsıntı da en az onun kadar güçlüydü, ikinci depreme artık dayanamayan binaların yıkılmasını ve komşularımızın Ayşe Abla'nın, Mustafa Amca'nın, Naciye Teyze'nin, anılarının,

yaşanmışlıkların, molozlar altında kalışını şaşkınlık ve korku içinde seyretmiştik. Artık sözün bittiği yerdeydik.

Kar yağıyor, peşinden bardaktan boşanırcasına yağmur, bir yandan da enkazda çıkan yangınlar... Ve bizler pijamamız üstümüzde, yalın ayak sokaklarda ne yapacağımızı bilmez bir hâlde enkaz altında kalan insanların yardım çığlıkları karşısında kalakalmıştık. Evimiz sağlamdı, orta hasarlıydı ama insan enkaz altında kalanları, evleri yıkılanları gördükçe çok utanıyordu. Ama duygusal olmanın vakti değildi. Enkaz altında sağ kalanların, “Kimse yok mu?” çığlıklarına, “Ben varım.” deme zamanıydı. Çünkü insanlığın yürümekten, nefes almaktan, yaşıyor olmaktan utandığı bir an yaşıyordu.

Artık gün ışımaya başlamış ve asrın felaketi gün yüzüne çıkmaya başlamıştı. Birkaç dakika içinde var iken yok olmuştuk. Ama vakit vahlanma vakti değil yaraları sarma vaktiydi. Yurdum insanı duymuştu bizi, yalnız değildik biliyordum. Kanatları olsa tüm insanlığın buraya uçacağını biliyordum. Bizimle birlikte enkaz altında kaldıklarını, nefes alamadıklarını, yemek yerken her ağızlarına aldıkları lokmadan heder ettiklerini, bizlerin ayakları yalınken ayaklarına çorap giyemediklerini, biz burda soğuktan donarken sıcak çorba içemediklerini, tüm varlarını yolumuza sereceklerini biliyordum. Bu bir insanlık savaşıydı ve zamanla yarışılıyordu.

Yanılmamıştım. Deprem tehlikesi geçmemişti hâlâ büyük artçılar devam ediyordu ama yurdun dört yanından yardım melekleri süre süre geliyor, yaraları sarıyordu. Günler geçiyordu ama hepimiz gerçelik kavramını

yitirmiştik. Enkaz altından çıkarılmak istenen teyzenin AFAD görevlisine, “Oğlum senin burada ne işin var kıyamet kopmadı mı?” deyişi içinde bulunduğumuz hâletiruhiyeyi anlatıyordu. Enkaz altından çıkarılan ve kolu kopmuş babanın, “Evlatlarımı kurtarın, eşimi kurtarın!” diye, kendi acısının farkında olmayışı, kolon altında sıkışmış can vermiş evladına, canından can vermek için elini günlerce bırakmayan babanın ızdırabının, “Kızıma ben kendi elimle mezar satın aldım.” diye ağlayan annenin, enkaz altından çıkınca istediği ama alamadığı bisküvi cebinde, evladının canlı çıkacağını beklerken, cansız bedenini kucaklayan babanın, anne-babalı iken birkaç dakika da anasız babasız kalan yavrucukların, hastane bahçesinde soğuktan tir tir titreyen, ölen insanların üzerine serilen battaniyeleri çocuklarını ısıtmak için kullanan annelerin ve daha nicelerinin yaralarını sarmak için geldiler...

Binaların temelinden kaydığı, tarlaların yarıldığı, dağların ikiye ayrıldığı asrın felaketinden, ülkemizin yardımsever, cefakâr, vefakâr insanları sayesinde çıkmaya başlamıştık. Yaralar sarılmış, ihtiyaç sahiplerine yardım edilmişti. Yurdumun dört bir yanından gönüllüler geliyordu. Birilerinin bizi dinlemesine o kadar ihtiyacımız vardı ki... İçimizde çok büyük fırtınalar yaşamıştık, artık içimizdeki korun dışı vurumu gerekiyordu. Evet dinlediler, elimizi tuttular, donmuş olan duygularımızı içtenlikleri, sıcaklıkları ile ısıttılar, erittiler. “Bir aydır kimseyle konuşamadım, herkesin derdi benimki ile aynı, kime derdimi anlatabilirdim ki, ilaç gibi geldiniz.” dedirten, insanlar geldi geçti, yaralarımıza merhem olan. Devlet derseni her daim yanımızda oldu. Yaralarımızı sardı; ba-

şımızı sokacak yer, karnımızı doyuracak, üç öğün sıcak aş, soğuktan koruyacak üst baş yetiştirdi.

Evet, aradan on bir ay geçti. İlk günden bu yana çok acılar yaşandı. Hani, deprem öncesi cevapsız çağrılar vardı da, yarın ararım demiştim ya. Artık yarın diye bir şey kalmadı. Arayanlarımla buluşmam görüşmem keşkelerde kaldı. Sınıfımdan birçok öğrencimi kaybettim. Acaba Ali ödevini mi yapmamıştı? Yoksa Elif hasta mı olmuştu? Ya da abim, her zaman olduğu gibi dertleşmeye mi gelecekti? Cevapları mahşere kaldı. Onların hepsi benim evladımdı ve evlat acısı yaşadım. Kardeş acısı gördüm. Birçok akrabam enkaz altında can verdi. Hayat devam ediyordu ama keşkeler hep sol yanımda kaldı.

Ama hâlâ nefes alıyor isek yarınlar için hayâller kurulmalı, bu hayâller için yeniden başlanmalıydı. Hayat, hiçbir şeyi ertelememek gerektiğini sol yanımla acıta acıta öğretti. Vedalaşamadan, kucaklaşmadan son bir defa, “Seni çok seviyorum.” diyemeden, dertleşmeden enkaz altında kalan dostluklar, hasretlikler kardeşlikler... Bir varmış bir yokmuş oldu, hem de bir kucak dolusu para vererek aldığımız kabirlerimizde...

Ahlayarak, vahlayarak, ağlayarak değil devletimizin büyüklüğü sayesinde, küllerimizden sizlerle birlikte yeniden doğduk. Tüm Türkiye bu sınavdan başarı ile çıktı. Dünya içindeki insana saygıyı, merhameti yeniden test etti, canlarımızı kurtarmaya çalışırken enkaz altında kalarak can veren dünyanın bir ucundan gelen Meksikalı Proteo’da, insanlığa ne kadar sadık dost olduğunu ispatladı. Tüm dünyaca “insanlık ölmedi”nin haykırıl-

dığı, birlikten kuvvet doğduğu anlar asrın felaketinde yaşandı.

İnsanoğlu bana olmaz der ama neyin ne zaman kapısını çalacağından hep habersizdir. O hâlde; dün geçti anılarda kaldı, yarın ise bir hayâl, gerçekleşip gerçekleşmeyeceği belli değil. O zaman bugünü sevdiklerimizle ertelemeden, kırmadan, dökmeden, incitmeden, sevdiğinize sevdiğinizi söyleyerek, ziyaret etmek istediklerinizi ziyaret ederek, bol bol gülererek yaşamak gerek. Yoksa, yarınımız var mı? Belli değil...

SÜVEYDA, ARAF'TA BİR CAN

Ben Süveyda. Elbette ki kırk yıl önce başka isim-di kulağıma okunan lakin o sabah öldü kimliğim, doğdum yeniden Süveyda olarak; binlercesi gibi.

Ben Süveyda, Araf'ta bir can. Var mıyım yok muyum bilmediğim ve dahi var mıydım yok muydum bilemediğim.

5 Şubat gecesı Kahramanmaraş ili, Ebrar Sitesi T Blok'ta, yarın olması düşünölen kar yağışı nedeniyle okulların tatil olduğunu öğrenip yatağına uzanmış bir Felsefe öğretmeniydim yine binlercesi gibi.

6 Şubat sabahı 4.17'de tüm kimliklerinden arınmış, tüm gerçeklerin hayâl, hayâllerin gerçek olduğuna uyanmış, kıyamet denen beklenen sonun küçük bir ön gösteriminde izleyici miyim, rol alan oyuncu muyum anlamamıştım.

Ben Süveyda, Ebrar Sitesi'nin "şanslı" veya "mucize" bloklarından birinden sağ çıkabilmiş sayılı insanlardan biri.

O sabah küçük kıyamete uyanıldığında olayı algılamak, algıladıktan sonra olanlara inanmak, harekete geçmek, kısıtlı zamanda onlarca yıla sığacak acıya şahit olmaya ön hazırlıklıydım. Ben o gece ‘ölmeyi’ gördüm. ‘Ölümü’ değil, ‘ölmeyi’...

Ben Süveyda, depremden kurtulmuş bir can. Ne ölebilen ne de tam olarak dünyaya köklenebilen...

Şu an yazacaklarımın hepsi hafiflemiş acımın, zihnimde eskijen görüntülerin, silinen hafızamın kalıntıları olacak.

Süveyda... Kalpte olduğuna inanılan küçük kara leke, gizli günah. Ben o sabah kalbimdeki o küçük günahıttım.

Eşimle birlikte yaşadığımızın ne olduğunu anladığımızda hemen binayı terk etmeye çalıştık. Merdivenler insan doluydu. Elektrik yoktu. Telefon ışıklarıyla inmeye çalışanlar, düşenler, tutunmaya çalışanlar... Merdivenler yer yer parçalanmıştı. Binadan tek tek çıkıp sevinç çığığı atacakken, gözlerimiz donuk kalakalıyorduk. Çünkü bizim bina hariç tüm binalar çökmüştü. İnsan kurtulduğuna utanır mı? Utanmıştım. Ben önce çıkmıştım binadan, arkamdan eşim. Ona sadece, “Hepsi gitmiş” diyebildim, arkadaşlarımı ve komşularımızı kastederek. Ben ilk kez yıllardır uğraşıp anne olamadığıma sevindim, zira kedi mi bile kurtaramamıştım binadan. O gün kurtulduğuma üzüldüm ben. Defalarca eşime şu cümleyi söylediğimi hatırlıyorum, “Hiçbir şey bizim değildi.”

Evet, hiçbir şey bizim değildi, emanetti. Sahibi geri almak istedi ve aldı. Emanetti hepsi; evimiz, eşyalarımız,

sevdiklerimiz, arkadaşlarımız, çocuklarımız ve canımız bile...

Titriyor ve korkuyorduk. Yağmur vardı. Gözlüğüm yoktu, görmekte çok zorlanıyordum. Herkes gibi ben de ilk kez böyle bir şey yaşamıştım. İnsanın bu durumda vücudundan salgılanan adrenalinin ona ne yaptıracağı konusunda en ufak bir bilgim yoktu. Yaşayarak gördüm.

Arkadaşlarım, komşularım, çocuklarımız taş yığınlarının altındaydı. Ben tek taşı bile kaldıramıyordum. Kalbimdeki leke, suçluluk duygumla beraber büyüyordu.

Evimiz askerlik şubesinin karşısındaydı. Askerler hemen bizi güvenli bölgeye yönlendirdi çünkü biz hâlâ binalara çok yakındık. Gözlerimiz kocamandı. Hani film sahnelerinde korkudan gözleri kocaman vaziyette kaçışan insanlar gibi. Toplanma alanına geliyordu insanlar. Ayakkabısız, çorapsız, incecik kıyafetli... Titriyorlardı. Vücut ısımın düştüğünü, kendimi kaybetmeye başladığımı hatırlıyorum. Eşim beni kendime getirmeye çalışırken bir ses kulağıma ulaştı: "İlk yardım bilen var mı?" İşte o ses beni kendime getirdi. Süveyda kimliğim o ses ile kulağıma okundu. Ben o lekeyi, o gizli günahı küçük hâlde bırakacaktım.

Süveyda olarak başlayan hayatım, yazacaklarım ile herkese ulaşsın, herkes duysun, bilsin istiyorum. Buraya yazacaklarımı benimle aynı sitede yaşayan üç çocuğu ile şehit verdiğimiz öğretmen arkadaşım Serkan Hocam'ın sağ kurtulan eşi Süveyda Zeynep için, iki çocuğunu, eşini ve sağ bacağını Hatay'da kaybeden görümcem Süveyda Hülya için, isimlerini buraya yazamayacak ka-

dar çok olan tüm deprem şehitlerimizin arafta kalmış yakınları olan Süveydalar için yazıyorum. Bunu onlara borçluyum.

“Ben ilk yardım biliyorum.” dedim. Biliyordum ama hatırlamam birkaç dakikamı aldı. Tanımadığı bir genç kızın dizine uzanmış bir kadının yanına götürdüler beni. Ayağı kötüydü. Sarmaya çalıştım yarasını. Bilincini açık tutmak için yanındaki kıza onu konuşturmasını ve bir şey yedirip içirmemesini söyledim. Sadece elimden bu geliyordu. Bir süre sonra başından darbe almış bir erkek hasta ile ilgilendim. Ailecek çıkabilmişlerdi çok şükür. Yaralı kadın helallik istemeye başlamış, genç kız korkuyla bana seslendi. Komutana koştum, “Kadın bilincini kaybetmeden hastaneye ulaştırmalıyız.” dedim. Araba yoktu, olsa ne fark ederdi ki? En yakınımızda olan hastane bile yıkılmıştı diğer hastaneler gibi... Araç bulundu, kadını götürdüler. Kimsesizdi. Artık o dakikadan sonra eşimle ben de yoktuk. Bütün enerjimizi insanlara vermeye başladık. Eşim enkaz kaldırmaya gitti, ben de insanlara yardım etmeye...

Saatler sonra sadece Kahramanmaraş olarak bildiğimiz depremin 11 ilde olduğunu öğrendik. Kahramanmaraş'ta kimsemiz yoktu bizim. Bunun için eşimle birbirimize bakıp şükür çekişlerimize utandım. Daha büyük utancımı Hatay ve Adıyaman'daki akrabalarımızın durumlarını öğrendikçe yaşadım. Tüm duygular karışır mı? Karışır. O kadar çok karışır ki hangi duyguyu yaşamaya karar veremediğinde insan hiçbir tepki veremezmiş. Veremedik biz de.

Süveyda'yım ben, arafta bir can. Ne ölebildim şehitlerimiz gibi ne de kök salabildim hayata eskisi gibi.

Dünyanın her yerinde depremler olur, olmuştur ve olacaktır. Türkiye de deprem riski yüksek olan ülkelerden biri. Deprem ülkesiyiz ama hasar bu kadar fazla mı olmalıydı? Bu kadar fazla canımız mı ölmeliydi? Allah inancım isyan etmemin önüne geçiyor, aklım her durumda insanı suçluyor. Bilim bize depremle baş edebileceğimizi söylüyor. Kalbim bu duruma dayanamıyor.

Ben Süveyda'yım, suçluyum. Bir öğretmen olarak eğitememişim öğrencimi. Çocuğum büyümüş, çalmış çimentoyu, demiri. İnsanları kandırmış, katil olmuş. Biliyor musunuz? Benim binam elli ton demir fazla diye yıkılmamış. Utanıyorum. İkinci deprem olduğunda çok istedim bizim binanın da yıkılmasını. İtirafımdır. Bina öyle sağlam durdukça diğer çöken binalar yüzünden kendimi suçladım durdum. Birçok Süveyda gibi... Ama yıkılmadı binamız ta ki iki ay sonra görevliler yıkana kadar. Yıkılırken tevafuk eseri oradaydım. Tam da benim evime vurdular darbeyi. Tekli koltuğum yuvarlandı, aşağı düştü. İçim acıdı. O gün tekrar yaşandı zihnimde. İçimi acıtan eşyalarımı kaybetmek değildi. İçimi acıtan insanın bir anda tüm geçmişinin silinmesiydi. Süveydalar geçmişlerini kaybetti.

Ben Süveyda'yım, suçluyum. Bir kadın olarak, bir kardeş, eş olarak ve bir insan olarak. Eğer bir yerlerde insanların hatasından dolayı başka insanlar, bebekler, hayvanlar, bitkiler can veriyorsa ben suçluyum. Çözümün parçası değilsem, kalbi günahattan simsiyah olmuş bir günahkâрім.

Deprem iyideki iyiyi daha iyi, kötüdeki kötüyü daha kötü yaptı. Gözlerimle gördüm. İlk gün geldi askerler, devletimiz. Hatta beraber kurduk çadırları. Orada uyuduk çorabının tekini paylaştığım Elif kardeşle. Sıcak çorba da vardı, su da, ekme de. Mutlaka yolları kapanan yerler, ulaşılamayan canlar vardı. Asrın felaketi idi. Kıyamet gibiydi. Herkese aynı anda yetişilememiş olabilir. Doğa, koşullar ve insan eliyle yapılan hatalardan dolayı gecikmeler muhakkak olmuştur. Ama deprem yeri, can pazarı hiçbir zaman siyaset yeri olmamalı, şu an bu yazının olmayacağı gibi. Ben bir depremzede olarak devleti orada görmüşken, kilometrelerce öteden televizyon başında, “Devlet orda yoktu” denmesi canımı yaktı. Hem devlet kimdi? Devlet askeri idi, doktoruydu, hemşiresiydi. Ben devletin öğretmeniyim. Ben oradaydım. Sağ kalanlarımız devleti temsil etmiyor muyduk? Eğer öyle değilse kurtulan canımı neden başka bir ile götürebilecekken hastanelerde insanlara yardım etmeyi seçtim? Devlet oradaydı. Benim gibi öğretmen arkadaşlar, gönlünde Türkiye sevgisi, İslâm aşkı taşıyanlar, Müslüman olmanın bilincindeki herkes oradaydı. Biz hepimiz devleti temsil etmiyor muyuz zaten? Devlet oradaydı. Biz oradaydık. Şeytanlar da oradaydı. Melekler de. İnsan nefsi kıyamette bile şeytanlaşabiliyormuş. Gördüm. Hepsini gördüm.

Ben Süveyda, kararan kalpleri gördüm.

Telefon ile ulaşım zordu. İmkânsızdı belki de. Saatler sonra ulaştım, ‘Ebrar Siteleri yıkıldı’ haberini duyup cenazemizi almak için yola çıkan aileme. AFAD çalışanı internet üzerinden bağlantı kurmamızı sağladı, aileleri-

mizle görüştürdüler bizi. Kısa süreli ama yeterliydi. Sonra ise biz ulaştık kötü haberlere. Şehit olmuştu sevdiğimizimiz ve birçoğundan haber alamıyorduk. Görüncem Süveyda Hülya'yı Adana Dörtyol Hastanesi'nde bulduk. Bacağı kesilecekti. Kimsesi yoktu ve diğer hastalar gibi çaresiz bekliyordu. Biliyor musunuz? Yüksek dozda adrenalin salgılandığında hiç acıkıyor, uyumuyor ve ağlayamıyormuşsunuz. Hepsini yaşadım. Acıkmadım, uyumadım ve asla ağlayamadım günlerce.

İnsanlar canlarının derdindeydi. Sağ kalan doktorlar, sağlık çalışanları ise can kurtarma derdinde. Düşünebiliyor musunuz? Onlar da depremzedeydi. Çoluğunu çocuğunu güvenilir bir yere bırakıp işlerinin başına gelmişlerdi. Hepsine minnettarım. Türkiye'nin dört bir yanından doktorlar gelmişti yardıma. Çünkü hasta çoktu. Doktor azdı. Hastanenin tüm katları ortopediye çevrilmişti. Ben günlerce oradaydım. Yardım melekleri de. İnsan melekler. Hastaneye koşmuşlardı. Evlerindeki eşyaları bizler için getirmişlerdi. Gözlüksüzdüm ve daha çok yardım edebilmem için gözlüğe ihtiyacım vardı. Bana hemen gözlük hediye etti bir gözlükçü. Tüm Türkiye seferber olmuş depremedeler için bir şeyler yapmaya çalışıyorlarmış. Bize böyle haberler geliyordu. Televizyon yoktu. İzleyemiyorduk. Türkiye bir bütün olmuştu. Gurur duydum. Ama biliyordum her dönem bütünlüğün güzelliğini bozmaya çalışanlar olmuştu tarihte. Yine olacaktı. İçi kara, kapkara kalpler insanların kanına girmeye devam ediyordu.

İnsan yaşamadan bilmiyor.

Ben Süveyda, depremi yaşadım. Kurtuldum. Deprem anını gördüm. Sonrasını gördüm. Enkazları gördüm. Yolları gördüm, kapalı, çökmüş yolları. Hastanede kaldım. Hastaneleri gördüm. Doktorlar, hemşireler, askerler, temizlik görevlileri, can kurtarma ekipleri de enkazda kalmışlardı o gece. Şehit olmuşlardı. Gördüm, tanık oldum.

Yan yana odalarda erkek, kadın, çoluk çocuk, Suriyeli, Türk hepsi aynı acıdaydı. Ağlıyor, bağılıyor, acı çekiyorlardı. Merak ediyorlardı, yavruları neredeydi? Ben ise sürekli sevdiğilerimden birinin vefat haberini alıyordum. Kaybettiğim sevdiğilerimin acısını ertelemiştim, hakkına girerim de hakkıyla yaslarımı tutamam diye doğru zamanı bekliyordum.

Ben ilk kez bu kadar çok sevdiğimi birden kaybettim diğer Süveydalar gibi.

O bebek hiç çocuk olamayacak, o genç hiç baba olamayacaktı. Hamile şehidim bebeğiyle gitmişti cennete. Tatil için üniversitesinden geldiği evinde şehit olan Alperen fizyoterapist olamayacak mesela, psikolog Esenay depremzede çocuklara merhametiyle şifa veremeyecek. Çünkü şehit oldu onlar da. Çünkü yeğenlerimin hikâyesi bu kadardı. Diğer şehitlerimizin hikâyesi gibi.

Peki ya kalanlar?

Beden kaldıysa geriye demek ki hâlâ bedeninin işi var dünyada. Bu düşünceyle hastanede hastabakıcı ve temizlik personeli oldum ben şehit personeller yerine.

İnsan tüm kimliklerinden arınıyormuş demiştim. Başka lavaboları bile kullanamazken ben, başka hastaların

idrar torbalarımı değiştim. Çok şükür ki oradaydım. Binlerce kez şükürler olsun.

6 şubat sabahı bir şey oldu. Sadece bir deprem değil. Başka bir şey. Binlerce şehit, binlerce yarım kalmış hayat, binlerce ibret, binlerce ders vardı o sabah.

Ben Süveyda, kendime gelmem ile deprezede çocuklar için yardım kampanyaları düzenlemeye başladım. O gün başka bir şey oldu demiştim ya, ben resim yapmayı bilmiyordum. Nasıl olduğunu bilmiyorum ama tablolar yapıp sattım. Bağışçılar sayesinde deprezede çocuklara bisikletler aldık. şimdi ise botlar ve montlar alıyoruz ve yine fark ettim güzel yürekli insanlar hâlâ var.

İnsan ömrünü ortalama 73 yıl alırsak güneş yılına göre sadece 8 saniye 3 saliselik bir ömrümüz oluyor. Ne kadar da az. Kaldı ki deprem de gördük, bebekler henüz yaşlarında bile değildi. Bu kadar kısa süre için dünyada duruyoruz, giderken dünyada bırakacağımız şeyler için bu kadar insanın, hayvanın canını yakmaya gerek var mı?

Görevlerimizi tam yapsak, kul hakkına girmesek, depremin ilk saatlerindeki kucaklaşmayı her an yapsak, 9 saniye bile olmayan ömrümüzü daha da kısaltmasak ne kadar güzel olurdu değil mi?

Ben Süveyda, depremde yanımda titreyen siyah renkli ıslanmış köpek ve beni 12 gün boyunca defalarca kez sallanmış binada odada kilitli kalıp Allah'ın izniyle kavuştuğum kedimden özür dileyerek cümlelerime son vermek istiyorum. Dünya bu saf sevgiyi taşıyan kedi,

köpek ve masum bebekler ile insan olmaya çalışan iyi yüreklerin hatırına hâlâ dönüyor.

Hikâye kısa. Sadece 8 saniye 3 salise.

Zulmeden de bizden, zulmü gören de.

Şeytan da bizden, melek de.

Allah'ın verdiği aklı kullanıp şifa veren de bizden, can alan da.

Ben Süveyda. Binlerce Süveyda'dan yalnızca biri. Araf-
ta bir can, ta ki dünyada cenneti görene veya gerçek
cennete gidene kadar...

GÜL YÜZÜNE DÜŞSE DE KAN!

Allah'ın bizlere bahsettiği yaşam şükrünü eda ettiğimiz bu demlerde, acıları bertaraf etmeye çalışsak da yüreğimiz yangın yeri...

Sol yanımızın aralıksız kanadığı sözlerin kifayetsiz kaldığı zor süreçlerden geçiyoruz.

Yaşam dediğimiz bu süreçte “Ol deyip olduran” Rabb’imize teslimiyetin, inancın gölgesinde teslimiz.

Önce zelzelenin panik ataklığı, sonrasında canların acısı, daha sonrasında ise anıların kaybındayız.

Çocukluğumuz, gençliğimiz, biriktirdiğimiz hayallerimiz her birini bir bir kaybetmenin hüznündeyiz...

Gelecekle geçmiş arasında kalmış göçüklerin en dibindeyiz...

Yarının umudu ile geçmişin acısının arafındayız.

Şehirlerin orta yerinde donakalmış şaşkın yürekleriz.

Tanınmaz hâle gelen memleketimin ritmi bozuk saat-
leriyiz...

Çocuklara, “Gel, seninle göğşe bakalım!” derken gülüm-
semekte zorlanan neferleriz...

Dünyanın hangi ucuna gidersek gidelim canımıza takı-
lan ateş topunun yılmaz bekçileriyiz...

*“Gül yüzüne düşse de kan
Hüzün kaplasa da her bir cenahını,
Yaralı şehrim hoş buldum.”*

Yusuf’u kuyulara atan da Rabb’im idi, Mısır’a sultan
eden de...

Yakup’u âmâ eden de Rabb’im idi gözünü açan da...

Yunus’u balığın karnına koyan da Rabb’im idi karaya
çıkartan da...

Elbet gün doğacak, gün batacak biz bunun teslimiye-
tindeyiz.

Ah! Canım Malatya’m, sevdam! Korkuyla kaçtığım,
hüzünle vardığım şehir.. Bilsen mavini, yeşilini, alını,
morunu mis gibi akan soğuk suyunu, kuru sıcak hava-
nı, esen rüzgârımı, tertemiz geniş caddelerini nasıl da
özlemişim!

Karlı bir şubat sabahında kalkıp temmuz sıcığı ile bu
şehre girmek ne acı...

*“Sevdam, çocukluğum, gençliğim,
Kabuk bağlasa da yaraların
Yaralı şehrim hoş buldum.”*

Ah, Canım memleketim! Sözlerim sakın seni hüzünlendirmesin, hangi yaralar var ki geçmesin?

Bilirim ki mis gibi ağaçların gölgesinde oynayan çocuk seslerini arar kalbin...

Ah, gül yüzlü şehrim! Suratı sirke satan devasa evlere aldırma, farz edelim ki ekşi bir koruk yemişler!

Odalardan sarkan kanepelere, perdelere de aldırma, farz edelim ki temiz hava almaya çıkmışlar!

Sokaklarda gezen hurdacılara, balkon demiri taşıyan yabancı plakalı kamyonlara da aldırma, farz edelim ki taze temellere demir taşımışlar!

Ah, güzel şehrim! Suyun bulanık akıyormuş aksın, farz edelim ki buz gibi suyuna göz değdirmişler!

Ah, gözü nemli şehrim! Kaldırımlar çadırlarla dolmuş ona da üzülme sakın, farz edelim ki insanlar sıcaktan bunalıp serinlemek için bezden evlere taşınmışlar!

Ah, canım memleketim! Çarşı el arabalarına taşınmış, sokaklar kokoreççi dolmuş Hindistan manzarası, bizim dönüşümüz ise tam Pakistan tarzı... Ellerde siyah büyük poşetler, kollarda -varsa- çantalar, Suriyeliler gibi avare avare gir varsa sağlam kapı!

Ah, hüzün kokulu şehrim! Şehadete koşanların şahidi!!!

Biz, seni çok sevdik... Havanı, nazımı, tozunu hatta dondurmuş kayısını... Sen de bizi sev -küs değiliz- tek, ciğelimiz derinden yaralı.

Malatya'mın sağı, solu, önü, arkası yıkılmaya hazır evlerle dolu; yollar cam kırıkları... İnsanların yüzünde üç şey var: endişe, korku, mutsuzluk...

Bu şehirlerde hüznün var, bu şehirlerde acı var, bu şehirlerde ciğerlerimizi parçalayan toz bulutları var, bu şehirlerde gözleri oyulmuş -cam ve kapı - infaz edilecek evler var, bu şehirlerde yarım kalmış hayâller var, bu şehirlerde en derini tazecik canlara apar topar açılmış mezarlar var...

Ah geceler, dikili duran binlerce evden ışık görememek ne acı! Ah, sokak lambaları pek yalnızsınız; bomboş evlere yol göstermekte pek inatçısınız! İnsan gece olunca yanan ev ışıklarını sayar mı acep? Bir, iki, üç.. beşini bulamayan...

Yıkımlar biter elbet, daha güzeli de gelir elbet, lakin yüreğimizdeki yıkımlar nasıl geçer!?

Memleketten ayrılmak da zor, kalmak da... Dünyanın neresine gidersen git yüreğinde memleket âşkı... Aklın ve kalbin doğduğun yerde saklı...

*“Dar günler elbet bir gün geçer,
Memleket âşkı hüznün de olsa değer,
Yaralı şehrim hoş buldum.”*

Bugün balkonumda normalleşmek adına arkadaşlarla, “Çay içip kek yiyelim.” dedim. Ehh, bir de muhabbet arınca! Ne mi oldu? Karşı apartmana bir kepçe daldı, yüzü gözü çamura bulandı, yarım saat sürmedi ki ikiye katlandı, dev bina çayımızın içine kendini saldı... Evin dibinde, yıkım izleyen insanlar ve komşu bakışı -ben-

ritmi bozuk kalp ve gözyaşı... Acep, kepçe operatörü altında mı kaldı? Bak, toz bulutu dağıldı, operatör şükür sağdı!

Nasıl mıyım? Tam on bir aydır, On Bir Gül, deprem illeri, gibiyim...

Haydi! En baba şair, kalk şiir yaz hüznün tüten bu acılara?

....

Şubat tatilindeyiz, hava çok soğuk, “Bir şeyler yapmalı” dedim kendi kendime. Evet evet, bulmuştum: “Bir Çorap Bir Öğrenci” kampanyası, üşüyen ayaklara minik bir umut olmak adına... On beş gün sonra okul açılacak ve bu kampanyayı idare ile istişare edip hemen başlatacaktım, zaten okulca hep mazlumun yanında olmamış mıydık? Lakin ruhumda bir sıkıntı, sabahlara kadar uyutmayan *bir çorap bir öğrenci* sıtması...

5 Şubat, yağan kar ve yüksek sevinç... Oleyy! Gökten nazlı gelinimiz geliyor! O akşam ailece saat 19.00’da Malatya’nın nezih bir lokantasına gitmek için yola çıktık fakat dışarı çıktığımızda kar 50 cm’yi bulmuş, hava da çok soğumuştü. Kimbilir bu havada kaç can üşürdü? “Evde bir şey unuttum!” deyip kapıdan döndüm ve hızla gardırobumu açtım, elime gelen ilk hırkayı -kolları yamalı, bordo hırka- alıp poşete attım. Lokantanın önünde duran geri dönüşüm kutusu ilgimi çekti, poşeti o an kutuya atasım geldi ama yok yok, hava çok soğuktu ve bu hırka üşüyen cana hemen sıcak bir örtü olmalıydı. İkiye katladığım poşeti karın üzerine usulca yerleştirdim.

dim ve etrafıma umutla bakarak, “Haydi üşüyen can, tez gel al! “diyerek merakla ayrıldım.

Karın güzelliği, yüzyılın depremine ramak kala adını yazdırıyordu beyaz harflerle, kanlı tarihe...

İŞTE O GÜN!!!

Saat sabah 04.17’de “Asrın Felaketi” yavaş yavaş başladı, önce eşimi uyandırmak istemedim, durur elbet korkutmayayım istedim ama hızı artınca, “Deprem uyanı! “deyip çocuklarımın odasına koştum... Yıllarca öğretmenlik yapmış çök-kapan-tutun simülasyonlarına katılmış öğretmen olarak, o an tüm bilgilerimi sıfırlamış, akıl tutulması yaşıyordum.

Ne hasta olmuş ne trafik kazası geçirmiş ne de yaşlanmıştım, ölüm ne kadar yakındı oysa...

9. kattan inmeye başladık, merdivenler ne de çoktu, yol ne de uzundu ve üstelik sallantılar durmuyor, merdivenler patlayıp yüzümüze yüzümüze savruluyordu, tam çıkış yerine gelmiştik ki merdivenler çökmeye başladı, eşim ve çocuklar çıkış kapısında idi, oysa ben toz dumanın içinde kalmış dışarıyı göremez hâle gelmiştim; kızım, “Annee” diye bağırdı, tek cümle kurdum kızıma, “Kızım, bekleme koş bekleme!!!” Ondan sonrasını hatırlamıyorum, sırtımda kocaman beton ağırlığı vardı, ağzımda gıcırdayan kum ve taşlar.. Ve nihayet bir ışık görmüş kurtulmayı başarmıştım ve kendimi sitenin bahçesine atmıştım. Sokak mahşer alanı gibiydi...

Ve kaçışlar...

Amasya'ya gitmeye karar verdik, Adıyaman'dan birinci derece akrabaların -tam kırk yedi can- cenaze haberleri ile sarsılmış hâlde yollara düşmüştük.

Henüz Malatya'dan çıkmamıştık ki Merzifon tırı karşımıza çıktı, üzerinde al bayraklar ile donatılmış tırı görünce yüreğim kabardı, onur duydum, güzel vatanımın güzel insanlarını şah damarımda hissettim. Araçtan inen genç seslendi: "Çorap ister misiniz?" Elinde, kolunda sayamadığım kadar çiftlerce çorap vardı... Üç gündür çorapsızdım ve ağlayarak, "Evet, ayaklarımı hissetmiyorum." dedim. Üşüyen ellerimle aldığım çorabı ayaklarıma hızla geçirdim. O an aklımdan "Bir Çorap Bir Öğrenci Kampanyası" geçti. Rabb'im bu nasıl bir imtihan idi? Meğer on beş gündür uyutmayan çorap sıtması bu idi...

Bir şehirden kaçıyorduk, nefes almanın şükriyle ve geri dönebilmek umuduyla...

Üç gün sonra Amasya'ya sığındığımız o gün öğretmenevine yerleştirildik, tam yirmi aile idik. Belediyenin açtığı 'Nefes' isimli hayır merkezine öğretmenevi depremzedeleri olarak götürüldük. Çorapsız düştüğümüz bu yolda düştüğümüz hâlde ağlayarak cevap verememiş ve, "Lütfen, kıyafet ihtiyaçlarınızı alın; bizler de sizler gibi olabilirdik." dediği vakit elimi kıyafetler arasına daldırılmıştum. Elime ilk gelen hırkayla şaşırdığım tebessümü *Allahu Ekber* nidasıyla yüreğime kazınmıştum. O gece -5 Şubat gecesi- verdiğim hırka, evet evet aynısı bana geri gelmişti. Kim derdi ki bu kolları yamalı, bordo hırka bana ulaşacak ve bana sıcacık bir örtü olacak...

Tevafuk dediğimiz şey, hayatın tam da kendisi değil miydi aslında!?

Şurası asla unutulmamalı ki ‘Asrın Felaketi’ 7,7 şiddetinden kurtulabilen bir aciz olarak, bizlere açılan kapıları asla unutmayacağız. Birlik ve beraberliğin timsali cennet ülkemde, devlet ve milletin el ele verdiği coğrafyamda tarihte az yaşanan bir felaket sonrası kilitlenen ellerin sıcaklığını ömrümüzce anacağız. Devletin millet, milletin devlet olduğu kurtuluş mücadelesine topyekûn imza atıldığı bu günleri gelecek nesillere gururla anlatacağız.

Şehzadeler şehri Amasya’da mahalle aralarına kurulan fırınları, eli öpülesi kadınlarımızın gözyaşı ile mayaladıkları hamurları asla unutmayacağız.

Sabahın ayazında çıplak ayaklarla düştüğümüz yollarda Türk bayraklarıyla koşan turları ve uzatılan sıcacık çorapları unutmayacağız.

Yollarda uzatılan ekmeğe katık helvaların enfes tadını unutmayacağız.

Karlı bir sabahın ayazında, sorgusuz düştüğümüz kader yolunda üzerlerimize dikilen giysileri, sevgiyle yoğrulmuş aşları unutmayacağız.

Çarşılarda tebessümle karışık ağlayan esnafın, “Yanınızdayız.” deyişini unutmayacağız.

Elmasını, ıhlamur yaprağını heybesine yükleyip ruhlara şifa Kur’an-ı Kerim ile ziyaretimize gelen hiç tanımadığımız ama ‘ahiretlik’ diyebileceğimiz güzel insanları unutmayacağız.

81 ilde “Evim, Evinizdir” deyip evlerinin anahtarlarını yüreğimize mühürleyen ensarları unutmayacağız.

“Sosyal Sorumluluk” adı altında ziyaretimize gelen Müftülük görevlilerini unutmayacağız

Psikososyal destek amaçlı çocuklara moral vermek adına oyuncaklarıyla, kitaplarıyla, pasta börekleriyle bizleri yalnız bırakmayan Millî Eğitim öğretmenlerini unutmayacağız.

Valiliklerce depremzedelere açılan Halk Eğitim kurslarını (çinicilikten ahşap boyamaya, ney kursundan seramik boyamaya, tezhip sanatından iğne oyasına vs.) unutmayacağız.

Sivil Toplum Kuruluşları’nın ve sendikaların kenetlen-diği bu günleri asla unutmayacağız.

Sayırsız konteynırlarla milletini sıcak aşā, sıcak yuvaya kavuşturan devletimin gücünü unutmayacağız.

Beyazıt Cami’sinden inleyen ezan hürmetine!

Yeşilirmak’tan akan su hürmetine!

Muhacir olduğumuz bu alın yazısında,

Millet-devlet kucaklaşmasına,

ŞAHİDİZ YA RABB!

ŞAHİDİZ YA RABB!

ŞAHİDİZ YA RABB!

DEVEKUŞU MİSALİ BAŞIMIZI TOPRAĞA MI GÖMECEĞİZ?

Hepimiz ne güzel hayatlarımıza devam ediyorduk değil mi? Başımıza geleceklere bihaber şikâyetçiydik yaşamımızdan; içtiğimiz sudan, yediğimiz yemekten, hayatın sıkıcılığından ve daha sayısız şeyi dert edinmiştik kendimize. Sahi, ne zaman beğeneceğiz yaşadığımız hayatı? Oysaki nefes alabildiğimiz, gözlerimizi aydınlığa açabildiğimiz her gün bizim için şükür sebebi. Maalesef ki bunları unutuyoruz... Sizleri 6 Şubat'a götürmek istiyorum. Sancı dolu, ağrılı o sabaha. Bakmayın sizlere söylüyorum da ben de çoğu zaman fark etmiyorum yaşadığım gün içindeki güzellikleri. Yine normal bir pazar günü rutiniyle başladık güne. Hallettik işimizi gücümüzü, koyduk başımızı yastığımızı. Neydi derdimiz söyleyeyim; yarın ne giyeyim, akşam ne yemek yapayım? Belki birkaç dakika sonra hayatta olup olamayacağımızı bilmeden ne çok planlar yapıyoruz. Planlı olmak ayrı, hayatı kontrolde tutmak çok ayrı bir şey. Bunun ayrımına varalım bir önce. Ahh, bir gevşetsek hayatımızın iplerini, geriye dönük pişmanlık yaşamayacağız.

Anı yaşamayı düstur edinsek kendimize, işte o zaman her şey yoluna girecek. Neyse kimimizi uyku tutmamış, kimimiz en derin uykusunda; belki de son kez en mutlu rüyasında. Kimi küs yatağında, kimi sevdiğini söyleyemediğine pişman belki... 6 Şubat 04:17 yüreklerin tarif edemeyeceği, insanlığın en büyük felaketlerinden biri yaşandı. Felaket diyorum, sonradan öğreneceğiz ki sayısız şehir viran olmuş, sayısız ocak yok olmuş. Şahitlik edin istiyorum o kapkaranlık sabaha. Şahitlik edip anlayın beni ve benle birlikte hayatı bir gecede darmaduman olan o insanları. Şanslı olanlardan biriydim ki sarsıntı başladığında telefon elimde ve uyanıktım. Ya diğerleri uykusu ağır olan, yaşı küçük olan ya da hasta yatalak olan ne yapacaktı onlar, söyler misiniz? Çabalasa da kurtaramayacaktı kendisini, imdadında boğulacaktı; taşlar, tuğlalar arasında yok olup gidecekti. Sarsıntının şiddetinden belliydi, bu seferki hafif bir deprem değildi. Çünkü biliyorduk 1 ay önce Hatay Antakya'da yaşanmıştı bir deprem. Tabiri caizse o deprem bunun yanında bir annenin bebeğinin beşiğini usulca uyusun diye narin narin sallaması gibi bir şeydi. Hani aldığımız eğitimler, yaptığımız tatbikatlar, inanın o an aklımıza bile gelmiyor. Gelişigüzel, şok hâliyle hiç o olmadık pozisyonlarda sarsıntının geçmesini bekliyorsunuz. Kimi merdivenlere koşuyor kimi asansöre ve kimi olduğu yerde dona kalıyor. Ben yastığımı alıp başımı ve boynumu koruyarak yatağın üstüne kapananlardım. Ölüm saniye saniye gözlerinizin önünden, bedeninizden, ruhunuzdan akıyor sanki. Geldi diyorsunuz ecel saati. Derler ya, “Rab-bim düşmanıma bile yaşatmasın.” aynen öyle. Öyle büyük bir korku ki aylarınızı alan, hafızanızdan silinip git-

meyen... Kulağınızda duvarların çatırdamaları, dışarıdaki sayısızca evin yıkılışı, insanların çığlıkları ve Allah'a son sesle yapılan dualar, yakarışlar.. Neden hep zor anlarda, dara düştüğümüzde hatırlarız ki Yaradan'ı? Hiç sordunuz mu bunu kendinize? Oysaki Yaradan her an içimizde, benliğimizde ve her yerde. Her an duamıza karşılık vermek için hazırda bekliyor. Ya biz sadece kötü anlarda mı onun kuluyuz? Biraz daha çakralarımızı açarak her birimiz bu konuyu iyi bir şekilde ele almalıyız. Duygunun bin bir türlü hâlini bir arada yaşadığımız o sarsıntı, o sarsının geçmesi sanki günleri, ayları, yılları almıştı. Bittiğinde sakin kalabilenler ve tabii hayatta olanlar can havliyle kendimizi dışarı atmak istedik. Kendimi ele alayım: “Camdan atla!” diye duyduğum sesle tam pencereye yöneleceğim ki omzuma açılıveriyor. İlahi işaret mi diyorum, yok balkonda sapasağlam çamaşırlık olduğu gibi duruyor. O zaman dank ediyor, “ev çökmemiş, ben hâlâ bulunduğum katta olabilirim” diyorum kendi kendime. Bir cesaret ayaklanıyorum. Karşımda 4 kişinin karartısı; çıkış yolu arıyorlar. İnsanların sesleri beynimizde zonkluyor. Sesler birbirine karışıyor, birileri bir diğerini kurtarmakta... Yardım istiyorum, yalvarıyorum ama o 4 kişi bana cevap vermeksizin çıkıp gidiyor. Bakın hani diyorlar ya, “kıyamet günü herkes kendi derdine düşecek” tek fark onlar sadece kendilerinin değil aynı zamanda ailelerinin de derdine düşmüştü. Ya ben? Kalakalmıştım öylece. Yapayalnız, çaresiz... Hak vermiyor da değilim. Can havliyle yapacakları ilk şey buydu. Depremi tek başına evde yaşamak böyle bir şeydi. Derler ya, “Yalnızlık Allah'a mahsustur.” o sözün önemini o gün anladım. Farkında değiliz ama çoğumuz ne kadar

yalnızlığı sevsek de, insanlardan nefretimizi dile getirsek de birlik her zaman kurtarıcı oluyor. Can oluyor, canan oluyor hepimize. Gelelim bana... Koridora attım kendimi; hafif cılız bir ışık düşen teraryumdan etrafa yayılmıştı. Telefonumun flaşından da yardım alarak kilitleri açıp zorladım. Ama nerde? Kapı sıkışmış, her şey yerde ve paramparça. Ayağıma bir şeyler batıyor, canım yanıyor ama umrumda değil. Herkesten, “Yardım edin, beni kurtarın!” nidaları. Eee, tabii ben de sesim kısılana kadar bağıyorum, ağlıyorum. Çaresizlik işte buymuş. Kendinle kalmak, çaresizliği bedeninde, parmaklarında, tırnak uçlarına kadar hissetmek... Dönüp yatağın üzerine çıktım. Yeniden bir sarsıntı ve geçer geçmez kendi kendime “onların geçtiği yolu kullanırsam elbet kurtulurum” dedim. Bu arada kapıdan dönerken bilin bakalım ne yaptım? Anahtarı kapının üzerinden çekip yanına aldım. Söyler misiniz dört tarafından duvarları dağılan bir evin anahtarı yeniden bu kapıyı açsa ne olacaktı? İşte bu kadar sıkı sıkıya bağlıyız maddi şeylere. Daha doğrusu o kadar sahipleniyoruz ki yaşadığımız yeri, eşyaları. Sımsıkı tutunmuşuz aslında bize ait olmayan göçüp gideceğimiz bu diyara. Bu arada sarsıntıyı daha az hissetmemi sağlayan bir durumu da sizinle paylaşmayı isterim. Deprem öncesi birkaç hafta erzak taşımıştım hep evime. Evde olduğu hâlde yedeklemiştim işte, birçoğumuzun yaptığı gibi. Karıncaların kış hazırlığı için yuvalarına yiyecek taşıdığı gibi taşımıştım. Fakat aradaki fark şikâyetti. Ahh, biz insanoğlu şikâyet ede ede yaparız ya işimizi. “Aman acaba gerek var mı, çok mu yordum kendimi, yapmasa mıydım acaba?” söylenip dururuz. İşte bu erzaklarım benim, hayata tutundurdu belki de.

Tam olarak böyle olmasa bile yatak ucuna istiflediğim erzaklar yatağın ileri geri gidişini önleyerek korkuyu daha az yaşamamı sağladı. Diyeceğim o ki yaptığımız her işte durup bir şükretmek gerek. Tabii bu da şikâyeti azaltarak mümkün. Gücümü toparlayarak kendimi bir duvarın üzerinden sürünerek inerken buldum. İnanılmaz ama yıkılan yatak odası duvarım bana çıkış yolu olmuştu. O an düşündüğüm, bana benden başka yardım edecek kimse yoktu. Bir uzvumu kaybetsem de denemedim demeyecektim ve hayatta kalma ihtimalim daha yüksek olacaktı. Şükür ki sağ salim inip apartman boşluğuna atmıştım kendimi. İnsanlar acele ediyor. Herkes birbirine destek çıkıyor ve el uzatıyor. Dualar, bağırışlar, ağlayışlar ve daha fazlası... İnerken iki katta da sarsıntı oldu. Ben yalnızlığı iliklerime kadar hissettim yine. Aile bambaşka bir şeydi. Herkes ailesini yanına çağırıp kollarken ben sarsıntının ortasında öylece kalamıştım. Neyse ki canım yastığım vardı. Başımı ve boynumu yine yastığımla koruyup dualarla geçirmiştim o anı. Bir şekilde ulaştık çıkış kapısına. Sizi biraz geriye götürüp fark ettiğim bir şeyi paylaşmak istiyorum. Herkes can havliyle kurtuluş mücadelesi verirken bir beyefendi çok ilginç bir şekilde kendi bedenini geriye doğru çekip telefonunun flaşıyla insanların yolunu aydınlatıyordu. Bu bir mucize olmalıydı. Dönüp tekrar baktığımda adam hâlen aynı yerinde, hâlen insanlara ışık oluyordu. Belki de manevî olarak farkında olmadığımız Allah'tan gelen ilahî bir güçtü bu. Mucize işte, sizlerin de tanık olması adına anlattım. Bir şekilde kurtulabilenler sığınak bulmuştu kendine. Kimimiz araçlarda, kimimiz evlerden uzak boş alanlarda... Yağan yağmurun altında

çaresiz bir bekleyiş içindeydik. Herkes parçasını tamamlasın, bütününe kavuşsun; kimse yetim, öksüz kalmamasındı tek dileğimiz. Bir aracın içinde birbirini tanımayan iki üç aile bir aradaydık. Sahi, hep böyle olamaz mıydık? Neydi birbirimizle kavgamız? Hayat içinde hep bir didişme, hep bir yarış; bir ego, bir savaş ve sayısızca kötü niyet... Biz olmak bu kadar kolaydı. İllaki kötü şeyler mi yaşamak gerekiyordu dayanışma için? O an bunu sorgulayıp duruyordum içimden. Ailelerimizle kısa görüşmeler yapıp iyi haberlerimizi ulaştırmıştık. Ya saniyeler içinde enkazlar altında kalanlar, o anda ölenler ya da bağıra çağıra sesini duyuramayanlar... Acil yardım lazımdı çok acil! Hazır mıydık peki onca insana ulaşmaya? Araçlarımız yeter miydi, ya yardım ettiklerimiz ulaşacaklar mıydı zamanında? Öyle büyük bir çaresizlik ki yaşananlar... Yığılan evin üstüne çıkıp evladına, ana babasına, ailesine feryatlarını duyurmaya çalışanlar; elleriyle girişip kurtarıcı olmaya çabalayanlar, bayılanlar, evsiz barksız kalan insanlar... Utanmalıydık aslında insanlığımızdan. Yaşadığımız şu çağda böyle büyük bir yıkım olmamalıydı. Çok mu zordu binanın sağlamlığını tespit etmek, gerekenleri yapmak?.. Bakın burada tek kişiyi suçlamak değil amacım. İnsan olarak taşın altına hep birlikte koyabilmeliydik elimizi. Yaptığımız işin sorumluluğunu üstlenip adam akıllı yerine getirmeliydik bize verilen görevi. Ama aynı anda yok olan onca şehir bize haritayı net olarak gösteriyordu. Çok eksiktik ve en iyi yaptığımız şey bir diğerini suçlamaktı. Adalet, hakkaniyet kavramları yok mu olmuştu? Torpil, tanıdık kavramları büsbütün yerini almıştı sanırım her şeyin. Yoksa burada farklı şeyleri konuşuyor olurduk değil mi? Bun-

dan sonra gereğini yerine getirsek ya artık bir şeylerin. Ha diyeceksiniz ki yerine getirsek ne olacak; onca can tekrardan mı canlanacak, onca acı yerini serinliğe mi bırakacak ya da onca maddi kayıp tamamlanacak mı? Belki hiçbiri olmayacak. Ama en azından geçmişini düzeltmesek de gelecek avuçlarımızın içinde. Kader ayrı, onu tabi ki sorgulayamayız. Bahsettiğim şey vicdanımıza dönerek sağlam bir sınavdan geçirmek kendimizi. Ferahsa içimiz ne ala... Ama hiç zannetmiyorum. Yaşananlar hepimizin sırtına, yüreğine bir ömür yük. Bakın bu şehirleri biz bir şekilde terk etmek durumunda kaldık ve ailelerimize ulaştık. Öncelikle kendimi eleştireyim. O anlarda acaba bencillik mi yaptım, kaçıp geldim mi demiştim. Ama başka çarem yoktu. O zamanlarda bahsetmek istemediğim özel hayatımda çok ciddi sıkıntılarım oluştu. Onun dışında kendi ailemin yani anne, baba, kardeş ve akrabalarımın kimsenin orada olmayışı orayı kolayca terk etme sebebidir. Öbür türlü terk etmeyi bırakın bir adım atmak dahi mümkün değil. Şu an oradaki insanların memleketlerine sınımsız tutunduğu ve kendi çabalarıyla bir şeyleri iyileştirmeye çalıştıkları gibi ben de aynı davranışı sergiledim. Evet ben iyiyim belki; sayısız terapi tek başına bir odada gündüz vakti dahi uyunamayan günler, geceler, aile desteği... Toparlandım sayılır ama aklım o şehirlerde, o şehirlerde yaşam mücadelesi sürdürmeye çalışan insanlarda. Gözümüzü tam olarak açmalıyız artık. Bizler rahat bir şekilde hayatlarımıza devam ederken onlar hâlen su, elektrik sıkıntısı yaşamakta ve kısa süreli yağın yağmurun etkilerini önleme çabası içerisinde. Gerek devlet gerek millet gerekse belediyeler olarak maddi-manevî

her şeyi onlara aktarmak durumundayız. En çok da insani olarak da bunun bilincine varıp “Ben ne yapabiliyim?” kaygısını taşıyıp gereklerini yerine getirmeliyiz. Bu arada deprem yaşandığı anda üç dört ay sonrasına kadar hakkını yememeliyiz ki millet olarak hatta yurt dışından bile sayısız destek aldık. Fakat hiçbiri yeterli değil. Burada aile üyelerinden birçoğunu kaybetmiş; psikolojisi bitap sadece hayatta kalan aile üyeleri için canını dişine takan insanlardan bahsediyoruz. Psikolojik destek, barınma desteği, yiyecek giyecek ve sayısız destek gerekiyor. Bu konuda en çok devletimize iş düşüyor. Gerekli iş bölümü yapılarak umarım ağrıyan yerlerin acısı hafifletilir ve hâlen kanamakta olan yaralar bir an önce sarılır. Son olarak sözü çok uzatmadan şunu belirtmek istiyorum: “Ya, ben bu işi yaptım mı/yaptım.” mantığıyla değil “İşimi en güzel hâliyle yaptım; vicdanım rahat.” mantığıyla hareket etmeliyiz ki tüm taşlar yerine otursun. Böylece bu taşlar birleşerek binamızın temelini çürük değil sağlam hâle getirir. Tedbir bizden takdir Allah’tan...

DEPREM ÇİÇEĞİ

Kasap Nuri günlük cirosunu gözden geçirmişti. Günün yorgunluğunu bir çayla kovmak istedi. Kovabilirdi mi bilinmez. Hayriye Teyze gelini ve oğlu öğretmen olduğundan ki eşinin ölümünden bu tarafa yalnız yaşadığı evinden gelinin evine doğru yol aldı, yarın üç yaşındaki torununa bakacaktı gözü gibi. Bir adam çay ocağının önünde ısınma isteğini çayla giderme peşinde. Berber Sait günün yorgunluğunun son saatlerinde sinekkaydı tıraşını yapıyor Memduh Bey'in. Lastiği patlamış bir kamyon yol kenarında. Belli ki eve doğru yollanan üç çocuk, ellerinde bisküvi. Her zaman olduğu gibi sıradan soğuk bir gündü. Pencerenin önündeki saksılarda kasımpatılar da üşümüş, bacalarda dumanlar keder renginde... Trafik normal seyrinde Dulkadiroğlu ilçesinde. Elllerinde poşetlerle eve dönen baba profilleri fazla. Öyle ya, yarın artık çocuklar on beş günlük yarı tatilden sonra okullarıyla hasret giderecekti. Akşam erkenden yatacak, sabah erkenden kalkacaktı ciğerpareler. Üç günlük dünya için her şey.

Televizyonda en sevilen çizgi filmler son kez izlendi, dişler daha bir hışımla fırçalandı. Daha da ayakta kalmak isteyen, uyumak istemeyen kara gözlü Onur yatağına doğru yol aldı. Yatağı yatar yatmaz uyudu ya! Hayret doğrusu... Beyza babasının kucağında uyuyakalmış, evin tek kızı. Hasan Amca ihtiyarlıktan oturarak kılıyordu, akabinde kaliteli uyumamaktan dem vursa da mecburen uzanmaya çalışacaktı. Beyzalar doğalgazla ısınırken, Muharremlerin evi metruk ve sobalıydı. Beyza fütursuzca akan sıcak suların altında duş almışken Mehmetlerin kovaya doldurulan sıcak suyla banyo yaptırıldığını ve sırtını annesinin keselediğini yalnız annesi ve kendisi biliyordu. Ağaçlar refüjlerde her günkü gibi. Sokaklarda avare bir kedi izhar oluyor birazdan bir gözü çöpte... 5 Şubat 2023...

Çantasını hazırladı, resim dosyasını çantasının yanına koydu Mustafa. Yarın okul vardı. Sınıfı arkadaşları, öğretmeni. Neyse uyumalıydı. Uyudu artık.

Nihat Bey, yarın hangi takım elbiseyi giyeceğini belirledikten sonra, spor programlarını dolaştı biraz. Hafif uykusunu gelmişti, uyumalıydı, uyudu.

Ayten Abla alt komşusuyla oturmuştu biraz, çocuklar için eve çıktı uyumuştular. Kahvaltılık bir şeyler hazırladı şimdiden. Çamaşırları katladı, yorulmuştu, hemen-cek uyuyuverdi.

Salih Bey, *Sefiller* kitabından bir bölüm daha okuyup pencerenin önüne koydu. Gözlüğünü de kitabın üstüne...

06 Şubat 2023, saat sabaha karşı 04.17...

Bir silkinme hâli, sallanma hissi... Rüya mı bu gerçek mi? Ne oluyor ki? Nedir bu? Uykulu, mahmur bir durumda kapılara koşmalar, dualar, salavatlar... Şiddeti daha da artıyor şimdi. Çocuklar, eşim, annem... Ah dolap, ters dönen ev. Çök-kapan-tutun yöntemi... Her şey iç içe geçmiş. Donuk bir panik bu... Dua, dua ve sonra yine dua... Bağışmalar, yardım çağlıkları, ağlamalar ve toz bulutu.

Kasap Nuri'nin son kez içtiği ve çaycının almadığı boşu darmadağın... Hayriye Teyze, oğlu, gelini, torunları ne durumda bilemedi kimse... Berber Sait'in kuaför salonu yok olmuş... Memduh Bey'in arabası molozlar altında... Onur'un diş fırçası ne tuhaftır ki yolda duruyordu, Mustafa mı? Mustafa'dan henüz haber yok. Çantası ise sabah çöken balkonun altından görünüyor, üstünde örümcek adam figürü. Beyza ve babası kucak kucağa bulundu kırk sekiz saat sonra. Hep öyle kalakaldılar. Hasan Amca çöken evin zemin katındaydı. Sesler, sesler, sesler...

Nihat Bey'in gardırobu paramparça, içi gibi. Bir ayağı kolonun altında, çağlık seslerini duyuyor. Telefonu tertemiz yanında, birileri koymuş gibi. Zihnini toparlamaya çalıştı.

Ayten Abla, çamaşırlarla iç içe geçmiş hareketsiz, zifiri karanlık her yer.

Salih Bey'in gözlüğü ezilmiş, kitabı bir bölümü sarkmış kırılan balkondan. Açık kalan sayfada yazıyordu: "Ayakta

kalmak zordur.” diye...Zifirî satırlar her tarafta sanki...

Ertesi gün Türkiye şahlandı. Yaşlı kadının arkasında yatak. Zor götürüyordu onu ayakları. “Ben bırakırım evladım yatağı!” dedi. Tarihten gelen bir misyonu getirmişti aslında. Halısını alan adam, çocuk bezlerini yüklenen kadın, son parasını geride kalanlara yetiştiren kızcağzı, iş makinesini alıp yola koyulan patron... Yollardaydık. Öyle ya! Yas gelip konaklamıştı vatanımızda. Yas simsiyah gecenin gözleri misali, yas yüzyıldan büyük... Yüzyıllar kadar...

Harçlıklardan birikenler kalplerde çiçek açtırdı. Merhametin evlatları büyüdü göklere kadar. Şafak söksün artık diyen imanın kalelerinden yola çıktılar. Tırlarla taşındı insanlık yıkımlara. Deprem içimizi sallayamadı ki. İçimiz ve ihlasımızın zemini sapsağlamdı elbet. Yollarımız vefadan döşeli. Aş evlerinde pişirilen çorbaların kokusu galip geldi zelzeleye. Durmak bilmedi koşuşturmacalar. Çadırlardan sobalara yürüdü bütün erzak akıncılar gibi. Yollar kervansaraylara nispet, çay çorba, yemek ikramı. Bu ruh ki anlattı bizlere, ölmediğimizi... Dirilişin kaçınıcı öyküsü bu. Yokluk varsa diriliriz. Gönümüzün filizleri, türküleri Çanakkale'nin, bu murattan doğdu heyhat! Ölmedik, ayaktayız diyebilecek bir şuur filizlendi yeniden. Şair koşageldi bir yerlerden:

“Biraz sabır

Biraz yağmur

Biraz da zahter”

Biliyorduk dağ kekiklerinin sallansa da durduğunu ve zeminlerinin sapsağlam olduğunu... Yola koyulduk. Ko-

şarak gittik kardeşliğin diyarına, sıklaştırrırken saflarımızı, bir yandan tencere, bir yandan su. Gözyaşlarını silmeyi, acıdandır ki unutmuşların silmeye yaşlarını. Kamyonlar, kepçeler, tırlar... Biraz metanet taşıdılar, biraz sabır, biraz da aş... Evler yerlerinde değiller. Balkonlar son demlenen çayların kokularını yüklenerek yerdeler. Merdivenlerde ayak izleri göçük altında. Çocuklar son balonlarını şişirip iplerinin ucundan tutunmuş seyre daldılar molozları. Kuşlar yoklar. Güvercinler kimsesiz. Zambaklar hüzün ülkesinde... Âşklar çatlamış çerçeve-lerde ve tanınmaz fotoğraftakiler. Saatler donakaldı. Zaman kristalleşmiş... Camlar gezegene açılan özgürlük aparatları camlar. Evlerin gülen yüzü camlar, hazin bir kırılmayla zelzelenin ilk kurbanları. Mutfakların sımsıcak muhabbetleri göçükte.

Evlerin Tekir'i kediler anlatacak hikâyeleri gizlediler. Köpeklerin son çöplerden kalma beslenme sahneleri. Arabalar yollardan çok uzakta... Yollar suskun... Ambulansta daha bir acı siren sesi. Bir ateş yanar ki etrafında mahallenin yaşlısı, genci... Mahallenin geride kalanları. Bakkallar sonsuza kadar kapalı gibi. Yollar bağır yanıklar misali. Uçaklar kuşlara özenir. Çıglıklar peyderpey. Binanın başında ellerinin arasındaki kafası adamın, ölümlerden geçit töreninde. Çatıların çivilerini hangi eller çaktı ki? Hangi eller bu tuğlaları dizdi ki? Hangi mühendisler bu komployu hazırladı yaşlılara, çocuklara annelere? Hangi müteahhit ne kadar kazandı ki bu binanın altındaki vefat edenlerden? Parası kana döndü mü ATM'lerde? Şu çamaşır makinesi hangi saatte çalıştı ki en son? Gecenin son gülüşleri nasıldı ki? Uykuya dalmadan az önce hangi hayâller yatak odasında

voltalıyordu ki? Ya Şu eski albüm, bu siyah beyaz evlilik fotoğrafı hangi ailenin kıymetlisi? Sahipsiz görüntüsü içler acısı...

Hangi umutlar kaldı merdiven boşluğunda? Çocukları bekleyen oyuncaklar tozlu raflarda. Şadırvanlar kimse-siz. Yok ki güvercinlerin yemleri. Sessiz, kırık, metruk sokak fenerleri.

Elinin acıdığını söyleyen küçük kıza, **"Bak ben sana kadar geldim. Birazcık dinlen, ama sakın uyu-ma. Buradan çıktıktan sonra seninle oyun oyna-yacağız."** diyen adam, öpüyoruz seni doğuran annenin kalbinden... Sen ki Anadolu kokulu bakışlarınla izhar edersin kendini, sen ki dağlardan süzölüp gelen sabah yelisin. Eski arabasını tıka basa yatak dolduran Azerbaycanlı kardeşim, biz aynı gezegenin güneşinden ısınırken sen ısıttın içimizi. Kumbarasını açıp mektup eşliğinde depremzede kardeşlerine yardım gönderen çocuk, sa-yende doldu taştı kalplerimiz, gözlerimiz. Eski yorganını toplama alanına taşıyan nine tarihlerden gelen misyonu topladın getirdin bugüne.

Sen ey kaskından merhamet ışıldayan kurtarma ekibine mensup güzel insan! Ellerinde umutlar, yorgunluklarını zincire vurup bin umutla kazmaya başladın ya, kırp-madan gözümüzü seyre daldık seni. Ebabilller duadaydı yanı başında. Martılar çığırkanlıklarını asarak suya beklemedeler seni. Tarihî çarşıların bükük boyunlu satışları, ara verdi müşteriye, tebessüme. Minarelerin şef-katli kolları yere düşerken, elleri bağlıdır minberlerin. Gün ışmasına yüzyıl var gibi. Nihayet gün geri döndü.

Evlerine hazin bakışlı insanlar, yetkililer kurtarma ekipleri, ambulanslar, ağlayanlar...

“Eve girip şu değerli eşyayı alabilir miyim?” gibi deli sorular... Nihayet evine girip soğuşun askerini kovmaya çalışanlar, çoluk çocuk evin kokusunu hemen özleyenler... İkinci bir sarsılma... Hiç durmayan bir yanardağın lavları misali yaktı içimizi. Acı yeniden şaha kalmıştı. Keder konaklamıştı evlerimizde. Yas tutmaya başlayan bir millete, saldırmıştı hüznün fırtınası.

Otağı kurulmuştu ölkemize yıkımın.

Bir millet yeniden kervanlarla yola çıktı. Seferler yardımlaşmaya, seferler kalplere, seferler çocukların gözlelerinin ta içine, seferler insanlığın ölkesine. Mevlânâ’dan yolu geçen bir milletin merhametiydi bu, Yunus’tan bir miras.

Kasap Nuri, elli ikinci saatte üstünde beyaz ve kirli önlüğüyle bulundu. Önlüğü bedenini örtmüş...

Hayriye Teyze ve torunlarından birinin cansız bedenine ulaşıldı. Diğerinin bacağı ezik hastanede...

Mustafa mı? Mustafa’dan haber gelmedi yine...

Nihat Bey, televizyon üstüne devrilmiş şekilde bulundu ne yazık ki!

Ayten Abla altmış saat sonra göçük altundan alkışlar eşliğinde kurtulmuştu çok şükür. Alkışlar, ışıklar...

Salih Bey’in cansız bedeni hemencecik bulunuvermişti AFAD tarafından.

Kar bütün hışmıyla, güzelliği kaybolmuş bir şekilde yağdı durdu. Yardım çağrılarına bütün gezege ses vermişti. Anladık ki birlikmiş, dirlik. Anladık ki iyiliğin orduları galip gelecek. Anladık ki ağaçlar yeşile duracak bir gün. Şırl şırl akacak sular yine. Dallar meyveye duracak umutlandık. Melankolik hava dağılacaktı. Şefkatli dedeler yine tutacaktı ellerinden torunlarının. Oğlaklar hür dağlarda hürce otlayacak, koyunlar bir çobanın türküsüne sevdalanacaktı. Bu girdaplar nihayete varacak, denizlerin yuları çekilecekti. Neşeyle balıklar oltaları kollayacaktı. Aynalar genç kızların saçlarına dolanacak, genç erkeklerin bakışlarını rötuşlayacaktı. Tüm kurtarma ekiplerinin sevinçleri, sevinç olacaktı bizlere. Rahmete koşan kaybettiklerimizi, biraz hüüzün, biraz buruk, kaldıysa albümlerimizle siyah beyaz anacaktık.

Yeniden doğuyorduk sanki. Kalbimizi taşıyordu tırlar. Ekmeğlerin içinden merhamet ve vefa fişkıırıyordu. Aş evlerindeki çorba kokusu bir medeniyetin yeniden şahlanışıydı. “Allah devletimize zeval vermesin.” niyazları, vakur bir sesle, necip milletimizin yeniden filizlenmesiydi enkazlardan. Devlet anaydı, bacıydı, candı, canımızdı. Kucaklaştı devletiyle millet, milletiyle devlet. Bir bayrak yıkılmadan tüm zelzeleden gökyüzünün faylarında dalgalanıyordu biteviye. Bir türkü yankılanıyordu acıların en derininden. Biz Anadolu’yduk, biz Hatay’dık, Malatya’yık, Diyarbakır’dık. Biz Türkiye’ydik. Bilirdik; analarımız çetin şartlarda büyütürken bizleri, acımın en katmerlisine dayanabilme dirayetini vermişti bize. Biz bütün sivil toplum kuruluşlarıyla, bütün ordusuyla, emniyetiyle Selçuklu ve Osmanlı’nın yadigârıydık dünyaya. Deprem çişekleri deliyor molozları şimdilerde... Vesselam!

VEDASIZ ELVEDALAR

Veda edemeden elveda etmek de varmış; hoşça kal diyemeden sevdiklerine, sarılamadan, helalleşmeden; bir gecenin kör vaktinde, iliklere işleyen soğukunda, sıcak yatağında uykunun en tatlısını uyurken, apansız ayrılıklar da varmış. Dünyaya sığmayan düşlerle yatıp, kör betonlar arasında sıkışıp kalmak da varmış. En uzun gecenin bile sabahı var diye biliyorduk, bazı gecelerin sabahı bile yokmuş. Uykudan uyanamamak da varmış. Tan vakti geçip, gün güneşe kavuşsa da sevdiklerine kavuşamamak varmış. Elden gelen hiçbir şey yokmuş bazı zaman. Öyle bir andan kalan acı haykırışlar hâlâ beynimin içinde yankılanıyor. Bir baba, büyük yıkımın ardından o zor günlerden birinde kızını kurtarma umuduyla kızının yaşadığı binanın önüne bir iş makinesi getirtmiş. Bina demek zor tabii ki. Harap bir hâlde. Üst katları dayanamamış alt katlara binmiş, alt katları da bu yükü çekememiş tamamen zemine oturmuş, Makine operatörü dayadığı kepçe yardımıyla binanın ayakta kalan kısmı çökmesin diye tutuyor. Ve o baba

binada bir nefes boşluğu bulmuş, o boşluktan belki bir umut ışığı olur diye avazı çıkarcasına acı acı haykırıyor:

-Hicrannnnnn...

-Hicran.

-Beni duyuyor musun Hicran?!

-Hicrannnnnn...

-Elini bir yerlere vur Hicran.

-Hicrannnnnnnnnnn...

...

Kızına sesini duyuramayınca acısının tonu daha da katlanıyor. Elinden gelse o küçücük hava boşluğundan kendisini içeri atacak Hicran'ın yanına. Daha çok çırpıyor sesini kör betonlardan geçirip bir umutla Hicran'a duyurabilmek için:

-Elini bir yere vuuuur...

-Kızımnnnnn...

-Bekle yanına geliyorum kızım. Geliyorum.

-Bekleeeeeeee...

-Hicrannnnnnnnnnn...

...

Hicran, kendisini her zorlukta koruyup kollayan, her yıkımda tutup ayağa kaldıran, dağ gibi yanında duran babasına ve babası da gözünden sakındığı kızına maa-

lesef sesini duyuramıyor. Belki babasını duyuyor ancak tonlarca betonun, demirin altında, tozun toprağın içinde sesi çıkmıyor. Sesini ulaştırıyor. Nefes zor alıyor belki de. Ya nefes bile almıyorsa... Ardından acı haykırışlar yerini derin suskunluklara bırakıyor. Bağrışlar, yakarışlar nafile. Ne Hicran babasını duyabiliyor ne de babası Hicran'ı...

“Ölüm bir eve girince, sağ kalanları da biraz öldürüyor.” diyor Peyami Safa. 6 Şubat büyük yıkımı da hepimizi yıktı, kolumuzu kanadımızı kırdı, sağ kalanlarımızı da “biraz” öldürdü. Can bildiklerimizi elimizden alırken canımızdan da can aldı. O karanlık gecenin sabahında karın soğuğu ile acının ayazı işledi yüreğimize. Üstünden sene geçti neredeyse, biz hâlâ üşüyoruz. Oysa gecesinde gökten tane tane nazikçe yağıyordu kar. Sıcacık evlerimizde perdenin arkasından terapi niyetine izleyip içimizi huzurla dolduran kar yağışı, o şiddetli sarsıntının sabahında şanslı olup kendini sokağa atanlar için hiç bu kadar acımasız olmamıştı. Çifte Maraş Depremi ve iç içe gerçekleşen zincir depremler kıyametin az önceki sahnesi gibi iken ardından yaşananlar ise mahşer meydanını andırıyordu. Enkazdan şans eseri çıkabilenleri dondurucu bir soğuk, kar ve yağmur yağışı karşıladı. Ortalık mahşer yeri... Kendi canını unutup kör betonlara sevdiklerini vermesi için seslenenler, avazı çıktığına bağıranlar... Büyük sarsıntının hemen ardından yine durmayan sarsıntılar. Merhametsiz ve korkunç bir gece. Yardım çığlıkları. Çaresizlik... Kimse ne yana gidecek, neresi güvenli bilemiyor, etraflarındaki binalar her sarsıntıda bir bir çatırıyor, kimisi beşik gibi sallanmaya devam ediyor, kimi yan yatıp diğer binaya yaslanıyor, ki-

misi de caddedeki insanların üzerine çöküyordu. Büyük sarsıntının ardından irili ufaklı onlarca sarsıntı oluyor. Koskoca şehirler, dağlar, ovalar, vadiler okyanus yüzeyi gibi dalgalanıyordu. Her bir dalgada, huzur içerisinde yaşadığımız yuvalar enkaz yığınına dönüşüyor, geride acı hatıralar bırakıyordu.

O gece şehirler de öldü. Ondan fazla şehrin bir gecede öldüğünü gördük. Oysa daha bir gün öncesinde ışıltılı caddelerinde insanlar dolaşüyor, araç trafiği hızla akıyor, mekânlardan müzik sokaklara taşıyor, alışveriş merkezlerinde zor adım atılıyor, dışarıda hava eksilerde karlı, soğuk; ancak evinde insanlar yemekler, sözler sohbetler ve aklında gündelik telaşlarla uykuya dalıyordu. Gece- nin en koyusunda önce hafif bir sarsıntı vurdu şehirleri. İlk sarsıntıda evlerinde uykusundan uyanan insanlar her zamanki olan depremlerden biri olduğunu ve zaten birazdan duracağını düşünürken yerin altından eşlik eden uğultuyla dehşetli bir sarsıntı daha vurdu. Saniyeler geçiyor, durmak bilmiyordu. Şehirler tümünden karanlığa gömüldü. Elektrikler gitti, telefon hatları hepsi çöktü. Seksen saniye süren kesintisiz üç sarsıntı birçok binayı yerle bir etti. Ve şehirler de öldü. Alt yapı çöktü. Sular kesildi. Doğalgaz gitti. Asayiş çöktü. Can havliyle yardım isteyen insanlara el uzatmak yerine, bunu fırsat bilen yağmacılar yıkılan evlerden, işyerlerinden eşyalar çalmaya başladı. Şehirlere girmek isteyenler ayrı, çıkmak isteyenler ayrı tıkadı yolları. Ulaşım durdu. Yardımlar gecikti. Bir gün önceki sokaklar tanınmayacak hâle geldi. Seksen saniyede insanlarla birlikte kadim şehirler de öldü. O gecenin ardından yaşadıklarımız, şehirlerde oturduğumuz güvenli sitelerin aşırı (!) güvende oldu-

ğunu düşünmenin de büyük bir yanlığı olduğu gerçeğini gösterdi bizlere. Hırsızlar, yağmacılar meydana çıktı. Yol kesip yardımlara çökmeye çalışan vicdandan, insanlıktan yoksun tipler tünemeye başladı şehirlere, sokaklara. Deprem mağduru insanlar bir yandan da bunlarla uğraşmak zorunda kaldı. Kurtarma ekipleri vatandaşın imdadına koşarken bir de mesaisini bunlara harcamak zorunda kaldı.

Felaketin boyutu asırları ve sınırları aşan mahiyette olunca en yüksek derecede yardım çağrısı yapıldı. Ancak nafile. Tüm arama-kurtarma ekipleri kısa sürede hazır olup bölgeye doğru yola çıksa bile yine yetişilmesi mümkün olmadı. Olamadı. Bu durumu Gazeteci Mehmet Akif Ersoy şöyle anlatıyordu: “Depremin ikinci günü. Her taraf zifiri karanlık, telefonumun ışığı ile yürüyorum. Caddede her iki tarafta enkaz hâline gelmiş binalar ve o binalardan acı haykırış sesleri. Elimden gelen hiçbir şey olmadığından, utanarak ve sessizce yürüdüm.” Yıkımın büyüklüğü on bir şehri kapsıyordu. Dolaylı etkilenenleri de hesaba kattığımızda Anadolu coğrafyamızın neredeyse yarısı -merkezden uzaklaşıldıkça şiddeti azalan- sarsıntıyı yaşamıştı. İlk şaşkınlığı üzerimizden atar atmaz, ülkece kenetlendik. El ele verip elimizden ne gelirse işe koyulduk. Bir seferberlik ruhu ile hareket ettik. Enkaz yığınları arasında bir insanımızı daha kurtarabilmek için günlerce uykusuz çalıştık. Müjdeli haberlerle hep birlikte sevindik. Kimi zaman acıyı derinden hissettik hepimiz. Hemen toparlanamamak da bu birlik ruhu ile dizlerimiz üzerine çökmeden ayakta kalabilmeyi başardık. Milletçe eskiden de böyleydik, yine aynı olduğumuzu gösterdik. Ne iyi ki biz böyleyiz.

Bu birlik ve beraberlik ruhu binlerce yıldır bizi bu zorlu coğrafyada her badirede, her yıkımda ayakta tutan en değerli gücümüzdür.

Böyle büyük bir yıkım Maraş'ın tarihinde de yaşanmıştı esasında. Asırlar önce yine bugünkü gibi büyük bir yıkım gerçekleşmiş, şehirde taş üstünde kalmamıştı. Hatay'da da yaşanmıştı. Şehir baştan başa yıkılmış, sarsıntı aylarca durmamıştı. Tarihi kayıtlarda anlatılan bu yıkım sahnelerinin tekrarlanma zamanı gelmiş çatmıştı. Bu bilimsel gerçeğin farkında olan bilim insanları halkı aydınlatmak ve devlet organlarını harekete geçirmek için çaresizce çırpınıyordu. Yüzlerce yılın ihmal ve eksiklerini birkaç senede gidermek bile mümkün gözükmezken bir avuç duyarlı, dikkatli ve bilinçli insanın bu anlamlı çabası da yetersiz kaldı ve bir nevi göz göre göre, geliyorum diyerek geldi. Hayat önce sınav yapar sonra ders verir derler; gelin biz önce dersimizi alalım bu sefer, hissemize düşeni kapalım, önlemimizi alalım, hayatın bizleri ve ülkemizi yapacağı yeni sınavlara, özellikle Marmara Depremi'ne ve diğer depremlere hazırlıksız yakalanmayalım. Mevsimler nasıl ki değişiyor, kış bahara dönüyorsa, çiçekler açıp, ağaçlar meyve veriyorsa deprem de aynı doğal sürecin bir parçası. Hatta dünyamızın kalp atışları. Yer küremizin canlı olduğunu, yaşadığımız gösteren sarsıntılar. Bu sarsıntıların olduğu yerler, yer altı ve yer üstü kaynaklarıyla verimli ve zengin diyarlar. Aksi olsaydı hiç böyle olur muydu? Ancak bu değerli topraklar üzerine şehirler kurmayalım. Üstelik binaların kurulduğu zemin sağlam olmayınca üzerine kale yapmanın bile bir anlamı yok. Yaşadık, gördük. Onun için bu verimli toprakları tarım için kullanalım, sofr-

mıza aş ve ekme  için kullanalım; beton yığınları ile işgal etmeyelim. Yerleşim için dağ eteklerinden güvenlisi yok. Dağlara doğru çekilelim. Bu yaşadıklarımızda en büyük pay sahibi kendi ihmalkârlıklarımızdır. Mehmet Akif'in sözleri ile bitiriyorum:

“Geçmişten adam hisse kaparmış...

Ne masal şey! Beş bin senelik kısra yarım hisse mi verdi?

Tarih'i tekerrür diye tarif ediyorlar;

Hiç ibret alınsaydı, tekerrür mü ederdi?”

Saygı ve sevgilerimle.

BEN NE YAPABİLİRİM?

Derler ki refleksler hayatımızdaki ani olaylara karşı verdiğimiz ve yönetemediğimiz tepkilerdir. Yani anlık bir durum karşısında beynin henüz düşünüp ne yapacağına karar vermeden gelişen hareket biçimleri olsa gerek. Ben reflekslerin tecrübeyle geliştiğine inananlardanım. İçsel olduğu doğru ama insan gelişime, değişime açık bir canlıdır. Ani gelişen olaylara karşı yirmi yıllık araba sürücüsünün bir yıllık sürücüsü vereceği tepkiler aynı olmuyor.

Coğrafyamızda birçok topluluk, devlet, medeniyet varlığını sürdürme mücadelesi vermiştir. Tarih bu var olmanın savaşlarıyla doludur. Öte yandan bu coğrafyada volkanik patlamadan çığlara, depremlerden sellere, kıtlıktan heyelanlara kadar neredeyse her türlü afetler yaşandı, yaşanıyor.

Afetler her ne kadar ani gelişse de tedbir alınabilir diyebilirsiniz. Haklısınız, insanlığın mevcut bilgi birikimiyle birçok önlem alınabilir, alınmalıdır. Bu ayrı bir konu...

Anlatmak istediğim nokta afetlerdeki reflekslerimiz...

Yılın ilk karı aniden bastırılmış, dans ederken düşen taneler yeryüzünü masal dünyasına dönüştürerek rutin giden hayatımıza bir hediye verilmişti. Büyüklerin içlerindeki çocuk uyanmış, çocukların ise yoğun enerjisi ortaya çıkmıştı. Sevdiklerimizin gözlerinin içerisinde anı yaşamaya çalışmak ne güzel bir nimettir. Mahalledeki birçok insan gibi biz de sokağa çıkmış beyazın büyüyle karda oynanabilen tüm oyunların tadına bakmıştık. Ertesi gün okulların tatil olacağı müjdesiyle planlar yaparak neşeyle yatmıştık. Korkunç gecenin sabahında kendimizi dışarıya nasıl attığımızı hatırlamıyorum. Yağan kar, iliklere işleyen soğuk, yaşanan şoku atlatmaya yetmemişti henüz. Ne yapılması gerektiğini kimse bilmiyordu. Gerçekten yaşıyor muyum yoksa başka âlemde miyiz, diye düşünüyordu herkes sanırım. Bu beyazlık kefen miydi yoksa? Kutsal kitaptaki ahiret sahnesi gibiydi durum. Soğuk ve sessizlik...

Şehrin göbeğinde ikamet etmenin sıkıntısı olarak toplanma alanı maalesef yoktu. Binaların arasında sıkışıp kalmıştık. Arabası olanlar ilk refleks olarak hemen boş alanlara, köylere kaçmaya çalıştılar. Hâliyle ara sokaklar, ana arterler trafik açısından felç olmuştu.

Belki de en iyi şey elektrik ve internetin olmasıydı. Hava henüz karanlıktı fakat sokak ışıkları nerede durduğumuzu aydınlatıyordu. Ben can havliyle aile bireylerini dışarıya attıktan sonra ilk tepkim internete bakmak oldu. Durum nedir, yıkım ne boyutta merak ediyorduk hepimiz. Felaket tahminimizden çok büyüktü. On bir il

yerle bir olmuş ve devlet ilk refleks olarak uluslararası yardım talebinde bulunmuştu. Telefonlar susmuyor, eş dost yakınlarının ne durumda olduğunu merak ederek sürekli arıyorlardı. Büyükşehir Belediyesi ilk refleks olarak mahallenin uygun yerine iki yolcu otobüsü yolladı. Otobüsler klimaları açarak bizler gibi ortada kalanlara sıcak sığınma alanları oluşturdu.

Hava aydınlanırken sabah namazı vakti geçmek üzereydi. Ateş tuğlasından örülmüş tek katlı en yakın cami sağlam gözüküyordu. Artık müftülüğün mü emri oldu yoksa imamın mı inisiyatifiyle açıldı bilmiyorum ama caminin açık olması harikaydı. İçerisi tıka basa doluydu. Kadınlar, çocuklar, yaşlılar yağın kardan korunmak ve ısınmak için camiye sığınmışlardı. Yer bulup kableyi karşıma alıp namaz kılmak için çok zorlandım. Sarsıntılar aralıklarla devam ediyordu. Tam o esnada büyük bir sarsıntı daha yaşandı. İnsanlar korkuyla dışarı çıkmaya çalışınca izdiham oldu. Sonradan cami imamı olduğunu öğrendiğim mikrofondaki ses, “Kıymetli vatandaşlar, deprem geçti sakin olun, dışarıya çıkmanıza gerek yok.” diye anons geçti. İmama ulaşip nereden biliyorsun, diyecektim fakat kalabalık o kadar çoktu ki yaklaşamadım. Uzaktan da seslenip insanları huzursuz etmek istemedim. Önder olan imamların her konuda eğitimli olması gerektiği fikri iyice pekişti bende.

Bulduğumuz mevkide yıkılan ev veya iş yeri yoktu. Gelen haberlere göre bazı büyük oteller, apartmanlar, merkezde olan Yeni Cami ve çevresi yıkılmıştı. O bölgede teyzemler de oturuyordu. Telefonla arayıp durumlarını sormak istediğimizde ağlama sesinden başka an-

laşılır bir şey duyamamıştık. Çocuklarımla birlikte koşa koşa evlerinin olduğu bölgeye doğru gittik. İlk gördüğümüz yıkıntı Yeni Cami oldu. Hemen altında koca otel yerle bir olmuştu. Bina sanki yerin altına geçmiş asfaltla yıkıntı arası bir iki metre olmuştu. Yönümüzü döndüğümüz her yer yıkılmıştı. Kimileri fotoğraf çekmeye çalışıyor, kimileri ise yıkıntıların üzerine çıkmış canhıraş mücadele ediyordu.

Toplum olarak afetler konusunda yeterli eğitime sahip olmadığımızı o gün daha iyi anladım. Koca yürekli insanlar bir canı nasıl kurtarırım derdiyle çarpınıyorlardı. Fakat enkazın üzerine yoğun bir kalabalık oluşturup bireysel mücadele ediyorlardı. O hengâmede yıkıntıların üzerinde herkes eline alabileceği büyüklükte hafriyat alıp biraz öteye atıyordu. Alet edevat yoktu. Sıraya geçip elden ele daha verimli çalışılabilirdi. Beni soracak olursanız beden sağlığı yönünden oldukça rahatsızdım. Biraz enkaz kaldırmayı denedim ama başaramadım. Fakat bireysel çalışmak yerine toplu işbirliği içerisinde çalışma yapmak için insanları uyarmaya çalıştım. Biraz sonra birkaç kişinin daha uyarması sonucu kısmen bu sisteme geçildi. Ama yıkıntı çok, yeterli imkân yoktu. Her yıkıntının civarında eğitim almış yönlendirici bir lider olabilse daha pratik ve etkili kurtarma çalışması yapılabilirdi. Bilmiyorum ama askerlik eğitiminin bir parçasında bu eğitimler verilse toplumun büyük çoğunluğu eğitim almış olur. Enkazların üzerinden teyzemlere ulaştığımızda yıkılmayan binalardan pijamalarla dışarı çıkmış çocuklar ateşin etrafında dişleri birbirine geçercesine ısınmaya çalışırken yetişkinler sağa sola koşturup çaresizce yıkıntıların başında yakınlarına, komşularına

ağlıyordu. Esnafın etrafa dağılmış eşyaları vatandaşlar tarafından toplanarak dükkânlarının önüne yığılması dikkatimi çekmişti. Daha sonraki günlerde hırsızlık vakalarından bayağı şikâyetçi olmuştuk fakat o çirkin eylemi yapanlar kesinlikle dışardan bu iş için özel olarak gelenlerdi. O an elinde bir yiyecek olan paylaşmaya çalışıyordu zaten. Bir gencin elindeki gofreti çocuklarla paylaşması çok hoşuma gitmişti.

Hemen teyzemi ve torunlarını görünüşe göre daha güvenli olan bizim mahalleye götürmeye karar verdim. Kar daha da hızlanmıştı, dönene kadar sıırıslıklam olmuştuk. Otobüse geçip ısınmaya çalıştık. O arada Millî Eğitim Müdürlüğü sağlam olan okulları, yurtları açmış ısıtma sistemlerini çalıştırmıştı. Vatandaşların bir kısmı yakınımızdaki yeni yapılmış okula sığınmışlardı. Yerinde ve hızlı bir karar olmuştu. İlimizin büyük bir şansı olarak iki yıl önce yaşanan Elazığ Depremi sonrası kamu binalarının birçoğu yenilenmiş veya güçlendirilmişti. Belediyenin çeşitli yerlerde toplanma alanları oluşturduğu ve çorba, su ikramı yaptığı bilgileri geldi. En yakın alan bile bizim mahalleye uzaktı. Aracımız olmadığı için gitme imkânımız yoktu. Belediyelerin refleksleri yerindeydi fakat her bölgede geniş toplanma alanlarının olmayışı büyük bir sorun oluşturdu. Bu ilimizin ve ülkemizin büyük sorunlarından biridir. Her mahallenin toplanma alanı olsaydı gıda, giyecek ve benzeri yardım dağıtımlarında bir düzen olur ve herkes faydalanabilirdi. Bu tecrübelerle her mahalleye her köye her kırsal bölgeye sığınakla birlikte profesyonel şekilde planlanmış toplanma alanları hazırlamamız gerekmektedir. Tabii organize olma eğitimi de tüm vatandaşlara verilmelidir.

Farklı bir öneri olarak da başta yeni yapılacak camilerin alt katları veya etrafı toplanma, sığınma alanları oluşturulacak şekilde imar edilmelidir. Yine kamu kurumları da bu mantıkla inşa edilebilir. Bir diğer önerim de kamu binalarında güvenli alan oluşturulup acil durumda memurlar ailesini yerleştirip afet organizasyonunda daha etkin görev alabilir.

Valilik'in veya Belediye'nin uyarı ve duyuru sistemi çalışmıyor muydu bilmiyorum ama vatandaş olarak yönlendirmeye ihtiyaç duyduk. Yolların kullanımı, toplanma alanları, barınma, yiyecek içecek dağıtımı, artçı sarsıntılar gibi her konuda bilgilendirilmeye muhtaçtık. Sağlıklı bilgi olmayınca maalesef söylenti ve rivayet bilgiler çok dolaşiyor.

Derin sessizlik ve endişeyle bekledik, öğlen oldu. Başta çocuklar olmak üzere acıkmıştık. Daha güvenli olduğunu düşündüğümüz üç katlı annemlerin evine girdik. İhtiyaçlarımızı gidermiştik ki yeniden büyük bir sarsıntıyla dışarı attık kendimizi. Bağırışlar, çığlıklar... Devamında artçı mı yeni bir deprem mi bilemiyorum ama yeryüzü durgun denizin birden dalgalanması gibi hareket etti. Bu şok hepimizi kendimize getirdi. İşin çok daha büyük ve yıkıcı olduğunu anladık.

Şehir büyük oranda boşaldı. Arama-kurtarma görevlilerinin ve çok az insanın çabası dışında kontrol tamamen kaybedildi. Binalar gibi toplumun psikolojisi de altüst olmuştu. Bazı insanlar yardım görevlilerine olumsuz davranıyorlardı. Fakat herkes bu felaketi yaşamıştı. Halk olarak afete, acil durumlara karşı eğitimsiz olduğumuz ortadaydı.

Günün ortasında öncü yardımlar ulaşmaya başlamıştı. Elazığ'da tüm fırınların satış yapmadığını, Malatya'ya gönderilmek üzere ekmek ürettiğini duyduk. Millet olarak ilk refleksimizin böyle başladığını, yurdun her tarafından yardımlar toplanıp hızlıca bölgeye taşındığını duyduk ve gördük. İnsanların ben ne yapabilirim, düşüncesi inanılmaz hikâyeler ortaya çıkarmıştı.

İkinci gün Türkiye'nin bir ucundaki illerden araçlar görmeye başladık. Plakalardan bakınca Bayburt, Trabzon, Van, Elazığ, Balıkesir... Kara yolundan geçen taksi, minibüs, tırları görünce gözyaşlarımı tutamamıştım. Taksi ve minibüslerin içi tıka basa doldurulmuş, üstüne ise iplerle gıda, kıyafetler bağlanmıştı. Tırlarda vinçler, jeneratörler, konteynırlar, çadırlar, gıda malzemeleri taşıyordu. Bir kısmı AFAD afişlerinin asıldığı tırlar anladığım kadarıyla resmî kuruluşların, diğer önemli kısmı ise tamamen sivildi. Nasıl organize olmuşlar ve bu kadar hızlı ulaşabilmişlerdi bize, anlamak mümkün değildi. Gönüllü insanların, belediyelerin, Diyanet'in, sivil toplum kuruluşlarının çabalarıyla çok hızlı şekilde yardımlar ulaştı. Aynı şekilde arama-kurtarma, madenciler, emniyet ve sağlık ekipleri de geliyordu. Merkezde Koreli ve Çinli arama-kurtarma ekiplerinin dahi gelip çalışmaları bizleri umutlandırmıştı. Depremin ileri-ki günlerinde eğitim ve psikolojik destek ekiplerini de unutmamak gerekir.

Evet, yardımlar çok hızlı ve oldukça fazla geldi. Fakat ilk günler dağıtımlar çok sıkıntılı oldu. Bu süreçte istemeye, almaya alışkın olmayan insanlar yardım alamadılar, alamadılar. Fakat bazıları sürekli aldı, depoladı. Bu du-

rum kişilik meselesinin yanında yokluk, aç kalma psikolojisi de olabilir. Dağıtımda nasıl organize olabilirdik? Evet, burada olan herkes bu felaketi yaşadı. Bazı insanlar ve kurumlar toparlanıp hızlıca mücadeleye başladı. Bazıları ise sürecin içinde kayboldu.

Akşama doğru kalacak yerimiz olmadığı için uzak ilçedeki akrabamızın prefabrik evine gitmeye karar verdik. Bizi arabayla almalarını rica ettik. Açıkta beklerken sırlıklam olmuşuk. Trafiğin kilitlenmesi dolayısıyla oldukça geç gelebildiler. Normal bir taksiye dokuz kişi sıkışmışık. Giderken ana arterler kapandığı için ara yolları tercih ettik. Şehir merkezinde gördüğümüz manzaralar tarifsiz korkunçtu. İlçeye gitmek için şehirlerarası yolda ilerlemeye çalışırken asfaltın ters V şeklinde katlanmış olduklarını gördük. Tam o sırada Karayolları'nın kar küreme araçları bahsettiğim asfaltları düzeltiyordu. Adıyaman'dan başlayıp Malatya'ya kadar gelip yolları düzelttiğini ilerledikçe anladık. Bu refleks, bu akıl müthiş bir öngörüydü. Çünkü bu yol doğuyla güneydoğuyu bağlayan tek yoldu.

Sığındığımız prefabrik küçük evde dört aile olmuşuk. Elektrik yok, sular donmuş, telefonlar çalışmıyor. Yanımızda getirebildiğimiz birkaç malzemeye bir şeyler yedik. Sobayı yakmış üstünde karları eriterek su içebilmişik. Birkaç dakikada bir artçı sarsıntılar eşliğinde geceyi zorla sabah etmişik. Sonraki iki gün de elektrik ve iletişim yoktu. Vatandaş olarak bizler de acil durumlara karşı hiç hazırlık yapmamışık maalesef. Ertesi sabah birkaç esnaf dükkânını açmıştı. Var olan malzemelerini herkese eşit şekilde vermeye çalışması harikaydı. Bir-

kaç kilo sebze, biraz su, pil ve iki çuval kömür almıştık. Ayaz vurmuydu her yeri, dondurucu soğuk, yerler kar ve buz. Akşam bir traktör sesi evin önünde durdu. Dediğim gibi Türkiye'nin her yerinden yardımlar il sınırında olan mahallemize kadar ulaşmıştı. Muhtar gelen yardımları bir yerde toplayarak traktöre yükleyerek ev ev gezdirip dağıtımına başlamıştı. Ekmek, su, gıda paketleri, ısıtıcı, çeşitli kıyafetler ilk gelenlerdi. Muhtarın bu refleksi evlerinden dışarı çıkamayan özellikle yaşlılara ve herkese can olmuştu.

Üçüncü gecenin sonunda bizimle iletişim kuramayan il dışındaki kardeşim araç göndererek bizi bir şekilde aldırırdu. Özellikle çocuklarımın yaşadığı bu travmayı atlatabilmek için mekân değiştirmek iyi olabilirdi. Yol boyunca yurdum insanı depremzedelere kucak açmış hiçbir ücret almadan tüm ihtiyaçlarımızı giderme yarışına girmişlerdi. Gittiğimiz ilde başta AFAD yetkilileri, belediyeler ve gönüllü güzel insanlar kelimelere sığmayacak ev sahipliğiyle belki de asrın dayanışmasını gösterdi.

MAVERA

Hüzün müdür geceyi bekleyen; gece midir insanı hüzne boğmak isteyen... Onlarca yıldır sorulurken bu soru, bazen bir gündüz vakti devralır bu sorumluluğu...

Mevsimlerin kurak geçtiği bu zamanlarda tüm yıl kar beklendi gazi semalarda. İşte beklenen güzelliğe büründü tüm şehir. Beyaz pamuklar dökülürken sokaklara, çocuklar koştu dışarlara. Aylarca telefonumda kalacak son mutlu fotoğrafları çekerken karlar altında, kar tatili haberiyle yükseldi çocukların sesleri bulutlara; ta ki külkedisinin saati gibi kavuşana kadar akreple yelkovan o anda...

Bilim kurgu filmi sahnesi misali derin uykudan ani kalkış, olayı algılama, nefesini tutup yanındaki eşine bile seslenmeden çocuk odasına koşma, “Allah’ım tavan yıkılmadan yetişeyim çocuklarıma!” diyen milisaniyelik iç ses, tüm teorileri unutup küçük kızımın üzerine kapılırken eş zamanlı gelip büyük kızımı yataktan yere çe-

kip kapanan ve bana, “İndir çocuğu!” diye bağran eşim Fatih, üçüncü bağırsımı algılayıp çocuğumu yere çekerken dilimde yüksek sesle o dua: “Allahû la ilahe illa...”.

“Bitti Gökçe, inelim!” diyen Fatih, anlık duraksamayla devam eden yeryüzünü korku tüneline çeviren o çalkalanma, dış kapı basınçla kilitlenmesin diye koşup kapıyı açan ve çocukları alan eşim, telefonları kapıp inen ben. Ne yazık ki bilinçaltım daha önceden tecrübeli. 7,2’lik Van’daki büyük depremde, Van Gölü’nün diğer yanındaki şehir Bitlis’teydik zorunlu görevde.

Evet, ne istiyorduk birkaç saat önce; araba, yeni eşyalar, bir gün daha kar tatili... Şükür elektrik var, merdivenleri iniyoruz. Sokak mahşer, yağış devam ediyor, hava soğuk. “Hadi kızım, binadan uzaklaşalım.” diyen bir ses, evet evet benim ağızmdan çıkıyor. Serde hem annelik hem öğretmenlik var ama kalbimle dilim birbirine çok uzaklar. Nefessiz kalmış gibiyim... Üzücü ki, o an bilmiyorum gerçekten binlerce insanın yaşadığı nefessizliği...

Düşüyor birkaç saat öncenin eğlencesi kar saçlarımızıza; elektrikler giderken çılgınlık, soğuk, açılan araba farları karışıyor birbirine. Evin yanındaki anaokulunun bahçesine koşuyoruz. İlk ses yankılanıyor tüm sokağa, “Arkadaşlar Kavaklık’taki restoran benim, herkes gelsin, kalmayın soğukta, hadi binin arabalara.”.

“Annemler?” diyor Fatih, binin arabaya gidip bakalım. Aramızdaki mesafe bir kilometre. Şükür, iyiler, inmişler aşağıya. Kendi ailesini arıyor İskenderun’dakileri; biz iyiyiz demek için ama o da ne, dış kapının önüne düşerek girişi kapatan vestiyer, deprem anı kesilen elektrik,

vestiyerin arkasında kalan kız kardeşi, yıkılan karşı binaları, inerken bina duvarlarından kafalarına dökülen kopmuş duvar parçaları. “Nasıl? Sizde mi bu hâldesiniz? Nerede oldu bu deprem?”

Zifirî karanlıkta araba farlarıyla görülen tek şey süzülen kar taneleri. İnternet henüz bir karmaşa, net bir bilgi yok. “Bizi de arabaya alır mısınız?” diye sokakta çoluk çocuk pijamayla titreyen aileler ve tanımadıkları insanlara kapılarını açan tanımadığımız o merhametli güzel yüzler.

Diyarbakır’dan kız kardeşi arıyor Fatih’in, burada deprem oldu demek için. Çıplak ayak, kucakta bebek evden çıkmışlar. “Hayır, burada oldu.” Kiminle konuşsak merkezi burası diyor. Ardından yüreğime kazınan o ses, “Ağabey gelin alın beni, öleceksem de sizin yanınızda öleyim...”

Girmiyoruz evlere, büyük depremler artçılara gebedir, bekliyoruz arabada. Mazot her zamankinden daha kıymetli, hem klima çalışmalı çocuklar üşümesin diye hem de hareket hâlinde olmalıyız.

Radyoyu açıyoruz arabada: “Neler oluyor? Uluslararası alarm mı? Neyin içindeyiz biz?”

Of, soğuk! Bir lokma yiyecek yok, gün hâlâ aymadı. Mazot alalım derken mahşeri mazot sırasının içine giriyoruz ve talan edilen petrol istasyonunun marketinden çocuklar için bir şeyler almaya çalışıyoruz. Tuvalettteki uzun kuyrukta haberler kulaktan kulağa. Şu site yıkılmış, bu apartman ilk anda çökmüş... Aman Allah’ım!

Arabaya pusuyoruz tekrar. Tetikteyiz, artçı bekliyoruz. Saatler geçip gün ağarırken belediyenin açtığı taziye evine giriyoruz. Mahalleden tanıdık yüzlerle son birkaç saattir yaşanan felaketin kritiği yapılıyor. Büyükler nefislerini tutarken çocuklardan, “Acıktım!” sesleri yükseliyor. Petrol istasyonundan alınan birkaç kraker de biterken böyle olmayacak diyip dualarla eve çıkıp bir iki yiyecek ve kıyafet alıp iniyorum. Apartmanımız terk edilmiş binalar gibi. Zamanla zorluklar artıyor. Büyükler asıl deprem bitti artçılardan bir şey olmaz mantığıyla tüm itirazlarımıza rağmen eve çıkıyor. Biz arabadayız. Etrafı boş bir alana çekip, telefonların şarjlarını bitirmemeye çalışarak çevre şehirlerdeki yıkımların bir kısmını internetteki haberlerde görüyor ve çaresizce bekliyoruz. Çocuklar arkada uyudu neyse ki derken arabanın arkası yükselip bir anda yere vuruyor ve lunaparktaki gibi sağa sola şiddetle sallanıyoruz. “Araba yana mı yatacak? Ne zaman duracak? Çocuklar iyi mi?” düşünceleri zihnimde gidip gelirken bir felaket daha bitiyor. Ben anlık donmuşken Fatih’in, “Ara hemen!” demesiyle annemleri arayıp “İnin aşağı!” diye panikle bağıriyorum.

Bu ne, kıyamet fragmanı mı? Dünya mı yıkılıyor? Kitalar yeniden mi şekilleniyor? Haberler ardı ardına yayılıyor hem internette hem de kulaktan kulağa. Yan mahallemizdeki sürekli önünden geçtiğimiz büyük bir apartmanın ikinci depremde yıkılış anını izlerken nefes alamıyoruz. İki sokak ötemizde, soğukta daha fazla dayanamayıp otoparka arabasını almaya girdiği anda ikinci depremle beraber binası tepesine yıkılan o amca... Artık deprem bitti diyerek evine girdiğini sanıp mezarına giren o insanlar... Onun tanıdığı, öbürünün yakını,

komşunun yeğeni... İskenderun'dan haberler geliyor bir yandan; kuzenimin evi yarım, yan binası tam yıkılmış. Diğer kuzenin binasında kolonlar patlamış, tüm duvarlar düşmüş. Kıyamet parça parça mı kopuyordu yoksa?

“Çocuklar, bir şey yok. Biraz daha arabada kalacağız.” derken kendimi ruhsuz yapay zekâ robotları gibi hissediyorum.

Acıkıyoruz. Bir iki bakkal sahibi dükkânlarını açmış insanlara yardımcı olmak adına. Bir şeyler alıyoruz ama hepsi abur cubur. Bu açlık denen şey nasıl bir illet, akşamüstü herkesi kırmaya başlıyor. Gaziantep sayfalarına düşen yorumların haddi hesabı yok. “Şu pazar yerindeyiz donuyoruz... Ateş yaktık yetmiyor... Çocuğum aç param yok... Param var harcayacak yer yok...” Büyüklele çocuklar taziye evinde. Fatih, “Hadi, dolaşalım şehri, belki bir yerden ekmek buluruz.” diyor. Şu anda yazarken bile beni ağlatan o görüntüleri kaydediyor zihnim. Film sahneleri için kurulan platformlar gibi bomboş sokaklar, yer yer çatlak ve yıkık binalar. Toplanma yerleri dışında tek bir insan yok. Dakikalarca trafik ışığının yanmasını beklenen o caddelerde in cin top oynuyor. Bir lokma ekmek yok. Cebimizdeki paranın kâğıt parçası olması dışında bir ederi yok. Gerisin geriye dönerken, taziye evinin yanındaki parkın içinde bulunan kebabçıda bir kuyruk görüyoruz, dükkânın bacasından da duman tütüyor. Yaşasın, akşam yemeği yiyecek çocuklar! Fatih hemen inip gidiyor. Beş on dakika sonra dönüyor elinde bir tike etle. Evet, bir tike, hani şu bir tek kebab tanesi. Meğer kebabçının elinde az et varmış, tanıdıklar sabah söyleyince dükkânı açmış onlara pişirmiş. Oraya

geldi diye bir tadımlık vermişler. Fatih de ayıp olmasın diye ucundan küçük ısırılmış, gerisini bana getirdi ikiye bölüp çocuklara vereyim boğazlarından et geçsin diye. Göz pınarlarımdaki yaş kurumuş, ağzım açık bakarken elimdeki parçaya, annem arıyor: “Kızım hemen gelin, belediye sıcak çorba dağıtıyor, size de aldık.” diye. Beynimin algılama ve sorgulama kısımları kapalı sadece yaşıyorum. Gidip bir iki yudum çorba içiyor, karton bardaktaki o çorbanın bir kısmını da ayırıyorum ki gece çocuklar acıkırsa diye.

Arkadaşlar arıyor, Ankara’ya ailelerinin yanına yola çıkmışlar. Yollar yarık, geçiş yok, saatlerdir yoldalar, geri çevirmiş görevliler, “Gelin, burası sıcak!” diyoruz.

Karşımızdaki masada oturanlar diğer masaya gidip, “Ekmeğinizden bir parça satar mısınız bize?” diyor. Masadaki o bir iki parça bayat ekmeği satın almaya, o gün sadece üstü boyalı bir kâğıt parçası olan paranın gücü yetmiyor ama merhametin, insanlığın gücü yetiyor. Hemen diğer masayla paylaşılıyor ekmek, “Fark etsek önceden verirdik, kusura bakmayın.” denilerek.

Gece ilerlerken uyku çöküyor. Biraz daha bekleyip eve gitmeyi düşünüyor annemler. Kaynvalidemler köye geçti akrabaların yanına, oradaki evler az katlı en azından. Bağ evi, yazlığı, fabrikası olanlar açtılar kapılarını tanıdıklarına tanımadıklarına. Biz arabaya geçiyoruz çocukların uyuması için. Arabada yatacaklar için klima uyarıları geliyor, zehirlenmeyelim diye. Tam kafamızı dayamışken koltuğa işte yine başlıyoruz sallanmaya. “Bitti!” dediğimiz her an başlıyor yeniden. Taziye evin-

deki herkes aŖađı koŖuyor. Herkes ya kendisinin ya kom-
Ŗusunun arabasına yerleŖiyor. Ne zaman gözümüz daldı
bilmiyorum.

Gün ışıyor çok Ŗükür. Biri arabanın camına vuruyor,
irkiliyoruz. Okulumuzun müdür yardımcısıymıŖ. Özel
okullardan bize yakın olan birinin adını söylüyor. Orada
kahvaltı verilecekmiŖ. “Nasıl yani, herkese mi? Kendi
ögrencilerine olmasın sadece.” Anneleri de alıp gi-
diyoruz çekine çekine. Elimizde dünden kalan birkaç
parça yiyecek. İçeri girdiğim o anı ve orada kaldığımız
süre boyunca evlerine gelen misafiri ağırlar gibi bizi na-
sıl dört dörtlük ağırladıklarını bir ömür unutamam. Dı-
Ŗarısı kara kiŖken içeri siıcacık, zemin kat koridorlarına
sandalye masalar çıkarılmıŖ. Kimi insanlar koltukta ki-
misi sandalyede kimisi battaniye sermiŖ yerde. Kahvaltı
dağıtımı baŖlıyor; ekmeğ, sıcak çay, kahvaltılık yiyecek...
Etrafta temiz alanlar. Görevlilerin hepsi iŖ baŖında, her-
kes ailesini bırakmıŖ yardıma gelmiŖ baŖkalarına. Hün-
gür hüngür ağlayası geliyor insanın, muhtaçlık ne zor ya
Rabb'im! GiriŖteki televizyonda haberler açık. Tam ola-
rak o zaman idrak ediyorum neyin içinde olduğumuzu.
İŖte o zaman, ağlamak benim haddime mi diyorum?!
İnsanlar enkazlar altında çırpırırken...

KonuŖmalar artıyor, yaŖadıklarını anlatıyor insanlar
b birbirlerine. Artçılar devam ediyor, bahçeye koŖup geri
dönüyoruz sallanma bitince. Battaniye dağıtıyorlar he-
pimize, içimiz ısınıyor. Uzak Ŗehirlerdeki akrabalarımız,
aklımıza gelen gelmeyen tüm arkadaşlarımız durmaksı-
zın arıyor, “Bize gelin.” diye. Yollar hâlen kapalı, giden
geri dönüyor. AkŖam yemeğinde büyük bir artçđ daha

oluyor. Çocuklar çılgık çılgıña. Okul binası üç katlı. Arabada yatalım sabah geri geliriz diye düşünüyöruz. O sırada annem komşularının camide kaldığını öğreniyor. Oraya gitmeye karar veriyoruz, zemini sıcakmış.

Dışarısı kuru ayaz, keskin bir soğuk, bir dakika bile durulmuyor. Camiye giriyoruz. Herkes battaniyesini bulduğu yere sermiş. Tıklım tıkış içerisi. Biz de serip battaniyemizi uzanıyoruz. Ah, bacaklarım! Günler sonra ilk defa uzanıyorum.

Ertesi sabah tekrar okula. Olmayacak böyle. Sağ olsun tüm çağırınlar, telefonlarımız susmuyor. Gidelim diyoruz İstanbul'a teyzemin yanına. Havalimanı mahşer yeri, iğne atsan yere düşmez. Biz beklerken çocuklarla tıklım tıkış bir alanda, kardeşim koşturuyor bilete almaya. Şükür atıyoruz kendimizi bir uçağa. Uçak firmaları ücretsiz taşıyor depremzedeleri gitmek istedikleri güzergâhlara. Geçmiş olsun dilekleri eşliğinde görevliler yiyecek dağıtımını yapıyor uçakta. Arka sıramıza Kahramanmaraş'taki enkaz kaldırma çalışmasından dönen AFAD görevlileri denk düşmüş. Günlerdir sadece bir iki bisküvi yediklerini; halkın onlara çok fazla kayıpları ve üzüntüleri olmasına rağmen nasıl canla başla yardım ettiğini; uçak firmalarının sivil halkı taşıyabilmek için görevlilerin hepsini bir arada değil de kısım kısım farklı uçaklarda taşıdığını anlatıyorlar bize.

İstanbul'a iniyoruz sonunda. Uzaydan gelmiş gibi bakıyorum çevreye. Herkes bir yandan kendi hayatının koşturmasında. Kuzenler, yemekler, teyzemin sıcak gülümsemesi derken rehabilitasyon merkezinde gibiyiz.

Günler elimizde sürekli telefon, tanıdıklardan alınan vefat ve yaralanma haberleri, ekrandaki her haberi ruhumuz çekilmiş gibi izleme ve dua etmeyle geçiyor. Diğer şehirlerdeki akrabalar görmeye geliyorlar bizi. Hepsi yardımcı olmak için çırpınıyor. Çocukları gezdirip, oyunlar oynatıyorlar olayın etkisinden kurtulsunlar diye. Teyzemin komşuları çeşit çeşit yemekler gönderiyorlar. Kaymakamlıklar kendi ilçesine gelen depremzedelere yardımlar yapıyorlar. Bize de söylüyorlar. “Mümkünü yok, biz kötünün iyisini yaşadık. Nice muhtaç insan var.” diyoruz.

Velilerimin öğrencilerimin haberlerini alıyorum. Şükür hepsi sağlar. “Bekleyin çocuklarım, dik durun, hepsi bitecek, döneceğiz okulumuza.” diye ses kayıtları atıyorum. Velilerimden mesajlar, aramalar geliyor, “Sesinizi duyunca çocuklarımız kendine geldi, artık eskisi gibi korkmuyorlar.” diye. Hâlbuki biz değil miydik depremden tam iki hafta önce okulda deprem tatbikatı yapan...

Tüm illerden yardım kamyonları yola çıkıyor. İnsanlar enkaz başlarında görevlilerle beraber tırnaklarıyla kaldırmaya çalışıyor her taşı. Yitip giden ailelerin, cennete uçan çocukların, yıkılan yuvaların sayısı artarken ülkemde bir yandan da insanlar hiç tanımadıkları insanları evlerinde ağrılayıp yaralarını sarmaya çalışıyorlar.

Televizyonda depremzedeler için yardım toplanıyor, millî maç izler gibi izliyoruz. Ne büyük bir milletiz. Dünyanın hiçbir yerinde yoktur böyle bir merhamet örneği.

Fatih, İskenderun’a gidiyor ailesinin yanına. Çocuklar feryat figan ağlıyorlar o giderken, “Gitme baba, orada

deprem var. Sana bir şey olmasın.” cümleleri karışıyor gözyaşlarıyla. Çadırda kalan babalarını görüntülü aramalarda gördükçe, ona bir şey olacak korkusuyla her gece ağlıyorlar. İskenderun’da deniz taşmış, yollar yarılmış, insanların gezdikleri sahil alanı otuz santim aşağı çökmüş, mahallelerde yıkılmış binalar. Yardıma gelen traktörleri, insanların yiyecek ve su tartışmalarını, çadırın altından giren ve ortalığı toz içinde bırakıp nefes aldirmayan fırtınayı, tozdan kaçıp dışarı çıktıklarında dışarıdaki havanın soğukluğunu, çocukluğunun geçtiği ama artık tanınmaz hâlde olan sokakları anlatıyor bize. Dahası içecek bir damla temiz suyun olmadığını, musluklardan çamurlu su aktığını, sadece içmeye değil diğer tüm ihtiyaçlar için parayla su aldığını ama onu bile bulabilmenin zor olduğunu aktarıyor. Arabadaki bir şişe suyu kardeşiyle nasıl idareli içtiklerini, ceplerindeki paranın çoğuyla su alıp akrabalara dağıttıklarını, gelen yardımlardaki suları daha muhtaç insanlar için diye almadıklarını duymak çok üzüyor insanı ama böylesi bir felakette depremzede bile depremzedenin hakkını gözetiyor işte.

Günler birbirini kovalıyor. Yaraları sarmak hiç kolay değil. İnsanların bir kısmı çadırlarda, bir kısmı konteynerlerde, bir kısmı bizim gibi tanıdıklarının bir kısmı da tanımadıklarının yanında. Cenazeler defnediliyor, yaralılar taburcu edilmeye çalışılıyor, yıkılan evlerin enkazları toplanarak tam on bir il ayağa kaldırılmaya çalışılıyor.

Okullar illerin hasar durumuna göre kademeli açılıyor. Gazi şehir için okul vakti. Evimize ve okulumuza dönüyoruz, şükürler olsun! Korkan çocuklar, çocuklarını

önce Allah'a sonra bize emanet eden velilerimizle beraber çalıyorduk ilk ders zili. Şimdi depremde kalan yaralardan yetişebildiklerimize merhem olma vakti. Çevremizde depremde etkilenen ailelere yardım topluyoruz karınca karınca. Okulumuzun depremde çocuklara oyuncak toplama kampanyasına katılıp Nurdağı ilçesindeki konteyner kentte yaşayan çocuklara oyuncaklar gönderiyoruz öğrencilerimle.

Kurban Bayramı'nda ülkece artıyor bağışlarımız. Kurbanlıkları depremzedelere bağışlıyoruz, onlara sıcak aş olsun, can olsun diyerek.

Yıl döndü artık. O acı tarihin üstünden bir yıl geçti. Yüreklere sarılamayacak yaralara Rabb'imden ferahlık diliyorum. Şehirlerimizin toparlanması daha vakit alacak gibi görünse de herkesin kendi yuvasına bir an önce dönebilmesini umut ediyorum.

Annemin bir arkadaşı deprem sonrası eşyalarını içinden alamadan yıkılacak olan evi için, "Bari fotoğraf albümlerimizi, çocuklarımızın anılarını almama izin verselerdi." demişti. Yaşam denilen şey aslında anılardan ibaret değil mi?

Bir mavera belki de bu yaşananlar... İçinde nice acı sınavları barındırırken görülen alem; bir yandan da insanların yapmam dediklerini yaptığı, düşmem dedikleri yerden düştüğü, hep tokum diyenlerin açlığı tanıyıp başkasına yokum diyenlerin de muhtaç kaldığı bir yere dönüşüyor görülenin ötesinde...

Böylesine acı günlerde kenetlenip bir araya gelen güzel milletimin hep refah içinde yaşaması en büyük te-

mennem. Cumhuriyetimiz'in yeni yüzyılında gelecek nesillere sadece güzel anılar, mutlu fotoğraf albümleri bırakabilmek; böylesine acı tecrübeleri tarihin derinliklerine gömebilmek; görülende ve görülmeyende iki cihan saadetine sonsuza dek ülkecek layık olabilmek temennisiyle...

ASRİN FELAKETİNDE UMUDU YAŞATMAK

Yarı yıl tatili bitmiş okul hazırlıkları yapılmıştı. Dün olduğu gibi aynı kaygılar, aynı umutlar ile uyumuştuk. Saat 04.16'da hayatla ilgili tüm umutlarımız değişmiş, her sarsıntıda alarm durumunda olan bünyem, bu sarsıntıda da *Bismillah* ile irkilmişti. Deprem her defasında birkaç saniye sürmüştü ve bizleri korku girdabında 10, bilemedim 20 saniye ile tutmuştu. Bu sarsıntının da hayat üçgeninde, zikir hâlinde teğet geçeceğini düşünmüştüm. Çocuklarla evde güvenli alanlarda bitmeyen, geçmeyen saniyelerle beklemeye koyulmuştuk. Âdeta kilitlenmiş durumda, ne yapacağını bilemeyen, aşağı inemeyen, yukarı çıkamayan, pasif bir şekilde sarsıntının sakinleşmesini can havli ile bekliyorduk.

Zaman durmuş, saliseler hareketsiz, sarsıntı hırçınlaşmış, mutfakta kap-kacak sesleri gelmeye başlamıştı. Ardından salondan şiddetli bir gürültü geldi, kitaplığım devrilmiş, masa kırılmıştı. Bizdeki endişeli bekleyişin son demi; tarif edilmez bir korku, kaygı ve teslimiyet... Çocuklarla birlikte olmak fakat onları koruyamamak,

sadece yakınında olmasının verdiği buruk bir huzur; hep birlikte teslimiyet.

Nihayet 65 saniye sonunda sarsıntı durağanlaştı. Apartmanda sesler gelmeye başladı. Komşular merdivenlerden inmeye başlamıştı. Biz de mutfağa bakmadan, kitaplığa bakmadan, arkamıza bakmadan koşar adımlarla merdivenlerden dışarı çıktık. Herkeste bir tedirginlik, kısa cümlelerle hâl hatır, ardından araçla açık alanlara kaçış başladı. Telefonlarla anneme, yakınlarla ulaşma telaşı... Hamdolsun hepsi de iyiler, dışarı çıkmışlar. Araçla annelere doğru yöneldik, annemi araca almamız gerekiyordu. Bu arada deprem merkezi neresi diye düşünmeye başlamıştım. Acaba Malatya mı? Sarsıntının şiddetinden uzakta olamaz diye düşündüm. Sivrice değildir, Pütürge de olamaz, Malatya merkezdir diye sessizce düşünüyorum. Annemlerin komşusu deprem merkezi Pazarcık 7,7 dedi. Bizlerdeki endişe daha da arttı. 7,7 Pazarcık! “Malatya böyle sallandığına göre, Pazarcık ne hâldedir, Maraş, Gölbaşı ne hâldedir?” diye hüzünlenmeye başlamıştım.

Hava çok soğuk, zemheri. Bizi soğuktan koruyacak sadece bir araba kalmıştı. Arabaya dönüşümlü biniyorduk. Gençler binmese de ara ara onları da araca alıyorduk. Soğuk tüm şiddetiyle yüzümüzü dövüyorken aracın yakıt ibresinin orta düzeyde olması büyük bir şükür sebebiydi. Yine de petrol almamız gerekiyordu. Benzin istasyonlarına şu anda giriş mümkün değil, çoğu istasyonda yakıt bitmişti. Kıyıda bir istasyon bulmamız gerekiyordu. Yakıt su gibi, ekmek gibi, soba gibi bizlerin her şeyiydi.

Günün ışıması ile kırsala doğru bir akış başlamıştı. Kar yağmaya başlamış, zemheride titriyorduk. Bir bilinmezlik içinde yürüyor, nereye yürüdüğümüzün farkında değildik. Hayatta olmanın verdiği buruk bir mutluluk vardı. Saatler ilerledikçe kaygı, endişe ve korkunun dozu artmıştı.

Ne olacak şimdi, bir saat sonra, bir ay sonra, bir yıl sonra ne olacak. Kara kışta hep dışarıda mı kalacağız? Evlere giremeyiz, hem sürekli artçılar olmakta hem de derin bir korku duvarı oluşmakta. Başka bir yerde kalmalıyız diye düşünüyorduk. “Saatler sonra temel insanı ihtiyaçlarımız olacak, nasıl gidereceğiz, sürekli dışarıdayız ama birkaç saat daha kalacak dermanımız kalmadı. Ne yapmalıyız?” gibi sorular zihnimizi kemirmeye başlamıştı.

Asrın felâketi çok şey aldı bizden, şehirlerimiz enkaz yığınlarına döndü. Sadece şehirlerimiz mi? Her şey yıkıldı, mekânlar, umutlar, sıradanlıklar, anılar, hepsi yıkıldı. Fay hatları zengin, fakir, genç, yaşlı demeden önüne geleni enkaza çevirdi. Yeni bir milat oluştu. Tekrar hayata sıfırdan, başlamalıydık ama nasıl başlayacağımızı bilemiyorduk. Daima birileri hep elimizden tutmuş, bizleri korumuş, yedirmiş, içirmiş gibiydi. Bizlere bir hayat konforu oluşturmuş, bu konfora alışmış ve vazgeçemez duruma gelmiştik. Yeniden nasıl toparlanacağız, kendimize nasıl geleceğiz, geleceği nasıl hazırlayacağız düşüncesi bizleri sarmalamıştı. Araçta, yolda, valiliğin belirlediği toplanma alanlarında bilinmezlik içinde bekliyorduk. Gün içerisinde öğle vakti Elbistan merkezli depremle birlikte acılar, endişeler kat be kat arttı. Korku ve panik havası yoğunlaştı. Ve biz devletin elini, halkı-

mızın sıcaklığını, dünya milletlerinin duyarlılığını hissetmeye başladık. Depremi şiddetli yaşayan ölümlerin ve yıkımların çok fazla olduğu 4 ilde seferberlik başladı. Halk güvenli yerlere, şehirlere taşınıyordu. Yıkılan binlerce binanın enkazında yaşayan insanların çıkarılması gerekiyordu. Kırsala gidilmeliydi. Yolların açılması, binlerce iş makinesinin ivedilikle çalışması lazımdı. Dışarıda anlamsız bakışlarla bekleyen binler değil milyonlarca insanın ısınma, iye ihtiyacılarının an itibarıyla karşılanması lazımdı. Depremi yaşayan halktan ziyade farkı şehirlerde gelen insanların iş akışını planlaması, güvenliği ve koordinasyonu sağlaması gerekiyordu. Velhasıl dakikalar çok önemliydi. Anlık hizmetin bir çığ gibi büyüyüp ulaşması elzemdi. Yunanistan kadar bir bölgede ve insan yoğunluğunda depremler olmuştu. Facia, yıkım, dram çok çok büyüktü. Şehrin ışıkları ne zaman yanacaktı? Hayatın normale dönmesi kaç yıl sürerdi? Dev bütçeler gerekiyordu. Toplumsal seferberlik başlamalıydı.

Bizleri bu felakette hayatta tuan, yüzlerce hadise yaşadık. Hangisini söylesem hangisinden başlasam bilemiyorum. Depremin ilk anlarında yola çıkan Kızılay'ın çadır turlarını mı, AFAD'ın enkaz başında çalışmasını mı, Memur-Sen'in, İHH'nin canhıraş çalışmasını mı, Çare Derneği'nin, Ahbap'ın, İyilik Derneği'nin, Anadolu Federasyonu'nun ve daha sayamadığım yüzlerce STK'nin, on binlerce gönüllünün zaman aşırı cehdini, uzanan elini mi sayayım bilemiyorum. En iyisi ben spontane gelişen yaşadıklarımın birkaçını örnekleyeyim:

Güneşin ilk ışıkları ile birlikte enkaz kaldırma, canlara ulaşma çalışmaları başlamıştı. Sesimi duyan var mı?

Düdük sesleri, siren sesleri duyulmaya başlamıştı. İstiklâl mücadelesindeki halk seferberliği yeniden başlamıştı. Yurdun dört bir yanından yardımlar yağmur gibi yağıyordu.

Onlarca kilometrede tır kuyrukları, iş makineleri sınırsız, uçsuz bucaksız konvoylar oluşmuştu. Kızılay çadır sevkیاتlarına başlamış, devlet kurumları teyakkuza geçmiş, STK'ler AFAD koordinasyonunda faaliyetler yürütmeye başlamış. Her semtte kazanlar kurulmuş çorba ve çay ikramları başlamıştı. Yurt dışında arama-kurtarmaya gelen insanlar ve temel ihtiyaçları karşılayacak yardımlar, insanlığın ölmediğini gösteriyordu. Deprem birkaç gününde kendimi birkaç yıl yaşlanmış hissetmiştim. Mahşerî toplum yaralanmış, mahşerî vicdan devreye girmişti. Büyük hayâlleri olan, dünyada çok şey değiştireceğine inanan ben, acizliğimi görmüş, elimden hiçbir şey gelmediğini fark etmiş, anlamsız anlamsız dolanıyordum. Muhtaçlara yardım dağıtan ben, yardıma muhtaç durumuna düşmüştüm. Çorba sırasına girmeye başlamış, erzak almak için utana sıkıla sıraya girmiştim. Cebimdeki paranın, kredi kartının geçerliliği kalmamıştı. Annenin çocuğunu bağrına basması gibi şehirlerimizde deprem bölgesindeki vatandaşlara bağrını açmıştı. Deprem bölgesinde kalmak zor ve meşakkatli idi. Ağır kış şartları sürekli muhtaç olma, mahcup olma durumu. İnsanların deprem bölgesinden uzaklaşmasını zorunlu kılıyordu. Farklı illerdeki akrabalar/yakınlar depremedelere evlerini açmıştı. Tabii olarak bölgede çıkamayacak durumda olanlar da vardı. Asgari düzeyde de olsa kamu hizmetinin sunulması gerekiyordu. İş yerini terk edemeyecek durumda olanlar, canlı hayvanı

olanlar gibi... Özellikle de kırsalda sınırlı da olsa bir yaşam vardı. Nisbî de olsa hayatın akışkanlığı söz konusu idi. Hâl böyle olunca deprem bölgesinde yaşayan halk, üç kişiden ikisi, yaşadığı bölgeyi bir süreliğine de olsa terk etti. Zaten devletimiz yöre halkını deprem bölgesinde uzaklaştırmak için hava, kara ve demiryollarını sınırsız bir şekilde hizmete sunmuştu. Milyonlarca insanın il dışına taşınmasında devletin imkânları çok sınırlı kaldı. Deprem anında tırlar, iş makineleri yollara nasıl koyulduysa, aynı şekilde otobüsler, minibüsler kişisel araçlarda deprem bölgesinde yoğunlaşmaya başlamıştı. Belirlenen noktalarda depremzedeleri farklı şehirlere ücretsiz taşımaya koyuldular. Tren istasyonu, hava limanı limitsiz bir şekilde insan taşıyordu. Bizler de annemin rahatsızlığı ve Ankara'da kardeşimin olması nedeniyle Ankara'ya yola koyulduk. 3 aile, 9 kişiden oluşuyorduk. Çocukları otobüs terminalinde göndermek için seferlere bakmaya gittiğimizde yüzlerce minibüs ve otobüs yurdun dört bir yanında depremzedeleri nakletmek için gelmiş, sıra bekliyordu. Ankara şehir içi hatlarda çalışan minibüs şoförleri hat görevini terk ederek kendi imkânları ile yedek şoför olarak Malatya'ya depremzedeleri nakletmek için gelmişlerdi. Ankara'dan gelen minibüse çocukları bindirdik. Biz de araçla depremin 10. günü gecikmeli de olsa Ankara'ya yola koyulduk. Yol güzergâhında Sivas/Gürün ilçesinden, Ankara'ya varana kadar köy, kasaba dinlenme tesisleri gibi nerede insan topluluğu varsa orada ilgi ve ikram gördük. Hatta ana yolda araçları durdurup, çorba-yemek ikramları, çay ve çerez ikramları da oluyordu. İhtiyacımız olmadığını beyan etmemize rağmen aracın açılan camından çerezleri,

çikolataları içeri atıyorlardı. İhtiyacımız yok demenin bir anlamı, hükmü yoktu. İnsanımız bir nebze de olsa depremin acılarını hissetmek, destek olmak için yollara dökülmüştü. Deprem olalı bir hafta olmuştu, haber bültenlerinde asla unutamayacağım bir haber vardı:

“Trafik kurallarını hiçe sayan, aşırı hızdan radar cezaları yiyen, lastiğinden dumanlar çıkan, yol boyunca frene basmayan, 13 saatlik yolu 9 saatte kateden bir tır şoförü kameraya takılmış. TV bültenleri şahsa ulaşıyor. Niçin kendi canını ve yoldakilerin canını tehlikeye atıyorsun diye soruyorlar. Şoför ise: “Asrın felaketi olmuş, on binlerce canımız enkaz altında, milyonlar sokakta. Başka ne yapmamı bekliyorsunuz?” diyerek tarihe not düşüyordu.”

Memleketimizde deprem bölgesine koşan insan manzaraları insana huzur veriyor, içimizi ısıtıyordu. Ankara’da eve vardığımızda kardeşimin iş arkadaşları bir haftalık yemek ihtiyacımızı karşılamışlar, evin nüfusunun 2 kişiden 9 kişiye çıkması sebebiyle kap-kacak, yatak-yorgan takviyesi yapmışlardı. Bir kısmımızı evlerine almayı kararlaştırmışlardı fakat biz razı olmadık. Ankara’ya giden depremedelerin ihtiyaçları için Whatsapp grupları kurulmuş; Belediyeler gıda, giyecek yardımı yapmaya başlamışlardı. Toplu taşımalar, müzeler, kamuya ait etkinlik alanları depremedelere ücretsiz olmuştu. Deprem travmasını atlatabayanlara yönelik danışma merkezleri-hastaneler aktif kılınmıştı. Depremedelere yönelik her ilde açık ara pozitif ayrımcılık devletimizin ve halkımızın onayıyla yürürlüğe sokulmuştu. 100 bin kişilik KYK yurtları depremde yaralanan vatandaşlara ayrıl-

mıŖtı. Farklı Ŗehirlerde bir yakını olmayanlar KYK'ya ve devletimizin diğer kamu yurtlarına yerleŖtirilmiŖlerdi. 3-4 yıldızt otel konforunda olan yurttardaki yaŖam standardı, her anlamda evlerimizden çok yüksekti. Sağlık hizmeti, barınma, giyecek, yiyecek ve sosyal olanaklar depremezdelerin hizmetine sunulmuŖtu. Ne yapılırsa yapılsın bizlerde depremin yaralarını, izlerini silmek mümkün olmasa da, yapılanlar önemli ölçüde bizleri rahatlatmıŖtı.

Ankara'da bir hafta-10 gün kaldıktan sonra bir tanıdık Sincan'da ev olduğunu, kalmak isteyip istemediğimizi sordu. Bizler kalabalık olduğumuzdan bu imkânı değerlendirmek istedik. Sincan'a vardık. Ev sahibi Mehmet Yemeki Beyefendi ve EŖi Snds Hanım'la grŖtk. Mehmet Bey Bağkur emeklisi, kıt kanaat yaŖamını idame ettiren biri. Köye ev yapmıŖ, “yazın kaldıklarını, depremden dolayı da sürekli kalacaklarını” söyledi. Sincan'daki evlerini depremezdelere vermek istediklerini ifade etti. Bizlere ikramlar sundular, anahtarları verdiler, apartmandaki komŖularını bilgilendirip köye gittiler. Anında karŖı komŖu internet ihtiyacımızı karŖıladı. st komŖu yemek getirdi. “Aman ha, ne ihtiyacınız varsa çekinmeden söyleyin!” dedi. Bizler ŖaŖakaldık. “Ankara'da komŖuluk mu varmıŖ?” diye mırıldanmaya baŖladım. Meğer komŖuluđu unutan bizlermiŖiz. Ertesi gün Mehmet Bey'in köyüne gittik. 30 km uzaklıkta AyaŖ'a doğru dağlık bir alana çıktık. Mehmet Bey evi kendisi yapmıŖ, derme-çatma köy evi. 8-10 tane keçisi, evin bitiŖiđinde keçiler için bir ahır vardı. Bir dönüme meyve bahçesi kurmuŖtu. Emekli olduktan sonra yazın köyde kalıyormuŖ. Ev sobalı, odun yakmak gerekiyordu. Her yeri

ısıtmak zordu. Ona rağmen, Sincan şehir merkezindeki daireyi deprem mağduru bizlere ücretsiz vermesi onu ve eşini çok mutlu etmişti. Evin anahtarını almamızla sırtlarında bir yük inmişçesine rahatladıklarını gördüm. Ben evde hangi şartlarda ne zamana kadar kalacağımı söylediğimde, “her zaman, her şartta kalabilirsiniz” dedi. Ne diyeyim sözün bittiği yerd. Sustum kaldım. Hicrete kucak açan Medine aklıma gelmişti.

Yüzlerce, binlerce kilometrede deprem bölgesine yardıma gelen insanların ruh hâlini düşündüğümde ise bu insanları bu coğrafyaya taşıyan duygu ne idi? İklim kara kış, artçılar otomatige bağlanmış, otel yok, konaklama yerleri çadır.. Hiç de umurlarında değildi. Enkazda bir kolon/kiriş kaldırmanın, bir cana ulaşmanın derdinde, *kimse var mı, sesimi duyan var mı* sorularına gelen bir cevap onlara yetiyordu. Huzura eriyor, tüm yorgunluklarını unutuyorlardı. İnsani kâmillik, eşrefimahlukatlık bu olsa gerekti. Temel ihtiyaçlar gökten yağmur gibi yağıyordu. Koordinasyonda biraz sorun yaşansa da kimse aç değil açıkta değildi. Depremden bir ay sonra Samsun’da bir dostla görüştüm. “Ne yaptınız depremde, Samsun nasıl bir sınav verdi?” diye sorduğumda bana ifadesi şöyle oldu: “Hocam, depremin 4. günü zincir marketleri geziyorduk, temel gıda alacağız deprem bölgesine gönderecektik. Hiçbir markette temel gıdaya ulaşamadık. Niçin temel gıda olmaz diye sorduğumda ise ‘sizden önce tüm gıda ürünlerini aldılar, stoklarımız tükendi.’ dediler.” Ben hayıflandım, umutlandım, utandım. İşte memleketim, işte özlediğimiz insanlığımız dedim. Bu fedakârlık beni de hüznülendirmişti. Deprem sürecinde binlerce dayanışma örneğini yaşadık fakat hiçbir Kahramanmaraş’ta altında züccaciye dükkânı

bulunan ve bir tabağı dahi kırılmayan binanın müteahhidinin söyledikleri kadar beni etkilemedi. Müteahhit Akın Öncül: Biz sadece yapılması gerekenleri yaptık. İnşaatta 50 kalem öncelikli iş vardı. Bu işleri bire bir takip ettik, demişti.

Hep düşünmüşümdür, ne ara böyle duyarsız bir toplum olmuştuk. Komşunun yaşadığı travmayı televizyonda öğrenmeye başlamış, çocuklarımız yakın akrabaları, kuzenlerini tanımaz olmuştu. Bireyselleşmeye teslim olmuş, toplumsal meselelere sırtımızı dönmüştük. Başkasının acısı, ölümü başkasının acısına, ölümüne dönüşmüştü. Evimizde haber bülteninde savaşlar, kan ve gözyaşı haberlerini, elimizde çay, yanında çerezle sıcak bir ortamda yüreğimizde kıpırtı bile oluşmadan izlemeye başlamıştık. Hislerimiz dumura uğramış, kendi acımızdan başka bir acı duymaz olmuştuk. Karanlığın en koyu anını yaşamaya başlamıştık. İşte asrın afeti böyle bir zamanda geldi. Bizlere binlerce ders öğretti, hem de uygulamalı dersler. Değerler eğitimini, müfredatla değil de bizatihi yaşanarak öğrenileceğini hatırlattı. Varlığın yanında yokluğu da paylaşmayı da öğretti. İnsanımızla hemhâl olmaya aciz olduğumuzu, muhtaç olduğumuzu da gösterdi. Peygamberimiz bir hadisinde şöyle ifade ediyordu: “Müminler birbirleriyle yardımlaşmada, birbirini sevmede, birbirine şefkat göstermede bir vücut gibidir, bir ceset gibidir. Vücudun bir tarafında bir acı, bir sızı, bir ağrı olduğu zaman o vücudun her tarafı ağrır, o sızıyı, o acıyı hisseder. İşte Müslümanlar da böyledir.” Acıyı hissetmek, eyleme dönüştürmek, süreklilik katmak insani, İslâmî ve vicdani bir duruş bir varoluş süreciydi. Rabbimizin bizleri bu dünya gönderiş sebebiydi.

Fay hatları coğrafyada kırıklar oluşturdu. Bizlerde ise kırıkları onardı. Üstad İsmet Özel'in ifadesi ile: "Toparlanın gitmiyoruz." Evet, biz bu coğrafyada göçmüyoruz, gitmiyoruz. Toprağın bizde hakkı oluştu. Onca güzelliğin, vefanın, insanlığın olduğu yerde biz bu toprakları daha güçlü bir irade ile yaşayacağız.

BİRLİKTE VAR OLABİLMEK: 6 ŞUBAT VE DİĞER GÜNLER

İnsanoğlu ile doğa ilk varoluştan bu yana hep bir mücadele içindedir. Birlikte var olmak zorunda olsalar da en büyük zararı da birbirlerine vermektedirler. 6 Şubat 2023 sabahı da yine böyle bir mücadelenin büyük bir karşılaşmasıydı. İnsanın heybesinde son 100 yıldır ona kendinden çok güvendiği bilim ve onun ışığında yarattığı muhteşem, gösterişli yapılar varken doğa gücünü insanın onun bağrında açtığı büyük yaralardan almaktaydı. 6 Şubat sabahı meydana gelen olay bu iki tarafın güçlerini sınamaları için büyük bir fırsattı. Yeryüzünün varoluşundan bu yana farklı zamanlarda bu şekilde şiddetli biçimde karşılaşan bu iki taraftan kazanan yine doğa oldu.

O seher vakti kendisi için dönüm noktası olacak o an başladığında insanlar, Alman Filozof Karl Jaspers'in üstesinden gelinemeyen, aşılması imkânsız, insanüstü durumlar şeklinde betimlediği ve her insanın mutlaka karşılaşmak zorunda kaldığı ve kendi iradi sınırlarını aşan olaylar olarak kabul ettiği 'sınır durumlar' ile karşılaştı:

ölüm ve yaşam. Ölümün arzulanacağı kadar uzun süren bir zaman dilimi... Bazıları için ölüm ile yaşam arasındaki bu seçimi çok kısa bir süre içinde, ona sonsuz güvendikleri bilimin bir ürünü olan binaları yaptı: Dünyevi hırslarla gökyüzünü delercesine yapılmış ve pazarlanırken cennetten bir köşe olarak betimlenmiş, ahlaki hiçbir dokunuşun olmadığı, çirkin, beton yığınları... Ve doğa arkasında bu hiddetini diğerlerine anlatacak birilerini bırakmak istercesine bazı insanları yaşamda tuttu. Bu insanlar hava aydınlanana kadar kendilerini şanslı addediyorlardı. Ama onları, hatıralarıyla dolu evlerinin harabe hâlleri, yandaki yıkılan binadan gelen tanıdık sesler, çaresizce kendinin ya da akrabalarının evlerinin enkazı üzerinde dolaşan ve ne yapacağını bilmeyen insanlar, elinde o an için herhangi bir araç gereç olmadığı için, “Ne yapayım ben şimdi komutanım?” diye soran er askerlerin gözyaşları bekliyordu.

Her köşede yaşamın büyük derslerini barındıran, bir felaket filmi sahnesinden farksız o yerde gezdim. Adım attım, attığım her adımda bir gün önceki sıradan hırsların ve insan kalbini kırışlarının anlamsızlığı ile yüzleştim. Ağlamak için dokunulmaya ihtiyaç duyulmayan o gün... Nefes aldım, almamayan her nefesin insanın boğazında nasıl yerleşip onu nasıl huzursuz ettiğini gördüm. Oradaydım. Hiç olmak istemeyeceğim o yerde. Hiç kimsenin olmak istemeyeceği o yerde. O sabah arabamın önüne atlayan ölmek üzere olan çocuğunu hastaneye ulaştırmam için yalvaran babanın gözyaşındayım hâlâ. Acaba yaşıyor mu o çocuk, acaba çok acı çekmeden ölebildi mi -bir çocuğa yakışır şekilde- diye içim içimi yer o günden beri. Ölümün çok kolay konuşulduğu o yer.

Yaşamla ölümün eşitlendiği o yer. Birçok insan o gün de bugün de yaşadıklarının gerçek olup olmadığı ile ilgili ara ara şüpheyeye düşüyor. Bu şüphe insanların beyinlerinin kendilerine geçtiği bir kıyak belki de. Bu küçük ihtimal bile bugün fark ettikleri o eski, düzenli ve neşeli hayata geri dönebilme umudunu içinde taşıyor. Ben de onlardan biriyim ve bu akıl oyununun kalan yaşamım boyunca bana eşlik etmesi bugünkü en büyük arzum.

Peki, yüzyıllardır çok farklı büyük felaketler yaşayan insanoğlu, o ne yapacaktı? En büyük desteği ne olacaktı? Binalar mı? Bilim mi? Hiçbiri. Cevap çok basitti: yine insanoğlu. Deprem ardından eline alabildikleriyle dışarı kaçan insanlar elindekileri paylaşmakla işe başladılar. Bazıları tek kişilik battaniyelerin altında kolaylıkla iki hatta üç kişilik olabileceğini gördü. Ardından yakılan bir ateşin başında toplanıldığında soğuşun, karın ve üşümenin aralarına nasıl giremediğini fark ettiler. Arabaların istenildiğinde ne kadar çok insana sığınak olabileceğini gördüler. Paylaşılan bir krakerin, ekmeğin paylaştıkça ne kadar çoğaldığını anladılar. Aynı mahallede oturup birbirlerini tanımayan insanlar aldıkları kayıp haberlerini birbirleriyle paylaşıp ağlarken bir yandan da utandılar bu buluşmanın bu ana kalmasından. İnsan, bu felaketle ancak insanla birlikte baş edebileceğini fark etti o sabah. Aslında güneş o zaman doğdu.

Güneşin doğuşu, felaketin boyutlarının çok daha rahat görülmesini de sağladı. İnsanlar gördü ki yıkılan tek ev kendilerinin değil, akrabasını, dostunu kaybeden yalnızca onlar değiller. Kendi acılarından çok daha büyük acıların olabileceğini fark ettiler etraflarında. Evlerine

bir daha dönemeyeceklerini anladıklarında insanlar konforlu alanlarından artık çok uzak oldukları gerçeğiyle yüz yüze geldiler. O zaman yeni bir yaşam alanına ihtiyaçları vardı. Aynı gün akşama doğru ve ertesi günler kendilerinden yüzlerce hatta binlerce km uzakta kendi konforlu alanlarını terk edip sabahlara kadar onlar için yardım toplayan insanlar belirdi. Gönderilen şeyler kıyafet, gıda vs. gibi görünse de asıl gönderilen şeyler dualar ve yalnız olmadıklarını hissettiren duygulardı. Böyle sınır durumlar esnasında birincil ihtiyaçlardan çok bu duyguya ihtiyacı oluyormuş, bunu da öğrendiler doğanın tanık olarak yaşamda bıraktığı insanlar. Öğrenilecek çok şey vardı.

Dillerin anlamsız kaldığı, bir annenin çocuğunu enkaz altından çıkardığı gönüllünün hangi milletten olduğunu bilmeden ona ömürlük minnettarlıkla sarılmasından belliydi. Renkler, inançlar, diller, milletler gereksiz ayrıntılar hâline geldi bir anda. Çok daha değerli bir payda bulunmuştu artık: *insan olmak*. Son 100 yılda insanoğlunun iyiden iyiye unuttuğu, diğerini yok etmenin kendi varoluşunun ön koşulu olarak kabul edilmeye başladığı bu çağda çok büyük bir sınavın eşiğindeydi insanlar. Ya birlikte olup hayatta kalacaklardı ve diğer insanlara aldıkları dersleri aktaracaklardı ya da birlikte yok olacaklardı. Nuh'un Gemisi'nde birleşmeyi tercih etti insanlar. Birlikte olmanın, aynı gemide olmanın anlamını anladılar. Bu mahşer yerinden çıkışın tek yolunun o gemiye binip dalgalarla hep birlikte mücadele etmek olduğunun farkına vardılar. Ve insanoğlu yine küllerinden doğmayı başaracaktı.

Hiçbir şey bir daha eskisi gibi olmayacak, bu şüphesiz. Hiçbir seher vakti bu kadar acı hissettirmeyecek insanlara. Hiçbir kış bu kadar soğuk geçmeyecek mesela. O sesler hiçbir zaman kulaklardan silinmeyecek. O gün kurulan dostluklar hiçbir zaman unutulmayacak. O gün ölmeyen ama ölümlle yüzleşen insanlar bir şeyler anlatacak diğerlerine. Asıl kurtuluş ve zafer böyle gelecek. O insanlara kulak vererek... Var olmanın tek yolu var: *birlikte olmak*. 21. yüzyılın sürekli desteklediği bireyci dünyanın, tek başına olmanın hiçbir işe yaramadığı test edildi. Ve şunu öğretti o gün insanoğluna, yer altındaki canavarı vasıtasıyla doğa: doğa düşmanımız değil, varoluşumuz için vazgeçilmez dostumuz. Bizler birbirimize ve doğaya muhtacız. Yeniden barışmak zorundayız. Hem birbirimizle hem de doğa ile. Kimbilir belki bu sefer ders alırız yaşadıklarımızdan.

BİRLİK VE DAYANIŞMA RUHU

Kıyamet kopuyor sandık. Dünyalar başımıza yıkıldı. Zifirî karanlık, boğucu soğukta ne yapacağımızı bilemedik. Birinci depremi yaşadıktan sonra artık hiçbir şey eskisi gibi olmayacak, her şey bitti derken ikincisinin meydana geldiğinde sözün bittiği yerde çaresiz ve acızdık. Beton enkazlarının altında, yıkılmış binaların arasında ne olduğumuzu anlayamadan öylece donup kaldık. Öldük öldük dirildik. Canhıraş ve şuarsuzca sağa sola koşturuyorduk. Bir ışık, bir kurtarıcı ses bekledik saatlerce, günlerce. Hayatımız bir film şeridi gibi akıp gitti gözlerimizin önünden. Sevdiklerimiz, değer verdiklerimiz ve komşularımızın ne durumda olduklarını bilmiyorduk. Ve çoğu zaman unuttuğumuz ölüm gerçeğine bir nefesten daha yakın olduğumuzu hissettik.

Asrın felaketinden sağ çıkabilmiş depremzede vatandaşlarımızın dehşet içinde anlattığı birkaç cümle ne kadar büyük bir afetin yaşandığını gözler önüne seriyor. Her depremzedenin 6 Şubat'a dair hikâyesi var. Herkesin taşıyamayacağı kadar acı ve keder yüklü. Çünkü onun

ya evladı ya ebeveyni ya kardeşi tonlarca enkazın altında ya can vermiştir ya bir uzvunu kaybetmiştir. Çocuk, yaşlı, anne, baba her birinin yarım kalmış hayâlleri var. Kimsenin tam olarak bilmediği, bilemeyeceği.

Bu hikâyelerde dehşet verici manzaralar var: yıkılmış, yan yatmış, yerle bir olmuş binalar, geceyi birden aydınlatan alev patlamaları, şuursuzca oraya buraya koşuşan insanlar, iniltiler, imdat çığlıkları, enkaz başında ağlayanlar, yardım isteyenler ve geçit vermeyen yollar... Hem yıkılmış binaların içinde hem dışarıda korkunun feryadın acı resmi. Bir acı ki soğuşun bıçak gibi kestiği, yıkıntıların bir heyula gibi ruhları kanattığı, karanlığın kemikleştiği, acı çığlıkların sisli havada donup kaldığı dehşetengiz anlar. Bir acı ki buz kesen havada, yıkıntılar ve beton duvarlar arasında heykelleşmiştir.

06.02.2023. Ülkemiz ve dünya felaketler listesinde büyüklüğü ve etkisiyle listenin başlarında olacak 6 Şubat Depremleri'nin tarihi. Evler, işyerleri, ibadethanelerin yıkıldığı; canlar, umutlar, hayâllerin enkaz altında kaldığı büyük afet. Yirmi birinci yüzyılın hafızasına demir ve beton molozlarıyla kazınan felaket. Genelgeçer ifadeyle şiddeti 500 atom bombasıyla yakın olan asrın felaketi.

İnsana, toprağa, ekonomiye, eğitime dair cümle kurarken öncesinde ve sonrasında dediğimiz, unutmayacağımız, unutmamamız gereken bir dönüm noktası. Etkilediği alanın genişliği, şiddetinin büyüklüğü ve yeryüzüne yakınlığı 6 Şubat Depremleri'ni felakete dönüştürdü.

Öyle bir felaket ki 50 binden fazla vatandaşımızın hayatını kaybetmesine, 100 binden fazla insanımızın ya-

ralanmasına, 1,5 milyon kişinin evsiz kalmasına sebep oldu. Ayrıca doğrudan veya dolaylı olarak ekonomi, eğitim, sanayi, tarım ve daha birçok alanda yıkımlar, travmalar, göçler, köklü değişimler meydana geldi.

Dokuz saat arayla on bir ilimizde meydana gelen bu felaket yıkımlara, ölümlere, yaralanmalara hatta kayıplara neden oldu. Sütçü İmam'ın bağımsızlık meşalesini yakıtığı kahraman şehir Maraş, ölüm kalım savaşının gazi şehri Antep, görkemli Nemrut Dağı'yla Adıyaman, kayısı diyarı Malatya, liman şehri Hatay ve insanlık tarihi mihenk taşlarından şanlı şehir Urfa, depremin olağan hayatı altüst ettiği şehirlerimizdendi. Beyaz altın şehri Adana, upuzun surlarıyla Diyarbakır, Fırat ve Dicle'nin can verdiği Elazığ, bereketli topraklarıyla Osmaniye ve birçok medeniyetin beşiği Kilis yüzyılın felaketiyle sarılmıştı.

Depreme maruz kalmış bu şehirlerimizdeki binalar, iş yerleri, tarlalar, dağlar ve en önemlisi insanların deprem sırasındaki ve sonrasındaki durumları; seferberlik ruhuyla enkaz altındaki vatandaşlarımızı kurtarılmasından acıları paylaşmaya; devlet ve vatandaş el ele başlatılan yardım organizasyonundan binaları yeniden inşa etmeye kadar her türlü iyilik hareketi insana dair çok şey söylüyordu:

İlk dehşet anları korkunun ve paniğin,

Yıkımdan sonraki ilk dakikalar çaresizliğin ve acizliğin,

Gün ağarıp da dehşetengiz görüntüler ortaya çıktığında yüzlerde beliren şaşkınlık, belirsizlik ve endişe,

İlk müdahalelerin, kurtarma faaliyetlerinin başlaması sabrın ve umudun,

Bütün Türkiye tek yürek olup deprem bölgesine yoğunlaşarak âdeta yıldırım hızıyla koşarak başlatılan her türlü yardım faaliyeti merhametin, iyiliğin, kadirşinashğın, diğerkâmlığın, fedakârlığın,

Barınma, yiyecek, giyecek ihtiyaçları temin edildikçe, depremzede vatandaşlarımız diğer illere tahliye edildikçe ve hatta deprem enkazları kaldırma işleri devam ederken köy evi, konut, iş yeri ve hastaneler inşa edildikçe buruk sevincin, sahiplenmenin, dayanışmanın, devlet mefhumunun ne kadar önemli olduğunun fotoğraflarıydı.

Acı bir gerçek olarak insanlık değerleriyle bağdaşmayan çirkin, can yakıcı, hain, yasa dışı, insanların zor zamanlarını fırsatçılık ve hırsıyla daha da zorlaştıran, iyiliğe taş atan kötülüğün, açgözlülüğün, iftiranın da vicdansız hâllerini gördük. Bu acı ama gerçek vakalara rağmen yardım ettiği kişi tarafından atı çalınan iyi bir insanın gözyaşları içinde hırsıza seslendiği gibi insanların iyilik duyguları yok olmamalıydı.

İyilik ve dayanışma ruhu bir toplumun zor zamanlarında varoluş paradigmasından sadece ikisi. Aynı gemide bulunmanın sorumluluğu depremin şiddetinden ve yıkımından daha büyük olan acıları paylaşmak, yaraları sarmak, gözyaşlarını dindirmek için adım atmaya gerekli kılar. Zira depremzede kardeşlerimizin başına çöken bina Türk milletinin başına çökmüştür.

6 Şubat'tan bugüne millî seferberlik ruhuyla devlet millet el ele, tarihî yardımlaşma ve dayanışma ruhu ortaya koyduk. Deprem kadim milletimizi ortak paydalarda buluşturdu. İlk andan itibaren deprem bölgesine, yardım merkezlerine akın ettik. Birlik beraberlik, yardımlaşma ruhu kadim medeniyetimizin mayasında var. Yerle yeksan olmuş binaların altında kalan da bizdik, enkazdan da çıkaran da.

Uçaklar, helikopterler, dronlar, itfaiye, ambulanslar; yardım tırları, kurtarma araçları, gemiler; AFAD, Kızılay, madenciler, polis, jandarma, gönüllüler, sivil toplum kuruluşları, kurtarma ekipleri, Mehmetçik, eğitim ve sağlık neferleri ve daha birçok vatandaşımız millî seferberlik ruhuyla deprem bölgesindeydi. Ülkemizin başta eğitim camiasının en büyük sivil toplum kuruluşu olmak üzere vatanına milletine dair derdi olan sivil toplum kuruluşları da oradaydılar.

Yaşadığımız ilde yer aldığımız yardım organizasyonlarında kumbarasını, parasını, emeğini, biriktirdiği hac parasını, kefen parasını, çeyiz parasını deprem bölgesine gönderen vatandaşlarımız oldu. Bir koli erzakla beraber kolinin içine bıraktığı mektupta selamlarını, üzüntülerini paylaşan çocuklarımız vardı. Yardım organizasyonlarını öğrencilerimize, velilerimize, halkımıza duyurduğumuzda karınca kararınca ortaya konan gayret ve hassasiyet, spor salonlarında, okul bahçelerinde koliler omuzdan omuza tırlara, kamyonlara taşınırken gösterilen itina ve ciddiyet kalplerimizin depremzede kardeşlerimizle ve onların her türlü ihtiyacını karşılamak için bölgede olan vatandaşlarımızla bir atıyordu.

Kumbarasını olduğu gibi montun cebine koyan çocuklar, enkaz altından çıkarılırken başörtüsü isteyen hanımefendi, ambulansı kirlenmesin diye imtina eden teyze, enkaz altındaki vatandaşımıza ulaşmak için saatlerce sabırla canını hiçe sayarak bir tünelde uğraş veren kurtarma ekipleri, milletimizin sabrına ve zor durumdayken bile misafirperverliğine şahit olan yabancı uyruklu kurtarıcılar ve daha nice yürek ısıtan, gözyaşları akıtan durumlar milletimizin özünü yansıtmaktadır.

Evini yurdunu, yiyeceğini giyeceğini, duasını, kumbarasını paylaşan çocuklarımız, annelerimiz, babalarımız, büyüklerimiz, iş insanlarımız ve daha niceleri bu ülkenin Anadolu irfanını temsil etmektedir. Bu irfan ki aramızdaki siyasi görüş, yaşayış tarzı, coğrafi farklılıkları rafa kaldırıp tek yürek olmayı salık vermektedir. “Evim Evidir” dedik, “Türkiye Tek Yürek” oldu. İnsan olmak ortak acıları paylaşmayı gerektirir. İnsanlık değerinin dili, rengi yoktur. Bu şiarla dünyanın uzak yakın muhtelif yerlerindeki afetlerde ilk elini taşın altına koyan bizdik. Bu duygu söz gelimi Uzak Asya’dan gelen kurtarma ekipleriyle depremzede kardeşlerimizi buluşturdu.

Acıyı gördük, sabrı gördük, iyilik ve dayanışma ruhunun ne kadar dinamik olduğunu gördük. Acı; ağlatan, kıvrandıran, yakan, körleştiren ve hatta isyan ettiren bir duygu da olsa sabrı gerektirir. Sabır ise içinde eylem varsa anlamlıdır. Bu bakımdan sabır, doyurmayı, ısıtmayı, inşa etmeyi; dert sahibi olmayı, paylaşmayı en çok da zor zamanlarda yapabilme erdemidir. İyilik ve dayanışma halleriyle hemhâl olarak sabredilirse felaketler kadar felaketlerden sonraki kazanımlar da büyük olacaktır.

Ben kalp taşıdığımı, ölümün yakın olduğunu, bir tek nefes almanın, bir tas çorbayı paylaşmanın ne kadar değerli olduğunu, krizi yönetmenin ülke yönetmek kadar önemli olduğunu asrın felaketinde bir kez daha fahmettim.

Bir yıl sonra bugünden geriye baktığımda asrın felaketi özellikle on bir ilimizde derin izler bıraktı. Yaralar büyük ölçüde sarıldı, sarılmaya devam ediliyor elbette. Bu süreçte milletçe acıyı, sabrı, paylaşmayı, dayanışmayı müşahede ettik.

Kadirşinas bir millet olarak insanlığımız ve inancımız gereği mazlumun, mağdurun, masumun yanındayız. Yüreğimizle, duamızla, yardımlarımızla vicdani görev ve sorumluluklarımız var. Ben bir eğitimci, sen bir iş insanı, diğeri yönetici, bir başkası siyasetçi, başka biri üretici olarak hülasa bizler millet olarak birlik, beraberlik ve dayanışma ruhu içinde yaşamaya, yaşatmaya devam edeceğiz.

KINALI SERÇELER

Göğsü kınalı serçe kuşu varmış, ufacık... Gök gürlüyince yere yatar da ayaklarını havaya kaldırırmış. “Neden böyle yapıyorsun?” diye sormuşlar. “Bu kadar mahlûkat var yerde. Olur da gök yıkılverirse, dayanak olmak için ayaklarımı kaldırıyorum.” demiş.

Gördüğü hakikate sadık kalamayan aymaz adamın bile aklına takılır, “Göğün altındaki yerimiz neresidir?” sorusu. Allah’tan kınalı serçe göğü tutuyor da gök başımıza yıkılmıyor. Peki, yerin kabuğu yırtılırcasına sarsılırsa serçe ne yapsın?

Rüyada mısın yoksa uyanık mısın hiç bilmeden maruz kaldığın bu durumu çözmeye çalışman gerekti mi hiç? Uyusan uyanık olduğunu, uyansan rüyada olduğunu anlayacaksın ama bulunduğun durum ne yazık ki hiç değişmiyor. Platon’un mağarasında gerçeklikle savaşan ve aldanmayı kabullenen zavallı adamlardan birisin. Ne vakit oldu sarsıla sarsıla ağlamadığın. Bu sakinlik, bu normallik, her şeyin yolunda gitmesi belki de garip

gelmeye başladı. İçinde tarifsiz ve ürkütücü bir duygu var ve sen onu umursamazlık sanıyorsun. Uzun ve ölümcül bir salgının ortasında vebadan daha korkutucu olan bencilliktir, bunu bilirsin. Fakat veba sadece seni öldürür, bencillik ise kendinden ayırdığın herkesi. Hâlbuki kendi varlığının peşinden giderken yorulur insan, bir başına kalır. Orhun Kitabeleri'nde geçen, 'Ey Türk titre ve kendine gel!' ifadesi böyle durumlar için söylenmiş olsa gerek. Bilmeden öylesine büyük bir sarsılma ve kendine geliş hikâyesinin tufandan önceki hâlini yaşıyorduk ki anlatamam. Korkmuyor, ürpermiyor, ibret almıyorduk. Romantik küçük dairemizde kendi rutinimizin izini sürüyorduk. Tek derdimiz yaşamak ve ihtiyaçlarımızı karşılamaktı. Oysaki hayat; yapıp bozduğumuz, bozduğumuzu tekrar yaptığımız, ararken bulduğumuz ama bir türlü bulduğumuzu yerine koyamadığımız bir gaileydi. Ve aslında tüm üstünlük kurma gayretimizin altında yapbozun eksik kalan parçası yatar. Kendisine dahi yabancılaşan insanın etrafında olup bitenle bir derdi elbette olmayacaktı ve bulduğu parçayı hayatta doğru yere koyamayacaktı. Hayatın esaretle ilgili tarafını tamamlayan asıl parçası boş vermişlik ve bencillikti. İnce ince ve sürekli dilimleyen ve eriten, tüketen bir bedeldi.

Kendine yeni bir 'ben' yontmak tek başına iki kişi olmak, kendi gölgesinin heykelinde ustalaşmaktır aslında. Fakat bencilliğin yalnızlığa dönüştüğü yerde rutin insanı boşluğa iter. İnsansa çabalar ve bu çabası onu daha çok uzaklaştırır, kapatır. Bu durumda düşen adamın tutunduğu dal yalnızlıştır, korkularıdır. Birden şairin o dizeleli diline takılır,

“ölüm ve acılar çatsaydı beni

*düşüncem yapma çiçekler kadar gösterişli ve parlak
sözlerim ihanete varacak doğrulukta olsaydı.*

*anmaya gücüm yetseydi de konuşsaydım diri-gergin
kasları konuşsaydım.*

*“kardeşler!” dese ydim “kardeşlerim!” “bakın yaklaşı-
yor yaklaşmakta olan,*

*bakın yaklaşıyor yaklaşmakta olan, bakın yaklaşı-
yor...”*

İnsan, korkusunu gölgesinden bile gizlediği için ızdırabı huzur sanıp kendisine ilaç yapan şifacıdır. Bu çağın bize dayattığı, taşıttığı en büyük yük budur. Herkesin bildiğini bilmiyormuş gibi yapmak ve bir muammanın tam ortasında kalmak ne acı. Yaklaşıyordu yaklaşmakta olan ve tedbir almıyordu tehlikede kalan. Kendi rutini, öncelikleri ve bencillikleri bırakmıyordu peşini.

Modern hayatın akışına kapılmış görünen insan, kimseyi karamsarlığa sevk etmesin. Vakti zamanı geldiğinde, hele Anadolu coğrafyasında mayası yoğrulmuşsa, bu insan Hızır olur, yetişir. Sinyal bozucuların olmadığı yerlerde sanrıların hakikate dönüşeceğini bilmek bile uçurumun kıyısında tutunduğumuz dalı daha sıkı tutmamızı sağlar. Yeter ki inancımızı kaybetmeyelim. İşte o zaman; yalnızlığını, bencilliğini ve bütün konforunu sonuna kadar yaşayacağını zannettiğimiz bu toplumdan, bu aziz milletten umudunu kesecek kadar kimse cüretkâr olamaz!

Sümer tabletlerinde, 'gençlik nereye gidiyor, toplumun gidişatı hiç de iyi değil' şeklinde ibarelere rastlanması ne kadar şaşırtıcı. Lakin bu tabletler insanın her zaman hep aynı insan olduğuna dair yeteri kadar fikir veriyor bize. Nedense her ağzımızı açtığımızda toplumu, gençliği, sistemi eleştirerek kendimizce memnuniyetsizliğimizi dile getiriyoruz. Peki, toplumun iyi yönlerini, gençlerin bizim gelecek beklentimiz olduğunu, devlet millet birlikteliğinin getireceği imkânları dile getirsek ne kaybederiz? Aslında her açıdan kazanan biz olmaz mıyız? Sadece rüzgârdan yakınan karamsar insanın kimseye faydası yoktur ve bence faydasız insan zararlı insandır. Zatına hoşça bakmanın her işin özü olduğunu unuttunca, olaylara iyi tarafından bakmayı da unuttuk galiba.

Kötülüğün bile iyiliğe iyi geldiğini söyleyebiliyorsak neden sürekli herkesi suçluyor, sürekli karamsar tablolar çiziyoruz, bilmiyorum. Bu bir alışkanlıktır belki. Bu toplumun kendi potansiyeli açığa çıktığında, bu millete ihtiyaç duyulduğunda hep yanımızda olmadı mı?

Çanakkale'deki kınalı kuzunun niyetiyle gökyüzünü ayaklarıyla yerinde tutmaya çalışan göğsü kınalı serçenin niyetinin ne farkı vardı? Kurtuluş Savaşı'nda gelecek nesiller yaşasın diye, vatan kurtulsun diye, millet yücelsin diye bugünden canlarını, mallarını ve her şeylerini feda etmeleri istenen o aziz şehitlerin, gazilerin gen haritası bizi gideceğimiz yere sağ selamet götürmeye yetmez mi!?

17 Ağustos Gölcük Depremi'nde ülke olarak sarsıldık. Depremi en şiddetlisini, en yıkıcısını, en ölümcülünü

yaşadık. 7,4 şiddetinde deprem gece uykuda yakaladı. Tek tek öldük, milletçe dirildik. Onulmaz yaralar sardık, yapılmaz deneni yaptık, acımızı gömdük, kenetlendik. Titrese de sarsılsa da yıkılmayan bu milleti şehirler yaparken görmedik mi?!

15 Temmuz hain darbe girişiminde tankların üzerine çıkan, mermilerin önünde ayakta duran, tehlikenin nereden geldiğini bilmeden ölüme atılanların cesareti bize zafer kazandırmadı mı?

Bu coğrafyanın insanı hiç yüzümüzü kara çıkarmadı, kendisine güvenenleri ağlatmadı, mazlumunu ezdirmeydi, mağduru yüzüstü bırakmadı. Yüksek seciyenin ete kemiğe bürünmüş hâli oldu. Bu topraklarda zafer için mücadeleye, fetih için cihada, keşif için sefere alışkındır her nefer. Zorluklar karşısında dayanışmaya, yardımlaşmaya, fedakârlığa, elindekileri vermeye gelince kimse bizimle yarışmaya kalkmasın. Vatan için; benim annem paylaşmaz, bölmeden verir. Babam evladını gönderir; kardeşim gider, kendisine binlerce kardeş edinir.

Zor zamanda azı çoğaltan adamlarız biz. Elde yoksa avuçtan, o da yoksa yokluktan veririz. Babam bana, ben çocuğuma aktarırım bu mirası. Misafirperverlik, cömertlik, asalet karakterimizdir bizim. Maslow' un ihtiyaçlar piramidinde en üstte yer alan insan, kendisini gerçekleştirmiş insandır. Kendini gerçekleştiren insan başkası için yaşayan, başkası için ölebilen, başkası için fedakârlık yapan, diğerkâm insandır. Maslow, bu milletin 6 Şubat'ta ortaya koyduğuna, tarih sahnesinde sergilediklerine bakarak bu tasnifi yapmış olmalı.

Bu memleket irfan pınarıdır. Oluk oluk bilgelik, vefa, fedakârlık akar. İrfan çeşmesi aktıkça kimse anlamaz gözlerden akan kanı. Dügün olsa bilen, ölüm olsa duyan, düşen olsa koşan rahmetli dedem derdi ki, “Cömertlik sadece elindekini vermek değildir torunum.” Anlamazdık ne derdi dedem, büyüdük de anladık. Bu idrakte elimizdekinden geçtik; gönlümüzü açtık, evimizi açtık, soframızı açtık, kollarımızı açtık dede!

Neden cömertler cennet kapısının anahtarlarının sahibidirler, bilir misiniz? Çünkü onlar cennetin kapısını insanların kalpleriyle açarlar. Cevherin iyiyse ateşe atsalar, çekiçle dövseler bile ziyarı yok, sen mücevher olursun. Ve anladık ki zor zamanda yücelmek daha kolay olur.

Felaketin olduğu gün cennetmekân ataların, cennetnamzet torunlarının içinde dağlar yer değiştirdi. Ansızın duruveren dönme dolabın içinde yelesi çılgınlıklar, karanlıklar saklayan atlar vardı; herkes o atların peşindeydi. Her şeye rağmen insanlığın yüksek karakter tacını taşımaktan kıyamete kadar vazgeçmeyecektik ve o atları da dizginlemesini bilecektik elbet. Canım Türkiye'min bütün mağdurları ve masumları ve mazlumları içine alacak kadar büyük bir merhamet gemisine dönüşmesi, geminin rotasının tufandan önceye kilitlenmesi tekrar hatırlattı ki yüreğinde sevgiyi kimse yük diye taşıyor bu topraklarda. Kalbi güzel, fikri güzeller bilir ki, şayet tehlikede kalınmışsa tek tek fertler değil, bizzat millet kendisini kurtarır. Ve asıl kurtuluş kendisini temizleyip, arınmaktan geçer. İşte bu inanç zoru kolaylaştırır, tevekkülü, dostluğu, sevdayı, vefayı çoğaltır.

Vatan dediğimiz yerde, hem yeri hem göğü tutan seksen beş milyon göğsü kınalı serçeeye selam olsun.

TEK YUMRUK

Tam 9 ay sonra, yeniden sıcacık yuvamdayım. Aslında sadece 15 gün kaldığım, hayatımda ilk defa kafamı yastığa değil de sırt çantama koyarak, soğuktan tir tir titreyerek uyumaya çalıştığım ama asla derin bir uykuya dalamadan uyandığım, kafamda yarın yapacaklarımı sıralamaya çalışırken neyi, kimi ilk sıraya koyacağıma nedense bir türlü karar veremediğim yuvamda, Maraş'tayım. Çok gariptir ki 9 ay önce, şimdiye kadar hiç tanımadığım bir uçak dolusu öğretmenle Maraş'a doğru yola çıktığımızda yaşadığım sabırsızlığın, iki mislini yaşadım Maraş sokaklarını hızlı adımlarla gezerken. Bu hızlı adımlar, belki o 15 günden kalma bir alışkanlık, belki de başka bir şey. Bu anlamsız sabırsızlığa çok da takılmadan ama yine hızlı adımlarla dolaşmaya başladım sokaklarda. Ve nihayet yuvama, hayatımda en çok üşüdüğüm, ama en sıcak hissettiğim yuvama geldim. Nedense derin bir oh çektim. Adımlarım birden yavaşladı. Ve her iki ayağımda, sanırım uzun süre hızlı hızlı yürümenin verdiği acıyı hissettim. Hiç yabancıklık çekmedim

çadır kentin içine girdiğimde. Sanki kendi evime gelmiş gibi ağır adımlarla, 15 günümün geçtiği o duvar dibine gittim doğruca. Pantolonumun kirleneceğine aldırma- dan ıslak ve çamurlu zemine oturdum. Hava şubat ayı gibi olmasa da yine de soğuktu. İçimi bir üşüme kapla- yınca, yüzümde yine anlamlandırmadığım bir tebessüm belirdi. Montumun önünü daha sıkı kapatmak yerine, fermuarı iyice açtım o soğuğu daha derinlerde hisset- mek için. Beni dışarıda izleyen biri olsa, bu adam delir- miş mi diye düşünürdü herhâlde dedim kendi kendime. Ama kimin ne dediği umurumda değildi. Ben o soğuğu iliklerime kadar hissetmek istiyordum. Bu yaptıklarımın garip ve anlamsız olduğunu biliyorum. Dedim ya tarif edilemez hisler doluydu yüreğimde. İster duygu deyin ister megalomanlık. Ama ben orada yine, o 15 gündeki gibi üşüyerek, en sıcak yuvama geldiğimi perçinlemiş oldum kendime. Etrafıma bakmaya başladım tanıdık bir yüz görme umuduyla. Göremeyeceğimi bile bile baktım. O anda kızdım kendi kendime. Burada aslında herkes birbirini tanıyor gibi değil miydi!? Hiç tanımadı- ğım ama birkaç gündür beraber erzak dağıttığımız gönüllüler, birbirleriyle yarışircasına çalışıyorlardı. Şimdi düşünüyorum da hepsinin bir ailesi, sevdikleri, işleri, yaşantıları vardı. Hepsi, bütün bunları bırakıp buraya gelmişlerdi. Benim de 4 yaşındaki oğlum, onu bıraktı- ğım için bana küsmüştü. Kapıda ağlayan oğluma sarı- lırken, eşim bana, “ Sen git. Büyüyünce anlayacaktır.” demişti. Evden çıkıp sokağı döndüğümde, artık sakla- maya gerek duymadığım için salıverdiğim gözyaşlarımı silerken, “Evet, anlayacak ve babasıyla gurur duyacak.” diye düşünmüştüm.

Yuvamda geçirdiğim o 15 günde, sabah gün doğarken kalkar, doğruca hemen arka sokakta olan, en çok yıkımın yaşandığı, şimdi herkesin adını duyduğu, benim de adını sonradan öğrendiğim, Ebrar Sitesi'ne giderdim. Yolda neredeyse her 100 metrede bir kurulan çorba tezgâhlarında alabildiğim kadar çorba alır, enkaz başında bekleyenlere çorba dağıttım. Bir kadın vardı. Adını hiç sormadığım biri. Sanırım 60 yaşında falan olmalıydı. İlk kez ona çorba götürdüğümde, “ Benim evlatlarım yıkıntuların içinde, ne çorbası oğlum!” deyince ben dönüp kalmış ve başımı öne eğip ağlamaya başlamıştım. O kadar derin ve içten söylemişti ki. Kucağımdaki çorbalar bir anda elimden kayıp gitmişti. Ama o bir anneydi. Ayağa kalktı, bana doğru geldi, bir elini başıma koyarken öbür eliyle göz yaşlarını silip, “Sen nerelisin?” diye sordu. Ben ağlamaktan cevap verememiştim. Ama dedim ya o bir anneydi. Bir müddet bana baktı, ellerini yüzümden çekip belime sarıldı ve beni kısa bir süre sımsıkı sıktı. Onun kollarındayken aklıma bir anda annem geldi. Bazı geceler korktuğumda ya da karanlık bir sokaktan geçerken, annem beni kucağına alır ve tıpkı bu kadın gibi sımsıkı sıkardı. Tıpkı, o çocukluğumda hissettiğim gibi, kendimi güvende hissetmiş ve o an hiç bitmesin istemiştim. Sonra elleri gevşedi tekrar iki elini yüzüme koyarak ve gülümseyerek bana baktı ve “git bana çorba getir oğlum” dedi. Hemen en yakın çorba standına koştum. Bu belki de hayatımın en hızlı koşusuydu. İçim içime sığmıyordu. Hemen çorbayı alıp geldim. Kadın çorbayı aldı, bir iki kaşık içti, “Yarın yine getir oldu mu?” dedi. O günden sonra her sabah ilk işim o kadına çorba götürmek olmuştu. Kucağımda çorba kâseleriyle

her yanına gittiğimde usulca doğrulur, “İzmirli oğlum gelmiş.” deyip çorbasını alır, bir iki kaşık içerdi. Hiç sohbet etmezdik. Konuşmazdık. Ama o kadının yanımda, kendimi annemim yanındaki gibi güvende hissederdim. Yine bir sabah elimde kâseler o kadının bulunduğu enkazın yanına gittiğimde orada yoktu. Kimseye sormadım. Daha doğrusu sormaya cesaret edemedim.

Biliyorum ki o 15 günde benim yaşadıklarım bir sokak ötede de yaşıyordu. Çadır kentin hemen yanında 07 plakalı karavandan, sadece sıcak kahve dağıtan yaşlı çift, hangi vakfa ya da kişiye ait olduğunu bilmediğim yüzlerce çorba standı, “Afad Gönüllüsü” yazılı yelekler giyen ve hızlı hızlı önümden geçen yüzlerce genç, hatta adını unuttuğum ve sadece Doğu Türkistan’la ilgili olduğunu hatırladığım iase çadırında, bizim pek bilmediğimiz yemekleri pişiren çekik gözlü insanlar, hepsinin ayrı bir hikâyesi olduğunu biliyorum.

O 15 günde orada yaşadıklarım ve gördüklerimi şimdi daha iyi analiz edebiliyorum. İnsan için içindeyken, o telaş içinde yaptıklarının ne anlama geldiğinin farkına varamıyor. Bugünlerde bakıyorum da, bazıları, yaşadığımız bu büyük felaketten bahsederken sadece, yıkılan milyonluk sitelere, kullanılan uygunsuz malzemelere, kaçan müteahhitlere odaklanıyor. Millet olarak neler yaptığımızın farkında bile değiller. Demin bahsettiğim o Doğu Türkistan çadırında çalışan biri, etrafına bakıp bana şöyle demişti: “ Ben Türk olmasaydım, Türkleri kıskanırdım.” O zaman ne demek istediğini pek anlamamıştım. Şimdi anlıyorum. Nasıl bir millet olduğumuzu, yeri ve zamanı gelince yumruğumuzu nasıl bir

yere vurduğumuzu, yardıma ihtiyacı olan birileri varsa, nasıl her şeyi, ideolojilerimizi, kırgınlıklarımızı, millîyeti, memleketçiliği hatta ailelerimizi, yaşantılarımızı, normalde bizim için her şeyden öte olan önceliklerimizi, bir kenara bırakarak, yardıma ihtiyacı olana nasıl koştüğümüzü, çok iyi anlıyorum. Aslında o eleştirdiğim ve olaya başka yerden bakıyorlar diye kızdıklarımı da anlıyorum. Sanırım onlar sadece yaptıklarının farkında değil. Ya da millet olarak bu birlik duygusuna o kadar aşınayız ki, yaptıklarımız bize sıradan geliyor. İnsan yaptıklarını ya da yapılanları çok sonraları idrak edebiliyor. Depremzede ailelere, akrabalarına aylarca evlerini açanlar, yazlık olarak kullandığı, dayalı döşeli yazlık evini, daha önce hiç görmediği ailelere hiçbir ücret almadan verenler, dorsesindeki yardımları bölgeye yetiştirmek için âdeta freni patlamış gibi, hız sınırlarını zorlayan tır şoförleri, yaptıklarının farkına belki hâlâ varamamış olabilirler diye düşünüyorum. Böyle bir dayanışmayı, yardımlaşmayı, sıradan bir şeymiş gibi pek de önemsemeyen yapan bir topluluğun parçası olmanın da ne demek olduğunun da farkında olduklarını sanmıyorum. Dedim ya yaptıklarını sıradan bir şeymiş gibi yapmaları bunun kanıtı değil mi?

15 Temmuz akşamı da aynen böyle değil miydi? Akşam vatan kurtarıp ertesi gün işine gücüne gidenler, hiçbir ücret ya da karşılık beklemeden, ailelerini, işlerini, güçlerini, hatta hayatlarını hiçe sayarak memleket için çıkmamışlar mıydı sokaklara? Aslında tarihimiz de de bunlar gibi onlarca, hatta yüzlerce ve iddia ediyorum, yazılıp çizilmediği için bilinmeyen, duyulmayan, binlerce örnekle dolu değil midir sizce? Örneğin eşleri,

evlatları, Çanakkale’de, Yemen’de, Kutu’l-Amere’de, hatta Viyana önlerinde memleket için can verirken, o can verenlerin her birinin evlerinde de, köylerinde de de ayrı ayrı nice yazılmamış ve unutulmuş hikâyelerin var olduğunu artık daha derinden hissediyorum.

Şimdileri, uyumak için yatağıma uzandığımda, o çorba götürdüğüm, sarılmasının sıcaklığını hâlâ hissettiğim, o mükemmel kadın geliyor aklıma. Beni o hâlde görünce, kendi acısını bir kenara bırakıp vakurca doğruluğunu, akli öz evlatlarındayken, başka birinin evladının çaresizliğini, büründüğü o ana kimliğiyle, bir anda silip bitirivermesini, her sabah yanına gittiğimde ağlamaktan ve uykusuzluktan şişmiş gözleriyle bana bakıp, “İzmirli evladım gelmiş” demesini bir türlü aklımdan çıkaramıyorum. Hikâyesinin nasıl bittiğini hiç bilmediğim o kadını özlediğimi hissediyorum. Ve sanırım benim de, kendimi Maraş’ta, evimde hissetmenin, soğuktan titrerken içimin nasıl sınımsız kalabildiğinin asıl nedeni de bu.

O GÜNDEN SONRA

6 Şubat.

Nedir?

Bir tarih mi?

Bir gün mü?

Bir yılın ikinci ayının altıncı günü mü?

Bir an mı?

Bir anne mi?

Bir evlat mı?

Bir baba mı?

Bir aile mi?

Bir acı mı?

Bir vahşet mi?

Bir dehşet mi?

Bir yumru mu?

Yarım kalmış binlerce gülümseme mi? Yarım kalmış binlerce çığlık mı?

Hepimiz için bunlardan biriydi. Bir gecenin sabahında bu sorulardan birinin cevabı o tarihti. Demek ki tarihmiş. Tarih 6 Şubat'mış.

6 Şubat Leyla'ymış, Ali'ymiş. Peki, bunlar mı kimmiş?

Öyle izliyordum. Donmuş gibi. Nefes almıyor, nefes vermiyor, yaşamıyor gibi... Oysa tam da karşımda yaşıyordu ciğerini bildiğim Leyla'nın hikâyesi...

İnsan elini uzattığında tuttuğun elin eşinin olmasını ister, eğer sabahın 04.17'si ise. Ya da çocuğunun ayağı olmalı ağzının üzerinde hissettiğin sıcaklık 27 numara ayak...

O sabahın zemherisinde öyle olmadı. Elini uzattığında tuttuğu el, üç kat üst katta oturan Mustafa'nın eliydi. Her akşam bağirtısını tüm apartmanın dinleyip, sessizliğe yemin etmiş gibi çıt çıkarmadığı, her evde yenen yemeklerin boğaza dizildiği, acıya saygı gösterip televizyonun sesinin yavaş yavaş kısıldığı, çocukların arka odalara çeşitli sebeplerle yollandığı, anne babaların yine başladı minvalinde kısa göz göze gelmelerle başını öte tarafa çevirdiği, kadınların çektiği acısına şükrettiği, erkeklerin bu kadar da değilim iyi ki diye egosunun başını okşadığı, kapıların usulca kapatıldığı, sabah işe giderken asansörde karşılaşıldığında yine ve her şeye rağmen günaydın dedikleri, apartman toplantılarında hır gür çıkarmasından içten içe korktukları için her söylediğini kural belledikleri, bahçede gördüklerinde çiçeklere olan

nezaketine hiçbir zaman anlam veremedikleri, yaşlı komşu teyzelerin elindeki poşeti asla taşıtmamasına şaşırarak, kadınlara kapıyı tutup asansörü bekleten, apartman çocuklarına iş dönüşlerinde çikolata dağıtan ama işte akşam oldu mu herkesin nefesini tuttuğu o an gelecek mi diye bekledikleri, gecenin kör karanlığına kadar susmayan Mustafa'nın eliydi.

Üzerindeki toz kütesinden ve bacağının üzerine devrilen saksıdan nerede olduğunu anlamasının bir süre geçtiği Leyla, elinin ucunu tutan sesin Mustafa'nın sesi olduğunu uğultu hâlinde duyabiliyordu. Rüyada mıydı? Hayır. Acı, çok gerçektir çünkü. Gerçek acı ile gerçek olmayanı çok çabuk ayırır insan beyni... İlkinde iliklerinde hissedersin, ikincisinde sadece o anda.

Mustafa bağıyordu ama sesi sanki gökyüzünden geliyordu. Leyla, elini oynat. Bacım, ses ver! Yanında kimse var mı? Leyla, cevap ver!

Leyla, gözünü kapattı. Rüya olmasını temenni ettiği o kadar çok an olmuştu ki bu onun için hiç zor olmadı. Ayaklarını hissetmiyor ama yüzüne değen o soğuğu iliklerine kadar hissediyordu. Bir de Mustafa'nın sesini. Susmuyordu çünkü. Zaten susmazdı. Kaç gece sussun diye beklemişti. Kaç gece kapının eşiğine gelip gelip geri dönmüştü. Kaç gece bu ülkenin öğretilmiş geleneklerinin altında kalmıştı.

Gözünü kapattığında binanın yıkıldığını ve üzerindeki eşyaların, elde avuçtaki ile aldıkları eve, ilk taşınırken özenle, olanla, olduğu kadarıyla seçtiği eşyalar olduğunu anlamıştı. Bu ayağının üzerinde duran, şimdi tonlar-

ca ağırlıkta olan saksı, yeni ektiği sardunyanın saksısıydı. Karnının üzerindeki sunta kocasından gizli aldığı o kitaplığın bir rafıydı. Mustafa'nın değmediği diğer elinin ucunda hissettiği ise oğlunun parmak ucu değil miydi? Nasıl bu kadar sıcacıktı ki hâlâ? Gerçi bu çocuk daha doğduğu gün sıcacık değil miydi? İnsan yedisinde neyse yetmişinde de o değil miydi? Yedisinde değildi ki! Daha 4 yaşındaydı. O zaman bu bilgi yanlıştı. İnsan dördünde ne ise kırkında da o olmalıydı... Bir annenin o anda düşünebileceği daha saçma şeyler var mıydı acaba diye düşündü. Hep mi akli böyle çalışmak zorundaydı? Kendi aklını yerinde tutmanın yolunu bu şekilde bulduğunda yedi yaşındaydı Leyla. Demek ki ilk düşündüğü tez doğrudu. Yani en azından yedisinde neyse otuz sekizinde de aynıydı insan. Ama kesin bilgi olması için daha otuz iki yıl yaşaması gerekiyordu. Oysa şu anda bir eli oğlunun parmak ucunda, bir eli Mustafa'nın parmak ucunda, üzerinde apartmanın molozu ile hayatının daha kaç dakika süreceğini düşünüyordu.

Mustafa'ya sesini duyurması gerektiği aklına geldi. Çünkü oğlunu alıp üstünü giydirmesi gerekti. Ayağına bir çorap en azından...

Annelik böyleydi di mi hep? Apartmanın altında eziliyor da olsan 'ayağına çorap giy, terlik giy' diye düşünmek...

Mustafa'nın annesini düşündü sonra. Acaba hiç mi sevmemişti annesi onu? En azından ayağına terlik giy dememiş miydi de Mustafa bu kadar kötü kalpli olmuştu? Çünkü terlik giy demezse annen, sevildiğini hissetmezdin. E, o zaman da kimseyi sevemezdin. Belki de

sevmeyi bilmezdin... O eziyetleri ettiği karısını hiç mi sevmemişti mesela?

'Mus-ta-fa', dedi belli belirsiz. Dışarıdaki çığıklar, fer-yatlar, yağmur sesi, ayak sesleri, insan nefesleri bir an-lığna kesiliyordu. Sanki tüm şehir nefesini tutuyordu. Tanrı yağmuru bile o anda durduruyordu. Birilerinin sesi duyulabilsin, birilerinin -kendi yarattığı şeytanların-yaptığı binaların altında kalanların sesi duyulsun diye...

Leyla buradayım! Merak etme Leyla! Alacağız seni ora-dan bacım. Korkma!

Neyden korksun Leyla? Yedi yaşında bir gece babasının bedenini kendi bedeninin üzerinde hissettiğinden daha ağır değildi ağartmanın molozu... Kendini kandırmayı öğrendiği o gece de saatler bu saatlere yakındı. Yani da-yanırdı Leyla. Kendini değil, ayağının çıplak olduğunu bildiği oğlunu düşünüyordu.

Mustafa molozların üzerinde 'yardım edin' diye bağırır-ken, hayatta başka kimse için böyle bir yardım çığlığı atmadığını düşündü. Oysa şimdi, her gece temkinli bir uykuya yatan karısı, depremi bile kaçış olarak görüp asansöre koşmuş, oracıkta cansız bedeniyle 'kurtulmuş' yatan karısı ne çok, her gece, bağırmişti "Yardım edin!" diye.

Sesinin gür çıkması ilk defa bu gece işe yaramıştı. Ama kimse duymuyordu sanki... Kimse gelmiyordu. Kimse inanmıyordu belki de...

Güneş yüzünü göstermeye başladığı saatlere geldikle-rinde Mustafa etraftan bulduğu demir parçalarıyla Ley-

la'nın üzerindeki yığını kaldırmaya çalışıyordu. Leyla, sadece "Ali'yi al, ona çorap giydir." diyordu. Mustafa, "Tamam bacım seni çıkarayım, sana söz Ali'yi de alacağım." diyerek hem tüm gücüyle kazıyor hem ağlıyordu.

Mustafa ağlıyordu. Leyla gözlerini açabildiği her an, Mustafa'nın delirmiş vaziyette ağladığını ve kendisini kurtarmaya çalıştığını görüyordu. Merhamet hep, beklemediğin yerden geliyordu. Oğlunun "anne" sesiyle gözünü açtı Leyla ve yalvardı Mustafa'ya, "N'olur önce onu al." diye. Ama Mustafa biliyordu ki annesi olmadan bir çocuğun eksliğini kimse onun kadar tamamlayamazdı. Önce anneyi kurtarmak gerekti. Kendi annesini, babasının elinden kurtarsa böyle olmazdı. Önce anneler kurtarılmalıydı. Anneler kurtarılnca, çocuklar zaten kurtarılmış olurdu. Ama yok Leyla'nın üzerindeki yığın kıpırdamıyor denecek kadar ağırdı.

Ali'ye yöneldiğinde Leyla'nın donmakta olduğunu fark edemedi Mustafa. Vücut sıcaklığının ne demek olduğunu hiç öğrenmediği için belki de...

Ali çok kolay çıkarıldı altında kaldığı o yığından... Çünkü üzerine Leyla'nın dün telden topladığı çamaşır sepeti düşmüştü her şeyden önce. Küçücük bedeni -dün Leyla'nın ne kadar çok ütülenecek şey çıktı diye hayıflandığı- koca sepet çamaşırın altında mışıl mışıl uyumasını sağlamıştı. Mustafa, Ali'yi çıkarttığında hayatında hiç ağlamadığı kadar çok ağladı. Ağlayamadıklarına da ağladı. O çamaşır sepetinden bulduğu babasının çoraplarını Ali'nin ayağına giydirirken, babasının işçi kıyafetlerine Ali'yi sararken çok ağladı.

Kenara bıraktığı çocuğun güvenliğinden emin olduktan sonra Leyla'nın olduğu yere yöneldi. Hâlâ bağırıyor ve yardım istiyordu ama sesi duyulmaz olmuştu sanki. Leyla'yı kendi annesi gibi kurtaramamaktan korkuyor ve askerde öğrendiği tüm gereksiz diye düşündüğü arama-kurtarma bilgilerini hatırlamaya çalışıyordu. 'Leyla!' diye sesleniyor ama fısıltı bile duyamıyordu.

Canının son nefeslerini içine çektiğinin farkında olan Leyla, Ali'nin ayağında çorap var mı acaba diye düşünüyordu. Çünkü çorap giydiği bir gece fark etmişti ki babası ondan tiksiniyordu çorap giydiğinde ve yanına yanaşmıyordu o gecelerde...

Mustafa'nın yanına birileri geldiğinde Leyla'nın çoktan bu dünyadan gittiğini fark ettiler. Mustafa'nın bu kadar canhıraş bir şekilde çabasını da karısını çıkartmaya çalışan bir adam sandıkları için ağlayarak sarıldılar. O gece, o sabah, o mahşer yerinde kimse kimseye neden sarıldığını bilmiyordu. Acıdan mı, korkudan mı, kaybettiklerinden mi, değerini anladıkları ama kurtaramadıkları sevdiklerinden mi, değer bilmedikleri onca günden sonra öğretilenin bu kadar acı olmasından mı, selam bile vermediklerinin elini tuttuklarından mı, cenazeleri bile bulamadıklarından mı, komşunun çocuğuna baba olmak zorunda hissettiklerinden mi, kesilmesine izin verilen kolonlara göz yumduklarından mı, herkesin herkese bir gün muhtaç olabileceğinin hiç farkına varmadıklarından mı, kırdıkları kalplerden özür dileyememekten mi, gerçeğe yüzleşmenin çok ağır olduğundan mı, her an dillerine pelesenk ettikleri Tanrı'nın onları neden korumadığını düşünüp kendi bencilliklerinin far-

kına vardıklarından mı, toprağı sevmezsen seni yutu- vereceğı ya da tükürüvereceğı gerçeğıyle yüzleşmekten mi, yan komşunun aldığına hasetlendiğı halıyı kendi çocuğunun üstüne kefen olarak örtmekten mi, karısını çok sevdiğini düşündükleri adamın başka bir evde başka bir kadının yatağında öldüğünü görmekten mi, şehrin en zenginlerinden birinin çocuğunun yalınayak annesi- ni ararken hissettikleri aynılıktan mı, dağılmış ailelerine ulaşamayan feryatlardan mı!!!???...

Mustafa bu soruların cevabını o çadırın içinde uzun uzun düşündü. Hiç cevap bulamadı. Ali'ye hep çok iyi baktı. Çünkü artık sesi çıkmıyordu. Konuşamaz olmuştu Mustafa. Karısının ve dahi tüm apartmanın “çenen çekilsin” bedduaları gerçek olmuştu. Mustafa'nın sesi ve tüm şehir gitmişti.

Ali'nin ayağında çorap vardı.

Leyla'nın üstündeki sardunya, onu o molozdan ancak yirmi beş gün sonra çıkarabildikleri için, çiçek açtı.

Ali'nin ayağında çorap vardı.

Hep.

Böyle oldu işte. Böyle başladı 6 Şubat gecesi ve böyle bitti Ali'nin hikâyesi. Ben hep uzaktan onları izleyen olarak kendi insanlığımdan utandım. Ama kıpırdaya- madım. Ali'nin ayağına bir çorap alamadım. Çünkü o günden sonra canlı ama nefessiz kaldım.

İşte 6 Şubat, aklımdan silinmeyen bu hikâyeymiş.

Yer kabul etmemiş bunca kötülüğü, ağzında çalkalaya çalkalaya tükürmek istemiş. Bilmemiş dünya, tükürür-

se anlar insanoğlu sanmış. İnsanoğlunu tükürüğüyle boğmuş. Ne alkalaması bitmiş ne tükürmesi... Dışardan bakanlar da anlamamış. Temizlemişler kalanları, silmiş, süpürmüşler caddeleri, molozları, cesetleri, anıları, anaları, evlatları, babaları... Kalmamış izi dışardan bakınca. İnsan yanınca anlarmış çünkü. Dışardan bakınca temizlemek en iyi çözüm görünürmüş. Bencil insanoğlu kendi gözü görmesin diye sebep olduğu felaketi, temizleyince geçti sanırmış... Bilmezmiş ki bazı günler, geceler, anlar bir ömür bitmezmiş. Kimisine anne, kimisine baba, kimisine evlat olan gecelerde kimse bir daha aile olamazmış. İnsanlar kendine sıra gelinceye kadar “iyiyemiş”.

6 şubat neymiş biliyor musunuz?

Bir annenin çocukları temiz su içsin diye iki mahalle öteye gidip su getirmesi, psikolojileri etkilenmesin diye hiç tanımadığı bir şehre gitmesi, bir konteynerda altı kişilik bir aileyi bir arada tutmak için ayakta kalan evlere temizliğe gitmesi, kendi annesinin bile evine gidemeyip kalan son suyla soğuk da olsa banyo yapmaya alışmasıymiş.

Bir babanın ekmek kuyruğunda boynu bükük bekleme-siyemiş, çadırın dört bir yanına canla başla taş döşeme-siyemiş çocukları üşümesin diye, yalandan gülmesiymiş, eşiyle göz göze gelip dñyanın en uzun dñyanın en kısa bakışıyla ‘bunu da atlatacağız’ demesiymiş. Bir evladın annesine sarılıp unutmak istediği anmış, babasına yalandan ‘doydum’ demesiymiş, en sevdiği oyuncağını orda yerde çamur içinde paramparça görüp ağlayamasıymiş.

Bir evmiş. Zorla kurulan, sobası olmayan, su basan ama yine de ayakta durmaya çalışan, kimi zaman kavgalara, kimi zaman sarılıp yatmalara kapısı açılan.

6 Şubat, İsmet'in yarın gideceği iş görüşmesinin heyecanının, Eda'nın yarın kavuşacağı asker nişanlısına sarılma heyecanının, Gönül Teyze'nin yarın torunları uzak yoldan gelecekler diye sardığı yaprak dolmasına nasıl sevineceklerini düşünerek yatağında dönüp durduğu gecenin, Mustafa Amca'nın zorla biriktirdiği emekli maaşıyla alacağı -sonunda delik olmayan- o vitrinde gördüğü ayakkabının hevesinin, Ozan'ın uzun zamandır tır şoförlüğü yaptığı için yarın sarılacağı baba mutluluğunun, Zeynep'in yarın okutacağı ev mevlidi için hazırladığı küçük hediyeleri vermesinin heyecanlı telaşının kursağında kalmasıymış.

6 Şubat tarihmiş.

Tekerrür eden ama hiç ders alınmamış bir tarih.

BİZ NE YAŞADIK ÖYLE?

Bunca zaman sonra bile uyansak ve bir kâbus görmüş olsak, diye dua ediyoruz. Bazı acılar dilsizdir. Anlatırsan yeniden yaşarsın, yazarsan hafızana daha çok kazırsın ya, işte öyle...

İster asrın felaketi olarak adlandıralım ister kıyametin provası; aynı anda milyonlarca insanı kış günü sokağa dökken, kimi canının derdi ile uğraşırken kiminin can olmak için yollara düştüğü bir felaketti. Deprem bölgelerinde yaşayanlar şehrimiz mahvoldu, bittik diye çaresizce sağa sola koşarken, biz varız, biz geldik diye koşan milletimizin evlatlarının çırpınışları ile destan yazdığı bir zamandı. Tarihimizde milletçe mücadele verdiğimiz dönemler var ya, işte öyle bir mücadeleye, yardımlaşmaya, dayanışmaya, birlik ve beraberliğe şahit oluyorduk.

İlk birkaç dakika içerisinde sevdiklerimizi güvenli yerlere almaya çalışırken bir taraftan da neler olduğunu anlamaya çalışıyorduk. Kaosun ortasında kalmıştık. Zilzal Suresi kulaklarımızda çınlarken sadece “Allahu Ekber”

diye biliyorduk. Can derdinden başka bir kaygının olmadığı bir günü yaşamıştık. Yıkılan bina sayılarını, ilk gelen haberlere göre duydukça depremin boyutları da ortaya çıkıyordu. Artçı depremler bile çok şiddetliydi. Şehrimiz adına ülkemiz adına çok üzülüyorduk. İlk saatler olmasına rağmen yardım için koşanlar çığ gibi büyüyordu. Öğlen meydana gelen depremle yeniden sarsılmıştık. Denizin ortasında fırtınaya tutulmuş bir gemi gibi sağa sola savruluyorduk. Bilincimizi kaybetmiş gibiydik. Deprem ve afet eğitimlerinde öğrendiğimiz bazı bilgilerin hayat kurtardığına bazılarının ise hiç işe yaramadığına şahit oluyorduk. İlk depremin verdiği zararın ve acının boyutlarını kavrayamadan yeniden tarumar olmuştuk. Şehrin her yerinden yıkılan binalardan toz bulutları yükseliyordu. Çaresizce hem hayatta kalmaya hem de etrafımızdakilere yardım etmeye çalışıyorduk.

Oğlumun arkadaşının tüm ailesi ilk yıkılan binalardan birinin enkazı altında kalmıştı. Oğlum ve birçok arkadaşı ilk yarım saat içinde organize olup enkaza gittiler. Yan yana birkaç bina yıkılmıştı ve iş makinaları henüz gelmemişti. Bir taraftan soğuk ve kar diğer taraftan korku, panik ve çaresizlik... Saatler ilerledikçe iş makinaları da gelmeye başlamıştı.

Apartmanın en üst katından on iki kişi sağ çıkarılınca umutlar artmıştı. Öğlen meydana gelen depremle enkazda çalışan bir grup genç de enkaz altında kalınca herkesin morali yeniden bozulmuştu. Çaresizce sağlam kalan evlerimize girip enkazda çalışanlara kıyafet, mont, battaniye eldiven bulmaya çalışıyorduk. Tam yedi gün o enkazda arama-kurtarma çalışması yapıldı. Sağ

çıkan ilk on iki kişiden sonra sürekli ceset çıkarıldı. Yardım için gelen ve ikinci depremde enkaz altında kalan gençlerden de ölenler olmuştu. Oğlumun arkadaşı tüm ailesini kaybetmişti. Geçirdiği şokun ve üzüntünün etkisiyle dili tutulmuştu. Arkadaşları bir an olsun yalnız bırakmadılar. Deprem, acı, korku binlerce insanın hikâyesi oldu.

Depremın üzerinden dört gün geçmişti. İnsanlar sosyal tesislerde, güvenli olduğu belirtilen yerlerde beklemeye devam ediyordu. Sular kesilmişti. Özellikle tuvalet ve banyo sorunu gittikçe büyüyordu. Araçlarımızdaki yakıtlar azalmıştı. Bir an önce çocuklarımızı ve yaşlılarımızı güvenli bir yere götürmeliydik. Kızımın Sivas'taki öğrenci evine gitmeye karar verdik. Yolda tipi ve fırtına vardı. Görüş mesafesi birkaç metreye düşmüştü. Bir yandan hayatta kalmış olmanın buruk bir sevincini diğer yandan şehrimizi yaralı bırakıp gidiyor olmanın utancını yaşıyorduk. Hiç kimse konuşmuyordu. Doğduğumuz, doyduğumuz, yaşadığımız, mutlu olduğumuz şehrimizi terk ediyormuş ihanet ediyormuş hissine kapılmıştık. Gözyaşlarımızı tutamıyorduk. Saatlerce yakıt kuyruğunda bekledik. Belki ellerimiz ayaklarımız donuyordu ama yüreğimiz yangın yeri gibiydi. Dışarıdan yardıma gelenler içeriden ailelerini güvenli yerlere götürmeye çalışıyordu. O gün öyle bir tipi vardı ki arabalar zor ilerliyordu. Sol şeritte yardım kamyonlarının, iş makinalarının, yardıma koşanları taşıyan araçların ardı arkası kesilmiyordu. Araçlar sanki hiç yola temas etmiyorlarmış gibi deprem bölgelerine akıyorlardı. Birkaç gün kalıp kendimize gelmeye çalıştık.

Sık sık gelip gittik. Her gelişimizde şehrimizin ölü bir kente dönüştüğüne şahit oluyorduk. Her yerde iş makineleri, kamyonlar, ambulanslar vardı. Normal hayat durmuştu. Bir süre sonra hasarlı evlerdeki değerli eşyalarını almaya çalışan insanların mücadelesi başladı. Felaket, gün geçtikçe korkunç boyutlara ulaştı. Her gelişimizde sokakları dolaşıyorduk. Evimizin bulunduğu sokakta hayat durmuştu. Sağlam kalan evler de terk edilmişti. İnsanın yıllarca yaşadığı sokağına evine yabancılaşması ne demek bilir misiniz?

Görülmemiş bir felaket yaşamıştık. Türkiye'miz tek yürek olmuş zor dönemlerden birinden daha geçiyordu. Şehrimizde boynumuz bükük, dışarıda depremzedeydik. Yollarda uçarmış gibi yardıma koşan herkese bir ömür boyu minnettar kalacağız. Kapımız, evimiz, gönlümüz size açık diyen yakınlarımızı, dostlarımızı hiç unutmayacağız. Ağlayarak soğukta yağmurda, kar da sırsıklam çalışan AFAD görevlilerini, hastanelerde yatıp kalkan sağlık görevlilerini, okulları açık tutan Millî Eğitim çalışanlarını, kara gün dostu Kızılay'ı, çaycıları, yemekçileri, çadır kuranları, konteyner kuranları, ilk günden itibaren sahada olan Memur-Sen teşkilatımızı, gönderdiği montun cebine gofret koyan çocuğu, çorap koyan abiyi, cebindeki üç kuruş parayla benzin alıp onca yolu yardım etmek için gelen yiğit Anadolu insanını, evindeki unu ekmek yapıp yardım kamyonlarına yetiştiren analarımızı, evinin sobasını söküp odunuyla birlikte bağışlayan abimizi hiç unutmayacağız. Günlük ekmek, su stokunu Malatya'ya gönderen, ilk günden itibaren kendi araçları ve imkânlarıyla seferber olan Elazığlı kardeşlerimizi unutabilir miyiz? Yol kenarlarında çay, çorba ikram etmeye çalışan gençleri nasıl unutabiliriz ki!..

Enkaz altındaki kızının elini bırakmayan babayı, “Baba çok kötü depresyon oldu. Nefes alamıyorum, bize yardım gönderin. Galiba sana mesajlarım ulaşmıyor, baba baba ölüyorum.” diyen kızı nasıl unutacağız? Oğlumun arkadaşının yedi gün boyunca enkaz başında ailesinin cansız bedenlerinin çıkmasını umutsuzca beklediğini nasıl unutabiliriz? Bir ayda yirmi kilo zayıflayan gencecik muhtarımızın ağaran saçlarını nasıl unutacağız? Nasıl bir ders çıkardınız dersiniz; yaşamaya da ölmeye de hazır olmamız gerektiğini anladık, derim.

Çok acılar gördük, çok yıkımlar gördük, darbeler gördük, ekonomik dar boğazlardan geçtik. Hepsi çok zordu lakin şimdi koca şehirler tarumar olmuştu. Hangisi daha zordu, dersiniz; ölüm çok zor, insan sevdiklerini toprağa verince bir yanı birlikte gidiyor sevdikleriyle lakin yaşadığımız şehrin ölmesi daha zormuş, derim. Her yaşadığımız acıda kayıpta daha büyüğü yok diye düşünürüz, ya öyle değilmiş bunu çok iyi anladık. Her defasında daha büyüğü varmış.

Küçük yerlerde yaşanabileceğini hatırladık. Bir bardak çayın ne kadar kıymetli olduğunu öğrendik. Bir battaniyenin altı yedi kişiyi ısıtabileceğini öğrendik. Bir ekmeğe on kişinin doyabileceğini gördük. Evimiz azıcık dağılsa strese girerdik. Kırk kişinin bir evde kalabileceğini öğrendik. Depremzedelere açtığım evimi perişan hâlde görünce çok şükür diye ağladım, yıkılmayan ve dağılabilen bir evim olduğu için.

İster asrın felâketi deyin, isterse kıyametin provasıydı deyin bizler hâlen ne yaşadık öyle, diyoruz. Rüya olma-

sını diliyoruz. Uyuyalım uyanalım, geçsin istiyoruz. Hiç kimsenin hiçbir yerin böyle felaketler yaşamamasını diliyoruz. Acımız büyük gönlümüz kırık, hatıralarımız, hafızamız yok oldu. İnsanın yaşadığı şehir ölür mü? Öldü işte...

Ailelerimiz dağıldı. Her birimiz bir yana savrulduk. Nasıl toparlanacağımızı bilemiyoruz. Bazen yüreğimiz göğüs kafesimize sığmıyor. Bazen bedenimiz ruhumuza ağır geliyor. Öfkeli insanların zamanla öfkesi geçer, üzgün insanların zamanla acıları kabuk bağlar lakin boş boş anlamsızca etrafına bakınan, ne yapacağını nasıl davranacağını bilemeyen insanların durumu nasıl düzeler, bilemiyoruz.

Şimdilerde ise birlikte iyileşmeye çalışıyoruz. Rabb'im ülkemizi görünen görünmeyen tüm felaketlerden korusun, gönüllerimize inşirah ferahlığı versin.

6 ŞUBAT

6 Şubat... Ablamın çılgılığı ile uyandığım, gecesinde mide ağrısıyla zor uyuduğum, felaketi hissetmişcesine öncesinden acı çektiğim gün... O çılgılık.. hâlâ kulağımdan gitmeyen bağırmalar. “Nasıl! Nasıl yani!..” “Deprem olmuş!” seslerini duyarak uyandım. Ablam Hatay’daki evimizin bina WhatsApp grubundan gelen mesajları ağlayarak okuyordu. Çektiğim bitmek bilmeyen mide ağrısı hangi mesajla son bulacaktı! “Ağrılarımın sebebi yoksa...” diye cümlelerin sonunu getirememiştim. “Bina yıkılmış!” diye gelen mesajı okudu. O an her şey durdu bizim için. Bittik biz, mahvolduk! Annem, babam!? Ya öldülerse.. diye ağlamaya başladık. Bir yandan ağlıyor, bir yandan dua ediyorduk. “Ne olur Allah’ım, ne olur ölmemiş olsunlar.” diye... Bir yandan babamın telefonuna çağrı atıyoruz, bir yandan bina yöneticisine ulaşmaya çalışıyoruz, bir yandan bir yandan da dua ediyoruz.

İletişimsizlik hiç bu kadar acı vermemişti. Babam telefona cevap vermiyor, annemin telefonu çalıyor. Teyzemi,

dayımı, arkadaşlarımızı arıyoruz telefona cevap veren yok. Bazıları hiç çalmıyor bile... En sonunda bina yöneticisine ulaştık, “Gerçek mi bu bina yıkıldı mı?” diye sordu ablam telefonla. “Evet. Bina yıkıldı. Herkes çıktı ama anneni babamı görmedim.” dedi, bina yöneticisi. Bizi bu söylenenin nasıl yıktığını tarif dahi edemem. Aradan dakikalar sonra saatler geçiyor ama zaman sanki bizde hiç geçmiyor, delirmek üzereyiz. Binadaki diğer komşulara, akrabalarımıza ulaşmaya çalışıyoruz, annem ve babamdan haber alabilmek için. En sonunda telefonla bir komşuya ulaştık ve ablama, “Ben gördüm anneni.” dedi. Ablam, “Yönetici, bize bina yıkıldı diye söyledi.” dedi. Komşu, “ Hayır. Sadece hasar aldı ama bina duruyor.” deyince bu bizi anlık olarak rahatlattı ama bina yöneticisinin sözleri aklımızda hep şüphe olarak bir acaba olarak kaldı. “Acaba komşu yanlış mı gördü?” , “Bina nasıl yıkıldı da herkes çıktı, annem babamı bu komşu dışında kimse görmedi?”, “Bina duruyorsa niye bize yıkıldı dedi yönetici?” “Yoksa kolonlardan bazıları yıkıldı da bazı katların betonları mı düştü?”. Niye böyle bizi korkuttu bilmiyorum ama onun sözleri yüzünden bir anda ölebilecek kadar kötü olduğumu biliyorum. O felakette insan, söz konusu ailesiyse birden fazla kişiden hayatta olduklarını duymadan inanamıyor. O yüzden hâlâ birilerine ulaşmaya çalıştık. “Annem, babam hayattaysa neredeydi?” Aklımızda bu soru, bizi bitmek bilmeyen soru işaretlerine, acabalara götürdü. Babam daha birkaç ay önce hastaneden taburcu olmuştu. Hastaydı. Eğer annem ve babam binadan çıkmayı başardıysa, babamın adım atacak hâli yokken solunumu sürekli düşüyorken nasıl o merdivenleri inip binadan çıktı? Annem babamı

nasıl taşıdı? Bunlar mümkün olabilir miydi? Dilimizde “inşallah”, kalbimizde “tevekkül”, elimizde telefon bitap bir hâlde bekliyoruz. Beklemek hiç bu kadar zor, hiç bu kadar inançlı olmamıştı. Allah’a sığınmak... İçimizde hissettiğimiz o Allah’a güven duygusu. O histi bizi ayakta tutan.

Anne ve babamın telefonlarını aramaya devam ettik. Ama cevap gelmedi. Bekledik, bekledik... Herkesi tek tek arıyorduk. Kim hayattaysa kimin telefonu çeker de açarsa diye. Bir telefonda cevap geldi. Ablamın arkadaşı ağlayarak açmıştı telefonu. Annesinin evden anneannesini çıkarabilmek için geç çıktığını, hemen arkasından geldiğini görürken bir anda yerde cansız bedenini gördüğünü ağlayarak anlatıyordu. O an içim parçalandı. Annem geldi aklıma. Ablamlarla ağlamaya başladık. Telefonun ucunda o kız ağlarken bir ucunda biz ağladık. Daha henüz sesini duyamadığım, yaşayıp yaşamadığından emin olmadığım anne ve babama birkaç dakika önce ağlayan ben kızın annesini kaybetmesine, haykırışlarına ağlar oldum. Acısı acımız olmuştu bir anda. Onun, “Annem hemen arkamızdaydı, kafasına taş gelmiş.” deyip ağlayan kızı nasıl teselli edebilirsiniz ki, insan o an ne diyebilir? Ağlamaktan başka ne gelir elden? Ablam onun sakinleştirmeye çalışırken bu defa da kız, “Annemin cansız bedenini öpüyorum.” dedi. Sınıırım en çok da bu cümle bizi ağlattı. O an gözlerimin önünde canlandı. Gözyaşlarımı durduramadım. Ablam hoparlörde konuşmaya devam ettikçe diğer ablamla ben ağlarkenki hıçkırıklarımız kız tarafından duyulmasın diye ağızımızı kapattık. Ablam arkadaşını teselli etmeye artık annesinin cansız bedeninden uzaklaşıp

kardeşiyle ilgilen sin diye konuşmaya başladı. Biz kendi derdimizi unutup kızı sakinleştirmeye çalıştık, kız için dualar etmeye başladık. “Allah’ım sabır ver!” Telefonu kapattı ablam. Hemen namaz kılmak, Kur’an’dan sureler okumak için abdest aldım. Biliyordum çünkü, bizim o an Rabb’imden başka kimsemiz yoktu. Bize ancak Rabb’im yardım ederdi. Kimseye ulaşamadık. Ulaşsak da bunu sağlayan Allah’tı, bunu da biliyorduk. O yüzden ilk istememiz gerekene Allah’a yönelmemiz gerekiyordu. Namaz kıldıktan sonra bir mesaj geldi. “Annen ve baban iyi.” Sadece bir cümle. Bu cümle bize o kadar iyi geldi ki. Bir yandan Allah’a şükürler ediyoruz bir yandan gelen mesajdaki numarayı arıyoruz. Ama ne yazık ki telefona cevap vermiyor mesajı atan kişi. Biz bu defa mesaj atmaya başladık. “Lütfen, cevap verin!” “Annem babam iyi mi?” “Onların seslerini duyalım lütfen açın telefonu!” diye mesajlar gönderdik. Israrlı, korkak mesajlarımızdan sonra mesajı atandan nihayet cevap geldi. Adam, “Anne ve babanızı bir defa gördüm. Anneniz numaranızı verdi ve bu mesajı size atmamı istedi. Şu an onların yanında değilim. Neredeler bilmiyorum. Lütfen aramayın. Şarjım az. Ben de aileme ulaşmaya çalışıyorum.” diye mesaj atmıştı. Biz üç kız kardeş birbirimizin yüzüne baktık. Yutkunduk. Önce bir sessizlik oldu, üzülmüştük adamın hâline. O da haklıydı. Onun da kaybetme korkusu yaşadığı bir ailesi vardı. Ne durumdalar bilmediği, ulaşabilmek için çırpındığı... Adamın yaptığı iyilik sonrası adama da dua ettik, “Allah ondan razı olsun, inşallah ailesini bulur.” diye. Sonrasında yine bir hü zün çöktü içimize. Bu soğukta ne yapıyorlardı.

Nereye gidiyorlardı? Ne hâldelerdi? Babam kalp ilaçlarını alamamıştı. En çok da bu korkutuyordu bizi. Ya depremde kaybetmediğim babamı kalp kriziyle kaybedersenem?

Bazen telefon çekiyor ulaşmaya çalıştığımız kişilerin telefonu çalıyordu. Birine ulaştık. Ablamın iş yerinden arkadaşı. Ailesi hayattaydı, iyi durumlardardı. Arabası da vardı ki ondan bizim eve gidip bakmasını rica edince evinden ayrılıp yola çıktı. Ona telefonu lütfen kapatma, her an iletişimde olalım dememize rağmen sinyal çekmediği için arada kapanıyordu. İletişimsizlik dedim ya hiç bu kadar zor gelmemişti. Telefonun çektiği zamanlarda söylediklerine göre her yerde binalar caddelere yıkılmış bazı yollar kapanmıştı. Caddeler araçlarla dolu, herkes ailesine, akrabalarına ulaşmak için kendini dışarı atmıştı. Yolların tıkanıp saatlerce bir metre öteye ilerlemediğini söyleyince önce inanmadık. Çünkü hiç bu kadar kötü bir felaketin yaşandığını bilmiyorduk. Nerden bilebilirdik ki? Antakya yerle bir olmuştu. Ama biz bunu depremden sonra oraya gidince algılayabildik. Gözüyle görmeyince insan bazı şeyleri idrak edemiyor, gerçi bazı gözümüzle gördüklerimizi bile bu felaketten dolayı idrak etmekte epey zorlanmıştık. Birkaç kişiye telefonla ulaştık evimize gidip bakmaları için ricada bulunduk. Her yola çıktığını söyleyen kişi, “Yollar tıkanmış, adım atamıyorsun, geri dönmek zorunda kaldım, ilerleyemiyoruz araçla ilerlemek çok zor.” demeye başladı. Neyse ki en sonunda ablamın iş arkadaşı ulaşmıştı evimize. İkimiz rahat etsin diye binanın fotoğrafını çekip gönderdi. O fotoğrafı görmesek aklımıza hâlâ kötü şeylerin gelmesine neden olacaktı. İkimiz rahatlamıştı.

Ertesi günün sabahına geçerken ne uyku ne yemek ne su hiçbir şey aklımıza gelmedi. Çünkü hâlâ anne ve babamızın seslerini duyamamıştık. Annem... Canım annem... Bize tekrar ulaşmayı başarmıştı. Sonunda sesini duyduk. Bize üzülmeylem diye iyiyiz demiş. Hâlbuki orda oldukları süre boyunca kaç gün soğukta, aç susuz kaldıklarını gelince öğrendim. Annemin sesini duymak o kadar iyi gelmişti ki artık nerde olduklarını biliyordum. Esentepe Mahallesi'nde bir camidelerdi. Caminin adını hatırlamıyorum. Sanırım hafızam kötü olan olaylarla ilgili her şeyi yavaş yavaş silmeye başladı. Soğukta, üstünde incecik kazakla, saçları görülmesin diye deprem anında koridordaki çamaşır kurutmalığında gördüğü çarşafı başını örtmüş, aç ve susuz kaldığı cami...

Caminin yakınlarında amcamın evi vardı. Amcama ulaşmaya çalıştık. Ulaşınca annemi ve babamı buldu ve bize, "İyiler merak etmeyin." dedi. Hâlbuki hiç iyi değillerdi. Sanırım amcam için hayatta olmaları iyi oldukları anlamına geliyordu. Hâlbuki biz o kadar sormuştuk ne durumdalar, daha birkaç ay öncesinde babam zatüreden dolayı yoğun bakımda yatmıştı haftalarca çünkü. Nasıl iyi olabilirdi ki! Güvenmek, inanmak... bu kavramlar çok derinleşti hayatımda. Artık hayatımda ufacık bir şey olsa birine güvenebilir miydim? Bilmiyorum. Kimseye kırgın da değilim. Empati yapmaya o kadar küçük yaşta başladım ki. Belki diyorum, belki kendince öyle düşünmüştür. Camide geçirdikleri birkaç günden sonra halama ulaştım. Deprem öncesi vefat eden amcamın oğlu ve kızı deprem sonrası anneleri ile birlikte halamın evine gelmişler. Hepsine o kadar minnet doluyum ki... Kuzenlerim anne ve babamı buz gibi soğuk camii avlusunda alıp halamın sobalı sıcacık köy evine götürmüş-

ler. Halamın yanına giden anne ve babamın biraz olsun yüzleri gülmüş artık yalnız olmadıklarını hissetmişlerdi. Halamın yemeklerini yiyip evdeki sobayla ısınıyorlardı. İşte şimdi içim o kadar rahatladı ki... Sonunda onlar emin ellerdeydi.

Artık seslerini duyabiliyordum. Kuzenlerim babamın ilaçlarını almışlardı. Artık babamın sağlığı konusundaki endişelerim de sona ermişti. Birkaç gün orda kaldıklarında onları o kirli havadan uzaklaştırmak için yollar aradım. Çünkü babamın solunum problemi vardı. Akciğerleri yeni yeni toparlanmaya başlamışken depresyon sonrası yaşanan kirli havaya maruz kalmamalıydı. Otobüslerin kalktığını öğrenince bilet aldım fakat gidemediler. Onları oradan kurtarmalıydım. Ben gidemiyordum çünkü bilet bulamıyordum. Günlerdir ulaşmaya çalıştığım kuzenime nihayet ulaşmıştım. Mersin'e gitmek için yola çıktıklarını söyleyince anne ve babamı almasını rica ettim. Yoldan geri döndü. Antakya'nın girişinde yollar o kadar yarılmış ki kazalar olmuş. Kuzenim dağ yollarından gelip anne ve babamı arabasına alıp Adana'ya getirdi. Adana'da ablamın arkadaşı karşıladı onları ve Tarsus'ta bir yakının tanıdığının evine yerleştirdi. Biz üç kız kardeş zor da olsa oraya gitmeyi başardık. Anne ve babamı sanki aradan 10 yıl geçmiş hâlde buldum. O kadar değişmişlerdi ki ilk etapta tanıyamayacak kadar yaşlanmışlardı. Ne yaşadılar!? Ne kadar korktular!? Ne kadar yıprandılar!? O kadar çok sormak isteyip sormadım ki.. Acılarını hatırlatmak değil, yanımızda olduklarını her şeyin geçtiğini artık güvende ve iyi olduklarını hissetmelerini istedim. Nasıl olsa onlar istedikleri zaman anlatacaklardı.

Sevdiğin insana zaman tanımak, onların psikolojisini anlayıp sabırla beklemek de zormuş. Deprem bana ne öğretti niye sorsalar, zor denen kelimenin ne kadar çeşidi olduğunu her zorluğun birbirinden daha üstün olabileceğini, seni hayatta zorlayan şeylerin aslında bir başkasının keşkesi olabileceğini öğrendim.

BİR TÜRKİYE DESTANI

*Depremde kaybettiğimiz canlarımızın
aziz ruhlarına saygıyla...*

Sabrın narin çiçeği, umudun sarsılmaz kalesi, gönlümün en güzel yeri Türkiye'm...

Seninle söyleyeceğim bugün dilim döndüğünce. Derdimi seninle bölüşeceğim devamızı birlikte bulalım diye. Sen ki canımızın canı; varlığına şükür, selametine dualar ettiğimiz vatanımız, gölgesine sığındığımız baba, şefkatiyle ısındığımız ana, yüreğimizin tam ortası, en güzel alinyamız... Asırlardır birlikte göğüs gerdik her zorluğa, bizi en iyi sen anlarsın. Bir kez daha nasıl ayağa kalktığımızı anlatsam kelimelerimi yine sen bağrına basarsın, acıdan büyük umudu, afetten büyük dayanışmayı, “ben”den büyük “biz”i, dört bir yandan uzanan dost elini, kardeşine yuva olanları her daim göğsünde saklarsın. On yerden kanayan bir yaraya koca memleket nasıl şifa olur cihana haykırırsın.

Türkiye'm, sevgilim, göz bebeğim...

Evlatlarına olan sonsuz minnetimdir bana bu satırları yazdıran. Kâğıttan bir kayığa kıvancı, inancı ve teşekkürü yükleyip dualarla yolcu etmektir niyetim. Ama değil mi ki bu yiğitler senin bağrında yetişmiştir, öyleyse sana da yürekten bir selamdır ilk vazifem. Selam; vefanın, onurun, imanın ve mücadelenin vatanına... Eğer müsaaden olursa anlatayım da bu satırlar hem hatıra hem emanet olsun yarınlar.

Bazı geceler vardır, bir ömür sürer rüyası. Bazı öyküler vardır, dile kolay gönle zor, gören göze, hissedene kalbe zor. Ve her zorluk gibi yarı başında rahmetiyle gelir. Hiç unutmayacağımız manzaraları, zihnimize kazıdığımız anları, gönlümüze yazdığımız insanları ile... Ve bazı şehirler vardır, bir ince sızıyla ürperir içimiz adlarını duyunca. Kahramanmaraş, Hatay, Gaziantep deriz boğazımızda bir yumru; Malatya, Diyarbakır, Adıyaman deriz sol yanımızda bir sancı; Şanlıurfa, Osmaniye, Elazığ, Kilis diye ekleriz tarifi zor bir acı... Unutmamaya and içeriz, sabrı ve umudu buyur ederiz başköşeye, kocaman bir ev olur koca Türkiye.

En güzel nasibim Türkiye'm, olanları bir de benden dinle.

Akrep ve yelkovan sehere erişmeye koşarken, 4'ü 17 geçe durdu zaman. Günlerce duyacağımız, kalbimizi her defasında kanatacak, içimizi mahşere dek yakacak o an. Kimi yerde hafif bir sarsıntıydı hissedilen kimi yerde korkunç bir gürültü. Kimi yerde usul bir endişeyle kimi yerde dehşetle açılan gözler... Asrın felaketini ya-

şadıgımızı bilmeden henüz, çaresizce sorulan sorular, yüreklerde korkular, dillerde dualar... Böyle başladık 6 Şubat sabahına. Ve o sabah başladı bu öykü. Öyle bir öykü ki tüm gerçeklerden daha gerçek, sımsıkı kenetlenmiş çelikten bir bilek, birlikte atan koskoca bir yürek.

Destan mı demeli adına bu dayanışmanın yoksa? Bir insanlık destanı, bir fedakârlık destanı, bir Türkiye destanı... Senin destanın bu güzel vatanım, içimiz yana yana söndürdüğümüz bir yangının destanı... Bir bilsen neler var her bir satırında. Sevdiğini toprağa emanet edip yardıma koşanı, ihtiyacından fazlasını asla almayı, ekmeğini komşusuyla paylaşanı, çadırdan yuvasını misafirine açanı, dükkânını ıssız koymayıp hizmete koşanı, şehrin karanlık caddesine umut ışığı olanı var.

Umre için biriktirdiği parasını depremzedelere gönderen Edirneli Hasan Amca, düvesini satıp parasını depremzedelere bağışlayan Karşı Sarıgül Nine ile artan dirayetimiz var. Küçük Serra'nın gönderdiği pembe montuyla, Emre'nin paylaştığı oyuncak kamyonuyla, Elif'in çizdiği resimle, Ayberk'in hiç giymeden verdiği botuyla ve içindeki şu notla ısınan yüreğimiz var: "Ayaklarını sıcak tuttuğu gibi umutlarını da sıcak tutsun."

İşte o günlerde evlerini, yuvalarını paylaştı evlatların birbirleriyle. "Evim sana yuva olsun." dediler, bir çatının altında kardeşliği, birliği işledilerilmekilmek. Yurtlarda kalan gençler tuttu ellerden, odalarını, yataklarını, memleketten getirdikleri yiyecekleri paylaştılar hiç düşünmeden. Her birinde göğsümüzü kabartan, içimize ılık ılık akan bir notla birlikte: "Lütfen çekinmeyin, di-

lediğiniz gibi kullanın.” Yediden yetmişe derler ya, işte öyle bu öykünün kahramanları, yediden yetmişe, kardeşten kardeşe...

İki kolu ve gözü olmayan Bayram yetişti Antalya’dan, zor güne yoldaş olmaya yürek yeterdi, varsın olmasını gerisi... Tüm ailesini toprağa veren Murat yetişti başka ailelere derman diye. Eşini ve kızını kaybeden Elif öğretmen tuttu çocukların ellerinden, kızının elini tutarcasına. Öksüz, yetim kalan nice körpe yavruya sahip çıkmak için tutuştu koca memleket, bir bebeğe bin ana yandı, bir garibe bin yuva... Yurdun dört yanı sel oldu aktı yaralı şehirlere, öyle bir sel ki önünde ne bir duvar durur ne bir korku, ne dünya görmüştür böyle bir kardeşlik ne böyle tüm kalplerde büyümüştür böyle tek bir duygu.

Bakü’den Server Beşirli’ydi koşan gardaşlarına, arabasının tavanında yükleyebildiği kadar yorgan, döşek... Araba yükten çökmüş lakin Server’in omuzları dik, gözleri ışıktı. “Ah elimden daha çoğu gelseydi.” dedi. “Biz de Karabağ’da böyle bir gecede evsiz kaldık, nasıldır bilirim ben.” dedi. Can topraklardan can geldi bize, vaktiyle istiklâline kol kanat olduğumuz Karabağ’dan bir yiğit şimdi bize kol kanat gerdi. Köklü bir ağacın iki dalı sarıldı birbirine, aman vermez bir fırtınada.

Canım Türkiye’im.

Sen her zaman haritadaki topraklarından büyüksün, gönül coğrafyan tafsile sığmaz bilirim. Yine şahit olduk da bu şahitlikle gurur duyduk o günlerde.

Bir günlük gelirini depremzedelere gönderen Senegalli Ebubekir de; yorganı, yastığı el arabasına yükleyip 500 kilometre uzaktaki yardım tırlarına ulaştıran Azerbaycanlı Fatma Nine de; kolundaki altın bileziğini satan Arakanlı Amina Khatoon da; Yemenli Tevekkül de senin evladındır. Edirne'den Kars'a, Hindistan'dan Azerbaycan'a uzanan yardım konvoyuna karınca kararınca destek olanların hepsi sana gönülden bağlıdır. Ve Filistinli çocuklar... Ah içimizin ince sızları, geçemediğimiz sınavımız, veremediğimiz hesabımız... Kumbaralarını açıp yolladılar kardeşlerine dualarıyla birlikte. Şimdi bizim duamız onlarla derin bir minnetle...

Haberi alır almaz nereye yetişebilirse oraya koşan, saatlerce, günlerce enkazlarda bir ses, bir nefes arayanlarla attı kalbimiz. Nice güzel haberler verdiler bize, gayretlerini canlarına, gecelerini gündüzlerine kattılar. Durmadan, dinlenmeden küçücük bir umudu büyütmeye, bir kişiyi daha sevdiklerine kavuşturmaya kendilerini adadılar. Otuzuncu saatte iki aylık bebek çıktı enkaz altından, hani iki saatte bir beslenmesi gereken o körpe... Onu kim yedirdi, içirdi o karanlıkta? Kendimize sorduk, cevabıyla bir kez daha iman tazelerken. Beş yaşındaki Sevede, kurtarma ekibindeki ağabeylerini eve gelen misafirler sandı, kim o narin çiçeği saatlerce derin bir uykuda sakladı? Kâh nurlu bir nine tutundu dört yandan gelen kurtarma ekiplerinin eline kâh bir delikanlı kâh bir baba evlatlarını arkada bırakmaktan mahcup. Kendisine verilen bisküviyi çocuklarına saklayan Şerif Amca'nın, enkazdan çıkar çıkmaz "Dünya bitmemiş mi, dünya var mıymış?" diye soran Menekşe Teyze'nin evladı olduk hepimiz, dilimizde dualar, milyonlarca yürek "Amin!" dedi günler, geceler boyu.

6 Şubat'tan ne çok şey öğrendik biz içimiz yana yana ve ne çok güzelliğe de şahit olduk bir acının ortasında. Yıkılmış sokaklarda yeniden açan çiçekler gördük, nice cana selam verdik, umut dolduk, koşturmuş, koştururken yorulmuş ama mutlu o yüzleri gördük. Bazen sarıldık, bazen birlikte gülümsedik, bazen de doldu gözlerimiz. Yapabileceğimiz ne varsa ona sarıldık, işimize ve hep birbirimize tutunduk da düştüğümüz yerden kalktık, birbirimize yaslanarak dik durmayı öğrendik. “Biz büyük milletiz.” dedik, silkelendik, ilerledik.

Canım ülkem...

Senin güzel evlatlarına; zor fakat daim umutlu günlerin isimsiz kahramanlarına; cansiperane çalışan bütün arama-kurtarma ekiplerine; elinde şifayı, göğsünde umudu ve fedayı taşıyan sağlık çalışanlarımıza; canlar yitip gitmesin diye canını ortaya koyan, yavrular yetim kalmasın diye yavrusundan ayrı kalanlara; güvenlik, emniyet ve askerî güçlerimize; işini ahlakıyla ve hakkıyla yapan basın mensuplarımıza; memleketin dört yanından yardıma koşan vatandaşlarımıza, öğretmenlerimize, din görevlilerimize, sivil toplum örgütlerimize, çocuğumuza, gencimize, yaşlımıza hepsine minnettarız. “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın.” diyen ecdadın sancağını taşıyan yiğit adamlara, biz rahat uyuyalım diye gözleri kan çanağı olanlara, kara haberi sesi titreyerek verenlere, millet rahat nefes alsın diye nefes nefese kalanlara minnettarız. Hep arkamızdaki baba gibi, gece üstümüzü örten ana gibi hem kuvvetine hem şefkatine şahit olduklarımıza, “Devletim varsa ben sahipsiz değilim.” diyebildiğimiz için minnettarız.

Bize insanlığımızı hatırlatan güzel şehirlerimiz,

Canımız yanarken bulduk sizi, yine bize kucak açtınız. Umudu, iradeyi, dirayeti, metaneti, fedakârlığı, azmi hatırlattınız. Biz yorulduk siz tuttunuz elimizden, mas-mavi göğüne kaldırdık başımızı her sabah “Bismillah!” dedik yeniden. Yine yeşereceksiniz, yine büyüyeceksiniz, hiç şüphe etmedik.

“Sabır, genişliğin anahtarıdır.” demiş büyükler, işte biz o anahtara ve kapının ardındaki aydınlık günlere talibiz. Kaç mevsim, kaç rüzgâr, kaç kış gördü bu ulu çınar; bugün kışın ardındaki bahara talibiz. “Korkma.” diye başlayan marşla dalgalandık yıllardır kocaman bir bayrak gibi, yaralarımızı sarıp yeniden sarılmaya talibiz.

O gecedен çok anı birikti ömür heybemizde, vazifemiz onları en güzel yerde saklamak. Daima hatırlayarak ve hatırlatarak... Bir millet nasıl birbirine sarılıp ayağa kalkar, bir el kilometrelerce ötedeki bir ele nasıl uzanır, bir yara nasıl koca bir memleketi kanatıp şifasını yine birlikten alır, Türkiye denen narin çiçek evlatlarının can suyuyla nasıl serpilip güzelleşir gönül defterimize yazarak...

6 Şubat'tan beri ne biz aynı biz olduk ne bu topraklar aynı topraklar... Acıdan, sabırdan, umuttan, kardeşlik ve dayanışmadan bir taç yaptık, taktık memleketin tertemiz alınına. Düştüğümüz yerden kalktık el ele, gönül gönüle; vefanın, fedanın en güzelini gördük. Dilimizde o günleri tekrar yaşamamak duası, göğsümüzde bu milletin evladı olmaktan duyduğumuz gurur var artık. Ve tarihe yazılan, en çetin vakitte birbiriyle kucaklaşan bir

millet, milletine kol kanat geren bir devlet var. Bazen hüzünden geçen fakat hep aydınlığa çıkan el ele yürüdüğümüz yollarımız var. Ve milyonlarca dilde aynı dua:

Depremde kaybettiğimiz canlarımıza rahmet, güzel vatanımıza daim esenlik ve selamet olsun.

Birliğimiz, dirliğimiz, kardeşliğimiz daim olsun.

SESİMİ DUYAN VAR MI?

*Uy amman amman amman
Burası Acıyaman
Gözyaşlarım sel olur
Seni gördüğüm zaman*

6 Şubat 2023. Saatler gecenin dördünü gösteriyor. Havada bir kasavet, gönüllerde huzursuzluk, tarifli güç. Uykuda neredeyse bütün herkes lakin uyumayan ya da uyku tutmayan da çok: sabah ilk iş gününe başlayacak olanlar, ilk arabasını alacak olanlar, sevdiğiyle ilk buluşmasına gidecekler, düğünü olacaklar, doğuma gidecekler, çocuğuna ilk oyuncağını alacaklar, aylardır görmediği babasına kavuşacaklar ve daha niceleri... Sabahleyin vaktinde kalkmak için kurulan alarmlar, “Anne sabah beni erken uyandır.” diye tembihler...

Saat gecenin dördü, dakikalar çeyreğe doğru ilerlerken huzursuzluk daha da artıyor. Dönüp duruyorlar yataklarında insanlar. Dışarı eksi bilmem kaç derece, soğuk.

Ve bir ses derinlerden boğuk boğuk... Büyük bir sarsıntıyla uykularından fırlıyor anne, baba, dede, nine, çoluk çocuk. Kargaşa, karmaşa... Ne yapmalı, nere gitmeli?.. Masanın altına mı girelim, yok yok koltukların yanına, yoksa kirşilerin altına mıydı?.. Deprem çantamız nerede?.. Ne?.. Ne çantası o da ne? Camdan mı atlasak, balkondan mı?.. Hadi biz atladık, ya çocuklar?.. Çocuk mu, çocuklar nerede?.. Bu kapı niye açılmıyor?.. Kilitli mi?.. Aman ya Rabb'i sana sığındık! Korkma kızım şimdi geçecek! Geçmiyor, geçmiyor... Bitmiyor... Zaman, zaman takıldı kaldı sanki... Ay mı oldu, sene mi, asır mı? Ne kadar uzun sürdü böyle?.. Hepi topu seksen saniye...

Derken birer birer çöktü binalar binlerce canın üstüne. Evlerimiz, yıllarca çalışıp çabalayıp aldığımız; henüz taksitini bitiremediğimiz, daha dün boyasını yaptırdığımız, "Bir ay sonra düğün var." deyip şimdiden kiraladığımız, önümüzdeki aya tadilat planladığımız, ailenin yeni üyesine küçük odasını hazırladığımız evimiz, yuvamız... Sabahın erken saatinde besmeleyle açtığımız, rızkımızı kazandığımız, gözyaşımızı terimizle kardığımız varımız çoğumuz dükkânımız... Hepsi, hepsi birer enkaz şimdi.

Derin bir sessizlik... Sessizliği yırtan bir ses, buzdan bir nefes... Sesimi duyan var mı?.. Ve ardından korku ve umutla karışık bir bekleyiş. Ufak bir hareket, bir kımlıdanma, bir ses, bir nefes... Harıl harıl çalışan makineler, canını hiçe sayan canlar... Soğuk mu?.. Kimin umurunda... Bin bir güçlkle kopardığı beton parçasını atarken bir tarafa bir tıkırtı duyar gibi olur... Bir anda duruverir her şey, büyük bir sessizlik çöker, nefesler

dahi tutulur ve ardından yine o ses kaplar dört yanı:
Sesimi duyan var mı?..

Karanlık yavaş yavaş aralamıp gün ağarırken ortaya çıkan manzaraya kimse inanmak istemez, inanamaz. Göz alabildiğince enkaz... Betonlar yığını kaplar memleketi. Ve o an adı konur: Asrın Felaketi.

Sabahın ilk ışıklarıyla felaketin boyutu ortaya çıkınca yüreklerdeki yangının büyüklüğü de arttı. Telefonlar, televizyonlar, gazeteler, canlı yayınlar, haber bültenleri... Yardım çağrıları... Derken bir hummalı gayret başladı, bir akın başladı deprem bölgesine. Geride bıraktıklarıyla helalleşip ne buldularsa aldılar yanlarına ve son sürat çıktılar yola. Kimi hususi arabasıyla, kimi iş makinesiy-le, kimi kamyonuyla...

Bizler yaşımız itibarıyla “Millî Mücadele” diye tabir edilen Kurtuluş Savaşı yıllarını görmedik. Kitaplardan okuduk ecdadımızın vatan mücadelesi uğruna yaptığı fedakârlıkları. Okuduk, hayran kaldık, bazen de inanamadık. Ve... “Eskidenmiş o günler, şimdi nerde öyle insanlar!” diye hayıflandık, umutsuzluğa kapıldık. “Herkes kendi derdinde, kendi yumağını büyütmenin peşinde, kimseden kimseye fayda yok.” sözlerini yıllarca tekrarladık, öyle olduğuna da yürekten inandık. Lakin işte evlerinden akın akın çıkan, bir yerlere koşuşturanlar, ellerinde çantalarla, poşetlerle, kolilerle; yorganlarla, battaniyelerle yardım toplama alanlarını dolduranlar. Birbiri ardınca kalkan yardım turları... Depremzedelere göndermek için kırılan kumbaralar, feda edilen hac, umre paraları; sahip olduğu tek serveti ineğini satan-

lar, çeyiz paralarını veren genç kızlar... Sokaklar insan seli... Toplama alanlarında uzun kuyruklar, gece yarılarna kadar, sabahlara kadar süren çalışmalar. Memleketin bir yanı yıkıldı belki ama geri yanı ayakta. Bir an önce sarılmalı yaralar. Felaket büyük, hem de çok... Ancak felaketin büyüklüğü insanımızın yüce gönlünden büyük değil. Mücadeleyse işte mücadele... Tıpkı yıllar evvel olduğu gibi "Millî Mücadele"...

Depremın yıkıcılığının boyutları ortaya çıkınca, tökezleyeceğimizi, düşeceğimizi zannederek, ağızlarının salyalarını akıtarak ellerini ovuşturan içerdeki hainleri ve dışardaki düşmanları kudurtan, uykularını kaçtıran bir mücadele. Görenleri, duyanları hayrette bırakan, akılların almadığı bir mücadele. Hâlbuki bunda şaşırarak bir şey yok. Şairin de dediği gibi: *"Ecdâdımızın heybeti ma'rûf-i cihândır. Fıtrat değişir sanma, bu kan yine o kandır."* Necip milletimizin bir asır önce ortaya koyduğu millî mücadele ruhu ve şuuru bugün dünyada emsaline rastlanmayacak yardımseverlik ve fedakârlıkla bir kere daha gösterdi kendini. Nene Hatunlar, Kara Fatmalar, Halime Onbaşılar bir kez daha çıktı meydana. Mehmetler, Hasanlar, Aliler canlarını hiçe sayarak girdiler enkazlara. Bir can daha sağ çıkabilsin diye. Patlak tekerlekleriyle durmadan yoluna devam eden tır şöförü, kağnısına kendisini koşan Elif'le aynı ruhu taşıyordu. En sevdiği oyuncağını depremzede kardeşlerine gönderen çocuklar o özlenen ve beklenen nesilden, *Âsım'ın neslinden* birer muştı taşıyordu. Ve aynı vücudun uzuvları gibi olduğumuz Müslüman kardeşlerimiz. Oldukça eski arabasına yüklediği yardım malzemeleriyle Türkiye'ye, kardeşlerine yardıma koşan Azerbaycanlı Server Beşirli;

o günkü okul harçlıklarını depremzedeler için toplanan yardıma veren Filistinli ocuklar ve daha niceleri... Bir kez daha gösterdi ki ayrı gayrı yok, tek vücut, tek bütün: "İnneme'l-m'minîne ihvetn."

İnsanın bir yeri ağrıdağında onu tüm beden hisseder. Bizler de 6 Şubat Depremi'nde o hlete büründük. İnsan yediği yemekten, yattığı yataktan, sıvacık evinden utanır mı? ocuğuna sarılıp okşamak, mutlu neşeli olmak zul gelir mi insana? Evet... Günlerce iştahla yemek yiyemedik, yattığımız yataklarımız diken oldu, ateş oldu; orada, dışarda soğuktayken canlarımız; okşamak içimizden gelmedi çocuklarımızı soğuk betonlar altındayken binlerce yavrularımız. Bir Şey geldi düğümlendi boğazımıza, aldığımız nefes yakar oldu ciğerlerimizi, enkazdan çıkan her cansız beden dağlarken yüreğimizi. Televizyonun karşısından ayrılamaz olduk, enkazdan ses duyulsun diye biz dahi nefesimizi tuttuk. Gelen her bir sesle yeniden umutlandık, sağ çıkan her canın sevincini tüm millet olarak birlikte yaşadık. Geçen her gnle birlikte tükenen umutları yeniden yeşerten mucizeler karşısında ellerimizi açıp Allah'a gözyaşlarıyla hamdler kıldık. Ve hayat devam ediyordu. Etmeliydi de... Bir Şekilde acılarımızı içimize gömüp, gözyaşlarımızı silip hayata kaldığımız yerden devam etmeliydik. Etmeliydik de her Şey eskisi gibi olacak mıydı? Kendimize gelmemiz zaman alacaktı ama önce cevaplanması gereken sorular vardı? "Allah bir daha böyle felaketler yaşatmasın, Allah ölenlere rahmet etsin, kalanlara sabırlar versin." En sık tekrarlanan dualardı.

Ama birey olarak, millet olarak kendimize sormamız gereken sorular yok mu? Ülkemiz deprem kuşağında yer

alan bir coğrafyada. Bu gerçek değiştirilemez. Ancak bu tedbir alınmaz, bir Şey yapılamaz anlamına gelmiyor. Yaşadığımız bu felaketin ardından enkaz altından sadece insanlarımız çıkmadı. Kaldırılan her enkazla birlikte düzenbazlığımız, ağgözlülüğümüz kısacası foyamız da ortaya çıktı. Daha çok kazanayım diye malzemenen çalanlar, birkaç m² daha yer açılınsın diye kolonları kesenler, zemini uygun olmadığı hâlde üç kuruşluk menfaat uğruna inşaat ruhsatı verenler...

Günün sonunda olan 50 bin canımıza oldu. Genç, yaşlı, çocuk; evli, nişanlı, sözlü 50 bin can... Söylemesi dile kolay kalbe ağır... Ve işin öbür tarafında bizler... Depremlerin sıkça yaşandığı ve her seferinde ağır bedellerin ödendiği ölkemizde “deprem” gerçeğinin ne kadar farkındayız? 1939 Erzincan Depremi, 1976 Çaldıran Depremi, 1999 Gölcük Depremi, 1999 Düzce Depremi, 2003 Bingöl Depremi, 2011 Van Depremi, 2020 Elazığ Depremi, 2020 İzmir Seferihisar Depremi ve son olarak 11 ilimizi etkileyen Kahramanmaraş merkezli deprem. Kaybedilen binlerce can, yıkılan onca yuva. Yetmedi mi bir Şeylerin farkına varmamıza? Daha ne olmasını bekliyoruz? Şimdiye kadar on binlerce cana mal olan depremin bir gün bizi de bulabileceğini anlamamız, farkına varmamız ve tedbir almamız için daha ne olması gerekiyor? Hatayı hep başka yerde aramak, suçu birilerine yüklemek çok kolay ve her zaman yaptığımız iş. Kaçımız deprem anında neler yapmamız gerektiğinin bilincindeyiz? Kaçımızın deprem çantası hazır? Kaçımız en basit, en temel ilk yardım uygulamalarını, afet durumunda yapılacakları biliyoruz? Sorulacak ve cevaplanacak soru o kadar çok ki...

Allah'a imanın bir gereği olarak kader ve kazaya da inancımız tamdır. Bizler inanıyoruz ki enkaz altında kalıp hayatını kaybeden her insanımız manevî şehit; depremde yıkılan evler, elden çıkan mal mülk sadaka hükmündedir. Aksi takdirde giden onca canın boşu boşuna, bir hiç uğruna gittiğine; yıkılan evlerin, giden malın mülkün zayı olduğuna itikat edersek imanımıza, inancımıza uygun hareket etmemiş oluruz. Lakin hiçbir şey yapmadan, tedbirlere başvurmadan, Allah'ın kâinata koyduğu kanunlara riayet etmeden kabullenilen bir kader anlayışının inancımızda da irfanımızda da yeri yoktur. Hz. Peygamber'in hadisinde geçen: "Deveni bağla, sonra tevekkül et." (Tirmizi, Kıyamet, 60) anlayışını hayatımızın her alanına hâkim kılmamız gerekir. Bizler başta ilgili kurum, kuruluşlar olmak üzere tedbirlerimizi alacağız, binalarımızı sağlam zeminlere ve yeterli malzemelerle yapacağız, depremi hayatın bir gerçeği olarak kabul edip bilinçleneceğiz, ondan sonra tevekkül edip kader diyeceğiz. Anadolu irfanının asırlar süren tecrübelerinin sonunda ortaya çıkan bir anlayış vardır: "Tebdir takdiri bozmaz." Lakin bize düşen tedbiri almak, sonrasını takdire bırakmak. O nedenle önce kendimizden başlayarak başta deprem olmak üzere tüm doğal afetlere karşı bilinçli, duyarlı olmalıyız. Unutmayalım ki bizler sadece kendimizden sorumlu değiliz. Sorumsuzca yapacağımız her davranış yalnızca bizi etkilemekle kalmaz. Büyük felaketslere sebebiyet verebilir. Bilelim, bilinçlenelim, tedbiri elden bırakmayalım. Size sesleniyorum. Heeeey!

Sesimi duyan var mı?..

ÇARESİZLİK

Yükük bir uğultu, gürültü, çattırdı ve çaresizliğin yaşandığı anlarda duran zaman ve bitmeyen deprem.

Zaman 06/02/2023, gece 04.17'de deprem olduğunu anladığımız da çok geç kaldığımızı anlamıştık.

Yaşadığımız neydi?

Deprem mi, kıyamet mi?

Zaman durağan durumdaymış gibi bir his ve durmaya niyetli olmayan sarsıntılar kan kusturmaya çalışıyor ve bitmeyen sarsıntılar.

Düşünceler:

Çaresizlik ve ölüm endişesi...

Çaresizlikle birlikte çok uzun süren şiddetli sarsıntılar, gürültüler ve yıkılan duvarların korkunç sesleri nefes almamızı engelliyormuşçasına daralan zaman.

Nefessiz kaldığımız saniyelerde aile fertlerine ulaşmamın verdiği endişeyle çıldırmaya ramak kalan duygular ve ölüm endişesi...

Derin bir çığlık ve kısa süreli bir sessizlik.

Sessizlik delirtecek beni ve beni benden alan düşünceler.

Bir inilti, ses, bağırtı duymak istorum çaresizce.

Bağırıyorum çıldırıcasına bağırıyorum.

Bitmeyen endişeler girdabı.

Şükürler olsun Allah'ım!

Duymak istediğim sesleri duydum, şükürler olsun Allah'ım!

Nefesler tutulmuş, gözbebekleri büyümüş ve suretler sapsarı kesilmiş insanlar çıplak ayaklarla yağın karların altında sığınacak güvenli bir liman arıyor.

Binadan hızlıca inmeye çalışıyoruz ve iniyoruz molozların arasında merdivenlerin görünmeyen basamaklarını arayarak.

Allah!

İnsanların gergin ruhları bir nebze sakinleşiyor ve bu sakinlikle cesaretimizi toplayıp kendimizi dışarıya atma fırsatını yakalıyoruz.

Kısa süreli bir durgunluğun verdiği cesaretle hızlıca indiğimiz merdivenler sırat köprüsü misali zorlayıcı bir hayatı yaşamaya çabalıyoruz.

Kendimizi bahçeye attığımız an depremin dehşetini bir daha yaşıyoruz.

Kimsesiz kalan insanlar ve yıkılan binalar zamana karşı alınan nefesleri sessizliğe mahkûm etmeye niyetleniyor deprem.

Depremi iliklerimize kadar yaşamaya devam ediyoruz ve kaldığımız yerde donup kalmanın verdiği çaresizlikle etrafı izlemeye çabalıyoruz.

Olan bitenleri anlamaya çalışırken yine deprem yine korku ve endişelenmeye başlayan ruhlar.

Etrafı kontrol ederken dehşeti bir daha yaşıyoruz. Ayakta duramayan viran binalar ve ölüm kokan sokakların dehşetini yaşıyoruz.

Evet, her yer yıkılmış, viran olmuş ve her yerde çaresizlik.

Kol geziyor durağan zaman ve çaresizlik kol geziyor kimsesiz sokaklarda.

Güvenli yer mi var?

Güvenli yer ararken ardı ardına gelen depremler ve hayatta olanların *Allah Allah* sesleri ve tekbirleri ruhumuzun derinliğindeki çaresizliği bir an gideriyordu sanki.

Viran yollar.

Zaman geçtikçe zaman daralıyor ve enkazlarda kulakları delirtecek sesler yankılanıyor: *Kimse yok mu? Ve imdat sesleri gökyüzüne yayılıyor.*

Herkes çaresizce bekliyor ve bekleyişler uzadıkça umutlar tükeniyordu zamana karşı.

Zamansız bir zamanı yaşamaya çabalıyoruz ve öğleden sonra ölüm kendini bir daha hatırlatıyor.

İnsanlar bilinçsiz bir biçimde koşturuyor sağa sola doğru.

Doğru olan neydi?

Bilemiyoruz.

Bazı zorunluluk başlıyor yaşamımızda.

Vedalar başlamaya başlıyor hayatımızda.

Depremden sekiz ay sonra bazı sağlık sorunları nedeniyle Adıyaman'dan ayrılmak zorunda kalmıştık.

Ayrılık hazırlıklarına başlıyoruz ancak toparlanma işlerine başladığımız andan itibaren toparlanma işlerini sabote ediyoruz ailece.

Gitmekle kalmak arasında bocalıyoruz ve toparlanma işi bitirildikten sonra vedalaşma safhası istemsizce başlıyor kendiliğinde.

Duasına mazhar olduğum anamın ve babamın kabirlerinden başlayarak vedalaşmaya başlamıştım ve canım evladım Yusuf'un kabrine geldiğimde yılların biriktirdiği bütün acıları aheste aheste içimde geldiği gibi ağlamaya başladım ve dudaklarımı ısırarak dualar eşliğinden mezarlıktan ayrılabilirdim.

Adıyaman'dan ayrılmadan önce Adıyaman'ının bütün caddelerini, sokaklarını viran olmuş yerlerini son kez

görmek amacıyla iki gün boyunca gezdim ve gezdikçe de kahrolmuştum.

Nasıl bırakacaktım?

Bilemiyorum!

Bütün ayrılıkların acısını yüreğimde hissederek ayrılmak zorundaydım gibi bir his.

Ayrılık vaktinin son deminde kaleye çıktım.

Adıyaman Kalesi merkezdeki en yüksek yerd. Adıyaman'ın gamlı havasını çekmişim içime ve yola revan olup çıktım Karadağ'a.

Bir de Karadağ'da seyreyleyelim dedim Adıyaman'ımı ve dalmıştım hayâllere...

Umutlarımı, geçmişimi ve geleceğimi heybeme katık yaptım ve minik adımlarla ayaklarımı yere sürerek Dur-sun Çavuş Camisi'nin karşısında otobüse binmiş ve yola koyulmuştuk.

Atatürk Bulvarı'ndan Altınşehir'e doğru giderken yıkılan, dökülen, ölen ve yetim kalan şehrim veda etmek zor geliyordu ancak direnme imkânım kalmamıştı artık.

Otobüs yol mu alıyordu yoksa ömrümden can mı alıyordu?

Bilemiyorum, bilmiyordum ve de bilmek istemiyordum.

Yolculuk başladı mı?

Hatırlamıyorum.

Gidiyorum ama nereye gidiyorum?

Giden otobüs değildi, giden canlarımdı, ruhumdu, hayâlerimdi yani her şeyim gidiyordu değil mi?.

Gittim ve dönemedim uzun bir süre memleketime.

Takvimler 2028'i gösteriyor zor da olsa memleket hasretine dayanamayıp dönmüştüm kimsesiz bir şekilde memleketime.

Memleketim kimsesiz, ben kimsesiz ve iki yetim gibi sarılmıştık sanki birbirimize.

Kimsesizliğimizi gidermek umuduyla sarmalanmıştık ruhlarımızı.

Kimsesiz sözcüğünü kullandığımı soranları duyuyor gibiyim.

Diyorum, ne zaman kimsemiz oldu ki?

Kimsesizlerin mezarına uğrar gibi her mezara ayrı bir dua etmek isteğiyle kabirlerin arasında dolaşiyor ve dualar ediyorum.

Ayrılık ve varış durağımın şehir mezarlığının olması ilginç gelmişti bana.

Aslında ilginç olan bizim ortak paydamız olan yalnızlık ve kimsesizlikti.

Çünkü: sevdiğimin büyük bir çoğunluğunu 06/02/2023 depreminde son kez görmüştüm bu yalnız ve kimsesiz topraklarda.

Buraya gelemediğim yıllarda da diğer tanıdıklarımın büyük çoğunluğu burayı mesken edinmişlerdi.

Ne kadar kaldım burada?

Bilemiyorum.

Ah! Annem, babam ve evladım tekrardan kavuşabildim diyebildim sessizce.

Belki de vefa borcu belki de yalnız bıraktığım dostlarımla gizli bir şekilde kimselere duyurmadan muhabbet etmek isteği enteresan gelmişti bana.

Mezarlıktan ayrılıp şehrin merkezine revan olmaya karar verdiğimde hangi tarafa gideceğimi bilmiyordum ancak bir baktım ki ayaklarım beni Atatürk Heykeli dediğimiz mevkiye getirmişti.

Geldiğim an itibariyle tuhaflaştığının farkına vardım.

Buralar bana yabancı ben buralara yabancıymışım gibi etrafı incelemeye başladım.

Neresiydi buralar?

Daha önce bildiğim yerden çok farklıydı buralar.

Buraların son derece düzenli bir vaziyet planıyla yapıldığını gördüğümde derin bir acı hissiyle öfkelenmiştim.

Neden önce yapılmamıştı bu çalışmalar? Sorular beynimi kemiriyordu bir kurt misali ve öfkeme yenilmek istemiyordum, gezmeye çalışıyordum.

Daha önce avucumun içi bildiğim şehri tanımak amacıyla hafızamı zorlamaya çabalıyordum ne kadar da de-
ğişmiş diyebildim başımı gökyüzüne kaldırarak.

Yeni Pınar Camisi mevkisine varınca eski Belediye Binası'nın yerine muhteşem bir kültür merkezi yapılmış, az ileride eski Valilik'in yerine bir camii ve güzel bir bahçe yapılmış ve sağıma bakınca Filistin Caddesi dediğimiz yerde muhteşem fiskiyelerle donatılmış meydan ve kitapseverler için enfes mekânlar yapılmış.

Atatürk Bulvarı boydan boya ağaçlandırılmış, çiçeklerle donatılmıştı ve biraz tebessüm ederek Saat Kulesi civarından 82. Yıl Devlet Hastanesi denilen mevkiye doğru ufak adımlar atarak yürümeye karar verdim.

Her taraf yemyeşil ve kuş cıvıltıları havaya farklı neşe katıyordu ya önceleri... Ah! Modernite ve yaşam acısı?

Modern şehir dedikleri böyle olmalıydı düşünmüştüm ve acı bir hüzün ruhumun derinliklerinde belirlemeye başlamıştı.

Adımlarımı adımlarken yolun her iki tarafından da dört katlı binalar ve binaların sağlam yapıldığını düşünerek yürümeye devam ettim.

Buruk bir sevinç düştü çehreme.

Yollar pırl pırl ve insanların yüzünde mütevazı bir tebessüm görülüyor ya da ben öyle görmek istiyordum.

Parklar, bahçeler, çocuklar için her şey düşünülmüş ve Adıyamanlıların hayâli olan raylı sistem (tramvay) okuma salonları ve yürüyüş alanlarını görünce duygulanmışım.

Her mahallede yüzme havuzları, yürüyüş yolları, spor kompleksleri ve sayamadığım daha nice sosyal donatılar.

Yürüyoruz, görüyoruz ve gözlemlemeye devam ediyoruz.

Adıyaman'ın farklı yerlerinde hastaneler yapılmış ve geçmişten ders alındığı beliydi.

Şehrin birçok yerinde hazır bekleyen ambulanslar, itfaiye, polis araçları dikkatimi çekmişti.

Devlet tam teşekküllü bir şekilde her türlü olumsuzluğa hazırlıklıydı.

Okullar geniş alanlara yapılmış, öğrenciler cıvı cıvı koşturuyor ve son derece huzurlu.

Huzur sözcüğüne ne kadar yabancı olduğumu anlamıştım o an.

Düşüncelerimi bir tarafa bırakarak yürümeye devam etmeye niyetlendiğim an birilerinin bana seslendiğini fark ettim.

Okulun önünde bekleyen polisler son derece nazik bir şekilde efendim kimliğinizi alabilir miyim?

Ne demek memur bey, diyerek kimliğimi uzattım.

Memur beyler: 'Sizleri ilk kez görüyoruz' dediklerinde 'ben de sizleri' diyerek tebessüm edip, kimliğimi alıp yoluma devam ediyor ve her tarafı görmek için sabırsızlanıyordum.

Görmek!

Neyi de görmek istediğimi bilemeden devam ediyor yolculuğumuz.

Hissetmek ve yaşamak sözcüklerini uzun zaman önce bir arada kullanmıştım.

Yol uzun, yolcu yorgun ve yolcu bitkin...

Gezecek ve görececek yerler çok ancak benim ne kadar zamanım kalmıştı!

Geziyorum ve tanıdık birilerini arıyorum kendimce.

Buraların değiştiği gibi insanları da mı değişti?

Tanıdık birilerini görmek umuduyla etrafı dikkatlice incelemeye başlıyorum, tanıdık mı?

Ben şehre yabancı, şehir bana yabancı ve ben kendime yabancı olduğumu anladım.

Şehrin güzelleşmesine katkıda bulunan herkese teşekkür ediyorum.

TEDBİR BİZDEN, TAKDİR ALLAH'INDIR

Depreme karşı nasıl tedbir alabiliriz? Deprem kuşağındayız, depremle yaşamayı göze almak dışında bir seçeneğimiz var mıdır? Bin yıldan fazladır yurt edindiğimiz Anadolu coğrafyasında depremleri durdurma gibi bir çabanın içine girebilir miyiz? Hayır, öyle bir şey mümkün değildir. Bu durumda tek seçeneğimiz, depremle birlikte yaşamayı göze alıp, deprem afetine karşı hazırlıklı olmaktır. “Tedbiri al, takdiri Allah’a bırak.” atasözü bu durumu çok güzel özetlemektedir.

Tabiat kanunları vardır, su boğar, ateş yakar, insan biyolojik bir varlıktır, biyolojik yasalara uyulmadığında hayatı son bulur. Örneğin insanın azalarında bazıları ağır hasar görürse insan ölür, aynı zamanda insanın solunum sisteminin zedelenmesi yeterli düzeyde temiz hava almaması belirli bir süre yeme ve içmeden uzak olması da insanın yaşamının sonlaması olur. Fizikî ve biyolojik yasalara Sünnetullah da denilir. Çünkü o kanunları kuran Allah’dır ve onlarla başa çıkma istidadını da insana vermiştir. Allah insana akıl vermiştir, aklını iyi kullan-

ması durumunda her türlü felaketle mücadele edebilme kudretine sahiptir.

6 Şubat 2023 de ülkemizde vuku bulan, asrın felaketi olarak kabul edilen depremde 50.000 vatandaşımız hayatını kaybetti. Yüz binlerce vatandaşımız yaralandı ve binlerce apartman yıkıldı, on ilimiz tabiri caizse yerle bir oldu. Ülke olarak, millet olarak büyük bir yaraldık. Bu yarayı sarmak için seksen milyon yekvücut oldu. Ölenler sonsuzluğa uğurlandı, yaralıların yarasını iyileştirmek için seferber olundu, yıkılan evlerin yerine yenileri yapılmaya başlandı. Bu felaket ilk olmadığı gibi son da olmayacaktı. Bundan bir ders çıkarmamız gerekli. Depremle mücadele üç ana başlık altında değerlendirilmelidir. Birincisi deprem olamadan önce ne tür tedbir alınmalı ki, depremde zayıtı en aza indirmek için? İkincisi de deprem sırasında ne yapmalı? Üçüncü olarak da deprem felaketi olduktan sonra yaraları sarmak için ne yapmalı?

Birincisi depremden önce ne yapmalı? Sorusuna cevap niteliğinde trajedi komik bir hikâye ile başlayalım:

Temel, Dursun ve Cemal ortaklaşa bir bina yapmaya karar veriyor. Binanın briket, tuğla ve kumunu Cemal alacak, çimentosunu Dursun, demirlerini de Temel alacak. Cemal ve Dursun kendilerine düşen malzemeyi eksiksiz olarak tedarik ediyor, Temel ise kendince bir kurnazlık yapıp alması gereken demirin yalnızca yarısını getiriyor ve bina kısa sürede bitiriliyor. Binayı ayakta tutan kolon ve taşıyıcılarıdır, bunların da demiri eksik olduğundan dolayı en ufak bir sarsıntıda bina yerle bir oluyor. Cemal

dizlerini döverek derki; “Gitti gitti, benim briket tuğla ve kumum gitti”, Dursun da aynı şekilde dövünerek: “Gitti gitti, benim betonum boşuna gitti.” Temel kendi kendine sırtarak der ki: “Ulan ben çok akiliyumdur, hiç olmazsa demirin yarısını kurtardım, Cemal ve Dursun enayiler gibi malzemenin bütününe harcadılar, bak şimdi dövünüp duruyorlar.”

Temel, malzemeyi eksik kullanıyor, onun yüzünde bina yıkılıp bütün emekler boşa geçiyor, o ise akıllı ve kurnaz olduğunu zannediyor. Aslında bu fıkra, depremde ihmal ve işi düzgün yapmamaktan kaynaklanan yıkılan binaları yapan kişilerin durumunu çok güzel özetliyor. Biraz daha fazla kazanmak için yapılan usulsüzlük sonrasında hem maldan çok daha fazlasını götürür hem de candan eder. “Kaş yaparken göz çıkarma” bu olsa gerek.

Nasrettin Hoca’ya isnat edilen bir fıkra: Hoca çocuğun eline testiği verip onu suya gönderiyor, önce testiği kırmaması için nasihat ediyor, sonrasında bir şamar vurup çocuğu gönderiyor. Yanındaki adam merakla Hoca’ya soruyor: “Efendim çocuğun bir suçu yok testiği de kırdığı yok, siz çocuğa niye kızıp dayak attınız?” Hoca: “Çocuk testiği kırıp geldikten sonra dayağın bir anlamı olmaz ki. Testiği kırmaması için tedbiri önceden almak gerekir.” Bu fıkradaki mesajda olduğu gibi depremle ilgili tedbiri önceden almak gerekir, yoksa bina yıkılıp insanlar altında kaldıktan sonra yapılanların pek de bir anlamı kalmaz. Yerleşim merkezleri oluştururken fay hatlarına uzaklığı hesaba katılmalı ve yapılacak binaların zemin etüdünü de ihmal etmemeli. Sonrasında, kullanılan malzeme sağlamlığı ve yeterliliği ihmal edilmemelidir.

Bina yapıldıktan sonra da malzemeyi yerleştirirken, dolaplar raflar iyi monte edilmelidir. Binayı yaparken işin mühendislik yönü harfiyyen uygulanmalı, fizik ve matematik kuralları çok iyi işlenmeli.

“Deprem anında ne yapılmalıdır?” sorusuna cevap aranmalı, bu konuda gereken eğitim uzmanlarca verilmeli. Deprem kuşağında olduğumuzdan dolayı bu konularda gereken eğitim çok ciddi verilmelidir. Okullarda “Deprem ve Doğal Afetlerle” mücadele gerekirse seçmeli ders olarak okutulmalıdır. Belirli gün ve haftalarda uzman bireylerin okullarda bu konuda seminer vermeleri yeterli değildir. Örgün ve yaygın eğitimde depremlle ilgili çok ciddi eğitimler verilmeli, bazı işletmelerin açılması için bu eğitimlerin alınmasını zorunlu tutmalıdır.

Depremle mücadelede çok başarılı olan devletler model alınmalı, o devletlere uzman gönderilmelidir. Bu konuda en iyi örnek Japonya’dır. Japonya ile beraber ortak projeler üretilmelidir. Ülkemizde son yıllarda depremlle ilgili güzel çalışmalar yapılmıştır. 1992 yılında vuku bulan Erzincan Depremi, 1999 Marmara Depremleri’nde özellikle kamu binaları çok hasar almıştı. 2011’deki Van Depremi ile 2023 şubat’ındaki Kahramanmaraş merkezli on ili kapsayan depremde ise kamu binaları, TOKİ tarafından yapılan konutlar dimdik ayakta durmuştur. Depreme karşı nasıl ayakta durulur sorusunun en iyi cevabı TOKİ’dir.

Depremden sonra ne yapılmalı? Bu soru iki yönlüdür; birincisi depremezdelelerin yapması gerekenler; ikincisi depremden etkilenmemiş kişilerin yapması gerekenler.

Depremzedeler deprem esnasında ne yapmalı ya da enkaz altında kalmışsa kurtarma olayı gerçekleşene kadar nasıl bir yol takip etmelidir? Bu konuda çok hazırlıklı olmak lazım.

“Depremden sonra ne yapmalı?” sorusunun en iyi cevabı depremden önce depremle ilgili yapılan çalışmalardan geçer. 1999 Marmara Depremi’nde hazırlıksız yakalandık, arama-kurtarma ve diğer hususlarda iyi bir imtihan vermedik. Bir musibetin öğrettiği bazen bin nasihatten daha etkilidir deniliyor, tam da öyle oldu. Marmara Depremi’nden sonra arama-kurtarma çalışmalarında çok önemli çalışmalar yapıldı. Deprem sırasında bütün çalışmalar AFAD tarafından yürütülüyor, işlerin tek elden yürütülmesi çalışmaların hızlı ve verimli olması açısından önemlidir. Devlet ile beraber, AKUT, İHH gibi sivil toplum kuruluşlar da felaketin etkisinin azalması için resmî kuruluşlarla beraber güzel çalışmalar yapmaktadır. Felaket esnasında gerek arama-kurtarma olsun gerekse yiyecek-giyecek yardımları olsun, münferit bir şekilde yapılmasından ziyade kurum ve kuruluşlarla beraber yapılması daha verimli olur.

Yapılan yardımlar da AFAD koordinesinde tek elden dağıtılması, bazı istismar durumlarının önüne de geçer. Bazılarının ihtiyaçtan çok daha fazla yardım alması, bazı kişilerin de hiç yardım almaması gibi durumların önüne geçilmiş olur.

“Komşusu aç iken tok yatan bizden değildir.” diyen Peygamber’in ümmeti olarak zor durumda olanlara yardım etmek bizim toplumumuzun çok önemli bir misyonunu

dur. Yaşanılan bütün deprem ve doğal afetlerde milletin yekvücut olup yardımlara koşmasını hep beraber görmüştük. Öyle ki elinde yalnızca iki ekmek parası olan bir çocuğun bir ekmek alıp diğer ekmek parasını afet bölgesine gönderdiği görülmüştür.

2011'de meydana gelen Van Depremi'nde Van'da görev yapmaktaydım. Valilik'in koordinesinde görev alan öğretmenlerden biriydim. Türkiye'nin her yerinde gelen yardımları bizzat görme imkânım oldu. O dönem Van'da şöyle bir darbimesel konuşuluyordu: "Biz Van'ın nüfusunun bir milyon olduğunu sanıyorduk; yanılmışız, Van'ın nüfusu seksen milyonmuş."

Gerçekten seksen milyon Van'ın derdini kendine dert edindi, Van'a yardım için seferber oldu. Aynı şey 6 Şubat'ta vuku bulan ve on ilimizi etkileyen Kahramanmaraş Depremi için de söz konusu oldu. Mevsim kış olması depremedelerin durumunu çok daha zorlaştırıyordu. Bu depremden doğrudan etkilenen 13 milyon insan... Arama-kurtarma çalışmaları devam ederken, zemheri kış soğukları ve depremden dolayı birçok altyapının zarar görmesi, bu bölgede donma ya da bulaşıcı hastalıklara yakalanma riskini artırıyordu. Altyapının çökmesi ile içme sularına zehirli maddelerin karışma riski ve hijyen koşullarının çok zor olması, aynı zamanda hastanelerin de yıkılması, sağlık çalışanlarının da depremden olduğundan dolayı yardım etmeyi değil yardıma muhtaç olması gibi sebeplerden dolayı nüfusun büyük bölümünün güvenilir bölgelere taşınması kısa sürede gerçekleşti. Son yıllarda dünyanın en büyük kurumlarından biri olma vasfına sahip olan Türk Hava Yolları büyük katkı sundu...

Ülke nüfusunun neredeyse çeyreği muhacir kalan kısmı da ensar durumuna geldi. Kendi memleketlerine gelen depremzedelerle evini, barkını, ekmeğini aşını paylaştılar. “Birlikten kuvvet doğar.” atasözünün ne kadar anlamlı olduğunu bizzat yaşamış olduk. Yurtlara ve otellere yerleştirilen depremzedelerle beraber evini ve iş yerini paylaşanlar da oldu. Eğitim-Bir-Sen Temsilcileri’nin sosyal medyasındaki en önemli konu; evini ve barkını depremzedelerle paylaşma oldu. Kiralık evi olanlar hiç düşünmeden deprem bölgesinde gelenleri evlerine karşılıksız yerleştirdiler.

Kahramanmaraş Depremi’nde resmî rakamlara göre elli binden fazla insanımız hayatını kaybetti, yüz binden fazla da yaralı vardı. On binlerce bina yıkıldı. Yıkılan binaların yerine yenileri yapılır, giden maddi zararlar telafi edilebilir. Ancak ölen binlerce insan için yapılacak hiçbir şey yoktur. Depremde sonra yapılan bütün yardımlar, çalışmalar hayatta kalanların yarasını sarar, ancak ölen için bir fayda olmaz. Atalarımız ok yaydan çıktıktan sonra yapılanların bize faydasının olmayacağını çok güzel izah etmişler. Bundan dolayı depremle mücadelenin en iyi yolu depremden önce yapılır. Millî şairimiz Mehmet Akif Ersoy’un şu mısraları felaketlerden sonraki üzüntülerle ilgili güzel mesajlar veriyor:

*“Bırakın ağlamayı, yahu bırakın feryadı figanı
Ağlamak para etseydi, babam dirilirdi
Vaktinde çalışsaydınız ya”*

Vaktinde çalışmak lazım. Deprem gelmeden önce depreme hazırlıklı olmak hayati önem taşır. Japonya’da

deprem çok daha fazla olur ama can kaybı çok az. Bunun sebebi Japonların vaktinde iyi çalışıp depreme karşı dayanıklı binaları yapmalarıdır. Ülkemizde de devletin depreme dayanıklı olarak yaptığı TOKİ konutlarında hayatını kaybeden kimse olmamış.

Meşhur hikâyesidir: Temel'i idama mahkûm eden hâkim son isteğini soruyor. Temel'in hâkime söylediği çok manidar: "Haçan, hapu pana ders olsun!"

Artık işin dersi kalmamış, biraz sonra idam edilecek. Belki de bazı şeylerden ders almadığından dolayı idama gitmiş. Toplum olarak, birey olarak baştan tedbir almalıyız, yoksa musibet gelip çaktıktan sonra alınacak tedbirlerin pek anlamı olmayacak.

6 Şubat 2023'de merkez üssü Kahramanmaraş olan depremin yaralarını sarmak için seksen milyon tek vücut oldu, yaralar sarılmaya devam ediliyor. Hayatını kaybeden elli bin vatandaşımız için dua etmekten başka elimizden bir şey gelmiyor. Deprem kuşağında olan ülkemiz için asrın felaketi olarak telakki edilen Kahramanmaraş depremi ne ilkti ne de son olacak. Ancak depremde fazla zayıat ve can kaybının olması son olabilir. Biz bunu başarırız ve başarmamız için sihirli bir güce da gerek yok, yalnızca işleri kuralına uygun olarak yapmamız yeterlidir. Öncelikle işi, erbabına vermek lazım ve adalet terazisinde ayrılmamak lazım. Rabb'imiz Nisa Sûresi 58. ayet mealen: "*Allah size emanetleri mutlaka ehline vermenizi ve insanlar arasında hükmettiğiniz zaman adaletle hükmetmenizi emreder.*" Buyurur. Buradaki ilahî emir çok açık: işi ehline verin, diyor. Torpil,

adam kayırma, hatır gönül işi ile hareket edilirse iş uzmanına verilemez, liyakat sahibi olmayan kişilere görev verilir, sonuç çok vahim olur. Sezai Karakoç'un şu mısraları özellikle biraz daha fazla para kazanmak isteyip de işini düzgün yapmayan müttehitlere ithaf olunur:

“Onlar sanıyor ki bizden kurtulsalar mesele kalmayacak.

Hâlbuki bizden kurtulsalar vicdan azabından kurtulamayacaklar,

Vicdan azabından kurtulsalar, tarihin azabından kurtulmayacaklar.

Tarihin azabından kurtulsalar Allah'ın gazabından kurtulamayacaklar.”

Öğretmen olarak bir yanlışlık yapıp öğrenciye az ya da fazla puan verdik, telafisi var bir sonraki sınavda yanlış düzeltme şansı olur. Yargıç olarak yanlış karar verildi, bir üst mahkemede durum düzeltilebilir. Esnaf olarak yanlış hesap yaptık, sonrasında düzeltme şansımız olur. Bu gibi hataların telafisi mümkün olabilir. Ancak mühendis olarak ya da müteahhit olarak kurallara uygun bina yapmadık ve bina yıkıldı, insanlar öldü, işte bu yanlışın telafisi yoktur. Bu yanlış yapanlar vicdan azabından kurtulmadıkları gibi Allah'ın gazabından da kurtulamayacaklardır. Ülkemizde yaygın olan çoktan seçmeli sınav sisteminde dört yanlış bir doğruyu götürüyor, bu genel bir kuraldır. Ancak söz konusu olan insanların barındıkları mekân yapısı olursa bu kural geçerli değildir. Eğer bina yapımında kurallara uyulmazsa, yapılan ciddi

bir yanlış bütün doğruları götürür ve böylesi bir sınavın bütünlemesi de olmaz. Bina yıkılınca enkazda kalarak ölen insanlar için her şey bitmiştir..

Asrın felaketinde ders çıkarıp başka felaketslere karşı tedbiri en iyi şekilde almamız gerekir. Daha önce de belirttiğimiz gibi bazen binlerce nasihatten çıkarılmayan ders bir felakette çıkarılabilir. Atalarımız, “*Bir musibet bin nasihatten evladır.*” sözünü boşuna söylememişler.

...VE BİR GÜN

Her zaman son dakikasına kadar tatili değerlendiririm, son dakika dönerim.

Ve bir gün, tatilin bitmesine iki gün varken tatilden erken dönüyorum ne hikmetse. 4 Şubat 2023, dinleniyim pazartesi okula dinç ve dinamik başlayayım diye düşünüyorum herhâlde, ben de şaşırmışım bu işe. 5 Şubat 2023 saat 10.00'da uyanıyorum gayet iyi dinlenmişim dinç ve dinamiğim yarın okula dinlenmiş olarak başlayabilirim. Lakin hesapta olmayan bir gelişme oluyor: yoğun kar yağışı nedeniyle birçok ilde olduğu gibi Isparta'da da okullar tatil. Akşam tatil haberinden sonra Pusula Yürüyüş Grubumuz ile bir kar yürüyüşü planlıyoruz, gece saat 11.00'de dinlenmeye geçiyoruz, yarın okul yok, yürüyüşe gideceğiz.

6 Şubat 2023 Pazartesi saat 07.00'de alarm ile uyanıyorum, öyle ya yürüyüşe gideceğiz hazırlanıp yola çıkmamız lazım. Telefonumda her zamankinden farklı bir şeyler var sanki yeni mesajlar gelmiş, açıyorum okuma-

ya başlıyorum: “7,4 MW büyüklüğünde deprem meydana gelmiştir. Zaman 06.02.2023 saat 04.17, yer Kahramanmaraş-Pazarcık, Seviye 3” Bakıyorum hemen, seviye 3 ne demek? “3. Seviye: Acil Durum, en yüksek acil durum olarak değerlendirilmektedir ve DSÖ (Dünya Sağlık Örgütü)’nün kurum çapındaki varlıkların seferber edilmesi.” Aman Allah’ım, durum çok ciddi galiba diyor hemen televizyonu açıyorum, ekranlarda Malatya var, kurtarma ve enkaz kaldırma çalışmaları başlamış. Bir yandan kar yağıyor, bir yandan kurtarma çalışmaları zor şartlar altında devam ediyor.

Yürüyüş iptal!

Televizyona kilitlenmiş kanal kanal dolanarak neler olup bittiğini, durumun ne kadar ciddi olduğunu anlamaya çalışıyorum. AFAD’dan mesajlar devam ediyor: “6,5 Gaziantep-İslâhiye, 6,6 Gaziantep-Nurdağı, 7,4 Kahramanmaraş-Pazarcık, Bakan’ımızın talimatıyla seviye 4’e yükseltilmiştir.” Tekrar bakıyorum seviye 4 ne ola ki? Seviye 3’ü öğrenmiştik ama seviye dört daha mı kötü yoksa daha mı iyi? “4. Seviye: Tüm ulusal kapasite ile müdahaleye katılım sağlanır ve gerektiğinde uluslararası yardım çağrısında bulunulur.” Oof, ooff ki ne off! Maalesef durum daha kötü ve daha da kötüye gidiyordu. Depremden bir değil, iki değil, beş değil tam 11 il etkilenmiş, kara kış ortasındayız, hava soğuk mu soğuk, köyler, ilçeler, kasabalar, şehirler yerle bir olmuş devlet yetiştirmeye çalışıyor.

Ne yapabilirdim? Yardıma muhtaç, yardım bekleyen birçok insan vardı ve bugün biz ne yapabilirdik? Ne yapmalıydı? Nasıl yapmalıydı?

Yaşım 56, yaşlı sayılmazdım amma genç de sayılmazdım. Lakin sağlamdım, dinçtim, dinamiktim, sağlığım yerindeydi, afete uğramamıştım, şok içinde değildim, çok küçük de olsa yardım edebilir, bir işin ucundan tutabilirdim. İyi günlerimizde AFAD ile işbirliği yapmış, gönüllü AFAD ekibine katılmış, gönüllü Millî Eğitim Bakanlığı Arama-Kurtarma Birimi (MEB-AKUB) eğitimlerini almıştım. Ama böylesi ağır bir işe hazır mıydım? Tatbikat başka, gerçek hayat başkaydı. Acil durumlar için bir eğitim almıştım iyi kötü, her hafta yürüyüş grubu ile yürüyordum, kondisyonum da iyiydi. Dağ, bayır, dere tepe dolaşmış, değişik hava şartlarında çadır kurup, zor şartlarda kamp yapmış, hiçbir zorluk beni yıldırmamıştı. Zorlukları yaşamış, az çok mücadele etmiş biriydim, dayanacağıma da inancım sonsuzdu. Ekipmanın ise dağcılık maceramdan dolayı –şükür- yeterliydi. Hatta tatilden erken gelmiş ve iyi de dinlenmiştim. Yani yardımdan kaçmaya hiçbir bahanem kalmamıştı.

Güzel Rabb'im beni basamak basamak böyle bir durum olursa hazır olmam için bütün şartları gerçekleştirmişti. Benim ise sağa sola bakmadan, arkamda kim var demeden, hadi diyerek harekete geçmem gerekiyordu. Ve bir gün dediğim o gün işte bugündü. *Ya Allah* dedim çantamı hazırlamaya koyuldum; birkaç yedek çamaşır, fazlaca kışlık kazak, yağmurluk, zor şartlarda gerekli olacağını düşündüğüm ne varsa çantama doldurdum. Çantam hazır, ben hazır AFAD'dan gelecek haberi beklemeye başladım. Beklenen mesaj geldi: "Bir saat içinde hazırlanacak olanlar derhal hazırlansın, mesajımızı beklesin."

Aile hekimine gidip tansiyon ilacımı yazdırıyorum ve ilacımı alıp eve dönüyorum, öyle ya şartlar zor görünüyor ne ile karşılaşacağımızı bilmiyoruz, yardıma diye gidip yardıma muhtaç hâle gelmemeliydik, biz sağlıklı olmalıyız ki daha çok yardım edebilelim. Artık bilinmezliğe doğru gitmek üzere hazırım.

AFAD: “Deprem bölgesine yardıma gidecek gönüllülerimiz AFAD koordinasyon merkezinde toplansın!”

Sıkı bir şekilde giyinerek eşimle helalleşip çıkıyorum yola. AFAD merkezinde toplanmaya başlıyoruz. Hepimizin yüz ifadeleri aynı bilinmezlik, yardıma gidiyoruz ama neyle karşılaşacağız, ne yapacağız, nasıl yardım edeceğiz, durum nedir, neler oluyor? Hepimizin tek gayesi var, vatan için, millet için, en önemlisi insanlık için elimizden geleni yapmak, bir işe yaramak, bir şeyler yapabilmek, bir işin ucundan tutmak, kısacası yardım etmek, yardım edebilmek.

Yanılmıyorsam saat 14.00 ya da 15.00 gibi Isparta'dan hareket ediyoruz, yollar kar, buz hava soğuk mu soğuk ama aracın içi 45 AFAD gönüllüsü ve AFAD ekibi ile sınımsız, tek amaçları bir an önce gidip tanımadığı, görmediği, bilmediği birilerine yardım etmek. Sessiz sakin bir ilerleyiş var, araç içinde yeni haberleri cep telefonumuzdan alıyoruz, ara ara ailelerimize bilgi veriyoruz, “Neredeyiz, daha varmamıza ne kadar zaman var?” Kar, buz, sis, şartlar zor, zaman zaman duruyoruz kayan araçlar nedeniyle, zaman zaman aracımız kayıyor, kurtulana kadar akla karayı seçiyoruz. Eyvah eyvah! Yoksa yolda mı kaldık diye hayıflanıyoruz. Zaman zaman

çeşitli kanallardan gelen haberlerle yollar kapalı başka hattan gidin diyenler, zaman zaman yok orası kapalı bu taraftan gidin diyenler.

Sabaha karşı Gaziantep Nurdağı ilçesindeyiz, burada ise kar buz yok lakin deprem sonucu viyadükler ile kara bağlantısı depremden zarar gördüğü için otoban kapalı, eski yollardan ulaşmaya çalışıyoruz deprem bölgesine. İlçeye yaklaşmaya başlayınca ilk defa deprem ile Nurdağı yollarında yüzleşmeye başlıyoruz, aracımız santim ilerlemiyor. Yollar çatlamış, yarıklar oluşmuş, bir kısım yollar çökmüş tek şeride düşmüş, kenardaki bariyerler S şeklinde yamulmuş, iki şeritli gidiş geliş yol dört şeritli olmuş, hangi şerit nereye gidiyor, nasıl gidiyor belli değil, trafik akıyor, uzaktan görünen ilçedeki belli belirsiz yıkılan binalar, patlamış dağılmış taneleri her tarafa saçılmış uzaktan buğday silosu mu, mısır silosu mu olduğu belli olmayan Devlet Malzeme Ofisi (DMO) hububat siloları görünüyor. Yol kenarından görünen köylerdeki yıkıntılar göze çarpıyor. Kaplumbağa hızında Nurdağı ilçe merkezine ulaşıyoruz. Trafik burada daha da kötü âdetâta tam bir kördüğüm, çöz çözebilirsen. Dört ili bağlayan kavşağın bulunduğu Hatay-Gaziantep-Kahramanmaraş-Adıyaman kavşağı felç. Kahramanmaraş'a ulaşmak isteyenler, Hatay'a ulaşmak isteyenler, Adıyaman'a gitmek isteyenler, Gaziantep'e ulaşmaya çalışanlar... Şehir merkezine varınca ise yolun sağında ve solunda yarısı yıkılmış binalar, tamamen yıkılmış binalar, yan yatmış binalar, duvarları yıkılmış mutfaklar, oturma odaları, salonlar, çocuk odaları, bir tarafı tamamen yıkılmış yüksek binalar sanki camdan şeffaf apartmanlar, perdeler boşa bayrak gibi dalgalanmakta. Binaların üzerine göçtüğü

enkaz olmuş çeşit çeşit araçlar. Enkaz kaldırmaya çalışan ekipler, iş makinaları harıl harıl çalışmakta. Asker, polis ve gönüllüler kördüğüm olan trafiği açmaya çalışıyor. Bu yüzleşme bize ne televizyondan ne internetten gelen haberler gibi olmadığını, sahaya varınca durumun daha da vahim olduğunu gösteriyor. Henüz görev yerimiz Pazarcık'a ulaşamadık.

Deprem olalı 24 saati geçmişti. Herkesin acelesi vardı. Biz de Kahramanmaraş-Pazarcık'a depremzedelere yardıma yetişmek istiyoruz. Tırlar, yük araçları üzerindeki iş makinalarını enkaz kaldırmaya yardımcı olsun diye bir an önce bölgeye yetiştirmeye çalışıyor. Gıda tırları, gıda kamyonları depremzedelere gıda yetiştirmeye çalışıyor. Özel araçlarla yola çıkanlar ise yakınlarını aramaya çıkmışlar belli ki. Zaman önemli, saniyeler geçmekte, bazıları için dakikalar tükeniyor, acele etmeliyiz lakin ne mümkün yolları aşmak. Normal zamanda belki 15 bilemedin 20 dakikada geçilecek yolu saatlerce geçemiyoruz. Kördüğümünden kurtulup görev yerimiz Pazarcık ilçesine 7 Şubat 2023 Salı günü saat 15.00 ya da 15.30 gibi ulaşıyoruz. Şehirde sağlam ev yok ya da bize öyle geldi sanki, yaklaşık sekiz saattir deprem bölgesindeyiz buralar hep aynı telaş içinde. Gelenler, gidenler, bir yerlere yetismeye çalışanlar, enkaz kaldırma çalışmaları, boş alanlara çadır kurma çalışmaları, iş makinalarının nakli, gıda maddelerinin nakli, giyim yardım araçlarının nakli, ortada gezen depremi yaşamış şoktan kurtulamamış insanlar, çoluk çocuk perişan hâldeler. Bölgede sular kesik, elektrik yok, soba yok, tuvalet yok ya da yetersiz. Bu milletin sırtı yere gelmez diyorum, ülkemin dört bir yanından koşup gelen, yardım için çarpınan yardım ekiplerini ve gönüllüleri gördükçe.

AFAD koordinasyon merkezi tarafından çadır kent oluşturulan parka yönlendiriliyoruz. Elimizi taşın altına koyup bir işe yarama zamanı hamdolsun. Derhal sekizerli ekipler oluşturuyoruz, çadır kurmaya başlıyoruz; ama eğitimde gördüğümüz gibi değil iş ciddi mi ciddi, demek tam öğrenememişiz çadır kurmayı, daha önce gelen ekiplerden yardım istiyoruz çadır kurmayı öğrenmek için, birkaç çadır kurunca hemen hatırlıyoruz çadır kurmanın inceliklerini, bir, iki, üç, beş derken onlarca çadır.

Her seferinde daha çabuk daha hızlı çadır kurmaya başlıyoruz acemiliğimiz bitiyor biraz daha seri hâle geliyoruz. Ne kadar hızlı ve ne kadar çok kurarsak çadırları bu gece o kadar insan açıkta kalmaktan kurtulur. Akşam ne yiyeceğiz, nerede nasıl kalacağız önemli değil. Hiç tanımadığın birilerinin hayatına dokunup yardımına yetiştirmek için çabaladıkça evde oturup ah vah etmek yerine bir işe yarayabilmek duygusu bu derin acıların içinde ilaç gibi geliyor. Akşam güneş batınca hava soğuyor hem de çok, âdeta bıçak gibi keskin. Enkaz altındaki düşüyoruz sokakta kalanları düşüyoruz ve dualarımız onlarla ama işleri çok zor, bizim hiç olmazsa bir çadırımız var altı kişi bir arada olsak da başımızı sokacak bir yerimiz var. Akşam kendi çadırlarımızı kurup dinlenmeye geçeceğiz çünkü ertesi gün daha çok işimiz var.

Akşam AFAD tarafından her birimize eldeki imkânlar göre bir adet katlamalı döşek bir de ince battaniye veriliyor. Biz çadır kurana kadar çorbalar bitmiş, ilk günün koordinasyon bozukluğu var. Tansiyon hapını atmam la-

zım ama nasıl? Önce tok olmam gerekiyor. Abur cubur birkaç yiyecek buluyor tansiyon hapımı içiyorum. Buna da şükür ya Rabb'im. Biraz haberlerden haberdar olmak için cep telefonuna müracaat ediyorum. Hava çok soğuk, çadırın içi de soğuk, battaniyemiz ise çok ama çok ince, ne kadar kazak varsa üzerime, ne kadar içlik ve eşofman varsa altına giyiyorum, biraz ısıyorum ama uyumak için yeterli değil. Çadır ve yol arkadaşım yataktan titreyerek çıkıyor, üşüyorum diyerek üzerine kazak giyip yatıyor, olmuyor yine dişleri takırdayarak çantasından giysi takviyesi yapıyor, biraz sonra sesi kesiliyor. Diğer çadır arkadaşım ise üşüdüğü için dışarda ateş başında oturmayı tercih ediyor, çadıra gelmiyor, diğer iki çadır arkadaşım yatakta gömülü ses yok, daha fazla tanışık değiliz, yarın daha dinç kalkmak için uymaya çalışıyoruz ama uyumak ne mümkün! Derken aklıma enkaz altındakiler geliyor, aman Allah'im! Orası ne kadar soğuktur diyorum, elimizden bir şey gelmiyor duadan gayrı. Bir ara yağmurluk montumu da battaniye üzerine atıyorum, az ısınır gibi oluyorum. O da ne? Uyumuşum! Ne kadar bilmiyorum.

Sabah hava soğuk, az da olsa dinlenmişiz. Gece boyu en çok korktuğumuz ya da daha doğrusu benim korkum yardım bile edemedi hastalanıp kendim muhtaç hâle gelmek. Eminim ki diğer arkadaşlarda aynı duygu içindeydiler. Geldik madem, olabildiğince yardım yapıp faydalı olmalıydık.

Sabah uyanır uyanmaz hazırlandık, araçla doğru çadır kente gittik. Bulursak bir şeyler atıştırıp iş başı yapmak, ne iş olursa olsun fark etmez. Bir öncekine göre ortam-

daki karışıklık gitmiş ortam biraz daha organize, birçok yardım aracı gelmiş. Kimi araçların yükü indirilmiş, kimi araçlarınki indiriliyor, kimi de indirilmeyi bekliyor. Allah'ım, yurdun dört bir yanından yardım yağıyor, yardım ekibi geliyor değişik illerden. Bende yine aynı duygular: “Bu memleket, bu yardımlaşma âşkı oldukça batmaz Allah'ın izniyle, şükürler olsun!” diyerek duyulanıp, gözyaşlarımı içime akıtıyorum.

Bir kâse çorba içerek başlıyoruz işe. Önce çadır kentin çöplerini topluyoruz, ortalığı düzenliyoruz. Sonra araçlardan gıda maddesi indiriyoruz. Başka bir mahalleye çadır kurmaya gidiyoruz. Ne iş olsa yapıyoruz, durmadan dinlenmeden verilen her işi yapıyoruz. Akşam olunca karnımızı doyurup çadra çekiliyoruz. Bu gün gelen yardımlardan bize ikişer battaniye daha düşmüş, gece daha sıcak olacak demek ki. Yorulmuştuk, üşümüştük ama mutluyduk. İşe yaramak, yardıma ihtiyacı olan birilerine karşılıksız yardım etmek ne güzeldi Allah'ım. Televizyon karşısına geçip sıcak yatağında kanal değiştirmekten yorulan, nerde bu devlet nerde bu millet diyerek evden ahkâm kesip, akıl verenler gibi ahkâm kesmek vardı, rahattı, hoştu, güzeldi belki, lakin olay yerinde olmak yardıma muhtaç kişileri yardımda bulunmak gibisi var mıydı? Arkasına bakmadan gelen bu yardım ekipleri âdeta hep bir ağızdan, lisanihâl ile “devlet de benim millet de benim, işte yardıma geldim ne derdin varsa söyle kardeşim yapalım” diye bağırıyordu âdeta. Yine tek endişemiz hastalanıp bir işe yarayamamak ve başkalarına yük olmak korkusu, gerisi hikâye.

Ülkemin güzel insanları, bu milletin sırtı yere gelmez dedirtti bu zor zamanlarda. Her ilden gelen yardımlar,

yardım ekipleri, askeri, polisi, kamu görevlisi, gönüllüsü yağmur oldu, yardım oldu yağdı âdeti deprem bölgesine sağanak sağanak. Bana 56 yaşında dahi olsam bir işe yarayabileceğimi öğretti. Gelen yardımları dağıtırken, bizim görme ihtimalimiz olmadığı hâlde “Bende var kardeş, bunu ihtiyacı olan birilerine verin.” diyerek açgözlü insanlara inat gözü tok insanlarla tanıştırdı.

Bu arada yardım için kaldığımız sekiz dokuz gün boyunca bir kuruş para harcamadık, paranın geçmediği bir anda, başka bir zamanda yaşadık. Gelen yardımlardan bir örnek vermek istiyorum, bir tır dolusu kasalarca kivi geldi. Bazıları temel ihtiyaçlar dururken kivi ne alaka diyebilir, şunu anlatmak istiyorum kiviye kadar her türlü yardım geliyordu, eksik yoktu diyebilirim. Peki, her şey toz pembe miydi? Tabii ki değil ama yardımlaşma son derece muhteşemdi, ancak bu duygular anlatılmaz yaşanır. Onlarca örnek var hangisini anlatayım bilemedim, işte onlardan bir örnek: Kahramanmaraş çadır kentte dolaşırken bu gözlerimin gördüğü kulaklarımın şahit olduğu bir diyalog. Kendisine bir gönüllü tarafından dağıtılan çok kaliteli olduğu her hâlden belli olan bir montu vermek istiyor, depremzede ablamız: “Benim iyi kötü içine sığındığım bir montum var şükürler olsun, ihtiyacım yok, bunu alın benden daha çok ihtiyacı olan başka birisine veriniz.” sözleri hâlen kulaklarımda çınlıyor.

Anlatılacak öyle çok hikâye var ki, fakat “anlatılmaz yaşanır” derler ya hani, biz orada bu duyguları dolu dolu yaşadık. Yardım edip bir yaraya merhem olabildiysek ne mutlu bize. Her şeyi ardında bırakıp yardıma koşan, va-

rını yoğunu yardım olarak gönderen, hiçbir şey yapamıyorsa duasını gönderen, komşusunun derdiyle dertlenen herkes oradaydı, şükür ki biz de oradaydık. Yardım etme ya da edebilme ne güzel duygular. Ne mutlu bunları görene ya da görebilene.

Bir daha Allah ÷lkemize böyle afetler yaşatmasın. Yardımlaşma duygularımızı yok etmesin.

WHATSAPP ACİL DEPREM GRUBU

06 ŞUBAT 2023 SAAT:04.17, KEFENE SEVİNMEK...

BU ŞEHRİN; STK'LARA GECİKMiŞ DE OLSA BİR
TEŞEKKÜR BORCU VAR...

**“Nice ülkeler var ki onları helak ettik. Azabımız
onlara geceleyin yahut gündüz istirahat ederler-
ken geliverdi.”** (Araf, 7/4).

06.02.2023 tarihinde meydana gelen asrın felaketi 11 ili etkilediği gibi Malatya en fazla yıkımın olduğu iller arasına girdi. Depremlerin üzerinde 9 ay geçti. Depremler hakkında çok şeyler yazıldı ve çizildi. Ve daha da yazılacak, çizilecek. Yazılmalı da... O tarifsiz acıyı unutmak belki normal hayata dönmek için birçoğumuza mantıklı gelebilir, buna ihtiyacımız da var. Bazılarımız enkaz altından çıktı, kimimiz enkaz altında kalanlara can olduk, kimilerine açlıktan ölmemesi için aş, kimilerine soğuktan donmaması için kıyafet olduk, kimileri bütün imkânlarını uzaktan seferber ettiler. Hepimiz bu acıya ve çaresizliğe duçar olduk. Tüm bu yaşananları geride

birakarak tarihe not düşmek, ders çıkarmak ve gerekli tedbirleri almak için birlik beraberliğe ihtiyacımız var. Aynı coğrafyada yaşadığımız için farklılıklar içinde bir arada yaşama kültürünü geliştirerek her alan da eğitime önem verip gelecek nesillere bu bilgileri aktarmalıyız.

ŞUBAT SOĞUĞU BU OLSA GEREK. Ölmek ile kalmak arasında ince bir çizgi... Nefes alacak ve yiyecek ekmeğimiz varmış. Rabb'ime şükürler olsun. Depreme uykuda yakalandım. Deprem olduğunu anlamadım. 20 yaşındaki kızımın bağırma sesine uyandım. Çocuk odasına hızla yöneldim. Tek yapabildiğim şey çocuklarımla üzerine kapanmak... Bu kadar aciz insanoglu... Ölü mü bekledik. Kolonlardan gelen o ses, deprem sesi 9 ay geçmesine rağmen hâlâ kulaklarımda. Aman Allah'ım, sen ne büyüksün! 8 katlı binanın zemin katında oturuyorum. Bina beşik gibi sallanıyor. Tek yaptığım "Allahu Ekber" diye tekbir getirmek. Zemin katta oturmamıza rağmen dışarı bile çıkamadık. Deprem durduktan sonra kıyafetlerimizi ve su alıp hep beraber evin karşında parka çıktık. Evden çıkarken bedensel engelli olan komşumuzun tekerlekli sandalyesini sürerek onun dışarı çıkmasına yardımcı oldum. Engelli komşumla göz göze geldiğimizde gözündeki o endişe ve korku tarif edilemez. Bütün engelli kardeşlerimiz ve yaşlı insanlar aynı duyguyu bizden daha çok yaşamıştır. Acaba bize yardım edecekler mi, bizi de dışarı çıkaracaklar mı? Dışarı çok soğuk, yerler karlı. Hiç kimse birbiri ile ilgilenmiyor. Âdeta kıyametin provasıydı. Herkes bir yere gidiyor. Ağlayanlar, şok içinde olanlar... Rabb'im tekrarını yaşatmaz inşallah. Annem, babam ve kardeşlerimin seslerini duymak ve iyi olduklarını öğrenmek istediğim için tele-

fona sarıldım. İyi olduklarını öğrenince derin bir nefes aldım... Hava çok soğuk olduğu için evimizin yakınında bulunan camiye sığındık. Evden, yeteri kadar battaniye, giysi ve ayakkabı aldık. Sürekli haberler geliyor. Orası yıkıldı, burası yıkıldı, evlere girmeyin, tekrar büyük bir deprem olacak. Çalıştığım iş yerinin WhatsApp grubuna “ben de kurtarma faaliyetlerine katılmak istiyorum” mesajını attım. 06 Şubat 2023 Saat:08.30 gibi Sanayi Kavşağı’nda bulunan Avşar Otel’in yıkıldığını ve enkazın altında insanların kaldığını öğrenince, arama-kurtarma faaliyetine yardımcı olmak için Avşar Otel’in bulunduğu yere gittim. Otel yerle bir olmuş. İçinde tahmini 15 kişinin enkaz altında kaldığını otel çalışanlarından öğrendik. Asker, polis, Belediye’nin arama-kurtarma personeli, sanayide çalışan sivil kepçeciler, yardım yapmak isteyen vatandaş, meraklı vatandaşlar, bir enkazın başında olmaması gereken herkes enkazın üstündeydi. Enkaza müdahale edilemiyordu. AFAD görevlileri bekleniyordu. Saatler geçiyor, zaman daralıyordu. Saat: 11.30 gibi artık soğuktan etkilenmişim ve vücudumun soğuğa dayanamadığımı hissettim. Kar yağışı devam ediyor. Hava çok soğuktu. Enkazların üzerine bazı görevliler ve vatandaş yardım etmek için kurtarma faaliyeti için çıkıyor ve iniyor. Yapacakları bir şey yok. Sadece sesimi duyan varmı? Sesleri birbirine karışmış durumda... Tam bir can pazarı yaşıyordu. Bazı görevliler kendi aralarında konuşuyor. AFAD’la görüşüğünü söyleyen bir yetkili orada bulunanlarla beklenen haberi paylaştı. AFAD görevlileri gelecek ve enkaza müdahale başlayacak, aradan saatler geçmişti. AFAD görevlileri gelmeden enkaza müdahale etmek doğru değildi. En son yaptığı telefon görüşmesin-

de görevlinin suratı değişti, söylediği şeylere kendisi bile inanmıyordu! AFAD'daki görüştüğü kişi kendisine "Başınızın çaresine bakın." demiş. Bu söz ne olursa olsun söylenmeli miydi? Sözün bittiği yerdı... Belki de orada bulananlar sadece oranın yıkıldığını sanıyordu. Tepki göstermiş ve kızmış olabilirler. Ancak, yıkılan bir yer değildi ki. Malatya'mız yerle bir olmuştu. Doğanşehir yolu, Adıyaman yolu ve Ankara yolunda ulaşım sıkıntısı varmış. Tabii bunları sonradan ğrendik. Sonra Elazığ eki-binden olsa gerek, AFAD'dan 2 kişi geldi ve enkaza müdahale başladı. Malatya'ya ilk yardıma gelen ekip can komşumuz Elazığ AFADdı. Aslında AFAD Arama-Kurtarma teknisyenleri de depremzede idiler ama ailelerini güvenli bir yere bırakamadan enkazlarda görev yaptılar. Belki çoğu ailesini 1 hafta sonra gördü. Malatya İtfaiye Teşkilatı da aynı fedakârlığı gösterdi deprem süresince. Polis, asker, il dışından ve yurt dışından gelen görevlileri unutmak mümkün değil. Gönüllü olarak enkazlarda arama-kurtarma faaliyetlerine katılan vatandaşlarımız vardı, onların da hakkı ödenmez.

06.02.2023 gecesı sabaha karşı hava çok soğuktu. Sağ olsun bacanağım arabasını getirdi, çocuklar arabada sabahladı, ben mecburen çocuklar rahat etsin diye dışarıda kalmak zorunda kaldım. Sadece orap ve ayakkabı değiştirmek için aracın içine zaman zaman giriyordum. Benim gibi dışarıda kalmak zorunda olanlar ile birlikte dışarıda karın üstünde tahta yakarak ısınmaya çalışıyorduk. 07.02.2023 tarihinde sabah 10.00 gibi eşim ve çocuklarımı il dışına akrabamın evine götürmek için yola çıktık. Ama içim içimi yiyordu. Benim gitmemem gerekiyordu. Bu şehri en son ben terk etmeliydim. Bu

şehre vefa borcum var. Araçla Malatya'nın Kale ilçesini geçtik, Kömürhan Köprüsü'nü geçip. Elâzığ ili sınırlarına girdiğimiz, ilk Jandarma Karakoluna yaklaştığımızda artık dayanamadım. Akrabama, arabadan inmek istediğimi Malatya'ya geri dönmek istediğimi söyledim. Eşim ve çocuklarım itiraz ettiler. Onları yarı yolda bıraktığımı düşünmüş olabilirler. Ama durum öyle değildi. Malatya'da kalıp insanların yardımına koşmalıydim. Birilerine yardım etmeliydim. Eşim ve çocuklarımla vedalaşamadan araçtan indim. Ama biliyordum, eşim ve çocuklarımı önce Allah'a sonra akrabama emanet etmiştim. Onların en azından güvenli bir yerde olacaklarını biliyordum. Araçtan inip Jandarma Karakolu'na gidip durumu anlattım. Malatya'ya gitmek için yardım istedim. Askerimiz sağ olsun bana yardımcı oldu, sivil bir araç durdurdu ve depremin o zor günlerinde Malatya'ya geri dönüş yolculuğum başladı. İçim rahatlamıştı. İnsanın anası, babası ölür mü? Ölür. İnsanın eşi, çocuğu ölür mü? Ölür. Gider gömer gelirsin. Ama bizim "Şehrimiz" ölmüştü. Şehrin ışıkları 06.02.2023 tarihinde saat: 04.17 sönmüştü (Whatsapp paylaşımından alıntı). Araçta iken Malatya Kadın Sivil Toplum Kuruluşları Başkanı Nazife KARAGÖZ Hanım'ı aradım. Ne yapabiliriz diye konuştuk. Nazife Hanım'la birlikte hareket ettik. Ondandır, eşinden kızından, arkadaşlarından, derneğinden ve Malatya Kadın Platformu'nun değerli üyelerinden Allah razı olsun. Yolda iken Deprem Acil WhatsApp grubunu kurdum. Rehberimde kayıtlı olan dernek başkanlarını, gönüllüleri ve sivil kişileri Deprem Acil WhatsApp grubuna ekledim. 99 kişiye ulaştım. Deprem Acil WhatsApp grubunun amacını yazdım.

Gelen mesajları takip ettim. Dernekleri birbiri ile irtibatlandırdım. Kiminin personele ihtiyacı vardı, kiminin gdaya, onları birbirleri buluşturup sahada etkili ve verimli bir çalışma içine girmeleri çaba ve gayret sarf ettik. Telefon acı acı ve uzun uzun çalıyordu. Telefonun karşısında ağlamaklı bir bayan sesi, **“Abi acilen kefene ihtiyacımız var.” Kefen mi! Bu sözü hatırladıkça hâlâ tüylerim diken diken oluyor.** Sözlerin boğazımda düğümlendiğini hissettim. 5 dk sonra arayan bir erkek: “Kefene ihtiyaç var mı?” diye sordu. Rabb'im sesimizi duymuştu. Sadece “kefenlerin” ihtiyaç duyulan yere götürülmesini istedim. Birkaç gün sonra mezarlıktan arayan görevli, yine aynı ses tonu yine ses ağlamaklı: **“Abi gassala ihtiyaç var.”**. Telefon kapandıktan 5 dakika sonra İzmir'den arayan gönüllü bir grup kadının, “Malatya'da gassala ihtiyaç var mı?” diye sorması... Bunları yaşayan bilir.

6 Şubat Depremi'nde hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet diliyorum. Mekânları cennet olsun inşallah. Yakınlarına sabırlar diliyorum. Yaralılara Rabb'imden acil şifalar diliyorum. Günler sonra 2. Organize Sanayi'nde İHH'nin deposundayız. Oradaki görevli gelen kefenleri gösterdi. Gözlerim doldu. İnsan kefene sevinir mi? Evet! Acil kefene ihtiyacınız var ise kefene sevinecek hâle geliyorsunuz. Dinimizde vefat edenlere yapılacak en son görev, dinî vecibelere göre defnedilmek. Onun için depremi yaşamayan insanlar, şehir mezarlığında vefat edenleri görmeyen, yüzlerce cenazenin yana yana dizilip son görevlerinin yerine getirilmesini bekleyen, acılarını yüreklerine gömen, soğuktan dolayı gözlerinde belki de gözyaşı gelmeyen, cenaze sahipleri ve yakınla-

rının acılarını görmeyen tuzu kuru; bu hizmeti veren insanlar için, “Cenaze hizmetleri ile övünüyorsak vay hâlimize” diye rahat konuşabilirler (Tv sunucusunun talihsiz açıklaması aklıma geldi. O TV sunucusunun Malatyalılara ve depremde yakınlarını kaybedenlere özür borcu var.). Şehir mezarlığında deprem sürecinde görev alan Yeşilyurt İlçe Müftümüz Hüseyin BAYRAK ve Müftülük ile Belediye personellerine ve tüm görevli (gassallardan) insanlardan Rabb'im razı olsun. Onları cenneti ile mükâfatlandırısın inşallah. Grupta yer alan güzel ve değerli insanlar sayesinde, vatandaşlarımızın ihtiyacı olan ürünler ihtiyaçları olduğu anda ulaştırılmış oldu. Depremden yeni çıkmış bir vatandaşa ihtiyacı olan bir şişe suyu istediği zaman ulaştıramaz iseniz bir hafta sonra ona bir kamyon dolusu su verseniz bile hiçbir anlam ifade etmez. Bu sebeple 6 Şubat 2023 tarihinde itibaren Malatya'da sahada faaliyet gösteren STK'larımız müthiş bir dayanışma örneği sergileyerek depremedelerin imdadına koştular, hâlâ da koşmaya devam ediyorlar. Güzel bir organizasyonla derneklerimiz beraber ve birlikte hareket edebilmenin en güzel, en etkili ve verimli örneğini sergilediler. Depremden hemen sonra, enkazlarda arama-kurtarma faaliyetlerine katılarak vatandaşlarımızın enkazdan sağ çıkarılması ile onlara can oldular. Sonrasında hayata tutunmaları için sıcak bir bardak çay ve çorba ile onlara aş oldular. Kıyafetler ile onların ısınmaları için sıcak yuva oldular. Deprem Acil WhatsApp grubundan dolayı başka illerden tanımadığım insanlar beni arıyordu, kimi yardım göndermek, kimi bir akrabasına yardım edilmesini, kimi enkazın altında olan bir yakınını kurtarılması için çaresizce yar-

dım istiyordu, kimi de enkazın altında ölen bir yakınının cesedinin enkazın altından çıkartılması için yardım istiyordu. Can pazarı dedikleri bu olsa gerek. Kıyametin provası. O şubat soğuşunda, gece saat 02.00 sularında Doğa Caddesi'nin orda enkazlarda arama-kurtarma faaliyetlerini yerinde inceleyen Malatya Milletvekilimiz sayın Öznur Çalık ile karşılaştım. Çok üzgün ve bitkindi. Kısa bir konuşmadan sonra, gönüllü olarak sabah başladığım çalışma, gece yarısına kadar uzayınca sanırım açlıktan veya soğuktan olmuş olacak ki bir ara yere düşecek gibi oldum. Vücudumun titrediğini fark ettim. Çok yorulmuştum. Gün boyu ayakta beklemek beni bitkin düşürmüştü. Yanımda olan arkadaşşımdan yardım isteyerek arabaya doğru yöneldim. Deprem Acil WhatsApp grubuna dâhil olduktan sonra sayın Öznur Çalık gelen yardım taleplerini bizzat takip ederek saat gece yarısı 02.00 olsa bile, yerine ulaştırıyordu. Hiçbir yere sığmadığını, akrabalarının yanına dahi sığmadığını iddia eden; intiharın eşişinde olan engelli bir çocuğu bulunan bir ablamızın imdadına Sayın Öznur Çalık yetişti. O ablamızın konteynır talebini karşılayarak intihardan vazgeçirdi. Sayın Öznur Çalık o kadar yoğunluğunu ardından WhatsApp grubunu takip etmeyi ihmal etmiyordu. STK'lardan gelen talep ilgili yerlere ileterek tekrar gruba bilgi veriyordu, 'iletildi' diye. Ulaştırdığı yardımların da zaman zaman resimlerini paylaşıyordu. Malatya Sivil Toplu Kuruluşları'nın değerli üyeleri ve gönüllüleri olan kahramanlara selam olsun. Yüreklere ve gönüllere güzel insanlar. Kimseyi unutmak ya da ismini atlamak istemiyorum ama derneğinizle, üyelerinizle, gönüllülerinizle depremde ve sonraki süreçte; önce enkazla-

ra müdahale ederek insanlara can oldunuz, enkazdan onlarca canlı insan çıkardınız. Soğuktan donmak üzere olanlara verdiğiniz elbiseler ile hayata tutunmalarına vesile oldunuz, sıcak çay, çorba ve yemek ile onların hayatta tutunmaları için umut oldunuz. Rabb'im hepinizden razı olsun. SİZLERE KOCAMAN TEŞEKKÜR EDİYORUM. YÜREĞİNİZE, EMEĞİNİZE SAĞLIK. İYİ Kİ VARSINIZ...

Belki de havanın çok soğuk olduğu o günlerde STK'larımız o insanlara ulaşılmıydu açlıktan veya soğuktan ölen insanlar olur muydu diye düşünmüyor değilim bazen. Deprem sürecinde yüreği, gönlü deprem bölgesi için atan yardım eden yardıma koşan yerli ve yabancı, kısaca herkesten Rabb'im razı olsun. İnsanlık kazandı... Deprem sürecinde STK'lar destan yazdılar. Malatya'da işyerleri ve evler yapıldığı gibi, eğer bu şehir yeniden ayağa kalkacaksa; yeniden ayağa kalkması isteniyorsa, STK'lara gerekli maddi ve manevî destek verilmelidir. Diğer türlü STK'ların hakkı yenmiş olur. Onun içindir ki 24.03.2005 tarihinde bugüne kadar, tam 18 yıldır, Malatya İl Sivil Toplumla İlişkiler Müdürlüğünde görev yaptığım için biliyorum ki; 06 Şubat 2023 tarihinde din, dil, ırk renk ayrımı gözetmeden deprem sonrasında Malatya'mızın tüm renkleri ile sahada olan, gönüllülük esasına göre görev yapan, bu şehrin gerçek sahipleri SİVİL TOPLUM KURULUŞLARI'dır. Yukarıda anlatılanlar depremden hemen sonraki günler ve süreçte yaşananlar, sadece beni etkileyen bir olayı paylaşmak istedim: İlimizde meydana gelen depremleri iliklerine kadar yaşayan, birçoğu depreme uykuda yakalanan, deprem korkusunu iliklerine kadar yaşamış, her depremde biraz

sonra öleceğim korkusunu ensesinde hissetmiş oturduğum mahallede lambalar yanmıyor, sadece kaldığımız evin lambası yanıyor. İnsanın içi ürperiyordu. Sanki hayalet şehirde yaşıyorduk. Ben ve kardeşim Vahap Ercan ile birlikte babamın evinde kalıyorduk. Zaman zaman da Taştepe’de güvenli ve tek katlı olduğu için kalıyorduk. Kardeşim sabah erken kalkıp, enkazlarda gönüllü olarak arama-kurtarma faaliyetlerine gece yarısına kadar katılıyordu, gece evde buluşuyorduk. Hayata tutunmak, devam eden artçı depremlerden ölmek ve bu şehirde kalan insanlara yardımcı olmak için hayata tutunmaya çalışıyorduk. Depremi üzerinden 9 ay geçmesine rağmen üzerinde etkisini hâlâ atamamış biri olarak Rabb’imden tekrar bu acıları bir daha yaşatmamasını istiyorum. Tarihe not düşmek, insanların depreme hazırlanma bilincini geliştirmek ve sonrasındaki süreçte yapılması gerekenlere ışık tutmak adına yazıya dökülmüş bu gerçek hayat hikâyesini okuduğunuz için sizlere teşekkür ediyorum. İnsanlara ev ve iş yeri yapabilirsiniz ama insanların depremden dolayı psikolojileri gerçekten çok bozuldu, buna yönelik tedbirler alınmadığı takdirde önümüzdeki yıllarda maalesef intiharların artacağını ve boşanma olaylarının artacağını düşünüyorum. İnşallah yanılırim. Malatya ASKON Şube Başkanı Mustafa Şarlak tarafından şahsıma verilen, üzerinde; “6 Şubat tarihinde ülkemizde yaşanan büyük deprem felaketinde göstermiş olduğunuz üstün gayret ve fedakârlıklarınızdan ötürü ASKON MALATYA Yönetim Kurulu olarak şükranlarımızı sunarız” yazan, depremde sahada olan tüm Sivil Toplum Kuruluşları adına aldığım plaketi, Sivil Toplum Kuruluşları ve yukarıda adı geçen

ve geçmeyen tüm kahramanlara ithaf ediyorum. Rab-
b'im yeryüzüne ve gökyüzüne sakinlik ve sükûnet ver.
Sen afetlerden kuru. Âmin.

Bu şehrin STK'LARA GECİKMIŞ DE OLSA BİR TE-
ŞEKKÜR BORCU VAR...

ÇOK BEDENDE TEK YÜREK

Öyle karar almıştı karanlık gecelerin en karanlığı. O gece ülkemizin üzerine çökecekti. Saatini bile ayarlamıştı: 04.17... Tarihin en uzun süren kırk beş saniyesiydi. Ömürler bitti ama o an bitmedi. Ülkemiz küçük kıyameti yaşıyordu sanki.

Yıllar sonra tarih sayfaları karıştırılırken o korkunç gecenin tek tanığı olacaktı 04.17. Ama hiç kimse, nelerin nasıl yaşandığını bilemeyecekti. Her şey gibi o da karanlığa gömülmüştü. 6 Şubat 2023 Türk tarih sayfalarına kara harflerle yazılmıştı.

Saat: 04.17.

En zifiri saat,

En karanlık saat,

Depremi yaşayanların zihinlerinden ölene kadar silinmeyecek en karanlık saniyeler.

Karardı birdenbire gökyüzü. Mavi üstüne daha koyu bir mavi, daha derin gölgeler geldi gecenin üzerine. Katran

karası bir geceye dönüyordu zaman. Birdenbire bütün heybetiyle sallandı toprak ana. Kararlıydı bu sefer taş üstüne taş bırakmayacak, gözlerde ömür boyu silinmeyecek yaş bırakacaktı.

Üzerinde ne varsa yıktı bu sefer. Evler, okullar, köprüler, yollar, ağaçlar... En acısı da insanlar. Bir duvardan bir duvara vurdu o gece. “*La ilahe illallah*” sesleriyle, zifirî karanlıkta birdenbire toz bulutu sardı her yanı. On bir ilimizden yükselen çığlık sesleri arşa değdi o gece. Nasıl değmesin ki? Akşam vedalaşmadık ki annemizle, babamızla, evlatlarımızla, çocuklarımızla. Biz sadece uyumaya gitmiştik. Kırk beş saniyede yerle bir olmuştu her yer. Hangi kelimeler anlatabilir ki yitip giden canları, anıları, umutları, hayâlleri, geçmişi, geleceğimizi. Çok erkendi her şey için. Hele söz konusu gitmekse... Bir daha dönmek üzere gitmek, gitmelerin en acısıydı. Her ev, her sokak, her şehir acının merkezi olmuştu. Yüreğimiz cayır cayır yanıyordu. Yüreklerdeki bu yangın ve acı öyle zamanla geçecek acı değildi. Ya Rab bu nasıl bir acı böyle? Oradaki her insan Allah'ın göstereceği merhametin her bir zerresine muhtaçtı. Merhametini esirgeme Allah'ım diye hep bir ağızdan dua ediyorduk milletçe.

Yaşamda kalmanın en zor, çaresizliğin en gerçek olduğu gecenin sabahına uyanmıştık. Öyle tarifsiz bir acı ki yaşamın kıyısında bir yerlerden etrafa bakıyorduk. On bir il, ilçeleri, köyleri gece asrın felaketini yaşamıştı. Günün ağarmasıyla gerçekler ortaya çıkmıştı. Sanki gece her yer yıkılın diye biri sallamıştı. Çaresizliğimiz gözyaşı oldu aktı yüreğimize. Kayıplar, yaralılar, ölümler...

Yüzlerce, binlerce ölü... Yardım istenecek komşular bile kalmamıştı. Ağtlar dağlarda yankılanıyordu.

Gelen her telefon; ağlama sesleri, çığlıklar “Ne olur yardım edin!” sesleriyle açılıyordu. Depremzedelerin bu tramvayı atlatmaları, o gece yaşadıkları korkuları yenmeleri için çok uzun zamana ihtiyaç vardı.

Ama durmak yoktu bize. Enkazların altında binlerce canımız: ‘Kimse yok mu ?’ diye bağıyordu. Kim durabilirdi veya bizleri durdurabilirdi. Kalan canlarımızın kar tanelerinin misafirleri olup gitmelerine izin vermeliydik. Tırnaklarımızla kazıya kazıya alacaktık toprak anadan. Ana kıyamazdı evlatlarına ama bu sefer farklıydı. Bir can daha derken birden bire saat 13:24’te deprem uzmanlarını ve tüm dünyayı hayrette düşüren 7,6 şiddetinde bir depremi daha yaşamıştık. Zaten şokta olan insanlarımız artık gerçekten çaresizliğin en dibini yaşıyordu. Hasarlı ve az hasarlı olan yerler bu depremle yerle bir olmuştu. Ülkemiz dünya tarihinin en büyük felaketini yaşamıştı. Durmadan yağdı o gece kar. Hava soğuk. Yağan her kar tanesi yüreklerimize kor oldu düştü. Yüreklerimiz yanarken bedenlerimiz üşüdü o gün.

Bizler şoku atlatana kadar AFAD, Kızılay, STK’lar, mandenciler, gönüllüler, görevliler çoktan çadırlarını kurmuş sıcak ekmek ve çorba dağıtmaya başlamışlardı bile. Depremi hemen ardından toplanma merkezleri kuruldu. Artık her şey ihtiyaçtı... Gelen malzemeler ilgili yerlerde toplandı. Yardımlar Bakanlıklar’ın sitelerinde televizyonlardan, sosyal medyalardan duyuruluyordu.

Jandarma, polis, itfaiye, doktorlar... Ya kamyonlar, tırlar, iş makineleri birbirleriyle yarışıyorlardı. Bir ses, bir ümitti. Kurtuluş Savaşı'nda 15 Temmuz'da gösterdiğimiz birlik ve beraberliğin, dayanışmanın 2023 versiyonu gibiydi. Ama bu sefer zamanla ve soğukla, koca koca enkazlarla savaşıyorduk. Tarihin en büyük felaketiymi fakat dünya, tarihinde görmediği bir yardımlaşmaya şahit oluyordu.

Durduramazdı ama bu milleti ne kar, ne soğuk. Belki birbirimizi tanımadığımız ve yaşadığımız zamanda tanımayacağımız insanlar için elden ele, gönülden gönüle köprüler kurulmuştu. Bütün şehirler ayaktaydı artık. Son taşı kaldırana kadar uyku haramdı hepimize.

Bölgeye yardım için yüzbinlerce insan akın etmişti. Oradaki insanların özveriyle kimi enkazdan canlarımızı kurtardı, kimi yemek dağıttı, kimi temizlik yaptı, kimi yoldaş oldu hiç tanımadığı insanlara Bazen baba oldu bazen de evlat oldu oralarda. Kan lazım olacak diye yine bizim duyarlı vatandaşlarımız ülkemizin her yerinde afetin ilk gününde bir rekora imza atmış ve kırk bin ünite kan bağışlanmıştı.

Gerek kamu kurum ve kuruluşları gerekse de sivil toplum kuruluşlarımızın salonları, misafirhaneleri, otelleri hemen açılmıştı. Hiç tanımadıkları insanları bu acı günlerinde evlerinde misafir etti bu millet. Bir sobanın başında ısındılar günlerce. Gerçekten paylaşıldı o günlerde bir tas çorba, bir ekmek. Kim evinde, dükkânında, fabrikasında ne varsa bir, üç, beş demeden yığı oralara. Tırlar, kamyonlar yolları olmayan bölgeye teker teker

üzerinde kuşlarla yarışarak vardılar oralara. Dolu dolu gidiyorlar dönüšte insanları deprem olmayan yerlere götürüyorlardı. O günlerde tek geçerli olmayan şey paraydı. Her şey gönülden ve Allah rızası için yapılıyordu. Sağ kalan her kiři bizimdi. Büyükler evlerini, sofralarını açarken, küçükler kumbaralarını açtılar o günlerde. Çocuklar hiç kimselerle paylaşmadıkları oyuncaklarını paylaştılar gelen çocuklarla. Yaşlılarımız bile evlerinde boş oturmadılar patik, çorap, atkı, bere ördüler depremezdelere.

Hele gençlerimiz teknolojiyi o kadar güzel kullandılar ki binlerce cana can oldular resmen. Enkaz altından yerlerini bildiren canların konumlarını o bölgede arama-kurtarma yapan kimler varsa bildirdiler. Nerelerde yardım dağıtılıyorsa depremezdelere bildiriyorlardı. Bu yardımlaşma örneğini hangi millet yapabiliirdi ki? Gençlerimizin arama-kurtarma çalışmalarında ve insani yardımlarda teklifsiz en ön sıralarda olmaları yarınlarımız için ümit verici olmuştur. Ne mutlu ki bizlere böyle bir milletin evladıydık.

Deprem bölgesine gidemeyen insanlarımız duramazdı artık. Depremezdelere için ellerinden gelen gayreti göstermişlerdir. Depremezdelere destek amacıyla aynı ve nakdi yardımlar için resmen seferber oldular. Günlerce gecelerce uyumadı insanımız.

Yaşadığımız bu deprem felaketiyle ülkemizin insanları amaç, görüş şehir ayırt etmeden mağdur olan kardeşlerimizin yardımına koşmuşlardır. Birlikte olmanın toplumsal dayanışmanın, bir elin değil de iki elin çıkaracağı sesin önemini bir kez daha gösteriyordu insanlığa.

Her ilde kriz masaları oluşturulmuştu. Yardımlar toplanıyor, ayrılıyor, paketleniyor ve deprem bölgelerine gönderiliyordu. Deprem bölgesinde de yine ayrılıp ihtiyaç sahiplerine dağıtılıyordu. Yardımın gitmediği tek bir köy, mezra, ev ve kişi kalmamalıydı. Savaşımız zamanla olduğu için boşa harcanacak tek bir saniye yoktu. İş makineleri yoksa küreğimiz, o yoksa ellerimiz vardı. Yorulmadan kazıldı her yer sabahlara kadar. Oradaki herkes karanlık gecelerin aydınlık yüzü olmuştu. Kurtarılan her can tekbirlerle, sevinç gözyaşlarıyla çıkarıldı o enkazlardan.

Sadece sağ kalanlar değil, depremzedeler bile diğer depremzedelere yardım ediyorlardı. Ayrılmamışlardı oralardan. Komşusu aç iken uyuyamam diyen bir milletin evladı, komşusu enkaz altındayken gider miydi hiç? Bizim aldığımız kültür ve terbiyede böyle bir şey yoktu çünkü. Anca beraber, kanca beraberdik. Bir çadırda birkaç aile beraber kalıyor, kimin neyi varsa teklifsiz paylaşıyordu. Yeri geldi tek bardaktan su içildi, yeri geldi tek tabaktan yemek yendi. Malatyalı bir depremzede: “Ailemin olduğu ilçenin yolları yıkılmış, bağlantı köprüsü de yıkılmıştı. Bu tarafta arabada bekliyorduk. Ama zaman geçtikçe beklemenin çare olmadığını anladık. Hemen gelen yardımları alıp kapı kapı dolaşıp dağıttık. O anda hüznün ve mutluluk birbirine karışmıştı. Herkes elinde ne varsa tanısın tanımasın gözü kapalı paylaşıyordu. Çünkü hepimizin yüreği enkaz altındaydı.”

Gönderilen hırkaların, montların ceplerinden paralar çıkıyordu Belki bir yaraya derman olurdu. Eminiz ki bu millet cebindeki boşaltmadan bilerek gönderiyordu.

Kardeşleri oralarda aç ve açıktaiken hiçbir şeyin anlamı yoktu. Kimse 6 Şubat'ta kalmamalıydı. El birliğiyle çıkmalıydı herkes. Acılar yüreğimizde televizyonlardan yardım kampanyaları düzenlendi. Az çok demeden herkes yardım için yarıştı birbirleriyle. Çünkü her kuruşa ihtiyacımız vardı. Bu paralar depremzedelere ev, yol, köprü, su, elektrik olarak dönecekti. Önümüzde çok uzun bir yol vardı. Biz el ele vererek, emin adımlarla ilerleyecek bu zor günleri hep birlikte atlatmalıydık. Yine hep birlikte dünya döndükçe yeryüzünde böyle felaketlerin olmaması için tedbir almalı ve dua etmeliyiz. Her insanın bir hikâye olduğu bu zamanda yapılanları anlatmaya hiçbir kelime yetmezdi ve hiçbir kâğıda sığdıramazdı.

Ülkemizi ayakta tutmak ve korumak dedelerimizden mirastı bize. Depremde hasar alan on bir ilimizin yaralarını sarmak artık her ferdin boynunun borcu olmuştu. Dün gezdiğimiz, oyun onadığımız sokakları şimdilik karanlık belki. Ama bu sokaklar tekrardan huzurla aydınlanacak, çocuk sesleriyle tekrar dolacaktır. Bizim milletimiz bu uğurda kenetlenmeye devam edecektir.

6 Şubat 2023 tarihi hepimizi çok derinden sarstı. Çok kaybımız oldu. Yıkımımız çok büyük. Ama bizler Zümrüdü Anka kuşu gibi küllerimizden yeniden el ele doğmasını bileceğiz. Yıkılan her duvarı elden ele gönülden gönüle tekrardan öreceğiz.

Yunus Emre'nin de dediği gibi: "Bölüşürsek tok oluruz, bölünürsek yok oluruz." Biz el ele olmalıyız. Atalarımızın: "Yalnız kuş yuva yapamaz, yalnız taş duvar olmaz."

dediği gibi biz hep birlikte örülen her duvara, her yuvaya birer taş olacağız. Çünkü acılarda, sevinçlerde hepimizizindi. Çünkü 'ÇOK BEDENDE TEK YÜREĞİZ BİZ...'

KUŞ MASALI BİTTİ, KIŞ MASALLARI BAŞLADI

Kilime döktün içimi... Kilime anlattım derdimi... Kilimle sohbet ettim, kilimle arzuhâl ettim. Sordum ona; her ne kadar da olsa, yaşanmışlığın, bunca yılın üzerinden bunca zaman içinde en çok o yaşamıştı, o görmüştü, sevdiklerimle en çok o zaman geçirmişti. Beni en iyi anlayacak da biliyordum ki kilimdi. Oydu beni en iyi anlayacak. Ona sormayacaktım da kime soracaktım. Cancağızımı, sevdiklerim ana kuzusu yavrucaklarımı, Şans'ımı (kedim), kınalı saçlı anamı, ilmik ilmik döktüğü, gözyaşlarını en iyi kim anlatacaktı bana? Benim hâlimden bir tek o anlardı, biliyordum bir tek beni de dinleyecek oydu. Zaten ondan başka da gidecek kimsem yoktu. Hangi kapıyı çalsam, hangi kapıyı çalsam... Taş duvar yığınlarından başka bir şey kalmamıştı ki! Hangi duvar anlayacaktı beni, hangi duvara anlatacaktım, hangi kapıya sarılacaktım, hangi kapıya koşacaktım!? Ama kilime derdimi dökebilirdim, gözyaşlarımı... Gözyaşlarımı akıtılabildim bir kaynak gibi duru, sade. Beni en iyi o anlatırdı ve beni en iyi anlayacak da

oydu biliyorum, biliyordum. Ona, anama sarılır gibi sarılabılırdim, nakışlarına motiflerine ona dokunup anama dokunur gibi dokunabiliirdim. Şans'ıma dokunur gibi, yumuşacık, beni sarabilirdi. Yavrumun kokusunu onda duyabiliirdim belki de. Duyabiliirdim diye bir kez daha sarılmak, içime çekmek istedim, kokularını onların hissetmek istedim. Ahhh, kilim ahh, sen nelere şahit olmuşsun, neler yaşamıştın bizlerle!!! Neler neler neler neler neler... Hangi anıları biriktirmiştin sen kimbilir? Geçmişe en iyi şahitlik edecek olan sendin. Geçmişin en büyük şahidi sensin. Ne anılar ne göz yaşları ne sevinçler dökülmüştü bu evde! Kavgası, gü-rültüsü, patırtısı olsa da bu ev, şen kahkahalarla doluydu bir zamanlar. Ahh, kilim ahh, güzel kilim ahh, nazlı kilim, bir genç kız edasıyla nasıl da narin... Desem narin, edalı, cilveli, hoş ve mağrur... Zamana yenik düşmedin sen hiçbir zaman. Enkaz yığıntıları bile seni yok edemedi, yok edemeyecek, yok etmemeliydi de. İşte sen, o kırık dökük maziden kalan en nadide esersin biliyorum. En nadide esersin. Gökyüzüne ulaşmak hayâlim. Gökyüzüne ulaşmak, gerçekleri kucaklamak kadar güzel. hayâller elbet gerçek olacak! Cennet kuşlarına, hayâller o kadar tatlı ve gerçek... Bir mısra gibi dökülür ve yaşar, yaşatır. Anılar dolu bu evin tarihine ışık tutar, bu kilim nağmeleri motifleriyle yaşar asırlarca. Geçmişin; geçmişin anıları, bugünün gerçekleri ve geleceğin var olma haykırışları her zaman, bizi dimdik ayakta tutacak! Çünkü biz gökyüzüne ulaşmayı hayâl eden insanlarız. Her özlüyorum dedikçe bu kilimin üzerinde elim dolaşiyor, seni her özlüyorum dedikçe... Bu kilim benim arkadaşım, yoldaşım, sırdaşım, yol arkadaşım.

Gökyüzünü artık yıldızlar değil sevdiklerim süslüyor. Yıldızlara her baktıkça sevdiklerimi görüyorum: annemi, yavrumu, Şansım'ı, öğrencilerimi... Yitirdiklerimi buluyorum hep. Bütün kapılar onlara çıkıyor, bütün kapılar onları gösteriyor bana. Her kapıda, her açılan kapıda onlarla yüzleşiyorum, onlarla karşılaşıyorum, onlarla kucaklaşıyorum. Serzenişlerim artık benim gibi onlar da boynu bükük, kimsesiz, yalnız, yapayalnız bu koskoca dünyada. Önceleri yıldızlar görürdüm gökyüzüne baktığımda ve mutlu olurdum, ne düşler kurardım. Yıldızlara bakmak bile beni tek başına mutlu etmeye yetiyordu. Ama şimdi bu şehrin ışıklarında, yıldızlar da kayboldu, beni terk edip gitti. Yıldızsız gökyüzü mü olur? Ama artık yıldızsız gökyüzü. Masallar bitti bitti. Artık bana masallar anlatan bir annem yok artık. Hangi masallarla avunayım ben artık annem? Bana anlattığın kuş masallarını kim anlatacak artık bana, kim anlatacak, kim, kim? Balkonlarıma konan kuşlara attığım ekmek kırıntıları da öksüz kaldı. Sen varken, ne güzel gelir konarlardı balkonuma. Cama tıkr tıkr vururlardı, cik cik cik cik sanki dile gelirlerdi: acıktık. "Bu sabah ne vereceksin bize nineciğim?" der gibi tık tık tık vururlardı camlara. Kuş masalları... kuş masalları... Evimize neşe veren, şenlik veren kuş masalları... Hani nerede? Bir gecede ya Rabb'im saniyelerle her şey yerle bir oldu ve kuş masalları bitti, kuş masalları başladı. Kar, dolu, tipi hepsi bir anda üstümüze boca boca bocalanırcasına boşaldı. Bir anda yerle yeksan oldu dünyamız, evimiz, komşularımız, mahallemiz, şehrimiz, ülkemiz... Dünyamız tepe-taklak oldu. Gözlerimi kapatabilseydim acaba her şey daha mı farklı olurdu bu sabah? Gün kızılıklarını üze-

rinden atar mıydı bir yorgan gibi? Ve her şey şimdi değişir miydi? Bu kasırğa çığlığı son bulur muydu? Bir bebek gibi, anne kucağındaki, anne karnındaki huzura muhtacım. Bir bebek gibi, anne karnı huzuru arıyorum. Bunları tekrar rüyamda görebilir miyim? Annemle, yavrularımı, çocuklarımın, komşularımın, öğrencilerimin şen kahkahalarını tekrar duyabilir miyim? O şen kahkahalı günleri tekrar görebilir miyim acaba? Öyle binalar inşa etmek isterdim ki bütün depremlere inat dimdik, sapasağlam, dayanan, durabilen, hiçbir gücün yıkamadığı, sapasağlam duran, hiçbir şekilde yıkılmayan... Bebekler, masum çocuklar ölmesin isterdim. Öyle binalar inşa etmek isterdim. Deprem, depremin yıkamayacağı binalar sapasağlam... Her türlü dayanabilen, güçlü, sağlam binalar inşa etmek isterdim güzel yüzlü nur yüzlü çocuklar adına. Gül yüzlü çocukların benzi solmasın diye güzel, sağlam binalar inşa etmek isterdim. Karın, fırtınanın, yağmurun, depremin yıkamadığı, dokunamadığı binalar, şehirler dikmek isterdim. Bir kâğıt gibi yıkılmayan, açık pencerelerden güzel yüzlü çocukların bakışlarına şahit olmak isterdim sadece. Böyle binaları inşa edecek ahlaklı bir nesil, bir nesil gelsin isterdim. Bundan sonra böyle bir neslin gelmesi için bir eğitim neferi olarak en önde bana düşen görevi layıkıyla yerine getirmekten başka hiçbir düşüncem, hiçbir arzum yok! Olması da mümkün değil! Böyle binalarda, böyle bahçelerde âşkın meyvesi olan çocuklar anneli babalı büyüsün isterdim! Böyle günler, geceler, sabahlar inşa etmek isterdim; inşa etmek isterim. Bir kuş masalı sonu mutlu bitmeli, kışa inat kara inat, yağmura inat! Yoklukta varlığı var eden var etmeli. Elimden tutup gö-

türsün çocuklar böyle günlere. Böyle bir şehrin üzerinde kuşlar süzölmeli gökyüzünde. Böyle bir günde ben, ancak kederimi, hüznlerimi sensizliğimi, sızsızlığımı unutabilirim ancak. Çünkü güzel yüzlü çocuklar hatırına güzel günler gelecek bilirim. Güzel yüzlü çocuklar hatırına güzel günler gelecek sevdiklerim yaşayacak, sevdiklerimiz yaşayacak. Onların hatırına güzel günleri göreceğiz biz. Güzel günler gelecek, sevdiklerimiz o güzel günlerde bizler, bizlerle yaşayacak. O dağın gölgesinde umutlar var olduğu sürece güzel günler gelecek. Dünya gölgeliğinde umutlar var edecek gelecek. Acı gerçeklerle yüzleştiğimizde o gün insan olduğumuzu ya da insan olmaktan vazgeçtiğimizi çok iyi anlayacağız. Çünkü bizler ahlaklı insanlar olmalıyız ki ahlaklı insanlar olarak yaşamalıyız ki bizden sonraki nesil de bizden gördüklerini yaşayabilsin ve yaşatabilsin. Masum insanların gözyaşlarının verdiği yalnızlığı... İşte o yalnızlık sırtımızdaki ağır yük, vicdanımızdaki büyük yara olarak bize kefaret olur mu acaba? Suçumuz çok günahımız büyük, ya Rabb'im sen bizleri bağışla! Masum çocukların katline girdik. Küçücük masum çocukların, bebelelerin katili biziz. İşini doğru yapmayan her insan bunun vebali, günahı boynuna. Bu açgözlülüğün, hangi dünyalık sevda peşinde konuştuysak; karşılığını heybemize taşlar, ateşler, lavlar, volkanlar, kara işlerle doldurduk. Ya Rabb'im günahımızı sen bağışla, bağışla... Ya Rabb'im karanlık gecelerinizi, karanlık kalplerimizi sen aydınlat, sen temizle, sen bağışla. hayâliyle baş başa kaldığımız sevdiklerimizle sen, onların yüzlerini bizlere unutturma ya Rabb'i. Bir ışık, bir huzur, bir yol göster sen bizlere. Kalplerimize hüznlerimizi, gözyaşlarımızı

unutturacak işler, ameller yapmayı bizlere nasip et. Kıyamet kopana dek güzel işler üzerine yaşamayı nasip et bizlere. Güzel işler yapanlara yollar öyle kolaylaşır ki bizlere de kolaylaştır ya Rab. Güzel iş yapanlardan eyle. Yakıp, yıkan, yok eden mustarip insanların kötülüklerinden fersah fersah bizleri uzak eyle. Güzellikler penceresine uzanan güzelliklere kapılar açılın, bir bir iyilikleri, güzellikleri fısıldasın, kuşlar iyilik masalları anlatsın çocuklara. Gözlerimi kapatabilseydim ve ilk açtığımda her şey aynı kalsın isterdim. Sevdiklerimin olduğu günlerden bir gün sadece bir gün kalsın isterdim, düşler bahçesinde salıncaklar kurup sevdiklerimle sallanmak... Düşler... düşler... düşler... Herkes terk eder ama sevdiklerinin hayâlî seni terk etmez, herkes gider sevdiklerin gitmez. Onların hayâlleri seni terk etmez. Islak kum taneleri gibi yalnızlığım. Kanseri ağrısı da neymiş yahu, kanser de neymiş be, kanser de neymiş... Kulaklığı kulağıma takıp uzun gecelerde ağrılarımın baş başa kaldığım o gecelerde bile bu kadar kendimi çaresiz hissetmemiştim ben. Bu ağrının yanında kanser illeti bile masum kalırmış, bu acının yanında. Sahte insanların seni bırakıp gitmesinden de ağır olmuş bu acı. Bir hazineye denk değil senin sevgin. Hiçbir hazine seninle aynı kefeye konur mu konmaz, konamaz elbet. Masum bir çocuğun bakışındaki saf, berrak masumiyet nasıl bir anda, bir anda bitip gider mi böyle? Masumiyet bir anda ölür mü böyle? Her şey ölür, her şey gider, herkes terk eder ama masumiyet, saflık, temizlik ve sevgi bunlar seni terk etmez işte benim bildiğim tek gerçek bu. Bu gerçeklere sarılmak istiyorum sadece. Of üşüyorum, sensizlikten üşüyorum, üşüyerek üşüyerek ölüyorum.

Boğuluyorum, yok oluyorum, sonsuza dek kader bağı kurdum, artık kader bağım, seni özlemek bundan sonra. Sahte yüzlü insanların varlığında acımı yaşamak çok ağır geliyor bana. Biliyorum sadece özlüyorum öylece. Küçük umutların peşinde koşmak işte o küçük mutlulukların çocuğu, koca bir dünyanın içinde bir nokta gibi kaybolup gidiveriyor. Bir mahkûm gibi kelepçeli elleriyle özgürlüğü, özgür olduğu günleri özlüyor sadece. Kara kuzumu canımdan çok sevdim ben. Kara kuzumu özledim ben. Anneler karakuzularını sevmez mi? Kuzular annesiz ne yapar peki? Can pareleri nerede şimdi peki? Nerede can parelerim? Ciğerim, ciğerparem, canparem. Çakmak çakmak gözlerine âşık olduğum öğrencilerim nerede şimdi? Şimdi ben onlarsız ne yaparım söyleyin bana! Kuzular annesiz yanık türküler söylemez mi? Yaşama bu kadar âşık olan ben, ölümüne âşık olan ben ne yaparım şimdi tek başına? Her masala inanmıyorum artık. Kurdun kuzuyu kaptığı masallara inanmam ben. Kuzular geniş ovalarda, yemyeşil ovalarda yaşamalı. Benim kuzularım daha yaşayacak, güzel günler görecek, güzel yerlere gelecek, gelecekti... Bakışlarındaki o ışığa âşığım ben. O ışığa âşıktım, ben hep o ışığa âşık olacağım. Yaralar kabuk bağlayınca geçer mi, dildeki acılar geçer mi, yürekteki acılar diner mi? Yürekten yanan yangınlar söner mi? İnsan yaşadığına üzülür mü, insan yaşamaktan, nefes almaktan utanır mı? Hür yalnızlığımda sessiz sessiz, bir anda, bir gecede, bir sabaha karşı öldü sevdiğim ve ben koca bir yalnızlığa gömüldüm bir günde. Her şey bir anda değişir mi, bir anda değişti, bir anda koskoca yalnızlığım, koskoca yalnızlığım çörekledi yılanlar, çıyanlar. Artık sadece

bekliyorum ben. Beklemeyi öğrendim ben. Beklemeyi öğrenmenin ne demek olduğunu artık çok iyi biliyorum ben. Cem Adrian diyor ya, “beklemek şimdi kör, sağır birine beklemenin ne demek olduğunu anlatmak gibi bir şey.” Umutsuzlukta bile umudu aradım ben. Her şey bittiğinde bile umutla bekledim ben. Gelmeyeceğini bile bekledim ben. Gelmeyeceğinizi bile bekledim bekledim bekledim, sadece beklıyorum ben artık. Ah dıner mi acı? Her ölüm erkendir oysa, her ölüm erken vedadır. Beklemek birine şimdi, hiç duymayan birine beklemeyi haykırmak kadar anlamsız. Ve yorgunum demek yok benim için yorgunum demeye hakkım yok bundan sonra. Kalkıp kendime gelip yeniden doğma vakti, zamanı. Umut birine şimdi gözü görmeyen birine umudu anlatmak kadar imkânsız, imkânsız bir şehrin enkazında kalmak kadar ağır şimdi yalnızlık. Olmayacak artık umutlarım; bebeğiyle oynayacak çocuklarım olmayacak ama oyuncaklar, bebekler alacak bir annem de olmayacak belki ama bundan sonrakiler için iyi işler yapmalıyım ben. İyi ki hayatımdaydınız, iyi ki hayatımdan geçtiniz ve iyi ki hayatımda ve iyi ki hayatımda kaldınız ve iyi ki hayatımdasınız. En kötü günüm demektense iyi ki iyi ki varsınız, iyi ki hayatımdasınız, iyi ki hayatımda kaldınız demek var. Ah, içimde bir şey kanıyor, içimde bir şey yanıyor, içimde yanan, kül olan, yok olan, var olan sensizlik mi, anılarım mı, kim, ne? Ve... Bu şarkıda güzel birkaç söz eklenmeli buraya, bir zamanlar Cem Adrian'ı dinlerken bir gün bu sözlerin yaşadıklarına tercüman olacağını, beni anlatacağını bilmezmişim meğer. Şiirler gibi ben de sahipsiz kaldım bugün. O inadı kimse kıramaz artık. İşini yarım yamalak, yalap

şap yapan, yanlış, hilekâr yapan insanların, her insanın karşısında ben ve ben gibiler duracak dimdik ayakta, yıkılmayacak, bıkmayacak, azimle. Ülkenin, işini sapasağlam yapacak; elif gibi dimdik, eğilmeyecek, işini âşkla, sevgiyle, saygıyla yapan insanlara ihtiyacı var çünkü. Bir şeyler değişmeli, değişmeli dünya, eskisi gibi olmamalı hiçbir şey. Yeniden yeniden başlamalı her şeye, her güne yeniden yeniden yeniden. Bu acılar bize, bir şeyler öğretmeli, bir şeylerin değişmesinin vaktinin geldiğini hatırlatmalı. Ağlayarak, sızlayarak, gözyaşı dökerek, yerimizden sayarak hiçbir şey değiştiremeyiz biz. Ağlama vakti değil artık kendimize gelme vakti, kendimizi bulma, ilmin anahtarını bulma, ilim kapısını açma vakti. İlimle yol alan yolda kalmaz. Kendime, sevdiklerime yavrularıma, öğrencilerime armağan ediyorum bu çabayı, bu çalışmayı, bu dilden dile dolaşacak türküyü. Yağmurlar gelecek yine ıslanacağız. Elmastan olan kalbimiz paramparça olsa da avuçlarımız kan içinde kalsa da puslu yalnızlığımızda ziyaret edecek anılarımız, misafir olacak apansız bir gece vakti çıkıp gelecek, koynumuza bir sevgili gibi usul usul sokulacak ve bizi darmadağın edecek. Sensizliğe alışmayacağım belki, sensizlik her ne kadar pusu kursa da ben sensizliğinle başa çıkamasam da kırmızı güllerin dikenleri acıtsa da ellerimizi hayatımızda hep olacaksınız, hayatımızın başköşesinde hep siz olacaksınız, başkalarına yer yok bizim hayatımızda, başkalarına yer açmayacağız, başkalarına, başkalarına evet demeyeceğiz. Çünkü sizin hayâlleriniz bile yetecek bize, yeter bize. Zamana ve hayata yenik düşmeyeceğim bilirsiniz, zamana ve hayata yenik düşmek yok bizim kitabımızda zamana ve hayata yenik düşmek yok bizim hayatımızda.

Ki güneş o güneş değil artık, gün o gün değil bunun farkındayız biz. Gel diyorum gelemesiniz, geleyim diyorum gelemiyorum. Gönül kırılır sorular sormayın bana cevabını veremem veremem. Bildiğim bir tek şey var; kızgınlığım, kırgınlığım sadece iyi şeyler inşa ederek biraz hafifler gibi geliyor bana. Acımı hafifletecek yeni şeyler, iyi şeyler inşa etmek istiyorum. İyi şeyler yaparsak, iyi olacağıma inanıyorum. Biliyorum ben iyi olacağım, biliyorum ben iyiyim, iyi olacağım. Ders almalıyız hayatımızda, işte bunu işte bunu biliyorum ben. Şehir ölüm zindanlarına hapsedilemeyecek kadar güzelleştirilmediği sürece biz hepimiz suçluyuz. Şehir ölüm zindanlarına hapsedilemeyecek kadar güzelleştirilmediği sürece kendimizi affedemeyeceğiz, kendimizi affedemeyiz. Şu an olacaksa masum çocukların katili olanlara düşman olalım, affetmeyeceksek evet affetmeyeceğimiz. Birileri varsa işte bunlar olmalı. Ağlayacaksak kaderine terk edilenler için ağlayalım, üzüleceksek bu dünyada bunlar için ağlayalım ve bir amacımız, gayemiz, çabamız, çalışmamız olacaksa masum yüzlü çocukların gülmesi için olsun. Gül, kül olsa da gazel olsa da gül olmaktan vazgeçer mi? Kendime söz verdim: işime, mesleğime her zamankinden daha çok seveceğim, daha iyi yapacağım. Ulu Önder Atatürk'ün de dediği gibi: "Vatanımı en çok seven kişi, işini en iyi yapan en iyi çalışandır." Evet, okulun kapısından her girişimde, bu sözü her gün bir daha bir daha bir daha yineleyeceğim. Ben işimi iyi yaparsam, biz işimizi daha iyi yaparsak, depremler bize vız gelir, bizi hiçbir güç yıkamaz, bizi hiç kimse yarım bırakmaz, biz hiçbir zaman eksik kalmayız. Her zamankinden daha çok birbirimize sahip çıkmalıyız, birbirimize

kenetlenmeliyiz, birbirimize iyi gelmeliyiz. Yaralarımızı birlikte sarabiliriz ancak, yaralarımız ancak böyle iyileşir. Yeryüzünde yaşadığımız sürece cenneti yaşayabiliriz, yaşarken de cennet gibi cenneti yaşayabiliriz. Yine çocukluğumuzdaki gibi yine çocukluğumuzdaki gibi sofralarımıza kuşlar uğrasın, rüyalarımıza melekler misafir olsun. Kendimi iyileştirmeliyim / kendimizi iyileştirmeliyiz. Tıpkı çocukluğumuzdaki gibi olmalı her şey yine. Birilerinin umurunda olmalıyız evet birilerinin artık gerçekten umurunda olmalıyız, birileri bizi bizden daha çok düşünmeli ya da biz birilerini kendimizden daha çok düşünmeliyiz, ötelere sevdalanmalıyız, dağın arkasındaki umudu görmeliyiz, kıyametimiz kopacaksa masum bir çocuğun ölümünden dolayı olsun. Sevgi iki kişilik olmamalı. Bir ülkeye, bir dünyaya iyi, güzel yüzlü çocuklara sevdalanmalı insanlar. Mutluluğunu yaşadığımız bir pazar sabah olmalı mesela ya da çocukluğumuz kapımızı çalmalı eski günlerden tozlanmış albümden sayfalar bize bizi hatırlatmalı, bize iyi gelmeli, bize iyi gelmeli, mutluluğa âşık olmalı insanlar, iyi işlere imza atmalı, insanların mutluluğuna temel olmalı, tuğla olmalı, kerpiç olmalı, kanat çırpmalı bir kuş sağlam bir binanın balkonuna yuva yapmalı. Geniş bahçede kediler, köpekler dostça oynamalı, koşturmalı bir çocuk gibi. Enkazın artık altından çocuk cesetleri çıkartmamalı. Bir çocuğun ayakkabısı bir tarafa fırlatılmış böyle bir manzara ile gözümüzün önünde sonsuza dek bir daha görmemek istiyorum, istemeliyiz, istiyoruz. “Sesini yükseltme, sözünü yücelt.” diyor Hayati İnanç. Öyleyse tam zamanı şimdi. Gördük ki bizim zannettiğimiz hiçbir şey bizim değilmiş aslında. Anneden başlamalı işe. Çün-

kü anneyi iyi yetiştirirsek her şey değişir, toplum değişir, iyi bir nesil gelir. Herkes en iyi bildiği işi yapmalı, en iyi bildiği işten başlamalı, öğretmenler öğrencilerini iyi eğitmeli, iyi bilinçlendirilmeli, ahlak timsali nesiller olsun diye çalışmalı. Bir edip insana ihtiyacımız var, bir edip insan olarak edip insanlara ihtiyacımız var ve bu insanlara ihtiyacımız gittikçe daha da elzem hâle geliyor bilelim. Tecrübe ağacından ders çıkarmalıyız. Aynı hatalara bir daha bir daha düşmeyerek yüksek katlı, olması gerekenden büyük evler yerine, başımızı soka-bileceğimiz iki oda bir sofa evler tercih etmeliyiz. Biz bundan sonra daha basit, daha sakın düşünelim ve ted-birimizi ona göre alalım ve dersimizi çıkaralım. Zorunlu din derslerine ihtiyacımız var. Çok çok unutup *anı* yaşıyoruz. Dünün tecrübesine ihtiyacımız var. İşte yumu-şak karnımız, zayıf yanımız insan olarak bu diyor Hayati İnanç. Sonsuzu görebilmeli insan. Ona göre yaşamalı. Sonsuz hayatına göre düzen kurabilmeli. Bunu atlıyor-sa, ihmal eder, ihlal eder hayatı. Sonsuzluğu gözleyen biri rahatlığı, huzuru bulur. Gözlerinde o huzuru göre-bilirsin. Yeni kapılar açmak için gençlerimize iyi örnek olmalıyız. Bu kimlikle, bu tecrübeyle ecdadımızdan ders alarak bakmalıyız hayata.

KİTABIN ORTASINDAN

Deprem nerede olursa olsun bunun bir sürecin intikamı olduğu sonucunu çıkarmak yanlış. İnsanların depremden elbette manevî çıkarımları söz konusu. Ama burada şöyle bir sorun var. Bu insanlar bugüne kadar yiyecek, giyecek ve barınak peşinde koştukları için depremin sebeplerini veya kendi konumlarını henüz değerlendirme durumunda değiller. Bugün çıkarılan dersler daha çok medyanın yönlendirmesiyle çıkarılan dersler, “müteahhitler bozuk beton kullandılar veya demirler eksik konuldu, zemin alüvyondu” gibi falan. Yani ihtişam, güç, kudret gibi Allah’a ait olan bizatihi sıfatların burada tecellisini kimse görmedi. Büyük çoğunluk görmedi veya şimdi bile görmüyorlar. Ama yarın bunu hissedecekler diye düşünüyorum.

Deprem münasebetiyle manevî yöne doğru eğilim gösteren birçok insan oldu. Mesela benim daha on bir yaşında olan yeğenim namaza başladı. Daha önceden de vardı bu tür duygular ama deprem onu ateşleyen bir sebep oldu. Namaza başlayan insanlar var. Ama bunun ya-

nında daha önceki süfli mesleklerini icra eden insanlar, bu mesleklerini yine icra ediyorlar. Yani insanlar yine günah işliyorlar. Ama bütün bunların yanında yine de manevî bir dinamiğin var olduğuna inanıyorum. Mesela artçı depremlerde insanların sokağa fırlarken *kelime-i şahadet* getirmeleri, dua okumaları. Bunlar elbette bu işin manevî dinamikleri. Ama bunu çok somut, çoğalan bir gösterge olarak göstermek mümkün mü? Şu sıra sanmıyorum. Şu sıra ağırlık olarak insanlar su almayan bir çadıra ihtiyaç duyuyor. Gıdasını istiyor, çocuğunun bezini istiyor. Yani oturup “bu hâl nedir, neyin nesidir?” diye düşünecek durumu yok. Gündüz koşuşturma ile geçiyor. Akşam da çadırına ya da konteynerına girdiği zaman ya akan bir çadırla boğuşuyor ya ıslak battaniyelerin altında romatizma olmamak için çareler arıyor. Bunun yanında bazı şeyler de var. Hırsızlık son derece arttı mesela. Bizim konteynır kentlerde de arttığını görüyoruz. Oysa biz bir afet yaşadık. Ben kaç kez uyardım bizim konteynır kentlerde kalan insanları. Birbirlerine karşı merhametli ve adaletle olmaları, birbirleriyle dayanışma içinde olmaları gerektiğini, komşusunda varsa kendisinde var olma hakkına sahip olabileceğini, komşusunda yoksa kendisine alma lüksüne veya hakkına sahip olamayacağını, her şeyi adil bölüşmeleri gerektiğini anlattım. Buna uyan yok mu? Elbette var. Ama uymayanlar da çok. Bunun da kaynak noktası olarak gelecek endişesini gösterebilirim. Gelecek endişesi çok büyük.

Burada felakete uğramış olan toplumları Allah'ın daha sonra bereketlendireceği konusunda insanlar bir umut sahibi değiller. Ama bunun en büyük sebeplerinden bir tanesi şu: Belki çok uzun süredir biz hayati hep sekü-

ler anlamda yaşıyoruz. Bunlara bu manevî yönü hatırlatacak bir mekanizma yok. manevî yönü anlatmak isteyen insanlar da buradan bir iktidar postu çıkarmaya çalışıyorlar. Yani daha çok sistemin acziyeti üzerinde duruyorlar. Elbette hükümet depremde kötü organize olmuş, organizasyon kötü gelişmiştir. Çünkü 20 milyon insanı ilgilendiren bir depremdi bu. Ama bu felaketten bir iktidar postu çıkmaz. Fakat devlet de bu manevî dinamikleri topluma öğretilmesi ile ilgili bir çalışma düzenlemedi. Mesela çadır ve konteynır kentlerimize Diyanet'ten hiç kimse gelmedi. Ben cumalarda kalabalığın arttığını görüyorum. Ama cuma namazlarında depremden ders alınma ile ilgili öğretilerin verildiğini sanmıyorum. Mesela ben bu hafta cuma namazına gittim. Hutbe Satanistler hakkındaydı. Ben deprem bölgesindeydim. Benim Satanistlerle bir ilgim yoktu. Bana deprem ve depremde nasıl davranmamla ilgili ve hayata nasıl yeniden tutunabilirim ile ilgili bilgiler, bunun için yapılması gerekenin din ölçөгündeki açıklamaları verilmeliydi. Tabii ki burada yetkinlik çok önemli. Yani bu anlamda çok yetişmiş insan mı vardı? Hayır.

“İşte siz bunu hak ettiniz! Bu, işte efendim, Allah'a karşı gelen insanlara bu bir ceza idi.” gibi izahlar ben- ce mantıklı ve dine has değil. Çünkü benim bir dostum öldü. Karısı ve beş çoğu ile birlikte. Yani bir aileden yedi kişi öldü. Son derece dindar bir insandı. Çocuklarının hepsi on beş yaşının altındaydı. “Bu çocuklar da mı böyleydi?” diye düşünür insan o zaman. Adil olmak kavramını tartışır insan. Ben bunların doğru olmadığına inanıyorum.

Bir felaket, suçlu suçsuz, masum günahkâr ayrımı yapmaz. Bu bir felaket, Allah'tan gelen bir felaket. Şüphesiz o, yeryüzünün sahibi. O, "Ol!" dediği için oldu her şey. Elbette onun "ol" sıfatını da bizim algılayabilmemiz için doğal birtakım şeylerin olması gerekiyor. Fay kırıklarının hareketlenmesi gerekiyor. Ne olabilirdi ki başka? Yani yağmur yağmış olsa bir doğa olayı olarak nitelendirebilirsiniz bunu. Mexico City'de aynı büyüklükte deprem olmuş.100 kişi falan ölmüş. Binalar yıkılmamış. Daha önce tedbir almışlar. Ama sel faciasına yenik düştüler. Yüzlerce, binlerce kişi öldü. Timsahlar basmış kentleri. Bu Allah'ın "ol" sıfatının tecellisidir bir anlamda. Yahut onun, *din gününün maliki* olduğunun ispatıdır benim için.

Ben çok felaketler gördüm. Bu benim ilk felaketim değil. Belki onun için ayakta kalabildik. "Ayakta kalanlar, hayatta kalanlara yardım edecek." şiarıyla bir insani yardım komitesi oluşturduk. Ben savaşlar da gördüm. İlk gördüğüm savaş Bosna Savaşı'ydı. Sonra Kosova. Buralarda insanlarla bu anlamda muhatap oldum. Onlara destek olmaya çalıştım. Bu deprem benim gördüğüm bir diğer felaketti. Ama bu bir kıyametti gerçekten. Küçük bir kıyametti. Savaşlarda yıkımların çok uzun sürede oluştuğunu görürsünüz. Beş yılda bir şehir yok olur. Ama burada her şey birkaç saniyede tahrip oldu. Birinde beşerin uzun sürede gerçekleştirdiği bir tahribat görüyorsunuz. Birinde bir anda bir tahribat. Tabii ki, bu kudreti görebilmek önemli.

Herkes sürenin çok uzunluğundan bahsediyor. Bitmeyen bir zamandan söz ediyor. Oysa biz hep kıyamette

zamanın çok uzun olduğunu düşünürdük. Yeryüzünde birkaç saniyenin ne anlamı var? Yani bir zaman dilimi içinde birkaç saniyenin çok büyük bir anlamı yok. Ama burada gerçekten o birkaç saniye bir ömür gibi uzundu. Belki bir 100 yıl gibi uzundu. Çünkü bitmiyordu hiçbir şey. O zaman da zamanın bir sahibi olduğunu hissediyorsunuz. Zamanı nasıl kısalttığını ve nasıl uzattığını anlıyorsunuz. O zaman bir kaç saniyenin insana bir asır gibi gelebileceğini anlıyorsunuz. İlginç olan şeylerden bir tanesi de bu birkaç saniyede insanların yıllarca biriktirdikleri emeklerin bir anda gidişidir. İşte bu da zamanın sahibine ait olan bir tasarruf veya zamanın sahibinin kim olduğunu gösteren bir gösterge. Bütün bunları bu toplumun çok ciddi biçimde idrak ettiğine kanaat getiremiyorum.

Ama elbette bu deprem felaketi niye başımıza geldi sorusunu insanların yavaş yavaş içselleştirdiklerini düşünüyorum. Tabii bunun nedeni olarak işte ahlaki yapının bozulması falan gibi söylemleri geliştirmek istemiyorum. Bu Allah'tan gelmiş bir felakettir. Sebebi ne olursa olsun. Ama ben sebebini bilmiyorum. Burada birçok yıkıma sebebiyet vermiştir. Benim birçok kadim dostlarım ölmüştür. Çok muttaki idiler gerçekten. Bütün bir hayatlarını öteki dünya için tanzim etmişlerdi. Bütün bu deprem bölgesinde ölen insanların normal hayatlarında ne olurlarsa olsunlar Allah tarafından bağışlanmış olacaklarını umuyorum.

Geçen bir mevlit münasebetiyle dağıtılan bir broşürün yankılarına televizyonlarda tanık olduk. Ben bu tür didişmelerin yerine, yaşanan felaketin manevî dinamik-

lerini insanlara anlatmanın gerekliliğine inanıyorum. O zaman bu insanlar bu olayın neden olduğunu bileceklerdir. Çünkü toplumun kılavuzları olmazsa toplum yönünü bulmakta zorlanabilir. Felaketi yanlış temeller üzerinde, mesela Allah'ın adaletli olmaması şeklinde içselleştirebilir. Mesela Şehir Mezarlığı'na gidiniz. Orada kimsesizler mezarlığı var. Bir mezar sırasında şöyle yazıyor: 14 büyük, 1 bebek...

O ilk günlerde öyle barınak, gıda ihtiyacı düşüncesi falan çok da insanların aklına gelmiyordu... Herkes birilerini kurtarmaya çalışıyordu. O günlerde hem manevî hava hem de müthiş bir dayanışma vardı. Kamu kuruluşları yanında birbirinden farklı dünya görüşlerine sahip olan birçok sivil toplum kuruluşu da felaketzedelere yardım ulaştırma çabasıyla bölgeye geldiler. Sağlık, giyim, barınma ve temizlik hizmetleri başta olmak üzere birçok alanda gönüllü çalışmalar yaptılar. Depremzedelerin ifadesi ile bir tabak sıcak yemeğin, bir bardak suyun, başını sokacak bir çadırın ve ağrıları dindirecek bir ilacın kim tarafından ulaştırıldığı önemli değildi. Önemli olan bunların en kısa sürede kendilerine ulaştırılmasıydı. Belki Türkiye tarihinde bu yoğunlukta sivil toplum örgütleri ilk defa böylesine bir ölçekte inisiyatif kullanıp felaketzedelere yardım edebilmek için imkanlarını seferber etmişlerdir. Felaketzedelerin büyük takdirini kazanan vakıf ve dernek sivil toplum örgütleri ve yardım kuruluşları maddi yardımların yanında rehberlik, psikolojik danışmanlık ve tedavi gibi ruh sağlığına yönelik hizmetlerle deprem şokunun atlatılmasında etkin rol oynadılar.

Ama daha sonra. Tabii ki dünyevi kaygılar, gelecek endişesi her şeyi değiştirdi. Bir anlamda da yardımların insan onuruna yaraşır biçimde yapılmaması buna neden oldu. İnsanlarda dünyevi kaygılarının içine böylece itildiler. Ama ilk günlerde insanlar sonsuz bir teslimiyet içerisindeydiler. Bence orada dini rehberlerinde bizatihi hükümet eliyle desteklenerek bu bölgelere gönderilmeleri gerekiyordu. İnsanların sabrı, felaket karşısında Allah'a sığınma yöntemlerini öğrenmeleri gerekiyordu.

Ama maalesef bunlar olmadı tabii ki. Çünkü Türkiye'de bir kutuplaşma vardı ve bu kutuplaşma deprem bölgelerinde de devam etti. Deprem bölgelerinde var olan sivil inisiyatiflerin aralarında değildi bu elbette. Hükümetle sivil inisiyatifler arasındaydı. Herkes birbirinin açığını gözetir konumdaydı sanki. Ama bu böyle olmamalıydı. Ayrıca hükümet üniversitelerden, diğer okullardan, camilerden en yüksek düzeyde yararlanabilirdi. İnsanları eğitmek için bunlar en iyi kurumlardı, en iyi yöntemdi. İnsanların adaletli olmasını, gerektiği kadar yardım alması gerektiğini, bu faciada sabır göstermeleri gerektiğini, isyana, tuğyana, ayrılığa düşmemeleri gerektiğini anlatabilirlerdi. Ama maalesef bu tür şeyler olmadı. Olanlar da, dediğim gibi, birbirlerinin açığını gözetken, bir iktidar mücadelesi içinde olan insanların birbirleriyle itişmesinden öteye varmadı zaten.

Ama ben önümüzdeki dönemlerde depremin Türkiye için bir milad olduğunu düşünüyorum. 6 Şubat 2023 tarihi Türkiye için bir miladdir. Önümüzdeki günlerde bu olay daha çok tartışılacak. Belki o zaman çok daha güzel şeyler ortaya çıkacak. Ama bu da bu konuda

rehber olan insanların çizecekleri yolla gerçekleşecek. Mesela yardım yapıpış biçimlerinde sünnete çok uygun davranılmadığını düşünüyorum. Yani bir kısım üniformalar, bir kısım reklam panoları altında yapılan yardımların çok makbul olmadığını düşünüyorum. Elbette hepimiz muhtaçlık ve bu yardımlara ihtiyacımız vardı. Ama Allah'tan niyazım; yardımın yapıldığı ama kimin tarafından yapıldığının belli olmadığı bir yurdumuzun olmasıdır. Her tür, gerek seküler gerekse daha mukad-desatçı kurumların birbirleriyle bir tabela, bir afiş yarışısı içine girmedikleri bir dünya özlemimdir benim.

Önümüzdeki günlerde insanların bu felaketi daha çok içselleştireceklerine inanıyorum. Çünkü başka türlü bu çok dayanılası bir şey değil. Bunun için de gerçek anlamda onlara bu mesajı iletebilecek dostlara ihtiyaç var. Yani bu felaketten bir iktidar postu çıkarmayacak, bu felaketin sebeplerine yönelecek ve onu da dinin çerçevesinde anlayabilecek kılavuzlara ihtiyaç olduğunu hissediyorum.

Ancak depremden ders alma ihalesi yine dindar kesime kaldı gibi geliyor bana. Bu noktadaki en büyük endişemi de anlattım. Buradan bir iktidar postu çıkmaz. Bunu içselleştirip gerçekten bunun manevî hazzını yaşamak gerekiyor. Yani bana sorarsanız ben birçok dersler çıkardım kendi payıma. İhtişam, kudret, güç, adalet, merhamet... Bütün bunların hepsini tek tek bulabilirsiniz. Ama insanlar yardımların peşinde koşmaktan telef oldular. İnsanlar birbirlerini ezdiler. Oysa hakkaniyetli olmaları gerekirdi. Çok yalan söyleyene rastlıyorsunuz. Ama bunların hepsi hâlimiz ne olacak endişesinden

kaynaklanıyor. Bu da bir şeyi getiriyor beraberinde. Proleterlik, fukaralık insanı o kadar çok dine yaklaştırmıyor. Hz. Peygamber (sav): “Tâundan kaçır gibi fakirlikten kaçın!” diyor. Belki sahih değildir ama bunlar önemli sözlerdir.

Volkanik patlamaların olduğu yerlerde çok münbit topraklar oluşur. Felaketlerden sonra kurulan yeni kentlerin, yeni insan tipolojilerinin önemli gelişmelere sebep olduğunu görüyoruz. Ben miladı, hem siyasetçi sınıfı hem devlet bürokrasisi hem de halk açısından söyledim. Bunlar geçecek. Belki bir beş-on yıl sonra bu güne atfen başlayacak bir süreç olacak. Dini anlamda da böyle bir şey olacak. Ben XXI. yüzyılın çok dindar bir yüzyıl olacağını zannediyorum. İnsanlar sekülerizmin insanı bir yere götürmeyeceğini görecekler. Bu hem Batı’da hem de Doğu’da böyle olacak. XXI. yüzyıl çok münbit olacak. Ben buradan metafizik şeyler çıkarmaya çalışmıyorum. Bundan 700 yıl öncede Osmanlı bu havzada bir çadır aşireti olarak kuruldu. Aynı havzada 700 yıl sonra çadır kentler kuruyoruz. Yani hikmetsiz hiçbir şey olmaz. Ben de bundan, böyle bir hikmet çıkarıyorum.

Ayrıca başka hikmetler de çıkarıyorum. Benim için çok öğretici olmuştur bu deprem. Çünkü bizzat yaşadım. Başlangıcından bugüne kadar burada birçok tecrübe yaşadım. Bir tek aylar sonra bulunduğum ilden dışarı çıktım. İstanbul’a gittim. Diğer dünyanın ne kadar sahate olduğunu, ne kadar gerçek dışı olduğunu algıladım. İnsanlar büyük metropollerde oraya buraya koşturuyorlar. Dokuzuncu kattan kadın halı silkeliyor falan. Gece evlerin bütün elektrikleri yanıyor. Burada gece pek çok

yerde elektrik yanmıyor, birçok binada oturulmuyor. Ancak varoşlarda, tepelerde oturuyorlar. Bu hayatın sahteliği işte. Dostlarımın bir çoğu öldü. Şimdi düşünüyorum. Acaba varlar mıydı? Yoksa var olan onlar da olmayan şimdi bizim devam ettiğimiz mi? Doğrusu zaman zaman bir psikiyatriste ihtiyacım olduğunu da düşünüyorum. Buradan pesimist veya kaderci bir şey çıkarmak istemiyorum. Elbette insanlar bir şeyleri üst üste koymalıdır. Evlerin yıkılma biçimine bakınız. Çocukken kibritten evler yapardık. Arada bir birimizin kafası bozulurdu, üzerine basardık. Böyle yamulurdu evler. Şuradan gidin, Öğretmenevi'nin binasını görün. Onun yamuk silüetini beşerî bir şeyle meydana getiremezsiniz. Ancak yıkabilirsiniz. O binanın silüeti çocukken yaptığımız kibrit oyunu gibi. Bu, bir beşerin halledeceği bir şey değil. Bu bir doğa işi de değil. Bunun elbette beşeri bir izahı var. Tamam fay hattı vs. Ama bütün bunların ötesinde ben metafizik bir anlam çıkarmak istiyorum...

Vesselam...

KADER SANIK SANDALYESİNDE

İnsan hayatındaki önemli olayların birer mihenk taşı olduğu gibi ülkelerin hayatında da mihenk taşları vardır. Bunlar bazen acı bazen de tatlı olabilir.

Her karışık kanla sulanmış bu topraklardaki bazı acı olaylardan, mihenk taşlarından (yangınlar, seller, kıtlıklar, savaşlar, heyelanlar, depremler...) birinden bahsedeceğim;

Deprem!

Deprem; ders, tedbir, ibret almadıkça yerin altındaki bu yılan bizi daha çok ısıracaktır. 6 Şubat depreminden geriye doğru gitsek Gebze, Van, Varto, Erzincan gibi her depremde yılan önce ısıklı çıkmış sonra kendisi gelmiştir. Bir deprem ülkesi olan ülkemizde, kırılmaya hazır birçok fay hattı varken biz hâlâ balık hafızalı olmaya, birkaç ay, birkaç yıl sonra olanları unutmaya çalışıyoruz.

Depremden hemen sonra duygusal davranıp her türlü yardıma koşarken akli ve bilimi kullanmıyoruz. İlk gün-

lerimiz ağlamak, kaos, suçlu aramakla geçiyor. Tabii bu arama işi ya at gözlüğüyle veya uzağa yakın, yakına uzak gözlüğüyle bakarak oluyor. Bu bakışların sonucu Hasan Pulur'un bir köşe yazısında anlattığı olaya benzer: Gemileri batan iki erkek bir kız arkadaş küçük, ıssız, ortasında bir palmye ağacı bulunan adaya çıkarlar. Uzaktan bir geminin geçtiğini görünce içlerinden gözlüklü olan erkek, arkadaşlarına ben palmyenin üstüne çıkıp gömleğimi sallayıp yardım isteyeceğim, der. Diğerleri kabul eder. Teklifi yapan ağaca tırmanmaya başlar, tam yarılamışken yukarıdan var gücüyle bağırır: "Kızı öpme!" Ağacın dibindeki arkadaşları: "Yok öyle bir şey." derler. Fakat tırmanan aynı şikâyetle bulununca alttaki erkek: "İn aşağı, çıkmak istemiyorsun ya da korktun utanmadan bir de iftira ediyorsun. Sen in, ben çıkayım." der. Gözlüklü olan yarladığı palmyeden iner, diğeri hızlı ağacın tepesine çıkar. Tam gömleğini sallayacakken aşağı bir bakar ki arkadaşı kıızı öpüyor. Şaşkınlıkla şöyle der: "Demek ki buradan öyle görünüyor."

Eflatun; güçlü, aklını kullanan, bilgili ve bilinçli bireyler sağlam aileleri, sağlam aileler sağlam köyleri, sağlam köyler sağlam kentleri, sağlam kentler de güçlü devletleri oluşturur der. Bizler sağlam zemin üzerine standartlarına uyulmuş ölçüde ve standart malzemeyle binalar yapsaydık ağlayan insanlar olmazdık. Tarıma uygun yerlere, zemini kaygan, sulak, dolgulu, fay hatlarına binalar yaptık. Bu da yetmedi iki kat ruhsatı olan yerleri üç, dört kata çıkardık. Temeli olmayan, yığma, ekleme katlı, seçim ruhsatlı, zabıta kıyaklı binalar yapmayı uyanıklık zannettik. Bozuk zeminlere yatay değil dikey binalar yapıp mezarlar satın aldık. Binaları sigortalatmak, bina

kimlik kartları çıkarmak yerine kocaman nazar boncukları, dualar, ayetler astık.

Aslında bizler binaları en sağlam zemin olan akıl arsasına yapmalıyız. Temeli mantık olmalı. Dökülen harçtaki her çakıl bilimsel kavramlardan, çimento ise yaşam değerlerinden olmalıdır. Gerek zemin gerekse katları çekecek olan kolonlar kesilmeden, eksiltmeden, tam terazisinde sağlam olmalıdır. Ne malzemedenden ne de ölçüden çalınmamalıdır.

Bizler depremle yaşamasını bilmeliyiz. Zaten depremi tanıyoruz. Depremin ne olduğunu ilmi bilgi olarak kitaplardan uzmanlardan öğrendik. Televizyondan izlerken görsel bilgi olarak öğrendik. Depremi bizzat yaşayıp bizzat içinde tadararak öğrendik. Fakat suçun kime ait olduğunu, suçlunun kim olduğunu bilemedik. 5N'yi tespit edemedik. Öyle ya deprem için ne, neden, niçin, ne zaman, nerede sorularını kim soracak. Kısacası suçlu kim?

Yazılı, boyalı, görsel basın, internet ve anketler üzerinden bir tespit yapıldığında, deprem neden oldu sorusuna verilen cevaplar: Siyasiler, belediyeler, müteahhitler, emlakçılar, kooperatifler, yapsatçılar, vatandaşların %70'i suçlunun kader (yazgı, alın yazısı, takdir-i ilahi, Allahtan geldi) diye cevap verirken, üniversiteler, bilim adamları, sağduyulu insanlar ise suçlunun doğa olayı (kendi ihmallerimiz) olduğunu söylüyorlar.

İnsanlar bunun bir doğa olayı / Sünnetullah olduğunu bildikleri hâlde kolaya kaçıp kaderi suçluyorlar. Tedbir almadan takdire razı oluyorlar. Yani Ramazan'ı akılla

tutup, bayramı şeytanla yapıyorlar. Sonuçta iş mahkemeye intikal ediyor.

.....

Suç: Deprem.

Sanık: Kader.

Hâkim: Kendini bize tanıtır mısın?

Kader: Ben şöyle bilinirim: gücü yetmek, planlamak, ölçü ile yapmak, bir şeyin şeklini ve niteliğini belirlemek, Allah'ın bütün nesne ve olayları ezeli ilmi ile bilip belirlemek anlamındayım. Kur'an'da ise ölçü, miktar ve güç anlamlarında kullanılırım. Ayetlerde ise, "Allah'ın buyruğu düzenlenmiş bir kaderdir(Alak, 33/38).", "O'nun katında her şeyin bir planı miktarı vardır (Ra'd, 13/8).", "O her şeyi belli bir ölçü, kader dâhilinde indirir (Hicr, 15/21).", "O her şeyi bir kaderle bir plana göre yarattı (Kamer, 54/49)." şeklinde bahsedilirim.

Hâkim: Üzerine atılı suçlamayı biliyor musun?

Kader: Evet, deprem yapmakla suçlanıyorum. Biliyorsunuz iki çeşit kader vardır. Biri Kader-i Mutlak, değişmez değiştirilemez olan kader. İnsan, anne babasını, nerede ne zaman doğacağını bilemez, bunlar Kader-i Mutlak'tır. Kişi bunlardan sorguya çekilmez, sorumlu değildir. Bir de Kader-i Muallak vardır. İnsanın elinde olan, sorumlu olduğu kaderidir. İnsan kendine verilen ömrü, eceli ne bir dakika ileri ne de bir dakika geri alamaz. Bu mutlak kaderdir. Ama o ömrü güzel veya kötü yaşamak kendi elinde olup Kader-i Muallak'tır.

Hâkim: Yani külli irade, cüzi irade meselesi?

Kader: Evet, mademki her şey bir ölçü içerisinde yaratılmıştır, o ölçüye uyulmazsa sonucuna katlanılır. Sonuç iyi olduğunda ben yaptım, kötü olduğunda ise kader yaptı diyerek kaderi suçlamak yanlıştır. Herkes yaptığından sorumludur.

Hâkim: Peki ölçü nasıl bilinecek?

Kader: Yaratılanların en üstünü insandır. İnsanı üstün kılan akıl ve irade sahibi olmasıdır. İnsan, kendisine gönderilen kitaba bakarsa orada 600'e yakın ayetin "Düşünmez misiniz?", "Bakmaz mısınız?", "Tefekkür etmez misiniz?" gibi kendisine hitap ettiğini görecektir. Akıl sahibi her insan bakmasını, görmesini, düşünmesini bilirse ölçüyü de bilir. Biliyorsunuz ki ayet; örnek, misal, delil anlamına gelir. Allah'ın ayetleri ise üç çeşittir; birincisi, Kur'an ayetleri, ikincisi, insanın kendisi olan beşeri ayetler, üçüncüsü ise kevnî yani kâinat ayetleri. Beni suçlayanlar, bunlardan hangisini gerçek anlamda okur düşünür ise, gerçeği de suçluyu da bulur. Gerçeği bulmak için bunlardan birisini bile okumak yetecektir; tabii en güzeli üçünü birlikte okumaktır.

Hâkim: Bu ayetlere bir örnek verir misin?

Kader: Zilzal Suresi. Bu surede deprem, kıyamet, hâllerinden bahsedilir:

"1 - Yer o yaman sarsıntı ile sarsıldığı,

2 - Yer, içindeki ağırlıkları çıkarıp dışarı attığı,

3 - Ve insan: 'Ona ne oluyor?' dediği zaman.

4-5 - O gün yer, Rabb'inin ona vahyetmesiyle haberlerini anlatacaktır.

6 - O gün insanlar, amellerinin karşılığı kendilerine gösterilmek üzere bölük bölük çıkacaklardır.

7 - Her kim zerre kadar hayır işlemişse onu görecektir.

8 - Her kim, zerre kadar şer işlemişse onu görecektir.” buyrulmaktadır.

Farkındaysanız burada yeryüzünün zelzele, şiddetli bir depremle sarsılıp gerçekler göz önüne çıkınca şaşkınlıkla suçluyu arayan insandan bahsedilir. Oysa ne ekersen onu biçersin. İnsan, sorumluluktan kaçıp suçu yazgı, alinyazısı, kader diyerek bana atamaz. Çünkü her insan kendi yaptığından sorumludur. Yani insan, kaderin ölçü, miktar, nizam, matematik olduğunu unutup rastgele davranamaz. Suçlu ne ben yani kader ne de kaderi yaratan Allah'tır. İnsanlar kaderi suçlarken aslında Rab'lerini kula şikâyet ediyorlar, sonra da O'nu cezalandırıyorlar. Artık bu yanlıştan dönülmelidir.

Ben suçsuzum. Balçık çamur, bir damla meni, üç beş damla kan iken eteğe kemiğe bürünüp ruh ve bedenle dünyaya gelen insan, kendinin biyolojik, fizyolojik ve psikolojik yapısını bilir, tanır, gelişim ve değişime duygularıyla değil, aklı ile hazır olursa havasını suyunu kirlettiği karaya ve denizlere attığı tonlarca bombalarla yerkürenin omurgasını kırdığını hatırlar. Sonra da kuraklık, küresel ısınma, yangınlar ve depremler var diye yakınmaz. Tedbir almadan takdire teslim olmaz. Aklın ve bilimin kurallarına bakarak varlığı, evreni tanır ve tedbir alır-

sa, acıdan ve belalardan kurtulur. İnsanoğlu unutmamasını ki çalışmak, bilgi edinmek, tedbir almak, hem kader hem dua hem de ibadettir. Geçmişten ders almamak, işe toplumsal bir bakış açısı ile bakmamak, tıpkı trafik kazasında ölen insana trafik yasalarını okumak gibi olacaktır. Dolayısıyla insan netice gerçekleşmeden neticeyi doğuracak sebeplerden kaçınıp tedbir almalıdır.

Tüm bu izah ettiğim sebeplerden ötürü, ben masum ve suçsuzum. Beraatımı talep ederim.

Hâkim: Anlaşıldı. Yaz kızım.

Gereği Düşünüldü:

Malzemededen çalan müteahhitler, kurallara uymayan mühendisler, onları gerektiği gibi denetlemeyen merkezî ve yerel yönetimler, sorumlular, uzmanlar, sıklıkla imar affı çıkararak hükümetler, imar rantı, belediye ile olan ilişkilerini siyasetin finansmanında kullanan siyasetçilere karşı gereğini yapmayan yargıya, medyaya, akademiye, meslek odalarına, demokratik kitle örgütlerine, sesini yükseltmeyen aydınlara karşı, yekvücut hak arayan birey ve toplumlar oluşturmak bizi suç ve suçlu aramaktan kurtaracaktır. Dolayısıyla,

1. Sanık Kader'in beraatine,

2. Bu kapsamda;

- Bitmez tükenmez kâr hırsı, azgın serbest piyasa düzeni, sınırsız denetimsiz özel mülkiyet, plansızlık, kapitalist sistemin ürünü olan ahlaksızlık, deprem olur olmaz yardım malzemelerine fahiş fiyat koyan zihniyet, dep-

remi fırsata çevirip kazancını katlamak isteyen anlayış, depremzedeleri soyanlar, yağmalayanların “depremzade(!)” olarak doğmasına engel olunmasına,

- İnsanların inanç ve değerleriyle oynayıp tedbirsiz teslimiyeti, körü körüne itaati, aklını başkasına kiraya vermeyi öngörenlerle mücadele edilmesine,

- Binalarda esneme payı, erken uyarıcı sistemi, deprem sensörleri, deprem acil televizyon yayınları, deprem çantası, su tahliye tünelleri, küçük yaştan itibaren deprem eğitimi, sıkı bir deprem yönetmeliği yanında devletin bunları yapabilmesi için vergi kaçırmayan bir toplumu oluşturulması için çalışmaya,

- Japonların meşhur üç noktası olan,

1) *Planlama: Deprem öncesi ve sonrası için senaryolar hazırlayıp bunları simülasyonlar ile test etmek.*

2) *Dirençlilik: Dayanıklılığı ülke genelinde ortak bir şekilde artırmaya çalışmak. İşi sadece merkezî ya da yerel yönetimlere bırakmayıp devletin sivil inisiyatiflerle birlikte çalışmasını sağlamak.*

3) *Felaket öncesi ve sonrası için teknoloji, yöntem ve araç çeşitliliğini artırıp lisanslı müteahhit, mimar mühendislerle çalışıp, sosyoekonomik ve demografik değişikliklere yanıt olarak inşaat yasalarını kademeli olarak değiştirerek güvenli ve afetlere en dayanıklı bir çevre oluşturmak.*

Prensiplerinin alınacak tedbirler kapsamında ülkemizde uygulanmasına karar verilmekle, İşbu davanın düşmesine karar verildi.

DAYANIŞMANIN DESTANI

Tarih, 5 Şubat...

Kış mevsimi...

Şehirlerin bazıları sert bir şekilde yaşarken bazıları ise daha sıcak ve hafif şiddette atlatır bu zorlu mevsimi. Kışın en sert yüzünü gösterdiği vakitlerde ise okullarda, mecburen kar tatili ilan edilir. Bu yıl da bu tarihte ve yine bu sebeple bazı şehirlerde kar tatili adı altında eğitime bir gün ara verilince yarıyıl tatilinden sonra açılacak okulların ilk günü, yine tatil olmuş oldu. Böylece tatile doyamayanlar, kaldıkları yerden tatillerine bir gün daha devam edeceklerdi.

Zorluklarına rağmen, kış mevsiminin en güzel hâli yansımıştı ülkenin her köşesine. Ertesi gün tatil olmasının verdiği rahatlıkla emsalsiz güzellikte yağan karı izlerken kahveler afiyetle içildi. Fincanlar, masa üzerinde öylece bırakılarak çocuklarla vakit geçirildi. Hayat ne kadar güzel, evler ne kadar da sıcaktı. Geç saatlerde, sıcacık evlerin verdiği huzur içerisinde sıcak yataklara geçildi.

Bu huzur ikliminin üzerinden henüz birkaç saat geçmiş, tarih 6 Şubat olmuştu.

Saatler, 04.17'yi gösterdiğinde huzurun kalbine 7,7 şiddetinde bir ateş düştü. Ortaya çıkardığı dev sarsıntı nedeniyle aynı evin içerisinde yaşayanlar, etrafa savrulmaktan birbirlerine ulaşamaz oldular. Depremden kaynaklı uğultu ve eşya seslerine, insan çığlıkları karıştı. İnsanlar, yüreklerine saplanan korku nedeniyle mahşeri yaşadı. Anne ve babalar, yıkıntılar arasında can parçalarına ulaşamadı. Evlerinden, can korkusuyla kendilerini dışarı atmaya başaranların üzerlerinde sadece yatmadan evvel giydikleri giysiler vardı. Dünyalık olarak ellerinde kalan tek maddiyatları bu giysiler olan insanların elleri ise korkudan ve soğuktan tir tir titreyen vücutlarına eşlik etmekteydi. En güvenilir limanlar olan evlerin kapıları yüzlerine çarpılmış hatta evler, sakinlerinin üzerine yıkılmıştı.

Toprak üzerinde kalanlar, altında kalanların yardım çığlıklarına cevap vermeye koştı. Titreyen elleri parçalanana kadar enkaz yığınlarının altında canlı arayıp kurtarmaya çalıştı. Yağmış ve hâlâ yağın kar, işleri iyice zorlaştırmaktaydı.

Komşu olmalarına rağmen, o güne kadar birbirlerini tanımayan insanların, birbirlerini koruyup kollama çabaları... Arabaların, ağaç altlarının, ayakta kalan sosyal tesislerin içerisine sığınmalar... Amaçsız bir şekilde oradan oraya koşturan insanlar. Yıllarca çalışıp didinerek alınan koltuklar vs. yanacak türden eşyaların, bir miktar ısınabilmek amacıyla ateşe hunharca atılmaları... Ara-

nanlara ulaşamaması... Toprağa, tohum misali vücudundan parçalar ekenler... Alınan ölüm haberleri...

Koşturup duran enkaz başında şuurunu kaybetmiş insanların çabaları, iliklere kadar hissedilen çaresizlik, zamanın durduğu, saatlerin enkazlara savrulduğu noktada, kulakları sağır eden sessizlik ve bu sessizlikte duyulan tek ses, çaresizliğin çığılığı, “Sesim geliyor mu?..”

Yer altındakilerin de üstündekilerin de kurduğu tek cümle...

Yaşamın her şeye rağmen var olduğu, hayata tutunmuş olmanın net ifadesi, duyulduğu takdirde maddi her türlü kazancın göz kırılmadan hibe edileceği cümle... Öyle ki cevabın “Evet!” olması dahi gerekmemekte, yeter ki bir şekilde bu sesin duyulduğuna dair emare beklenmekte. Herhangi bir ses, bir tıkırtı, küçücük bir tepki dahi yetmekte. Eşref-i mahlûk olan insan; karın, çamurun, yıkıntılarının arasında hayat emaresi bulmak, yaşam belirtisi bir ses duymak, canını kurtarmak için örselenmekte.

Zaman, ilerledi...

Yaşanan her felakette olduğu gibi yine aynı toprağın insanları, yeniden el ele verip kenetlendi. Zorda olana yetişmek adına herkes, özünden geçti. Tüm insanların her türlü sıfatlarından arınarak sadece ‘insan’ kaldığı ve bu vasfıyla anıldığı vakitlerdi. Enkazdan çıkarılan her can, bu mutlu haberi alan tüm çehrelerde tebessüme, dillerde şükür duasına sebep oldu. Kalpler, tüm zor durumdakiler için edilen ortak dualarda buluştu.

Depremden etkilenen şehirler için evvela komşu iller, acil yardım seferberliğine girişti. Gece soğuğuyla sokaklara savrulanların boğazlarına ilk lokmalar, bu illerin ikramıyla girdi. Ne de olsa en kadim öğretilerimizden birisi idi ki, *komşu komşunun külüne muhtaçtı* ve Müslüman, *komşusu aç iken tok dolaşamazdı*.

“Evlere sakın girmeyin!” çağrıları, yıkılmayan evlerin içerisine girmekten alıkoymuştu insanları. En güvenilir ortam için, “Güvenli değil!” deniyordu. Evler insanları korkutuyor, küçük şiddette depremler kesintisiz devam ediyordu. Yeniden büyük şiddette deprem olmayacağı garantisi yoktu. Gerçi büyük şiddette depremlerin üst üste olması pek rastlanan bir durum değildi ancak yine de tedbirli olmak gerekiyordu.

Fakat olmayacak şey oldu ve aynı gün, saatler 13.24’ ü gösterdiğinde 7,6 şiddetinde ikinci büyük deprem, ülkeyi sarstı. Yine bağırmalar, dualar, hedefsizce kaçışmalar...

Ortam, tam bir can pazarı. Aciz bir varlık olan insan için yaşananlar çok ağır!.. Canlı cansız her şey savruluyor. Allah’ım, yoksa kıyamet mi kopuyor?!

Nefes alan her canlı, yeniden o bilindik korku olan ölüm korkusunu tüm hücrelerinde hissetti. Artık insanlar şuursuzca hareket ediyor, üstünde doğru dürüst giysi, ayağında ayakkabı olmadan ve mantıklı düşünmeden oradan oraya koşturup duruyordu.

Hayat ne kadar da zordu ve depremin vurduğu coğrafyalarda sığınacak güvenli bir liman yoktu.

Nihayetinde kervan, yola dizildi... Ancak hangi kervan yola revan olurdu ki yanına azık bile alamadan? Evler ağlar mı insanın arkasından? Ölüür mü hiç taştan, tuğladan müteşekkil cansız yapılar ve hiç istemeden göç eder mi yürekler ansızın? Sayısız insan, ani bir kararla düşer mi bilmediği yollara? Atar mı kendisini sonu belirsiz maceralara? Binlerce insan düşer mi kar tanesi misali birbirlerini rahatsız etmeden yan yana toprağa? Kaç yıl, kaç asır sonra unuttur bu ülkenin hafızası yüzyılın felaketini, kapanır mı yaralar, getirir mi zaman kaybettiğimiz güzellikleri geri?..

Tüm sorular cevapsız ve muhatapsızdı şimdilik. Tek amacı hayatta kalmak olan insanlar, ülkenin dört bir yanına dağıldı ve onları gittikleri her güzergâhta devletin ve ülke insanının şefkatli kolları karşıladı, sarıp sarmaladı.

İşte!.. Yine, yeniden yettik biz bize... “Biz, bize yeteriz!” sloganı yine düştü dillere ve gönüllere. Düşeni kaldırmak adına yine aldı insanlar, sorumlulukları üzerlerine.

İlk olarak komşu illerden gelen ikramların ardından, cennet ülkenin tüm illeri ve yurt dışı yardımları imdatlara yetişti.

Veren el iken alan el olmak ağır gelse de insanlara gönderilen giysiler, hazır yiyeceklere ek, bin bir emekle evlerde hazırlanan gıda maddelerinin kilolarca gönderilmesi, bu ürünlerin hazırlanış aşamalarına vakıf olanlarca minnet ve en güzel teşekkür dualarıyla kabul edildi.

Özellikle yardım kolileri içerisine bırakılmış giysilerin arasından çıkan ve “Otuz sene önce örmüştüm bir

çocuğum olur diye ama olmadı. Belki orada bir kızım olur, inşallah. Otuz seneden beri duruyorlardı, Allah'ım sarıp sarmalasin sizi.” tarzı cümlelerden oluşan ve yürekleri dağlayan sayısız mektuplar... “Acınız, acımızdır. Siz yaralanırsanız, biz kanarız.” cümlelerini kullanarak dünyanın en kısa mektuplarından birisini yazan ve buna rağmen yaraları sarmalayan, onlara merhem olan, yüreklere taht kuran, gözyaşlarının sel olmasına neden olanlar, elden ele dilden dile dolaştı, sayısız muhataplarına ulaştı. Kendisi küçük, yüreği dev çocukların oyuncakları eşliğinde gönderdikleri mektuplar da hatırı sayılır eşsiz anların şahitleri oldular ayrıca.

Evinin anahtarını hiç tanımadığı insanlara teslim edip “Evim evindir.” diyerek her türlü eşyasını vakfeden tok gözlü, büyük insanlar. Birbirlerini hiç tanımamalarına rağmen hepsi birlikte aynı ritimle atan kalpler. Bu kalplerin verdiği sıcaklık hisler, yaşattıkları yalnız olunmadığı duygusu, sözün tükendiği, her şeye rağmen şükürün devreye girdiği anlar. Hayattaki en önemli kazancın insanlık ve insan olduğunu yeniden hatırlatan olaylar...

Tarih, 6 Şubat 2023...

50 bin civarında vefat eden can, sıcak yatağına yatıp bedenini soğuk toprakta bulan binlerce insan, aynı aileden vefat eden onlarca kişi. En zengin ile en fakirin eşitlenmesi, çadırlara, konteynırlara yerleşmeleri, yüreklere oturan koca kitleler, dinmeyen hıçkırıklar, nereye dönüşse yarım kalmış hikâyeler, acı gerçekler...

Birkaç saat içerisinde neler gelmişti böyle bu milletin başına? Ne kadar çok acı girmişti birden hayatlarına!

Oysa bir gün evvel her şey ne kadar da güzeldi. Akşam huzur dolu evlerinde sıcak yataklarına giren onca insan meğer ne derin uyumuş, bir daha uyanamamışlardı.

Kaldı işte telveler fincanda, eşyalar ortalıkta, aile bireyleri yalnızlıkta, hevesler kursakta, yarım kalan nice insan heyulası ve hikâyesi hafızalarda, vefat edenler hatıralarda kaldı.

Ancak her şeye rağmen, tüm zorlu durumlarda bir araya gelmeyi ve düşene el uzatmayı başarabilen ülke insanları, dayanışmanın şanlı destanını bir daha yazdı...

HÜZÜN VE SÜRURUN KOALİSYONU: HAYAT

Miladi takvim 5 Şubat 2023'ü gösteriyordu. O sabah Güneş Hak'tan aldığı emir gereği ezelden beri yaptığı işini tekrarlıyor; saat, dakika, saniye sektirmeksizin Toros Dağları'nın ufkundan Kahramanmaraş, Hatay, Adıyaman, Malatya diyarlarına tulu ediyordu. O gün, kâinat dediğimiz akıl almaz büyüklükteki bu âlem de vazifesi icabı dönmeye devam ediyordu.

O'nun için büyüklüğü iğne ucu kadar yer tutmayan 'Dünya' adlı gezegen; üzerinde taşıdığı 8 milyara yakın insanla birlikte okyanusları, çölleri, ovaları, dağları, ormanları, bozkırları omuzlayarak bu devarana katılıyordu. Gönül ehli insanların bazen 'yalan', bazen 'edna', bazen 'gölge', bazen de 'tarla' olarak vafsettikleri bu küçük gezegen, insanın yurdu olduğu için âlemdaki en kıymetli mekândı. Bu küçük gezegenin üzerinde yaşayan iki yüze yakın devletten biri de Türkiye idi.

Diğer adı Anadolu olan bu ülkenin insanları; tarihinde Haçlı, Moğol, Rus, saldırıları ile boğuşmuş; yakın tari-

hinde ise Balkan bozgunlarını, Kafkas yenilgilerini yaşamıştı. Cihan Harbi'nde büyük toprak kayıplarına uğramıştı. Kurtuluş Savaşı'nda fazlaca can, mal ve servet kaybeden Anadolu; son yıllarında ise kuraklık, göçler ve batı destekli terör ile mücadele etmekteydi.

Türkiye'nin etrafı ABD ve müttefiklerinin çirkin emelleri, doymak bilmeyen hırsları sebebi ile âdetâ yangın yerine dönmüştü. İsrail-Filistin ve Rusya-Ukrayna savaşları; Libya, Afganistan, Bosna, Suriye, Irak yıkımları; bölgeyi ve bölge insanını içinden çıkılmaz bir sosyal bataklığa, onulmaz bir siyasi istikrarsızlığa, çaresiz bir ekonomik bunalıma itmmişti. Çıkarılan iç savaşlar ise tüm bölgeyi yaşanmaz hâle getirmişti. Bu sırada tüm dünyayı etkileyen pandemi/salgın Türkiye'ye de ağır bir darbe vurmuştu. Bu görünen yıkımların yanında internet ve onun türevleri olan sosyal medya, tüm dünya gibi bizim insanımızı da manevî ve kültürel bir buhrana itmmişti. Tüm dünya gençliği gibi bizim gençliğimiz de kendisini hayata bağlayan tarih halatından, mazi ipinden, gelenek kulpundan mahrum bırakıldığından 'başı kesilmiş tavuk' misali çarpınıp duruyordu. Bilgiye ve habere ulaşmayı çok kolaylaştıran internet; çoğu yalan yanlış, sapkın, temelsiz, geçersiz bilgilerle tüm dünya ile beraber bizim insanımızı da kadim değerlerden ve fitri davranışlardan cüda bırakıyordu.

Şubat 2023 tarihinde dünyada ve Türkiye'de umumi ahval böyle idi. Miladi Takvim 6 Şubat 2023'ü gösterirken cihanın küçük bir üyesi olan dünya misafirhanesinin 'Türkiye' adlı odasında çok büyük bir deprem oldu. Bu zelzeleye büyüklüğünden dolayı "Asrın Depremi" denildi.

Yarın Görüşürüz İnşallah!

Depremden birkaç gün önce ve zelzele gecesi hayat rutin akışında devam ediyordu. Kahramanmaraş'ta 90 yaşına gelmiş Ahmet Dede, 15 yıldır yatağa mahkûm yaşıyordu. Yemeğini kendi yiyemiyor, ihtiyaçlarını kendi gideremiyordu. Ahmet Dede her gün, "Allah'ım yeter çektiğim, al artık emanetini!" diye feryat ediyordu. Çocuklarına da, "Evlatlarım size yük oldum, hakkınızı helal edin!" diye acı acı inliyor, "Haydi yatın dinlenin. Yarın görüşürüz inşallah!" diyordu.

Hatay'ın Hassa ilçesinin bir evinde ise geçirdiği trafik kazası sonucu hayatını kaybeden, ertesi gün defnedilmek üzere evde bekletilen 30 yaşındaki evladının başında gözyaşları sel olan 70'lik Fatma Teyze, ahufiğan ediyor, " Rabbim sen verdin sen aldın, tek oğlum, tek umudumdu benim. Başka kimsen yoktu. Bu nedenle ağlıyorum isyan kabul etme bu gözyaşlarımı. Eşim yok, yoldaşım yok, rüzgârdan başka kapımı çalan olmaz bundan sonra. Fakirim, kimsesizim ama ne diyeyim sen verdin sen aldın. Rabb'im üzerime sabır dök!" diye dua ediyordu. Kendisine bu acı gecede misafir olan iki komşusundan birine: "Hacer sen git, biz Tuba ile bekleyelim. Yarın görüşürüz inşallah!" diyordu.

Malatya'nın Kernek mahallesindeki bir evde yıllardır çocukları olmadığı için doktor doktor gezen, o ilaç senin bu ilaç benim içen ama yine çocuk sahibi olamayan 48 yaşındaki Ayşe Hanım'la 55 yaşındaki Abdulkadir Bey ve onun kardeşi Havva Hanım, umutlarını yitirdikleri için Rab'lerine dönerek, " Rabbim alan sensin, veren

sensin. Hayy ve Kayyum olan sensin, yaşları büyük olan İbrahim Peygamber'le Sare annemize verdiğin gibi bize de salih veya saliha bir evlat ver!" diye dua ettiler. Misafirleri Havva Hanım gitmek için izin istedi, "Abi, yenge üzülmeysin. Yarın ola hayrola, yarın görüşürüz inşallah!" diyerek vedalaştı.

Hatay'ın Kırıkhan ilçesinde yaşayan 60'lık Zeynep Anne ile Mehmet Amca, zengin hayırsever insanlardı. Kurdukları vakıf aracılığı ile bilhassa fakir, kimsesiz kızların düğünlerini yapıyorlardı. Bu haftada yine kimsesiz, öksüz bir kızı evlendirmek maksadı ile çeyiz için çalışmalar yapıyorlardı. Akşam olmuştu. Mehmet Amca yardımcıları Ömer Bey'i uğurlarken, "Haydi Ömer'im bu gün yorulduk, yarın görüşürüz inşallah!" diyordu.

Maraş'ta, Antep'te, Hatay'da, Malatya'da bazı kiracılarla bazı ev sahipleri, bazı esnaflarla bazı müşteriler, bir kısım işverenlerle bir kısım işçiler, hayırseverler hayra kavuşanlar, iyiler-kötüler, zalimler-mazlumlar, zenginler-fakirler... Depremden bir gün önce aynı göğün altında, aynı topraklarda, aynı havayı soluyup aynı güneşle aydınlanıyorlardı.

Kahramanı Bol, Bereketli Diyarlar

Bu bölge Türkiye'de en verimli toprakların (Çukurova, Amik), en güzel tabiat varlıklarının (Akdeniz, Amanos ve Toros dağları) bulunduğu bölge idi. Bu diyarlar, Kur'an'da kendisine, "Gir cennete!" müjdesi verilen Habib-i Neccar'ın, "Ferman padişahın dağlar bizimdir!" diyen Dadaloğlu'nun, "Bir ayrılık bir yoksulluk bir ölüm" diyen Karacaoğlan'ın, "Kalesinde Fransız bayra-

ği dalgalanırken cuma namazı kılınmaz!” diyen Sütçü İmam’ın, “Ben Antepliyim, Şahin’im ağam. Mavzer omzuma yük!” şiirine muhatap Şahin Bey’in, “Bütün Kur’an’ları yaksak, bütün camileri yaksak, Avrupalının gözünde Osmanlıyız; Osmanlı, yani İslâm...” teşhisini koyan söz ve deneme ustası Cemil Meriç’in, ‘Sakarya Türküsü’nün ve ‘Çile’nin şairi Necip Fazıl’ın boy verdiği topraklardı.

Rutin bir gün bitmiş, rutin bir gece başlamıştı. O gecenin neye gebe olduğunu; o gecenin bölgeye, Türkiye’ye, dünyaya neler getireceğini hiç kimse bilmiyordu. Ev sahibi de yarını bekliyordu kiracı da. Müteahhit Mustafa Bey’de yarını bekliyordu, Sarraf Osman da. Emlakçı Fuat, çocuk bekleyen Ayşe Hanım, ölümü arzulayan Ahmet Dede, Allah’ın kendilerine bir evlat vermesi için içten dualar yapan Abdülkadir Bey, hayırsever Mehmet Amca; siyasetçi, bürokrat, işçi, esnaf, çiftçi; Putin, Biden, Erdoğan... Hepsi yarını bekliyordu. Herkesin ve her şeyin yarın ile randevusu vardı.

Bir Düdük Çalındı Gece Yarısı

Gece yarısına kadar süren hercümerç ve zıtlıklar sona ermiş; kavgalar, gürültüler, münakaşalar, tehditler, sevinçler, hüznler, umutlar, yeisler büyük ölçüde hitama ermişti. Türkiye’nin büyük bölümü gece uykusuna dalmıştı. Kar yağıyor, soğuk şiddetini artırıyor, yollar kapanıyordu. Uçak seferleri iptal oluyor, havalanan uçak yolcuları, yola çıkan otobüs ve özel araç yolcuları büyük tedirginlik yaşıyorlardı.

Böyle başlayan gecenin yarısında sanki kıyamet koptu. Türkiye’nin o bölgesinde sanki Tekvir Suresi’nde anla-

tılanların bir kısmı gerçek oldu: “Yer yarıldı, gök çöktü, dağlar yürüdü, deniz kaynadı!” Akla gelmeyen, insanların hayat planında olmayan bir afet oldu. Öyle bir afet ki kelimeler anlatamaz, diller tarif edemezdi onu. Bu sebepten ona, “Asrın Depremi” dendi. Bu zelzele öyle büyük, öyle korkunç, öyle ürkütücü idi ki şairler mısralara, romancılar satırlara yazamadılar; ozanlar tellere, bestekârlar notalara sığdıramadılar onu.

Her şey birkaç dakikada gerçekleşti. On bir ilde yüz binlerce ev, apartman, fabrika, imalathane, dükkân, ahır, çardak yıkılıp yerle bir oldu. 13 milyona yakın insan etkilendi bu afetten. Ağacın, böceğin, hayvanın, haşatın hepsi birden bağırmaya, çağırmaya, sağa sola koşmaya kendi lisanları ile “İmdat!” demeye başladılar. Kadınlar, erkekler, çocuklar ağlıyor, “İmdat!” çığlıkları göklere yükseliyordu. Hayvanlar kendi lisanları ile dua eder gibi hüznü sesler çıkarıyorlardı. Ağaçlar çatırdıyor, çiçekler gözyaşı döküyorlardı.

Arz ile sema arasında ne varsa birkaç dakika içinde bu dünyadan başka bir dünyaya gitmişti sanki. Yıkımdan kurtulan insanlar, güvercinler, kediler, kuzular, sağa sola şuursuzca, meczuplar misali çığlıklar atarak uçuşuyorlar, koşuyorlardı. Dışarıda yağın yoğun bir kar, dondurucu bir soğuk, kesif bir karanlık vardı. Ne olmuştu? Önce anlayamadılar. Deprem olduğunu görünce bu sefer, “Çocuklarım, eşim, annem, babam, komşularım, akrabalarım neredeler?” soruları sardı benliklerini. Bunları sorarken bir yandan çakan şimşekler, bir yandan hâlâ yıkılmaya devam eden koca koca binaların gü-rültüleri, onların içindeki yakınlarının çığlıkları, enkaz

altından gelen imdat sesleri, havlamalar miyavlamalar, meleşmeler, ötüşmeler... Her ses korkunç, her manzara çıldırıcı idi. Kiracı-ev sahibi, zengin-fakir, işçi-işveren, devlet memuru-sivil, hâkim-mahkûm, kadın-erkek, genç-yaşlı, falan mezhepten-filan görüşten, dindar-laik, doktor-hasta... Hepsi birden aynı afetin kucacağına düşmüşler, hepsi birden kader arkadaşı ve adaş olmuşlardı. Hepsinin ortak bir adı vardı artık : “**depremzede**”.

Diriliş Nesli İş Başında

6 Şubat 2023 sabahı böyle bir manzaraya uyandı Türkiye ve dünya. 13 milyon insan ve 11 şehir, ölüm ve yıkımla kucaklaştı. Büyük bir şaşkınlık, tarifsiz bir korku, benzeri yaşanmamış bir endişeye uyandı Allah'ın kullarında. İlk şaşkınlıktan hemen sonra Türkiye'nin her şehrinden, her ilçesinden, her kasabasından binlerce tır, binlerce insan yollara düştüler. Karanlıktan, kardan, kıştan korkmadan yola düşenler “Diriliş Neslinden” insanlardı. Onlar, “Komşusu açken tok yatamayan”, Âdem'in oğulları olması hasebi ile tüm insanlığı kardeş bilen, “Müminler kardeşdir” düsturuna sınımsız bağlı olan... diğerkâm insanlardı. Sadece Türkiye'den değil Müslüman, Hristiyan, Yahudi, Budist, kadın-erkek, siyah-beyaz... Âdemoğullarının çoğu bu manzara karşısında şok olmuştu. Bu sebepten Türkiye'nin yardımına koştu akın akın.

Daha düne kadar birbiriyle kavgalı olan, birbirleri ile kanlı bıçaklı hâle gelenler, kiracılar-ev sahipleri, müteahhitler-arsa sahipleri, satıcılar-müşteriler, zenginler-fakirler; değişik dillere, dinlere, mezheplere, meş-

replere, etnik yapılara sahip olan insanlar; yıllardır birbirlerine rakip olan siyasi partilerin mensupları, göklerden gelen bu büyük ikaz üzerine şöyle bir durdular, Sema'dan gelen bu ikaza kulak kabarttılar. Kuvvetli şu sayha tüm dünyada yankılandı âdetâ: “Ey göklere yerlere halife kılınanlar! Ey bu geçici dünya için değil sonsuz âlem için yaratılanlar! Ey insanlar! Durun ve düşünün. Bu dünya yalan, bu dünya geçici, bu dünya fani. Burada birazcık oyalanıp gideceksiniz menzil-i maksuda, yani sonsuzluğa...”

Takvimler 25 Şubat 2023'ü gösterirken bölgeyi terk edenler de vardı, etmeyenler de. Bir çadırda Müteahhit Mustafa Bey, Garson Harun, Emlakçı Fuat, Sarraf Osman, Amele Ahmet... Biraz üşüyerek girdikleri yer yataklarında hep beraber dünü konuştular, bu günü değerlendirdiler ve yarın için yapacaklarını planlamaya başladılar. Çocuk bekleyen Ayşe Hanım, evladından zulüm gören Zeynep Anne, borcu için kıvranan Şerife Hanım, Sarraf Osman'ın eşi Zülal, lokantacı Hasbi Dayı'nın eşi Rukiye Hanım, hayırsever Zeynep Hanım... hep birlikte kaşık salhıyordı Kızılay'ın kurduğu sofradaki çorbaya.

Hepimiz Toprağın Çocuklarıyız

Devlet yurtları ve özel yurtlar, oteller, pansiyonlar, okullar, vakıf ve dernek binaları, evi müsait olan birçok kişi, mağdurların yardımına koşmaya, onlara evlerini ve gönüllerini açmaya başladılar. Kurtuluş Savaşı'nda, örgütlenmenin ve dayanışmanın en güzel örneğini veren bölge insanı şimdi yardıma muhtaç olmuştı. Vefalı ve

yardımsever milletimiz de bu tarihi unutmuyarak elinden gelen tüm yardımları yapmaya başlamıştı. Bu fitri bir davranıştı ümmet için, çünkü onlar “Ensar ruhu” taşıyorlardı sinelerinde. Çünkü onlar “Müminler kardeşidir.” ayetine ve “Bir din kardeşinin ihtiyacını gideren, ömür boyu Allahu Teâlâ’ya ibadet etmiş gibi sevap kazanır.” hadisine bağlıydılar.

Canlarından çok sevdikleri evlatlarını, eşlerini, annelerini, babalarını, yakınlarını kaybeden; malını, mülkünü, servetini, evini, barkını yitiren bu insanlar sam rüzgârı yemiş güllere dönmüşlerdi. Kaybettikleri sadece can, sadece mal, sadece planları değildi. Birçoğu yaşadıkları büyük travma ile bilinçlerini, şuurlarını, maneviyatlarını yitirmişlerdi. Bu arada maalesef ülkemizde hem dinî eğitim hem de diğer ilimler tam ve yeterli verilemediğinden bazı insanlar depremi bir ‘ibret’ olarak değil bir ‘afet’ olarak değerlendirdiklerinden, zaten acılar içinde kıvranan insanlara bir acı da onlar ekliyordular.

Bu afet veya ibret, siyaset ve dünya görüşleri farklı bir kısım insanların çekişme alanı hâline gelmişti. Birileri, depremin sebebini, sadece kulların günahlarına bağlıyordu. Din ve tarih bilgisi eksik bu bedbahtlar, bu yanlış görüşü dillendiriyorlardı. Buna karşılık başkaları da (haşa) “bu işin dinle, kaderle, Allah’la ilgisi yok. Fay hattı, yer küre, jeoloji, biriken enerji...” diyerek münakaşaya katılıyorlardı. Hâlbuki varlığa, depreme, gelişen tüm hadiselerle sadece maddeci gözlükle bakan, her şeyin nedenini sadece maddi bir nedene bağlayan düşünce ne kadar sığ, yanlış ve eksik ise; her afeti sadece ilahî ceza ve azap olarak gören dinî anlayış da öyle idi.

Bu tür büyük afetleri doğru anlamının ilk şartı, Allah'ın kâinata koyduğu ayetlerle, Kitap'ın ayetlerini birlikte düşünmektir. Tedbir ile kaderi cem etmektir. Böyle yapan müminler Kur'an'ın görüşlerini baştacı ederken, Allah'ın, bu âlem için koyduğu Sünnetullah'ın bir meyvesi olan bilime de kulak verirler. Her şeyi bilime veya tedbire bağlayanlarla, her şeyi kadere bağlayıp bilimi reddedenler bu ibreti yanlış ve eksik yorumluyorlardı. Yanlış inanç ve yanlış bilgi sahiplerinin bu çekişmesi afetten zaten büyük yara almış insanımızın gönlünde daha büyük yaralar açıyordu. Hâlbuki “Rahman ve Rahim olan Allah'ı, kullarına göklerden sadece öfke saçan sürekli azap yağdıran bir ilah olarak göstermek” dine ve Allah'a karşı yapılmış en büyük bühtandı. Öte yandan her şeyi akılla, her şeyi bilimle açıklamaya çalışan ve olan iyi-kötü hiçbir şeyde Allah'ın rolünü kabul etmeyen bilimperestler de, “yapımında bilimsel tedbirlerin hepsi mükemmel yerine getirildiği” hâlde çöken ve insanların ölümüne sebep olan binalarla ilgili bir açıklama yapamıyorlardı. Bu iki görüşte depremzedelerin akıllarının, kalplerinin karışmasına, vicdanlarının gönüllerinin daralmasına sebep oluyordu.

Bu afete/ibrete İslâm'ı iyi bilen insanlar şu gözle bakmalıydı; “Musibetler bazı kullar için imtihan, bazıları için ibret, bazıları içinse rahmettir. Afetler, bazen bazı masumları daha büyük musibetlerden korur.” Allah'ın merhameti mahlukatın sadece bu dünyasına, sadece bu gününe şamil değildir. Merhamet esas sonsuz âlemde tecelli edecektir. Rabb'imiz bu dünyadan sonra bitmeyecek bir hayat yaratmıştır. Gerçek hayat orada olacaktır. Esas merhamet orada tecelli edecektir.

Bu tartışmaları sonlandırmak, bitirmek için devlet ve bu toprağın ümrânına sahip sivil toplum kuruluşları, güngörmüş, insan psikolojisini bilen, konularının uzmanı din, bilim ve gönül adamlarını bölgeye gönderdiler. Onlar depremzedelere; dünyanın ve onun bağlı olduğu bilimsel gerçeklerin, hayatın, depremin, ölümün, ahiretin hakikatlerini anlattılar. Bundan sonra ev yaparken, ‘eve girerken yapacağımız dua’ gibi, inşaata başlarken de ‘inşaata başlama duası’ yapmalıyız. Bu duanın içeriği, “İşi ehline verin.” ilahî mesajına uygun olmalı ve ev yaparken işinin ehli mühendisler, müteahhitler ve ustalarla çalışılmalı...

Bu ve buna benzer gerçekler bölge halkına anlatıldı. Sevdiklerinin cennete gittiğini (çünkü şehitler), onlarla cennette buluşmanın şartının ömrümüzün bundan sonraki dönemini iyi bir kul olarak yaşamak olduğu izah edildi. Bu canın, bu hayatın, bu bedeninin bize bir emanet olduğunu, ecel gelene kadar da bu emanetin hakkını vermemiz gerektiğini günlerce ve ısrarla anlatıldı. Hem bu bilgiler hem yapılan nasihatler hem de zaman denilen merhemnin tesiri depremzedelerin ısıraplarını az da olsa dindirdi.

5 Şubat’ta zenginlere kızan, onları kıskanan, onlara nefretle bakan fakirlerin, zenginlerin yardımlarını gördükçe kalpleri yumuşadı. 5 Şubat’ta fakire fukaraya küçümseyerek bakan, onları değersiz bulan zenginler, her şeyleri kaybolup onların durumuna düşünce ne kadar yanlış yaptıklarını anladılar. “Villayı ve köşkü beğenmeyenler” şimdi bir çadırda idiler. On çeşit yemeğe burun kıvrırlar şimdi bir tas çorbanın tadına doyamıyorlardı.

Öfke duyduğu partilere ait belediyelerin yardım çalışmalarını gördükçe insanların içi ısınıyordu.

Büyük bir maddi yıkıma, çokça cana mal olan bu zelele, insanlara şunu öğreterek tarihteki yerini aldı: Şu geçici dünyada hiçbir şey insanları üzmeye, onları kandırmaya, boş yere hırs yapıp ahireti dünyaya (sonluyu sonsuza) değiştirmeye değmezmiş. Yaşamak acıya razı olmuştuk, tedbir ile takdir ikiz kardeşmiş. Dünya o kadar basit, bastığımız zemin o kadar zayıf, planlarımız o kadar temelsizmiş ki birkaç dakikada hepsi kuş olup gidebiliyormuş. Birkaç dakikada yok olup gitmeye aday mal-mülk için hırslanıp ahireti kaybetmek ne kadar yanlışmış.

Bundan sonra deprem ve buna benzer afetler/ibretler için alınacak en iyi tedbir devletin öncülüğünde şehir planlamacıları ile ilahiyatçılardan, psikologlardan, sosyologlardan oluşacak bir kurul oluşturulmasıdır. Bu kurulun şehirleşme ve bina yapımları ile ilgili yazacakları raporların, TBMM tarafından kanunlaştırılıp uygulanmaya konması en büyük tedbir olacaktır. Din ve bilimi kavga ettirmeden çıkacak bu kanunlar, “din, bilim, takdir, kader, tedbir, ehil ...” olgularını en iyi şekilde mezcetmelidir. Bu eylem, bir deprem ülkesi olan ülkemiz için vazgeçilmez, elzem bir durumdur.

Zilzal’ın Anlattıkları

Zilzal (deprem) Suresi şu ayetlerle biter: “Artık kim zerre ağırlığınca bir hayır işlerse, onun mükâfatını görecektir. Kim de zerre ağırlığınca bir kötülük işlerse, onun cezasını görecektir.” Rabb’imiz bu büyük mesajı

niçin Kur'an'daki 114 sure içinden Zilzal (deprem) suresinde zikretmiş? Bunu iyi düşünmek gerek. Bu seçim ne anlatıyor bizlere? Depremzedelerin nasıl bir acı ve sıkıntıya düştüklerini anlatıyor herhâlde. O nedenle iyilik her zaman iyidir ama depremzedelere yapılan iyilikler bir başka... Kötülükler, günahlar her zaman kötüdür ama depremzedelere karşı yapılan kötülükler (hırsızlık, soygun, gıybet...) işlenen cürümler bir başka cezalandırılacaktır.

Rabb'imiz tüm insanlığı tüm afetlerden korusun. Devletimiz, Japonya misali halkımıza böyle zor zamanlarda lazım olacak her türlü dayanışma ve davranış eğitimini mutlaka versin.

BİRLİKTE DAHA GÜÇLÜYÜZ

İnsan, bu dünyada maddi ve manevî her musibetin üstesinden gelebilecek bir potansiyele sahiptir. Fakat bu potansiyelin açığa çıkması için insandaki kabiliyetleri ortaya çıkaracak bir zembereğe ihtiyaç vardır. Hastalıklar ve depresyon, sel gibi maddi musibetler hükümünde olan doğal afetler insan ve toplumdaki maddi, manevî kabiliyet ve dinamikleri ortaya çıkarıp harekete geçiren birer memur-i ilahidir. Çünkü bu hadiseler her şeyi külli iradesiyle kontrol eden ve her işi hikmetli olan Rabb'imizin bir imtihanıdır. Bu imtihanlar neticesinde insana bu dünyada elzem olan sabır, şükür ve dayanışma kabiliyetleri inkişaf eder. Fay hatlarının kırılması, binaların fay hattı üzerine yapılması, sağlam ve dayanıklı yapılar yapılmaması ve neticede binaların yıkılması gibi bilimsel sebepler bu gerçeğe çelişmez. Bilakis bu gerçeği destekler. Zira kâinatta cari olan bütün kanunlar ve bu kanunlar bünyesinde meydana gelen bütün hadiseler O'nun ilmi dâhilindedir. Bir yaprağın yere düşmesinden tutun bir baharın yeniden icadına kadar; bir

insanın ölmesinden tutun kıyametin kopmasına kadar bütün olaylar O'nun ilmiyledir. Yerçekimi kanunu, suyun kaldırma kuvveti hep O'nun iradesinin birer tecellisi olduğu gibi yerin titreşmesi, havanın öfkelenmesi ya da suyun galeyana gelmesi hep O'nun iradesiyledir. Yani bütün bilimsel gerçeklikler O'nun ilminin gereğidir.

Bizlere burada iki ders veriliyor:

Birincisi: “Ey insanlar! ‘Kavânîn-i âdetullah’ denilen tabiatın kanunlarına uygun hareket ediniz.”

Bu kanunlar bize diyor ki:

- Fay hatlarına bina yapmayın.

-Ovalara ve tarım arazilerine şehirler kurmayın.

- Sağlam ve kaliteli malzemelerden sağlam binalar yapın. Yani kendi elinizle kendinizi tehlikeye atmayın, depreme hazırlıklı olun.

Bu beşerî tedbirleri aldıktan sonra ve bütün sebeplere riayet ettikten sonra yine de doğal afetler mi oldu? O zaman ikinci dersimizi almalıyız. Nasıl mı? ‘Müsebbibül esbaba’ teveccüh etmeliyiz. Çok önceden sorgulamamız gereken bazı şeyleri geç de olsa sorgulamalıyız.

Evet, mülkün sahibi mülkünde istediği gibi tasarruf eder. Bu tasarrufa rıza göstermeliyiz. Rabb'imizin muradı olan birlik ve dayanışma içinde olmalıyız. Çünkü Allah'ın ipine hep birlikte sımsıkı sarılırsak bu elim hadiselerin yaralarını sarabiliriz.

Bir anne çocuklarının birlik ve beraberlik içinde olmalarından mutlu olur. Bir devlet başkanı vatandaşlarının

birlik ve beraberlik içerisinde dayanışmasından mesrur olur. Aynen onun gibi yüce Rabb'imiz de kullarının birlik, beraberlik ve dayanışma içinde olmalarından memnun olur. Çünkü birlik oldukça birey ve toplum güçlü olur. Birlik oldukça insan ve toplum her alanda kusurlarını görüp ikmal ederler. Güçlü oldukça beşerî ve doğal afetlere karşı mukavemeti sağlam ve daim olur. Aksi takdirde bir toplumda birlik olmazsa o toplumun sayısı arttıkça hakikatte o toplum küçülür; ama o toplumda birlik olursa sayıları azalsa bile o toplum büyür. Bu sırta binaen nice azlar çoklara galip gelir.

Müminler bir vücut gibidir. Vücudun herhangi bir azasına bir diken batsa, bir ızdırap duysa vücudun her tarafı ondan rahatsız olur. Bütün insanlık da bir vücut gibidir.

Dünyanın neresinde olursa olsun, ister Çin'de ister Afrika'da ister Filistin'de, bir insana bir zarar dokunsa insanîyet icabı ve vicdanen ondan rahatsız oluruz. İntisap ettiğimiz yüce değerler gereği o zararı ya elimizle ya dilimizle bertaraf etmeye çalışırız. Bunlara gücümüz yetmiyorsa kalben üzülür, bir tavır ortaya koyarız. Ta ki zararın dokunduğu insanların acılarını paylaşıp yalnız olmadıklarını onlara bir nebze olsun hatırlatırız.

Evet, 6 Şubat'ta kalbimize diken battı. Bütün azalarımız ondan rahatsızlandı. Kalbi olan herkesin kalbini dağıldı. Ülfet ve gaflet perdesi ile unutulmuş değerler yeniden canlandı. Komşusuyla bir tabak yemeğini paylaşmayı unutan Ayşe Teyze ta Maraş'a sarma sardı. Param azalır, diye sadaka vermekten gaflet eden Hasan Amca emekli maaşını afetzedelere bağışladı. Çoban Ali koyun-

larını sattı, minik Pınar harçlığını kattı. Herkes elindeki en sevdiklerini uzaktakilerle paylaştı.

Hiçbir şey yapamayan dua etti, oturup ağladı. Nuh'un gemisindeki aşure gibi herkes çorbaya tuzunu attı. Herkes bu dayanışma çorbasından tattı. Toplumun dinamikleri harekete geçip değer yargıları yeniden filizlendi. Sağcısı solcusu, genci yaşlısı, zengini fakiri, herkes bir çadırda toplandı. Bütün insanlar eşitmiş, herkes anladı. Yeknesaklık ile hiçe inen lezzetler tekrar zevk edildi.

Sanal âlemlerde suni problemlerle vakit öldüren insanlar kafasını kaldırdı ve gerçek âlemde gerçek bir sorunla karşılaştı. Bu sorun ona komşuluğun, arkadaşlığın, akrabalığın ve insanlığın ne kadar güzel nimetler olduğunu hatırlattı. Birlikten kuvvet doğduğunu ve tek taşla duvar olmayacağını hakke'l-yakîn idrak ettirdi. Kışın şiddetli soğuşundan korunmak için birbirine yaklaşım ısınan kirpiller gibi insanlar, toplumlar ve milletler birbirine yaklaştı.

Deprem bize farklılıklarımızın birlik ve beraberliğimize engel olmayacağını öğretti. Bilakis farklılıkların bir zenginlik olduğu ve bu zenginliğin de zengin bir dayanışmaya dönüşebileceği gerçeği bilfiil anlaşıldı. Aslında dünyanın büyük bir çadır olduğu ve o çadırda tüm insanların birlikte yaşayabileceği anlaşıldı. Acıların paylaşıldıkça azaldığı, mutluluğun ise paylaşıldıkça bereketlendiği görüldü.

En nihayetinde zahiren çirkin olan deprem gibi hadiselerin netice itibarıyla hayır olduğu görüldü. "Sizin şer birliklerinizde hayır vardır." tesellisi ile nice hayırlara

kapılar açıldı. Nasıl ki deprem neticesinde mineralli topraklar, zengin madenler ortaya çıkıyorsa toplumun da farkında olmadığı manevî dinamikler ve değerler gün yüzüne çıktı. Farkında olmadığımız hayattar kuvveler yeniden revaç buldu. Suni kutuplaşmaların ve yersiz tartışmaların vaktimizi ve enerjimizi çaldığı anlaşıldı. Hem birey olarak hem toplum olarak bir iç muhasebe yapmamızı sağladı.

Deprem bize sağcı ya da solcu olduğumuzu unutturdu.

Deprem bize Türk, Kürt, Alevi, Sünni, Laz, Çerkez olduğumuzu unutturdu.

Deprem bize millet olduğumuzu ve aynı gemide bulunduğumuzu hatırlattı.

Her şeyden önce deprem bize insan olduğumuzu hatırlattı. Şimdi bize düşen, bu manevî dinamikler ve kazanımlar ile birlik ve beraberliğimizin kıymetini bilip onu devam ettirmektir. Ancak böyle yaparsak beşerî ve doğal afetlere karşı ayakta durabiliriz ve sağlıklı bir toplum olabiliriz.

ŞAİRLER TEPESİ

Yedi Güzel Adam şiirden sur mu üfledi bugün? Zelzele karşısında kumdan kaleler can pazarı mı? Yarım bırakmak hissi, gayriihtiyari sarıyor ana yüreğini. Enkaz altında eziliyor o güzelim, o çocuksu umut. Örseleniyor üstelik süt dişini çıkarmış hayâller. Zamansız ayrılıklar saati, kefensiz canlara müsaade etmek için mi işler? Ah, ne zor bir soru! Nedamet kuşları yavaşırken keder bulutlu göğüme, yine de kesmiyorum tam ortasından sebatı. Anadolu'nun nasır beyazı, yoksul ellerini; yüzyıl aradan sonra tekrardan sınıksız tutmanın vereceği heyecan, o lirizm on iki şubatı anımsatıyor bana. "Marş'ın ikinci kurtuluşu olsun." dileği, ruhumun doruklarında dalgalanan al sancağa duyduğum inançla yerine gelecek. İnanıyorum. Ümitsizliğin; obur bir ataletle el ele verip beni çekiştirmesine, durdurmasına aldırmiyorum. Adımlarım, can kıyasına vuran dalga çünkü. Bekletmemeliyim kimseyi. Can randevusu bekletmeye gelmez ki! Güneyimin, güneydoğumun, doğumun üstüne titremeliyim. Ülkem ve ülküm adına şubat sofrasında

iliklerime soğuk değil, katıksız cesaret işlesin, istiyorum. Hissediyorum. İnsanlığı kollayalım doyasıya. Beni duymuşçasına “koşun” nidaları yankılanıyor her yerde! İşte soluk soluğa, omuz omuza dizilmiş evler, nahif ruhlular karakterler, cennet kaçağı melekler, birbirine komşu güzellikler, kardeş ülkeler yekpare olup gönül evimde bir elif gibi dimdik vücut buluyor. Mukabele ediyorlar asrın felaketi karşısında, mazlumlara kendini adanmış, hamiyetperver ülkeme. Bir can, bin can taşır. Bu düşünce-deler! Bu yüzden karalar, ummanlar aşmaya hazır: her renk, her dil, her din, ezcümle herkes... Ne güzel kıpırdanmış, dalgalanma bu! Ne güzel, yeryüzünün uzakları yakın eden iyilik denizi!

Zelzele karşısında anaların yürekleri ağzındayken, yazmaları ise gözyaşı durağı olup ıslanmışken dualar yurdumun başucunda mucizevî bir sese dönüşür. Ayakları yere basan mucizevî bir ses. Tahayyül et! Sokulur usulca, dostça. Kayıtsız kalamazsın ona. Ölü toprağı serpilmiş bir iradeye bile tesir eder. Ne mi der? Ne olacak! “Dirayetim, merhametim. Dirayetim, milletim. Dirayetim, vatanım. Gayırısı mukadderat! Yaradan’a tevekkül.” Bu alçakgönüllü cümleler içimi bir hoş ediyor. Zamanın büsbütün dışında bir yerde durduruyor beni: “Can yanımınsın, Maraş! Göbek bağımsın, gönül bağımsın Maraş!” diyen bir sese kulak vermeme vesile oluyor. Dönüp bakıyorum. Evet! Tanıdım onu. Rasim Abi’ydi. **Gül Yetiştiren Adam**’dı, o. Ölümü öldürmüştü. Şiir şehrinin yedi güzel adamı, yedi coğrafyanın sesiydi: “Vicdan kuyusuna dalıp rahmeti kova kova çekin, sıyrım iyiliğin her zerresini ve saçın bu cevheri. Kuşluk nasibi olsun enkazda kalmış kula, sebili viran olmuş kuşa. Can su-

yuna karışsın gün ağarmadan. Bu kızılca kıyamet karşısında memleketimin bir yanı azamet, diğer yanı rahmet olsun. İnan, buna Ali'm!" Adımı nereden biliyor ki? Ruh ikizi arayışım neticelenmiş oysaki. Yeni fark ediyorum! Zamanın büsbütün dışında olmama bağlıyorum. Özur dilerim yine de. Rasim Abi ise: "Memleketim iyiliğe davetkâr. Çok lütufkâr. Yurduna ise her zaman duacıdır. Bu anane hiç şaşmaz. Vicdan çatlağı sinemde hiç açılmaz. Anamın ak sütü zayi olmaz. Çok şükür Rabb'ime!" diyor. "Anlıyor musun?" Evet! İnsan içindeki dehlizlerde kurduğu dünyaya ara sıra kulak verir, gönül uzatır. Benim yaptığım şimdi bu. O heyecanla saatlerce dinleyebilirim onu. "Şairler Tepesi bugün ayaklandı, Ali'm! Ben, Âkif İnan, Nuri Pakdil, Cahit Zarifoğlu, Erdem Bayazıt, Sezai Karakoç ve Üstat Necip Fazıl. Arşınıyoruz kederi soluyan şehirlerimizi. Kudüs şairi -Nuri Abimiz- Şairler Tepesi'ne "Bizim Miracımız 6 Şubat" diye yazdı. Şiirin başkentindeki Şairler Tepesi'nde Kur'an kitabesini okuyan yedi uyurlar değil yedi uyanmış, yedi inanmış ruhuz biz. Zaafiyetin belini bükme, korkunun üzerine gidip cesareti dikme, ortak hafızayı uyandırmak gayemiz. Ne de olsa *hafıza-yı beşer nisyan ile malülken* üstümüze vazife sayıyoruz bu ereği. Dizelerimiz bugün gönülleri tutuşturan gözyaşıyla yoğruldu, kan oldu, can oldu, ihsan oldu. Bir bilsen! Kaybedecek zaman yok." Anlıyorum. *Gül yetiştiren adam*, vatan gülüne kol kanat geriyor, diyorum. Aynı denize dökülen iki nehir sanki onunla duygularımız. Ruh ikizim olduğunu unuttum bir an. Alâeddin Özdenören affetsin beni. Hasretlik gidermek ferdaya kalsın deyip elim kalbimde uğurluyorum onu. Payma, avcuma ilham dolu kocaman bir veda düşer.

Yurdumun yüreğine biraz su serpilir gibi olur. Yudumlayanı aziz olsun! Yudumlayanı dert görmesin, demek bana düşüyor.

Karınca izi ya da kum tanesi kadar da olsa katkı sunmak nadide ülkemin güzel yurttaşlarının öteden beri paha biçilmez fitratıdır! Az kalsın, *Kökü mazide olan atiyiz*, demeyi unuttuyordum. Neyse ki hatırladım. Söylemiş bulundum. Asrın felaketi zaman mefhumunu yitirme neden oluyor. Keşke şu günlerde yitirilecek tek şey, o olsa! Değil mi! Alın yazımın penceresi açık kalmış olmalı. Üşüyorum. İnsan sadece soğuktan üşümez, biliyorum. Açlıktan üşür; sevgisizlikten, ayrılıktan, hasretten, unutulmaktan ve en zoru da annesizlikten üşür. Benim listem, bu. Mahşer pazarından payıma düşen liste, ne yazık ki kabarık! Sıralarken, söylerken utaniyorum. Alın yazımın penceresine kondu. Yusufçuk kuşu. Öterken ağlıyor sanırım. Ya da bana öyle geldi. Takip etmemi istiyor onu. Pençesinde bir not: “Kalbini, vatanın yaralarına süren her yurttaş kutsallığı hak eder.” Ne güzel bir söz! Acının anlam ve önemi. Burnumun direğini, tam orta yerinden sızlatıyor. Neredeyiz ki? Ah, bir bilsem! Karanlık bir denizde yüzer gibiyim. Gözyaşından tüten ahlar, vahlar ve dualardan göz gözü görmüyor. Kırık bir serlevha ayakucumda: Habib-i Neccar Camii. Hatay'dayım. “Sınırdaki Ay”dayım. Yusufçuk kuşu kayboldu. Kur'an'ın kalbinden çıkan bu meçhul kişi de kim? Bir silüet yürüyor Allah evinin avlusunda. Bana dönüyor. “Benim, Ali'm!” diyor. “Şairler Tepesi'nden Sezai Abin. **Sezai Karakoç**. Hatay benim miracım, bugün. Söz verdik Nuri Pakdil'e. Sürgün ülkeye geri döndüm. Zelzeleye mukavemet etmenin zamanı. Bak, gün ağa-

rırken Allah kentinin işçileri yola düştüler. Kurtuluşta onlar, merhamette onlar. Erzincan'dalar, Van'dalar, Gölçük'teler. Kâh sıcak bir çorbayı veren el kâh dişinden turnağından arttırdığını esirgemeyen el! Kâh uçsuz bir erdemin üzerinde yaraya, gözyaşına, teselliye, on bir şehre değecek el! El ele, gönül gönüle olmuşlar. Bugün de Hatay'da, medeniyetler şehrinde, sırtlarındaki küfeyi dayanışma ruhuyla doldurmakta kararlılar. Bak, diriliş neslinin turnaklarına! Taş denizinden topluyor canları. En güzel rüyanın altında oyuncaklarıyla kalanları. Sırtlarındaki küfeyi, amel defterine boşaltırken, "Gökten düşen dilek elması, uyumazdan önce masal içmiş çocukların düşlerini taş olup kanatmasın, geceye yıldız olmuş tatlı gülüşlerini felaket incitmesin." diye eller göğ'e uzanıyor. Dua ediyorlar." Yusufçuk kuşu tekrar belirdi. Sezai Abi'nin tam kalbine kondu, göztünün akını yudumladı. "Allahaismarladık, Diriliş Neslim! Allahaismarladık, Ali'm!" der demez kayboldular. Zaman mefhumunu sayısız kez yitirmek arzusuyla kozmik zaman yolcusu olarak hep kalmak istiyorum şu an. Allah kentinin işçisi olmak, bu iştah, fevkâlâde yüreğimi okşar; gururuma ebedî kanat olur. Anlatamam. Ağlarım. Göz pınarlarımda hüztün acı acı tüter, yüreğim sislenir.

Zelzele; öğle sularında ikinci kez çok katlı mezarlıklar, çok katlı yeisler seriyor bizi biz yapan değerleri sınırcasına. Ne büyük bir sına ma bu, Allah'ım! Moral değerleri anımsatmak lazım. Kuruntu bataklığına saplanıp kalmak da neyin nesi? Asrın felaketi dadandı bir kez bağıma! Göztü on bir şehirde. Cana doymak, hatıraları, dayanışmayı kefenlemek ister! Ne olmuş. İstesin! Nafile bu istek! Üzerinde durmaya değmez. Çürüdü mü

ki vicdan toprağında insanlık ekini? Bu kaniya vardın. Bak! Allah kentinin işçileri durmaksızın çalışıyor. Görmüyor musun? Ümitsizliğe mi müptelasın yoksa sen? Yine de bu sözlerin üzerine iyiliğin bu coğrafyada kurduğunu düşünüyorsan. Aldanıyorsun. Gerçek şu ki dallanıp budaklandı, göğe uzanıp Yaradan'a ulaştı. Hem altın ateşte insan mihnette belli olurken yakışık alır mı? Elini eteğini çekip gitmek, çaresizliğe düşmek, cılız bir rüzgâra mağlup olup yıkılmak. Söyler misin? Yakışık almaz. Öyleyse gönlümüzün, dilimizin, düşüncemizin ulaşabildiği her yere, en onulmaz yaraların üzerine gür saçlı, upuzun sevgiyi bol bol sürmeli! Hiç kuşkun olmasın. Atalarımızdan edindiğim müktesebatları anımsamanın yeri ve sırası şimdi. Ne dersin? Haklısın. Ben ülkesini ikna eder gibiyim. Boylu poslu ülkemin merhameti, merhemi olmak istersen bak, enkazdan kurtulmaya ramak kalmış kadına! İncancından taviz vermemek için başörtüsünü isteyen, imanı sevilesi (Nene) Hatun teyzeye! Ya saatlerdir enkaz altında son nefesini çoktan tüketmiş kızının ellerini bir an olsun bırakmayan gözü yaşlı babaya ne demeli!

Sayın Ben, hiç cennete uğurlanırken babanın elini tutun mu, demek geliyor içimden. Dahası da var: Arama-kurtarma ekibinden biri, alın terinden dolayı başı dumanlı, inançlı bir dağ. Kumpanyasını bir türlü yiyemiyor. Boğazı düğümleniyor. Zonguldak'taki yavrusu gözünün önüne geliyor. Sevdiklerinin enkazda kalma ihtimali, onları yitirme endişesi zihnini ısırınca yekini son takatıyla, beton bloklara bir ses işitme arzusuyla tak tak vuruyor. Bu zevahirden pay almak; tarifsiz bir koruma hissiyatıyla beraber bireyin cemiyeti, kadim şe-

hirleri kendi dünyasında yaşatma onuruna kapı aralıyor. Ateş bu kez düştüğü yeri değil vatani yakıyor. İşte bu derunî sorumluluk, atalar yadigârı vefanın omzuna başını koymak gibi insana huzur veren çok ender bir duyguya rastgelmek kadar mühim bir varlık sebebine dönüşüyor: kıyasıya yaşatmak ve karınca kararınca olsa da inayetin ucundan tutmak. Aksi hâlde ruh yatışmaz, köpürür, bunalır, beden duvarını aşmak ister. Suçluluk duygusu ikide bir ensede boza pişirmeye kalkar. Bilmem anlatabildim mi?

“Nefes almaktan hicap duyar bazen insan. Nasıl hicap duymasın ki? Can sığınağı viran şehirler, toplu iğne başı kadar umut ışığına muhtaçken, yaralar henüz kabuk bağlama safhasına geçmemişken yaşamak, yüz kızartıcı bir suça ortak olmuşçasına insanın kamburu olur. Yaşa, yaşayabilirsen bu kamburla. Hayır, asla! Üstelik kâğıttan evlerin yanında ağıt yakıldığını görünce kahrolursun. Kahroluyorum. Sahi kâğıt evler, kâğıt helvaya hasret çocuklara neden acımaz? Bu suale cevap arıyorum. Yok mu, bir cevabınız? Sağlık olsun. Dünyalıklar bol olsun(!) Yaşatmak adına kaderin satırlarına yazacak milyonlarca dileğim var. Sözelimi, yürek kabarcığım yurdumun hiç dinmeyecek acısını toplasın, istiyorum. Birinci sırayı, seve seve Haluk Abi'ye veriyorum ama. Ne de olsa o, can telaşındakilere bir an önce ulaşmak için kepçe olmak istediğini beyan ediyor. Öncelik sırası onun. Bu nazik teklifimi gyabenden kabul edeceğini biliyorum. Yusufçuk kuşunun dileği de depremin pençesine yakalanmasın diye şehirlere uçmayı öğretmekmiş. Az önce kulağıma fısıldadı. Kışın göğü, beyaz böcekleriyle toprağın göğsünü kabartırken omzuma dokunan bir elle

irkiliyorum. Az önce, kolonları kesip sana ulaşacağız diyen AFAD görevlisine: “Kolumu mu keseceksiniz?” diyen çocuk, o. Ah, çocuklara özgü o masumiyet! Ne güzelsin! Keşke, hiç büyümese, hiç yaşlanmasa! Bir somun uzatıyor bana. “Al!” diyor. Onunla gelmemi istiyor. İyi de nereye? Hem saatlerce enkaz ve ben, et ve tırnak olmuşken. “Hadi, gel!” diyor. Yine de onu kırmıyorum. Yürüyoruz. Etrafta Allah kentinin işçisi, gönüllüler, gönüllere seferber. On bir devasa kurşuna maruz kalmış ülkemi yaşatmak için canhıraş koşturuyor. Kızılay’ın kan bağıışı çağrısı için sıraya giriyor. Ne de olsa kan sesi, adını sanımı bilmediğin kula can sesidir. Bilmez miyim? Her yerden, fildişi kuleden bile duyulur. Kaçamazsın. Öyle değil mi? İşte kuyruklar uzadıkça uzuyor. “Geldik burası.” diyor çocuk. Darende’deyim. Somuncu Baba Külliyesi’nde. Zamanı sımsıkı tutan dizginleri, elime kim verdi, ne amaçla verdi, bilmiyorum. Külliye açmış çoktan kapılarını. Geçmiş mi yâd ediyor? Sormam kabahat! Bilincimi yoklamak için elimdeki somuna bakıyorum! Müminlere, somun diyen zat da kim? “Benim, Ali’m! Ümmetin kulu, **Necip Fazıl!** Malatya, benim miracım bugün! Şairler Tepesi’nde söz verdim Nuri Pakdil’e.” Bir gün ruhunu yatıştırmak için gönül kürsüsünden kimin seslenmesini istersin, diye bir soruya muhatap kalacağımı bilsem! Üstadın adını söyledim hiç şüphesiz. İşte karşımda. Heyecanımı mazur görün. Türk edebiyatının en mistik şairi, maveradan gelmişçesine “Somun, müminler!” diyor. İyi de neden kimse onu tanımıyor? Değil mi ki tevazu, şairin peygamber hırkası? Unuttum bir an. Özür dilerim. Zaman, zihnin sokaklarında köşe kapmaca oynar mı? Oynuyor o sıra.

Savuruyor ben ve üstadı. Enkaz ve ben, et ve tırnak olmuşken “Bak Ali’m! Mehmetçik Hitabesi okunuyor enkazının başında. Bu, dirilişin Fatiha’sıdır. İnsanüstü fedakârlığa çağrı olsun diye Mehmet’ime, öz yurduma yakılmıştır.” Sayrılı bir sesle: “Anlıyorum, Üstadım!” diyorum. Alnımda şühedamın şefkati dolaşüyor sanki. Beton bir tabuttan çıkıyorum. Üstat: “Kurtuldun, Ali’m. Ruhundaki söküğü dikmek de Mehmetçiğime nasip olacak, biiznillah. Hüzün demini aldı Mehmet’im. Artık doldur sen de gözyaşını kalp tasına?” diyor. Sedyenin başında Mehmetçiğin ağladığını duyuyorum. “Allah’ın selamı üzerinize olsun.” diyor, Üstat. Sonra uzaklaşıyor, tevazuyu döke döke uzaklaşıyor. Uzaklaşmayan, uzakları yakınlaştıran bir duygudaşlık var ortada. Aynı göğün altında aynı çilenin öpöz kardeşi, olmayı salık veriyor, kitlesi açık deniz kadar engin. Uçsuz bucaksız bir duygudaşlık, bu. İyi ki var! Sayesinde asrın felaketinde dayanışma adına yoksulluğun çaresizlik olmadığını, yoksulluğa sitem etmemek gerektiğini idrak edersin. Bu hassasiyeti hücrelerime kadar hissetmek gibisi yoktur! Onur duyabilirim.

İnsan, uzvuyla vedalaşır mı hiç? Şu yıkıldı yıkılacak balkondaki çiçeğin nabızı enkazdakiyle aynı atar mı? Peki, çiçek solmadan umut solar mı? Ah, ne çok sualım var! Sual ormanına dalıyorum ağaçları beton tabut olmaya namzet, yeşili kelimeişahadete davet. Az önceki suallere cevap olarak hep bir ağızdan “Evet!” diyelim var. Susuyorum. İçimi lütfen sormayın. Gürültüsü bol bir suskunluğu var. Mazur görün onu da. Millî yasımız var çünkü. Yer, gam yüzüken gökyüzü, *Engel oluyorsa ayağımı da kesebilirsiniz* diyen Sema’nın sözünden

sonra mavi derisini siyah ırktan biriyle değiştirmek için ısrar ediyor. Karalar bağlanıyor gönül tellerine. Tütün tarlası, bir daha göremeyeceği ırgat işçilerinin zamansız ayrılığına acı tütün sarmakla meşgul. Sokaklar hüzdün denizinin iki yalnız kıyısı. Adına türküler yakılan şehirde karaya vurdu çocukluğumun ölüsü. Defin işlemleri bir kereye mahsus taziyesiz gerçekleşiyor. Hem kimsesizliğin sesi çıkmaz ki! Neme gerek! Hattı zatında bilirim. Sahra Hastaneleri ölümü def' eden evrensel yaşam bahçeleri. Ne de olsa iyiliğin rengi de ırkı da ortak paydada insanlık. Değil mi ki? Yaşam kavgasının bir yanı kaosu yatıştırmak bir yanı umudu yeşertmekten, çoğaltmaktan geçiyor. Ölümün gölgesinde telkinde bulunmak bir öğretmen olarak bana düşüyor. Anıların kemikleri etrafa saçılmış: çınıraklar, resimler, şiirler, partikler, beşikler... Teselli olmak üzere bir insan kisvesine büründür. Çok sesli bir mezarlıktan topluyorum onları. Kimsesi kalmamış bir afetzedenin isteğini yerine getiriyorum. Gözyaşım aynı yağmurun damlası onunla. Çocukluk mu yoksa yaşanmışlıklar mı desem, artık neyse o, kanadındaki tozu yitirmiş bir kelebek; günümüze bir daha uçamayacak. Ah, bu yeis! Neden terk etmezsin beni diye söyleniyorum. Arama-kurtarma ekibinden bir Afgan, elime bir kâğıt sıkıştırıyor. "Oku!" diyor. Yarıdan Rabb'imın adıyla okuyorum. *Ümitsizliğin ardında nice ümitler var; karanlığın ardında nice güneşler var.* Ağlıyorum. Türkiye'nin pandemi zamanı Afganistan'a yardımını unutmadıklarını ilân ediyor. Sonra enkazları dolaşan kişiye işaret ediyor. Yürüyorum ona doğru. Sahipsiz enkazları bekleyen Rıdvan meleğini görüyorum. Elinde bir saat var. Dirilişi muştuluyor. "Benim, Ali'm!"

diyor. “Şairler Tepesi’nden Erdem Abi’n. **Adil Erdem Bayazıt**. Adıyaman benim miracım, bugün. Söz verdik Şairler Tepesi’nde Nuri Pakdil’e.” O davudî sesiyle devam ediyor: “Afganistan’dan İpek Yolu görülür. Vefanın gür sesi her dem, ker kadem duyulur. Şu duran saat (04.17) asri ölüm doğurur. Adıyaman’ın diriliş saati Allah kentinde tez vakitte kurulur. Mümbit ovalarımız kan yeşiliyle boyanır. Hasreti sırtında taşıyan yaman yollarımız boydan boya yarılr. Hüzün keşiği Anadolu adası, pamuk ipliğiyle yaşama sarılır. Öldü denilen Adıyaman’ın diriliş saati, Allah kentinde tez vakitte kurulur.” “Umut şairi, madenci titizliğiyle umut saçıyor kanayan yaralarımıza.” diyorum. Allah bin kez razı olsun.

Ünsiyet bağımlı sınırsız örüyorum hiç kopmamacasına. Haddim olmadan sıla ve gurbet ayırımını menediyorum şehirlere, hasreti dokuyan şiirlere, bülbülü kanatan, dikenli güllü notalara. Ne de olsa Türkiye’im, tek yürek! Birliği, dirliği merhamet suyuyla mayalamak istiyorum, insanlık teknesinde. Bu minvalde altın saatlerde olduğumuzu hatırlatarak AFAD yerel yönetimler kanalıyla şehirlere, can kardeş tayin ediyor. Örneğin, yedi tepeli şehrin can kardeşi, sınırdaki ay. Başkentim, şiirler şehriyle hemhâl. Fevkalade, güzel düşünce! Değil mi? Belli ki yaşamı söndürmeye meyletmiş çaresizlik hissinin tekâmülüne fırsat vermemek mahiyetinde. Müşerref oldum, Sayın Yetkili Düşünce! Kotarmak istiyorum zarafetinizi. Lütfen, yanlış anlamayın! Sizi eleştirmek değil gayem! Bir ütopya meraklısı da değilim. Afetzedelerin çoğul hisleri kaskatı donmuşken, refakatçisiz çocukluk (çocuklar) ortalıkta, boşlukta dolaşırken merhamet yasaının hangi yasağı yürürlüğü girmeli?” diye soruyorum.

Bir muhatap ararken soru işaretimi alaşağı eden bir masal duyuyorum. Buğdaya üşüşen güvercinleri anımsatan çocukluğa, öksüz çocuklara bir masal okunuyor Kızılay çadırları arasında. Kimsesizliğe başkaldıran isyancı da kim? “Benim, Ali’m. Cahit Abi’n. **A. Cahit Zarifoğlu**. Antep, benim miracım bugün! Şairler Tepesi’nde söz verdim Nuri Pakdil’e.” Şehirleri AFAD eşleştiriyorsa şairleri de benim eşleştirmem gerektiğini anımsatmakta. Ekliyor: “Bu kez Laleli’den Antep’e uzanan bir tramvayda değil “travma”dayım, Cemal (Süreya) Abi. Yazım yanlışı var sanmayın, yardım yanlısıyım. Kimsesizlikten, annesizlikten dudağı kuruyan kundaktaki bebek yüreğe, masal sütü yağdıran bir bulutum bugün. Bilirsin gökleri de masalları da çok severim.” Türk edebiyatının zarif şairinden afetzede çocukların isteği: “Babasızlığımın kanayan yerlerine de masal sürsem iyileşir mi, Cahit Abi?” oluyor. “Neden olmasın, *İşaret Çocukları?*” Yeter ki *umudumuz acımızdan büyük olsun*. Zarif Abi’nin zarafeti, afet karşısında bir çığır açıyor: Psikolojik travmayı ivedikle uğurlamak ve korkunun ufkunu küçültüp silmek için çocukluğa masal okumaya davet ediyor. Vatandaşlık görevimi ifa ederek huşû içinde masal okuyorum. Belediyelerin kurtarma ekipleri enkaz başında çıt çıkmasın istiyor o an. Yaşam belirtisi duymak arzusu içindeler. Bir varmış bir yokmuş, bir papağanın sesine takılan iki hayat varmış derken enkazdan bir sevinç yükseliyor, görülmeye değer. Masal göklerinden Antep’e uçan bir papağan, anneyi ve onun kızını yaşatmaya vesile olur mu? Neden olmasın! Gayret, şayet kader küllerini harlandıran dayanışma rüzgârıysa yaşa(t)mak kaçınılmaz olur. Bu durumda kader, gayrete meftun olmasın da ne yapsın?

Vedalarım var, hem damdan hem candan düşer gibi sonsuz kederli ve elvedasız. Bir sabah uyandığında göğsünden denizin mavi sütü çekilmiş, uçma yetisini kaybetmiş adalı bir martının deniz özlemini içime çekmesine yoksunum. Yoksunuz çünkü. Kimler mi? Biraz sabredin, lütfen! Öğrenirsiniz. ‘Kolonu kesilmiş, demiri esirgenmiş, zemin etütleri unutulmuş bir ihmal; çarpan etkisiyle kaç veda eder, öğretmenim?’ diye soramıyorum artık. Öğretmenim nerede mi? İçimdeki acının tarifsiz ve dipsiz boşluğundan derin bir ah çekiyorum. Susuyorum. Parmaklarım bir yıldız gibi arzın göğsüne asılı kalıp toprağı göstermekle yetiniyor. Toprağın tenine bir defada kaç naaş izi bırakılırsa, bir izden kaç veda dökülürse o kadar yoksunluk kalabalığına tutulmuşum. Boğazıma düğümünü atıp da sonsuzluğa gitmişler: tabiplerim, talebelerim, eğitim neferlerim, gönlüme değen değerlerim, kutsallarım, vatanseverlerim... İşte bu yüzden -sız(ı)lı yoksunluk ekini köksüz acılarımın boynuna takıyorum. Unutulmasın istiyorum. Kurmaya çekindiğim dizemin üç noktasında hem naaşlar hem vedalar sıra sıra dizilmiş berzah âleminin yolcularıyla, şairler şairden yoksunken, Kara Mektep ağacı mevsimsiz can yaprağı dökerken, kitaplar talebesinden uzak düşmüş bir Âdem ve Havva kıssasını aratmazken ön sözü vatan olan bir mersiye duyuyorum. Tarihi ve İslâm’ı asırlarca selamlamış, Hz. İbrahim’in inancının estiği Halilürrahman Camii’ne doğru yürüyorum. Minaresinin altında afet sonrası tarihî eserlere özgü günbatımı bir yarayı onaran bir ses duyuyorum. Böylesi zamanlarda algıma, hakikatten hayâle yürüyen muhacir bir gölge gibi davranacakken “Benim Ali’m. Şairler Tepesi’nden

Âkif Abi'n. **Mehmet Âkif İnan**. Urfa, benim miracım bugün! Şairler Tepesi'nde söz verdim Nuri Pakdil'e." diyor. Mısra-i bercesteler dinlemek için sabırsızım. Başlıyor: "İşaret parmağım İslâm coğrafyasına, necip yurduma merhamet selidir. Yüreğimi, davamı emanet ettiğim sendikam -çok şükür- felaket karşısında hem alın hem gurur terimdir. Vedalar bir daha yaşanmasın diye direnen de yardım elini uzatan da Allah kentinin en sadık kuludur. Ocaklar, yurtlar kimsesizliğe düşmüş mihmana hoşgörüyü katık edip sunmakta ne kadar mahirdir. Ahiliğin kök saldığı coğrafyamda komşusu açken tok yatılmaz düsturuna bugün dünden daha çok riayet edilir. Tüm kurumlarıyla seferber olmuş âli devletimizle kenetlenme kabiliyetini gösterelim. Büyük Doğu'da üslubumuzdaki bir anlık âmâ bir öfke, utancımız olmasın. Metanete yaslanalım."

Nuri Pakdil, "Şairim, yedi güzel adamım, dayanışmanın toplardamarları. Sizin nezdinizde Allah kentinin işçilerine teşekkür ederim. Şairler Tepesi'nde tamamlanan miracımız hayırlı olsun. Asrın felaketini Allah bir daha yaşatmasın!" derken içimdeki ülkeye veda ediyorum.

BİR PERİ MASALI

Yiliyor musunuz? Ben doğmadan önce, ailem ile henüz tanışmadan neler neler olmuş? Tabii, nerden bileceksiniz ki! Anlatmadım ki...

Merhaba benim adım Peri. Annemin ve babamın yıllarca hayâlini kurduğu dünyalar güzeli o kız işte benim. Nice güzellikleri de içimde barındırıyorum. Yıllarca annem ile babam küçük bir ev hayâlî kurmuş. Huzurun ve mutluluğun hiç eksik olmadığı bir ev. Bir gün annem rüyasında genç ve güzel bir kız görür. Adının Peri olduğunu öğrenince bir anda irkilir. Babamın onu sarsmasıyla kendisine gelir ve ne olduğuna bir türlü anlam veremez. Gözünü açtığında bir hastane odasında yanı başında ise Peri isminde bir doktor ve tabii ki dünyalar yakışıklısı biricik babam. Tesadüfler tesadüfleri kovalamıştır anlaşılır. O gün dünyaya geleceğimin haberini aldı anneciğim ve bir müjde de babamdan alıvermişti. Senelerdir hayâlini kurduğumuz eve sonunda sahip olmuştuk. Borcu çoktu amma çalışır ödenirdi sanki ne olacaktı. hayâller gerçek olmuştu. Annemin sevinç göz-

yaşları yanaklarından süzülüp damla damla yere nur tanesi gibi yağıyordu. Sahi, bilmez misiniz, “Cennet bile anaların ayakları altında.”! O gün müjde üstüne müjde alan annem rüyasının ve Peri doktorunun etkisiyle adımı işte bunun için öyle koydu. Hep dinliyorum annemden bu hatıraları. Bir taraftan o pamuk gibi elleriyle başımı okşarken bir taraftan da o ninnileriyle rüyalarımı süsleyen kadın, anlattıklarıyla da kalbimi süslüyordu.

Günler ne çabuk geçiyor. Akrep ile yelkovanın amansız yarışları neticesinde yıllar yılları kovalıyor. Ve ben bir tohumun filizlenerek topraktan çıkıp fidana dönüşmesi gibi serpilip adım gibi bir peri kızı olmuştum. Ortaokula başlamıştım. Bugün okulumuzda depresim tatbikatı yaptık. Aman Allah'ım, hayatımda böyle gülüp kahkaha attığımı hiç hatırlamıyorum. Küçüktüm biliyorum ama olsun yine de böyle hissettim. Öğretmenim, canım öğretmenim! Arkadaşımla benim o hâlimi gördüğünde önce göz kırptı. Gözlerimize baktı tebessüm etti. Kızlar yapmayın ama dedi. Biz ise güldük hem de çok güldük. Öğretmenim sordu bir sonraki ders. Sizi bu kadar güldüren ne idi diye anlattım, anlattım hem de hiç yorulmadan...

Annemin hayâlî peri kızının o bembeyaz önlüğü giyerek doktor olmasıydı. Ben de isterdim istemesine ama ülkemizde nice acıların yaşandığı depresim felaketi beni küçük yaşlarda büyük kararlar almaya yöneltti. Benim küçücük yüreğim dünyadan büyük. Yaşıma takılmayın hemen. Tarihlerle aram hiç iyi olmadı. Duydum ki ben sayısal zekâya sahipmişim. O ne daha çözemesem de olsun keskin bir zekâya sahip olduğumu herkes söylü-

yor zaten. Ne diyordum ben ya! Him, şimdi hatırladım, tarihler. 1999 yılındaymış galiba. Nice acılar yaşanmış güzel ülkemde. Ne kadar çok ev yıkılmış, ne kadar büyük acılar yaşanmış. Nedenini hiç anlamıyorum, anlamayacağım da galiba. Annem bana soğuk kış günlerinde üşümeyeyim diye kaşkol ördü, berem ise pespembe, yumuşacık idi. Her ikisinin özelliği de yumuşacık olması ve beni sarıp sarmalaması. Gerçekten hiç üşümüyorum artık. Annem hep der ki: Evladım bu dünya gelip geçici yalan, fani dünya! Gelip geçici heveslerin peşine düşüp kaybetmemeli insan sonsuzluğu. Hangi işi yaparsan yap, Allah'tan kork! İşini doğru, dürüst, layıkıyla yap. Sakın ola geçici menfaatler için kalp kırma, gönül yıka, ah alma evladım dedi ve devamla bir kitapta okumuştum, bir iş yaparken hep aklıma gelir yavrucuğum: “Bir kilimi üzerinde sevgiliniz gezinecekmiş, bir kaşkolu çocuğunuz boynuna dolayacakmış gibi dokur, bir binayı içinde anneniz oturacakmış gibi yaparsanız; ne o kilim eskir ne o kaşkol solar ne o bina yıkılır.” derdi. Biliyor musunuz annemin öğüdünü hiç aklımdan çıkarmadım. Canla başla çalışıyorum. Ben Mimar Sinan gibi büyük bir iş yapacağım dedim durdum. Bugün öğretmenim de “bir Müslüman'ın en temel özelliklerinden birinin kendisi için istediği güzellikleri diğer insanlar içinde istemesidir” dedi. Hatta kendine yapılmasını istemediğin bir şeyi başkasına da yapmayacakmışsın. Bu da ödevimizmiş, görevimizmiş. Gelelim neden annemin istediği gibi doktor değil de mühendis olmak istediğime. İnsan en çok sevdikleri için yaşarmış ya. Canım annem, o tarihini adım gibi bildiğim ama yüreğime gömüp hatırlamak hiç istemediğim zamanlarda enkaz altında yitip giden nice

canlara şahit olmuş. Ve kendisi de adı gibi bir mucize imiş. Mucizelerle yaşama tutunuşunu hiç unutmadı annem. Tabii ki ben de onu üzen bu olayı unutmadım ve annem oturacakmış gibi bir binayı yapacağım. Ne annemin ne de başka annelerin hayatlarında onarılmaz yaraların oluşmasına izin vermeyeceğim. İşte benim de hayâlim bu. Ben ülkemi seviyorum. Annemi, babamı, hayvanları, çiçekleri ve ben hayatı, yaşamayı seviyorum. Çok mutluyum. Güneşin doğuşu ayrı bir güzellik, batışı ayrı bir fevkaladelik.

Bugün bir köşe yazısını okudum, anlamlandıramadım küçük yüreğim ilk defa sızlamıştı sahiden. Koştum öğretmenime soluk soluğa kalmışım. Öğretmenim dedim uzattım. Öğretmenim bu yazıları bir kez daha okudu ama gözlerinde hüznün bulutları vardı. Ne mi okumuştun İşte şu yazılanları:

Bir ülke düşünün ki, alın teri unutulmuş, insanlar bir an önce emeksiz zahmetsiz zengin olmak için envaiçeşit yollara başvuruyor. Bir ülke düşünün ki Allah'ın evi diye isimlendirdiği mabedleri dahi dört başı mamur inşa etmiyor. Bir ülke düşünün ki salgın hastalıklar ülkeyi esir aldığı anda elzem olan sağlık ürünlerine ulaşamıyor, ulaşılsa dahi fiyatı katbekat arttığı için insanların imkânı elvermediğinden dolayı almakta güçlük çekiyor. Bir ülke düşünün ki büyük bir deprem felâketi ile karşılaştığında ülkenin farklı illerinde kira fiyatlarının artışı durdurulamıyor ve ne yazık ki depremin sabahında yangından mal kaçırır gibi astronomik fiyat artışları yaşanıyor. Bir ülke düşünün ki yıkılan enkazın kolonlarında straför köpük dahi içlerinde yok yok dedirtecek neler neler çıkıyor ve

binayı inşa eden müteahhitin yaptığı binada nice canlar yitiriliyor ama müteahhit nasıl bir vicdana sahipse vicdanım rahat diyebiliyor. Bir ülke düşünün ki inancının gerektirdiği şekilde hareket edenleri birileri ağzından salyalar akıta akıta “insan mı bunlar?” diye eleştir(ebil)iyor, eleştirme hakkını kendinde görebiliyor. Bir ülke düşünün ki çamur at tutmazsa en azından izi kalsın mantığıyla gerçeği çarpıtıcı, iftiralarla dolu yayınlar yapan yayın kuruluşları kendilerini süttten çıkmış ak kaşık gibi lanse ed(ebil)iyor, bir ülke düşünün ki yaşadığı büyük bir depremin ardından yaraları sarmak için topyekûn canla başla uğraşılırken, insanlıktan nasibi almamış birileri çıkıp en temel insani yaşam malzemelerine akla mantiğa sığmaz fahiş fiyat artışları uyguluyor, bir ülke düşünün ki her felaketten nasıl nemalanabiliriz diye elleri tetikte bekleyen kan emici sülükleri, insanlığın yüz karaları her zor durumda âdeta milleti sırtından hançerliyor, bir ülke düşünün ki yardım mallarını çalmaktan dahi ar duymayan insanlar toplum içinde hiçbir şey olmamış gibi yaşayabiliyor, bir ülke düşünün ki ‘cennetten bir kare’, ‘son deprem yönetmeliğine uygun olarak yapılmıştır’ diye satılan rezidanslar insanlara dünyada cehennemini yaşatıyor ve ne yazık ki insanlar diri diri molozların altında can veriyor, bir ülke düşünün ki her şeyini ve belki de tüm sevdiklerini kaybeden, dünyası başına yıkılan bir mağdura otobüs biletini en az iki kat fiyatla satıyor, bir ülke düşünün ki bir ve beraber tek yürek olunması gereken zamanlarda bile devletini aciz göstermek için birileri canla başla mücadele verebiliyor ve utanmadan insan içine çıkabiliyor, konuşabiliyor. Bir ülke düşünün ki nice canların gittiği, Hakk’a yürüdü-

ğü bir felaketin hemen ardından depremde hasar gören binayı sıva yaparak, insan canını hiçe sayarak hasarları gizlemeye çalışan birileri oluyor ve bir dünya düşünün ki zengin ile fakir arasındaki uçurum her geçen gün artıyor; insanın canı nesli tükenen fok balıkları kadar değer görmüyor. Evet, “bir ülke (dünya) düşünün ki” diye başlayan bu cümleler silsilesini böylece uzatabiliriz. Kısaca ifade etmek gerekirse, bir ülke düşünün ki, yanlışlar bilinmesine rağmen yanlışın düzeltilmesi adına topyekün bir mücadele veril(e)miyor; iyi, güzel ve ahlaklı insan sayısı her geçen gün kan kaybediyor.

Öğretmenim, “evladım, sakın ha!” dedi. “Birkaç kişinin yaptığı yanlışlara takılıp güzellikleri görmemezlik etme. Dikeni var diye gülden nefret etme.” dedi. Ben *ama* diyecektim ki öğretmenim “kızım dedi sevgi dolu bakışlarıyla, unutma yeryüzündeki kötülükleri bitiremeyiz ama iyilikleri çoğaltabiliriz. Bu necip millet içindeki kirlerini de söküp atmaya kadirdir.” dedi. O kadar mutlu olmuştum ki. Ben de iyilikleri çoğaltma adına neler neler yapacaktım ama beklemeliydim tıpkı babamın anlattığı bambu ağaçları gibi. Sabır ile dut yaprağı atlastan kumaşa dönermiş. Ben de sabredersem azmedip çalışsam, iyiliklerin çoğalması adına bir kıvılcım tutuşturabilmişim. Ben de bugün kedimiz Mırmır’a mamasını verdim, tüylerini tarayıp kucağımda ninniler söyledim. Bir yerden başlamalıydım artık yarın belki de hiç gelmeyebilirdi. Kimbilir! Öyle yazıyordu kitaplar...

Bugün annem ve babam çok mutluydu. Sonunda evimizin borcu tamamen bitmişti. Annem mutluluktan ağlıyordu. Ne kadar büyük zorluklar yaşamış ailem ama

söz verdim anneciğime. Bir gün öyle evler yapacağım ki hepsini de senin için sen oturacakmışın gibi yapacağım annem dedim. Öptüm kokladım annemi. ‘Git kız şuradan’ dedi gülerek. ‘Yüzümü tükürükler içerisinde bıraktın’ dedi bir taraftan da gülüyordu. Bugün de geçti artık uyumam lazımdı. Ne demişler sağlam kafa sağlam vücutta bulunurmuş. Odama geçtim yastığıma sarıldım annem üstümü örttü. Rüyama gelmeyi unutma annem dedim uyudum. Bilmiyordum ki bir perinin son anıymış yaşananlar. Bir peri masalının sonuymuş o gece. hayâller hiç gerçek olmayacak imiş. Bir hiç uğruna canlar gidecekmiş. Hiç bilmiyordum. Her şey için daha çok erkendi. Vatanım ve milletim için neler yapacaktım. Mensubu olduğum bu aziz milletin evladı olarak onlara tıpkı Mimar Sinan gibi ömürlük evler yapacaktım. Olmadı, olamadı işte. Ne oldu, biliyor musun? Gece yatağım sallanıyordu. Anne birazcık daha uyuyayım dedim. Ama annem cevap vermedi. Baktım ki annem yoktu. Avizeler sallanıyordu. Aman Allah’ım, deprem oluyordu! Neyse ki tonton amcanın yaptığı eve bir şey olmazdı ki! Evladı oturacakmış gibi torunu kalacakmış gibi yapmıştır evi dedim, minicik yüreğimle dualar ediyordum. Sahi bizim evin beşikten farkı yokmuş ne çok sallandı öyle. Feryat edenler, yardım çağlıkları atanlar, ne oluyordu ki. Bu kadar neden korkmuşlardı, anlam veremiyordum. Nasıl olsa bize bir şey olmazdı ki! Bu toprakların bağrından Sinanlar yetişmiş. Sinanların torunlarının yaptığı evlere ne olabilirdi ki! Ve sonunda geçti sarsıntı. Ne mi oldu? Bir peri masalı son buldu. Ne mi oldu? Bu güzel milletin içerisinde kanserli hücreler vücuda zarar verdi ve ben hayâllerimi gerçekleştiremedim. Cennetten yazdı-

ğım bu son satırlarda ey tonton amcalar, başka Periler ölmesin e mi dedim! Haykırdım çığlık çığlığa duydular mı beni!? Off ya bilmiyorum... Siz sanmayın hayâlim yarım kaldı. İyilikler kötülöklere galip gelsin diye mücadele eden kahramanları seyrediyorum. Enkazın başında aç susuz çalışan isimsiz kahramanları gördüm. Kimisi polis kıyafeti giymişti, kimi doktor, kimi itfaiyeciydi galiba kiminin kıyafetinde AFAD yazıyordu ve toz bulutları içerisinde binlerce güzel insan. Toz bulutlarından okuyamıyordum üniformalarındaki yazıyı, aa şu asker abi değil mi!? Neden ağlıyordu acaba? Biz ölmedik ki yeni bir hayata başladık, hem de yepyeni bir hayata. Biz burada çok mutluyuz üzülmeyin sakın. Başka periler aç kalmasın üşümesin diye yardımlar sel olup akmış deprem bölgelerine. Ya öğretmenim yine haklı çıktın. Küçücük çocuklar dahi kumbaralarını göndermiş, en sevdiği oyuncaklarını göndermiş. Evindeki ekmeğini içtiği suyu göndermiş. Seccadesi başında gözyaşı döken teyzem sen de üzülmeye duaların kabul oldu. Enkazın başında günlerce yarı aç yarı tok duran ablalarım, ağabeylerim gözlerinize hüçün çökmüş ne oldu, aa bebeğimi kurtarmışsınız, müteşekkirim size. Üzerindeki benim ördüğüm küçücük kazağı, tozlanmış, olsun, en azından üşümez. Çünkü ben ördüm. Annem giyecekmiş gibi ördüm. Tonton amcalarım size de kızgın değilim, n'olur bir daha o tatlı kızınız yakışıklı oğlunuz oturacakmış gibi yapın evleri olur mu? Ben size hakkımı helal ettim ama bir milleti gözyaşlarına boğdunuz. Peki ya bu selde boğulursanız ne olacak!? Yüzme öğrenin olur mu size de bir şey olmasın. Âmin Allah'ım!

ASRIN FELAKETİNDEN GELECEĞE MEKTUP

Merhaba, size 2023 yılından, Asya ve Avrupa kıtalarının birleştiği zenginliklerle dolu bir destinasyon olan Türkiye'den yazıyorum. Sizinle hiç tanışma fırsatımız olmayacak, belki on, belki elli veya yüz sene sonra saklandığı yerde bu mektubu açıp okuyacaksınız. Bu birkaç sayfalık mektupta asrın felaketinde neler yaşadığımızı anlatmak, tarihe bir not düşmek ve afetler karşısında irademizle neleri değiştirebileceğimizi göstermek istiyorum.

Doğal afetler, dünyanın ilk günlerinden bu yana yaşanagelmiştir. Dünyanın dört bir tarafında yer alan ve doğa harikası diye nitelendirdiğimiz birçok manzara aslında doğal bir afetin neticesidir. Yüzyıllar boyunca dünyanın farklı coğrafyalarında yaşayan insanlar farklı doğal afet türleriyle karşılaşmış ve mücadele etmiştir. Biz bunların ancak kayıt altına alınanlarından haberdar olabildik, bir o kadar kayıt altına alınamayan, şehirler, ülkeler ve medeniyetlerin yok olduğu afetlerin yaşandığı söylenmektedir. Doğal afetlerin yanı sıra, savaşlar, terör olayları

gibi insan kaynaklı afetler de insan hayatını tehdit eden vakalar olarak değerlendirilmektedir. I. ve II. Dünya Savaşları gibi savaşlarda kullanılan silahlar ve kimyasallar hem insanlara hem de doğaya zararlar vermiştir ve vermektedir.

Doğal afetlerin belli bir dinamiği olduğu, her ne kadar bazı hesaplamalar yapılsa da tam zamanının tahmin edilmesinin güç olduğu belirtilebilir. Ancak erken sinyaller takip edilerek, gerçeğe yakın tahminler yapmak ve önlemler almak mümkündür. Doğal afetlere zemin hazırlayan veya sonuçlarını daha dramatik hâle getiren ise insanoğlunun ta kendisidir. Bu durumun yakın tarih ile bağları mevcuttur.

İngiltere’de ortaya çıkan Birinci Sanayi Devrimi’nden sonra birçok ülke hızla sanayileşmeye başlamıştır. Sanayileşme bir taraftan insanların ihtiyaç duyduğu birçok malın daha fazla üretilmesine, diğer taraftan dünyadaki kaynakların fazlasıyla kullanılması, su, hava ve doğanın kirletilmesi gibi istenmeyen olaylara yol açmaya başlamıştır. Sayıca artan dünya nüfusunun beslenmesi, barınması ve giyinmesi gibi temel ihtiyaçlarının karşılanması için çok sayıda üretim işletmesi kurulmuştur. Sayıları artan fabrikalar, köy ve kırsal alanlarda yaşayan insanları âdeta bir mîknatıs gibi şehirlere çekmiştir. Köylerden şehirlere göç eden ve kalabalıklaşan nüfusun, nerede barınacağı sorunu, aslında çevre ve ekosistemle uyumsuz, çarpık birçok binanın yapılmasına neden olmuştur. Yeni evler ve apartmanlar, altyapı ve insanların ürettikleri çöplerin uzaklaştırılması sorunlarını gündeme getirmiştir. Şehirlerin çöpleri, mümkün

olabildiğince şehirden uzakta bir alana götürülüp bırakılmaya; atık arıtma tesisleri olan yerlerde dönüştürülmeye başlanmıştır. Hızlı şehirleşme, rant elde etmek isteyenlerin iştahını kabartmıştır. Daha fazla bina, daha fazla daire veya evi daha az maliyetle inşa etmenin kârları artıracığı fikri kontrolsüz yapıların sayısını artırmıştır. Maliyet minimizasyonunu en iyi şekilde idrak ederek diğer unsurları göz ardı kişiler, kalitesiz üretimin daha sonra toplumun başına ne dertler açabileceğini hesaba katmamışlardır. İnşaat betonuna deniz kumu ve akla hayâle gelmeyecek şeyleri eklemek, malzemedan eksiltmek vakıadiye hâline gelmiştir. Bu foyaların bir kısmı 1999 Gölcük Depremi sonrasında kendini göstermiştir.

Özetle dünyadaki güzelliklerin üzerini doğal ve insan kaynaklı afetlerin kara dumanı çoktan sarmaya başladı. Son yıllarda tüm insanlık hızla artan afetlerle mücadele ediyor. Küresel ısınma ve iklim değişikliği önlenemezse dünyada ve Anadolu'daki birçok şehirin sular altında kalacağı söyleniyor. Bu olayların bir kısmı insanoğlunun kontrolü dışında, ama bazıları var ki aklımız ve irademizle çalışarak değiştirebiliriz. İşte bu nedenle bir zaman makinesine sahip olmayı ve insanları uyarabilmeyi çok isterdim. Geçmişe gidecek kabiliyetim olmasa da yine de geleceğe mesaj verebilme ihtimali beni mutlu ediyor.

Ülkemizin tarih içinde belli zamanlarda doğal afetlerle karşılaştığını biliyordum. Ama 6 Şubat 2023 öncesinde büyük bir afetin bizi nasıl etkileyebileceğini tahmin edemiyordum. Büyük afetler, televizyonda başka ülkelerde örneklerini gördüğümüz bir olaydı, ta ki 6 Şubat 2023 tarihine kadar...

Dünya için sıradan ama Kahramanmaraş ve çevresindeki illerde yaşayanlar için zamanın donduğu, geçmek bilmediği birkaç ayın başladığı o güne gidelim... Tarih 6 Şubat 2023'ü saatler, sabahın erken saatlerini gösteriyordu ve hava henüz aydınlanmamıştı. Her zamanki gibi ev işlerinden sonra saat 12.00 gibi uyumuştum. Zamanlız çalan telefonlardan hep korkmuşumdur ve çok geçmeden eşimin sesini kapatmayı unuttuğu telefonunun yüksek sesiyle uykumdan zıpladım. Arayan eşimin Mersin'de yaşayan kardeşiydi, "şiddetli bir deprem yaşadıklarını ve bizi merak ettiklerini" söylüyordu. Salona koşar adımlarla geçip hemen televizyonu açtık, sorumlu bakan ve görevliler "depremin ne kadar bir alanı etkilediğine dair inceleme" başlatıldığına dair açıklama yapıyordu. Saatler geçtikçe depremin Kahramanmaraş'ın Pazarlık ilçesinde saat 04.17'de ve 7,7 büyüklüğünde olduğunu öğrendik. Yıkımın sonuçları hakkında bilgiler yavaş yavaş geliyordu. İçimi büyük bir huzursuzluk kaplamıştı.

Sabah işe geçtim ama odaklanamıyordum. Aklımda depremin sonuçları, depremzedelerin durumları vardı. Öğle saatlerinde, iş arkadaşlarımla ofisin kapısından geçerken verdikleri selamla bir ara verdik. Bir tanesi kapının eşğinde durmuştu ve işlerle ilgili kısa bir sohbete başlamıştık. O esnada oturduğum sandalyenin sallandığını hissettim. "Aman Allah'ım!" deprem oluyor diye birbirimizin yüzüne baktık, bir anlık bir şaşkınlıktan sonra "hadi dışarı çıkalım" diyerek hızlı bir biçimde çantalarımızı alıp çıkışa yöneldik. Fakülte binasındaki herkes koridorlara, merdivenlere ve çıkışa yönelmişti. "Sabah Maraş'ta deprem olmuştu, şimdi de Trabzon'da

mı deprem oluyor?” diyerek hayrete düştük. Ama işin aslı ne yazık ki başkaymış. 13.24’te Kahramanmaraş Elbistan’da 7,6 büyüklüğünde bir deprem daha gerçekleşmiş ve sabahki depremde olduğu gibi birçok ilde hissedilmişti. Yüzeye bu kadar yakın iki büyük depremin aynı gün içinde, kısa aralıklarla yaşanması dünya tarihinde örneğine az rastlanır bir durum olduğu için “Asrın felaketi” olarak isimlendirildi. Fay hattı üzerinde 6 buçuk metreye varan kaymalar oluşmuş, diğer bir deyişle Anadolu’da yer yerinden oynamıştı.

Yaşadıklarımız son derece acı ve ders vericiydi. Deprem bölgesindeki binlerce insanın gündeminde muhtemelen böyle bir olayla karşılaşmak yoktu ve günlük hayatlarına devam ederken depremlere yakalanmışlardı. Depremzedelerin yüreğimize bir taş gibi oturan hikâyeleri, depremi takip eden günlerde, yıkıntılar arasından ve geride kalan aile bireyleri ve sevdiklerinin ağzından dökülecekti. Bölgedeki deprem, bilim adamlarının hesaplamalarına göre yıllardır bekleniyordu, ama biz vatandaşların gündeminde neredeyse hiç yoktu, ta ki gerçek olana kadar...

Her trajik olaydan sonra olduğu gibi, içimizdeki kahraman ruhumuz ve enerjimiz olaylara müdahale etmede büyük başarı gösterirken; önlem alma ve kendimizi geliştirmede küçük adımlarla ilerlemiş olduğumuzu gördüm. Depremi ilk dakikalarında birçok depremzede, önce kendi ailesi ve çevresindeki kişilerin yardımına koştu, bulabildikleri araçlarla ve elleriyle onları kurtarmaya çalıştı. Ne yazık ki devasa binaların kolonları ve yıkıntıları arasında kalanlara ulaşmak o kadar kolay değil-

di. Büyük iş makineleri ve profesyonel ekiplerin gelmesi beklendi. Deprem komşu illeri etkilediği, bazı yollar ve havaalanları hasar gördüğü için deprem bölgesine ulaşmak zorlaşmıştı.

Bu görüntüleri izlerken, birincisi her binada “kazma, kürek, kırıcı delici matkap, acil yardım ekipmanı”nın olası bir afete karşı en ulaşılabilir yerde, örneğin, binanın bahçesinde kulübe benzeri bir yerde tutulması gerektiğini düşündüm. İlgili bakanlıklar buna bir standart getirebilir ve bizler de bu iş için küçük bir fedakârlıkla bu işi yapabiliriz. Sonuçta nelere para harcamıyorduk ki! İstisnasız tüm binalarda böyle bir önlem alınmalıydı.

Tabii araçlara ulaşabilmek de tek başına yeterli değildi. Tıpkı “ilkyardım eğitimi” gibi bu araçları afet sonrası kullanabilir ve afete müdahale edebilir hâle gelmeliydik. Hâlbuki söz meclisten içeri, birçoğumuz basit seviyede de olsa bu bilgilerden yoksunduk. Çünkü hayati olan ilk dakikalar, büyük bir şaşkınlık, üzüntü ve çaresizlikle geçip gitmişti. Her ne kadar profesyonel ekipler afet bölgesine gitse de afetin büyüklüğü nedeniyle zamanla yarışıyorlardık ve tüm depremzedelere ulaşacak kadar zamanımız yoktu. Bizi kahreden bu bilgi, afetlere hazırlığın denli önemli olduğunu; toplumsal bir bilinç ve hazırlık aşamasına geçmeden afetleri başarıyla atlatamayacağımızı bir kere daha gösteriyordu. Afetler öncesinde neler yaptığımız, tıpkı sınavlar öncesindeki hazırlığımıza benziyordu. Hazırlanmadığımız bir sınavda sorulara ne kadar doğru cevap verebilirdik?

Haberlerdeki birçok görüntüde, yeni binaların çok hasar aldığını gördük. Eski binaların yıkılması makul gö-

rülebilirdi, ama ne olmuştu henüz bebek yaştaki binalar yerle bir olmuştu. Sürekli büyük depremlerle karşılaşan Japonya’da nasıl oluyor da gökdelenler gibi yüksek katlı binalar neredeyse hiç hasar almadan ayakta kalabiliyordu? Aslında bunlar sıradan değildi, Türkiye’de yaşayan deprem uzmanı Yoshinori Moriwaki, birçok televizyon programında binaların dayanıklılığının nasıl artırılacağına anlatmıştı. Japonların ülkemizde inşa ettiği bina örnekleri bulunuyordu.

İçimizdeki “iyi ben” ve “kötü ben” in konuşmaları birbirine karışıyor olmalıydı ki, gerçek hayatta yapmamız gerekenlerde bocalıyorduk. Bu depremler bize çoğu şeyi sorgulamadan yaptığımızı bir kere daha gösterdi:

- Şehir hayatı bizi bahçesi olmayan, neredeyse bitişik nizam yüksek katlı apartmanlara hapsederken sorgulamadık.
- Verimli toprakları şehirleştirirken, nerede tarım yapacağımızı sorgulamadık.
- Dere yataklarını boş görüp bina yaparken sorgulamadık.
- Bilim adamları var gücüyle bağırsa da fay hatlarına yerleşim yerleri kurarken sorgulamadık.
- Binaları inşa edenlerin kullandığı malzemeyi, çalıştırdığı işçinin deneyimini, iş yapma biçimlerini sorgulamadık.
- Sırf daha fazla kazanmak için bodrum katlarını kiraya verip, “buralarda insan yaşar mı?” diye sorgulamadık.

- Dışarıdan harika görünen, “Cennet’ten bir kare” diye milyonlarca liraya satılan evleri sorgulamadık.
- Bilim adamları televizyon ve haber programlarında deprem uyarıları yaparken kulaklarımızı tıkadık, binaımızın zemin etüdünü ve deprem dayanıklılığını sorgulamadık.

Hepimizin farklı bahaneleri vardı. Bazılarımız “başka taşınacak yerimiz yok” diye, bazılarımız “daha fazla karşılık alabilmek”, bazılarımız bunları hiç duymadığı veya ihtimal vermediği için sağır kesildik. Son günlerde haberlerde binaların inşaat süreciyle ilgili politika ve uygulamalar başlayacağını duydum ve bu haber beni çok sevindirdi.

6 Şubat Kahramanmaraş depremleri bize, dünyadaki ve doğadaki harika nizamın kendini düzenlediği gerçeğinden kaçmamızın mümkün olmadığını gösterdi. Atalarımızın bilgeliğini çoğu yerde kaybetmiştik. Hâlbuki atalarımız nerde ve nasıl yaşaması gerektiği ile ilgili kadim bir bilgiye sahipti. Bir noktada bu zincirin koptuğunu düşünüyorum ve atalarımızın bilgeliğinden böylece uzaklaştık. Bu konuda araştırmalar yapmalı ve bu bilgileri yeni nesillere aktarmanın bir yolunu bulmalıyız.

Afetler tarihinin tekerrür ettiği, 11 ilde binlerce insanımızı kaybettiğimiz büyük bir yıkım yaşadık. Ekonomik zararın ötesinde ailelerin yok olduğu, geride kalanların ömür boyu psikolojik travma taşıyacağı, toplum olarak hep bir yanımızın sızlayacağı bir felaketti bu.

Asrın felaketi bize bir gerçeği daha hatırlattı: “birlik olmanın gücünü”... Ülkem insanlarıyla gurur duyduğum

birçok manzara ve sayısız yardım hikâyesi yaşandı. Afet zamanında deprem bölgesinin ve depremzedelerin yaralarını sarmak için Türkiye'nin dört bir yanından kara yolundan, hava yolundan akın akın deprem yaşanan şehirlere gittik, gidemesek de cebimizde ve elimizde ne varsa gönderdik. Dünyada eşine az rastlanır, insanüstü bir çabayla elbirliğiyle afete müdahale edildi ve depremzedelere yardım edildi.

Asrın felaketinden çıkarabileceğimiz derslerden biri bu zor sınavın atlatılmasında tüm enerjisini ortaya koyan bu güçlü toplumun atalarının bilgeliğini hatırlamaya, afetlere karşı bu bilgelik ve teknolojinin gücünü birleştirmeye ihtiyacı olduğudur. Tek yapmamız gereken Anadolu'nun taşından toprağından beslenen bu kadim medeniyetin harika insanlarına bilgeliklerini hatırlatmak olacaktır. Saygılarımla...

HER ŞEY GEÇER

Okullar tatil olduğunda küçük çocuğumuzla kış günü yolculuğa çıkıp saatlerce yol gitmek zor olacağı için görev yerimizde kalmayı tercih etmiştik. Annem ve babam bizleri görmek için bu tatilde biz gelelim dediler. Hayatın onlar için neler getireceğini bilmeden. 15 tatil boyunca bizde kaldılar. Havanın açık olduğu günlerde Şanlıurfa ve Gaziantep'in gezilebilecek yerlerini gezdirdik. Güzel günler geçirdik. Okulların açıldığı hafta dönüş planları vardı fakat ilk hafta okul toplantılarından dolayı bir hafta daha kalmalarına ikna ettik, çünkü küçük torunlarına bakacak kimse yoktu.

Okulların açılacağı hafta sonu kar yağmaya başladı ve okullar tatil oldu. Yağan kardan arabanın bulunduğu yerden çıkması imkânsız gibiydi, tatil olmasaydı okula nasıl giderdik diye kendimizce dertlendik. O gece minik oğlumuz erkenden uyudu. Ben de o uyumuşken çok sevdiği üzümlü kekten yaptım ve sabah çok mutlu olacağına inanıyordum. O gece ki tek derdimiz kekin kalıbından zor çıkmasıydı. Bir şekilde bozmadan çıkar-

mıştık. Daha nice dertlerin bizi beklediğinden habersizce geçirdik geceyi.

Annem ve babam bir odada; ben, eşim ve oğlum başka bir odada okulun tatil olması sebebiyle rahat bir şekilde uyumuştuk. Bir sarsıntı insanı uykusundan nasıl uyandırır mış tahmin bile edemezken o sallanmayla uykunun en ağır olduğu saatte bir korkuyla uyandım, eşime deprem oluyor derken bile hâlâ sallanıyorduk. Uyku sersemliğiyle olan biteni anlamaya çalışırken korkudan ne yapacağımızı bilemez hâldeydik. İnsan evladının adını defalarca uğraşmasına rağmen kekeleyerek söyler mi? Söylemiş, o korkuda oğlumun adını zor söyledim. Hemen yatağının yanına çöküp üzerine kapandım, o uyuyordu. Bitmiyordu, bir türlü bitmek bilmiyordu sarsıntı. Kilerden yere düşen cam kavanozların sesi, taşlı gösterişli avizenin şingirtisi sesi kulaklarımızdaydı. Eşim, evladım yanımdaydı ama annem ve babamdan ses yoktu, defalarca bağırdım, sarsıntının durduğu anda eşime dedim ‘kapıları sıkıştı herhâlde, ses gelmiyor, bakar mısın’ diye o panikle gitti hep beraber bizim durduğumuz odaya geldiler. Annem o kadar korkmuş, o kadar panik hâlindeydi ki sürekli, “Allah’ım herkesi koru, bizi de koru!” diye bağıryordu. Ardından bir daha başladı deprem. Bizim bildiğimiz depremler bir Kelime-i Şehadet getirecek kadar kısa olurdu, ben defalarca Ayet’el-kürsi okuduğumu biliyorum, nedenini bilmeden korkuyla okuyabildiğim dilime düşen tek dua buydu. O kadar yüksek sesle okuyordum ki oğlum benim sesime ve annemin çığlıklarına uyandı, o da başladı ağlamaya.

‘Tamam, bitti hemen çıkalım’ dediğimiz esnada yine başladı, Allah’ım bu nasıl bir şeydi ki ölümü bu kadar yakınımızda hissettik! Hayatımızda hiç yaşamadığımız bir korkuyla baş başaydık. Onun da geçmesini bekledik. Dışarıda kar, gecenin bir yarısı hava soğuk ve minik bir çocuk. Kimin eline ne geçtiyse battaniye mont ve Rabb’imin hatırlatmasıyla fırının üzerinde duran üzümlü kek ve bir paket çocuk bezi aldık. Anne-baba olmak farkında olmadan bunları aldırdı. İyi ki de aldırmış.

Çok şükür ki elektrikler kesilmemişti, o yedi katı kaç saniyede indik bilmiyorum, apartman çoktan boşalmıştı, belki de en son inenler bizdik. Yerinden çıkması imkânsız görünen arabamıza bindi eşim ve çalıştırıp ikinci denemede yerinden çıkardı. Yağmur damlaları uykuyla uyanıklık arasında olan yavrumun yüzünü ıslatıyordu. Gece yarısı minik çocukla soğukta ne yapardık, çok şükür ki arabamız vardı, hemen bindik ve yola çıktık nereye gideceğimizi bilmeden. Arabası olan herkes arabalarındaydı, trafik sıkışık yollar karlıydı.

Adım adım, milim milim şehir dışında çevre yolunun kenarına kadar gelip sabahın olmasını bekledik. Herkesin derin uykuda olduğu o saatlerde uyandıklarında merak etmesinler diye en yakınlarımıza mesaj attık biz iyiyiz diye. Çünkü ulaşamadıklarında meraktan kahrolacak sevdiklerimiz vardı. Bizi merak edip soran birilerinin var olduğunu bilmek bu zor zamanlarda daha iyi hissettirdi ve onların kıymetini de bir kez daha anlamış olduk.

Gün ağarmasına yakın sosyal medyada ya da haberlerde görenler içinden aylardır konuşmadığımız arkadaşım aradı, adını görünce istemsizce hemen açtım ve başladım ağlamaya “çok korktuk, bir türlü bitmedi şimdi arabadayız” diyebildim ağlayarak. Sabah olmuştu artık, sanki gün ağarınca uykudan uyanmak ve her şeyin bir rüyadan ibaret olduğuna sevinmek istiyorduk. Ama öyle olmadı arabanın içinde yol kenarındaydık işte. Saat dokuz civarında bir yere gitmeliydik, arabada ne kadar kalabilirdik. Evimizin yakınına doğru geldik, trafik hâlâ sıkıştı. Eve girmeli miydik, yoksa bu tehlikeli miydi diye düşünürken evimizin yakınındaki devasa kongre merkezine gittik. Orası daha sağlam, daha yeni ve az katlı bir binaydı. Bunun verdiği güvenle gidebildik oraya ve bizim gibi daha yüzlerce insan vardı oraya sığınan. Keşke bütün evler, binalar onun kadar sağlam yapılsaydı ve herkes işini en sağlamından yapsaydı. Keşke birilerinin işini tam yapmaması sebebiyle binlerce can gitmeseydi. Keşke demek için çok geç kalınmış ve hiçbir faydası yok biliyorum ama en azından bundan sonrası için keşke demek zorunda kalmasın kimse.

Artık güvenli bir yerde olduğumuzu düşünerek yaşadığımız depremin etkisinden çıkmaya çalışırken öğle saatlerinde yine deprem oldu. Bu sefer 1. kat ve daha sağlam yapılmış bir bina aydınlık ve uyanık vaziyette olduğumuz için hemen masanın altına çöktük depremin geçmesini bekledik. Korktuk mu? Yine korktuk ama ilki kadar değil. Zaman geçmiyordu, biz öylece bekliyorduk, neyi neden beklediğimizi bilmeden, ne yapabiliirdik ki!? Zengini-fakiri, öğretmeni-öğrencisi, ev sahibi-kiracısı

hepsi aynı binaya sığınmıştı. Kimse kimseden daha üstün değildi. Herkes aynı şartlarda yaşıyordu korkuyu.

Yavruma üzümlü kekten azar azar veriyorduk ki bu durumdan ne zaman kurtulacağımız ya da ne zaman bir yardımın geleceği belli değildi. Olayı tam anlamasa da bir şeylerin yolunda gitmediğinin farkındaydı. Uykudan uyanmıştı ve tulumu hâlâ üzerindeydi, evimizde değildik, oyuncakları yoktu ve tanımadığı yüzlerce insan vardı. Konuşabilseydi eminim, “neden buradayız evimizde değiliz?” diye sorardı. Soramadı ve zaten anlayabileceği türden bir cevabımız da yoktu.

Bazen bir bardak su bekledik, bazen bir dilim ekmek bazen ihtiyacımızı giderirken kullanabileceğimiz suların olmasını bekledik. Olsun insan açlığa dayanabilirdi, bir müddet susuzluğa da dayandık. Çok şükür ki kapalı bir yerdeyiz, ailemiz yavrumuz yanımızda ve sağlıklıydık. Telefonların şarjları bitmesin diye acil durumlar dışında kullanmadığımız için olayın vahametinin farkında bile değildik. Göçük altında günlerce kalanları, binanın altından sevdiklerinden bir ses gelmesini bekleyenleri ya da en azından cesedini bulalım ümidine sarılanları görünce biz ne yaşamıştık ki o büyük korkudan başka...

İnsan bir yere giderken üç farklı ulaşım aracına yer ayırır mıydı? Kesinlikle bu bir saçmalıktı. Eşimin Türk Hava Yolları'nda çalışan arkadaşı çaresizce bilet bulmak için uğraşıyordu, benim bir arkadaşım otobüs bileti bulalım diye çabalıyordu. Bizde arabamızla kış lastiksiz nasıl yola çıkarız endişesi vardı. Uçak bileti bir şekilde

ayarlandı, internetten otobüs bileti alındı ve en sonunda babamla eşim sanayiye gidip kış lastiği alıp taktırdılar, bir şekilde yola çıkmalıydık, gidecek bir memleketimiz vardı. Küçük yavrumuzla ne kadar daha kalabilirdik ki!? İki günün sonunda sabah on gibi yola çıktık tabii beş litrelik iki bidona koyulmuş benzinle, onu bile zor bulduk. Dualarımızı okuyup yola çıktık, günlerdir uykusuz olmanın verdiği zorlukla o ilk arayan ve ağladığım arkadaşımın gelin bizde kalın demesi üzerine bir gece Ankara'da kaldık. Ankara bizim için yolun yarısıydı. Oraya geldiğimizde televizyonda gördük olanları, yaşananları. Hiç böyle tahmin etmemiştik ki bizim gibi binlerce insan aynı korkuyu ve daha fazlasını yaşamıştı. Ertesi sabah yola çıkıp memlekete vardık.

Daha önce de defalarca varmıştık ama hiç bu kadar rahatladığımı hatırlamıyorum. Eve geldiğimizde ablama sarılıp saldım kendimi, ben de insanım ne kadar tutabilirim ki içimde yaşadıklarımı, ağladım ağlayabildiğim kadar, tabii yavrumun bakışları yine durdurdu beni. Çünkü korkuyordu, annesi neden böyle ağlıyordu.

Memlekete geldik gelmesine ama televizyonda yaşananları gördükçe daha da çok üzülüyorduk. Enkazlar, yıkıntılar, yaralılar ve cesetler onların içinde biz de olabilirdik. Ama Rabb'im ömür vermiş ki koskoca bir korku ve travmayla hayatımıza devam etmek zorundaydık. Yardım kampanyalarına gücümüz yettiğince biz de yardım gönderdik ve bol bol dua ettik. Ne mutlu ki insanımız da bu konuda yaşananları gözardı etmeyip her türlü yardım ve desteği yapmaya çalışıyordu.

Yaşananları resmettikten sonra yaşadıklarımın neler çıkardığımı anlatmazsam her şey yarım kalır. Çok basit ama çok ihmal ettiğimiz bir şey; hayat kısa hem de o kadar kısa ki kırmaya kırılmaya küsmeye değmeyecek kadar kısa. Şayet sevdiğimiz yanımızdaysa sıkıca sarılalım ve her gün bıkmadan sevdiğimizi söyleyelim. Uzun vadeli planlar yapmayıp geleceğin endişesine kapılmayalım. Çünkü geleceği kesin olmayan bir şey için üzülmeye değmezmiş. Sağlığımız yerindeyse küçük bir baş ağrısını dert etmeyelim ve defalarca şükredelim çünkü ondan daha önemlisi yok bu dünyada. Ertelemeyelim hiçbir şeyi, ertelemeyip hemen harekete geçelim. Hayatımızdaki rutinlerden bıkmışçasına bahsetmeyip o rutini seve seve yapalım. Çünkü rutinin dışına çıkmak her zaman tatile çıkmak gibi olmayabilir. O rutini aradığımız günler olur da pişman oluruz şikâyet ettiklerimizden.

Yaptığımız işi en sağlamından en güzelinden yapalım, mesleğimizin hakkını verelim. İşinde ehil olmayan kişileri iş başına getirmeyelim ki iş bilmezler malzemeden çalanlar birçok canın gitmesine sebep olmasınlar.

Anlayamazsınız ama empati yapmaya çalışın, en azından çabalayın çünkü zor zamanlar geçirdik. Korkunun, endişenin, kaygının stresin en üst raddesini yaşadık. En azından bunları atlatabilmemiz için elinizi açıp dua edin. Olayın etkisinden kurtulduk denemez, hâlâ korkular vardı ya yine olursa düşüncesiyle okulumuza döndük. Dersimize girip kendimizden vazgeçip hiç olmadığımız kadar güçlü görünüp öğrencilerimize ders anlattık biz. Çünkü bir ömür bahşedilmiş, çok şükür sağlığımız yerinde, sevdiğimiz yanımızda ve severek

yaptığımız bir mesleğimiz var. Rabb'im yaşadıklarımızdan ders çıkarıp etkisinden kurtulmayı nasip etsin. Bu yazıyı aylar sonra yazmama rağmen hâlâ gözlerim doluyorsa hâlâ ilk günkü gibi hatırlıyorsam denecek tek şey, her şey geçer ama her şey unutulmaz. Bu da kalbimizin aklımızın ve dahi ruhumuzun bir köşesinde kaldı. Biz unutmadık, umarım sizler de unutmayıp hayatınızı ona göre yaşarsınız.

ÖMÜR SALINCAĞI

Sallanıyordum... Hani annemin, nameli ninnileriyle kucığında tahta bir beşğin sandukası içinde, kollarını sevgiyle açan ağaca kurulmuş salıncakta bir o yana bir bu yana sallanıyordum. İşte bu sallandığım anlarda, dış dünya ile arama perde çeker, menzili kendim olan macera dolu içsel bir yolculuğa sürüklenirdim.

Ve şu an yine sallanıyordum. Fakat bu sefer uzun tünellerden ışığa çıkan yolcunun mahmurluğuyla değil, karanlığın eşlik ettiği derin bir uykunun mağdurluğuyla sallanıyordum. Altımdaki kanepede, uçan bir halya dönüşmüş; beni kucğından atmaya çalışan bir çift diz gibi silkeliyordu. Ne kadar sürdü bilmiyorum ama ben bu süreçte; anne kucğında sallanan bir bebek, salıncaktaki çocuk, ezber yapan/derslerine çalışan ortaokul ve lise çağlarındaki imam-hatip talebesi ve ayaklarında yavrusunu uyutmaya çalışan gencecik bir anne oluverdim. Vagonlarında mazimin gezindiğı trenden indiğim an, beni, annemin teskin eden bakışları karşıladı. Sarılmasıyla ısınan bedenim, tüm endişelerimi eritmişti.

Yukarı katlardaki koşturmalar ve yükselen sesler, yaşananların uykudaki bir süreç olmadığını doğruluyordu. Kalktım, gecenin karanlığının yansıdığı duvardaki saatle baktık. Akrep ve yelkovan sanki korkudan büzüşmüş ve aceleyle en yakın komşuları 4'e sığınmışlardı. Yaşanarlardan habersiz, araladığım perdelerden sokaklara bakındım bir süre. Ve maalesef o gün güneş, doğmak istemediği dünya sahnesine zorla itiliyordu.

Kasvetin, çığlıkların gürültüsüyle uyanmıştım 6 Şubat gününe. Fakat aynı güne uyanamayan insanları gördükçe, üzüntü okyanusuna dalmıştım. Yükselen gözyaşları sağanak gibi boşalırken Kahramanmaraş'tan esen soğuk rüzgârlar; zihnimi, bedenimi, ruhumu üşütmüştü. Öğle saatlerinde artık üstüne çığ düşmüş buz kütesine dönüşmüştüm. Hareket edemiyor, nefes alamıyorken gömüldüğüm çukurda ilk yaşam belirtisini göstermiş ve telefona uzanmıştım.

Deprem bölgesinde yaşayan öğrencilerim vardı. Telefonu bende kayıtlı olanlara ulaştım. Ulaştığım öğrencilerden ve sistemden, diğer depremzede öğrencilerimin de numaralarını edinerek her biriyle görüştüm. Binlerce insanın kaybedildiği derin bir kâbusun içindeydik fakat kaybedilecek zaman yoktu. Zaman, her birimizin yüreğine düşen ateşin güneşe dönüşerek dertleri, acıları eritmesi gereken bir zamandı. Öğrencilerimin ve yakınlarının sağlık durumlarının iyi olması bir nebze rahatlatmıştı beni, ta ki çalan telefona kadar. Telefondaki ses kızımındı. O yıl kazandığı bursla ABD'de lise eğitimi alan kızım la konuşmam hüznümü iyice artırmıştı.

Sınavlarını kazanarak ABD’de eğitim alan, aralarında kızımın da olduğu 15-20 Türk öğrenciden biri Adıyamanlıydı. İstanbul’daki oryantasyon sürecinde kızımın aralarında güzel bir dostluk oluşmuştu. Şimdi ABD’de eğitim gördüğü süreçte Adıyaman’daki ailesinden haber alamıyordu. Onun ailesinden birine ulaşabilmesi için sadece ben değil, çocukları ABD’de olan ailelerin yer aldığı gruptaki herkes çaba sarfetti. Ha çocuğumuz ha çocuğumuzun arkadaşıydı. Zaten kızımın annesi de oluşturulan grubun üyesiydi. Öyle ki kendisiyle konuştuğum zamanlar da olmuştu fakat şimdi ona ulaşamıyorduk. Yetkililer kızımın arkadaşının Türkiye’ye dönüşünü planlamaya çalışıyor fakat deprem bölgelerine ulaşmada yaşanan zorluk bu süreci geciktiriyordu. O kızımız Türkiye’ye dönüş yolunda iken yakınlarına ulaştım. Annesinin enkazdan çıkarıldığı ve hayatta olmadığı haberi ile yıkıldım. Öyle ki o an üzüntüden, bastığım yerin ayaklarımın altından kaydığını hissettim. Babasına ve kardeşine ise henüz ulaşamamıştı. Tabii ki kızımız Adıyaman’a ulaşmaya kadar annesinin kaybından habersizdi. Öğrendiğinde yaşadığı üzüntüyü hepimiz yüreğimizde hissettik, acı feryatları kulağımızda çınladı, göz yaşlarımız gözyaşlarına karıştı, mümkün olduğunca ona destek olmaya çalıştık. Evinden ABD’de eğitim alabilme heyecanı ve sevinciyle ayrılmışken evine böyle bir günde döneceği kimin aklına gelirdi ki? Çocukluğunun geçtiği, henüz sekiz ay önce içinden ailesinin güzel seslerinin yükseldiği, mutluluk yayılan evinin enkazının olduğu yerde, geceleri teneke içinde yakılan ateşin tiz ışığında günlerce babasından ve kardeşinden bir iz aradı. Bu süreçte ben de Giresun’dan Adıyaman’a giden yetkili-

lerden ya da şahıslardan yardım rica ediyor, evinin konumunu veriyordum. Fakat aldığım yanıt, ekranlardan yansıyan görüntülerin vahametini doğruluyordu. Milletçe çok zor günlerden geçiyorduk. Aldığım nefesten, içtiğim sudan, boğazımdan geçen lokmadan, sağlığımdan hatta kızımdan ayrıldığımda duyduğum üzüntüden utanır hâle gelmiştim.

Bir taraftan görevli olduğum üniversitede oluşturulan komisyonla, deprem bölgesinde olan öğrencilerimize ulaşıyor, onlarla irtibata geçerek desteğimizi hissetmelerini sağlıyorduk. Depremzede öğrencilerimizin ve ailelerinin sorunlarını dinliyor, kurumumuzun psikolojik destek sunduğunu hatırlatıyor, taleplerini kayıt altına alıyordum. Tabii üniversitemizde sunulan bu tür manevî hizmetlerle birlikte maddi desteklerin sağlanmasına yönelik faaliyetler de düzenleniyordu. Zaten bu süreçte sadece üniversite çalışanları değil toplumca kenetlenmiştik. ‘Ben’ yoktu artık ‘biz’ vardık. Nereli olursak olalım hepimiz insandık ya, gerisi teferruattı. Hiç tanımadığımız insanlarla dualarda buluşuyor, birbirimizin yarasına merhem oluyor ‘daha ne yapabilirim?’ çabasına düşüyorduk. Sevginin, saygının ve dayanışmanın memleketi, dini, dili, ırkı olmadığını en canlı örneğiydik.

Adıyaman’daki kızımızın ulaşabildiğim yakınlarından hâlâ olumlu bir haber alma ümidindeydim ki yine hüznün yağmurlarına boğulduğum bir günü yaşadım. Kızımız sonunda ailesine kavuşmuştu fakat bu kavuşma el salladığı kucaklaştığı Adıyaman’da değil; yan yana ve kucak kucağa üç toprak yığınının buluştuğu yaman bir

acıda gerçekleşmişti. Kızımız şimdi, o aileden kalan tek kişi olarak; onların gurur duyacağı, isimlerini övgüyle yaşatacağı bir fert olma yolunda; hırsıyla, azimle ve onlar yanındaymışçasına üniversite sınavına hazırlanıyor. Biliyorum ki bundan sonra edindiği tüm başarıları ailesine adayacak...

Arkadaşlarının yaşadıklarına ortak olan ABD'deki diğer lise öğrencisi Türk bursiyerler ve kızım da arkadaşları için orada yardım kampanyası düzenlediler. Yeteneklerini sergiledikleri el emeği göz nuru ürünlerini okullarında, sokaklarda satarak Türkiye'de yaşanan depremin orada duyurulmasına ve arkadaşlarına katkıda bulunmaya çalıştılar. Onların bu azmi, çabası; yaşları küçük ama yürekleri büyük bu Türk gençleriyle gurur duymamı sağladı.

Bahar döneminde dersler online olmasına rağmen, öğrencilerimle birlikte deprem bölgesindeki insanları mutlu etmek için kollarımızı sıvadık. Özellikle depremzede çocuklara moral olmak, onları yaşadıkları sıkıntılardan bir nebze uzaklaştırabilmek için çeşitli eğlenceli eğitsel etkinlikler gerçekleştirdik. Çadırların arasında yapılan etkinliklerde bu alanlar; onların gözlerindeki ışıkla, yüzlerindeki tebessümle aydınlandı.

Depremi yaşanmadığı şehirlerin yurtlarına depremzede aileler yerleştirilmişti. Bu şehirlerde olan öğrencilerimle de yurtlarda kalan ailelere, çocuklara yönelik planlamalar yaptık. Örneğin Anneler Günü'nde Giresun yurtlarında kalan depremzede annelerimizi yalnız bırakmadık. Onlara bu günün anısına programlar hazır-

ladık, kendimizce onları mutlu etmeye, annelik vazifesinin her zaman kutsal olduğunu, değerli olduklarını ve iyi günde kötü günde yanlarında olduğumuzu hissettirmeye çalıştık. Bu etkinlikleri yürütmeye çalışan şahsım ve etkinliklere katılan tüm öğrencilerim; enkaz bölgelelerinden gelen insanların yüzlerini güldürebilmenin tarifsiz doyumunu yaşadı.

Hani Mehmet Akif Ersoy; millî mücadelenin, toplumsal dayanışmanın heyecanını satırlarında taşıyan 'İstiklâl Marşı' nı yazdıktan sonra 'Allah, bu millete bir daha İstiklâl Marşı yazdırmamın' demişti ya; biz de 'Allah hiçbir millete, topluma, şehire böyle bir afeti bir daha yaşıtmamın. Yer kabuğu bir daha üzerindeki insanları sallayarak; onların gözyaşlarını acı birikintilere dönüştürmesin. Ömür salıncağında sallanırken, ömürler son bulmasın. O salıncaklardan her daim neşe dolu nidalar yükselsin.' diyoruz.

Bizim ellerimiz Cumhuriyet'imizin 100. yılında olduğu gibi hep iyi günlerde kenetlensin, nice 100. yıl marşları milletçe hep bir ağızdan dökülsün. Deprem gibi doğal afetlerin; savaş, düşmanlık gibi insanların neden olduğu afetlerin yaşanmadığı bir dünya diliyorum. Yeşilin, mavinin bin bir tonuyla, tertemiz bir tabiat hayâl ediyorum. Her türlü afetten uzak, fakat kendisi afet gibi güzel bir dünyada çocuklarımızı büyütmek dileğiyle...

BİRLİKTEN DİRLİĞE

Kâinata baktığımda sayısız cirim ve cisimlerin sonsuzluk âleminde tıyurlarını hayretle tefekkür ediyorum. Bu tahayyülat beni zerreden yıldızlara seyahat ettirirken, sinek kanadı ile güneş sistemi arasındaki nizam ve intizamın aynı mizanlarla yapılmış olması hayretimi artırıyor. Zira atomun künhündeki geçerli kanun, kâinatın umumuna hükmediyor olması heyecan veriyor bana.

Sadece dikkatimi celbeden bu ince hesap ve sayısal var oluş hikâyesinde bana düşen hissenin ne olduğunu anlamaya çalışıyorum. Bu kâinatın mayasında matematik ve mühendisliğin ilahî kudretiyle mücessem olan takdirini temaşa ederken hayret ediyorum. Bu muazzam sayısal hesaplamanın sonucunda harika bir düzen ve intizamdan mürekkep âsâra bakıyor, hayret verici düzende kendimi echeliyetin dibinde buluyorum. Belki de kendime dönüp baktığımda hayıflanıyor bu hayretnümâ faaliyetleri anlamada geç kalmış olduğuma üzülüyorum.

Altın oranlı hesaplarla, kâinattan süzülüp yaratılan, mükemmel şekilde inşa edilen hayat ve ruh sahibi insanın yaptıklarına şaşırıp üzülüyorum. Hamurumuzdaki mayanın aksine, çevremizi dünyayı ve hatta kâinatı kirli ellerimizle bulaşık hâle getirişimizi çaresizce izliyorum.

Her gün muayyen saatinde doğan güneş benim için tulu ediyor, ay gök kubbede bana gülümserken, dünya benim için dönüyor bildim. Mevsimleri ise vagonlar dolusu taze ve murassa nimetleri bana taşımakla meşgul görüyorum. Deniz, içinde barındırdığı harikulade süslü nimetleri benim için saklıyor, nehirler benim için çağlayıp duruyorlardı. Yağmurlar, çiçekler, arılar... Velhasıl görünen ve görünmeyen bütün mevcudat el birliğiyle benim için işliyorlardı. Kendilerine verilmiş görevi bıkmadan, usanmadan, yorulmadan, isyan etmeden, şevk ve zevkle, sağa sola inhiraf etmeden yapıyorlardı.

Ne yaptıklarını bilmeyen bu şuursuz varlıkların şuurkârane vaziyetleri perde arkasındaki nizam ve intizam sahibini der-hatır ediyor bana. Kâinatta vazedilen bu nizam ve intizamın beyhude olmadığını anlıyorum. Bu nizam ve intizamın varlığı, insanın gayret ve çabasında da olması gerektiğine inanıyorum.

Düşünüyorum da hesapsız nimetlere namzet olan ve yaratılmışların en şerefli, akıl, ruh ve diğer sırlarla mücehhez kılınmam; hesapsız ve kitapsız, başıboş yaşamamı engelliyordu. Kâinatın yegâne meyvesi ve aynı zamanda çekirdeği hükmünde olan “benlik”; gayesiz ve şerli olamazdı. Bana verilen “insanlık kimliği” değerliydi.

Çünkü emanet-i kübrayı omuzlamış Rabb'ime muhatap olmuş tek varlık bendim. Galaksiler, ay ve yıldızlar bana emanetti. Zerreler, atomlar, çiçekler böcekler benim temasıyla güzeldi. Öyle ise bu emanete sahip çıkıp ona zarar verebilecek davranışlardan uzak durmalıyım.

Bu derin düşünce ve ahlaki meziyetleri önce aile ortamı, sonra da eğitim kurumları ruh ve vicdanımda inşa etmeliydi. Aile kurumu sevgi, saygı ve hoşgörü merkezi iken eğitim yuvaları istendik davranış değişikliğini yapmakla mükellef olmalıydı. Yani talim ve terbiye atmosferinde faydalı bireyler olarak yetiştirmeliydim.

İlkokuldayken; oturup kalkmayı, büyüklerime saygılı olmayı, küçüklerime sahip çıkma şuuruyla yetişmeliydim. Kantinde sıramı beklemeli, arkadaşımın hukukuna riayet etmeliydim. Bana ayrılmış koltuğa oturmalı, araç ve trafik kurallarına uyararak okuluma gidip gelmeliydim. Bu hak ve ödevler ruhumda iz bırakması için eğitim-öğretim var olmalıydı. Toplumsal değer ve inançlara saygı duymalı, bireysel menfaatlerimi toplumun varlığına feda etmeliydim. Davranışsal inşasını tamamlamış bir "benlikte" okuma yazma eylemi üçüncü dördüncü sırada olmalıydı.

Kendi kendime defalarca anlatmama rağmen gayre anlatamadığım eğitim sistemimizin öğretim temelli anlayışını kabullenemiyorum. İlkokul birinci sınıfındaki öğrenciye dayatılan test değerlendirmelerini hangi akla hizmet ettiğini bilmiyorum. Bu körpe dimağlar neyi öğrendiler de teste tabi tutuldular, bir türlü anlayamıyorum.

Eğitimin varoluş gayesi istendik olumlu davranış oluşturmaktır ise bu sınavlardan murat edilenin ne olduğunu bilmiyorum. Eğitim-öğretim kavramındaki ilk kelime; eğitim iken bunu görmezden gelen bizden başka bir toplum var mı diye düşünüp ve üzülüyorum. Uzak Doğu'daki bir ülkede lise çağına gelmiş öğrencinin millî alfabesine hâkim olmadan olumlu ve istendik vicdani davranışlar sergilemeleri acaba yanlış mıydı? Okullarında çarpım tablosunu ezberletmek yerine hesap makinesini kullanmayı öğreten bir sistem çok mu geriydi? Yapılan değerlendirme ve sınavlarda davranışı temel alan anlayış yanlış mıydı? Bilimsel çalışmalara giden yolun kolaylığı geri kalmış bir yöntem miydi? Bireyin kendi hak ve ödevlerinin yanında başkasının hukukuna riayet etmesi kötü müydü? Acaba bizden küsen hak ve adalet mevhumları, Batı toplumu sahip çıktığı için mi bu hâle geldik, bilmiyorum.

En büyük vartamız fitrat ve ruhu yok sayarak vermiş olduğumuz eğitim sisteminde gizliydi. Bireyden mahrum ettiğimiz ahlaki ve vicdani değerler asıl vazifemizden uzaklaştırıyor gibi. Asli görevimizi ihmal edişimiz, maddeperestlik girdabında debelenen ruhlarımızı yaralıyor, belki de ölümüne sebep olduğunu düşünüyorum.

Allah'a olan muhabbetimizden neş'et eden hissiyatın hâkim olmadığı bir eğitim ve sosyal hayatın varlığından bahsedilebilir mi? İslâm toplumunda, inkâr eden bireylerin vicdani temiz kalır mıydı? Zira Müslüman'ın kimyası yağa benzetilmiş, bozulduğunda zehir olduğunu biliyorduk. Toplumu ifsat eden bu vaziyet tehlikeli değil miydi? Bertaraf edilmesi elzem olan bu durum, hak ile

tebdil edilmeliydi. Lakin batmış Batı toplumu, inancını inkâr etmekle bir nebze Hakk'a yaklaşıyordu. Onun yapısı süt gibiydi. Bozulduğunda peynir vb. ürüne dönüşebiliyordu. Bu konuda onları taklit etmek doğru muydu?

Doğal felaketlerin müsebbibi bizleriz. Allah'ın kevnî kanunlarına muhalefet ederek; dere yataklarına, tarım arazileriyle fay hatları üzerine bozulmuş vicdanlarla, çürük binalar inşa ettik. Bunları de süsleyip kendimize ve sevdiklerimize mezar yaptık. Denetim mercileri mantar gibi büyüyen bu yapılara izin vererek, seyirci kalmaları kederin acı olan yüzüydü bence.

Ecdadımızın yapmış olduğu saraylarda konuklarımızı gururla ağırlıyor, dipdiri ayakta olmaları bizi şaşırtmıyor nedense. Ülkemizin gerdanlığını süsleyen, İstanbul Boğazi'ndeki tarihî yapılarla iftihar ederken ders kitaplarımızda yapanların esameleri bile okunmuyor. Üzerinde güvenle geçtiğimiz tarihî kemer ve köprüler çiğneyerek geçiyoruz. Vicdani ve imani olan bu şaheserler; turistik bir nazarla olağanlaştırılıyordu.

Güvenle alışveriş yaptığımız, medar-ı iftihar tarihî çarşılar, atalarımızın imar ettiği yapılar değil miydi? İçinde huşu ve huzurla ibadet ettiğimiz camiler kendi kendine bir araya gelmiş taşların tecemmu ettikleri yığınlar mıydı? Aralarında beton ve demirlerin olmadığı, sadece taşların omuz omuza verdiği köşkler, saraylar, hanlar, hamamlar, camiler, surlar ve kaleler gibi yapılar ayakta iken teknolojinin bütün imkânlarıyla çelik, demir ve betondan yaptığımız yapılar başımıza yıkılıyor olmaları garip değil miydi?

Belki de sorgulamam gereken vicdanlarımızın esir olduğu his ve heveslerimizi meşrulaştıran eğitim ve yasalarımızdı. Bizi diri diri gömen his ve hevesimize zebun eden kararmış gönül ve vicdanlarımızdı.

Ülke gelirinin büyük kısmını ayırdığımız eğitim-öğretim faaliyetlerinde eyleme dönüştürmediğimiz bilgilerle imtihan oluyoruz galiba. Sayısal ve sözel derslerin yarışına kurban ettiğimiz çocuklarımızın yaptığı işlerle sımanıp duruyoruz. Belki de doymak bilmeyen mal ve servet hırsı, diri diri toprağa gömüyor bizi ve geleceğimizi.

Dere yatağına kurulan binalara nasıl izin verildi? Yönetenlerimiz sözüm ona bu eğitimin birer ürünü değiller miydi? Fay hatlarının üzerinde kurulan kentleri kuşlar mı inşa etti? Yoksa bu binalara ruhsat veren ormanın kralı aslan mıydı? Demirini, çimentosunu velhasıl malzemesini eksilterek inşa ettiğimiz bu devasa mezarları filler mi yaptı? İş yerini genişleterek daha fazla kazanmak isteyen çıkar meftunu zavallılar kimlerdi? Bu kurnazlık mı, yoksa aymazlık mı bilemedim. Bu davranış kurnazlık ise tilkilere mudhike olduğumuz aşikârdır. Şayet aymazlık ise hakkında gelecek kanun ve yasalar olmalı diye düşünüyorum. Kendimize, ülkemize ve geleceğimize tuzak kurmayı ne çok sevmişiz meğer! Bu kör eğitimle, ölmüş vicdanımızla, bozulmuş ahlakımızın neden olduğu yıkımın faturası ağır oluyordu. Garip olan şey; hâlâ kent ve köylerimizde denetimsiz ve rastgele yapılan yapılara göz yumuyoruz olmamız değil mi?

Devlet güvenliğimizi sağlamakla mükellef bir şahsımanevidir. Bu şahsı oluşturan ise bizleriz. Nasıl aracımızın

yol güvenliğini koruyup muayene, sigorta vb. kıstasları mecburi hâle getiriyorsa, barındığımız konut ve işyerlerimiz de güvenilirliğini kontrol etmeli, can ve malımızı korumalıydı diye düşünüyorum. Yurdumuzu iç ve dış tehditlerden muhafaza eden anlayış ve irade; doğal afet ve depremlerden de korumalı, toplum ve bireyi türlü illetlerden korurken doğal afetlere karşı bigâne kalınmasına üzülüyorum.

Eğitim sistemi dediğimiz olgu, fert ve toplum vicdanıyla örtüşmeli, farklı medeniyetlerin eğitim müfredatlarını benimseyip uygulamak ise müstemleke zihniyetini peşinen kabullenmek olduğunu söylemeliyim. Toplumun hak ve menfaatini gaye edinen programlar özgürlüğün nişanesi, hakk-ı hayatımızın gayesi olmalıydı.

Kâinat ölçü ile tersim edilmişken mizanız ve ölçüsüz yaşanılır mı? Bize emanet edilen görevleri ifa ederken en mükemmeliyi yapmak kimliğimizin gereği değil miydi? İnsanın en kutsal haklarından biri olan yaşama hakkını elinden alacak yapılara izin verilmemeli, doğal yaşama zarar verecek eylemleri kesinlikle önlemenin yollarını bulmalıydık.

Asırlardır zelzeleden binlerce vatan evladı, masum çocuklar, şefkat abidesi ebeveynleri kaybetmekteyiz. İnsanoğlu gidenin yerine koyabilecek unsurları deruhte etmeye muktedir değilken, geride kalanların kederini teskin etmeye, acısına ortak olmaya meyil yaratılmıştır. İşte bu duygu belki de melekleri arkasına almış, rahmetin filizlenmesine sebep olmuştur.

Neyse ki toplumun vicdan-ı umumisi hay ve diriyyi bu topraklarda. Bu felaketlerde Allah için bir araya gelerek

mucizevi bir şekilde hareket ediyor. Kısa sürede ölmek üzere olan kendisini belki de ayağa kaldırıyordu. Millî ve vicdanî şuur, onu tekrardan diriltiyor, ilmin hâkim olacağı edep ve hayânın gölgesinde nefes aldırıyordu. Belki de Rabb'im bu toplumu iman kalesinde koruma altına aldığını anlıyordum.

Bela ve musibete duçar olan insanoğlu hem zayıf hem nahif hem de acizdir. Ayakta tutabilecek kuvvet ve kudretin imanla birlikte ona uzanacak olan samimiyet ve şefkat elidir. İnsanî duygu ve eylemlerimiz olmazsa eğer bu elim hadiseler neslimizi kimsesiz, mutsuz bırakacak, acı hatıraların, bedensel ve ruhsal hastalıkların pençesine savunmasızca atacak, belki de geleceğe dair umutlarımızı yok edecektir.

Ölmemiş vicdanların, kardelen misali ruhların, ilkbaharda mis kokan kır çiçekleri gibi, semavi bir emir ile bir araya gelip ittihat eden insanlarımız var neyse ki. Tevhid-i kâblenin neticesinde tevhid-i kulub intişar etmiş, ittifakta birleşmişlerdi. Bu kahramanların partisi, pıtırması, şayia ve nümayişleri yoktur. Dernekleri, gazeteleri, televizyonları, cemiyetleri de yoktur. Bunların menfaatleri, paraları ve pazarlıkları da yoktur. Sadece Allah'a ve milletine adanmış ruhları, canları, gayretleri ve geleceğe dair umutları vardır.

Libasları bir, kaskları bir, Rableri bir, bayrakları bir, vatanları bir, kibleleri bir olanların birliğinden; Allah'ın yardım ve inayetiyle yeryüzü ve gökyüzünün orduları da harekete geçmiş olduğunu görüyor ve secdeye kapanıyorum.

Bu bilinmezlerin; kahramanlıkları gizli, gönülleri hisli, elleri nasırlıdır. Dünya metana gözleri kapalı, kalpleri ise Allah'a açıktır. Nereli olduklarının hiçbir önemi yoktur. Nerde acı ve keder varsa oralı olur, belki de orada ölürler. Dilleri olsa da gözleri konuşur, elleri ise semayı *Allahu Ekber* nidalarıyla çınlatarak hizmet ederler.

Gözyaşları hem ölen için akar hem de sağ çıkana sel olur. Mensubiyeti ümmettir. Gayretleri himmettir. Âşk-ları merhamettir. Kibleleri tevhattir. Hür vatanında Allah'a kul, gayesi kula hizmettir. Müstesna kahramanların isimleri, rütbeleri, makamları, mal ve mülkleri de yoktur. Allah onlardan razı, onlar da Rablerinden razıdırlar.

Onları tavsif etmeye kelimeler kifayetsiz kalır. Zira iman edip dünya ve ahiret için yararlı iş yapanlar için nimetlerle dolu cennetlerin müjdesiyle birbirlerine sınıksız kenetlenmişlerdir. Bu ermiş ve bilinmez kahramanların mükâfatını Rableri tarafından verilecek olması en büyük nimettir.

İlkokula giden kız çocuğun elindeki okul önlüğüdür bütün sermayesi. Onu da deprem bölgesine göndermek isteği ağıtır hepimizi. Kış ortasında eksi otuzlarda terlik giymiş tir tir titreyen erkek çocuğun botudur umudu. Onu da Kahramanmaraş'taki kardeşine gönderecek belki.

Bu meşkûk günlerden meşhur devre gitmenin yolu ise bilinmez kahramanların vicdanında mündemiç olan ahlak-ı âliyedir. İnşa edeceğimiz eğitim sistemiyle kültür dünyamızı tüm işimize hâkim kılarak, Hak ve adale-

tin hizmetinde olacak yasalarımızla ÷lkemizin yeniden imarını sağlayacak, afetlerin üstesinden daha güzel bir şekilde geleceğiz.

Necip ve çalışkan milletimizin necatı, eğitim sistemindeki kokuşmuşluktan kurtulmaktır. Bu sistemin akla, vicdana ve ruhlara tesir edeceği günleri hasretle beklemekteyim ben. Doğal felaketlerdeki olağanüstü birlik ve beraberliğimiz bunu haykırmakta, yeni neslin kurtuluşu kendini tanıyan, varoluş sebebini bilen fertlerle mümkün olacağına inanmaktayım.

Hasılıkelam bireyin dimağına; “Ben kimim? Nereden geldim? Nereye gidiyorum? Ve bu dünyadaki vazifem nedir?” akidesini tesis etmeden yapacağımız her bina-
nın enkazında kalmaya mahk÷muz...

KIYAMETE RAMAK KALA!

Depremiñ bizleri derin uykumuzdan bu denli sarsıntıyla uyandıracağını hiç düşünmemiştim. Bu felaketin bu kadar kaba, nezaketten yoksun olduğunu ne bir yerde okumuş ne de duymuştum. Sabah namazına yakın bir saatte (04:17'de) başlayan sarsıntı anında yataktan fırladığım gibi çocuklarımın odasına koştum ve onları uyandırdım. Onlarla beraber ne yapacağımızı şaşırılmış bir şekilde kapının pervazının arasında öylece kalmıştık. Korkunun pik yaptığı o anda tavanın her an başımıza çökeceğini ve hayata gözlerimizi yumacağımızı düşünüyorduk. Öyle bildiklerimizi unutturan cinstendi bu sarsıntı. Deprem tatbikatlarındaki **“Güvenli bir yer bul, çök ve kapan”** söylemlerinin aklına gelmesi ve bunları uygulamak muhaldi. Çünkü korku ve tecrübesizlik aklımızı başımızdan almıştı. Âdeta, **“Onu gördüğünüz gün, bütün emzikli kadınlar; çocuklarını bile unutup bırakır, her gebe kadın, çocuğunu düşürür ve insanları sarhoş görürsün, fakat sarhoş değildir onlar, ancak Allah'ın azabı pek çetindir**

(Hac:2).” hükmünü iliklerimize kadar hissetmiştik. İnsan, ölümü hep kendisinden ve çevresinden uzakta görmekte. Ta ki şah damarından daha yakınına gelene dek. Evet, dudaklarımızda titrek bir sesle **Kelime-i Şahadet** vardı. Küçük oğlum Ahmed Yasin tam ortamızda ve gözleri korkunun esiri olmuştu. Bitmeyeceğini düşündüğüm sarsıntı durduğu anda üzerimizdeki kıyafetlerle derhal evimizi terk ettik ve garajda bulunan aracımızı dışarı çıkarttık ve Elbistan’a 5 km uzaklıkta bulunan Çiçek Köyü’ndeki kayınbabamların evine gittik. Bu esnada meydana gelen birçok artçı sarsıntıyı da araçta olduğumuzdan hissetmemiştik. Burada da evlerin içerisine girmeye korktuğumuzdan araçların içerisinde kaldık. Hava soğuk, elektrikler ve sular kesik, araçlarda yakıt yok... hayatın fonksiyonları âdeta ölüme eşlik ediyordu. Telefonumun şarjı da bitmişti. Ne çevrem benden ne de ben çevremden haber alabiliyorduk. Âdeta deprem bizi ıssızlığa mahkûm etmişti. Şükür bu ilk depremde ne evimiz yıkılmıştı ne de can kaybımız olmuştu.

Gün ağarınca kar suyuyla yüzlerimizi yıkadık ve bir şeyler atıştırdık. İlk depremde evimizden alelacele çıktığımızdan, eşimle beraber eve gitmeye karar verdik. Evimizden hem biraz eşya alacaktık hem de evin durumuna bakacaktık. Saat 11:00 civarı eve girdik. Ev, âdeta mezar gibi karanlık geldi bize. Evimizde birkaç yerdeki boya çatlağından başka bir şey gözümüze çarpmadı. Zaten apartmanımız üç katlı ve altı daireden oluşmaktaydı. Apartmanın altında garaj, en üstünde de kilerler vardı. Birkaç eşyayı aldıktan sonra alt kattaki komşularımızla görüştük ve geçmiş olsun dilekelerimizi ilettik. O esnada evde durmamalarını tembih ettik ve

helalleşerek ayrıldık. Biz, tekrar kayınbabamların evine geldik. Bu ev, müstakil ve tek katlıydı. Şükür, bu evde de hasar yoktu. Geldiğimizde öğle vakti olduğundan abdest alıp namaz kılmak için içeri odalardan birisine geçtim. Aslında ne evlerde ne de dışarılarda rahattık. Korku ve tedirginlikle beraber şükür ve dua da hep bizimleydi. Saat 13:24'teki depreme öğle namazını kılarken yakalandım. O anda büyük oğlum Cihangir evin içerisinde uyuyordu. Kayınbabam da diğer odada namaz kılıyordu. Sarsıntı öyle şiddetliydi ki kapıdan tutunarak ayağa zor kalktım ve ayakta zor duruyordum. Bir taraftan da oğluma sesleniyordum. O da uyanmış odadaki masanın altına girmiş ve son anda benim sesimi duyup odadan dışarı çıkmıştı. Beraber evden dışarı çıktık. O esnada kayınbabamın evin içerisinde kaldığı aklıma geldi. Sarsıntı esnasında tekrar eve girdim ve onu aradım. O da diğer balkona çıkmış ve kanepenin üzerinde sarsıntının bitmesini beklemiş. Şükür bu ikinci depremi de atlattığımız. Rabb'im ikinci kez hayatımızı bağışlamıştı ve bizleri, âdeta şükür ve sabır imtihanına tabi tutmaktaydı. Sarsıntı durduğunda alt komşum Mehmet Abi'yi aradım. O da tüm sitenin çöktüğünü söyledi. Evimiz içerisindeki eşyalarımızla enkaza dönse de biz bunların sadaka hükmünde olduğuna iman etmiştik. Rabb'imin verdiği metanetle de üzülmedik. Ancak çok sayıda komşumuzun enkaz altında kalması bizi derinden sarsmıştı. Çünkü hem içerideki hem de dışarıdaki dünyamız yıkılmıştı. Bir gün sonra yıkılan evimizin oraya gitmiştik. Komşularımızdan 15 kişi enkaz altında kalmıştı. Bunlardan beşi kurtulurken on kişi rahmet-i Rahman'a kavuşmuştu. Bazı ailelerden kimse kalmazken bazılarından

bir kişi kalmıştı. Eşi ve kızı enkazda kalan alt komşun Mehmet Abi'nin çaresizce enkazı seyretmesi hâla gözle-
rimin önünden gitmiyor. AFAD yetkililerinin enkazdaki
aramaları, evlerin planlarını öğrenmeleri, ses cihazla-
rıyla dinleme yapmaları vs. bu işin tecrübe ve eğitimle
olabileceği kanaatini ve çok önemli olduğunu âdeta ha-
fizama kazınmıştı.

Depremin ilk günü aslında kimse kendisinde değildi.
Birinci derecede akrabalarımızda can kaybının olma-
masına sevinemiyorduk. Çünkü haber aldığımız her
arkadaştan daha acı bir dram dinliyorduk. Elbistan şe-
hir merkezinin ne durumda olduğunu, okul müdürü
olduğum Kümbet Ortaokulunun yıkılıp yıkılmadığını
da merak ediyordum. İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü'müz
WhatsApp guruplarında okullarımızın hasar durumunu
soruyordu. Çünkü birçok insan bizim gibi evsiz kalmıştı.
Hava soğuktu. İnsanlar açtı. Tüm bu sorunların özü-
mü öncelikle sağlam bir binaya yerleşmekle başlayacak-
tı. şükür birçok okul gibi bizim okulda sağlam, dimdik
ayakta duruyordu. Okulların aşırı soğuktan ve kar ya-
đından dolayı o gün tatil edilmiş olması daha büyük
sorunların çıkmasını da önlemişti. Eğitim camiası hem
bina olarak hem de fert olarak halk için seferber olmuş-
tu. Hayatın zor anında eğitim kurumları ve eğitim ne-
ferleri hem öndeydiler hem de öncüydüler.

Depremin ilk üç günü insanlar ne can kayıplarına ne de
mal kayıplarına üzülemediler. Çünkü kimse kendisin-
de değildi. Yaşayan ölümler misali insanlar enkazlardan
yakınlarını çıkartmaya çalışıyorlardı. Hastane personel-
lerinin gecesı gündüzü belli değildi. Bir yandan enkaz-

dan insanlar çıkartılıyor, diğer yandan cenaze işlemleri yapılıyordu. Bunların yapılması farklı salgınların önüne de geçmekteydi. Çok geniş bir coğrafyada meydana gelen bu deprem hem yetkilileri hem de halkı derinden sarsmıştı. İnsanlar evlerine giremediğinden, elektrikler ve sular kesik olduğundan ekmek, su gibi hayati ihtiyaçlarını özel marketlerden karşılıyorlardı. Henüz yardım tırlarının ulaşmamış olması bazı taşkınlıklara neden olsa da insanlar hayatta kalabilmek için bazı şeyleri yapmak mecburiyetinde kalmışlardı. Âdeta çaresizlik bazı davranışları masum hâle getirmişti. Deprem verdiğî hasarların yanında sosyal medyalarda dolaşan yalan haberler, yanlış algılar da insanları çok tedirgin etmekteydi. Bir yandan yaralarımızı sarmaya çalışırken bir yandan da bu tarz haberlerle sarsılıyorduk. Tabii ki devletimiz tüm kaynaklarıyla seferber olmuştu. Deprem bir anda olup bitti ancak yaralarını sarmak uzun zaman alacaktı. Deprem üçüncü gününden sonra yardımlar sel olup aktı âdeta. Ancak bu yardımları sevk edip ihtiyaç sahiplerine ulaştırmak da önemliydi. Bu anlamda bakanlar, milletvekilleri, mülkî amirler, yerel yöneticiler, kurum amirleri ve çalışanları ile halk bu yarayı sarmak için canhıraş bir şekilde çalışıyordu. Halk, okullarda kurulan sosyal marketlerden ihtiyaçlarını giderirken, aşevlerinden karınlarını doyuruyor, önceleri çadır kentlerde barınırken, sonraları konteynır kentlerde yeni düzene alışmaya çalışıyorlardı.

Benim üç oğlum vardı ve bunlardan ikisi sınavlara hazırlanıyorlardı. Birisi YKS'ye diğeri de LGS'ye hazırlanıyordu. Her öğrencide olduğu gibi tüm hazırlıklar bir anda durmuştu. Çünkü hayat sınavı başlamıştı. Bizler

de diğerk depremzedeler gibi çocuklarımızı memleketin daha güvenli yerlerine yerleştirip tekrar memlekete dönmek üzere Elbistan'dan ayrılmak zorunda kalmıştık. Ayrıılırken nereye gideceğimize tam karar verememiştik. Çünkü depremin olma ihtimali olan hiçbir yere gitmek istemiyorduk. Sonunda Ankara'ya gitmeye karar verdik. Buralarda bizlere yardım elini uzatan, ilgi alaka gösteren hiçbir kimseyi, kurumu unutmamız mümkün değıl. Beş aile 20 kişiyle bir evde kaldık. Ancak deprem psikolojisinden az da olsa uzaklaşmıştık. Yeni bir ev, yeni bir şehirdeydik. Buralarda evlerin dimdik ayakta durması tuhaf geliyordu bizlere. Yardımseverlerin el uzatması çok anlamlıydı ancak bunları kabul etmek çok zordu. Çünkü boyun bükmeye, yardım almaya alışık değıldik. Aklimız memlekette ve gözlerimiz ekranlardaki haberlerdeydi. Çocuklarımızın okul kayıt işlemlerini hallettikten sonra eşimle beraber memlekete geri döndük. Gündüzleri gâh çadır kentlerde gâh okullardaki sosyal marketlerde halka hizmet ederken geceleri korkudan eve giremiyorduk.20 gün kadar kayınbabamların balkonunda kaldık. Soğuktı ama güvende hissediyorduk. Sonra tekrar Ankara'ya döndük.11 Nisan'da Elbistan şehir merkezinde ilk ve tek açılan ortaokul, müdürü olduğum Kümbet Ortaokulu idi. Ramazan ayında ailecek döndüğümüz Elbistan'da, yeni bir hayat düzenine alışmak zorundaydık. Ramazan ayında her mahallede ayrı bir aşevi hizmet vermekteydi. Okulumuz üniversiteye hazırlanan öğrencilerimize YKS kitapları dağıtım merkezi olarak da hizmet vermekteydi.16 Haziran 2023'e kadar pek öğrenci gelmese de okulumuz devam etti. Bu süreçte iki oğlumla beraber sabah okula geldik, akşama

doğru eve gittik. Onlar derslerine çalışmaya çalıştılar, bizler de hem öğrencilerimize hem de velilerimize hizmet etmeye çalıştık. Devletimiz depremin her aşamalarında halkının yanında yer alarak yaraları bir nebze de olsa hafifletmiştir. Depremzedelere her alanda sunulan katkılar birçok kişiye hayata bağlamıştır. alışanından işsizine, öğrencisinden öğretmenine, esnafından, çiftçisine kadar toplumun her kesimine yardım eli uzatılmıştır. Depremzedeler “Devlet Baba” sözünün anlamını yaşamlarında görmüşlerdi.

Bu deprem bizlere empati yapmayı öğretti. Ölümün çok yakın olduğunu gösterdi. Zorda kalana yardım eli uzatmanın, duanın, gönüllü olarak yardıma koşmanın, fedakârlığın, tedbir almanın, sağlam konutlarda oturmanın, koordinasyonun, israf etmemenin, ekip olmanın önemini kavratdı. Rabbim hiç kimseye böyle felaketler yaşatmasın inşaallah.

ÜLKEMİN EN SESSİZ GÜNÜ...

Günlerden 5 Şubat Pazar. Erzurum'da yoğun bir kar yağışı var. Maarif camiası olarak hepimizin gözü kulağı Erzurum Valiliği'nden gelecek kar tatili açıklamasında. Akşam saatlerinde beklediğimiz haber geldi. 6 Şubat Pazartesi günü, yoğun kar yağışı nedeni ile Erzurum'da eğitime bir gün süre ile ara verilmişti. Aynı okulda görev yaptığım Hasan Ağabey ile tatilden istifade pazartesi günü için bir program yapmıştık bile. Okulların tatil edilmiş olmasının verdiği rahatlıkla yat saatini de epey geçirmiş, sabah dokuzda buluşmak üzere sözleşerek girmiştim yatağa...

Gece eşimin korku dolu sesi ile uyandım. Eşim son derece endişeli bir şekilde deprem olduğunu söylüyordu. Uyku sersemliğinden midir yoksa sarsıntının şokundan mıdır bilemiyorum, hiçbir tepki veremedim. Ne yan odada yatan çocuklarımın yanına gitmek geldi aklıma ne de güvenli bir yere kapanmak. 25-30 saniye süren sarsıntı boyunca öylece yatağın üzerinde kalakaldım. Sarsıntı bittiğinde telefona uzanarak saate baktığımda saat dördü yirmi bir geçiyordu.

6 Şubat Pazartesi sabahı Hasan Ağabey ile sözleştiğimiz üzere saat 09.00'da buluştuk. Gece deprem olduğunu biliyorduk ancak depremin boyutu, oluşturduğu tahribatla ilgili ikimizin de net bilgisi yoktu. Bir yandan işlerimizi halletmek için dolaşırken bir yandan da depremle ilgili haberleri takip ediyorduk. Öğlen yemeğinde Fatih de bize katıldı. Yemek için oturduğumuz esnaf lokantasında bir yandan çağ kebablarımızı yerken bir yandan da televizyondan deprem bölgesi ile ilgili haberleri izliyorduk. Depremin şiddetini, etki alanının büyüklüğünü, deprem bölgesinden gelen vefat sayılarının hızlıca arttığını görünce Hasan Ağabey ve Fatih'e 'deprem bölgesine gitmeye karar verdiğimi, benimle gelip gelemeyeceklerini' sordum. Onlar da hep beraber gidelim deyince Erzurum AFAD'da görevli bir tanıdığımızı arayarak yardım için deprem bölgesine gitmeye gönüllü olduğumuzu, bizi bölgeye gönderip gönderemeyeceklerini sorduk. Görüştüğümüz kişi hemen çantalarımızı alıp AFAD'a gelmemizi söyledi. Yemeklerimizi yarıda bırakarak hemen ayaklandık. Yolda iken diğer arkadaşlarımızı aradık, gelip gelemeyeceklerini sorduk. Yavuz ve Harun da geleceklerini söylediler. Evlerimize uğrayacak, çantalarımızı alacak, bir an önce AFAD'a gidecektik. Yolda iken eşimi aradım. Deprem bölgesine gideceğimizi, acilen bir çanta hazırlamasını, çantayı alarak hemen yola çıkacağımı söyledim. Beş öğretmen arkadaş hemen organize olarak, deprem bölgesine gitme kararını aldıktan yarım saat sonra Erzurum AFAD' da bir araya gelmiştik.

Saat 13.30-14.00 suları idi. Erzurum AFAD'dan, daha önceden tanımadığımız 34 kişilik bir kfile ile Hatay'a doğru yola çıktık. Yaklaşık 14-15 saat süren bir kara yolu yolculuğu sonrasında Hatay Afet İl Koordinasyon Mer-

kezi'ne ulaştığ. Erzurum'dan yola çığtığımızda Hatay'da bizi büyük bir depremin beklediğini tahmin ediyorduk ancak Hollywood filmlerindeki felaket sahnelerini aratmayacak bir tablo ile karşılaşmayı beklemiyorduk. Oluşan enkazın dünyadaki herhangi bir devletin kendi imkânları ile kaldırılabileceği, müdahale edilebileceği bir enkaz olmadığını, sebeplerin ve imknların ne denli aciz kaldığını deprem bölgesine ulaştığımızda anladık.

Hatay Afet İl Koordinasyon Merkezi'nin binası da depremde hasar görmüştü. İl Koordinasyon Merkezi'nde gönüllü, profesyonel, eğitimli-eğitimsiz, ekipmanlı-equipmansız belki 400-500 kişilik bir grup bulunuyordu. Herkes bir an önce enkaz alanına gitmek ve bir işin ucundan tutmak istiyordu ancak AFAD kalabalığı organize edemiyordu. Nasıl edebilirdi ki? AFAD görevlileri de depremzede idi. Hem görevliler hem de dışarıdan yardım için gelenler son derece gergindi. AFAD yetkililerine Erzurum'dan ekipmansız 39 gönüllü ile yardım için geldiğimizi kayıt altına aldırđık.

Alanda yönlendirme beklerken Erzurum AFAD başkanı ile karşılaştığ ve gönüllü olarak geldiğimizi, kriz masasının bizi ynlendiremediğini, bizi Erzurum AFAD'ın profesyonel ekiplerine yardım için dâhil etmesini istedik.

Erzurum AFAD başkanı sahadaki ekipleri ile bir telefon görüşmesi yaptıktan sonra bize 600 Evler bölgesine gitmemizi söyledi. Hemen hareket ettik. Gün aydınlanmaya başlamıştı. Gün aydınlandıka yaşanan afetin boyutları daha net ortaya çığıyor, bizim ise kayđı düzeyimiz git gide artıyordu. Bir yerde otobüs durakladı, bir müddet bekledik ve bir yerden kask, baret ve yelek getirildi.

Sadece bizi depremzedelerden ayıracak basit baret ve yeleklerimizi giydikten sonra yola devam ettik. 600 Evler için yola çıkmışken nasıl olduğunu bilmediğim bir şekilde Antakya Akevler Mahallesi'nde durduk. Araçtan indik ve Meltem Sokak'a doğru ilerledik.

Başımızdaki kaskları/baretleri ve üzerimizdeki yelekleri gören depremzedeler kollarımızdan tutup yalvarırcasına enkaz altında olan yakınlarını çıkarmamızı istiyorlardı. Kiminin annesi, kiminin babası, kiminin çocuğu, ablası, kardeşi... Her enkazın altında insanlar vardı. Gördüğümüz manzara, insanların çaresizliği bizde bir şok hâli oluşturdu. Biri kolumuzu bırakıyor, hemen ardından başka biri ağlayarak elimizden çekiştiriyordu. İnsanlardan kimisi panikle sağa sola koşuşturuyor, kimisi yıkılan bir enkazın başında içeride kalan ailesi için ağlıyor, kimisi beton kütlelerinin arasına doğru bağırarak acaba bir ses alabilir miyim diye kulak kabartıyordu. Yerle bir olmuş bir mahalle, çaresizlik içerisinde bizden yardım bekleyen insanlar ve hiçbir ekipmanı olmayan bizler...

Bir insan hayatında kaç defa böyle bir manzara ile karşı karşıya kalır ki? O ana kadar yaşadığımız belki de ömrümüzün sonuna kadar yaşayacağımız en dehşetli anların içerisinde idik. Korku, tedirginlik, üzüntü, çaresizlik tam bir duygu karmaşası... Ekipten bazı arkadaşlar ellerimizi kollarımızı çekiştirerek bizden yardım isteyenlere, profesyonel ekip olmadıklarını, ekipmanlarının bulunmadıklarını anlatmaya çalışırken bizler ekipmansız olduğumuz hâlde neler yapabileceğimizi konuşmaya başlamış, ekipten ayrılarak bir enkazın başına ulaşmıştık bile. Her ne kadar depreme müdahale konusunda bir eğitim almamış olsak da, ekibimizdeki 40 yılını in-

saatlarda geçirmiş bir babanın öğretmen oğlu olmanın avantajı ile ilk enkaza müdahale etmeye başladık.

Meltem Sokak, Hasret Apartmanı...

Çift daire üzerine kurulu dört katlı olduğunu tahmin ettiğimiz yerle bir olmuş bir bina...

Enkazının içerisinde sıkışmış yirmili yaşlarda bir kız...

Görüntüsü hâlâ gözümün önünde sesi ise kulaklarımda... İsmi Yıldız... Yalnız değildi Yıldız. Annesi, babası, abisi ile beraber yakalanmışlar depreme. Yıldız ile görsel temasımız var, konuşuyoruz. Hatta eğilerek/sürünerek yanına kadar gidebiliyoruz. Abisi Yusuf ve babası Orhan Amca'nın sesleri geliyor ancak görsel temasımız yok. Yıldız, annesinin de evde olduğunu söylüyor ancak annesine dair ne ses var ne de görüntü. Yıldız iki kat betonun altına fena sıkışmış. Reyhanlı'da oturan akrabalarından biri, depremden sonra kendilerine ulaşamayınca almış bir jeneratör ve kırıcıyı yanına, gelmiş hemen Antakya'ya. Adam öylece bekliyor, ne yapacağını bilmiyor. Hemen jeneratörü çalıştırdık ve en üstten kırmaya başladık. Bir insanın girebileceği büyüklükte bir delik açtık. Sonrasında bir kat daha aşağı indik. Yıldız'ın üzerine yığılan enkazı kaldırmaya başlayınca annesinin cansız bedeni ile karşılaştık. Ben hayatımda bir defa naaş görmüştüm ama hiç dokunmamıştım. O gün Antakya'da enkazın altında, bırakın cansız bedenlere dokunmayı, inşaat yıkıntılarının arasında tanınmaz hâle gelmiş bazı cesetlere sarılmak zorunda kaldım. Saat 10.00'da başladığımız Hasret Apartmanı'ndaki müdahalelerimiz akşam 16.00'ya kadar devam etti. Yıldız'ı, abisini, annesini, babasını ve karşı komşuları Ahmet Amca'yı enkazın

altından çıkarabilmiştik. Hasret Apartmanı'ndaki işimiz bitmişti artık. Sonrasında Güler, Tekin ve Reşit Apartmanları'na müdahale ettik.

Reşit Apartmanı'nda depremden yaklaşık 60 saat sonra çıkardığımız yirmili yaşlarda bir gencin “Abi deprem olalı iki hafta oldu mu?” sorusu hepimizin kanını dondurmuştu âdeta. Enkaz altında kaldığı süre boyunca zaman algısını yitirmişti. Yıkıntıların arasından canlı olarak çıkardığımız her can bizi biraz daha umutlandırmış, şok hâlinde telaffuz ettikleri bazı cümleler ise hafızamıza çivi gibi çakılmıştı.

Dünya bizim için hiç o kadar sessiz olmamıştı. Antakya da kaldığımız üç gün boyunca enkazlarda dinleme yaptık. “Sesimi duyan var mı?” diye bağırdıktan sonra, acaba bir ses daha duyabilir miyiz diye tüm hücrelerimizle duymaya odaklandık.

İnsanların dillerinin, dinlerinin, göz renklerinin ne kadar farklı da olsa gözyaşlarının renginin aynı olduğunu iliklerimize kadar hissettik. Türk, Arap, Suriyeli depremzedeler ve onları kurtarmaya çalışan yine Türk, Arap ve Suriyeli yardımseverler.

Duygusallaştık, enkazın altında ve üstünde iken 7-8 defa şiddetli artçı depremlerle sarsıldık ancak yine de sesini aldığımız insanları enkazın altında bırakmadık. Zamanla yarıştık, ellerin küreğe, tırnakların kazmaya, vücutların iş makinasına dönüştüğü anlara şahit olduk. Enkazın altından hayatta çıkardığımız her candan sonra biraz daha motive olduk, heyecanlandık.

Üçüncü günün sonunda bulunduğumuz bölgedeki enkazlarda dinleme yaptık, herhangi bir ses alamayınca Erzurum'a dönmek için yola çıktık. Dönüş yolunda ve evlerimize döndükten sonra orada yaşadıklarımızı ve karşılaştıklarımızı daha detaylı düşünme fırsatımız oldu.

Evlerimiz bize dar geliyor, hâlen daha enkazın altında birilerinin olduğunu bilmek, düşünmek o geniş odalarımızı küçücük birer kutu hâline getiriyor, evlerimize girmeyi imkânsızlaştırıyordu. Sıcacık yataklarımızda başımızı yastığa koyduğumuz anda uyuduğumuz o günler artık çok uzaklaşmıştı. Geceleri yatarken her an dışarı çıkacakmış gibi temkinli uyuyor, enkazın altından gelen seslerle yataklarımızdan kalkıyorduk. Gözlerimi kapattığım her anda kendimi enkazın içerisinde bulduğum zamanlar ne kadar sürdü bilemiyorum.

Bir el hareketimizle suya hatta sıcak suya, bir el hareketimizle ışığa, aydınlığa ulaşmak, ulaşabiliyor olmak ne büyük lüks olmuştu artık bizim için. Dünyadaki bazı şeylerin anlamı büyümüş, bazı şeylerin ise değeri kalmamıştı artık. Enkazın başında acaba ailesinden biri ölmeden çıkabilir mi diye günlerce bekleyen insanları, arşı titretecek şekilde ağlayarak minicik cesetlere sarılan anneleri, babaları gördükten, kendimizi bir an onların yerine koyduktan sonra ailemiz, çocuklarımız artık daha anlamlıydı bizim için. İnsanların onlarca yıllık emeklerini ipotek altına alarak sahip olmaya çalıştıkları milyonluk araçların ve evlerin nasıl da bir dakika sonra birer hurda yığını olabileceğini görmek, bazı şeylere gereğinden fazla değer verdiğimizizi en derin şekilde hissettirmişti bize.

Televizyon izlemenin bu kadar acı olduğu bir dönemi hatırlamıyorum. Eğlence aracı olarak kullandığımız televizyonlarda şahit olduğumuz elem verici haberler ve görseller... Her gün artarak devam eden vefat sayıları ve yakınlarını yitirmiş, belki de her şeylerini kaybetmiş insanların acı feryatları... Sanki bir savaş meydanı... Unutamayacağımız bir diğer husus ise bu savaşın kahramanları...

Her savaşın bir medyatik kahramanları vardır, bir de isimsiz kahramanları... Bir tarafta deprem bölgesine gitmeden, orada yaşananları bire bir görmeden, kameraların kadrajına sığmayan görüntülerden habersiz ahkâm kesen medyatik kahramanlar; diğer tarafta ise “Kim var?” diye seslenildiğinde, hiç düşünmeden ben de varım diyen, canlarını tehlikeye atarak insanlığa umut olmak için, karanlıklara ışık olmak için tereddütsüzce yıkıntıların arasına giren isimsiz kahramanlar. Her ne kadar diğerleri daha göz önünde olsa da milletimizin gönlü her daim isimsiz kahramanlarda...

Tonlarca inşaat yıkıntısının altında zifirî karanlıkta, zamanın hiç olmadığı kadar yavaşladığı, saatlerin günler kadar uzadığı o anlarda çaresizce beklerken, iğne ucu kadar beliren, sonrasında büyüyen ışık hüzmelerinin içerisinde uzanan o eller, ter ve toz içerisinde heyecanla size bakan, belki de ismini asla öğrenemeyeceğiniz, yıllar boyunca eşinize dostunuza anlatacağınız bir kahraman, isimsiz kahraman... Bu ülke çok şey borçludur isimsiz kahramanlara... Binlerce yıllık tarihi boyunca zor duruma düştüğü her anda elini değil gövdesini dahi taşın altına koymaktan çekinmeyen o yüce gönüllü insanlara...

Depremın üzerinden neredeyse bir yıl geçti. Tabii ki ilk günlerdeki kadar etkisi altında değiliz artık. Ama her Şey de tamamen geçip gitmiş değil henüz. Her akşam yatmadan önce muhakkak uğruyorum çocuklarımın odasına. Kendimce tedbirler alıyor, Şöyle bir bakıyorum sağa sola... Hâlen daha bir yerde yıkım çalışması gördüğümde zihnimde canlanıyor hatıralar. “Vay be! Neler yaŐamıŐız” diyorum içimden... Bir sonraki günün olabileceği ancak benim olamayacağım ihtimali geliyor aklıma. Bazen başımı yastığa koyduğumda, bazen ise bir sonraki gün için yoğun planlama yaptığım, stres oluŐturduęum anlarda... Deprem konusu geçtiğinde sessizleŐiyor içim, sessizleŐiyor ortam, sessizleŐiyor sanki dünya...

“Fark etmek acıydı ama gerekliydi.”

KIYAMETİN PROVASI

Kurak geçen bir kış gününün ardından kar yağmaya başlamış ve okullar tatil edilmişti. Okulların tatil edildiğini duyan çocuklar ve aileler bunun sevinci ile kar yağışını sevinçle karşılamış ve kartopu oynamaya çıkmışlardı. Kar yağışı bolluk ve berekete dair umutların da yeşermesine sebep olmuştu. Ne de olsa bir sonbahar boyu ve kışın başında, doğru dürüst yağış olmamıştı.

Geceleyn rahatsız olmam sebebiyle uyuyamamıştım, sabaha doğru artık takatten düşüp uyuyayım diye düşünürken bir sallantı hissettim. 2020 yılında komşu şehir Elazığ'da deprem olmuş ve Malatya'da bunu yakından hissetmiştik. O zamandan kalma bir psikoloji ile kendi kendime sallandım diye zannettim ki baktım perde ve lamba sallanıyor. Sonra karanlığa büründü her şey, elektrik kesildi. İşitme cihazı kullandığımdan etraftaki sesleri duymuyorum. Masadan ayağıma kitaplar, bir şeyler düşüyor. Hemen telefonumun ışığını açtım ve işitme cihazımı buldum, kulağıma taktım. Allah'ım, bu ne böyle!.. Sesleri de duyunca depremin vahameti daha iyi an-

laşılıyordu. Seslerle birlikte korku da arttı hâliyle. Elazığ Depremi'nde de korkmuştuk, şükür ki bir şey olmadı o zaman. Bu defa başka ama, durmuyordu devam ediyordu şiddetlenerek. Yatağın kenarında oturmuştum ve ne yapacağım diye düşünüyordum. Yüz saniyeye yakın ya da biraz daha fazla sürdü sanırım. Ama o anlar bitmek bilmedi, hele ki sıkıntılı bir durumda zaman geçmek bilmezmiş. Onu yaşadık o an, korku, endişe, bilinmezlik. Bir bilinmezlik koridoru içinde zaman tüneline geçmek gibi. Hayatın bir film şeridi gibi birden önümüzden akıp gitmesi gibi. hayâllerin, sevinçlerin, üzüntülerin, korkuların, endişelerin velhasıl bir ömrün yüz saniyeye sığdırılması. Bu izah edilemez aslında, yaşamak lazım. O anki korkuyu, endişeyi tarif etmek zor. Güvendiğiniz yerler güvenilir değil, ayağınız yere sağlam basamıyor çünkü yer sallanıyor!

Bu defa zaman kavramının yok olduğu bir anı yaşıyorduk aslında. Korku içinde sallantıyı anlamaya çalışıyoruz. Anlamlandıramıyoruz tabii, ömür dediğimiz hayat yolculuğunun buraya kadar olduğunu düşündüm artık. Dilimde dualar, kelime-i şahadeti getirerek artık ölümü bekliyordum. Çünkü bu şiddetli sarsıntı durmak bilmiyordu ve her şey gözümün önünde dağılıyordu. Artık çökecek galiba diye düşündüm. Buradan çıkmak mümkün değil gibi... Böyle düşünceler arasında iken bir baktım duruldu yer. Hemen üstüme bir şeyler alıp gözlüğümü de alıp aşağıya inmeye çalıştım. O anki panikle nasıl aklıma geldi bilmiyorum, doğalgaz vanasını kapattım, suyu kapattım. Karşı komşumun bebeği vardı, baktım bebek arabasıyla uğraşıyorlar, yardım lazım mı diye sordum. Hallediyoruz dediler, ben de çıktım dı-

şarı. Annem ve babamı aramaya başladım ki onlar da karşıdan geliyorlardı. Onlar da merak etmişlerdi, işitme cihazı kullandığımdan şimdi duymamıştır, nasıl çıkacak diye düşünmüşlerdi ki dışarıda bulduk birbirimizi. Bir anda ortalık mahşerî bir ana döndü. Yollar tıkanıp hemen, insanlar yollara dökülmüş ve trafiğin tıkanmasına sebep olmuştu. Zaten kar yağışı ile yollar tek şeride düşmüş ve yolda gitmek güçleşmişti. Anne babamı alarak araca doğru gittim, aracı çalıştırdım ve binadan biraz daha uzaklaşayım dedim. Çıkmadım trafiğe çünkü bu mahşerî kalabalıkta ilerlemek de zor olacaktı. ‘Allah’ım yardım et’ niyazları ile belirsizliğimizi düşünmeye başlamıştım. Ne olduğunu tam olarak anlayamamıştım, sosyal medyayı açtım, Malatya’nın simgesi Yeni Camii’nin yıkık görüntüleri vardı. Eski köy garajının karşısındaki otelin yıkıldığını, içinde insanların olduğu haberleri dolanıyordu, bir otel daha yıkılmış bir sporcu kafesi içinde kalmıştı. Bu haberleri okumak bile insanın yüreğini dağlıyordu. Oturduğum mahallede depremin etkisi ile ilk anda yıkılan bir şey yoktu çok şükür ama insanlarda büyük bir panik havası hâkimdi. Aracın içinde beklerken bir on dakika sonra büyük bir sallantı daha oldu. İlk deprem, daha sonraları öğrendiğimize göre 7,8 şiddetinde oldu. Aralarda 6 büyüklüğünde birçok artçı oldu. Aracın içinde sürekli sallanıyorduk. Sabahleyin 4.17’den sonra zaman durdu aslında. Öyle uzun bir gece gibi geldi ki güneş doğmayacak zannettim. İki kardeşim vardı; biri Malatya’nın bir ucunda oturuyor, biri ortasında kalıyordu neredeyse. Küçük kardeşime gideyim dedim çünkü bebeği vardı onun. Yolda güç bela ilerliyorduk. Benzinlikler kapalı idi. Kiminde benzin bitmişti, kimi de belki

kapatmıştı, detayını bilemiyorum. Bazı benzinlikler de hayrına araçların yakıt ihtiyacını karşılıyordu. Aslında depremle beraber insanlık da bir sınav veriyordu. Bunun sonuçlarını daha sonra görecektik.

O mahşerî kalabalık içinde Yeşiltepe'ye doğru ilerlemeye çalıştım ve kardeşimi aldım, çalıştığım okula getirdim. Okulda da elektrik kesilmiş ve bununla birlikte doğalgaz kesilmişti, kaloriferler yakılamıyordu. Bizim gibi birçok insan okula sığınmış ve çaresiz bir şekilde beklemeye koyulmuştu. Yer yer sallantının olması ile okula sığınan insanlar da kendini dışarı atıyordu. Allah'ım nasıl bir zamandan geçiyoruz. Yer durmuyor, gök durmuyor. Alabildiğine bir soğuk insanın kemiklerini donduruyordu neredeyse. Hayatımda ilk defa böyle bir soğuğa şahit oluyordum. Eksi on dereceleri bile görmemişken depremle birlikte aşırı bir soğukluk çökmüştü şehre. Ya depremden ya da soğuktan artık hayatımızı noktalayacağız galiba diye düşünmeye başlamıştım. Artık neyin doğru neyin yanlış olduğunu da düşünemiyorduk. Düşünsek de ne kadar sağlıklı düşünüyoruz o da meçhuldü.

Normal zamanda yirmi dakikada gittiğim diğer kardeşimin evine beş altı saatte anca gidebildim. Ambulanslar ilerleyemiyor, itfaiye ilerleyemiyordu. Şehirde büyük bir yıkım görülmüyordu ama depremden on bir şehir etkilenmişti. Milyonlarca insanın etkilendiği depremde birçok şehir depremzede idi, acil bir durumunda komşu şehirler diğer şehirlerin yardımına koşacakken, şu an daha uzak şehirlerden yardımın ulaşması gerekiyordu. Yolların durumunu da biliyorduk ki, depremin etki-

siyle yollar kırılmış, neredeyse hat değiştirmişti. Yardım ulaşmıyordu, su kesikti, gelen yerler ise toprağa karışmıştı içilecek gibi değildi. Çocuklar su ve yemek istiyordu ve hiçbir şey bulunamaz hâle gelmişti birden. Acizliğimizi iliklerimize kadar hissettiğimiz zaman diliminden geçiyorduk. Yeryüzünün hafif bir sarsıntı ile her şeyin yerle yeksan olduğuna acı bir şekilde şahitlik ediyorduk. Bunun tarifi yoktu. Kardeşimi almaya giderken yolda yıkılmış binaları görünce ve içinde insanların olduğu düşüncesinin acısı asla tarif edilemez. Tamamen aciz ve hiçbir şey yapamamanın verdiği duygu ile yolları geçmek, tamamen ruhu alınmış bir şehirde gider gibi yollardan korku ile geçmenin tarifi yok.

Yavaş yavaş günün ağarmasıyla birlikte depremin şehrimize neler yaptığını görmeye başlamıştık. Evimize ilk etapta girdiğimde sıva boya ile tamir ederiz diye düşünerek şükrediyordum. Hemen evden ısıtma cihazı pili ve acil ihtiyaç olan birkaç şeyi alıp evden çıkmıştım. Kardeşimin oturduğu ev beş katlı diye daha güvenilir olur düşüncesiyle öğleye doğru onların evine doğru gittik. Yolda tabii sayısız defa kaza atlattık. İnsanların da aklı depremle beraber yerle bir olmuş ve araçları da deyim yerindeyse deli gibi kullanıyorlardı. Eve geldikten sonra bebeğe mama verildi, evde su olduğundan kendimizi şanslı addedip su içtik, kahve yapmıştık içecektik ki 7,5 şiddetinde bir deprem daha oldu. Evde bağırışmalar, dışarıda lapa lapa yağan kar, öyle bir afet ki biri çık dışarı diyor, biri gir içeri! Herkes evlerine girmiş bu soğukta... Bu defa deprem yerden bir balyoz vuruyormuş gibi küt küt ediyordu. Allah'ım neler oluyor böyle! Aklımız Elazığ Depremi'ne gitmişti, deprem sonrası küçük küçük

artçı depremlerle deprem azalmıştı. Ama bu kez büyük bir deprem daha oldu. Herkes merdivene koşmaya başlamışken bir daha vurmaya başladı. Yere düşenler, yere kapananlar. Tam bir kaos... Yine herkes kendini dışarı attı. Şehir hızlı bir şekilde yalnızlığa terk ediliyordu. Çünkü deprem durmuyor ve insanlar bu soğukta nereye kadar gidebileceklerini bilmiyordu. Yardımlar yavaş yavaş şehre ulaşmaya başlamıştı ama kontrolsüz olması sebebiyle yağmaya uğruyordu maalesef. Ben yeğenlerim için su bulamamıştım mesela. Kapanın elinde kalıyordu. Her konuda büyük bir acizliğin içine düşmüştük.

Anne baba ve kardeşlerimi alarak tekrar okula sığındık, okulda tam bir imece usulü ile insanlar evlerinden ne getirebilmişse hepsini bir araya getirmiş ve hayatta kalabilmek için uğraş veriliyordu. Sular kesikti ve dışarıdaki karın eritilmesi ile çorba yapılmıştı mesela. İki günün ardından okuldaki insanlar bir sıcak çorba içebilmişti bu vesile ile. Zor zamanlardan geçiyorduk. Bir kardeşimin eşinin abisi Ordu'dan gelerek onları alıp götürmüştü, diğer kardeşimin eşinin akrabaları da İstanbul'dan gelerek bizleri alıp götüreceklerdi. Her yer kış kıyamet, yola düşmesinler diyordum, bizim için tehlikeye atmasınlar kendini. Dinlememişler çıkmışlardı yola. Çantama taksitleri bile bitmemiş bilgisayarımı koydum, bir iki dolmakalemim vardı yanıma aldım. Dedim zorda kalırsam satarım diye... Evlerimize neler oldu bilmiyorduk çünkü. İçerisi ne hâle geldi, ayakta duracak mı yıkılacak mı hiçbir şey bilmiyoruz. Çok zorda kalırsam küçük bir ilçeye tayin ister anne babamla kalırım diye düşünüyordum. Bir kıyametin içinden geçtik sanki. Zihnimiz meşgul, bedenler yorgun. Üç günlük uykusuzluk hâli ile

araç kullandım üstüne, yolda sürekli yüzümü yıkayarak anne babamı ve kardeşimi sağ salim bir yere yetiştirebilmenin dayanılmaz ağırlığı vardı üstümde. Herkeste bir endişe vardı ama ben bu yorgunluk üstüne bir de bu düşünceleri ekleyince altında ezilir gibi oluyordum. Depremın ikinci günün gecesi çıktık Malatya'dan. İsteyerek çıktık, o benim doğup büyüdüğüm aziz şehir, kayısı diyarı. Arkadaşlarımızla konuşurken geldin mi mübarek topraklara diye latife ettiğimiz memleketim. Yaşadığım, soluk aldığım ve huzur bulduğum şehir.

İstanbul'a vardıktan sonra yemek hazırlamışlardı, bir çorba içebildim sadece, bir şey yiyemedim. Bir hafta boyunca da doğru dürüst bir şey yiyemedim. Nasıl olsun ki ölümün soğuk yüzünü bizzat hissetmiştik, uçurumun tam ucundayken geri dönmüşüz. Allah'ın bize yaşama fırsatı verdiği bir zaman diliminden gelmişiz. Bedenimiz başka bir şehirdeydi ama aklımız sürekli Malatya'da, kalbimizde Malatya. Evlerimize ne oldu diye, ne yapacağız bundan sonra diye düşünüyorduk. Çok kalamadık yabancı bir şehirde, kardeşimin evi TOKİ'de olduğundan nispeten diğerlerine göre iyi diyerek orada kalırız düşüncesiyle döndük aziz şehre. Döndük ama şehir terk edilmiş neredeyse, akşamları her yer zifiri karanlık, binalar boş, lambalar yanmıyor. Cıvılcıvılcı olan cadde-ler sokaklar bomboş, yerini ucube bir şehre bırakmış. Yıllardır yaşadığımız şehrin bu boynu bükük hâlini görmek hiç kolay değildi. Bu duygularla yaşamaya devam etmeye çalışırken 27 Şubat'ta 5,6 büyüklüğünde bir deprem daha oldu. Bu depremde Malatya'da ağır hasar almış otuza yakın bina çöktü. Belki eşyalarımı alan ya da evinde olan insanlar maalesef bu göçük altında kaldı.

Annem, babam ve kardeşlerim de korkmuştu hâliyle. Ben de korkuyordum ama soğukkanlı olmak zorundaydım. Çünkü hareket ediyoruz, karar vermemiz lazım ne yapalım diye. İstanbul'da iken teyzem köydeki evinin anahtarını verdi, yeni yapıldığından onun rahatlığı ile köye gidelim dedik ve çıktık yola.

Köye gittikten sonra Kaymakamlık'ın elinde bir şey yoktu. Allah işlerini güçlerini rast getirsin, İstanbul'daki bir tanıdığım Elazığ'da akrabalarımız var deyip gecenin bir yarısı gidiş geliş 400 km yol katederek, soba, yakacak, şofben bir miktar gıda ve temizlik malzemesi ile hayatımda hiç tanımadığım insanlar yardıma geldi. O kadar değerli ve kıymetli ki bunlar. Bunun da tarifi yok, bu yardımın karşılığı asla yok. Allah yollarına taş çıkarmasın, işleri hep güzel gitsin diye dua ettim. Köyde iken her yeri sel götürüyordu bu defa. Merkezde birçok yerde çadır kentler kurulmuşken ve yavaş yavaş konteynir kentler kurulurken, bu sene büyük bir afetin başımıza geldiğini acı bir şekilde tecrübe ettik. Bir yandan deprem, bir yandan sel tam bir mahrumiyet bölgesine dönmüştü şehrimiz. Artık depremin yaralarını sarmak lazımdı, merkeze gidip geliyorum babamın ve kendi evime neler olacak diye ne yapacağız diye uğraşıyordum. Şehir büyük yara almıştı, ayaktaydı ama yorgundu, dokunsan yıkılacak hâlde idi. Haberlere, sosyal medyaya çok yansımada ama binalar ayakta diye iyi zannediyorlardı. Oysa büyük çoğunluğu tek tek yıkılacaktı. Şehir her geçen gün daha büyük bir boşluğa doğru ilerliyordu. Şükrediyoruz ki evimiz başımıza yıkılmadı ve iyi kötü onararak oturuyoruz. Tabii korku içinde ama yapacak bir şey yok. Hayat devam ediyor ve bir şekilde düzene

koymak zorundayız. Şehir ne kadar zamanda kendini toparlar bilmiyorum ama Şehrin ruhunun da yakalanması lazım. Fakat bu kısa bir süre içinde olmayacak gibi. El ele vererek bütün insanların azmi ile inşallah Şehrimizi tekrar ayağa kaldıracadıız diye umut ediyorum.

Rabb'im bir daha bize böyle afetler yaşatmasın niyazı ile hayata devam ediyoruz. Daha güzel bir Şehir için uğraŐacağız. Gitmedik bir yere ve Şehrimizin güzelleŐmesi, Şehrin ruhunu bulabilmesi adına bireysel olarak ne yapmamız gerekiyorsa yapmaya hazırız. İnsan bulunduğu yeri güzelliklerle donatabilir. Çok da kendimizi üzmeye gerek yok çünkü dünya bir yol, biz yolcu. Hancı değiliz ki oturup hâlimize ağlayalım.

ASRIN FELAKETİ -MİLLİ DAYANIŞMA-

Yokuyordu, havadaki bütün zerreler toprak kokuyordu. Yeryüzü bütün cömertliğiyle bağrını açmış her yere buram buram toprak kokusunu yayıyordu. Gökyüzü de yeryüzüne nispet yaparcasına tüm cömertliğiyle beyaz meleklerini -karları- gönderiyordu...

Gökyüzünden inen beyaz melekler gecenin katran siyahına inat geceyi pervasızca beyaza boyuyor, her zerredeki toprak kokusunu âdeta içine hapsediyordu, ne var ki yeryüzündeki keskin kokuyu bastırmak mümkün değildi... Efsunlu koku maddenin bütün zerrelerine sirayet ediyor, her yeri kendi rengine boyuyordu. Renkler mevsimlere meftundu; siyah ile beyaz kara kışa, yeşil ile mavi bahara, sarı ile turuncu hazana, gri ise o geceye meftundu... O gece meleklerle müsemma, yeryüzü gökyüzüyle müsemma, toprak hepsine inat bütün bir coğrafyayla müsemmaydı...

Kar tanelerinin aheste hâlleri, toprağın efsunlu kokusu, gecenin sükûneti ve yeryüzü ile gökyüzünün haşın

mücadelesi hepsi diplerde, en diplerde sinsice büyüyen derin bir acıya gebedi. Yeryüzüne inen beyaz melekler ile gökyüzüne çıkan toprak kokusu arasındaki savaş bütün gece sürmüştü ve galip TOPRAKTI...

***Toprak hırçındı,
Toprak haşindi,
Toprak gaddardı,
Toprak acımasızdı...***

Tarih: 6 Şubat 2023/ Saat 04.17

Toprak azametini gittikçe arttırıyor âdeta içindekini kusuyordu. Yurdumun 11 ili 45 saniye boyunca 7,7 şiddetindeki depremle sarsıldı. Yer sallanıyor, yer çatlıyor, yer içindekini pervasızca kusuyordu, buna inat üstündekini de içine çekiyordu. Göğün esenliğinin verdiği sükûnete karşın yer bir o kadar hırçındı. Sarsıntı bitmiyor, zaman geçmiyordu lakin geçmeyen bu saniyelerde yaşamdan nefesler soluyor, canlar geçiyordu. Yıkılan her binayla bin bir özenle kurulan yuvalar yerle bir oluyor, gözyaşları hıçkırıklara, acılar sessizliğe karışıyordu. Gökyüzünün beyazlığı, yeryüzünün meyus griliğine bezeniyordu. Her nefesin acı haykırışla tutunduğu karlar, göğe yükselen melek oluyordu. Çığlıklar, haykırışlar, gözyaşları, toprağa kardan önce düşüyordu; o gece gökyüzünün rengi beyaz, toprağın rengi griydi. Acının rengi yok diyorlardı, hayır acının rengi vardı! O gece acının rengi **KIZILDI!..**

Derinlerden çok derinlerden gelen acı feryatların, haykırışların, gözyaşlarıyla sulanmış duaların rengi hep kıızıldı. Siyah libasını giymiş bütün kelimeler o gece yasta

idi ve yaşanılanı anlatmaya kifayetsiz kalıyordu. O gece güzelliğe, mutluluğa, sevince dair her ne varsa hepsi elini eteğini çekmiş köşesine sinmişti. Tarih acının ve hüznün tarihiydi, gün matem günüydü...

Gece, karın beyazı ile toprağın grisinin verdiği mücadelenin acı tablosu ortaya çıkmaya başlamış günün ağarmasıyla hepimiz ürkütücü bir manzaraya uyanmıştık. Yurdumun 11 ili saat 04.17'de 7,7'lik ve ardından saat 13.24'te 7,6'lık depremle yerle yeksan olmuş, neredeyse haritadan silinmişti. Kahramanmaraş, Hatay, Adıyaman, Osmaniye, Gaziantep, Şanlıurfa, Malatya, Diyarbakır, Adana, Kilis, Elazığ ve bu illere bağlı ilçeler ve köyler kelimenin tam anlamıyla bir felaket yaşamıştı. 11 ildeki üzücü tablo hepimizin yüreğini enkaza çevirmiş, gördüğümüz bu manzaradan sonra bütün ülke yasa bürünmüştü. İnsanlık tarihinde benzerine az rastlanan felaketlerden birini yaşıyorduk ve bu olay ASRİN FELAKETİ olarak literatüre girmişti.

O sabah bütün televizyon ekranlarından gözlerimize yansıyan tek renk enkaz griliğiydi. Ekranlarda, radyolarda, haberlerde ve dahi sosyal medyada sadece bir haber vardı. İri puntolu kalın harflerle yazılı **ASRİN FELAKETİ**. Bu haber dünya basınında da geniş yer aldı. Çünkü son yüzyılda aynı anda 11 ili etkileyen -ki bu ifade manzaranın vahametini anlatmakta kifayetsiz kalıyor- büyük ölçekli iki deprem yaşanmamıştı. Depremin etkisi sadece ülkemizde değil Suriye, Lübnan, Filistin, İsrail, KKTC'de dahi hissedildi. Sarsıntının şiddeti o kadar büyüktü ki İtalya'nın kıyı bölgelerinde tsunami alarmı verilmesine sebep olmuştu. Bu olay dünya ba-

sınında da geniş yer aldı önde gelen birçok gazete bu felaketi ‘**Ölümcül Deprem**’, ‘**Büyük Afet**’, ‘**Sarsıcı Yıkım**’, ‘**100 Yılın En Ağır Depremi**’, ‘**Dev Deprem**’, ‘**Kıyamet Deprem...**’ gibi manşetler ile okuyucularına duyurdu.

“**ASRIN FELAKETİ**” Bu iki kelime, içinde onca ıstırapı, acıyı, gözyaşını, kederi hatta ölümü barındırıyordu. Manasında acı olan bütün sözler, o gün bu iki kelimenin içine hapsolmuştu. Bu iki kelime kulağımıza her geldiğinde ağırlığını bütün cesametiyle yüreğimizde hissettiriyordu. Milletçe acımızın tarifini kelimeler anlatmakta kifayetsiz kalıyor, toprağın yeryüzünde açtığı yarık bizim yüreğimizin ta derinlerine atılmış bir neşter yarasına dönüşüyordu.

Yüreğimizin ateşi, havanın eksilerde olan soğuğuna galip geliyor; soğğun tesiri acımızın hissettirdiklerinin yanından bile geçmiyordu. Düşündükçe insan aklını oynatabilirdi; enkaz altında aç, susuz ve derin bir karanlıkta binlerce can vardı. Bu vahim tablodan hava da cömert soğğunu esirgemiyor, karları enkazın üstüne yorgan niyetine örtüyordu.

Milletimizin bağrında derin yaralar açan bu yıkım devletimizde de derin üzüntüye sebep oldu, bundan dolayı Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN bütün yurttta 7 günlük millî yas ilan edildiğini açıkladı. Milletimizin başına gelmiş bu elim olaydan dolayı 7 gün boyunca bayrağımızı yarıya indirerek görünmez ölüm bayrağına yer açmış olacaktık.

İnsanlık mefkûresinde mutluluk, sevinç, öfke vb. duyguların evrensel olduğu gibi acının dili de evrenseldi.

Bizim içinde bulunduğunuz hüznün tablosuna dünya da sessiz kalmamış KKTC, Arnavutluk, Kosova, Bosna Hersek, Bangladeş, Makedonya'da millî yas ilan etmiştir. Canımız yanmış, ocaklarımız sönmüştü, gözyaşlarımız hıçkırıklara karışmıştı lakin acımızı bizimle paylaşan hüznümüze ortak olan insanların olduğunu bilmek yanan yüreğimize bir nebze de olsa su serpiyordu

Vakit diz dövüp, karalar bağlama, ağıtlar yakma vakti değildi. Gün üstümüzdeki kara libası atma yaralarımızı sarma günüydü. Bir tarafımız kara kışa teslim, derin acılar içinde kıvransa da bir tarafımız bu yarayı en kısa zamanda nasıl sararız derdindeydi. Coğrafya kendi cüssesinin büyüklüğünü göstererek kendini seyre ve bizi korkuya gark etse de bizim duracak, dövünecek vaktimiz yoktu.

Kadim tarihimizin tozlu sayfalarını açıp baktığımızda derin acılarla sık sık hemhal olduğumuz aşikârdır. Milletçe vatan, bayrak, namus ve kutsal değerlerimiz için verdiğimiz mücadeleleri -yaraları derin ve acı olsa da bizi birbirimize kenetleyen harçlar olduğu da bilinen bir gerçektir. Çok uzağa gitmeye gerek yok yakın tarihimizde Kurtuluş Savaşı için verdiğimiz mücadele milletçe aynı duygular etrafında yekvücut olduğumuz ve üstesinden geldiğimiz şanlı bir direniş örneğidir.

Yine kanayan yaralarımızdan tek yürek olduğumuz; acının, gözyaşının bizi birbirimize bağladığını zor günlerden geçiyorduk. Yüce Peygamberimiz Hz. Muhammed'in hadisinde, "Birbirinizle ilgi ve alakayı kesmeyin, birbirinize sırt çevirmeyin." düsturundan yola çıkarak

aynı dine inanan, aynı Allah'a kulluk eden, aynı Kitap'ı rehber edinen, aynı Peygamber'e gönül veren müminler olarak mukaddes değerler için fedayı can eyleyen şanlı bir ecdadın torunlarıyız. Başa kakmadan, karşılık beklemeden insan onurunu rencide etmeden ihtiyaç sahiplerine yardım etmeyi kendine şiar edinen bir medeniyetin temsilcileriyiz. Bu meziyetlerimize binaen nerede düşkün nerede yoksul nerede bir gözyaşı varsa bu asil kana sahip alicenap millet tarihinde defaatle gösterdiği yüce gönüllülüğü deprem felaketi ile bir kez daha göstermiş; kimisi kumbarasındaki parayı, kimisi nişanında takacağı ana yadigârı bileziğini, kimisi el değmemiş emekli maaşını, kimisi yeni aldığı montunu ve daha sayamayacağımız birçok yardımı dilinde duası ve gönül rızası ile hiç düşünmeden yapmıştır. Ne büyük bir yüce gönüllülük ne kadar takdire şayan bir davranış örneğidir ki tarihte az millete nasip olan bu yüksek ahlak örneği bizim milletimizin en önemli hasletlerinden birisi olmuştur.

Tarih boyunca dara düştüğümüz zamanlarda birbirimizin elinden tutmayı, birbirimizle kenetlenmeyi, badireler karşısında topyekûn mukavemet göstermeyi başarmış bir millet olduk. Bunun en güzel örneklerinden birini Mustafa Kemal Atatürk'ün 1921 yılında Kurtuluş Savaşı için yayınladığı Tekâlif-i Millîye emirlerini yerine getiren Türk milletinin cömert davranışında görmek mümkündür. Askerimizin harçlığından çarığına, ekmeğinden katığına, kağnısından yakıtına, silahından mermisine kadar elinde avucunda ne varsa vermekten imtina etmemiş milletimiz yardımlaşarak birlik ve beraberlik içinde sorunların üstesinden gelineceğinin en güzel örneğini vermiştir. Yine Atatürk'ün Çanakkale Sa-

vaşı'nda kendisinin anlattığı Bombasırtı Olayı da milletimizdeki yüksek ruh hâlini anlatan güzel örneklerden biridir. Atatürk bu hadiseyi şöyle anlatır:

“Karşılıklı siperler arası mesafe 8 metre, yani ölüm muhakkak! Birinci siperdekilerin hiç birisi kurtulmacasına hepsi düşüyor, ikinci siperdekiler yıldırım gibi onların yerine gidiyor fakat ne kadar imrenilecek bir soğukkanlılık ve tevekkülle biliyor musunuz? Bomba, şarapnel, kurşun yağmuru altında öleni görüyor, üç dakikaya kadar öleceğini biliyor ve en ufak bir çekinme bile göstermiyor, sarsılma yok! Okuma bilenler Kur'an-ı Kerim okuyor ve Cennet'e gitmeye hazırlanıyor. Bilmeyenler ise Kelime-i Şahadet getiriyor ve ezan okuyarak yürüyorlar. Ölüyor, öldürüyor. İşte bu Türk askerindeki ruh kuvvetini gösteren dünyanın hiçbir askerinde bulunmayan tebrike değer bir örnektir. Emin olmalısınız ki Çanakkale Muharebeleri'ni kazandıran bu YÜKSEK RUHTUR.”

İşte Atatürk'ün de işaret ettiği bu yüksek ruh, Türk milletinin tarihinde defaatle nüksetmiş ve her defasında zaferle sonuçlanmıştır. İşte şimdi bu yüksek ruhun yine tecelli edeceği bir zaman daha gelmişti ve milletimiz göstereceği fedakârlık ve yardımlaşma yarışı ile yüce gönüllülüğünü bir kez daha bütün dünyaya göstermiş olacaktı.

Milletçe dayanışma adına beslendiğimiz en önemli kaynak güzel dinimiz İslâm da birlik, beraberlik, yardımlaşmayı emreden Vahdet ve Tevhit dinidir. Yüce dinimiz, “İyilik ve takvada birbirinizle yardımlaşın. İyilik edin,

yaptığınızı güzel yapın.” diye emretmiştir. İşte bizler de bu minvalden hareketle ve Peygamberimiz (sav)’in, “Veren el, alan elden üstündür.” hadisini kendisine düstur edinmiş yüce gönüllü Türk milleti olarak yine elimizi taşın altına koymaktan imtina etmedik. Başımıza gelen bu elim olaydan dolayı her haneden kanayan yaramızın olduğu her haneye ihtiyaç olduğu düşünülen bütün malzemeler yağmur gibi yağmış, okullar yardım kolileriyle dolup taşmış, yardım tırları her evden ihtiyaç malzemesi taşımakta yarışır hâle gelmişti. Kadını, erkeği, genci, yaşlısı demeden herkes kara kışa inat gönül birliğinin sıcaklığıyla yardım malzemelerini kolilere yerleştiriyor, bir taraftan da dillerinden Allah’a duayı düşürmüyordu. Milletçe yardımlaşmada seferberlik hâlindeydik. Gönderdikleri montların içine harçlık koyandan, sobayı içinde odunu ve çırası gönderenine, hacca gitmek için biriktirdiği parayı, “Kardeşlerimiz fakır u zaruret içinde bu para onların olsun.” deyip isminin açıklanmasını istemeyen gönül erinden, umre için besleyip büyüttüğü danasının parasını deprem mağdurlarına gönderen Sultan Teyze’ye, deprem için bağışladığı umre parasını kendisine vermek isteyen iş insanının parasını da deprem bölgesine gönderilmesini isteyen Selim Amca’ya, derste istenilen başarıyı gösteremeyen öğrencilerin kolileri taşırken yarıştıklarına kadar daha sayamayacağımız birçok diğerkâmlık örneği insanımızın güzel yüreğini cömertlikte îsâr derecesine yükseltmiştir. Deprem bölgesinden acil koduyla iletilen her ne varsa yurdumun dört bir yanında emir telakki ediliyor ve hemen temin edilip tırlara yükleniyordu.

Necip milletimizin yardımseverlikte yarışıyor olması ve zor günlerde tek yürek hareket etmesi yabancı basında

şaşkınlık ve hayranlıkla karşılanmış olsa gerek. Fransız bir gazeteci bu durumu gazetesine şu başlıkla taşımıştır: “Tırlar, yollarda sanki freni yokmuş gibi uçarak gidiyordu. Türkler çıldırmış olmalı!” İş, birlik beraberlik olmaya geldiğinde bizim milletimiz tarihte örneğine az rastlanır yüce gönüllülük timsalidir.

Rahmet, bereket ve yardımlaşma ayı Ramazan’ın da bu döneme denk gelmesi manevî iklimi en güzel şekilde teneffüs etmek isteyen kadirşinas milletimiz için bir fırsat olmuş âdeta, hayırda yarışır duruma gelmiştir. Yüce gönüllü milletimiz bölgenin ihtiyacı olan her ne varsa elinin erdiği, bütçesinin yettiği miktarda Ramazan’ın bereketini de dâhil ederek bölgeye göndermekte imtina etmemiştir. Deprem bölgesinde kurulan iyilik çadırları, gönderilen ramazan kolileri, kurulan aşevleri, verilen zekât ve sadakalar Ramazan’ın bereketiyle daha da katmerleşmiş Allah’a şükürler olsun ki insanımızı muhtaçlık durumuna düşürmemiştir.

Kadim Türk geleneklerinde devlet anadır, devlet babadır, devlet sarıp sarmalayan, devlet kucak açandır. Tarihin hiçbir döneminde Türk devleti; milletinin omuzlarına yüklediği ağır mesuliyeti reddetmemiş bilakis onu kucaklayıp milletinin umudunu boşa çıkartmamıştır. Milletimiz elindeki imkânlar dâhilinde bölgeye yardımda yarışırken devletimiz de bütün unsurlarını sahaya seferber etmiştir. İlk anda bölgeye ulaşım neredeyse imkânsızdı. Gerek yardımların iletilmesi gerek saha ile iletişim hâlinde olmak için depremden zarar görmüş yolların onarılması gerekiyordu. Devletimiz ilk iş olarak ulaşımın sağlanması için yolların ve havalimanlarının onarımını sağladı.

Büyük afetlerde en önemli olan şey organizasyon ve koordineli çalışma idi bunun da olması iletişime bağlıydı dolayısıyla üstesinden gelinmesi gereken bir diğer sorun ise iletişimdi. Çünkü enkaz altında kendilerine ulaşılmasını umutla bekleyen canlarımız, dışarıda onları hasretle bekleyen vatandaşlarımız vardı lakin yaşadığımız öyle büyük bir afetti ki saniyelerin bile önem arz ettiği bir ortamda hızlı çözümler bulmak gerekiyordu. Devletimiz sorunların üzerine gitmekten hiçbir zaman imtina etmediği için bu sorunun da üstesinden GSM operatörlerinin bölgede acilen mobil baz istasyonları kurmalarını sağlayarak gelmiştir.

Afet ve acil durumlarda en önemli şeylerden bir diğeri de koordinasyon olmasıdır. Devletimiz bu konuda da gerekeni yapmış ilk olarak bölgenin her il merkezine ve ilçesine vali ve kaymakam görevlendirerek bütün unsurlarımızla depremzede vatandaşlarımızın yanındayız ve yarasını sarmaya hazırız mesajını vermiştir.

Depremi ilk olduğu andan itibaren lokasyonlu bir çalışma takip ederek gelen bütün ihbarlara yetişmeye çalışan AFAD ve KIZILAY ekipleri enkaz altında bir umutla bekleyen binlerce canımıza ümit olmuş, onlara devletin yardım elini uzatmıştır. Ülke genelinde faaliyet gösteren bütün STK'ler de elini taşın altına koymuş umutları canlandırmak için âdeta birbiriyle yarışır duruma gelmişlerdir. Peygamber ocağı dediğimiz askerlerimizden madencilerimize, jandarmaya kadar birçok görevli, vatandaşlarımızın hem can hem de mal güvenliğini sağlamak için sahada faaliyet gösteriyordu. Devletimiz dört koldan bölgeye hâkim oluyor, en ufak bir münferit

olayın olmasına müsaade etmiyordu. Bütün ünvanlardan sıyrılıp insan olmanın hasletini yerine getirmek isteyen öğretmeninden avukatına, doktorundan iş insanına, mühendisinden ev hanımına ve dahi burada ismini sayamayacağımız binlerce gönül eri deprem bölgesine akın etmiş nerede yardıma ihtiyaç var ise orada kendini hazır etmiş, diğerkâmlığın canlı örneğini sergilemişlerdir. Aşevlerinde yemek dağıtan avukat, okullarda yardım kolisi yapan öğretmen, çadır kuran doktor, battaniye taşıyan mühendise kadar herkes yardımda ve îsârda seferberlik hâlindeydi.

Arama-kurtarma çalışmalarına canla başla katılan madencilerimiz de elini taşın altına koymaktan geri durmadılar. Kendi yöntemleriyle birçok insanın hayata tekrar tutunmalarını sağladılar. Zonguldaklı madencilerin Adıyaman'da kaldıkları okulun tahtasına yazdıkları, "Kömür için değil, ömür için geldik." notu yardımlaşma ve dayanışma tablomuzun en manidar karelerinden birisi olarak hafızalarımıza kazanmıştır.

Soğuk, her ne kadar iliklerimize kadar işlese de bizi diri tutan metanetimiz ve sabrımız vardı çünkü enkaz altında umutla bekleyen canlarımız bizden bir ses duymak istiyordu. Burada gece ve gündüz birbirine karışmış gündüz geceye göre daha rahat çalışmayı sağlayan zaman dilimine dönüşmüştü artık gün ve gece; uyuyup, uyanmak, işe gitmek dinlenmek gibi klişe görevlerinin dışında sadece saati bildiren sayılardan ibaret olmuştu. Herkes deprem, enkaz, soğuk, kar ve gözyaşının içinde umut, nefes, can ve hayat gibi mütebbessim kelimelere tutunuyordu. Umutları yeşerten, bizi yeisten alıkoyan

sebeplerimiz vardı. Bir babanın enkaz başındaki kızını beklemesi, annenin, “Yavrums az kaldı sabredin ben buradayım, bekliyorum!” demesi; kucagında ailesinin fotoğrafıyla enkaz başında bekleyen çocukların umutlu bekleyişi bizleri diri tutan sebeplerden sadece birkaçıydı. Enkaz başında bir nefes için bin bir emekle saatlerce çalışanlar için oranın anlamı umuttu, nefesti, candı, sevinçti. Onların lügatinde durmak, dinlenmek, yorulmak ve yeisse kapılmak diye kelimeler yoktu. Olamazdı da!

Türk milleti olarak en güzel hasletlerimizden birisi de kederde ve kıvançta bir olmayı başarabilmektir. Devletimiz yürek yangınlarını söndürmenin yegâne yolunun birlikten, beraberlikten, kardeşlikten geçtiğini bildiği için 85 milyon yekvücut dayanışmanın gücüne sarıldı. Münferit birtakım olumsuzluklar olsa da dayanışmanın en güzel örneğini deprem felaketinde bir kez daha sergiledik. Milletçe, yardımların yapılması, acıların paylaşılması ile ilgili binlerce güzel hikâyeye imza attık. İşte tam bu esnada devlet de omuzlarına yüklenen mesuliyetin biliciyle on binlerce görevliyi, binlerce iş makinesini, milyonlarca yardım malzemesini ve dahi birçok unsurunu sahaya göndererek varlığını sonuna kadar hissettirmiş, devlet ananın sıcak eli her depremzedenin yaralı gönlüne dokunmuş, sarıp sarmalayan şefkatli kucacı hüznü kalplerini kucaklamış, ötekileştirmeden bütün depremzedelerin yaralarına merhem olmuştur. Bizim için devlet el uzatan, devlet kucaklayan, devlet ötekileştirmeyendi.

“Acı duyabiliyorsan canlısın, başkalarının acısını duyabiliyorsan insansın.” Tolstoy

Uluslararası düzeyde 4.seviye alarmı verilen ve “Asrın Felaketi” olarak nitelenen bu afet için yabancı ülkelerden de arama-kurtarma faaliyetleri için ekipler gelmişti. Acının, gözyaşının; rengi, dili, dini olamazdı. İnsan olmak, zor günlerde kenetlenmeyi gerektiriyordu. Lübnan, İspanya, Portekiz, Ürdün ve Fransa’dan gelen ekiplerle günlerce birlikte çalıştık. Tolstoy’un dediği gibi “Acı duyabiliyorsan canlısın, başkalarının acısını duyabiliyorsan insansın.” Bu söz bizatihi deprem bölgesinde vücut buluyordu. Burada hepimizin sadece bir ünvanı vardı: “**insan**”. Diğer bütün ünvanları, sıfatları ve rütbeleri dışarıda bırakmıştık. Hepimizin hissettiği tek ortak duygu vardı: “**merhamet**”.

Bizim yüreğimiz yanmıştı, çok derinlerimizde neşter yararı vardı. Dünyanın bir ucundan gelip enkaz altında yaşam mücadelesi veren binlerce vatandaşımızı sevdikleriyle buluşturmak için canla başla çalışan gönül erleri bize umut veriyordu. Acımızı paylaşan, enkazdaki umut ışığına bizimle birlikte bakan, yanan odun ateşine bizimle birlikte elini uzatan, enkazdan gelen “Ben buradayım!” sesine aynı içtenlikle gülümseyen aynı dili konuşmasak bile aynı acının etrafında buluşan binlerce gönül eri de dayanışmamıza desteğini esirgemiyordu. Aynı dili konuşmuyor, aynı bayrağın altında yaşamıyor, aynı dine mensup değildik ama griliğe gökkuşağı, karnı soğuğuna merhamet güneşi, toprağın hışmına sabır ve sükûnet olmak gerekiyordu. Dilimiz, dinimiz, rengimiz farklı olsa da insandık ve merhamet çemberinin etrafında oluşturduğumuz umut halkasıyla yaşama tekrar tutunmayı bekleyen canlara hep birlikte ümit oluyorduk.

Çin'den gelip Van'da enkaz altındaki kardeşlerimize nefes olmak onları yaşamla buluşturmak isteyen, acımıza ortak olan insanları gördük. Ortak çok az şeyimiz olmasına karşın insan olmanın hasletinin gereklerini sonuna kadar yapıyorlardı. Onlar bizlere umut ikram ederken oradaki eli açık insanımız da onların bu hüsn-i niyetine duyarsız kalmayıp dar zamanda dahi olsa misafirperverliğinden ödün vermemiş Çin'den gelen arama-kurtarma ekibine tandır ekmeğinde otlu peynir ikram etmiştir. Benzer şekilde Avustralyalı medya kuruluşu ABC News' in Orta Doğu şefi Allyson Horn deprem bölgesinden yayın yaparken insanımızda gördüğü fedakârlık ve misafirperverliği şöyle anlatmış: **“Bizi gördüklerinde zor durumda olmalarına rağmen nasıl olduğumuzu, bir ihtiyacımız olup olmadığını sordular, yemek ve su ikram etmeye çalıştılar. Belki de yakınlarını kaybetmiş insanlar. Türk insanının bu davranışı inanılmaz bir tecrübeydi. Başka yerde karşılaşmadığım kadar nazik, misafirperver insanlar gördüm, bundan çok etkilendim.”** demiştir.

Zor zamanlardan geçiyorduk ama bize yardım elini uzatamı da gönül köşkümüzde ağırlamayı biliyorduk. Şimdilik ziyafet sofralarında ağırlayamasak da tandır ekmeğinde otlu peynir ile minnetimizi, sevgimizi, şükranımızı ve dahi dile dökemediğimiz birçok güzel duygumuzu da ikram ediyorduk, kabul buyurun!

Milletlerin büyük imtihanlardan geçtiği dönemler vardır. Bu afet sebep olduğu yıkımlar, yol açtığı ölümler, geride bıraktığı izlerle tarihimizde elim bir yara olarak kalacaktır. Binlerce vatandaşımızın şehit olduğu binler-

cesinin de yaralı olarak kurtulduğu deprem felaketinde yardımsever millet olmanın gereğini her zor durumda gösterdiğimiz gibi bu büyük afette de gösterdik. Milletçe sergilediğimiz sabır, metanet, birlik, beraberlik ruhu ile bütün dünyanın gıptayla izlediği bir dayanışma örneği sergileyerek bu badirenin de üstesinden tevekkülle, sabırla ve inayete geldik. Şükürler olsun! Zamanlar, çağlar değişse de bu asil milletin köklü tarihinden getirdiği alicenap meziyeti değişmemiş ve değişmeyecektir:

***“Ecdadımızın heybeti maruf-u cihandır,
Fıtrat değişir sanma bu kan yine o kandır.”***

KIYAM ET!

Maarif ordusunda iki haftalık hasret bitmek üzereydi. Kıyamet kopmuş da herkes kendi derdine düşmüş gibiydi. Dağlar sükûnet ve ağırlığını kaybedip ağaçlar kamer gibi ikiye yarılmıştı. Yemekleri tatlandırıcı acının coğrafyasında şubat ayazında yaşanan acı yamandı. Terk edilip soğuk bir cesede dönüşen apartmanlarda rüzgârda sallanan perdeler insana ürperti veriyordu. Mekteplerdeki ayrılık uzamış bazı kavuşmalar ise ahirete kalmıştı. Gelen sesler arasında çok fazla dikkatleri çekmeyen içten ve derinden gelen bir ses vardı.

Sevinç ve keder, hayatın iki öz kardeşi; şükür ve sabır, imtihan tarlasının iki önemli mahsulüydü. Göz açıp kapama mesafesi kadar kısa bir hayatta bir iki saatlik sınavlar için evlatlarımızı sayısız kez denerken: “Sizi mutlaka biraz korku ve açlık, biraz da mallardan, canlardan ve mahsullerden bir noksanlık ile imtihan edeceğiz. O hâlde sabredenleri müjdele!” fermanı hatırlatılmıştı. Beden meskeni içindeki nice ruhlar ata yurdu cennete göçmüştü. Koca bir coğrafya yıkılıp yerle bir olur-

ken uykuya meydan okuyan neferler ayakta ydı. Ayazda mola için bareti çıkartanlar buhar fişkirtan bir gayzere dönüşüyordu. İki cihanın ihyası için çalışan nice gönül erleri devletine ve milletine yâr olup resmî ve sivil bütün kurumlar cihada gider gibi seferberlik ilan etmişti. Kıyameti hatırlatan böyle bir afetin şokundan bu denli hızla çıkabilecek başka bir ülke olabilir miydi? Kuzeyden güneye, doğudan batıya devlet ve milletçe uzanan ellerle etten bir kubbe örülmüştü. Mehmetçik, her durumda milletinin emrindeydi. Dostluk ve işbirliği küçülen dünyanın olmazsa olmaz gerçeğiydi. Farklı tendelerce el, aynı hisle ölümün pençesinden bir can kurtarma derindeydi. Böylesine insani bir güzellik sadece afet zamanında değil her zaman olmalıydı. Bir bisküvi Yunan'ı bile ağlatmıştı. Anadolu'nun bağrından kopan bir sel oluk oluk akarken cana can katmak için giden tekerler imkân bulsa kanatlanacaktı. Mütevazı arabasıyla yollara düşüp ninesinin yorganlarıyla seksen beş milyonun kalbini ısıtan Azerî kardeşimiz iki devlet tek milleti iki beden tek ruh yapmıştı.

Medeniyet mirasımızın temelinde nakil, akıl ve vicdan vardır. Enbiyada mucize, evliyada keramet haktır ve vâkidir. Yaşanmış hikâyelerimiz vardır; Bedir'de, Çanak-kale 'de... Bizler bu âlemin ötesine ve toprağın altına iman etmişiz. Asrın Felaketi'nden dört yıl önce ölen bir annenin enkaz altındaki iki evladının bulunduğu yeri yardım ekiplerine tarif edip sırta kadem basması nev'inden hikâyeler gayet normaldi. Çünkü "El Fatiha" diyerek sürekli hediye gönderilen yerlerden yardıma gelinmeseydi: "İki kez yer yerinden oynayıp kıyamet koparken siz Sûr'u mu beklediniz? Binlerce enkazın altındaki

yardım isteğine iki metrelik mesafeden biriniz olsun kalkıp gelemediniz mi? Bizler uykuda yaşarken sizler ölüm ötesinde derin uykudan uyanmış yatıyordunuz. Bizler adres taşlarındaki Fatiha isteğine her fırsatta elimizi açarken sizler neden bir el uzatmadınız.” diye çok ama çok sitem ederdik. Yahya Kemal’in ifadesiyle: “Biz ölülerimizle yaşarız...” Elli bini aşkın haberci göndermiştik. “Birçok gidenin her biri memnun ki yerinden” geri dönmediler. Fakat beton yığınları altında kabir boşluğu gibi daracak yerde sükûnet içindeki zarafetiyle cennetin kapısından dönen bacılarımız vardı. Her bir poğaçanın üzerine teselli ve dua cümlesi yazanlar da kapıyı tıklatmışlardı. Cennet ayaklarının altında olunca ikide bir kapıyı zorluyorlardı. Yirmi günlük bebeğinin elinde bir tutam saçı kalan anneye ne oldu? Yoksa o da küçücük yavrusunu bu dünya zindanında öksüz bırakıp cennete kaçanlar kervanına mı katıldı? Bu durumda bize düşen görev: “Kara gün dostu, iki dünya kardeşim, devletime yük oldum!” diye devlet büyüğüne özür beyan eden ehl-i irfan anaları her zaman başımızın tacı yapmaktır. Dünya tathisi çocuklarının yardımına yetişemediği için kahırla gözyaşı döken babaya; altı yaşındaki evladına “...devamı inşallah cennette” diye biten satırlarla veda eden hakikat tercümanı bir baba ne güzel bir örnek olmuştu. Enkaz yığınları altında son vasiyetini çeken kardeşim! Allah’ın umut denizini tükenir mi sandın? Vicdanla bağı kopup his kaybı yaşayan parmaklar, yardım seli karşısında gözyaşı döken depremzedenin acılı yüreğine dokunamazdı. Acıya acı katmak için hakikat libası giyen yalanlar herkesin en büyük ortak düşmanıydı.

Her şeyini kaybedip yardım alırken mahzunlaşan ve en muhtaç durumda iken dahi kanaatkârlığın zirvesine çıkan afetzede kardeşim! Senin karşında asıl mahcup olması gereken biri varsa o da benim. Bizler hangi hatayı ve günahı işledik de bunun faturasını hep siz üstlendiniz. Belki de bu musibeti sizden önce biz hak ettik. Fakat kardeşlerimiz ve kadim şehirlerimiz kaldıramaz dediniz. Tadılacak bir acı varsa bütün ruhu canımızla biz tadarız, hiçbir acıdan korkmayız dediniz. Varsın kopacaksa asrın kıyameti bizim üzerimizde ve bizim coğrafyamızda kopsun, kapacaksa bir kol bir kanat bizden olsun, öleceksek biz ölelim dediniz. Canlarınızı, uzuvlarınızı, mülklerinizi, bütün emanetlerinizi Allah'a iade edip bizden evvel cennete yol aldınız. Kışın ayazında çadırda yaşamayı ve toprağa belenip haşır sabahına asrın felaketinin gerçek şahitleri ve şehitleri olarak çıkmayı arzuladınız. Sadaka ve zekâtla temizlenmesi gereken mallarımızı ve kazançlarımızı kir ve pastan arındırdınız. Siz bu fedakârlığınızla kimbilir belki de o büyük kıyamete set olup insanlığa mühlet kazandırdınız. Sizler misafirperverlikte bizler için örnektiniz. Yaşadığınız o hengâmede acınızı yüreğinize gömüp acılı köftenizle kışın ayazında içimizi ısıttınız. Şartlar ne olursa olsun o güzel hasletlerinizi bırakmadınız. Devletimizle birlikte bizlere vatan sathını Halil İbrahim sofrası yapma imkânı verdiniz. Acı ve sevinçten oluşan iki zıt duyguyu aynı sofrada buluşturan bir milleti hangi deprem yıkabilir ve hangi beşerî güç bölebilir?

Böyle bir felaket tesadüfe ve tabiata verilebilir miydi? Oysaki ağızdan çıkan tesadüf dahi tesadüf değildir. Tabiat ise bir fiil ve bir sanattır, fail ve sanatkâr olamaz. Yer-

küre bütün içtenliği ve kanunlar dâhilinde türlü türlü hâl ve hareketleriyle uzay trafiğinde saatte binlerce km hızla seyahat etmektedir. Kanunu görüp kanun sahibini görmezsek bilim, sele gider. İstisnasız herkes yetkisi ve etkisi nispetinde asrın felaketinden gerekli dersleri çıkarmakla mükelleftir. Her bir hadisenin görünen ve görünmeyen sebepleri olabilir. Şehirlerimizin yerle bir olmasının en büyük sebebi bizlerdik. Özümüz olan topraktan hızla koştuk. Şehirlerin inşa ve gelişmesinde lazım olan kadim değerlerimizden uzaklaştık. Doğusuyla batısıyla, çölüyle bozkırıyla bizi kardeş yapan ilahî fermanı unutup kendi dar dairemizde mutluluk rüyasına yattık. Benliğimize ve şahsi kazanma hırslımıza yenildik. Komşumuzla enkazın altında selamlaştık. Gelişim ve dönüşüme direndik. İç âlemi pekmez kazanı gibi kaynatıp yeryüzüne hayat veren Kudret'in işaret ettiği sağlam zemine yerleşmenin kârını uzak gördük. Fiili duada Japonlara yetişemedik. Olduğu gibi görünmeyen gösterişli ve albenisi yüksek modern mezarlıkları fark edemedik. Devletimiz eliyle yapılan konutlar gibi sağlam zemine sağlam inşa edilen kazanç hırslından uzak kalan özü sağlam, afetten yüz akıyla çıkan mütevazı binalara burun kıvrıdık. Medeniyet dünyamızdaki öncülük vazifemiz hatırlayıp ekmeğimizi bölüşürken fakirlik evhamına kapıldık. Çadırda yaşayan yetimin hâlini unuttuk. Çanakkale'de yatan kahramanların torunlarına üstünlük tasladık. Oysaki üstünlük ne kanda ne de tendeydi; üstünlük takvadaydı. Asrın Afeti'nin günümüze bakan birçok yönleri olabilir miydi? Cumhuriyet'imizin 100. yılında "Çocuklar Nasıl Vaşşice Katledilir" filmini sekiz milyardan fazla özel koltuğu olan Dünya Sineması'nda

capcanlı izliyorduk. Elimiz kolumuz bağılı mıydı? Yoksa biz kendi kendimizi bağlayıp da mı izliyorduk? Çünkü bu film başka türlü izlenemezdi? Kendi isteğimizle çöle gidip oradan filmin baş aktörlerine bir pas da biz göndermiştik. Zaten çölde yağlı suyun üzerine konup kendi halkından kopan kuklalar; çok güzel paslarla hem Siyonistleri mutlu ediyor hem de Coni'nin gözüne giriyordu. Asrın Felaketi'nde toprağa düşen elli binden fazla kardeşimiz bu dünyanın pasını bize bırakıp gitmişti. Filmin en can alıcı sahnesini de kaçırmışlardı. Böyle bir filmi kim izlese kendini ne kirden ne de pastan kurtarabilirdi? Onun için Azrail: "Sen nasıl paslı bir dünyaya sırtını dönersin?" diyerek sudan bir sebeple Aylan bebeği kırmızı tişört ile hayat çizgisinin dışına atmıştı. Kim isterse ekranı açsın, "Aylan Bebek" desin hemen görür.

Bakî'den gayri her şey yıkılmaya ve yok olmaya mahkûmdur. Bir zamanlar yıkılmaz denilen nice yapılar kadim medeniyetlere mezar taşı, bizler için de ibret taşı olmuştur. İnsan ölümsüz olmadığı gibi elbette yaptığı eserlerde ölümsüz ve gurur vesilesi olamaz. En güçlü devletler dahi bir insan gibi aczini görüp kibirden kendini korumalıdır. Dünya bir gün topyekûn sarsılıp yıkılacak. İnsan, enkazdan çıkarılan o sevimli afacan gibi olan biteni anlama telaşıyla "Ne oluyor?" diye şaşırarak. Varlık âleminin enkazından sonra baki bir yurt inşa edilip mazlum mükâfatını, zalim ise cezasını alacak. Toprağa düşen her bir can, bir tohum misali sonsuzluk baharında filizlenecektir. Tarih bize, büyük acıların ve büyük yıkılışların yeni bir diriliş ve başlangıca bir mukaddime olduğunu göstermektedir.

Vehmi bir sahiplik duygusuyla övünmenin hiçbir değeri yoktur. Mülkün sahibi emaneten verdiği mülkü en umulmadık bir zamanda alabiliyordu. Materyalizm seline kapılan bizler, içinde barındığımız vücut evinin ve üzerinde yaşadığımız dünya meskeninin kirasını ne derece verebiliyorduk. Barınma gibi en temel insani ihtiyacı, sadece zenginleşmenin bir aracı olarak görebilir miyiz? “Bizi aldatan bizden değildir.” ikaz-ı Nebi’den hareketle; bir söze, bir işe, bir ticarete en ufak bir yalan, hile katmaktan korkmalıyız. Böyle bir durumda yer yerinden oynasa bile maddi ve manevî harcı sağlam olan züccaciye dükkânındaki tabaklar gibi her şey yerinde durur. Böylece ocakları söndüren ateş yüreklere düşemez. Bu felakette bir muallim olarak kendimi sorguladım. Bir dönem boyunca Dünya’nın içini, dışını ve hareketlerini anlatırken atomdan galaksilere kadar her şeyin bir hakikat ekseninde tavaf ettiğini talebelerime anlatabildim mi? Dünya’nın içinden gelen titreşimleri işlerken titreşimle gelen asıl mesajları okuyup okutabildim mi? Onlarca kahvaltılığın olduğu sofrayı beğenmeyen çocuklarını: “Allah bize ceza verir.” diye ikaz eden, “Zengin olarak yatıp fakir olarak kalktım.” diyen esnaf bir kardeşimiz kendini sorgulayıp çocuklarını uyarmış. Ve enkaz arasında bulduğu isli bir demliğin dahi kendisi için hazine değerinde olduğunu fark etmiş. Yoklukta var olan bir milletin mensubu olan bizler, varlıkta da var olmanın çarelerini nesillerimize anlatmalıyız. Bunun için önce ruhumuzu ayağa kaldırmalı. Çünkü bedeni ayakta tutan ruhtur. Mana inşa edilmeden madde inşa edilemez. Şehirlerden önce nesillerimizi ihya etmeliyiz. Gerek fert gerek millet gerekse bütün insanlık olarak

hakikatle yüzleşmeli Kıyametten hatta yatmadan önce kıyam etmeli. Çünkü yarına çıkmaya kimsenin sigortası yoktur. Dünya bile her an patlamaya hazır içi ateş dolu bir bomba ve raydan çıkmaya meyyal bir vagon gibidir. En güzel yolu gösteren Nebi'nin: "Erteleyenler helak oldu." ikazı dikkate alınmalıdır.

Makam, para, menfaat gibi putlara minnet etmeden insanın bekaya ve cennete namzet kıymetli bir varlık olduğunu ispat ederek imkânsızlıklar içinde Anadolu'nun bağına iman ve hakikat harcını atan kahramanlarımız vardı. Bu kahramanların heykellerini Asrın Felaketi'nde enkazlar arasında görür gibi oldum. Yanlış mı gördüm diye kendimi yoklarken bu kez de: "Biz ancak rükûda eğiliriz." diyerek külli ve millî iradeye kibir gösterenleri alçaltıp sayısız eserleri yükseltenlerin heykellerini küçük meydanlarda bizzat gördüm. Dikilemez mi? Neden?. Herkes kendi meydanında hür değil mi? İsteyen kendi meydanına istediği heykeli dikemez mi? Küçük dediysek o kadar da küçük değil! Allah ve Peygamber sevgisiyle dolup coşan gönül meydanları sonsuzluk ülkesinin en büyük meydanıdır. Bu meydandaki kıyamla her bir vücut ülkesi, en güzel şekilde mamur olup yüksek ahlak ile donandığında İstanbul ufkunu süsleyen mabetler gibi asırlara hitap eden eserler kıyamete dek vücut bulabilir. Allah için gecesini gündüze katıp milletinin ve bütün insanlığın yolunu aydınlatan kahramanların heykellerini gönül meydanlarına dikelim ki bizle beraber onlar da Hakk'ın huzurunda kıyama durup secdeye gitsinler. Gurur ve kibir gibi afetlerden korunup ilelebet payidar olsunlar!

Çok çok özür dilerim! En başta bahsettiğim ses sadece içten ve derinden gelmiyormuş. Kıyama davet eden bu ses günde beş defa minarelerden geliyormuş. Hay Allah, nasıl da her gün tekrar tekrar yapılan hakikatin ilanını duymamışım!? Asya'nın Filistin'i olan Patani'yi duyan var mı? Patani'de anneler: "Ağlama evladım ağlama! Türkler gelecek, bizi kurtaracak." diye kundaktaki yavrusunu uyuturken ben nasıl uyumuşum. Hasretle yolu beklenen bir millet olarak bana durmak yakışmaz. Beni içten içe çürütüp yıkan ve can damarımdan koparıp ölüm uykusuna hapseden anlayışlara karşı kıblem, her zaman hakikat mihveridir. Rengine bakmadan bütün imdat çığlıklarını hissetmek benim millî davamdır. Sınırlarım bütün insanlığı kucaklayacak kadar geniştir. Aydınlik yarınlar saf ve berrak hakikat mürekkebiyle inşa edilecektir. Bizler, kadim bir mirasla bütün cihanı yeni bir güne uyandırıp en güzel şekilde kıyama davet eden bir millet olmaya adayız. Böyle bir millet olduğumuz; dünyanın dört bir tarafında resmî ve sivil olarak gerçekleştirilen insani faaliyetlerle, Asrın Felaketi'nde topyekûn sergilenen millî seferberlikle gösterilmiştir. İnsani yardım sadece su ve gıdayı ihtiyaç sahiplerine ulaştırmak değildir. Asıl yardım, imanın hakikatlerini, İslâm'ın güzelliklerini muhtaç gönüllere ulaştırmaktır. **"Bir tek adam seninle hidayete gelse, sahra dolu su kırmızı koyun ve keçilerden daha hayırlıdır."** Nebvî kelamına mazhar olup ebedî hayatların kazanılmasına vesile olmaktır. Miraç taşının ve ilk kıblemizin kahraman ve cefakâr neferleri, temiz ve cesur yürekleri uyandırmaya başladı bile. Zulmün pençesinde korkusuzca bir ölümlük binlerin hayatlarını kurtarıyorlar. Vic-

daniyla ayağa kalkıp iki yüzlü kahpe dünyaya tüküren dünya, böyle bir fedakârlığa gıpta ederken ben ise hey-haaaat!.. Nefsime üflenen fısıltıyla sabun köpüğünden farkı olmayan bir yudumluk zevkimden vazgeçemiyorum. Hakikatten kaçarak iki yüzümü gösteren bizzat kendi elimle diktiğim maskelerin arkasında bir değer inşa ettiğimi zannediyorum!

Asıl musibet dine gelen musibettir. Bu dünyada iman temelini sarsılıp ebedî bir hayatın kaybedilmesinden daha büyük bir felaket olabilir mi? Bütün asırların değişmeyen en birinci ana gündem maddesi ölüm gerçeğidir. İnsandaki ölümsüzlük isteği bekanın bir tecellisidir. Beka meselesi devletlerin değil; her insanın en büyük ve her şeyin fevkinde bir meselesidir. Baki âlemden bir çakıl taşı, yeryüzündeki bütün dağlardan daha ağırdır. Bir insanı ihya etmek bütün insanlığı ihya etmek gibidir. Ben neden bekliyorum. Kimse olmasa bile ben, ben varım, demeliyim. Üç tane bir, bir çizgi üzerinde aynı safta yan yana gelse kıymeti ve gücü yüz on bir olur. Allah dilerse bütün dünyayı bir kişiyle de uyandırabilir. “Bir adamın kıymeti, himmeti nispetindedir. Kimin himmeti milleti ise, o kimse tek başıyla küçük bir millettir.” Haydi, kalk, Türkiye asrı ile beraber yeni bir insanîyet ve hürriyet asrının inşası için kıyam et... Hemen şimdi...

SESİMİ DUYAN VAR MI?

O akşam on bir gibi uyumuştum. Şiddetli kar yağışı dolayısıyla ertesi gün okullar tatil edilmişti. Derin bir uykuda iken birdenbire şiddetli bir sarsıntıyla uyanırdım. Uyku sersemliğiyle başlangıçta ne olduğunu tam olarak anlayamadım. Eşim, “deprem, deprem oluyor!” diye feryat etti.

Yatağımızdan fırladık. Çocukların odasına koştuk. Onlar da korkuyla uyanmış, ne olduğunu idrak edememiş, uykulu ve ürkek gözlerle yataklarında donakalmışlardı. Birkaç saniye içinde deprem şiddetlendikçe şiddetlendi. Hemen çocukları bazanın dibine indirdim. Küçük oğlanı altıma, karın boşluğuma aldım. Büyük oğlanın da başını göğsümün alt kısmına getirdim. O korkunç sarsıntılar ve çatırtılar arasında binamızın muhakkak yıkılacağını ve enkaz altında kalacağımızı düşündüğümünden çocuklarımın yaşama şansını artırmak istemişim. Acaba o meşum gecede kaç anne baba ile aynı duyguları paylaştık, aynı ruh hâline büründük?

Daha önce ekranlarda defalarca deprem görüntülerini izlemiştim. Ama ilk defa depremi tüm benliğimle bizzat kendim yaşıyordum. Eşimle ve çocuklarımla beraber hep birlikte o korkunç ve geçmek bilmeyen saniyeleri yaşıyorduk. Duvarlar çat çat çatırıyor, zemin sağa sola kayıyor fakat deprem bir türlü durmak nedir bilmiyordu. On saniye, yirmi saniye, otuz, kırk, elli, altmış, deprem tam doksan saniye sürdü. Ama her bir saniyenin ömrümüzden belki bir yıl kadar alıp götürdüğünü söyleyebilirim.

Nihayet içimizi dışımızı yerle bir eden o büyük sarsıntı durdu. Çok şükür, evin duvarları haritaya dönmesine rağmen bina üzerimize yıkılmadı. Hemen kendimizi dışarı attık. Konu komşu herkes dışarıda... Gecenin dördü, her taraf kar beyaz... Dışarıda şubat soğuğu, içeride deprem korkusu... Ne yapacağımızı bilemedik. Bekledik, bekledik, çaresiz bir biçimde komşularla beraber birkaç saat bekledik.

Gün ışığınca kayınvalidemin Taştepe'deki müstakil evine gitmeye karar verdik. Büyük baldızım dışında bütün kardeşler ailecek orada toplandık. Haber kanallarından neler yaşandığını anlamaya çalışıyorduk. Depremi merkezi Maraş olarak gösteriliyordu. Malatya da bu depremden çok şiddetli etkilenmiş ama bizim de yol boyu şahit olduğumuz üzere çok fazla yıkım yaşanmamıştı. Kendi hâlimize şükrediyor, Maraş için de dua ediyorduk.

Saatler 13.24'ü gösterdiğinde aynı gün içinde ikinci deprem meydana geldi. Bir anda yine zemin sarsılmaya,

duvarlar çatırdamaya başladı. Müstakil ev olunca kendimizi, çocuk çocuğumuzu hemen dışarı attık. İlkinden çok daha şiddetli hissettik öğlenki depremi. Evler yıkıldı yıkılacak gibi oldu. Mahalle genellikle tek katlı evlerden oluştuğu için, çok şükür, o anda yıkılan bir ev olmadı. Ancak haftalar sonra annemlerin de dâhil çoğu evin ağır hasar aldığına ve çaresiz bir şekilde yıktırılmak zorunda kalındığına gözyaşlarıyla şahit olacaktık.

İkinci kez ölümün soğuk nefesini ensemizde hissettik. Ama hissettiğimiz sadece ölümün soğuk nefesi değildi. Yine dışarıydık. Zemheri soğuk, lapa lapa kar yağıyor, rüzgâr yüzümüze yüzümüze vuruyordu. Birbirimize sokularak çocuklarımızı ısıtmaya çalışıyorduk.

Büyük baldızım dışında hepimiz bir aradaydık. Hemen onu aradık, telefonu çalmadı bile. Bacanağımı aradık. Ulaşamadık. Yeğenim, diğer yeğenim, bir diğeri... Yok, beş kişilik aileden kimseye ulaşamıyorduk. Oturdukları binanın yıkıldığını anladık. Hemen ayaküstü eşimle konuştuk ve yardımlarına gitmeye karar verdik. Üç çocuğumuzu annemlere, konu komşuya emanet ederek Bostanbaşı'nın yolunu tuttuk.

Taştepe'de o an için çok fazla yıkım yoktu. Bir an umuda kapıldım. Ama Çavuşoğlu yolunda sağlı sollu neredeyse bütün binaların yıkıldığını gördüm. Eşim feryat figan etmeye başladı. Benim de içimde fırtınalar kopuyordu ama o gün dirayetimi en fazla korumam gereken gündü. Bu nedenle kendime hâkim olmaya, gözyaşlarımı yüreğime akıtmaya çalıştım. Fakat yine de arada sıcak damlaların soğuk yanaklarımı ıslatmasına engel olamadım.

Sanki bütün Malatya yollara dökülmüştü. Her taraf mahşer gibiydi. İnsanlar bir yerlere kaçışmaya çalışıyordu. Bu da trafiğin kilitlenmesine yol açmıştı. Normal şartlarda on beş dakikada gittiğim yolu iki saatte katedebildim. Zor bela Bostanbaşı'na vardık. Olamaz, baldızımın oturduğu bina enkaza dönüşmüş! Orada bulunan bir avuç insan, dişimiz tırnağımızla taşı toprağı kazıyıp sevdiklerimize ulaşmaya çalıştık. Baldızım, bacanağım ve iki yeğenimi enkazdan sağ çıkardık ama melek yüzlü, melek yürekli yeğenimi kurtaramadık.

Vakit gece yarısı, hastanedeyiz. Yeğenimin şehadeti nedeniyle bütün akrabalar hastanede toplandık. On bir yaşındaki küçük oğlum utangaç bir şekilde kulağıma fısıldadı: "Baba çok açım." Evet, sabahtan beri o da ben de hiç kimse bir şey yememiştik. Ben açlığımın farkında bile değildim. Ama küçücük çocuk, nasıl acıkmasın ki?

O gece Malatya Şeker Fabrikası'nın atölyelerinden birine sığındık. On, on beş metre kare bir yerde otuz, kırk kişi kalıyoruz. Hayatımda ilk defa, inşallah son da olur, çıplak soğuk beton üzerinde uyudum. Daha doğrusu uyumaya çalıştım. Kafam bir milyon, yüreğim paramparça, her an yine büyük bir deprem olacak korkusu ve bu düşünceyi körükleyen artçı sarsıntılar...

Sonraki gün ne yazık ki birçok can kaybımız olduğunu öğrendik. Okuldan bir öğretmen arkadaşım, bir öğrencim, bir arkadaşımın eşi ve çocuğı, mahalleden bir komşumuz... Her geçen saat yeni ölüm haberleri... Elli bini aşkın insan...

Giden canlar, sönen umutlar, yıkılan haneler... Yardım çağlıkları, feryat ve figanlar... Bütün bu çağrılara kayıt-

sız kalmak mümkün mü? Ama itiraf edeyim ki ilk birkaç gün ne yapacağımı ben de bilemiyordum. Can havliyle hepimiz dışarıdaydık. Bir yerlere koşuşturuyorduk. Kimisinin kendi eşi, çocukları, en yakın akrabaları enkaz altında kalmıştı. İlk birkaç saat hatta birkaç gün çaresizlik içindeydik.

Yaşadığımız elbette basit bir durum değildi. Kimimiz evini barkını kaybetti, kimimiz annesini babasını, çocuğunu, eşini... Ama her şeye rağmen ben hem bir babaydım hem de bir öğretmen. Güçlü olmak zorundaydım. Bu meşakkatli zamanlarda hem kendi çocuklarıma hem de bütün öğrencilerime destek olmalıydım. Evet, çoğu insan Malatya'yı terk etmiş, kendini ve ailesini güvenli şehirlere atmıştı. Ama bazılarımızın da Okçular Tepesi'ndeki bir avuç Uhud yâreni gibi bu topraklarda kalması ve mücadele sahasını terk etmemesi gerekiyordu.

İlk iş olarak öğrencilerimi tek tek arayıp durumlarını sordum ve her türlü ihtiyaçlarında yanlarında olacağımızı söyledim. Okul müdürümüzü arayıp deprem sürecinde Malatya'da olacağımı ve her göreve hazır olduğumu ifade ettim.

Deprem öncesinde de yardım faaliyetlerinde yer aldığım İyilik-Der ile bağlantıya geçip deprem sürecinde bu sivil toplum kuruluşunun yardım etkinliklerinde gönüllü olarak hizmette bulundum. İlk birkaç gün insanlarımız özellikle su bulmakta güçlük çekiyordu. Kenar mahallelere, çevre köylere ulaşarak depremzede insanlarımıza temiz su ulaştırmaya çalıştık.

Bir süre sonra okul müdürümüzce çadır kentlerde depremzede öğrencilere ders anlatmak üzere gönüllü

öğretmenler arandığı duyurusu yapıldı. Ben anında, varım, diye yazdım. Sonra iki öğretmen arkadaşım, biz de varız, diye yazdılar. Beş altı hafta çadır kentte sadece Malatya'dan değil, ülkemizin dört bir yanından yardıma gelmiş fedakâr öğretmenlerle beraber gönüllü olarak ders anlattık. Öğrencilerimize okul ortamını yaşatmaya çalıştık.

Hayatın normale dönmesi için Bakanlık depremden zarar görmemiş binalarda okulları açmaya karar verdi. Yine birçok gönüllü öğretmen arkadaşımınla birlikte her okulda, her konuda hizmete hazır olduğumuzu bildirdik ve verilen görevleri ifa ettik. Asrın felaketini yaşadığımız o karanlık ve soğuk günlerde bir öğretmen olarak bir nebze olsun o körpe öğrencilerimizin yüreklerini ısıtmalı, zihinlerini aydınlatmalıydık. Hep bunun gayreti içinde olduk. Zaten biz öğretmenler hep muma benzetilmez miydik, öğrencilerini alev alev ısıtan, ışık ışık aydınlatan?

Depremden on ay sonra bugün dönüp baktığımızda bir yandan hep söylendiği gibi asrın felaketini yaşadığımızı ifade edebiliriz. Ama öte yandan bu süreçte dünyada eşi benzeri görülmemiş bir *asrın dayanışmasına* şahit olduğumuzu da kayıtlara geçmemiz gerekir.

Küçücük bir atölyede yedi sekiz aile, otuz-otuz beş kişi hem de birkaç ay dayanışma içerisinde yaşadık mesela. En ufak bir sorun yaşamadan, ekmeğimizi aşımızı bölüşerek.

Bursa'dan Van'a, Trabzon'dan Mersin'e Türkiye'nin her yerinden gönüllü insanlarımızın, sesimize ses, nefesi-

mize nefes olmak için seferberlik duygusuyla koşuşturduğuna şahit olduk mesela. Sadece Türkiye mi? Bütün dünyanın temiz yürekli insanlarını, kurtarma ekiplerini enkaz başlarında gördük haftalarca, bir insanımızı daha hayatta tutabilmek için. En yoksul ülkelerden; Yemen'den, Afganistan'dan, Suriye'den gençlerle karşılaştık, kendi memleketleri adına Anadolu insanı için yola revan olan. Ve Gazze... Gazzeli ocukların, oyuncaklarını bizim çocuklarımıza göndermelerine şahit olduk, yüreğimiz burkularak.

Evet, Allah bir daha bu memlekete böyle büyük bir felaket yaşatmasın. Ancak bu felaket sürecinde şahit olduğumuz tarihî dayanışmayı da aramızda daim kılsın.

“DÜNYA BİR PENCEREDİR”

Depremzede Ali Usta için Kırıkhan'ın sokakları, caddeleri sanki bir cendereye, gökleri ise zulüm bulutları ile kararıp üzerine çöken bir karabasana dönmüştü. Nefes alamıyor, normal düşünemiyor, ne yapacağını bilemiyordu. Ali Usta; eskiden gönlü darlandığında, yolu çıkmaz sokaklara düştüğünde ya ilçenin sırtını dayadığı Amanos Dağları'na doğru yürütür, yoruluncaya kadar tırmanır, ağaçların yeşilliğine ve rüzgârların ormana söylediği acıklı türkülere sığınıp dertlerini dindirirdi ya da Kırıkhan'ın önünde uzanan, Asi tarafından sulanan bereketli Amik Ovası'na gider bu bereketli topraklarda biten bin bir çeşit çiçeklerle söyleşip sakinleşirdi. Ama bu sefer ortasında kaybolduğu dert çölü öyle büyük, öyle yakıcı, içine düştüğü yeis kuyusu öyle derin, öyle karanlık idi ki bu ilaçlar bu dertlere deva olamıyorlardı. Talihsizlik kasırgaları, bahtsızlık boranları onu bir o yana bir bu yana savuruyordu. Ali Usta'nın hayat sandalı dertler okyanusunda yakalandığı bu korkunç dalgalarla bazen hüzün limanlarına, bazen

de ümitsizlik koylarına savruluyordu. Aklından geçmeyen, rüyada görse inanamayacağı, “En kötüyü hayâl et.” deseler hayâl edemeyeceği bir yıkımla karşı karşıya idi. Bu sebepten divane olmuş, muvazenesini yitiren bir meczuba dönüşmüştü.

Ali Usta hiç böyle planlamamıştı hayatı. Çocukluğu, gençliği ortalama bir Türk vatandaşı gibi geçmişti. Orta hâlli bir ailenin üçüncü çocuğuydu. Babası, annesi onu sevgiyle büyötmüş, kendisi okumayı istemeyince bir meslek sahibi olsun diye çeşmeci Zeki Usta'nın yanına çırak olarak vermişlerdi. Ali, mesleğini öğrenip usta olunca dükkân açmak için gerekli sermayeyi kazanmak gayesiyle İstanbul'a gitmiş, orada üç yıl kadar zor şartlarda çalışarak, sıkıntılara katlanarak, yokluklara göğüs gererek hedefine ulaşmıştı.

Ali' Usta'nın iradesini gurbetin acısı çelikleştirmiş; ana, baba, bacı, gardaş, yavuklu hasreti ise karakterini olgunlaştırıp gönlünü genişletmişti. “Bu acı gurbet”te yaşarken barınağı inşaatlar olmuştu. Ali Usta o dönemde hasretini, özlemini türkülerle gideriyordu. Bazen:

*“Gurbette ömrüm geçecek
Bir daracık yerim de yok
Oturup derdim dökecek
Bir vefalı yârim de yok...”* türküsünü dinleyip ağlamış, bazen de,

*“Gurbet bahtımdan kara, hasret ölümden acı,
Ne zaman tükenecek bu yollar, arabacı
Düştüğüm yollar gibi sonsuzdur benim tasam
Bekleyenim olsa da razıyım kavuşmasam”* türküsü ile

üzüntüsünü hafifletmeye, acısını azaltmaya, sıla hasretini dindirmeye çalışmıştı.

Aradan aylar yıllar geçmiş Ali Usta hedefine ulaşmış, kazandığı para ile Kırıkhan'a dönmüş, dükkânını açmış, gece gündüz çalışıp biraz para biriktirip üç yıla yakındır yolunu bekleyen, evlenmek için gün sayan pek sevdiği gönlünün sultanı olacak Asya'sına dünürcü yollamış, her şey yolunda gitmiş, düğün dernek yapmıştı.

Ali ve refikası Asya kiraladıkları evde çocukları ile sadetli bir hayat sürerken biriktirdikleri parayla küçük bir bahçe içinde, şirin, eski bir ev almışlardı. Sade bir yaşantıyı kendilerine şiar edinen, kanaatkârlık gemisinden inmeyen, israf canavarından kendilerini koruyan bu ailenin şimdiki hayâlleri ise helalinden para kazanıp ayaklarını yerden kesecek bir araba almak, başkalarına muhtaç olmadan yaşamaktı. Ali Usta çalıştı, eşi Asya Hanım tasarruf etti, keselerine uygun bir araba aldılar. Bundan sonraki hedefleri çocuklarını okutmak, onları iş ve eş sahibi yapıp üzerlerine düşen ebeveynlik borcunu ödemek, yavrularının mürüvvetini görmektir. Allah ömür verirse gelin ve damatları olacak, yine Allah izin verirse torun seveceklerdi. Devran dönüp zamanı gelince de Allah'ın verdiği emaneti sahibine iade edip bu gölgeler diyarından ebedi âleme huzur içinde geçeceklerdi.

Devran döndü, gün soldu. Günler, aylar, yıllar böyle geçip giderken bir şey oldu. Her şeyi bitiren, her şeyi ters düz eden bir şey, Ali Usta ile Asya Hanım'ın tüm planlarını yıkan, tüm hayâllerini yakan, bütün umutlarını

söndüren, tekmil hesaplarını bozan, gelecek düşlerini altüst eden bir şey oldu. Ali Usta'nın ve ailesinin akıllarının ucundan bile geçmeyen büyük bir afet oldu. Bu afet öyle büyüktü ki sadece onları değil, Türkiye'nin önemli bir bölümünü teşkil eden, on bir ilini, 13 milyona yakın insanımı vurdu: Tarihler 6 Şubat 2023 (16 Recep 1444)'ü gösteriyordu. Maraş merkezli çok büyük bir deprem oldu. Bu deprem öyle yıkıcıydı ki adına "Asrın Depremi" dendi. Tüm Türkiye ve dünya bu acıya ortak oldu. Ama ateş düştüğü yeri yakardı.

2023 yılının Mart ayının 14. günüydü. Büyük depremin üzerinden bir aydan fazla zaman geçmişti. Bu büyük depremde eşini ve iki çocuğunu kaybeden Ali Usta ciğerparelerinin en küçüğü olan Merve'si ile yuvasız kuşlara dönmüştü. Ali Usta kaç gündür Kırıkhan'ın harabeye dönmüş caddelerinde, sokaklarında divane gibi geziyordu: "Meğer her şey yalanmış; yaşamak, mutluluk, gelecek, çalışmak, planlar, hayâller, düşler... Enkaz altında kalan, ati için diktiğim fidanlarım, Alpaslan'ım, Elif'im; vefalı, cefakâr, sabırlı eşim Asya'm yok olup gittiler..." dedi kendi kendine. Her şeyi yok olmuştu; eşi, çocukları, evi, arabası, gelecek planları, akrabaları, dostları, mahallesi sokağı... Bir dakika içinde olup bitmişti her şey. Gök yarılmış, yer çatlamıştı sanki. Kulakları sağır eden büyük bir gürültü, gözleri kör eden bir ışık, umutları çökerten bir uğultu... Çığlıklar, nidalar, haykırışlar; gördükleri, duydukları karşısında akli başından gitmiş insanların, hayvanların sağa sola, bağırarak anlamsız ve şuursuzca koşmaları, uçmaları, ağlamaları, çığlıkları, havlamaları, miyavlamaları, kaçışları, yardım istemeleri... Hayat, umut, gelecek hepsi de ne kadar zayıf, hepsi ne kadar da yalanmış meğer.

Fecr vaktiydi. Sırtını Amanoslar'a dayayan, ayaklarını Amik Ovası'na uzatan, biraz sonra doğacak güneş ile gece karanlığının bir yorgan gibi örttüğü perişanlık elbisesinin zahir olmasının sıkıntısı içinde idi Kırıkhan. Bir toprak yığınının dönmüş, lüks binalar, alışveriş merkezleri, pahalı mağazalar, bu dünyanın ne kadar aldatıcı olduğunu haykırıyorlardı anlayan gönüllere. Depremden önce kalabalıktan iğne atsan yere düşmeyen kaldırımlar, pahalı arabalarla dolu olan caddeler, onlara bağlanan sokaklar şimdi bir enkaz yığını olmuştu.

Ali Usta, her gün yaptığı gibi yine fecr vakti kalktı. Depremden sonra Kırıkhan'ı terk etmeyen farklı sosyal ve ekonomik sınıftan insanlarla birlikte büyük bir çadırda kalıyor, Kızılay'ın verdiği yemekleri onlarla birlikte yiyordu. Dünkü patronları ile aynı çadırı paylaşmak, apayrı dünyaların insanları ile aynı yemekleri yemek Ali Usta'yı bir hayli etkilemişti. Daha dün altı rezidansı olan bir kişi bugün çadırda, bir yer yatağında yatıyordu; daha dün üç dört tane lokantası olan bir patron, bu gün Kızılay'ın çorbasına kaşık sallıyordu. Bu ibretlik manzaralar çadırda kalan bir gönül ehlini çaşa getirdi. O; Yunus'un şu mısralarını tekrarlardı hüznle:

*“Hani mülke benim diyen,
Köşkü saray beğenmeyen,
Şimdi bir evde yatarlar,
Taşlar olmuş üstünleri.”*

Yurt içi, yurt dışı fark etmeksizin gelen tüm yardımlar, başta halk olmak üzere devlet görevlilerinin ilgisi, alakası, sıcaklığı, içtenliği Ali Usta'nın gönül dünyasında umut çiçekleri açtırıyordu. Tanımadığı, bilmediği insan-

ların yardımları onu hayata bağlayan halatlar gibiydiler. Her sabah olduğu gibi çadır kentten erkenden çıkan Ali Usta yürüyerek yıkılan ve yok olan evinin sokağına geldi. Kaldırılan enkazdan sonra bomboş bir arsaya dönuşen toprağı derin bir hüzüün ve kırgın bir kalple baktı. Bu topraktan, kaybettiğı refikası, yüreğinin birer parçası olan Alpaslan'ı ile Elif'i sanki bir fidan gibi bitivereceklerdi. Evini, onun yıkıntısı altında kalan arabasını almak için ne kadar çok uğraşmışlardı eşiyile beraber. Eskiydi ama şirindi, küçüktü ama bereketliydi evleri. Modelli değildi ama işlerini görüyordu arabaları. Evlerinin bitişindeki çok katlı bina onların evlerinin üzerine yıkıldığından Ali Usta'nın ve görevlilerin onlara ulaşması mümkün olmamıştı. Eşinin çıglıkları, yavrularının yakarışları bir türlü kulağından, beyninden, vicdanından silinmiyor içini kor alev gibi yakmaya devam ediyordu.

Bu büyük afet onun yıllarını alıp götürmüştü. Sadece yıllarını mı, hayır hanımını, çocuklarını, umutlarını, yaşama sevincini, her şeyini. Kaybettikleri divane yapmıştı onu: "İnsanın çocukları, eşi, yakınları, ne kadar büyük bir nimetmiş, sığınacağı bir barmak, bir yuva; akşamları onu karşılayacak bir eş ve "hoş geldin baba" diye ona sarılan çocuklar ne kadar değerliymiş. Kendisine hep dua eden, yüzüne hep sevgi ve merhametle bakan bir anne, bir baba ne büyük bir hazineymiş. Hayat dediğimiz meğer bunlarmış, insanı hayata bağlayan bu sevgilermiş. Ailecek oturup yemek yedikleri sofraya, ellerini yıkayacakları bir lavabo, çevirince suyu akan musluk, kirlenince yıkandıkları banyo, uykuları gelince yattıkları yatak, üşüyünce üzerlerini örttükleri yorgan... Ne büyük nimetlermiş meğer!.." Nasıl da bunların farkına varamamışlardı yıl-

larca. Yumuk elli Elif'i, derin ve şahin bakışlı Alpaslan'ı, dert ortağı Asya'sı hiç gözünün önünden gitmiyordu. Onu hayata bağlayan tek bir şey kalmıştı bu dünyada; eşi Asya Hanım'ın enkazın altında inerken, "Evimin direği Ali'm, yavrumuz Merve sana emanet." dediği kızı Merve. Öksüz Merve'sinin yüzüne hüznle ve umutsuzca baktı, istemsizce şu dizeler döküldü dilinden:

*"Sam yelleri vurdu kül oldu bahçem
Söylemez dillerim lâl oldu lehçem
Hiçbir yerde artık geçmiyor akçem
Sığınağım sensin ey güzel Rabbim..."*

Gözünden yaşlar süzülürken günlerdir banyo yapmayan, yaşananları o küçücük yüreğinde bir türlü anlamlandıramayan, yaprakları poyraz vurgunu ile savrulan bir nergis gibi perişan olan kızı: "Baba, annem nerede, abim niçin gelmiyor? Ben ablamı özledim. Kedimiz Sarışın da yok ortalıkta." diyordu. Ona merhametle bakan, ne cevap vereceğini bilemeyen Ali Usta, kızının elinden sıkıca tuttu, başını kaldırıp gökyüzüne baktı. Yıldızlarla doluydu bu tavan. Sitem dolu bakışlarla semayı seyrederken hemen yakında bulunan bir çadırdan, insanın ruhunu dinlendiren, yüreğini hoş bir hüznle tedavi eden bir ses yükseliyordu: Yardım için şehir dışından gelen gençler bir yandan sabah namazı için hazırlık yaparken bir yandan da Yusuf Suresi'ni dinliyorlardı. Arapça hüznü bir ses Ali Usta'nın gönlüne bir inşirah verirken çadırın içinden gencin biri, şiir gibi şu cümleleri dillendirdi:

"Sıkıntılar elbette bir gün bitecek, üzülenler elbette bir gün mutlu olacak.

Kaybolanlar ve özlenenler elbet bir gün geri dönecek, bazı rüyalar elbette gerçek olacak.

Sabır imtihandır. İmtihan âşktır. Âşk ise Allah'tır..."

Anlamını bilmeden cazibesine kapıldığı bu sadaların ardından duyduğu bu Türkçe sözler onu değişik, tarihi imkânsız hüznü ama umutlu bir iklime sürükledi. Mutluluk veren bir acı ülkesine hicret etti kalbi. Bu duygular içinde Amanoslar'a, Akdeniz'e, zamana, mekâna, kadere, dünyaya ettiği sitemlerden vazgeçer gibi oldu. Gönlünü gamla umudun karışımı bir duygu kapladı. Ne güzel insanlardı şu gençler, bilmedikleri, tanımadıkları diyarlara gelip kışta kıyamette, karşılıksız yardım ediyorlardı Kırıkhan halkına. Allah rızasından, ahiret kazancından başka hiçbir güç insanları böyle hareketlendiremezdi. Merve'sine sarıldı, onu kaybedip de bulmuş gibi özlemle öptü. O ara okunan sabah ezanı onun yüreğinde tatlı bir his uyandırdı. Kendisi gibi bir depremzede olan ve çadırda kalan eski dostu Mustafa Usta camiye gidiyordu; "Haydi Ali Usta, camiye gidelim." dedi. Çadırdaki gençlerle beraber camiye vasil oldular.

Ömer Faruk Hoca dünyayı gezmiş, umur görmüş, dört lisan sahibi bir aydın, İslâm'ı bilen bir âlim, batıyı tanıyan, şark ve batı klasiklerini okumuş, iki kültüre de hâkim, sosyoloji ve tarih ilimlerini özümsemiş; insanı, kâinatı ve hadiseleri Kur'an'ın gözüyle değerlendirebilen bir münevver idi. Profesörlüğünü ABD'de "deprem sonrası toplumsal davranışlar" üzerine yapmıştı. Bu nedenle ülkemizde ve dış devletlerde depremler sonrası afet bölgelerine gidip insanlara toplu terapi seansları

uyguluyordu. Bu mevzuda pek olumlu neticeler elde etmiş, işinin ehli bir insandı: “Değerli müminler; bu dünya, bu evren, bu zaman, bu mekân, gördüğümüz, duyduğumuz yaratılan her şey Allah’ındır. Bu can, bu beden, bu ruh, bu kalıp, bu akıl, bu gönül hepsi Rahman’ındır. Her şeyin sahibi O’dur. Bu dünya fani, bu ömür geçicidir. Bu dünyaya gelen gider, giden gelmez. Bizi yoktan var eden Allah, bize can verdi, evlat verdi, mal verdi. Şimdi onların bir kısmını geri aldı. Bu aldıklarına karşılık bize sonsuz bir nimet olan cenneti verecek inşallah. Bu dünya zaten bir misafirhane, zaten geçici bir yurt değil mi? Hani sairimiz diyor ya;

*“Sular hep aktı geçti,
Kurudu vakti geçti.
Nice han, nice sultan,
Tahtı bıraktı geçti.
Dünya bir penceredir,
Her gelen baktı geçti”*

Sevdiklerimiz baktı geçti, biz de bakıp geçeceğiz bu dünyaya. Ve elbet bir gün sevdiklerimizle bitmeyen mutlulukların yaşanacağı, sonu olmayan güzellikler diyarı cennette buluşacağız inşallah. Bu nedenle ümitsiz olmayın, hayata küsmeyin. Nasıl ki batan güneş tekrar doğar, nasıl ki güzün tarlaya ekilen tohumlar baharda dirilirse, bu gün toprağa verdiğimiz sevdiklerimiz ve yarın toprağa verilecek bizler de tekrar dirileceğiz. Elbette acımız büyük, yüreğimiz şerha şerha. Ağlayacağız, hüznüleneceğiz, yas tutacağız, çünkü, “Göz yaşarır, kalp hüzünlenir” buyurmuş o hüzünler Peygamberi. Hem unutmayın hiç birimiz –haşa- Allah kadar merhamet-

li değiliz. Bizim yakınlarımız, O'nun kullarıdır. Allah'ın seçkin kulları olan Peygamberler, en büyük sıkıntılara duçar olmuşlardır. Peygamberimiz, yedi çocuğunun altısının cenaze namazını kıldı. Öksüz doğdu, yetim büyüdü. Hz. İbrahim diri diri ateşə atıldı. Hayat bu dünya ile sınırlı değil. Zaman kıyamet kopunca bitmeyecek. Kıyamet kopacak ve yepyeni sonsuz bir hayat başlayacak. Herkes sonsuz âlemde sevdikleri ile beraber olacaktır. Sevdiklerimizle sonsuza kadar yaşayacağımız yerin cennet olması bizim bu dünyadaki itikadımıza, ibadetimize, ahlakımıza ve muamelatımıza bağlıdır. En yüce ahlak, yaptığımız her işin hakkını vermektir. Öğretmenssek en iyi öğretmen, anne baba isek en iyi ebeveyn, yönetici isek en iyi idareci, müteahhit isek en iyi müteahhit, mühendis isek işini tam ve eksiksiz yapan sorumlu bir mühendis, usta isek mesleğini en iyi icra eden iyi bir usta olmak güzel ahlakın en iyi göstergesidir. Bizim inancımızda tevekkül, işimizi iyi, sağlam, güzel yaptıktan sonra yapılır. Bu afet hepimize iyi bir ders olsun da bu günden sonra yapacağımız tüm işlerimizi kurallara uyarak sağlam ve eksiksiz yapalım. Yoksa bir işi yarım yamalak yapıp Allah'a havale etmek Sünnetullah'a aykırıdır. Bundan sonra inşaat yapılırken devlet çok daha fazla kontrol yapmalı, inşaat sahipleri tüm kurallara uymalı, mühendislerimiz, müteahhitlerimiz, ustalarımız işleri ile ilgili bilim ne diyorsa mutlaka onları yerine getirmeli ...” Ali Usta bu cümleleri duyunca aldığı ev ile ilgili yaptıklarını daha doğrusu yapmadıklarını hatırladı. Kendini biraz suçlu hissetti. Çünkü o, ev alırken onun sağlamlığını, depreme uygunluğunu hiç araştırmamıştı. ‘Kentsel Dönüşüm’ meselesinde ise işin içine siyaset

bulaşınca bu konuya yoğunlaşamamıştı. Hoca devam etti; “Elbette bu günler, bu dünya gelip geçecek. Peygamberlere, sultanlara kalmayan dünya bize kalacak değil ya. Biz müminler olarak ayrıldıklarımıza, kaybettiklerimize üzülürüz, ama bu hüznün bizi ümitsizliğe götürmez. Çünkü biz biliriz ki depremde ölen müminler şehittirler, şehitlerin mekânı ise cennettir. Öyleyse bize düşen, kaybettiğimiz sevdiklerimize kavuşmak, onlarla sonsuz âlemde, birlikte yaşamak için cennetlik ameller yapmaktır...” Bu ve buna benzer konuşmalar Ali Usta’yı sakinleştirdi, umutlandırdı. Bir aya yakındır onu yeis diyarlarına savuran ümitsizlik rüzgârları kesildi, gönülünde umutlar yeşerdi. Namazını kıldıktan sonra, Asya’sına, Alpaslan’ına, Elif’ine, kaybettiği tüm akraba eş dost ve yaranlarına kavuşacağı günün umuduyla ayağa kalktı. Merve’sinin elinden tuttu. Camiden dışarı çıktı. Çıkarken yanında bir genç şöyle mırıldanıyordu:

*“Ölüm güzel şey, budur perde ardından haber...
Hiç güzel olmasaydı ölür müydü Peygamber?”*

Duydukları onun içini bir hoş etti. Tanımadığı birçok insanın kendisine merhametle yaklaşmaları, güzel ve gönül alıcı sözler söylemeleri onu pek rahatlatmıştı. Kızı Merve’nin elinden tutup semaya, arza, Asi Irmağı’na, Amanos Dağları’na, Amik Ovası’na baktı: “Bismillah...” dedi, “Sabır imtihandır. İmtihan âşktır. Âşk ise Allah’tır...” diyerek hayat yoluna metin bir şekilde tekrar koyuldu.

ASRIN FELAKETİ DAYANIŞMANIN TARİHİ

6 Şubat Depremleri, Türkiye'nin kalbinde bir yara açtı. Bu felaket, sadece binaları yıkmakla kalmadı, aynı zamanda milletimizin dayanışma ve birlik ruhunu da ortaya çıkardı. Herkes, bu zorlu süreçte yeni görev ve sorumluluklarla yüzleşmek zorunda kaldı.

Tarihimizin en büyük felaketlerinden biri olarak kaydedilen bu depremler her Türk vatandaşına önemli görevler yükledi. İlk olarak, acil yardıma ihtiyaç duyanlara el uzatma sorumluluğu geldi. Komşuluk ilişkileri güçlendi, dayanışma ağları kuruldu ve her birey, toplumun bir parçası olarak bu süreçte etkin bir rol oynama şansını elde etti.

Bu felaket, sadece bireyler arasındaki bağları güçlendirmekle kalmadı, aynı zamanda devletin ve sivil toplum kuruluşlarının da büyük bir sorumluluk üstlenmesini gerektirdi. Hükümet, etkilenen bölgelere hızlı ve etkili yardım ulaştırmak için koordineli bir çaba sarf etti. Vatandaşlar da kendi imkânları doğrultusunda yardımlaşma ve destek sağlama konusunda öncü oldu.

Asrın Felaketi, aynı zamanda toplumumuzun afetlere karşı daha hazırlıklı olma ve bu tür felaketlere karşı dirençli bir yapı oluşturma görevini de ortaya koydu. Yapılan binaların güvenliği, afet planlarının oluşturulması, eğitim programlarının geliştirilmesi gibi konularda her bireyin üzerine düşen sorumlulukları yerine getirmesi gerekiyor.

6 Şubat Depremleri, âdeta bir uyarı niteliği taşıyarak, Türkiye'nin deprem gerçeği ile yüzleşmesine neden oldu. Deprem, sadece fiziksel yapıları değil, aynı zamanda insanların hayatını da sarsan bir gerçeklik sundu. Bu felaket, sadece yıkımıyla değil, aynı zamanda dayanışma ve yardımlaşma ruhunu da ortaya çıkardı.

Bu zorlu dönemde, bütün vatandaşlar, yaşanan felakete karşı ortak bir duyarlılık geliştirdi. İnsanlar, kendi güvenlikleri ve refahlarından öte, toplumları için bir şeyler yapma arzusuyla bir araya geldi. Acil yardım ihtiyacı olanlara destek olma çabaları, sadece devletin değil, aynı zamanda bireylerin de sorumluluk almasını gerektirdi.

Türkiye genelinde her vatandaş, bu süreçte önemli görevler üstlendi. İlk olarak, afetzedelere yardım ulaştırmak amacıyla bir araya gelindi. Gönüllü ekipler, enkaz altında kalanları kurtarmak için gece gündüz demeden çalıştı. Bu, sadece bir felakete karşı değil, aynı zamanda insanlığa duyulan sorumluluğa karşı bir adımdı.

Devletin bu süreçte oynadığı rol de büyük bir öneme sahipti. Hükümet, etkilenen bölgelere hızlı ve etkili yardım ulaştırmak için büyük bir çaba sarf etti. Bu, sadece maddi yardımlarla sınırlı kalmayıp, aynı zamanda psi-

kososyal destek sağlama çabalarını da içeriyordu. Toplumun bu zorlu süreçte devlete duyduğu güven, birlik ve beraberliği daha da pekiştirdi.

Ancak, dayanışmanın tarihi sadece felaket anlarında değil, aynı zamanda felaket sonrasında da yazıldı. Yıkılan binaların yeniden inşası, afet sonrası psikososyal destek, eğitim kampanyaları gibi konularda bireylerin ve toplumun uzun vadeli bir plan ve çaba içinde olması gerekiyordu. Her bir vatandaşın, kendi güvenliği ve toplumun refahı için üzerine düşen sorumlulukları yerine getirmesi gerekiyordu.

Asrın Felaketi, aynı zamanda toplumumuzun afetlere karşı daha hazırlıklı olma ve bu tür felaketslere karşı dirençli bir yapı oluşturma görevini de ortaya koydu. Yapılan binaların güvenliği, afet planlarının oluşturulması, eğitim programlarının geliştirilmesi gibi konularda her bireyin üzerine düşen sorumlulukları yerine getirmesi gerekiyor. Bu, sadece devletin değil, aynı zamanda bireylerin de aktif katılımını gerektiren bir süreçtir.

Asrın Felaketi ve Topluma Kazandırdığı Derin Öğretiler

1. Birlik ve Dayanışma Gücü:

Asrın Felaketi, toplumda bir araya gelme ve dayanışma gücünü açıkça ortaya koydu. Felaket anında, insanlar birbirine destek olma ve ortak bir amacın etrafında birleşme eğiliminde bulundu. Bireyler, sadece kendi güvenlikleri değil, aynı zamanda toplumun refahı için sorumluluk almanın ne kadar önemli olduğunu anladı.

2. Hazırlıklı Olma İhtiyacı:

Felaket, topluma doğal afetlere karşı daha hazırlıklı olma zorunluluğunu hatırlattı. Bina güvenliği, acil durum planları ve afet sonrası rehabilitasyon süreçleri konusundaki bilincin artması, gelecekteki felaketlere karşı direncin güçlendirilmesinde kilit bir rol oynar. Bu, bireylerin ve toplumun, afetlere karşı daha bilinçli ve hazırlıklı olmasını sağlamaktadır.

3. Devlet ve Toplum İş birliği:

Asrın Felaketi, devletin ve toplumun birbirine olan bağımlılığını vurgulayarak, iş birliğinin önemini ortaya koydu. Devletin etkin bir afet yönetimi için görevi olduğu kadar, toplumun da bu sürece aktif bir şekilde katılması gerektiği anlaşıldı. Bu, afet sonrası süreçlerin daha etkili bir şekilde yönetilmesi için kritik bir unsurdur.

4. Psikososyal Destek Önemi:

Felaket, sadece fiziksel yıkımı değil, aynı zamanda duygusal ve psikolojik etkileri de beraberinde getirdi. Psikososyal destek, bu tür zorlu zamanlarda insanların duygusal sağlıklarını korumak ve toplumun daha hızlı iyileşmesine katkıda bulunmak için kritik bir unsurdur. Toplumun, bu tür desteklere erişimini sağlamak önemli bir öğretilerdir.

5. Eğitim ve Bilinçlenme:

Felaket, toplumu deprem ve benzeri afetlere karşı bilinçlenme konusunda uyardı. Eğitim ve bilgilendirme kampanyaları, bireylerin ve toplumun doğru bilgilerle

donatılmasına yardımcı olarak, felaket anlarında daha doğru ve bilinçli kararlar alabilme yeteneğini artırdı.

6. Çevresel Duyarlılık:

Felaketlerin çevresel etkileri, toplumda çevresel duyarlılık oluşturdu. Doğal kaynakların korunması ve sürdürülebilirlik konusunda toplumsal bir bilinç oluşturulması, gelecek nesillerin yaşam kalitesini koruma adına önemli bir öğretimdir.

Sonuç olarak, 6 Şubat Depremleri Türkiye'yi derinden sarsmış olsa da, bu felaket aynı zamanda milletimizin dayanışma ve birlik içinde ne kadar güçlü olduğunu gösterdi. Her bireyin üzerine düşen sorumlulukları yerine getirerek, gelecekteki felaketlere karşı daha dirençli ve hazırlıklı bir toplum oluşturabiliriz. Asrın Felaketi, bize sadece bir felaketin yıkıcılığını değil, aynı zamanda bir toplumun dayanışma gücünü de hatırlattı. Bu süreç, Türkiye'nin dayanışma tarihine önemli bir sayfa ekledi ve gelecek nesillere de bir örnek teşkil etti.

UMUDA TUTUNMAK

Dün olduğu gibi bugün de her şey yolunda ilerliyordu. Elbet bir yerlerde aksaklık vardı ama rutine devam ediyorduk. Dışarıdaki hava, uzun süredir beklediğimiz karın yağacağına işaret ediyordu.

“Yarıyıl tatili bitti yarın okullar açılacak en iyisi erkenden yatmak...” şeklinde konuşuyorduk. Ancak hava durumu haberleri, karın yoğun bir şekilde yağacağını söylüyordu ve öyle de oldu. Böyle devam ederse kar tatili haberleri peş peşe gelecekti çünkü kar yağduğunda genelde okullar tatil oluyordu. Trafik aksamaları, kaza ihtimali vs. gibi okulların tatil olmasının birçok nedeni vardı.

İlerleyen saatlerde kar, şiddetini artırdıkça tatil haberleri de peş peşe gelmeye başladı. Kar ve tatil haberi beraber gelince buna en çok çocuklar sevinir. En azından evden, kısa bir süreliğine dışarı çıkıp teknolojiden uzak bir şekilde karın tadını çıkarma telaşına düşerler. Tabi ki karın yağmasının bolluk ve bereketlere, su kaynaklarının seviyesinin artması, hastalıkların azalması, havanın temizlenmesi gibi birçok olumlu taraflarını da unutmamak gerekir.

Derken, ertesi gün okulların tatil olduğu haberi geldi. Özellikle çocuklar, okulların tatil olduğu haberine çok sevindi. Hemen kendilerini dışarıya atarak dakikalarca karla oynadılar. Eve girdiklerinde de ıslanmış olmalarına rağmen çok mutlulardı. Saat ilerlemiş, normalde yatış saatlerini epeyce geçmişti. Uyumaya hiç niyetleri yok gibiydi. Duruma el atmak amacıyla yavrularıma seslendim. “Evet, her şey çok güzel ama geç oldu yatalım artık. Yarın da geç vakitte uyanınız.”

Haliyle, yatmamızdan kısa bir süre sonra yaşayacağımız büyük felaketin kıyısında olduğumuzdan habersizdik. Yağan karın da doğaya kefen giydirdiğini bilmeden sevinç içerisinde yatma ve kalkma planları yapıyorduk.

Hatırlamak istemediğimiz o an. “Bu ne böyle, bu neydi, şaka mı, rüya mı?” Bir türlü algılayamadan uyandığımız. Hiçbir şekilde unutmayacağımız o anlar, tek kelime ile korkunçtu. Bunun rüya değil deprem olduğunu anlayınca eşimle birlikte çocuk odasına koşmak onları yalnız bırakmamak geldi aklımıza sadece. En azından öleceksek beraber ölelim, diye düşündük. Ölümün kıyısına hayatımız boyunca bu kadar yaklaşmamıştık hiç birimiz. Çok şükür bizler, sadece şans eseri umuda tutunduk yine kıyısında dolaştığımız ölümden.

“Bir doğal afet, biz buna felaket diyelim, bir insan yaşamını ne kadar etkiler veya etkiler mi ?” sorusunun tam da cevabıydı bizim yaşadığımız. Peki, biz hazırlıklı mıydık depreme ya da önceki depremlerden ders almış mıydık? HAYIR!!!

Gün ağarmaya başlayınca yıkımın ağırlığından biz yaşayanlar daha fazla ezildik. Yağan karın her tarafa kefen

giydirdiğini gelen kara haberlerle daha da iyi anlamaya başladık. Yıkım, acı, gözyaşı, korku, endişe tüm olumsuzluklar ve hisleri aynı anda yaşadık. Bizler deprem bölgesinde yaşayanlar, bunları bizzat yaşadık ve ülke olarak da derin bir yasın içine gömüldük. Hangimiz tanıdık bir yüz yitirmedik ki? Kimimizin çocuğu, annesi, babası, arkadaşı, berberi, kasabı, öğrencisi, kiminin tüm ailesi, kiminin de tüm sevdikleri yitip gitti. Hepimiz bu acıyı iliklerimize kadar tüm benliğimizle hissettik. Tanıdıklarımızı aramaya korktuğumuz, telefon çaldığında “Acaba!?” diye düşünerek kara bir haber verilmesin diye Allaha yalvardığımız korkunç günler. Allah’ım, kimseye bir daha böyle bir gün gösterme.(Âmin)

Hiç birimiz hazırlıklı değildik. Bu nedenle ne yapacağımızı bilmeden sadece kendimizi dışarı atmakla yetindik, gerisini hak getire. Binalardan uzakta depremi atlatmış olmanın verdiği umutla beklerken, yağın kar hem bedenimizi hem de ruhumuzu üşütüyordu. Bir yandan sevdiklerimize ulaşmaya çalışırken diğeryandan çocuklarımızı sıcak ve güvenli bir alana götürmenin telaşını yaşıyorduk. Ne gökte ne de yerde sakinlik vardı. Lapa lapa yağın karla birlikte, artçılar da tüm sıklığıyla devam etmekteydi. Çözüm yolu ararken tek katlı diye güvenli bulduğumuz bir yer olan belediye sosyal tesisine ulaşmaya çalıştık. Oraya vardığımızda tesis, kapılarını depremedelere açmış, çalışanları yardım için gelmişti. İkinci yaşanacak felaketten habersiz artçıları atlatmaya çalışıyorduk. Nasılsa bugüne kadar bildiğimiz büyük bir depremden sonra artçılar olur, ikinci bir deprem olmaz, diye düşünüyorduk. Oysa tarih bizi yanıltmıştı bir kez daha.

Bizi ikinci defa büyük bir yıkım, acı ve gözyaşı ile başa bırakmıştı. Bir felaketin sıcaklığını atlatamadan ikinci bir felaket ile ne yapacağımızı bilemez olmuştuk. Doğa karşısında ne kadar küçük ve çaresiz bir canlı olduğumuzu bize iliklerimize kadar hissettirmişti. Kendi canımı korumaktan çoktan vazgeçip iki evladımı korumanın telaşı içinde beynimde türlü acı ve düşüncelerle bir yol, çıkar bir yol bulmaya çalışıyordum. “Rabbim sevdiklerimi koru, yere ve göğe dinginlik ver. Yağan karın altında, dört bir yanımda yıkılan binaların arasında, acıyla hıçkırarak ağlamak isterken çocuklarıma karşı güçlü görünmem gerektiğinden, akıtamadığım gözyaşlarımın yüreğimi nasıl kanatırcasına aktığını sadece sen biliyorsun.” Elimiz, kolumuz bağlı çaresizlik içinde birkaç saat öncesi ve birkaç saat sonrası hayatımızda uçurumlar var.

Bölge dışında yaşayan insanlarımızın depremzedelere yardımı, belki de Kurtuluş Savaşından bu yana verilen en güzel seferberlik örneğiydi. Yine de tüm uğraşlar, böylesine büyük ve asil bir milletin bu büyük felakete yenik düştüğü gerçeğini değiştirmede. Resmi rakamlar 50 binden fazla insanımızı, canımızı toprağa gömdüğümüzü söylüyordu ve maalesef bu, çok acı bir yenilgiydi.

Evet, tüm yaşamımız artık tamamen değişti. Deprem öncesi ve deprem sonrası olarak ikiye ayrıldı. Bir misafirliğe gittiğimizde bile “Binanız kaç katlı, depremde hasar aldı mı, hasar durumu nedir, ev müstakil mi?..” gibi soruları peş peşe sorar olduk. Bunu bizler yaşadığımız sürece gelecek kuşaklara da aktaracağız. Ancak aktaracağımız, bizim bu tedirginliğimiz olmamalı. Ne yapılması gerektiği olmalı. Geleceğe merhametli, ülke-

sini seven, kendi çıkarı ve faydasını ön planda tutmayan nesiller yetiştirmeli. Ve şöyle denilmeli “Evet, bizler büyük bir felaket atlattık. Eğer depremde hayatta kaldıysak bu, şanslı olduğumuz içindi. Çünkü hiçbirimiz buna hazırlıklı değildik. Sizler aynı korkuyu hayat boyunca yaşamak istemiyorsanız depreme hazırlıklı olun gerisini Allah’a bırakın. Sizler acıyı hak etmeyen büyük ve asil bir milletin evladısınız.”

Bu felaketin bize öğrettiği ve hatırlattığı da oldu. Acıdan başka şunları da öğrendik: Ahirete her daim hazırlıklı olmamız gerektiğini, tüm varlığımızı bir gecede kaybedebileceğimizi, yardımlaşmanın büyük bir erdem ve elzem olduğunu, unuttuğumuz komşunun külüne muhtaç olabileceğimizi, insanın ailesiyle ve acısıyla tek başına kalabileceğini, sevdiklerinin kıymetini bilmeyi, dünya malına kapılmamak gerektiğini, sıcak bir yuvanın, yastığa baş koyunca rahatça yatmanın ne çok değerli ve büyük bir nimet olduğunu anladık. Anladık ama ders çıkarma erdemini de anlamak gerektiğini de anlamamız gerekir.

Deprem, bizler her ne kadar “İyiyiz, sıkıntı yok!” desek de büyük bir yanılgı içinde olduğumuz gerçeğini değiştirmiyor maalesef. Aksine bu dönemde “İyiyim.” demek ayrı bir sıkıntı barındırıyor içinde. Sevdiklerimizi yitirdik. Canımızı, cananımızı... Hepimiz tanıdık yüzler yitirdik. Her dokunduğumuz, ayrı bir acı hikâye anlatır bize. Binlerce canın o gece ölüm uykusuna yattığını bilmeden soğuk beton bloklar altında tüm düşlerini, sevdiklerini ve hayata veda edişini bilemezdik. Şimdi bildiğim tek şey beynimde kulaklarımı sağır edercesine kopan o fırtına. Bedenim belki dimdik ayakta ama ru-

hum olabildiğince yaralı ve o yaraları sarmak, onarmak aylarımı hatta yıllarımı alacak. Ramazan Hoca'yı, köylümüz Pınar öğretmeni, öğrencimiz Didem'i, Mustafa Amcayı, Abuzer'in üç çocuğunu, toprağa kefensiz giren binleri unutmayacağız. Hatta eskilerin dediği gibi mezarımızda otlar üç karış olana kadar unutmayacağız...

Ve yeniden başlamak için bir umuttur tutduğumuz.

- Çağın bize dayattığı ve erişmek için kendimizi tükettiğimiz konformist yaşam biçimi ve yine bu çağda yaşayan insan yekunu olarak ürettiğimiz toplam birikimi paylaşırken gerçekleştirdiğimiz adaletsizliklerin ortaya çıkardığı yoksunluklar, mekan olarak tabiatla ilişkimizi belirliyor. Tabiat, her ne şekilde olursa olsun, kendi kanunlarını dikkate almadan kurulan ilişkiyi reddediyor ve nihai olarak bu ilişki tabii afetlere dönüşerek insanı, insanlığı etkiliyor. Kurucu Genel Başkanımız Mehmet Akif İnan, ‘Şehir Gazeli’ başlıklı şiirinde tabiatın bilinen ve aslında umursanmayan kanunlarını dikkate almadan kurulan ilişkiyi “doğayı çarpırtmak” şeklinde nitelendiriyor.

Mehmet Akif İnan yine ‘Umut Gazeli’ başlıklı şiirinin bir beytinde, “Acılar umudu buldurur bize / Bir zırha büründüm bu çağa karşı” diyor. Tarih boyunca türlü acılarla karşılaşan, çok çeşitli tabii afetler yaşayan insanoğlu, acıların üzerine umudu ve yeni hayatı inşa edecek bir kabiliyete sahiptir. Ne ki, yaşayanlar için hayat devam etmektedir. Devam eden hayatlar, yeni umutları içinde barındırmaktadır.

6 Şubat 2023 tarihinde gerçekleşen depremlerin ardından gerçekleştirdiğimiz ‘Asrın Felaketi, Dayanışmanın Tarihi’ temalı deneme yarışmasında yayımlanmaya değer görülen metinlerden oluşan; yaşanmışlıkların ve tanıklıkların en duygulu ve samimi haliyle yer aldığı bu kitapta yer alan her bir eser gelecek kuşaklara yaşadığımız acılardan dersler çıkararak daha güvenli bir gelecek inşa etme konusunda ilham verecek, yol gösterecektir.

Eğitim-Bir-Sen Genel Merkezi

Zübeyde Hanım Mahallesi Sebze Bahçeleri Caddesi

No: 86 Kat: 14-15-16 Altındağ/Ankara-TÜRKİYE

Tel: (0.312) 231 23 06

 www.ebs.org.tr

 ebs@ebs.org.tr

   [egitimbirsen](#)

 [ebsgenelmerkez](#)